Κ. Γαβριήλ

Β. ΓΑΒΡΙΗΛΙΔΟΥ

ΔΥΩ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΙ

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

Ο ΑΓΓΛΙΚΟΣ

ΑΘΗΝΑΙ
ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ "ΑΚΡΟΠΟΛΕΩΣ,,
1917

ΔΥΩ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΙ

ΥΠΟ

Β. ΓΑΒΡΙΗΛΙΔΟΥ

ΑΘΗΝΑΙ
ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ "ΑΚΡΟΠΟΛΕΩΣ,,
1917

† Σ' ΤΗ ΜΑΝΝΑ ΜΟΥ

ΜΕΡΟΣ Α΄.

Ο ΑΓΓΛΙΚΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

Α.

ΟΙ ΔΥΩ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΙ

Ὁ Κάϊζερ

Ἡ πρὸς τὸν Γερμανὸν Ἀρχικαγγελάριον αὐτόγραφος ἐπιστολὴ τοῦ Κάϊζερ, ἡ ἐξηγοῦσα διατί ἡ Γερμανία πρώτη ἔτεινε τὴν χεῖρα πρὸς συνομολόγησιν εἰρήνης, δὲν δίδει μόνον τὸ μέτρον τῶν ἀνθρωπιστικῶν καὶ ἰδεαλιστικῶν ἀντιλήψεων ἑνὸς Αὐτοκράτορος, ἀλλὰ καὶ ἑνὸς Ἔθνους ὁλοκλήρου. Ὅπως σκέπτεται ὁ Κάϊζερ, σκέπτεται ὁ Γερμανισμὸς εἰς τὸ σύνολόν του. Εἰς τὴν ὑπερηφάνειαν τοῦ Κάϊζερ δὲν ἐπήγαινε αὐτὸς πρῶτος νὰ προτείνῃ εἰρήνην. Διότι, ὡς ὁ ἴδιος εἰς τὴν ἐπιστολήν του γράφει, ἡ πρότασίς του θὰ παρεξηγεῖτο. Καὶ ὅμως ὑπὲρ τὸ ἄτομον διὰ τὸν Κάϊζερ—καὶ ὅλην τὴν διανοουμένην Γερμανίαν—εἶναι τὸ Ἔθνος καὶ ὑπὲρ τὸ Ἔθνος ἡ ἀνθρωπότης καὶ ὑπὲρ τὴν ἀνθρωπότητα ὁ Θεός. Ὁ κυβερνήτης—λέγει ὁ Κάϊζερ—πρέπει νὰ ἔχῃ συνείδησιν, πρέπει νὰ ἔχῃ καρδίαν ὄχι μόνον διὰ τοὺς ὑπηκόους του, ἀλλὰ καὶ διὰ τοὺς ἐχθρούς του, καὶ πρέπει νὰ αἰσθάνεται ἑαυτὸν ὑπεύθυνον ἀπέναντι τοῦ Θεοῦ.

Νὰ ἀποθάνῃ ὡς ὁ Φρίντενς-Κάϊζερ

Σκεφθῆτε ὅτι οἱ λόγοι αὐτοὶ ἐκπορεύονται ἀπὸ κυβερνήτην Νικητὴν μέχρι τοῦδε. Δὲν δύνανται ἄρα νὰ θεωρηθοῦν ὑποκριτικοὶ λόγοι ἀνθρώπου ποιοῦντος τὴν ἀνάγκην φιλοτιμίαν. Σημειώσατε ἀκόμη ὅτι οἱ λόγοι αὐτοὶ προέρχονται ἀπὸ Μονάρχην ὅστις μίαν εἶχε πρὸ τοῦ πολέμου φιλοδοξίαν, νὰ ἀποθάνῃ ὡς ὁ Φρίντενς - Κάϊζερ, ὡς ὁ Αὐτοκράτωρ τῆς εἰρήνης. Ὥστε δὲν εἶναι εἰς ἀντίφασιν πρὸς τὴν ὅλην Αὐτοκρατορικήν του δρᾶσιν. Σημειώσατε ἐπὶ τέλους ὅτι ἐὰν ὁ Κάϊζερ ἦτο ἐκεῖνος τὸν ὁποῖον πλαστογραφεῖ ἡ Ἀνταντικὴ συκοφαντία, ὁ Μονάρχης ὅστις ἀντὶ μπιφτεκιοῦ θέλει νὰ φάγῃ φωτιὰ καὶ ἀντὶ καμπανίτου νὰ πίῃ αἷμα, εἶχε καθ' ὅλον του τὸν Αὐτοκρατορικὸν βίον πλέον τῆς μιᾶς ἀφορμὰς νὰ ἐπιτεθῇ καὶ κατὰ τῆς Ρωσσίας καὶ κατὰ τῆς Γαλλίας, εἰς περιστάσεις ποὺ θὰ εἶχε βεβαίαν καὶ ταχεῖαν τὴν νίκην. Καὶ δὲν τὸ ἔπραξε.

Διὰ νὰ ὁμιλῇ λοιπὸν τοιαύτην γλῶσσαν ὁ Κάϊζερ τῆς Γερμανίας καὶ διὰ νὰ ὁμιλῇ τὴν ἀντίθετον ὁ πρωθυπουργὸς τῆς Ἀγγλίας καὶ διὰ ν' ἀκολουθοῦν τὴν γλῶσσαν τοῦ τελευταίου ὅλοι οἱ συνάδελφοί του εἰς τὰ Σύμμαχα τῆς Ἀντάντ κράτη, σημαίνει ὅτι ὑπάρχει κάποιον χάσμα μεταξὺ τῶν Γερμανικῶν καὶ τῶν Ἀνταντικῶν ἀντιλήψεων. μεταξὺ τοῦ

Γερμανικοῦ καὶ τοῦ Βρεττανικοῦ πολιτισμοῦ, ἀφοῦ ὁ τελευταῖος εἶναι ὁ προϊστάμενος τῆς Ἀντάντ.

Οἱ δύω χοροὶ

Καὶ εἶναι μὲν ἀληθὲς ὅτι τὴν ἡγεσίαν αὐτὴν τὴν ἀξιοῦν δι' ἑαυτοὺς οἱ Γάλλοι, φρονοῦντες, ὡς ἔγραφε τελευταίως ἕνας Βικτορουγγίζων Γάλλος συγγραφεὺς εἰς τὸ περὶ «Ἔθνους καὶ Φυλῆς» βιβλίον του, ὅτι ἡ Ρώμη ἔκαμε τὴν Γαλλίαν καὶ ἡ Γαλλία τὴν Εὐρώπην. Ἀλλὰ τί τὰ θέλετε, καὶ κατὰ τὸν πόλεμον αὐτόν, ὡς εἰς τὴν ἀρχαίαν τραγῳδίαν, οἱ κορυφαῖοι εἶναι δύω. Τοῦ ἑνὸς χοροῦ κορυφαῖος ἡ Γερμανία. Τοῦ ἄλλου κορυφαῖος ἡ Ἀγγλία. Καὶ ἄρα δύω πολιτισμοὶ ἀντιμέτωποι. Ὁ Γερμανικὸς καὶ ὁ Ἀγγλικός.

Βένθαμ καὶ Σπένσερ

Ποῖα λοιπὸν τὰ ἰδεώδη τῶν δύο αὐτῶν πολιτισμῶν; Διὰ νὰ τὰ εὕρωμεν, θὰ τὰ ἀναζητήσωμεν εἰς τοὺς πολιτικούς, φιλοσόφους καὶ κοινωνιολόγους ἑκατέρου ἐξ αὐτῶν. Ἡ πολιτικὴ λοιπὸν φιλοσοφία τῆς Ἀγγλίας ἀπὸ τοῦ Βένθαμ, τοῦ ἀρχαιοτέρου, μέχρι τοῦ Σπένσερ, τοῦ νεωτάτου, παραδέχεται ὡς ὕψιστον ἰδανικὸν μιᾶς πολιτείας «τὴν μεγαλειτέραν κατὰ τὸ δυνατὸν εὐτυχίαν τοῦ μεγαλειτέρου κατὰ τὸ δυνατὸν ἀριθμοῦ ἀνθρώπων.» Εὐτυχία δὲ κατὰ τὴν ἀγγλικὴν ἀντίληψιν σημαίνει νὰ ἔχῃς χρήματα, νὰ ἐνδύεσαι καλά, νὰ κατοικῇς ἀνέτως, νὰ τρώγῃς ὅσο θέλεις καὶ ὅ,τι θέλεις, νὰ διαθέτῃς χρόνον διὰ σπόρτ, διὰ κυνήγια, διὰ ταξείδια, ἐξοχήν, πόκερ, μπρίδζ, δεῖπνα. συναναστροφάς, θέατρα καὶ νὰ σὲ σέβεται ὁ ἄλλος κόσμος. Ἡ περίφημη ἐγγλέζικη ρεσπεκταμπίλιτυ. Αἱ δὲ κυριώτεραι κατὰ τὸν Σπένσερ ἀρεταὶ τοῦ ἀνθρώπου εἶναι τὸ νὰ σέβεσαι τὴν ἰδιοκτησίαν τοῦ ἄλλου, τὸ νὰ εἶσαι φιλοδίκαιος, νὰ μένῃς πιστὸς εἰς τὸ συμβόλαιον τοῦ γάμου, νὰ σέβεσαι τὴν ἀτομικότητα τοῦ ἄλλου καὶ νὰ ὀργᾷς πάντοτε πρὸς ἀνεξαρτησίαν. Τὸ δὲ πνεῦμα τῆς δικαιοσύνης ὁρίζεται ὑπὸ τοῦ Σπένσερ ὡς ἑξῆς: «Ἕκαστος εἶναι ἐλεύθερος νὰ πράττῃ ὅ,τι θέλει, ἀρκεῖ νὰ μὴν καταπατᾷ τὴν αὐτὴν ἐλευθερίαν τοῦ ἄλλου.»

Εἶναι δὲ γνωστὸν ὅτι ὁ μέγιστος οὗτος τῶν συγχρόνων Ἄγγλων φιλοσόφων Ἑρβέρτος Σπένσερ ἐβάσισε τὴν πολιτείαν του ἐπὶ θεμελίων ἐμπορικῆς καὶ βιομηχανικῆς τάξεως.

Τί εἶναι λοιπὸν ὁ Ἄγγλος; Ἔμπορος! Τί δὲ ὁ πολιτισμός του; Ἐμπορικὸς πολιτισμός. Τί δὲ τὸ δίκαιόν του; Ἐμπορικόν. Καὶ ποία ἡ βάσις τοῦ ἐμπορικοῦ του δικαίου; Ἡ ἰδιοτέλεια.

Εἰς τὸ βάθος παντὸς πολέμου τὸ ἐμπόριον

Τοῦτο μαρτυρεῖται καὶ ὑπὸ τῆς στατιστικῆς. Ἀπὸ ὅλον τὸν Ἀγγλικὸν πληθυσμὸν μόνον 8 τοῖς $^0/_0$ ἀσχολοῦνται μὲ τὴν γεωργίαν. Ἐνῷ μὲ τὸ ἐμπόριον 25 τοῖς $^0/_0$. Καὶ μὲ τὴν

βιομηχανίαν 45 %. Διὰ τοῦτο κάποιος ἐχαρακτήρισε τὴν Ἀγγλίαν ὡς ἕνα μεγάλο ἐμπορικόν. Αἱ δὲ ἀποικίαι της χρησιμεύουν ὡς οἱ ἀνταποκριταὶ καὶ τὰ ὑποκαταστήματα τοῦ μεγάλου αὐτοῦ ἐμπορικοῦ. Ὅλη δὲ ἡ ἐξωτερική της πολιτικὴ δὲν εἶναι ἄλλο παρὰ μία ἀτελείωτη σειρὰ ἐμπορικῶν συμβολαίων (συνθηκῶν) ἐπωφελῶν δι' αὐτήν. Τὸ Κράτος τῶν Ἰνδιῶν δὲν τὸ εἶχε κατ' ἀρχὰς καὶ δὲν τὸ διηύθυνε μία ἐγγλέζικη Ἐμπορικὴ Ἑταιρία; Διάδοχος δὲ αὐτῆς ἔγινε τὸ Βρεττανικὸν Κράτος!

Θέλετε ἀγγλικὰς μαρτυρίας τῶν γραφομένων μας; Ἀκούσατε τί ἔγραφε τὸ 1909 Ἄγγλος ναυτικὸς τοῦ ὁποίου τὸ σχετικὸν ἔργον εἶχε βραβευθῆ.

— «Ἡμεῖς οἱ Ἄγγλοι οὐδέποτε πολεμοῦμεν ἕνεκα λόγων αἰσθηματικῶν. Ἀμφιβάλλω ἂν τὸ ἐκάναμεν ποτέ μας. Ὁ πόλεμος εἶναι προϊὸν ἐμπορικῶν ἐρίδων, σκοπὸς δὲ τοῦ πολέμου εἶναι τὸ νὰ ἐπιβάλωμεν εἰς τοὺς ἐχθρούς μας διὰ τοῦ ξίφους τοιούτους ὅρους, τοὺς ὁποίους νομίζομεν ἀναγκαίους, διὰ νὰ πορισθῶμεν ἐμπορικὰ ὠφελήματα. Μεταχειριζόμεθα διὰ τὸν πόλεμον τοῦτον ὅλας τὰς προφάσεις καὶ τὰς ἀφορμὰς ὅσας δύναταί τις νὰ φαντασθῆ, ἀλλὰ βάσις ὅλων αὐτῶν εἶναι τὸ ἐμπόριον. Ἄτ δὶ μπόττομ ἄφ δὲμ ὥλλ ἴς κόμερς»

Β'.

Η ΑΓΓΛΙΚΗ ΤΑΝΑΛΙΑ

Οἱ Σύμμαχοι ὡς μισθοφόροι

Δὲν συγκοινωνοῦμεν δυστυχῶς μετὰ τῆς Δύσεως διὰ νὰ ἀντιληφθῶμεν τί ἐντύπωσιν ἔκαμαν αἱ ἀλαζονικώταται προσβολαὶ τὰς ὁποίας ἀπηύθυνε κατὰ τῶν Συμμάχων τῆς Ἀγγλίας ὁ Λόϋδ Ζώρζ, παραστήσας αὐτοὺς ὡς ἐξαρτωμένους παρὰ τῆς Μεγάλης Ναυτικῆς Συμμάχου των, ἡ ὁποία ἀναλαμβάνει νὰ τοὺς κηδεμονεύῃ καὶ νὰ μὴν τοὺς ἀφίσῃ νὰ χαθοῦν! Ἀλλ' εἶναι κάτι νέον αὐτό; Ὁ Μέγας Φρειδερῖκος τῆς Πρωσσίας, ἀφοῦ κατὰ τὸν ἑπταετῆ πόλεμον εἶχε γευθῆ τὰ ἀγαθὰ μιᾶς τοιαύτης ἀγγλικῆς συμμαχίας, εἶχεν εἰπῆ αὐτὰ τὰ ἀξιομνημόνευτα λόγια. «Οἱ Ἄγγλοι δὲν ἀποβλέπουν εἰς τίποτε ἄλλο, παρὰ εἰς τὸ ἐμπορικόν τους συμφέρον. ***Καὶ θεωροῦν τοὺς ἑκάστοτε Συμμάχους των ὡς μισθοφόρους***». Οἱ αἰῶνες παρέρχονται, ἀλλ' ἡ ἐμπορικὴ τῶν

Ἄγγλων ψυχὴ μένει ἡ ἰδία. Μήπως συχνότατα, μέχρι κόρου, οἱ ἑκάστοτε ὑπουργοὶ τῶν Οἰκονομικῶν ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ πολέμου δὲν ἐπαναλαμβάνουν τὸν ἀριθμὸν τῶν ἑκατομμυρίων ποῦ δαπανοῦν διὰ τοὺς συμμάχους των;

Ὁ ποιητὴς τοῦ «Ἀπολεσθέντος Παραδείσου» Μίλτων ἐδίδασκε ὅτι τὰ Κράτη πρέπει νὰ εἶναι «ἠθικὰ πρόσωπα». Ἀλλ' ἡ Ἀγγλικὴ διπλωματία ἐννενῆντα ἐννέα φορὰς ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν διέψευσε καὶ διαψεύδει τὸν Ἄγγλον ποιητήν. Τὸ Ἐμπόριον δὲν ἀντέχει εἰς τὴν ἠθικήν. Εἰς δὲ τὸ βάθος κάθε ἀγγλικοῦ πολέμου κρύβεται τὸ ἐμπόριον. Καὶ τὸ ἐμπόριον, ὡς γνωρίζετε, καὶ τὴν κλοπὴν τὴν λέγει νόμιμον κέρδος.

Τὰ νόμιμα κέρδη

Τοιαῦτα νόμιμα κέρδη εἶναι γραμμένα εἰς τὸ ἐνεργητικὸν ὅλης τῆς Ἀγγλικῆς ἱστορίας. Χωρὶς τοιαῦτα νόμιμα κέρδη ἡ Ἀγγλία δὲν μποροῦσε νὰ γίνῃ αὐτὴ ποῦ ἔγινε. Πῶς ἐξέκαμε τὴν Ἱσπανίαν καὶ τὴν Πορτογαλλίαν, τὰς δύο μεγάλας Δυνάμεις μεταξὺ τῶν ὁποίων ὁ Πάπας τὸ 1500, πολὺ δικαίως διὰ τὰς τότε περιστάσεις, εἶχε διανείμει ὅλον τὸν κόσμον;

Ἀπλούστατα διὰ τῆς πειρατείας! Ἡ λέξις δὲν εἶναι ἰδική μας. Εἶναι λέξις τὴν ὁποίαν οἱ Ἄγγλοι ἀπονέμουν εἰς τοὺς ἀρχιπειρατάς των Δραΐκ, Χῶκινς, Φρόμπισερ καὶ λοιποὺς τῶν ὁποίων οἱ περισσότεροι εἶχαν γίνει μετὰ τὰς ἐπιτυχίας των—ἦγουν μετὰ τὰς λῃστείας των—εὐγενεῖς καὶ Ναύαρχοι. Πειρατικῶς εἶχαν λῃστευθῇ ὅλα τὰ γεμάτα χρυσοῦ καὶ ἀργύρου πλοῖα τῆς Ἱσπανίας καὶ τῆς Πορτογαλλίας. Πειρατικῶς ἐκαίοντο καὶ κατεστρέφοντο οἱ στόλοι των. Πειρατικῶς ἐκυριεύοντο αἱ ἀποικίαι των. Πειρατικῶς ἔπειτα συνωμολογοῦντο μετ' αὐτῶν συνθῆκαι καὶ ὑπετάσσοντο.

Ἀπὸ ἀρχιπειρατὰ ἀρχιναύαρχοι

Ὁ πρῶτος ἥρως τῆς ἡρωϊκῆς ἐποχῆς τῆς Ἀγγλίας ἐπὶ τῆς Βασιλίσσης Ἐλισάβετ, ὅταν ἐτέθησαν τὰ θεμέλια τῆς θαλασσοκρατορίας της, ἦτον ὁ ἀρχιπειρατὴς Δραΐκ. Τὸ εἴδωλον τῆς Ἀγγλικῆς ἱστορίας. Τὸν λέγομεν ἀρά γε ἡμεῖς ἀρχιπειρατήν; Ὄχι, ἐπαναλαμβάνομεν. Τὸν βαπτίζουν οὕτω οἱ Ἄγγλοι. Ἰδοὺ δὲ τί ἔγραφε περὶ αὐτοῦ ὁ ναύαρχος Φρημάντλ πρὸ ὀλίγων ἐτῶν· «Ὁ Δραΐκ ἔκαυσε καὶ ἐλαφυραγώγησε τὰς πλουσιωτέρας πόλεις τῶν Ἱσπανικῶν κτήσεων, ἀρχίσας ἀπὸ τὸ Βαλπαραΐζο, τὴν πρωτεύουσαν τῆς Χιλῆς. Ἀκολουθῶν τὸν δρόμον του, ἐκυρίευσε ὅλους τοὺς θησαυροὺς ποὺ τοὔπεσαν στὰ χέρια. Ἐπανῆλθε εἰς τὸ Πλυμοὺθ ὡς θριαμβευτὴς γεμάτος λάφυρα. Ὅταν δὲ ἐτέθη καὶ πάλιν ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ στόλου του, διὰ νέας ἐπιχειρήσεις,

δὲν ἀνεχώρησε πλέον ὡς ἁπλοῦς τυχοδιώκτης, ἀλλ' εἶχε προβιβασθῇ εἰς Ναύαρχον!»

Βλέπετε δὲν λέμε τίποτε προσβλητικὸν ποὺ νὰ μὴν τὸ πέρνωμεν ἀπὸ τοὺς Ἄγγλους. Οἱ ὁποῖοι οὔτε ζητοῦν κἂν νὰ καλύψουν τὰς γυμνότητας αὐτῶν, διὰ νὰ λέγουν: Αὐτοὶ εἴμεθα. Ἂν θέλετε! Μολονότι δὲν τοὺς δυσαρεστοῦν καὶ τὰ προσωπεῖα. Τὰ ὁποῖα φέρουν, προτοῦ ὅμως τελειώσουν οἱ δουλειές τους. Ὅταν τὰ χρειάζωνται ἀκόμη. Οὕτω, ὅταν ἐλήστευσαν τὴν Ἱσπανίαν καὶ τὴν Πορτογαλλίαν, τὰς ἐλήστευσαν ἐπ' ὀνόματι τοῦ προτεσταντισμοῦ πολεμοῦντες τὸν καθολικισμόν. Διότι ἡ Ἱσπανία καὶ ἡ Πορτογαλλία ἦσαν καθολικαί.

Μετὰ τὴν Ἱσπανίαν τὴν Ὁλλανδίαν

Ὅταν εἶδαν ὅμως τὴν μικρὰν Ὁλλανδίαν, ποὺ ἦτο καὶ αὐτὴ προτεσταντικὴ ὡς τὴν Ἀγγλίαν, νὰ *τολμᾷ* νὰ ἔχῃ ἐμπόριον, νὰ ἔχῃ στόλον, νὰ ἔχῃ βιομηχανίαν, τότε συνεμάχησαν μὲ τὴν καθολικὴν Γαλλίαν καὶ ἐζήτησαν νὰ ἐξοντώσουν — καὶ τὴν ἐξόντωσαν — τὴν διαμαρτυρομένην Ὁλλανδίαν. Ἦτο μεγάλη δύναμις ἡ Ὁλλανδία, ὥστε νὰ τοὺς ἀνησυχῇ ἢ νὰ τοὺς ταράττῃ τὴν ἰσορροπίαν; Ὄχι! Ἀλλὰ τοὺς ἀνησυχοῦσε ὡς μικρὰ μὲν τὸ ἔδαφος καὶ τὸν στρατόν, ὡς μεγάλη ὅμως διὰ τὸ ἐμπόριον καὶ τὴν βιομηχανίαν καὶ τὸν στόλον της, ὡς τώρα ἡ Γερμανία. Τῆς κατέστρεψαν λοιπὸν τὸ ναυτικόν, φορέσαντες, ἐλλείψει θρησκευτικοῦ προσωπείου, ἄλλην μάσκαν. Τὸ δόγμα τοῦ μεγάλου Κρόμβελ, προέδρου τῆς βραχυβίου ἀγγλικῆς Δημοκρατίας, ὅτι οἱ Ἄγγλοι ὡς περιούσιος λαὸς τοῦ Κυρίου, πρέπει νὰ εἶναι οἱ κύριοι τῶν θαλασσῶν. Καὶ διὰ τοῦτο ὅλοι οἱ στόλοι πρέπει νὰ χαιρετοῦν πρῶτοι τὴν ἀγγλικὴν σημαίαν. Οἱ Ὁλλανδοὶ ἀντεστάθησαν. Ἀπάνου τους! Καὶ ἰδοὺ ὁ Ἄγγλος ναύαρχος Βλαΐκ, ἐν πλήρει εἰρήνῃ — καλὴ ὥρα τὰ Κερατσινικὰ τὰ δικά μας — κατέλαβε ὁλόκληρον τὸν Ὁλλανδικὸν στόλον. Καὶ αὐτὸν τὸν πόλεμον εἶχαν τὴν ἀναισχυντίαν οἱ Ἄγγλοι ἱστορικοὶ νὰ τὸν ὀνομάσουν ἐμπορικὸν πόλεμον! Ὡς νὰ ἦτο αὐτὸς καὶ μόνος ἐμπορικὸς καὶ ὡς νὰ μὴ «ἂτ δὶ μπόττομ ἅφ δὲμ ὧλλ» — εἰς τὸν πάτον ὅλων τῶν ἀγγλικῶν πολέμων ἐκρύβετο πάντοτε δὴ Κόμμερς! Τὸ Ἐμπόριον!

Μήπως ἀπὸ τοῦδε οἱ προνοητικώτατοι αὐτοὶ ἐθνέμποροι, προβλέποντες τὴν νίλαν ποὺ ἔπαθε καὶ θὰ πάθῃ ἀκόμη ὁ ἐμπορικὸς στόλος των, δὲν ἐφρόντισαν νὰ μὴ ἔχῃ ἡ μικρὰ Ἑλλὰς ἰδικόν της ἐμπορικὸν στόλον; Καὶ δὲν ἀποπειρῶνται νὰ κάμουν τὸ ἴδιο καὶ εἰς τὰ ἄλλα οὐδέτερα Κράτη δι' ἄλλων μεθόδων;

Ἀγγλικὴ προστατευομένη

Καὶ ὅταν τῆς ἔβγαλε τὰ δόντια ἕνα-ἕνα τῆς πτωχῆς Ὁλλανδίας ὁ Βρεττανικὸς λέων μὲ τὴν ἀσυνείδητον τανάλιαν του, τότε τὴν ἀνεκήρυξε προστατευομένην του! Ἀγγλικὴ προστατευομένη θὰ πῇ δούλη τῆς Ἀγγλίας! Ἡ Ἀγγλία διὰ τῆς προστασίας ποῦ ἄπλωνε ἐπάνω στὴν Ὁλλανδίαν ἔβανε τὸ πόδι της ἐπὶ τῆς Ἠπειρωτικῆς Εὐρώπης. Ὅλα τὰ παράλια τῆς Βορείου θαλάσσης ἐγίνοντο οὕτω δικά της. Διότι τότε δὲν ὑπῆρχε μόνον Ὁλλανδία. Ἀλλὰ ἦτο ἡνωμένον μετ' αὐτῆς καὶ τὸ Βέλγιον. Ὑπὸ τὴν ὀνομασίαν Κάτω Χῶραι.

Καὶ ἀφοῦ ἀπὸ κοινοῦ μὲ τὴν Γαλλίαν ἡ Ἀγγλία ἐξέκαμε τὴν Ὁλλανδίαν, ἔπειτα ἐστράφη, κατὰ τίνος ἄλλης, εἰμὴ τῆς συμμάχου της, τῆς Γαλλίας;

Γ.

Ο ΗΘΙΚΟΣ ΚΩΔΙΞ ΤΗΣ ΑΓΓΛΙΑΣ

Ὁ Λουδοβῖκος ΙΔ' ἐξαπατώμενος

Ὑπάρχουν πολλοὶ οἱ φρονοῦντες ὅτι ἐὰν πρόκειται ἐκ τοῦ παρόντος πολέμου νὰ προέλθουν ὠφελήματα διὰ τὴν Ἀντάντ, κατὰ τὴν διανομήν, ἡ Ἀγγλία θὰ λάβῃ δι' ἑαυτὴν τὴν μερίδα τοῦ λέοντος. Ἀλλὰ καὶ αὐτὸ δὲν εἶναι νέον. Προκειμένου, φερ' εἰπεῖν, περὶ τῆς Γαλλίας, κάποιος πολὺ δυνατώτερος ἀπὸ τὸν κ. Ποανκαρρέ, ὁ μεγαλείτερος Βασιλεὺς τῆς Γαλλίας, Λουδοβῖκος ὁ Δέκατος Τέταρτος, ὅταν εἶχε συμμαχήσει μετὰ τῆς Ἀγγλίας ἐναντίον τῆς Ὁλλανδίας, ἐπείσθη εἰς τὸ τέλος ὅτι εἶχεν ἐργασθῇ ὄχι ὑπὲρ ἑαυτοῦ, ἀλλ' ὑπὲρ τῆς συμμάχου του Ἀγγλίας.

Τὰ ἠπειρωτικὰ ξίφη

Ἔκτοτε ἀφοῦ ἐχρησιμοποίησαν οἱ Ἄγγλοι τὰ «ἠπειρωτικὰ ξίφη», ὡς ἔλεγεν ὁ Βίσμαρκ, ὑπὲρ ἑαυτῶν, ἐδημιούργησαν εὐθὺς ἀμέσως τὸ ἑξῆς πολιτικὸν δόγμα. «Οἱ ἐχέφρονες ἀνεκάλυψαν εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ Λουδοβίκου ΙΔ' τῆς Γαλλίας τὸν ἐχθρὸν τῆς εἰρήνης καὶ τὸν ἀληθινὸν ἀντίπαλον τῆς Ἀγγλίας». Ἡ Ἱσπανία εἶχε ἡττηθῇ, ἡ Πορτογαλλία ἔγινε «προστατευομένη», ὡς τώρα ἡ Ἑλλάς, ἡ Ὁλλανδία εἶχεν ὑποταχθῇ καὶ μετεβλήθη καὶ αὐτὴ εἰς «προστατευομένην». Τὴν παντοδύναμον τότε Αὐστρίαν τὴν ἐπολέμουν τόσον, ὥστε ὅταν αὐτὴ εἰργάζετο ὑπὲρ ὅλης τῆς Εὐρώπης, ἀναστέλλουσα τὴν πρὸς τὴν Δύσιν ὁρμὴν τῶν Τούρκων,

οἵτινες εἶχον φθάσει ἔξω ἀπὸ τὰ τείχη τῆς Βιέννης, ὄχι πλέον τὸ κόμμα τῶν συντηρητικῶν τῆς Ἀγγλίας, ἀλλὰ αὐτὸ τὸ κόμμα τῶν Οὐΐγων, τῶν Φιλελευθέρων, ἦτο ὑπὲρ τῶν Τούρκων τὴν ἐποχὴν ἐκείνην καὶ κατὰ τῶν Αὐστριακῶν. Διότι ἡ ἐμπορικὴ πολιτικὴ τῶν Ἄγγλων ἀπαιτοῦσε νὰ κυριαρχοῦν οἱ Τοῦρκοι ὅσῳ τὸ δυνατὸν περισσοτέρων Εὐρωπαϊκῶν χωρῶν, διὰ νὰ τὰς ἐκμεταλλεύωνται αὐτοὶ ἐμπορικῶς, ἀφοῦ ἦσαν ποὺ ἦσαν βάρβαροι.

Ἡ Γαλλία ὅμως, ἐναντίον τῆς ὁποίας ἐστράφησαν τότε, δὲν ἦτο βάρβαρος. Ἡ Γαλλία ὑπὸ τὸν Λουδοβίκον ΙΔ' ἦτο ἡ πρώτη Δύναμις τοῦ κόσμου. Ἦτο τότε ὅ,τι εἶναι τώρα ἡ Γερμανία, ἐκτὸς εἰς τὸ ἀποικιακὸν ζήτημα. Μεγάλη Δύναμις στρατιωτική, ναυτική, βιομηχανική, ἐμπορική, ἀποικιακή. Ἀποικίας μεγάλας εἰς τὰς Ἰνδίας, καὶ εἰς τὰς δύω Ἀμερικάς. Ἠπείλει δὲ νὰ καταστήσῃ τὴν Ἱσπανίαν καὶ τὴν Πορτογαλλίαν ἰδικούς της δορυφόρους. Πῶς λοιπὸν δὲν θὰ ἐκηρύσσετο αὐτὴ ὁ κυριώτερος ἀντίπαλος τῆς Ἀγγλίας; Ἐκηρύχθη! Καὶ ἀπὸ τὰ μέσα τοῦ 17ου αἰῶνος μέχρι τοῦ 1890, ὅταν τὴν ἠπείλησε μὲ πόλεμον ἕνεκα τῆς Φασόδας, τὴν ἐθεώρησε τὸν μέγιστον τῶν ἐχθρῶν της, ἀμέσως καὶ ἐμμέσως. Πλαγίως καὶ ἐκ τοῦ μετώπου. Φανερὰ καὶ κρυφά. Διότι, ὡς γνωστόν, ἡ Ἀγγλία εἶναι φοβερωτέρα ὡς κρυφὸς ἐχθρός, παρὰ ὡς φανερός. Καὶ ὁ πολύς της Δισραέλης, ὁ μετέπειτα Βήκονσφηλδ, δὲν ἐδίστασε νὰ ὁμολογήσῃ ὅτι «οὐδέποτε ἡ ἐπιρροὴ τῆς Ἀγγλίας ὑπῆρξε τόσον ἰσχυρὰ ὡς εἰς τὰς περιστάσεις ἐκείνας ποῦ δὲν ὑποπτεύοντο τί ἐμαγείρευεν». Ὁ δὲ φιλαγγλικώτατος Ἀμερικανὸς συγγραφεὺς Μάχαν, ὁ τυφλὸς αὐτὸς Ἀγγλολάτρης, εἰς τὸ περίφημον σύγγραμμά του περὶ τῆς Ἐπιρροῆς τῆς Θαλάσσης ἀνεκήρυξεν ὅτι: «εἰς τὴν συνθήκην τῆς Οὐτρέχτης ἡ Ἀγγλία ἐξησφάλισεν εἰς ἑαυτὴν τὴν κυριαρχίαν τῶν θαλασσῶν μὲ ἔξοδα καὶ ἐπὶ τῶν ἐρειπίων τῶν ἐχθρῶν καὶ τῶν φίλων της». Οὕτω ἡ Ἀγγλία καταντᾷ νὰ εἶναι ἐπικινδυνωδεστέρα ὡς φίλος, παρὰ ὡς ἐχθρός.

Φοβερωτέρα ὡς φίλος, παρὰ ὡς ἐχθρὸς

Παράδειγμα ἡ δυστυχισμένη Πορτογαλλία ἥτις ἔπαθε περισσότερα ἀπὸ τὴν φιλίαν τῆς Ἀγγλίας παρὰ ἀπὸ τὴν ἔχθραν της. Διότι ὡς φίλη καὶ ὡς σύμμαχος τὴν ἔβαλε νὰ ὑπογράψῃ τὴν περίφημον ἐμπορικὴν συνθήκην τοῦ Μέθουεν, διὰ τῆς ὁποίας ἠλάττωνε μὲν τὸν δασμὸν ἐπὶ τῶν Πορτογαλλικῶν κρασιῶν, ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ Πορτογαλλία εἶχεν ἐκτεταμένας ἀποικίας, τῆς ἔπερνε ὅλο τὸ ἐμπόριον, ὅλην τὴν ναυτιλίαν καὶ πλήρη ἀτέλειαν διὰ τὰ ἀγγλικὰ προϊόντα.

Τὰ λέμε ἐμεῖς; Τὰ λέγει Ἄγγλος ἱστορικός· «Ἡ μετὰ τῆς Πορτογαλλίας συμμαχία μας ἔδωσεν ἐν γένει εἰς τὴν Ἀγγλίαν τὸ μονοπώλιον ὅλου τοῦ Πορτογαλλικοῦ ἐμπορίου, χάρις εἰς τὴν συνθήκην τοῦ Μέθουεν». Ἔκτοτε δὲν ἐστάθη δυνατὸν νὰ ἔχῃ ἡ Πορτογαλλία ἰδικήν της βιομηχανίαν. Τί ἀνάγκην εἶχε; Ἂς ἀγόραζε τὰ προϊόντα τῆς ἀγγλικῆς βιομηχανίας, ἀφοῦ μάλιστα ἦτο ὑποχρεωμένη νὰ μὴ τὰ δασμολογῇ. Ἀλλὰ δὲν εἶχε οὔτε καράβια. Διατί νὰ ἔχῃ; Μήπως δὲν ἔφθαναν τὰ ἐγγλέζικα;

Κάτω οἱ συναγωνισταὶ

Ὁ ἔμπορος, ὁ μεγαλέμπορος, ὁ θηριέμπορος δὲν ἀνέχεται συναγωνιστάς. Μὰ εἶναι φίλος ἢ σύμμαχος ἢ οὐδέτερος. Ἀδιάφορον. Πρέπει νὰ τοῦ ἀφαιρεθοῦν τὰ νύχια. Πρέπει νὰ μὴν ἐμφανίζεται ὡς ἐμπόδιον εἰς τὴν ὑπὸ τῶν Ἄγγλων ἐμπορικὴν κατάκτησιν τοῦ κόσμου. Οὕτω εἰς ὅλους της τοὺς πολέμους ἡ Ἀγγλία ἀπηγόρευε τὴν ναυτιλίαν ὄχι μόνον εἰς τοὺς ἐχθρούς της, ἀλλὰ καὶ εἰς τοὺς οὐδετέρους. Ὅλα τὰ οὐδέτερα πλοῖα ἐκυριεύοντο. Καὶ ἰδοὺ ὅτι μετὰ πάροδον δύω αἰώνων ἐπαναλαμβάνεται καὶ σήμερον τὸ ἴδιον μὲ τὰ ἑλληνικὰ καράβια. Ἐν μέτρῳ δὲ καὶ μὲ τὰ καράβια τῶν ἄλλων οὐδετέρων Κρατῶν. Ἂν καὶ κατ' αὐτῶν δὲν ἀναπτύσσει τὴν αὐτὴν τόλμην ποὺ ἀναπτύσσει ἀπέναντι τῆς προστατευομένης της Ἑλλάδος!

Καὶ ὅταν κατὰ μιᾶς τοιαύτης τυραννίας περὶ τὰ τέλη τοῦ δεκάτου ὀγδόου αἰῶνος ἐσχηματίσθη ὁ περίφημος σύνδεσμος τῶν οὐδετέρων μὲ τὴν Δανίαν καὶ τὴν Σουηδίαν καὶ ἐπὶ κεφαλῆς τὴν Ρωσσίαν, τὴν αὐτὴν περίπου ἡμέραν ὁ μὲν Τσάρος ἐδολοφονεῖτο, ἡ δὲ Κοπεγχάγη ἐβομβαρδίζετο καὶ ὁ Δανικὸς στόλος ἐκυριεύετο. Θέλετε νὰ κάμετε τὸν οὐδέτερον; Νὰ τί κάνω τὴν οὐδετερότητά σας. Συμβαίνει τίποτε διαφορετικὸν σήμερα μὲ τὴν Ἑλλάδα; Οἱ ἴδιοι οἱ Ἄγγλοι. Ἡ ἰδία ἡ πολιτική των.

Ὅ,τι μὲ τὴν Ἑλλάδα, τὸ 1807 μὲ τὴν Δανίαν

Διατί ἄφισαν χωρὶς στόλον ἡμᾶς τοὺς Ἕλληνας; Διὰ τὸν αὐτὸν λόγον διὰ τὸν ὁποῖον ἄφισαν χωρὶς στόλον τοὺς Δανοὺς τὸ 1807. Ἦτο τότε ἡ Δανία εἰς πλήρη μὲ τὴν Ἀγγλίαν εἰρήνην. Ἀλλ' ἔζη ὁ Ναπολέων κατὰ τοῦ ὁποίου ἐμάχετο ἡ Ἀγγλία. Ἕνα πρωῒ παρουσιάζεται ἕνας Ἄγγλος ναύαρχος ἔξωθεν τῆς Κοπεγχάγης καὶ ζητᾷ μὲ τὸ σφάζον ἀγγλικὸν μειδίαμα εἰς τὰ χείλη νὰ τοῦ παραχωρηθῇ ὁ Δανικὸς στόλος. Ἡ Δανία φυσικὰ ἀρνεῖται. Τὸ μειδίαμα τὸ διαδέχεται τὸ Γκόδδαμ! Καὶ ὁ βομβαρδισμὸς τῆς Κοπεγχάγης. Μετ' ὀλίγον τὰ Δανικὰ καράβια, 33 τὸν ἀριθμόν, πολεμικὰ τῆς γραμμῆς καὶ φρεγάται, ἐρρυμουλκοῦντο ὑπὸ

τοῦ Βρεττανικοῦ στόλου. Ἡ Ἀγγλία τὰ ἐχρειάζετο. Καὶ ἐκεῖνο ποὺ χρειάζεται ἡ Ἀγγλία, τὸ πέρνει.

Αὐτὸς εἶναι ὁ ἠθικὸς τῆς Ἀγγλίας κῶδιξ.

Δ.

ΟΙ ΔΥΩ ΝΕΟΙ ΘΕΟΙ ΤΩΝ ΑΓΓΛΩΝ

Κατὰ τὸ 1880 ὁ ἐπιφανέστατος τῶν Ἄγγλων αἰσθητικῶν καὶ οἰκονομολόγων, ὁ Ράσκιν, ἔγραφε τὰ ἑξῆς περὶ τῆς ἰδίας αὐτοῦ πατρίδος:

«Εἰς τὸν σκοτεινὸν μεσαίωνα τὸ Πιστεύω τῶν Ἄγγλων ἦτο τοῦτο· «Πιστεύω εἰς Θεόν, Πατέρα Παντοδύναμον, Κύριον Οὐρανοῦ καὶ Γῆς». Εἰς τοὺς νεωτέρους χρόνους ἡ Ἀγγλικὴ πίστις εἶναι αὐτή· «Πιστεύω εἰς τὸν Πατέρα Πηλόν, τὸν Παντοδύναμον Πλάστην καὶ εἰς τὸν Πατέρα Δολλάριον, τὸν Παντοδύναμον Δράστην».

Οἱ νέοι προφῆται

Τί ἠνάγκασεν ἄρά γε τὸν μέγαν Ράσκιν, τῶν συγγραμμάτων τοῦ ὁποίου αἱ ἐκδόσεις διαδέχονται τὰς ἐκδόσεις, νὰ ἀπαγγείλῃ τοιαύτην τοῦ μεγάλου Ἔθνους του καταδίκην; Δὲν ἦτο Ἄγγλος καὶ ὁ Ράσκιν; Εἰς κάθε Ἔθνος ὑπάρχουν οἱ λεγόμενοι προφῆται, οἱ Λὼτ τῶν Σοδόμων καὶ τῶν Γομόρρων, οἱ μὴ ἀφομοιούμενοι, οἱ ἐξέχοντες, οἱ βλέποντες μακρύτερα τοῦ πλήθους, οἱ μὴ χωνεύοντες τὸ Ἔγκλημα καὶ τὴν Ἁμαρτίαν, οἱ διαμαρτυρόμενοι. Ἕνας ἀπὸ αὐτοὺς εἶναι καὶ ὁ Ράσκιν. Μήπως ὁ λόρδος Βύρων δὲν ξερνοῦσε μὲ τὸν φαρισαϊσμὸν καὶ τὴν ὑποκρισίαν τῶν συμπατριωτῶν του; Μήπως ἡ εἰς τὴν Ἑλλάδα ἡρωϊκή του κάθοδος ἓν ἀπὸ τὰ ἰσχυρότερα ἐλατήρια δὲν εἶχεν αὐτὸν τὸν κατὰ τῆς Ἀγγλίας ψυχικόν του ἔμετον; Μήπως ὁ αἰθεριώτερος Ἄγγλος ποιητής, ὁ Σέλλεϋ, δὲν ἔφυγε ἀπὸ ἀηδίαν τὴν πατρίδα του διὰ νὰ πνιγῇ εἰς τὰς Ἰταλικὰς θαλάσσας; Μήπως ὁ μεγαλείτερος τῶν συγχρόνων δραματικῶν τῆς Ἀγγλίας, ὁ Βέρναρ Σῶ, δὲν ἀφιερώνει πολλοὺς προλόγους τῶν δραμάτων του εἰς τὸ μαστίγωμα τῆς ἠθικῆς καὶ τοῦ πολιτισμοῦ τῆς Ἀγγλίας; Καὶ ἐὰν οἱ προφῆται τῶν Ἑβραίων τῆς Γραφῆς — οἱ τότε Δυσαρεστημένοι καὶ οἱ ἀντιπολιτευόμενοι εἶχαν δίκαιον, διατί δὲν ἔχει δίκαιον ὁ Ράσκιν ὅστις τὸ 1880 ἀπαλλάξας τὸν Βρεττανικὸν μεσαίωνα ἀπὸ πάσης μομφῆς, θεοποιήσας

αὐτόν, κατεδίκασεν ὅλους τοὺς μετέπειτα Ἀγγλικοὺς χρόνους, ἰδίως τοὺς ἀπὸ τοῦ Δεκάτου ἕκτου αἰῶνος καὶ ἔπειτα, ὡς λατρεύοντας ὄχι τὸν Θεὸν Πατέρα, ἀλλὰ τὸν Πατέρα Πηλόν, τὸν Παντοδύναμον Πλάστην καὶ τὸν Πατέρα Δολλάριον, τὸν Παντοδύναμον Δράστην;

Τὰ μέχρι τοῦδε ἱστορηθέντα περὶ τῆς πλήρους ἐμπορικῆς. ἰδιοτελοῦς, αἰσχροκερδοῦς ἀσυνειδησίας, μὲ τὴν ὁποίαν ἡ Ἀγγλία τὴν μίαν μετὰ τὴν ἄλλην κατέβαλε τὰς ἀνταγωνιστρίας της, τὴν Ἱσπανίαν, τὴν Πορτογαλλίαν, τὴν Ὁλλανδίαν, τὴν Γαλλίαν, τὴν Δανίαν, τὴν Ρωσσίαν, ἐξηγοῦν τὴν ἀγανάκτησιν τοῦ Βρεττανοῦ προφήτου Ράσκιν, καὶ ἀποκαλύπτουν τὴν ὡραίαν χριστιανικὴν ψυχήν του, ὅταν κυκλούμενος ἀπὸ τοὺς πηλολάτρας συμπολίτας του, ἐξέσπασε κατ' αὐτῶν ἀπαγγείλας τὸ δεινόν του ἀνάθεμα!

Ὁ ὡραῖος Ἀγγλικὸς μεσαίων

Καὶ ὅσον δίκαιον εἶναι τὸ δεύτερον μέρος τοῦ Ρασκινικοῦ ἀναθέματος, τοῦ ἀφορῶντος τοὺς νεωτέρους Ἀγγλικοὺς χρόνους, τοὺς ἀπὸ τοῦ δεκάτου ἕκτου αἰῶνος μέχρι σήμερον, τόσον δίκαιον εἶναι καὶ τὸ πρῶτον αὐτοῦ μέρος, τὸ ἀφορῶν τὸν Ἀγγλικὸν Μεσαίωνα. Πράγματι ὁ διεξερχόμενος τὰς σελίδας τῆς Λαϊκῆς Ἱστορίας τῆς Ἀγγλίας τοῦ Γκρὴν αἰσθάνεται ἕνα εἶδος λατρείας πρὸς τὸ Ἀγγλικὸν Ἔθνος διὰ τὴν κατὰ τὸν μεσαίωνα πολιτικήν, πνευματικήν, θρησκευτικήν, ἠθικήν, πουριτανικὴν ζωήν του. Ὁ Οὐΐκλιφ, ποὺ ὑπῆρξε πρόδρομος τοῦ Λουθήρου, διὰ τὴν χριστιανικὴν ἀναγέννησιν τοῦ ἀγγλικοῦ Λαοῦ, ἡ δρᾶσις τῶν Ἄγγλων Φράϊαρς, τῶν μοναχῶν ἐπαιτῶν ποὺ συναμιλλῶντο εἰς τὴν ἁγνότητα τῶν ἠθῶν καὶ τῶν ψυχῶν καὶ τὴν ὡραιότητα τῆς ἀποστολῆς των μὲ τοὺς ὡραιοψύχους Δομινικανοὺς τῆς Ἰταλίας, ἡ δημοκρατία ἡ ἐπικρατοῦσα εἰς τὰ ἀγγλικὰ Πανεπιστήμια, ποὺ πτωχοὶ καὶ πλούσιοι ἐσυσπούδαζαν, οἱ περὶ ἀνεξαρτησίας των ἀγῶνες τῶν χωρικῶν τῆς Ἀγγλίας, μερικοὶ Βασιλεῖς τῶν Ἄγγλων ποὺ ἦσαν ἀληθινοὶ ἡγέται ἐθνῶν ὡς ὁ Ἐδουάρδος ὁ Α΄., τὸ πνεῦμα μὲ τὸ ὁποῖον ἐδέχθησαν τοὺς Ἕλληνας συγγραφεῖς, καὶ τὴν δι' αὐτῶν ἀναγέννησιν τῶν Γραμμάτων, ἕνας Δζὼν Κόλετ ποὺ ἐχρησιμοποίησε τὴν γνῶσιν τῆς Ἑλληνικῆς διὰ νὰ μελετήσῃ εἰς τὸ πρωτότυπον τὰ Εὐαγγέλια καὶ διὰ νὰ καθαρίσῃ τὴν Χριστιανικὴν θρησκείαν ἀπὸ τὰς παπικὰς σκωρίας, ὅλα αὐτὰ καὶ ἄλλα ἀκόμη δικαιολογοῦν τὸν χαρακτηρισμὸν τοῦ Ἄγγλου ὑπὸ τοῦ Ἐθνικοῦ των ἱστοριογράφου Γκρὴν κατὰ τὸν μεσαίωνα «ὡς πείσμονος καὶ ἐπιβλητικοῦ, ὡς ἐπιμένοντος εἰς τὰ δικαιώματά του, ὡς ἀκαταδαμάστου εἰς τὴν ὑπερηφάνειάν του, ὡς

στενοῦ εἰς τὰς συμπαθείας του, ὡς πάσχοντος βραδύτητα ἀντιλήψεως, ἀλλ' ὡς δικαίου κατὰ τὸ πλεῖστον, μὴ ἐγωϊστοῦ, ἐργατικοῦ, εὐσυνειδήτου, μέχρις ἀλαζονείας τηρητοῦ τῆς ἀληθείας καὶ τοῦ αὐτοσεβασμοῦ, εὐλαβουμένου τὸ καθῆκόν του, θρησκευτικοῦ».

Θεοὶ πορνομούρηδες

Τί ἔγιναν οἱ Ἄγγλοι ἐκεῖνοι τοῦ Μεσαίωνος; Πῶς τὸν Παντοδύναμον Θεὸν τὸν διεδέχθησαν δύω βδελυροί, ἀσχημομούρηδες καὶ πορνομούρηδες Θεοί, ὁ Παντοδύναμος Πηλὸς καὶ ὁ Παντοδύναμος Δολλάριος τοῦ Ἄγγλου Ράσκιν; Τῶν ὁποίων Θεῶν τὴν παντοδυναμίαν τὴν ἠσθάνθημεν ὑπὲρ πάντας ἄλλους εἰς τὰς ἡμέρας μας οἱ Ἕλληνες; Ὅταν διὰ μὲν τοῦ Θεοῦ Πηλοῦ κατεπατήθη ὑπὸ τῶν Ἄγγλων ἐναντίον μας πᾶσα τιμὴ καὶ πᾶσα ἐντροπὴ καὶ πᾶν δίκαιον; Διὰ δὲ τοῦ Θεοῦ Δολλαρίου ἠγοράσθη σύσσωμον τὸ ἕνα ἐκ τῶν δύω μεγάλων κομμάτων εἰς τὰ ὁποῖα χωρίζεται ἀπὸ μιᾶς γενεᾶς καὶ πλέον ἡ Ἑλλὰς πολιτικῶς;

Δύω μεγάλοι λόγοι

Οἱ κοινωνιολόγοι παραδέχονται δύω μεγάλους λόγους τῆς μεταβολῆς αὐτῆς τοῦ ἀγγλικοῦ Ἔθνους καὶ τοῦ Ἀγγλικοῦ χαρακτῆρος. Πρῶτον ὅτι ἀπὸ τῶν νεωτέρων χρόνων ἡ Ἀγγλία ἤρχισε νὰ μεταβάλλεται ἀπὸ χώρα γεωργικὴ εἰς χώραν ἐμπορικὴν καὶ ναυτιλλομένην. Ἐμπόριον δὲ καὶ ναυτιλία, δημιουργήσαντα ἄσβεστον δίψαν χρυσοῦ, κατέστησαν τοὺς Ἄγγλους ὁποῖοι ἔγιναν, παραδώσαντες ἑαυτοὺς εἰς τὸν Μαμωνᾶν, ἀποκηρύξαντες δὲ τὸν Θεόν, δολοφονήσαντες δὲ τὸν Θεόν. Διότι οὐ δύνασθε Θεῷ δουλεύειν καὶ Μαμωνᾶ. Καὶ ὅπου γὰρ ἐστὶν ὁ θησαυρὸς ἡμῶν, ἐκεῖ καὶ ἡ καρδία ἡμῶν. Τὸ Ἀγγλικὸν Κράτος, καθιερῶσαν τὴν πολιτικὴν τοῦ θησαυρισμοῦ, ἐστερήθη καρδίας, ἐγυμνώθη ψυχῆς. Οἱ Ἀμερικανοὶ λέγουν περὶ τῶν Ἑταιριῶν ὅτι «δὲν ἔχουν ψυχήν». Ἀλλὰ μήπως τὰ ὑλιστικὰ Κράτη, ὡς ἐμορφώθη τὸ Ἀγγλικόν, σύμφωνα μὲ τὰ διδάγματα τοῦ μεγάλου του φιλοσόφου Ἑρβέρτου Σπένσερ, ἔχουν τοιαύτην;

Ὁ δεύτερος λόγος τοῦ Βρεττανικοῦ ἐκφυλισμοῦ ἔγκειται εἰς τὸ χάσμα τὸ ἀγεφύρωτον τὸ ὁποῖον χωρίζει τὴν ἀγγλικὴν ἀριστοκρατίαν ἀπὸ τοῦ ἀγγλικοῦ Λαοῦ. Ἡ ἀριστοκρατία αὐτή, ὑλιστικὴ ὡς ἐπὶ τὸ πολύ, ἐγωϊστική, ἀντιλαϊκή, ἀποκλειστική, μονοπωλιακή, ἐστέρησε τὸ ἀγγλικὸν Ἔθνος ἀπὸ τὰ πνευματικὰ ἰδανικὰ μὲ τὰ ὁποῖα ἡ ἀνθρωπιστικὴ ἀριστοκρατία τοῦ πνεύματος τῆς Γερμανίας ἐγέμισε τὸν Γερμανικὸν λαὸν καὶ τὸν κατέστησεν ὁποῖον τὸν κατέστησε.

Ε΄.

Η ΑΓΓΛΙΚΗ ΟΛΙΓΑΡΧΙΑ

Οἱ Φίννοι

Ἡ κοινωνιολογία ἀπέδειξεν ὅτι οἱ πλεῖστοι ἐκ τῶν νεωτέρων λαῶν συντίθενται ἀπὸ παλαιὰ στρώματα ἰθαγενῶν καὶ ἀπὸ νέα ἐπηλύδων ἢ κατακτητῶν. Οὕτω καὶ οἱ σημερινοὶ Ἄγγλοι δὲν εἶναι οἱ ἰθαγενεῖς κάτοικοι τῶν νήσων τῆς Μεγάλης Βρεττανίας. Αὐτοὶ ἦσαν ἄλλο ἔθνος, ἄλλη φυλή, κατώτερον Ἔθνος καὶ κατωτέρα φυλή· δι' αὐτὸ κατεκτήθησαν ἀπὸ ἀνώτερον ἔθνος καὶ ἀνωτέραν φυλήν. Οἱ ἰθαγενεῖς ἦσαν οἱ Βρεττανοί, οἱ Πίκται, οἱ Σκῶτοι, οἱ Φίννοι. Οἱ τελευταῖοι τοὺς ὁποίους ὁ Γκομπινῶ θεωρεῖ ὡς ἀποτελοῦντας σημαντικὸν μέρος τοῦ Βρεττανικοῦ πληθυσμοῦ, διεσπαρμένοι εἰς τὴν Ἀσίαν καὶ τὴν Εὐρώπην, συγγενεύουν μὲ τέσσαρας μεγάλας λαϊκὰς οἰκογενείας, τὴν Τονγκουζικήν, τὴν Τουρκικήν, τὴν Σαμογεδικὴν καὶ τὴν Οὐραλοφιννικήν. Ὡς βλέπετε, τὰ κατακτηθέντα στρώματα τοῦ Βρεττανικοῦ λαοῦ, τὰ ἀποτελοῦντα τὴν μεγάλην αὐτοῦ μάζαν, τὴν πλειοψηφίαν, δὲν ἦσαν ὅλα εὐγενεῖς φυλαί. Διὰ τοῦτο ὁ Γκομπινῶ, ἂν καὶ ἐνθουσιώδης ψάλτης τῶν Ἀγγλοσαξώνων, ἐπροφήτευσε εἰς τὸ ρηξικέλευθον ἐθνολογικὸν σύγγραμμά του, μέλλοντα κίνδυνον τοῦ Ἀγγλικοῦ Ἔθνους εἰς τὴν ἄνοδον εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τῆς παλαιᾶς Φιννικῆς κληρονομίας. Μήπως ἡ προφητεία αὐτὴ τοῦ Γκομπινῶ ἐπέπρωτο νὰ ἀρχίσῃ ἐκδηλουμένη κατὰ τοῦτον τὸν πόλεμον, ἐνῷ ὑπονόμευε πρὸ πολλοῦ τὴν εὐγενῆ Ἀγγλικὴν Φυλήν; Κατὰ τὸν ὁποῖον ἡ Ἀγγλία ἐπεστράτευσεν ὅλας τὰς δυνάμεις της, ἀλλὰ καὶ ὅλας τὰς ἀδυναμίας της, ὅλον της τὸ δαιμόνιον, ἀλλὰ καὶ ὅλους της τοὺς μαύρους δαίμονας;

Οἱ πρόγονοι τῶν Ἄγγλων Γερμανοί

Οἱ κατακτηταὶ ὅμως τῆς Βρεττανίας—οἱ καθ' αὐτὸ Ἄγγλοι—δὲν ἐγεννήθησαν ἐπὶ Βρεττανικοῦ ἐδάφους. «Διὰ νὰ εὕρωμεν τὴν πατρίδα τῆς ἀγγλικῆς φυλῆς—ἔτσι ἀρχίζει τὴν θαυμαστὴν ἱστορίαν του ὁ Γκρὴν—πρέπει νὰ ἀποβλέψωμεν ἐκτὸς τῆς Ἀγγλίας». Ποῖοι λοιπὸν οἱ καθ' αὐτὸ Ἄγγλοι; Ἡ ὡραία φυλή, ἡ δυνατὴ φυλή, ἡ ξανθὴ φυλὴ ποῦ κατέκτησε τὴν Βρεττανίαν, τὴν ἐπὶ πέντε αἰῶνας διατελοῦσαν μίαν ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν τοῦ Ρωμαϊκοῦ Κράτους. Οἱ Γερμανοί! Αὐτοὶ τοὺς ὁποίους ἡ ἀποφιννωθεῖσα μερὶς τοῦ ἀγγλικοῦ Ἔθνους ὀνομάζει τώρα Οὔνους, καὶ τοὺς

χαρακτηρίζει ὡς τὸ πλέον βάρβαρον, τὸ πλέον ἐγκληματικόν, τὸν πλέον ὀπισθοδρομικόν, τὸ πλέον ἔκφυλον ἔθνος τοῦ κόσμου. Ἔχομεν ὑπ' ὄψει μας ἀγγλικὸν βιβλίον τιτλοφορούμενον «Ἡ ἔκφυλος Γερμανία» διὰ τοῦ ὁποίου ὑποστηρίζονται χαρακτηρισμοὶ πολὺ βαρύτεροι ἀπὸ αὐτούς. Τὸ δὲ βιβλίον αὐτὸ ἀγνώστου συγγραφέως τὸ ηὗραν θαυμάσιον, γράψαντες ἐπιστολὰς εἰς τὸν συγγραφέα συγχαρητηρίους, ποῖοι; Ὁ λόρδος Χάλσμπουρυ, ὁ ἄλλοτε πρωθυπουργὸς λόρδος Ρόζμπερυ καὶ ὁ λόρδος Βέρεσφορδ.

Αὐτῶν τῶν ἐκφύλων ὅμως οἱ πρόγονοι, οἱ ὡραῖοι Γερμανοὶ τοῦ Σλέσβιγ, ἀπὸ τὸν Ἔλβαν ἢ ἀπὸ τὸν Βέζερ, μὲ τὰ μακρυὰ χρυσόχροα μαλλιὰ καὶ τὸν ὁλόλευκον τράχηλόν τους, τὸν τράχηλον ποῦ δὲν ἤξευρε τί θὰ πῇ ζυγός, διότι τὸν ἐθρυμμάτιζον μὲ τὸ ξῖφος καὶ μὲ τὸ ἀκόντιον, αὐτοὶ οἱ Γερμανοὶ οἱ ὁποῖοι ὠνομάζοντο Ἄγγλοι, καὶ περὶ τῶν ὁποίων εἶναι γνωστὸν τὸ ἱστορικὸν ἀνέκδοτον ποῦ ὅταν πρωτοεῖδε μερικοὺς ἀπὸ αὐτοὺς εἰς τὴν Ρώμην ἕνας Πάπας, ἀνεφώνησε: Αὐτοὶ δὲν εἶναι Ἄγγλοι, αὐτοὶ εἶναι Ἄγγελοι, καὶ ἔλαβε τὴν ἀπόφασιν νὰ στείλῃ ἀποστόλους νὰ τοὺς κάμῃ χριστιανούς. Αὐτῶν τῶν ἐκφύλων ἀπόγονοι εἶναι οἱ σημερινοὶ Ἄγγλοι, ἐφ' ὅσον δὲν εἶναι τῶν ἰθαγενῶν Βρεττανῶν, τῶν Πίκτων, τῶν Φίννων, τῶν Σκώτων, τῶν Κελτῶν. Ἀλλὰ πλὴν τῶν Γερμανῶν ὁ Ἀγγλοσαξωνικὸς λαὸς εἶχε τὴν εὐτυχίαν νὰ ἀναμίξῃ τὰ πρόστυχα, τὰ ἰθαγενῆ Βρεττανικὰ αἵματα μὲ ἄλλα εὐγενικά, τῶν Δανῶν καὶ Νορβηγῶν. Σειρὰ Βασιλέων τῆς Ἀγγλίας ὑπῆρξαν Δανοί.

Ἔχομεν λοιπὸν ἕνα Ἔθνος σύνθετον. Ἀπὸ εὐγενῆ στοιχεῖα καὶ ἀπὸ ἀγενῆ στοιχεῖα. Ἡ σύνθεσις αὐτὴ ἐξηγεῖ ὅλα τὰ παράδοξα καὶ ὅλας τὰς ἀντιθέσεις ποῦ παρουσιάζει ὁ Ἀγγλικὸς Λαός. Ἀντιθέσεις εὐγενοῦς Ἔθνους καὶ βαρβάρου Ἔθνους. Μεγάλου Ἔθνους καὶ χυδαίου Ἔθνους. Ἀντιθέσεις ἀνδρείας καὶ ἀνανδρίας. Ὑπερηφανείας καὶ ὑποκρισίας. Ἰδεαλισμοῦ καὶ ὑλισμοῦ. Ἀνεξαρτησίας καὶ δουλικότητος.

Ἡ δουλικότης τοῦ Ἀγγλου

Τὸ τελευταῖον χαρακτηριστικὸν ἴσως φανῇ παράδοξον εἰς τοὺς ἀναγνώστας μας. Ὁ Ἄγγλος δουλικός; Καὶ ὅμως εἰς ποῖον ἄλλο σύγχρονον Ἔθνος ὑπάρχει τοιαύτη ἀριστοκρατία, χωριστή, ἀποκλειστική, μὴ συγχρωτιζομένη μὲ τὸν ἄλλον λαόν, παρὰ εἰς τὴν Ἀγγλίαν; Καὶ εἰς ποῖον ἄλλον τόπον ὑπάρχουν τόσῳ μεγάλοι γαιοκτήμονες—ἀριστοκράται—ἀπὸ τὴν Ἀγγλίαν; Καὶ εἰς ποῖον ἄλλον τόπον ὑπάρχει τοιαύτη ἀντίθεσις μεταξὺ κολοσσαίου πλούτου καὶ κολοσσαίας πείνας;

Ἡ μειοψηφία τῆς μειοψηφίας

Θεωροῦμεν τὴν Ἀγγλίαν ὡς τὸ κατ' ἐξοχὴν συνταγματικὸν Κράτος, ὅπου τὸ ἀντιπροσωπευτικὸν πολίτευμα ἐφαρμόζεται γνήσιον, ἄδολον, ἄρτιον, πλῆρες. Ὁ τόπος εἰς τὸν ὁποῖον ἀνθίζει ἡ Δημοκρατία. Καὶ ὅμως οἱ μεγαλείτεροι Ἄγγλοι συγγραφεῖς, ὁ Στιούαρτ Μίλλ, ὁ Λούμπωκ, ὁ Δέκυ καὶ τόσοι ἄλλοι παραδέχονται ὅτι τὴν Ἀγγλίαν τὴν κυβερνᾷ μία μειοψηφία μειοψηφίας. Δύω συγγραφεῖς μεταξὺ τῶν πρυτανευόντων τώρα τοῦ πνευματικοῦ κόσμου τῆς Ἀγγλίας —τῶν νέων—ὁ Βέλλοκ καὶ ὁ Τσέστερτων—αὐτοὶ οἱ ὁποῖοι ἀφ' ὅτου ἤρχισεν ὁ πόλεμος ἤλλαξαν γλῶσσαν, γενόμενοι λιβελλογράφοι μὲν τῆς Γερμανίας, ψαλμῳδοὶ δὲ τοῦ Ἔθνους των—εἰς τὸ περὶ τοῦ Συστήματος τῶν κομμάτων βιβλίον των τὸ ὁποῖον ἐξέδωκαν συνεργαζόμενοι τὸ 1911 ἀποφαίνονται καθαρά, καθαρά· «Εἰς τὴν Ἀγγλίαν σήμερον οὐδεμία ὑπάρχει δημοκρατία». Καὶ ὅτι «τὸ πολίτευμα, τὸ ὁποῖον ἐπρόκειτο νὰ ἀποβῇ ὄργανον δημοκρατίας, μετεβλήθη εἰς μηχανὴν ὀλιγαρχίας».

Ἡ λύσις τοῦ αἰνίγματος

Ἡ λέξις αὐτὴ τῶν κυρίων Βέλλοκ καὶ Τσέστερτων μᾶς δίδει τὴν λύσιν τοῦ ἀγγλικοῦ αἰνίγματος. Ἡ ὀλιγαρχία ἡ κυβερνῶσα σήμερον τὴν Ἀγγλίαν, ὀλιγαρχία ὡς εἶδος Ἑταιρίας, εἰς τὸ Συμβούλιον τῆς ὁποίας παρακάθηνται τὰ ἐπιτελεῖα τῶν δύω κομμάτων, τῶν Συντηρητικῶν καὶ τῶν Φιλελεοθέρων—καὶ αὐτὰ πάλιν δὲν τὰ λέγομεν ἡμεῖς—τὰ λένε οἱ κύριοι Βέλλοκ καὶ Τσέστερτων, οἱ ὁποῖοι μνημονεύουν ὁλοκλήρους οἰκογενείας τῶν ὁποίων ἄλλα μέλη ὑπηρετοῦν τὸ ἕνα κόμμα καὶ ἄλλα τὸ ἄλλο, ἀδελφοὶ καὶ ἐξάδελφοι καὶ ἀνεψιοὶ καὶ συμπέθεροι. Ἡ ὀλιγαρχία λοιπὸν αὐτὴ δὲν ἀποτελεῖται βέβαια ἀπὸ ἰδεολόγους, ἀπὸ Τόμας Μὸρ ἢ ἀπὸ Βίκους ἢ ἀπὸ Τολστόηδες, ἀλλ' ἀπὸ ἀνθρώπους οἱ ὁποῖοι Θεόν τους ἔχουν τὸ συμφέρον ἑαυτῶν καὶ τῆς τάξεώς των. Ἄλλοτε ἐπικρατοῦν τὰ συμφέροντα τῶν μεγάλων γαιοκτημόνων· ἄλλοτε τὰ συμφέροντα τῶν μεγάλων βιομηχάνων· ἄλλοτε τὰ συμφέροντα τῶν μεγάλων ἐφοπλιστῶν. Αὐτοὶ καταβάλλουν τὰ ἑκατομμύρια διὰ τῶν ὁποίων συντηροῦνται αἱ δύω μηχαναί, ὡς ὀνομάζονται ὑπὸ τῶν Ἄγγλων τὰ δύω μεγάλα κόμματα, ὑπὸ ἐκλογικὴν ἔποψιν. Καὶ αὐτοὶ ἔπειτα ἀγοράζουν μὲ τὰ χρήματά των τοὺς τίτλους τῶν λόρδων καὶ τὰς μεγάλας θέσεις τοῦ Κράτους, ἀδιάφορον ἂν προτοῦ κάμουν χρήματα ἐσκούπιζαν πατώματα, ἀδιάφορον ἂν διὰ νὰ κάμουν χρήματα ἐτρίβησαν πολλάκις εἰς ἄρθρα τοῦ Ποινικοῦ Κώδικος. Αὐτὴ ἡ Ὀλιγαρχία ἐτύπωσε τὴν σφραγίδα τῆς ἐμπορικότητος καὶ τῆς ἁρπακτικότητος ἐπὶ τῆς ἐξωτε-

ρικῆς πολιτικῆς τῆς Ἀγγλίας. Αὐτὴ ἔπνιξε ὅλα τὰ ἰδανικὰ ἑνὸς Κράτους. Αὐτὴ ἀνήγειρε τὸν ὑλισμὸν εἰς ἰδεαλισμόν. Αὐτὴ ἀνύψωσεν εἰς δόγμα τὸ περίφημον ἐγγλέζικον ρητόν· «κύτταξε νὰ κάμῃς χρήματα τιμίως· ἀλλ' ὅπως δήποτε κάμε». Αὐτὴ ἐπὶ αἰῶνας καὶ αἰῶνας ἀνέμιξε μὲ τὴν διεθνῆ πολιτικὴν τὴν πειρατείαν, τὴν ἁρπαγήν, τὴν αἰσχροκέρδειαν, τὴν προδοσίαν. Αὐτὴ καθιέρωσε τὴν ἀπιστίαν εἰς τὰς συμμαχίας. Αὐτὴ ὑπερεμακιαβέλισε τὸν Μακιαβέλην καὶ ὑπερεπάπισε τοὺς χειροτέρους τῶν Παπῶν εἰς τὰς ραδιουργίας καὶ εἰς τὸν ἰησουϊτισμόν. Αὐτὴ κατέστησε τὸν Χριστιανισμὸν Φαρισαϊσμὸν καὶ τὸν Φαρισαϊσμὸν ἐμπορισμόν. Αὐτὴ κατὰ βάθος ἠρνήθη εἰς ὅλα τὰ ἄλλα Ἔθνη δικαίωμα ὑπάρξεως καὶ ἀνεξαρτησίας, διὰ νὰ δύναται νὰ τὰ ἐκμεταλλεύεται. Αὐτὴ ἐπενόησε τὸν περίφημον Ἀγγλικὸν Ἰμπεριαλισμόν, μίαν αὐτοκρατορίαν κέρδους, ἐκμεταλλεύσεως, πλεονεξίας, λαιμαργίας. Καὶ αὐτὴν τὴν αὐτοκρατορίαν ηὐλόγησεν ὁ μεγαλείτερος τῶν συγχρόνων φιλοσόφων Ἑρβέρτος Σπένσερ, βαπτίσας αὐτὴν μὲ τὸ ὄνομα τοῦ Ἐμποροβιομηχανικοῦ πολιτισμοῦ.

Πῶς ὅμως ἐλειτούργησεν ἡ ἐξέλιξις αὐτὴ τοῦ Ἀγγλικοῦ Ἔθνους καὶ τοῦ Ἀγγλικοῦ Κράτους διὰ μέσου τῆς ἱστορίας του;

ΣΤ.

ΔΕΝ ΥΠΑΡΧΕΙ ΤΟΠΟΣ ΔΙΑ ΤΗΝ ΓΕΡΜΑΝΙΑΝ

Ἀνοίγομεν μίαν παρένθεσιν σχετικὴν μὲ τὸν ἐμπορισμὸν ἢ ἐπὶ τὸ νομικώτερον, μὲ τὴν ἐμπορικὴν αἰσχροκέρδειαν τῆς ἐπισήμου Ἀγγλικῆς Διπλωματίας. Ποῖα ὑπῆρξαν τὰ ἐπιχειρήματα διὰ τῶν ὁποίων Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν τῆς ἀνωτέρας διανοητικότητος τοῦ κυρίου Βάλφουρ ἀπήντησεν εἰς τὰς περὶ εἰρήνης προτάσεις τοῦ Προέδρου τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν κ. Οὐΐλσων; Ὁ Βάλφουρ

Τὰ ἐπιχειρήματα αὐτὰ βασίζονται ἐπὶ τῆς ἑξῆς θεμελιώδους ἐννοίας:

— «Θέλετε, κύριε Οὐΐλσων, νὰ ἔχετε εἰρήνην; Συντελέσατε ὥστε εἰς τὸ ἑξῆς νὰ μὴ ὑπάρχῃ στὸν κόσμον Γερμανία, οὔτε νικήτρια οὔτε ἡττημένη».

Πῶς ὁ ἀσχοληθεὶς εἰς τὴν νεότητά του εἰς φιλοσοφικὰς καὶ θρησκευτικὰς μελέτας Ἄγγλος πολιτευτής, ὁ συγγρα-

φεὺς τοῦ γνωστοῦ περὶ πίστεως βιβλίου, κατέληξεν εἰς τοιοῦτον πόρισμα; Βεβαίως θὰ παρεδέχθη καὶ αὐτός, ὅπως ὁ λόρδος Χάλσμπουρυ, ὅπως ὁ λόρδος Ρόζμπερυ, ὅπως ὁ λόρδος Βέρεσφορδ ὁ Ναύαρχος, τὰς περὶ ἀνιάτου ἐκφυλισμοῦ τοῦ Γερμανικοῦ Ἔθνους ἰδέας τοῦ ἀγγλικοῦ βιβλίου τοῦ ἐκδοθέντος ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἡ ἔκφυλος Γερμανία». Πρὸ τῆς ἐκδόσεώς του λαβόντες γνῶσιν τοῦ περιεχομένου του οἱ ἄνω μνημονευόμενοι τρεῖς λόρδοι, μεταξὺ τῶν ὁποίων ὁ δεύτερος εἶνε ὁ μεγαλείτερος πολιτικὸς ῥήτωρ τῆς Ἀγγλίας, πρώην δὲ πρωθυπουργός, συστηθεὶς ἀπὸ τὸν ἀείμνηστον Γλάδστωνα, τὸ ἠῦραν ὡς ἀνταποκρινόμενον καθ' ὅλα εἰς τὴν ἀλήθειαν καὶ εἰς τὴν πραγματικότητα.

Τί εἶναι οἱ Γερμανοὶ κατὰ τοὺς Ἄγγλους

Τί ὑποστηρίζει λοιπὸν τὸ βιβλίον αὐτό;

Ἀκούσατε. Τὸ συνοψίζομεν πιστότατα καὶ ἀκριβέστατα, ἂν καὶ ἀποτελούμενον ἐκ 300 περίπου σελίδων.

Οἱ Γερμανοὶ ἕνα καὶ μόνον ἔχουν ποιητήν, τὸν Γκαῖτε. Αὐτὸς δὲ ὑβρίζει τοὺς Γερμανούς. Καὶ ἕνα μόνον ζωγράφον, τὸν Δύρερ. Ἡ φιλολογία των εἶναι ἀφιλολογία. Χωρὶς τοὺς Ἄγγλους, τοὺς Γάλλους καὶ τοὺς Ἀμερικανοὺς οἱ Γερμανοὶ δὲν θὰ εἶχαν οὔτε ἐπιστήμην, οὔτε βιομηχανίαν. Ἀπὸ ὅλην τὴν Γερμανικὴν ἱστορίαν ἕνα καὶ μόνον πόρισμα συνάγεται· Βάρβαροι εἶναι καὶ βάρβαροι θὰ μείνουν. Ἀποτελοῦν ὄχι μόνον ἔθνος ἔκφυλον, ἀλλὰ καὶ φυλὴν κατωτέραν (ἰνφίριορ ραίϊς). Ἔχουν τὴν διανοητικότητα τῶν μαύρων τῆς Ἀφρικῆς.

Μεταξὺ Ἄγγλων καὶ Γερμανῶν δὲν ὑπάρχει καμμία ὁμοιότης. Μεγάλαι ἀνατομικαὶ ὡς καὶ κρανιολογικαὶ διαφοραὶ τοὺς χωρίζουν. Οἱ Γερμανοὶ εἶναι βραχυκέφαλοι. Οἱ Ἄγγλοι εἶναι δολιχοκέφαλοι. Ὁ Βίσμαρκ εἶχε μαυροειδόσχημον κρανίον καὶ σχεδὸν μαυροειδὲς πρόσωπον. Οἱ Γερμανοὶ εἶναι τόσον ἀνήθικοι ὅσον οἱ Μαῦροι τῆς Ἀμερικῆς. Δειλοὶ ἐπίσης ὅπως καὶ οἱ μαῦροι. Ὅ,τι δὲ λέγει ἡ νέα ἀμερικανικὴ ἐπιστήμη περὶ τῶν μαύρων τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν, ὅτι μαῦροι εἶναι καὶ μαῦροι θὰ μείνουν, φυσικῶς καὶ ψυχικῶς, τὸ ἴδιο πρέπει νὰ λεχθῇ καὶ περὶ τῶν Γερμανῶν. Δύναται ὁ Αἰθίωψ νὰ ἀλλάξῃ τὴν ἐπιδερμίδα του; Δύναται ὁ Γερμανὸς νὰ ἀλλάξῃ τὸ κρανίον του;

Ὅλος ὁ τύπος τῆς Γερμανίας καὶ τῆς Αὐστρίας εἶναι ἀνήθικος. Ὅλοι δὲ οἱ ρεπόρτερ κατάσκοποι. Οἱ Γερμανοὶ ἀξιωματικοὶ ἔχουν τόσας ἰδέας εἰς τὸ κεφάλι των, ὅσας καὶ μία Γερμανὶς ὑπηρέτρια. Οἱ Νεοσύλλεκτοι εἶναι ἠλίθιοι καὶ ὀκνηροί· γίνονται δὲ στρατιῶται μόνον μὲ τὸ ἀλύπητο ξῦλο ποῦ τρῶνε ἀπὸ τοὺς ὑπαξιωματικούς των.

Οἱ καθηγηταὶ πάλιν τῶν Γερμανικῶν Πανεπιστημίων ὅλοι ἄθεοι, ἀνήθικοι καὶ φιλήδονοι. Τὰ δὲ συγγράμματά των τόσον κακογραμμένα, ὥστε δὲν διαβάζονται.

Ζοφερωτέρα ἡ εἰκὼν τῶν Γερμανίδων. Εἰς τὰς συνομιλίας των ἕνα ἔχουν θέμα· τὸ σκάνδαλον. Τί ἐστὶ κοσμιότης, σεμνότης, δὲν τὸ γνωρίζουν. Ἀχτένιστες, ἄπλυτες, ἀκαθάριστες.

Ὁ χαμάλης εἰς τὴν Ἀγγλίαν τρώγει κομψότερα ἀπὸ τὸν Μπουρζοὰ Γερμανόν. Ὁ Γερμανὸς πρίγκηψ τρώγει τόσον ἀτάσθαλα ὅσον καὶ ὁ Γερμανὸς ὑποδηματοποιός.

Εἰς κανένα μέρος ἡ μέθη δὲν ἔχει τόσην διάδοσιν ὅσην εἰς τὴν Γερμανίαν. Ὁ Γερμανικὸς λαὸς ἀποτελεῖται ἀπὸ ἠλιθίους. Οἱ Γερμανοὶ δὲν διαφέρουν ἀπὸ παιδιά. Εἰς τὰ θέατρα δὲν ξεύρουν ποῦ νὰ γελάσουν καὶ ποῦ νὰ συγκινηθοῦν. Εἰς κανένα ἄλλον τόπον δὲν ὑπάρχει τόση φτώχεια ὅση εἰς τὴν Γερμανίαν. Ὅλαι αἱ ἐργάτιδες ψοφοῦν τῆς πείνας.

Ὁ γάμος εἰς τὴν Ἀγγλίαν εἶναι λαχεῖον. Εἰς δὲ τὴν Γερμανίαν παζάρι. Οὐδαμοῦ τῆς γῆς ὑπάρχει τόση οἰκογενειακὴ παραλυσία ὅση εἰς τὴν Γερμανίαν. Μόνη αὐτὴ παράγει τὰ δύω τρίτα τῶν πορνῶν τοῦ κόσμου. Ὁ Γερμανὸς τὴν γυναῖκα τὴν θεωρεῖ κατωτέραν του.

Εἰς τὴν Γερμανίαν πλημμυροῦν τὰ ἐγκλήματα, τὰ διαζύγια, τὰ νόθα, αἱ αὐτοκτονίαι. Δὲν ὑπάρχει παρθένος εἰς τὴν Γερμανίαν ἄνω τῶν 16 ἐτῶν.

Αἱ Γερμανίδες δὲν ξεύρουν νὰ ἀναθρέψουν τὰ τέκνα των.

Συμπέρασμα.—Ἀντιγράφομεν ἐδῶ κατὰ λέξιν.—«Οἱ Γερμανοὶ εἶναι οἱ λευκοὶ μαῦροι τῆς Εὐρώπης. Δὲν πρέπει νὰ θεωροῦνται πλέον Εὐρωπαῖοι. Ἡ Γερμανία εἶναι κακὴ ψυχὴ —εἶναι ἡ ψυχὴ τοῦ ἐγκλήματος. Ὁ ἐγκληματίας εἶναι ὁ κηρυγμένος ἐχθρὸς τῆς κοινωνίας, διὰ τοῦτο ὁ πολιτισμὸς ὀφείλει νὰ φροντίσῃ ἢ νὰ τὸν φονεύσῃ ἢ νὰ τὸν κλείσῃ ἐντὸς κλωβοῦ. ***Ὁ εἰκοστὸς αἰὼν δὲν ἔχει τόπον δι' ἕνα τοιοῦτον ἐγκληματικὸν λαόν.***»

Ἀλλοίωσις τῆς ἀγγλικῆς ψυχῆς

Καὶ τώρα, ἐὰν οἱ ἀναγνῶσται ἡμῶν ἤθελαν νὰ παραβάλουν τὸ συμπέρασμα τοῦ ἀγγλικοῦ αὐτοῦ κατηγορητηρίου —ἂς μὴν τὸ ὀνομάσωμεν λίβελλον, διὰ νὰ μὴ προσβάλωμεν τὴν ἀγγλικὴν εὐαισθησίαν—τὸ ὁποῖον ὡς εἴπομεν κατεκύρωσαν διὰ τῆς εὐμενοῦς καὶ θαυμαστικῆς κριτικῆς των τρεῖς λόρδοι, μεταξὺ δὲ αὐτῶν ὁ δεινὸς ῥήτωρ καὶ δεινὸς συγγραφεὺς καὶ πρώην πρωθυπουργὸς Ρόζμπερυ—πρὸς τὸ συμπέρασμα τῆς ἀπαντήσεως τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν ὑπουργοῦ Βάλφουρ, ὑποστηρίζοντος ὅτι εἰρήνη καὶ Γερμανία—ἡττη-

μένη ἢ νικήτρια — εἶναι πράγματα ἀσυμβίβαστα — δὲν θὰ καταλήξουν οἱ ἀναγνῶσται ἡμῶν εἰς τὸ πόρισμα ὅτι συγγραφεῖς καὶ ὑπουργοὶ οἱ ὁποῖοι προβάλλουν τοιαύτας τερατώδεις ἀξιώσεις περὶ ἑνός Ἔθνους, τὸ ὁποῖον δὲν θέλομεν νὰ εἴπωμεν ὅτι εἶναι τὸ πρῶτον Ἔθνος τοῦ κόσμου, ἀλλὰ ἕνα τέλος πάντων μεταξὺ τῶν πρώτων — ὅτι λοιπὸν συγγραφεῖς καὶ ὑπουργοὶ τοιαύτης ἰδεολογίας δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ θεωρηθοῦν ὡς ἰσόρροποι; Καὶ ὅτι ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον πολλάκις ὡς δημοσιογράφοι ὑπεστηρίξαμεν ὅτι ὁ πόλεμος ἔχει ἀλλοιώσει τὴν ἀγγλικὴν ψυχὴν — ἴσως διότι πρώτην φορὰν πολεμᾷ πράγματι ἡ Ἀγγλία, ἀφοῦ τοὺς περισσοτέρους της πολέμους τοὺς ἔκανε διὰ ξένων μισθοφόρων, δὲν πρέπει νὰ θεωρηθῇ ὡς ἀντικείμενον πρὸς τὴν ἀλήθειαν; Καὶ ὅτι Ἔθνος ποὺ τοιαῦτα φρονεῖ, τοιαῦτα πιστεύει, τοιαῦτα παραδέχεται, τοιαῦτα προτείνει περὶ ἑνὸς ἄλλου Ἔθνους, τοῦ ὁποίου οἱ πατέρες ἦσαν αὐτοὶ οὗτοι οἱ Ἄγγλοι, οἱ πλᾶσται ὄχι πλέον τοῦ Κράτους, ἀλλὰ τοῦ Ἔθνους τοῦ Ἀγγλικοῦ, δὲν προχωρεῖ, ἀλλ' ὀπισθοχωρεῖ εἰς τὸν πολιτισμόν; Καὶ ὅτι ἐὰν δὲν ἐκραγῇ μία ἀληθινὴ ἐθνικὴ θύελλα εἰς τὴν Ἀγγλίαν καὶ κατὰ τῶν δύω κομμάτων, ἡ Ἀγγλία ὁλόκληρος διατρέχει τὸν ἔσχατον τῶν ἠθικῶν καὶ τῶν πνευματικῶν, ἴσως δὲ καὶ πολιτικῶν κινδύνων;

Σημειώσατε δὲ ὅτι πρὸ τοῦ πολέμου ἡ ἐπικρατοῦσα γνώμη μεταξὺ τῶν Ἄγγλων περὶ τῶν Γερμανῶν ἦτο ἐντελῶς ἀντίθετος πρὸς τὰς ἰδέας τοῦ βιβλίου τῆς «Ἐκφύλου Γερμανίας» ποὺ ἀνελύσαμεν, καὶ ἑπομένως πρὸς τὰς σκέψεις τοῦ εὐγενεστάτου κυρίου Βάλφουρ.

Ζ.

Η ΒΑΣΙΣ ΤΟΥ ΑΓΓΛΙΚΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Οἱ μὲν καὶ οἱ δὲ

Τὴν ἀνωτέρω παρένθεσιν θεωροῦμεν σχετικωτάτην μὲ τὸ θέμα τῆς μελέτης μας, διότι ἀποδεικνύει τὸν ἐγωϊσμὸν καὶ τὴν ἀποκλειστικότητα καὶ τὸ ἀσυμβίβαστον τοῦ ἑνὸς ἐκ τῶν δύω πολιτισμῶν, τοῦ Ἀγγλικοῦ. Ἂς ἔλθῃ ἕνας καὶ μόνος νὰ μᾶς εἰπῇ ὅτι ἤκουσεν ἢ ἀνέγνωσε μίαν καὶ μόνον γερμανικὴν φωνὴν ἢ γνώμην λέγουσαν ὅτι τόπος διὰ τοὺς Ἄγγλους εἰς τὴν ὑφήλιον δὲν ὑπάρχει! Καὶ ὅμως διὰ τοὺς Ἄγγλους τόπος εἰς τὴν γῆν διὰ τοὺς Γερμανοὺς δὲν ὑπάρ-

χει. Τὸ νέον δόγμα τῆς ἀγγλικῆς ἀλαζονίας διατυποῦται: ὁλοκάθαρα, ὑπὸ τὴν εὐλογίαν τριῶν λόρδων τῆς πρώτης γραμμῆς καὶ ὑπὸ τὴν ἔμμεσον παραδοχήν του ἐκ μέρους αὐτοῦ τούτου τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν τῆς Ἀγγλίας, αὐτοῦ ἐκείνου ὅστις ὡς πρωθυπουργὸς εἶχε κηρύξει τὸν πόλεμον κατὰ τῶν Βόερς, διότι δὲν ἤθελον νὰ γίνουν Ἄγγλοι! Πολιτισμὸς λοιπὸν καὶ τοιοῦτος ἐγωϊσμὸς ἐναρμονίζονται ποτε; Κατὰ τί διαφέρει τότε ὁ χριστιανὸς Βάλφουρ ἀπὸ τὸν Ἄραβα Μωάμεθ ὅστις ἐννοοῦσε πάντα μὴ Μωαμεθανὸν νὰ τὸν περνᾶ διὰ τῆς αἰχμῆς τοῦ ξίφους του: Κατὰ τί διαφέρει ὁ χριστιανὸς Βάλφουρ ἀπὸ τοὺς ἀγρίους κατακτητὰς Ταμερλάνον καὶ Τσιγγισχάννην τοὺς ἐξολοθρευτάς; Τί ἄλλο ἀνέγραψεν ἡ χριστιανικωτάτη ἀγγλικὴ κυβέρνησις εἰς τὴν σημαίαν της εἰμὴ τὴν ἐξόντωσιν τοῦ Γερμανικοῦ Ἔθνους; Διατί δὲν ἐδέχθη τὴν μεσολάβησιν τοῦ Προέδρου Οὐΐλσων παρὰ διότι οὗτος εἰς ἴσην ἔθεσε μερίδα τὰς δύω ἐμπολέμους ὁμάδας; Τί ἄλλο δηλοῖ αὐτὴ ἡ συστηματικὴ συκοφαντία τῆς Γερμανίας δι' ὅλου τοῦ ἀγγλικοῦ τύπου καὶ δι' ὅλων τῶν συγγραφέων τῆς Ἀγγλίας, ἐπιστημόνων καὶ μὴ ἐπιστημόνων, τῆς σοβαρᾶς καὶ τῆς ἐλαφρᾶς φιλολογίας, πολιτικῶν καὶ μὴ πολιτικῶν, πεζογράφων καὶ ποιητῶν, μυθιστοριογράφων καὶ δραματικῶν, παρὰ ὅτι ἡ Ἀγγλία μίαν εἰρήνην ἐννοεῖ, εἰρήνην ἡ ὁποία ὡς βάσιν θὰ ἔχῃ τὴν καθυπόταξιν τῆς Γερμανίας καὶ τὴν μονοκρατορίαν τὴν ἰδικήν της;

Τὸ θηρίον τῆς ἀποκαλύψεως

Συλλογισθῆτε ἐπὶ κεφαλῆς τίνος κολοσσιαίου συνασπισμοῦ — παγκοσμίου συνασπισμοῦ — ἐννοεῖ νὰ τοποθετηθῇ ἡ Ἀγγλία τοῦ μέλλοντος. Ἡ αὐτοκρατορία της ἀποτελεῖται ἀπὸ 450,000,000. Τώρα ποὺ καὶ ἡ Κίνα διέκοψε τὰς σχέσεις της μετὰ τῆς Γερμανίας ὑπὸ τὴν ἐπιρροὴν τῆς Αὐτοκρατορίας τοῦ Ἀνατέλλοντος Ἡλίου, τὰ 450,000,000 γίνονται ὀκτακόσια. Ὁ πληθυσμὸς τῶν συμμάχων της ἀνέρχεται εἰς ἄλλα 350,000,000. Καὶ ἔχομεν οὕτω ἐν ὅλῳ πληθυσμὸν ἑνὸς δισεκατομμυρίου καὶ ἑκατὸν ἑκατομμυρίων. Τί ὑπολείπεται; Ἡ Ἀγγλία δὲν ἔχει παρὰ νὰ συμμαχήσῃ μετὰ τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς, νὰ τρομοκρατήσῃ ἐξ ἀνάγκης ὅλα τὰ μικρὰ οὐδέτερα Κράτη καὶ νὰ ἀπομονώσῃ τὴν Γερμανίαν.

Αὐτὴ δὲν εἶναι ἡ κατάστασις εἰς τὰς γενικάς της γραμμάς; Αὐτὴ δὲν εἶναι ἡ πραγματικότης; Καὶ αὐτῆς τῆς τεραστίας καὶ τερατώδους πραγματικότητος, αὐτῆς τῆς αὐτοκρατορίας τοῦ θηρίου τῆς Ἀποκαλύψεως, τὰ δύω τρίτα, ἐὰν μὴ τὰ ὀκτὼ δέκατα, δὲν ἔχουν συντελεσθῇ:

Οἱ Ἄγλλοι Κραϐϐαρῖται

Καὶ ὅμως ὅλος αὐτὸς ὁ πολυποδιακὸς σχηματισμὸς χάρις εἰς τὴν ἀγγλικὴν ὑποκρισίαν, χάρις εἰς τὸν ἀγγλικὸν φαρισαϊσμόν, κρύϐεται, παραμορφοῦται, σύμφωνα μὲ τὴν μεγαλοφυΐαν τῶν Κραϐϐαριτῶν ζητιάνων — τῶν ἄλλοτε — τώρα δὲν ὑπάρχουν ἴσως πλέον, καὶ ἐμφανίζεται κλαίων, ὀδυρόμενος, στενάζων, μοιρολογῶν ὅτι ὁ κόσμος τοῦ ὁποίου τὰ δύω τρίτα, τὰ τέσσαρα πέμπτα τὰ ἔχει ἡ Ἀγγλία εἰς τὴν τσέπην της, τρέχει τὸν κίνδυνον νὰ κατακτηθῇ... ὄχι ἀπὸ τὴν Ἀγγλίαν, ἡ ὁποία *τὸν ἔχει ἤδη κατακτήσει*, ἀλλὰ... ἀπὸ τὴν Γερμανίαν!

Ὁ Χάστιγξ καὶ ὁ Βοῦρκε

Ἡ ψυχικὴ αὐτὴ κατάστασις τῶν σημερινῶν πολιτικῶν Ἄγγλων ὑπενθυμίζει τοὺς πολιτικοὺς τῆς Ἀγγλίας τοῦ 1795, ὅταν ἡ τότε Βουλὴ τῶν Κοινοτήτων ἀθώωσε τὸν μεγαλείτερον κακοῦργον τῆς ὑφηλίου, τὸν τότε διοικητὴν τῶν Ἰνδιῶν Οὐῶρρεν Χάστιγξ, κατηγορούμενον δι' ἐγκλήματα διὰ τὰ ὁποῖα ὁ ζωγραφιζόμενος κόκκινος ἀπὸ τὸ αἷμα τῶν ἀθώων Σουλτὰν Χαμὶτ μεταϐάλλεται ἐμπρός του εἰς λευκὸν ἀμνόν! Τότε ἕνας καὶ μόνος Ἄγγλος εὑρέθη διαμαρτυρόμενος διὰ τὸ αἴσχος, ὁ ἐκ τῶν μεγαλειτέρων πολιτικῶν ρητόρων Βοῦρκε, ὁ ἴδιος ὅστις ὁμιλήσας ἀπὸ τοῦ ϐήματος τῆς Βουλῆς ἐπὶ ἓξ ὁλοκλήρους ἡμέρας κατόρθωσε νὰ τεθῇ ὑπὸ κατηγορίαν ὁ Χάστιγξ. Ὅταν προησθάνθη ὅτι καὶ δικαζόμενος θὰ ἀθωωθῇ, μετεϐλήθη εἰς ἀληθινὴν Κασσάνδραν διὰ τὸ Ἀγγλικὸν Ἔθνος καὶ τοὺς εἶπεν αὐτά, τὰ ὁποῖα αὐτὸν μὲν ἀπαθανάτισαν, τὴν δὲ Ἀγγλίαν διὰ παντὸς ἀμαύρωσαν.

«Λόρδοι μου, ἂν θελήσετε νὰ παραϐλέψετε αὐτὰ τὰ ἐγκλήματα, θὰ καταστήσετε τὴν Ἀγγλίαν ἕνα ἔθνος κρυψινόων, ἕνα ἔθνος ὑποκριτῶν, ἕνα ἔθνος ψευστῶν, ἕνα ἔθνος παραχαρακτῶν...»

Ἡ σημαία ποὺ καλύπτει ὅλα τὰ ἐγκλήματα

Ἀλλὰ οἱ «λόρδοι μου» δὲν τὰ ἐννοοῦσαν αὐτά. Καὶ ὁ Χάστιγξ ἠθωώθη. Εἰς τὴν περιγραφὴν τῶν ἐγκλημάτων τοῦ Χάστιγξ θὰ ἐπανέλθωμεν. Καὶ ἀπεδείχθη τὸ Ἀγγλικὸν Ἔθνος ἄξιον τῶν ἐπιθέτων καὶ τῶν χαρακτηρισμῶν τοῦ ἀληθινοῦ Ἄγγλου Κάτωνος Βοῦρκε. πότε; Ὅταν ἡ Ἀγγλία ἦτο εἰς τὸ ἀπόγειον τῆς δόξης της. Ὅταν ἐκυϐερνᾶτο ἀπὸ ἕνα Πίττ. Ὅμοιον τοῦ ὁποίου πρωθυπουργόν, ὡς πρὸς τὴν δύναμιν, τὴν ἐνέργειαν, τὸ ἀδιάφθορον, τὸν πατριωτισμόν, τὸν ἐνθουσιασμόν, τὸν ὑπερανθρωπισμὸν οὔτε εἶδεν, οὔτε θὰ ἴδῃ ποτὲ ἡ Ἀγγλία. Καὶ ὅμως αὐτὸς ὁ Πὶττ εἶπε διὰ τὸν Χάστιγξ. — Δὲν μένει τίποτε ἄλλο διὰ νὰ τὸν σώσωμεν, παρὰ νὰ δεχθῶμεν ὅτι ὅλα αὐτὰ τὰ ἔκαμε δι' ἀνάγκην τοῦ Κράτους!

Δι' ἀνάγκην τοῦ Ἀγγλικοῦ Κράτους! Αὐτὴ εἶναι ἡ σημαία ἡ ὁποία διὰ τὴν Ἀγγλίαν καλύπτει ὅλα τὰ ἐγκλήματα. Ὑπ' αὐτὴν τὴν σημαίαν ἐκαλύφθη ὁ Χάστιγξ. Ὑπ' αὐτὴν ἐκαλύφθη ἡ αἰσχρὰ καὶ ἐπονείδιστος σωματεμπορία ποὺ ἐξήσκει ἄλλοτε ἡ ἐπίσημος Ἀγγλία. Ὑπ' αὐτὴν τὴν σημαίαν ἐκαλύφθη ὁ πόλεμος ποὺ ἔκανε τῆς Κίνας διὰ νὰ τὴν ἀναγκάσῃ νὰ ποτίζῃ ὄπιον τοὺς Κινέζους, ὥστε νὰ ὠφελῆται αὐτὴ χρήματα. Ὑπ' αὐτὴν τὴν σημαίαν ἐκαλύφθησαν ὅλαι αἱ κατὰ θάλασσαν πειρατεῖαί της. Ὑπ' αὐτὴν τὴν σημαίαν ἐνηργήθησαν ὅλαι αἱ κατὰ τῶν μικρῶν Κρατῶν ἀγγλικαὶ ἀδικίαι καὶ ἀλαζονεῖαι, μεταξὺ τῶν ὁποίων δὲν εἶναι οὔτε αἱ τελευταῖαι, οὔτε αἱ ἐλάχισται αἱ κατὰ τῆς Ἑλλάδος.

Ἡ ὁμολογία τοῦ Σέλεϋ

Τὸ ἀρνοῦνται; Ἔχομεν ἐμπρός μας τὸ βιβλίον ἑνὸς ἐκ τῶν πρώτων συγγραφέων καὶ καθηγητῶν τῆς Ἀγγλίας, τὸ περὶ «Ἐξαπλώσεως τῆς Ἀγγλίας» τοῦ Σέλεϋ. Τί ὁμολογεῖ;

«Διὰ τὴν Ἀγγλίαν ὁ πόλεμος εἶναι πέρα καὶ πέρα μία βιομηχανία, ἕνας δρόμος διὰ νὰ πλουτίσῃ, μία δουλειὰ πολὺ ἐπικερδής, μία ἔνδυσις χρημάτων ποὺ ἀποφέρει μεγάλους τόκους».

Αὐτὴ εἶναι ἡ βάσις τοῦ Ἀγγλικοῦ πολιτισμοῦ, ἐφ' ὅσον οὗτος ἔχει σχέσιν πρὸς τοὺς τρίτους. Διότι ὁ ἰδικός των, ὁ ἐσωτερικὸς πολιτισμός, ἔχει μόνον θεωρητικὸν ἐνδιαφέρον.

Η'.

Η ΑΓΓΛΙΑ ΤΟΠΟΣ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΕΞΑΓΩΓΗΣ ΚΑΤΑΚΤΗΤΩΝ

Αἱ κατηγορίαι τῶν Ἀγγλων καὶ ἡ ἀγγλικὴ πραγματικότης

Εἰς τί κυρίως ἀποβλέπει ἡ μελέτη αὐτὴ ἡ περὶ τῶν δύω πολιτισμῶν, τοῦ Ἀγγλικοῦ καὶ τοῦ Γερμανικοῦ; Εἰς τὸ νὰ ἀποδείξῃ ὅτι αὐτὸ ποὺ ἐπαναλαμβάνουν κατὰ κόρον οἱ Ἄγγλοι καὶ οἱ δορυφόροι αὐτῶν, Ρῶσσοι, Ἰταλοί, Γάλλοι, ὅτι ἡ Εὐρώπη ἀπειλεῖται ἀπὸ τοὺς κατακτητικοὺς σκοποὺς τῆς Γερμανίας, δὲν εἶναι ἀληθές. Διότι ὄχι πλέον τὸ ἀληθές, ἀλλὰ τὸ πραγματικόν, αὐτὸ ποὺ καὶ τώρα μὲν ὑπάρχει, ἐὰν δὲ νικήσῃ ἡ Ἀντάντ, ἤγουν ἡ Ἀγγλία, θὰ ἀνέλθῃ εἰς τὸν κῦβον, εἶναι ἀκριβῶς τὸ ἀντίθετον. Τί κατηγοροῦν τῶν Γερμανῶν; Ὅτι θεωροῦν τὸ Ἔθνος των ὡς τὸ πρῶτον

Ἔθνος τοῦ κόσμου. Καὶ ὅτι ἀξιοῦν τὴν πνευματικὴν ἡγεσίαν τῆς Εὐρώπης. Ὁ Ἀκαδημαϊκὸς Ἐδμὸν Φερριὲ εἰς τὸ περὶ Γαλλίας καὶ Γερμανίας σύγγραμμά του μένει κατάπληκτος πρὸ τοῦ θράσους ἑνὸς Γερμανοῦ καθηγητοῦ ὅστις ὀλίγους μῆνας πρὸ τοῦ πολέμου ἐξέφρασε τὴν γνώμην ὅτι «ἡ γερμανικὴ ἰδέα πρέπει νὰ εἶναι ἡ ψυχὴ τοῦ κόσμου». Ἡ γερμανικὴ **ἰδέα**. Ποσάκις ὅμως ἡμεῖς οἱ πτωχοὶ Ἕλληνες εἴπομεν ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ ἰδέα, ἡ ἀρχαία Ἑλληνικὴ ἰδέα, πρέπει νὰ εἶναι ἡ ψυχὴ τοῦ κόσμου: Χωρὶς βεβαίως καμμίαν ἀξίωσιν νὰ ἐπαναφέρωμεν τοὺς χρόνους τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου;

Ἀκούσατε ὅμως τὸν ἐθνικὸν ἱστορικόν, τὸν Παπαρρηγόπουλον, ὡς νὰ εἴπωμεν οὕτω, τῶν Ἄγγλων, τὸν Ζὼν Ρίχαρδ Γκρήν, τί ἔγραφεν ὄχι ὀλίγους μῆνας πρὸ τοῦ πολέμου, ἀλλὰ μίαν ὁλόκληρον γενεὰν καὶ πλέον πρὸ τοῦ πολέμου, ὅταν τὸ πρῶτον ἐξεδόθη ἡ Ἱστορία του.

Ἀπὸ τὸ κεφάλαιον τὸ ὁποῖον περιγράφει ἀριστοτεχνικῶς τὴν ψυχολογίαν τῶν Ἄγγλων μετὰ τὴν αἰχμαλωσίαν τοῦ Μεγάλου Ναπολέοντος εἰς τὴν Ἁγίαν Ἑλένην μεταφέρομεν τὰ ἑξῆς:

«Τὸ Ἔθνος πάλιν ἐκυριεύθη, ὡς μετὰ τὴν κατατρόπωσιν τῆς Ἱσπανικῆς Ἁρμάδας, ἀπὸ μίαν ὑψηλὴν ὑπερηφάνειαν. «Ἡ Ἀγγλία, — ἔλεγον τότε οἱ Ἄγγλοι — φαίνεται προωρι» σμένη ἀπὸ τὴν Θείαν Πρόνοιαν νὰ ἡγηθῇ ἠθικῶς τοῦ » κόσμου. Ἔτος μετὰ ἔτος ἀποστέλλομεν χιλιάδας καὶ ἑκα» τοντάδας χιλιάδων συμπολιτῶν μας διὰ νὰ συνοικίσουν » εὐρείας ἐρήμους καὶ νήσους ἄλλου ἡμισφαιρίου. Ἡ Ἀγγλο» σαξωνικὴ φυλὴ σύντομα θὰ ἐξαπλωθῇ ἐπὶ τοῦ ἡμίσεως » μέρους τῆς κατοικουμένης ὑδρογείου. Πόσον θ' αὐξήσῃ ἡ » εὐτυχία τοῦ κόσμου, ἐὰν αἱ χιλιάδες αὐταὶ πέρνουν μαζύ » των καὶ μεταφυτεύουν εἰς τὰς μακρυσμένας αὐτὰς χώρας » τὰς ἐλευθερίας μας, τὴν ἠθικήν μας καὶ τὴν θρησκείαν μας».

Αὐτὰ ἔλεγαν οἱ Ἄγγλοι τὸ 1815! Αὐτὰ ἔλεγαν. Καὶ αὐτὰ ἔκαμναν! Καὶ μετὰ ἕνα αἰῶνα, τὸ 1915, ἐκήρυξαν πόλεμον μέγαν καὶ δεινὸν δι' οὐδένα ἄλλον λόγον, εἰμὴ διότι ἡ ἡμίσεια ὑδρόγειος ποὺ ὀνειρεύοντο νὰ κατακτήσουν τὸ 1815, τοὺς ἐφαίνετο ὀλίγη. Τώρα τὴν ἤθελαν ὅλην!

Εἰσαγωγὴ καὶ ἐξαγωγὴ κατακτητῶν

Εἰς τὸν διεξερχόμενον δὲ τὴν ἱστορίαν τῆς Ἀγγλίας, τὸ φαινόμενον τὸ ὁποῖον κυρίως προξενεῖ δυνατὴν ἐντύπωσιν εἶναι ὅτι ἡ Ἀγγλία εἶναι ὁ τόπος ἐκεῖνος ὅστις εἰς τὸ πρῶτον μὲν ἥμισυ τῆς γνωστῆς ἱστορίας του κάμνει μεγάλην εἰσαγωγήν, εἰς τὸ δεύτερον δὲ αὐτῆς ἥμισυ μεγάλην ἐξαγωγὴν κατακτητῶν.

Τί ἦτο ἡ Ἀγγλία προτοῦ κατακτηθῇ, κατὰ τὰ 65 μετὰ

Χριστὸν ἀπὸ τοὺς Ρωμαίους καὶ τί ἦτο ἐπὶ Ρωμαίων, περὶ τούτου πολλὰ πράγματα δὲν γνωρίζομεν. Ἀλλ' ἡ εἰσαγωγὴ κατακτητῶν εἰς τὴν Ἀγγλίαν ἀρχίζει τῷ 449 μετὰ Χριστόν, ὁπότε ἀπὸ τὸν Ἔλβαν καὶ ἀπὸ τὸν Βέζερ καὶ ἀπὸ τὸν Ρῆνον, ἀπὸ τὸ Σλέσβιγ καὶ ἀπὸ τὰς ἀκτὰς τῆς Βορείου θαλάσσης ἐξεστράτευσαν αἱ γερμανικαὶ φυλαὶ τῶν Ἄγγλων, τῶν Σαξόνων, τῶν Γιούτων καὶ κατέκτησαν τὴν τότε ὀνομαζομένην Βρεττανίαν, ἡ ὁποία ἔπειτα ἀπὸ τὴν πρώτην γερμανικὴν φυλὴν τῶν Ἄγγλων ὠνομάσθη Ἀγγλία. Αἱ γερμανικαὶ αὐταὶ φυλαὶ ἔφεραν μαζύ των τοὺς ἐθνικοὺς θεοὺς τῶν Γερμανῶν, τὸν Βόδεν, θεὸν τοῦ πολέμου, τὸν Τόρ, θεὸν τοῦ ἀέρος, τῆς βροχῆς καὶ τῶν θυελλῶν, τὸν Φράα θεὸν τῆς εἰρήνης, τῆς χαρᾶς καὶ τῆς γονιμότητος, τὸν Τὶβ θεὸν τοῦ θανάτου.

Τί ἔκαμαν τοὺς κατακτηθέντας, τοὺς Βρεττανούς; Τοὺς μὲν ἔσφαξαν, τοὺς δὲ ὑπεδούλωσαν. Ὡς δοῦλοι εἰργάζοντο εἰς τοὺς ἀγρούς. Ὡς δοῦλοι εἰργάζοντο εἰς τὰ μεταλλεῖα. Ἡ γλῶσσά των ἐξέλιπεν. Ἐνῷ οἱ Φράγκοι—Γερμανοὶ καὶ αὐτοὶ—οἱ ὁποῖοι ὑπέταξαν τὴν Γαλατίαν, ἤτοι τὴν Γαλλίαν, ἐσυγχωνεύθησαν μὲ τοὺς Γάλλους, ἀπερροφήθησαν καὶ ἐδέχθησαν τὴν γλῶσσάν των, οἱ Βρεττανοὶ ἦσαν φαίνεται τόσῳ ἐλεεινὸς λαὸς ὥστε, ἀντὶ νὰ ἐπιβάλουν ὡς οἱ Γαλάται εἰς τοὺς κατακτητὰς τὴν γλῶσσάν των, ἐδέχθησαν τὴν γλῶσσαν τῶν κατακτητῶν καὶ ἐξωτερικῶς τοὐλάχιστον ἐξαγγλίσθησαν. Ἡ Βρεττανία ἔγινεν Ἀγγλία!

Καὶ ἤρχισαν οἱ κατακτηταί, οἱ Ἄγγλοι, οἱ Σάξωνες, οἱ Γιοῦτοι νὰ ἱδρύουν μικρὰ Βασίλεια, ὡς εἰς τὴν ἀρχαίαν Ἑλλάδα, καὶ τὰ Βασίλεια αὐτὰ νὰ ἀλληλοπολεμοῦνται. Οἱ Νότιοι μὲ τοὺς Βορείους. Οἱ Βόρειοι μὲ τοὺς Νοτίους. Καὶ πότε νὰ νικοῦν οἱ μέν. Πότε νὰ νικοῦν οἱ δέ.

Δὲν ἐπέρασαν ὅμως ὀλίγοι αἰῶνες καὶ ἰδοὺ ἀναφαίνονται εἰς τὰς ἀκτὰς τῆς Ἀγγλίας νέοι μουσαφιρέοι. Οἱ φοβεροὶ Βίκινγκοι, οἱ θαλασσόλυκοι, οἱ τυχοδιῶκται, πειραταὶ καὶ θαλασσοπόροι τῆς Νορβηγίας. Ὅ,τι δὲ ἔκαμαν αἱ ἐπήλυδες γερμανικαὶ φυλαὶ τῶν Βρεττανῶν, ἔκαμαν οἱ θαλασσόλυκοι τῶν Ἄγγλων. Ἔσφαξαν ἀρσενικούς, ἐβίασαν θηλυκούς, ἅρπαξαν γαίας, ὑπεδούλωσαν τοὺς εὐγενεῖς, πολλοὺς ἔκαμαν δουλοπαροίκους καὶ ἔγιναν κατακτηταὶ τῶν κατακτητῶν. Μετὰ τοὺς Βίκινγκ αὐτοὺς ἄλλοι κατακτηταί, οἱ Δανοί. Οἱ ὁποῖοι καὶ αὐτοὶ ἔκαμαν τὰ ἴδια. Καὶ ἤρχισε πλέον ὁ ἐκφυλισμὸς ὄχι μόνον τῶν ἰθαγενῶν Βρεττανῶν, τῶν παλαιῶν κατοίκων τῆς Ἀγγλίας, ἀλλ' αὐτῶν τῶν ἐλευθερανθρώπων,

τῶν Ἄγγλων, τῶν Σαξόνων, τῶν Γιούτων. Ὅταν οἱ Δανοὶ ἔδωσαν σειρὰν Βασιλέων τῆς Ἀγγλίας, ἐδημιούργησαν ἰδικήν των εὐγένειαν. Τὴν εὐγένειαν τῆς φυλῆς των. Καὶ οἱ μὲν ἐλεύθεροι πολῖται, οἱ ὁποῖοι ἀνεγνώριζαν μόνον τὸν Θεὸν καὶ τὸν Νόμον, ἤρχισαν νὰ ἀναγνωρίζουν Θεὸν καὶ Νόμον τὸν Λόρδον. Αὐτὸν ἠκολούθουν εἰς τὸν πόλεμον· ὑπ' αὐτοῦ ἐδικάζοντο· αὐτὸν ὑπηρέτουν. Δι' αὐτὸν ἔζων. Οὔτε αὐτοκυβερνῶντο πλέον ὡς ἄλλοτε.

Μετὰ δύω γενεὰς εἶχον συγκροτηθῇ τὰ Σκανδιναυϊκὰ Κράτη, ἡ Δανία, ἡ Σουηδία, ἡ Νορβηγία εἰς Βασίλεια καὶ ἤρχισαν πλέον ὄχι πειρατικαί, ἀλλὰ Κρατικαὶ ἐκ μέρους των ἐπιδρομαὶ εἰς τὴν Ἀγγλίαν. Ἡ εἰσαγωγὴ κατακτητῶν ἐξηκολούθει. Αἱ ἐπιδρομαὶ αὐταὶ δὲν ἐγίνοντο παρὰ ὁμάδων αἱ ὁποῖαι ἤρχοντο καὶ ἔμενον, ἐγκαθιστάμεναι εἰς γαίας, τὰς ὁποίας ἥρπαζον μὲ τὸ σπαθί των καὶ μετέβαλλον τοὺς πρώτους ἰδιοκτήτας των εἰς ὑπηκόους τῆς σπάθης των. Ὁ φεουδαλισμὸς ἐν ἀκμῇ. Ὁ λορδισμὸς ἐν ἀκμῇ. Καὶ ὁ ραγιαδισμὸς τῶν ἁπλῶν γεωργῶν, τῶν μὴ γαιοκτημόνων κατακτητῶν, ἐν ἀκμῇ.

Ἕως ὅτου ἐπῆλθεν ἡ μεγάλη Γαλλικὴ κατάκτησις τῶν Νορμανδῶν. Ἀλλ' οἱ Νορμανδοὶ αὐτοὶ δὲν ἦσαν εὐτυχῶς διὰ τοὺς Ἄγγλους μόνον Γάλλοι. Ἦσαν οἱ πλεῖστοι Νορβηγοί. Εὐγενὴς δηλαδὴ φυλή. Διότι ὁ ἀρχιπειρατὴς Χρόλφ, ὁ Νορβηγός, μὲ στίφη Νορβηγικὰ εἶχε κατακτήσει τὴν Νορμανδίαν καὶ νυμφευθεὶς κόρην τοῦ τότε Βασιλέως τῆς Γαλλίας ἔγινε Δοὺξ τῆς Νορμανδίας. Καὶ ἕνας ὑπεράνθρωπος ἔγγονος τοῦ Χρόλφ, ὁ Γουλιέλμος ὁ Μπάσταρδος, τὸν ὁποῖον ὁ πατέρας του ἔκαμε μὲ τὴν γυναῖκα ἑνὸς βυρσοδέψου, ποὺ τὴν εἶδε καὶ ἔπλενε, πετῶν ἀπὸ παιδὶ ἀκόμη ἀπὸ νίκης εἰς νίκην, ἀπὸ ἡρωϊσμοῦ εἰς ἡρωϊσμόν, ἔγινεν ὁ γνωστὸς ὑπὸ τὸν τίτλον Γουλιέλμος ὁ Κατακτητὴς ὁ Βασιλεὺς τῆς Ἀγγλίας. Ἀλλ' ἡ Κατάκτησις, ἐκπορευθεῖσα ἐκ Γαλλίας, εἶχε μᾶλλον γαλλικὴν ἐφ' ἑαυτῆς σφραγῖδα.

Οἱ Ἄγγλοι ὑπέκυψαν καὶ ὑπὸ τοὺς Νορμανδούς, ὡς ὑπέκυψαν ὑπὸ τοὺς Δανούς, ὡς ὑπέκυψαν ὑπὸ τοὺς Νορβηγούς.

Καὶ ἐδῶ τελειώνει ἡ εἰσαγωγὴ τῶν Κατακτητῶν εἰς τὴν Ἀγγλίαν διὰ ν' ἀρχίσῃ ἡ Ἐξαγωγὴ Κατακτητῶν ἀπὸ τὴν Ἀγγλίαν. Διὰ νὰ ἀρχίσῃ καὶ διὰ νὰ μὴ τελειώσῃ. Ἕως τῆς σήμερον τοὐλάχιστον.

Θ'.

ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΥΤΙΚΟΙ ΤΥΠΟΙ ΤΩΝ ΑΓΓΛΩΝ. - ΕΛΙΣΑΒΕΤ - ΚΡΟΜΒΕΛ

Μέχρι τῆς Βασιλίσσης Ἐλισάβετ ἡ Ἀγγλία ἢ ἀπησχολεῖτο ἀπὸ ἐμφυλίους πολέμους τῶν διαφόρων ἐθνῶν της ἢ ἀπὸ ἐμφυλίους πολέμους τῶν διαφόρων κοινωνικῶν της τάξεων ἢ ἀπὸ τοὺς ἐπὶ ἑκατονταετίαν διαρκέσαντας τοπικοὺς — ὄχι διεθνεῖς — πολέμους της μὲ τοὺς Γάλλους. Ἐπὶ ἑκατὸν ἔτη ὑπῆρχε διαρκὲς πολεμικὸν πᾶνε κ' ἔλα μεταξὺ Ἀγγλίας καὶ Γαλλίας. Γάλλοι κατελάμβανον Ἀγγλικὰ ἐδάφη, Ἄγγλοι κατελάμβανον Γαλλικὰ τοιαῦτα. Νομίζει κανεὶς ὅτι οἱ δύω γειτόνισσες κατοικοῦσαν εἰς τὸ ἴδιο ξενοδοχεῖον καὶ κατελάμβανεν ἡ μία τὰ ἀπαρταμένα τῆς ἄλλης.

Οἱ πράγματι κατακτητικοὶ πόλεμοι διὰ τὸ κράτος κυρίως τῶν θαλασσῶν ἤρχισαν ἐπὶ τῆς Βασιλείας τῆς Ἐλισάβετ — περὶ τὰ μέσα τοῦ δεκάτου ἕκτου αἰῶνος. Ὅ,τι ὑπῆρξεν ὁ Λουδοβίκος ΙΔ'. διὰ τὴν Γαλλίαν, αὐτὸ διὰ τοὺς Ἄγγλους ἡ Βασίλισσα Ἐλισάβετ. Ἡ Βασίλισσα ἡ γνωστὴ εἰς τὴν ἱστορίαν ὑπὸ τὸν τίτλον Παρθένου. Μολονότι οὐδεμία Ἀγγλὶς ὑπῆρξε τόσον ἀκόλαστος ὡς αὐτή. Ἦτο τὸ ταῖρι τῆς Μεγάλης Αἰκατερίνης τῆς Ρωσσίας. Κάθε ὤμορφος Ἄγγλος ἦτο δικός της. Τὸν πλέον ἀγαπημένον της ἐραστὴν τὸν ἐχάϊδευε δημοσία. Ὅλων δὲ τῶν νέων εὐγενῶν ποῦ ἐγονάτιζαν ἐνώπιόν της, διὰ νὰ τῆς φιλήσουν τὸ χέρι, αὐτὴ ἐθώπευε ἐπιμόνως τὸν ἄσπρον λαιμόν. Εἶχε ὅλας τὰς χάριτας τῆς γυναικός. Καὶ ὅλην τὴν πνευματικὴν δύναμιν τοῦ ἀνδρός. Ὡραία ὡς Ἄρτεμις, πρώτη εἰς τὴν ἱππασίαν, πρώτη εἰς τὴν σκοποβολήν, πρώτη εἰς τὸν χορόν, πρώτη εἰς τὴν μουσικήν, πρώτη εἰς τὰ γράμματα. Μελετοῦσε τὸ Εὐαγγέλιον εἰς τὸ πρωτότυπον καὶ εἰς τὸ πρωτότυπον τὸν Δημοσθένην καὶ τὸν Σοφοκλῆ. Πάθη καὶ αἰσθήματα δι' αὐτὴν δὲν εἶχαν λόγον ὑπάρξεως. Καὶ εἰς τὸ βασίλειον τῶν ἡδονῶν ὡδηγεῖτο ἀπὸ τὸν λόγον καὶ ἀπὸ τὴν κρίσιν. Κοκέττα ἀνυπέρβλητη εἰς τὸ κομμωτήριόν της καὶ κρύα ὡς τὸ μάρμαρον καὶ ὡς ὁ χάλυψ εἰς τὸ Συμβούλιον τῶν ὑπουργῶν της. Οὐδένα ἠγάπα, οὐδένα ἐμίσει. Καὶ οὐδένα ἐφοβεῖτο. Τὸ Ἀγγλικὸν Ἔθνος δὲν ἐλάτρευσε Βασιλέα ἄλλον, οὔτε Βασίλισσαν ἄλλην, ὡς τὴν Ἐλισά-

Ἡ Ἐλισάβετ

δετ. Καὶ τὴν ἐλάτρευε κυρίως ὡς προστάτιδα τοῦ Προτεσταντισμοῦ καὶ ὡς ἡγέτιδα τῶν Κατακτήσεων. Ἀλλ' αὐτὴ πεντάρα δὲν ἔδιδε διὰ τὴν θρησκείαν, πεντάρα δὲν ἔδινε διὰ τὴν Ἠθικήν, πεντάρα δὲν ἔδινε διὰ τὰς κατακτήσεις ὑπὸ τὴν ὑψηλοτέραν αὐτῶν ἔννοιαν. Κατάκτησις δι' αὐτὴν ἦτο ὁ χρυσός. Ἐκεῖνο ποὺ ἔλεγεν ὁ ἐπιφανέστατος ἱστορικὸς τῆς Ἀγγλίας Σέλεϋ δι' ὅλους τοὺς Ἄγγλους. Ὅτι πόλεμος διὰ τὸ Ἀγγλικὸν Ἔθνος σημαίνει ἐπιχείρησιν κερδοσκοπικήν. Ὅταν τῆς ἀνήγγειλαν τὴν καταστροφὴν τῆς Ἱσπανικῆς Ἁρμάδας, αὐτὴ εὑρέθη διασκεδάζουσα εἰς ἕνα ἀγγλικὸν παράλιον καὶ λογαριάζουσα τὶ ἐκέρδισε ἀπὸ τὴν κακὴν ποιότητα τῶν ζωοτροφιῶν ποὺ εἶχε προμηθεύσει εἰς τὸν ἴδιον αὐτῆς στόλον, τὸν καταναυμαχήσαντα τὴν Ἁρμάδα! Σωστὸς τύπος ἀντιπροσωπευτικὸς τοῦ Ἀγγλικοῦ Ἔθνους ἡ Ἐλισάβετ.

Ἡ διπλωματία τῆς Ἐλισάβετ

Λέγει ὁ ἱστορικὸς Γκρὴν δι' αὐτήν. «Ἀπατοῦσε τοὺς ξένους διπλωμάτας, ὡς ἀπατοῦσε τοὺς δικούς της ὑπουργούς. Ἐπὶ μίαν πεντηκονταετίαν ἐκορόϊδεψε ὅλην τὴν διπλωματίαν τῆς Εὐρώπης. Ἐὰν ἡ ἰδία ἔγραφε τὴν ἱστορίαν τῆς Βασιλείας της, δὲν θὰ ἐξῆρε ὡς τὸ μεγαλείτερον αὐτῆς γεγονὸς τὴν καταστροφὴν τῆς Ἱσπανικῆς δυνάμεως, ὅσον θὰ ἐξῆρε τὰ ψεύματά της καὶ τὰς ἀπάτας της. Ἡ διπλωματία της ἦτο ὅ,τι ἐπαίσχυντον. Τὸ νὰ ψεύδεται ἦτο ἡ δόξα της».

Αὐτὴ ὑπῆρξε ὄχι ἡ μεγαλειτέρα Βασίλισσα, ἀλλ' ὁ μεγαλείτερος Βασιλεὺς τῆς Ἀγγλίας. Αὐτὴ ὑπῆρξε ὄχι ἡ μεγαλειτέρα Ἀγγλίς, ἀλλ' ὁ μεγαλείτερος Ἄγγλος πολιτικός. Ἡδονόφιλος καὶ σιδερένια. Χρυσόφιλος καὶ διανοουμένη. Παραλυμένη καὶ χάλυψ. Δυνατὴ εἰς ἀπολαύσεις καὶ δυνατὴ εἰς τὴν κρίσιν της. Ἕνας θηλυκὸς Καλίφης τῆς Χαλιμᾶς ποῦ ἐστροβιλίζετο, ὅταν ἦτο νέα ἰδίως, ἀπὸ παλάτι σὲ παλάτι, ἀπὸ χορὸ σὲ χορό, ἀπὸ κοστοῦμι σὲ κοστοῦμι, ἀπὸ διαμαντικὰ σὲ διαμαντικά. Μὲ τὰ βωμολοχικὰ ἀστεῖα της ἐκοκκίνιζαν καὶ τὰ ἄψυχα.

Ὁ Ἄγγλος

Ἀλλὰ ἡ θέλησίς της ἦτο θέλησις στρατηγοῦ. Ὅταν ἐπρόκειτο νὰ κτυπήσῃ, κτυποῦσε. Καὶ ἤξευρε νὰ ἐκλέγῃ τὰ ὄργανά της. Ἐπὶ τῆς Βασιλείας της ὅλα εἰς τὴν Ἀγγλίαν ὑψώθησαν. Γράμματα, ἐπιστῆμαι, ποίησις, θρησκεία, ἐμπόριον, βιομηχανία, κοινωνικὴ κατάστασις. Ὁ Λουδοβῖκος ὁ ΙΔ'. ἔδωσε τὸ ὄνομά του εἰς τὸν χρυσοῦν αἰῶνα τῆς Γαλλίας καὶ αὐτὴ τὸ ἰδικόν της εἰς τὸν χρυσοῦν αἰῶνα τῆς Ἀγγλίας.

Ἐπιμείναμεν εἰς τὸν χαρακτηρισμὸν τῆς Ἐλισάβετ, διὰ νὰ ἐννοήσῃ ὁ κόσμος τὶ ἐστὶ κυρίως Ἀγγλία, τὶ λατρεύει

συνήθως ὁ Ἄγγλος, πόσον εἶναι φαρισαῖος εἰς τὰς λατρείας του, τί ἀνυψόνει καὶ τί θέσιν λαμβάνει ἀπέναντι τῶν τρίτων. Ἐὰν ἡ ἀναισχυντία καὶ τὰ ψεύδη καὶ αἱ ἀπάται καὶ αἱ ραδιουργίαι καὶ ἡ ἀθρησκεία τῆς Ἐλισάβετ ἐξησκοῦντο κυρίως ἐναντίον τῶν ἄλλων Ἐθνῶν, τόσῳ τὸ χειρότερον διὰ τὰ ἄλλα Ἔθνη καὶ τόσῳ τὸ καλλίτερον διὰ τὸ Ἀγγλικόν. Ἄλλαξεν ἔκτοτε ὁ Ἄγγλος; Ἂς ἀπαντήσῃ ὁ παρὼν πόλεμος. Θὰ ἀλλάξῃ ποτέ; Ἂς ἀπαντήσῃ ἡ Κοινωνιολογία.

Ὁ Κρόμβελ

Ἡμεῖς ὑπὸ τῶν πραγμάτων ὁδηγούμενοι, καὶ ὑπὸ τῶν πραγμάτων ὡς τὰ ἐκθέτουν οἱ ἴδιοι Ἄγγλοι ἐννοοῦμεν νὰ φωτίσωμεν τὸ Ἔθνος μας σχετικῶς μὲ τὴν Ἀγγλίαν. Καὶ διὰ νὰ ἐννοηθῇ αὕτη, ἐκλέγομεν τοὺς κυριωτέρους ἀντιπροσωπευτικούς της τύπους. Διὰ τοῦτο μετὰ ἕνα Ἀγγλικὸν μεγαλεῖον, τὴν Ἐλισάβετ, παραλαμβάνομεν ἄλλο τοιοῦτο, τὸν Κρόμβελ.

Ἕνας μικροκτηματίας, εἰς τὸν ὁποῖον προσεφέρθη τὸ Στέμμα τῆς Ἀγγλίας ἀπὸ τὴν Βουλὴν τῶν Κοινοτήτων καὶ τὴν Βουλὴν τῶν Λόρδων καὶ αὐτὸς τὸ ἠρνήθη, εἰπών: «Δὲν δύναμαι νὰ ἀναλάβω τὴν κυβέρνησιν μὲ τὸν τίτλον τοῦ Βασιλέως». Ἠρκέσθη εἰς τὸν τίτλον τοῦ Προτέκτορος, μὲ διαδοχὴν εἰς τὰ παιδιά του. Πρόεδρος Δημοκρατίας κληρονομικός. Οἱ Ἄγγλοι ἐλάτρευσαν καὶ τὸν Κρόμβελ. Διότι ὁ Κρόμβελ ὀλίγου δεῖν ὑψοῦτο εἰς Βασιλέα, μεταχειρισθεὶς ὡς ἀνάβαθρον τὸ θρησκευτικὸν αἴσθημα. Ὁ στρατὸς τὸν ὁποῖον ἡ μεγαλοφυΐα του ὠργάνωσε κατὰ τοῦ Βασιλέως Καρόλου, τὸν ὁποῖον καὶ ἀπεκεφάλισεν, ὠνομάζετο Στρατὸς Ἁγίων. Ἐνῷ ἐπολέμουν, ἔψαλλον ψαλμοὺς τοῦ Δαυΐδ. Ὁ Κρόμβελ ἔλεγεν: «Αἱ νίκαι μου ἐπιτυγχάνονται, διότι εἶμαι ἐπὶ κεφαλῆς ἁγίων καὶ ἐπὶ κεφαλῆς τιμίων.» Οἱ στρατιῶται του ἦσαν ὅλοι ἔμποροι καὶ γεωργοί. Οἱ δὲ ἀξιωματικοί των εὐγενεῖς.

Ἡ κερδοσκοπία τοῦ Ἁγίου

Ἐπεκράτησεν ἀρά γε ἐπὶ τοῦ Πουριτανοῦ Κρόμβελ, τοῦ ψαλμωδοῦ Κρόμβελ, ὀλιγώτερος ἐγωϊσμός, ὀλιγωτέρα ἰδιοτέλεια, ἀσθενέστερον πνεῦμα κατακτητικόν, ἀραιότερον πνεῦμα κοσμοκρατορικόν, ἢ ἐπὶ τῆς ἀνηθίκου, φιληδόνου, φιλοχρύσου, ἀρχιψεύτρας Ἐλισάβετ; Τὸ ἴδιον ἐμπορικὸν πνεῦμα ποὺ ἐπεκράτει ἐπὶ τῆς βασιλείας της—ἡ τάξις τῶν ἐμπόρων τότε τῆς εἶχε δώσει 12,000,000 φράγκα διὰ τὸν κατὰ τῆς Ἱσπανίας πόλεμον, διότι ἤξευρε ὅτι ἀπὸ τὴν κατάκτησιν τῶν Ἱσπανικῶν ἀποικιῶν θὰ ἐτόκιζε τὰ χρήματα αὐτὰ μὲ 10,000 τοῖς ἑκατὸν—τὸ ἴδιο ἐπεκράτησε καὶ ἐπὶ τῆς βασιλείας ἢ προεδρείας τοῦ Ὄλιβερ Κρόμβελ. Ὅ,τι ἐπεδίωκον ἐπὶ Ἐλισάβετ οἱ Ἄγγλοι, κατὰ τὸ λέγειν τοῦ ἱστορικοῦ

Γκρήν,—καὶ ἀντιγράφομεν πάλιν κατὰ λέξιν—«κατακτήσεις εἰς τὸν Νέον Κόσμον, σφαγὴν Ἱσπανῶν, πώλησιν δούλων, διαρπαγὴν ἱσπανικῶν πλοίων φορτωμένων χρυσὸν» — καὶ ὅτι ὅλα αὐτὰ τὰ ἔκαμνον τότε οἱ Ἄγγλοι—πάλιν ἀντιγράφομεν ἀπὸ τὸν Γκρὴν—«ὡς ὁ ἐκλεκτὸς Λαὸς τοῦ Θεοῦ», τὸ ἴδιο πνεῦμα, ἡ αὐτὴ λαιμαργία χρυσοῦ καὶ κατακτήσεων, ἡ αὐτὴ ἁρπαγή, καὶ αἱ αὐταὶ ὠμότητες ἐναντίον μὴ Ἄγγλων—ὡς οἱ δυστυχισμένοι Ἰρλανδοὶ—ἐξεδηλώθησαν καὶ ἐπὶ τοῦ Ὄλιβερ Κρόμβελ, ὅστις μὲ τὸ Εὐαγγέλιον στὸ χέρι ἐκοιμᾶτο, μὲ τὸ Εὐαγγέλιον στὸ χέρι ξυπνοῦσε.

Ἡ πρώτη ἀγγλικὴ θαλασσοκρατορία

Ἡ Ὁλλανδία τότε ἦτο ἡ πρώτη ναυτικὴ δύναμις τοῦ κόσμου. Ἠδύνατο νὰ τὴν ἀνεχθῇ ὁ Κρόμβελ; Τότε ἐνομοθετήθη ὁ περίφημος Ναυτιλιακὸς Νόμος, ὡς βάσις τῆς Ἀγγλικῆς θαλασσοκρατορίας ἢ μᾶλλον θαλασσομονοκρατορίας. Εἰς τὰ μὴ ἀγγλικὰ πλοῖα δὲν ἐπετρέπετο νὰ μεταφέρουν παρὰ τὰ προϊόντα τῶν ἰδίων τόπων των. Δηλαδὴ τοπικὸν ἐμπόριον. Ὅλον τὸ ἄλλο ἐμπόριον νὰ τὸ ἔχῃ ἡ Ἀγγλικὴ Ναυτιλία. Καὶ ὅπου ξένον πλοῖον ἀπαντᾷ ἀγγλικόν, νὰ χαιρετᾷ πρῶτον τὸ ξένον. Νὰ ἀναγνωρισθῇ δηλαδὴ τὸ ὑγρὸν στοιχεῖον ὑποτεταγμένον ὅλον εἰς τὴν Κυματοκράτισσαν. Τότε ἕνας μεγαλοφυὴς Ὁλλανδὸς ναύαρχος, ὁ Τρόμπ, δὲν ὑπετάχθη εἰς τὴν ἀγγλικὴν ἀλαζονίαν. Ἡ πτωχὴ Ὁλλανδία προσεφέρθη νὰ τὸν ἀντικαταστήσῃ, διὰ νὰ ἀποφύγῃ τὸν πόλεμον. Ἀλλ' ἡ Ἀγγλία ἦτο ἀδυσώπητος. Καὶ ὁ πόλεμος ἐκηρύχθη. Καὶ ἐνίκησεν μὲν κατ' ἀρχὰς ὁ δαιμόνιος Τρὸμπ τὸν Ἀγγλικὸν στόλον, τὸν ὁποῖον καὶ ἐσάρωσεν, ὡς σύμβολον δὲ τοῦ σαρώματος ἔθεσε εἰς τὸν μεγάλον ἱστὸν τῆς Ναυαρχίδος του μίαν σκοῦπαν καὶ αὐλάκωσε τὰ ἀγγλικὰ νερά, ἀλλ' ἔπειτα, πληγωθέντος τοῦ Τρόμπ, εἰς ἄλλην ναυμαχίαν, ἡ Ὁλλανδία ἡττήθη καὶ καθυπετάχθη εἰς τὰ κελεύσματα τῆς Ἀγγλίας. Ἡ ὁποία κυρίως ἤθελε νὰ τὴν κατακτήσῃ, ὑπὸ τὸ πρόσχημα τῆς ἑνώσεως αὐτῆς μετὰ τῆς Ἀγγλίας. Ἀλλὰ δὲν τὸ ἐκατάφερε μέχρι σήμερον.

Μία πάντοτε ἡ ἀγγλικὴ θρησκεία

Ἡ θρησκεία λοιπὸν τῆς κοσμοκρατορίας, εἴτε ἡ Ἀγγλία ἐβασιλεύετο ἀπὸ μίαν ἄθρησκον Βασίλισσαν, ὡς ἡ Ἐλισάβετ ἢ ἐδημοκρατεῖτο ἀπὸ ἕνα θρῆσκον Προτέκτορα, ὡς ὁ Ὄλιβερ Κρόμβελ, διετήρει πάντοτε τὴν δύναμίν της, ἀχόρταγη, διψαλέα, ἀφρισμένη. Ἡ μόνη διαφορὰ ὅτι ἡ μὲν Ἐλισάβετ ὡμολόγει ὅτι ἐπεζήτει τὴν Κοσμοκρατορίαν χάριν τοῦ χρυσίου, ὁ δὲ Κρόμβελ ὑπεκρίνετο ὅτι τὴν ἐπεδίωκε διὰ νὰ εὐχαριστήσῃ ὁ Φαρισαῖος τὸν Θεόν. Μεταξὺ τῆς μιᾶς καὶ τοῦ ἄλλου, προτιμῶμεν τὴν μίαν. Ὅταν ὁ Κρόμβελ

ἔδιδε διαταγὰς εἰς τοὺς ναυάρχους του νὰ πᾶνε νὰ κατακτήσουν τὰς Δυτικὰς Ἰνδίας, τοὺς ἔγραφε μεταξὺ ἄλλων ὅτι ὁ Θεὸς εὑρίσκεται εἰς πόλεμον μὲ τοὺς ἐχθρούς σας (τοὺς Ἱσπανούς!), αἱ μάχαι σας θὰ εἶναι μάχαι τοῦ Θεοῦ. Καὶ ὅταν βραδύτερον ἐνέπλεκε τὴν Ἀγγλίαν εἰς ἄλλους ἠπειρωτικοὺς πολέμους, πάλιν χάριν κατακτήσεων, ἀποτεινόμενος εἰς τὰς δύω Βουλάς, ἔλεγεν εἰς αὐτάς. «Ἐπὶ τῶν ὤμων σας βαστάζετε τὸ συμφέρον ὅλων τῶν χριστιανικῶν λαῶν τοῦ κόσμου». Ἡ Ἀγγλία ὁ ἀρχηγὸς τῆς Χριστιανωσύνης! Καὶ μὲ τὴν σημαίαν τοῦ Χριστοῦ ὁ κατακτητὴς τῆς Ὑδρογείου!

Γ'.

Ο ΑΓΙΟΣ ΟΛΙΒΕΡ ΚΡΟΜΒΕΛ

Ὁ πουριτανισμός

Τὸ φαινόμενον τοῦ χωρισμοῦ τῆς Ἀγγλίας εἰς λαὸν κυβερνώμενον καὶ εἰς τάξιν κυβερνῶσαν, τὸ ὁποῖον ἐζητήσαμεν εἰς τὰς περὶ τοῦ Ἀγγλικοῦ Πολιτισμοῦ σκέψεις μας νὰ ἐξάρωμεν, τὸ ἀντιλαμβανόμεθα καὶ εἰς τὴν πουριτανικὴν ἔκρηξιν, τῆς ὁποίας ὁ χωρὶς στέμμα βασιλεὺς ὑπῆρξεν ἀναντιρρήτως ὁ μὲ ἀξιώσεις ἁγίου Δικτάτωρ Ὄλιβερ Κρόμβελ. Διατί κυρίως ἀποκεφάλισε τὸν Βασιλέα Κάρολον καὶ ἐπανεστάτησε κατ' αὐτοῦ; Καὶ ὡς τυράννου, ἀλλὰ καὶ ὡς εὐνοοῦντος τὸν καθολικισμὸν καὶ κρυφοῦ καθολικοῦ αὐτοῦ τοῦ ἰδίου. Ὁ πουριτανισμὸς ὑπῆρξε μία ἀληθινὴ δόξα τοῦ ἀγγλικοῦ λαοῦ. Καὶ μία ἀπὸ τὰς κατακτητικὰς καὶ ἐκμεταλλευτικὰς μηχανὰς τῆς ἀγγλικῆς ὀλιγαρχίας. Ἡ Ἀγγλία ἦτο ἤδη Διαμαρτυρομένη, εἶχε δηλαδὴ ἀποκηρύξει τὸν Καθολικισμόν, ὅταν ἀνεφάνη ἐν μέσῳ αὐτῆς ὁ Πουριτανισμός. Ὅστις ἦτο τρόπον τινὰ τὸ ἁγνὸν τοῦ Προτεσταντισμοῦ ἀπόσταγμα. Ὁ Πουριτανισμὸς ἦτο ἡ ἐνεργοποίησις αὐτοῦ τοῦ Εὐαγγελίου. Ἐλευθερία, ἰσότης, ἀδελφότης. Ἀλλ' ὄχι ὅπως μετὰ δύο αἰῶνας συνέλαβε τὴν τριάδα αὐτὴν ὁ Γαλλικὸς πολιτισμός, διὰ νὰ τὰς πνίξῃ εἰς τὸ αἷμα καὶ εἰς τὸ ἔγκλημα, ἀλλ' ὅπως τὰς εἶχεν υἱοθετήσει εἰς τὴν ὡραίαν ξανθὴν κεφαλήν του ὁ Σωτήρ μας, ὁ Χριστός. Πουριτανισμός, ὅπως καὶ ἡ λέξις αὐτὴ ἐμφαίνει—πιούριτυ εἰς τὴν Ἀγγλικὴν σημαίνει ἁγνότης, καθαρότης,—ἦτο ἡ θρησκεία τῆς ἁγνότητος. Ἡ θρησκεία τῆς χριστιανικῆς ἠθικῆς. Διὰ τὸν ἄνδρα δὲν ὑπῆρχε

ἄλλη γυναῖκα παρὰ ἡ σύζυγος. Διὰ τὴν σύζυγον δὲν ὑπῆρχε ἄλλη εὐτυχία παρὰ ἡ οἰκογένεια. Μεταξὺ πτωχοῦ καὶ πλουσίου ἐπεκράτει πλήρης ἰσότης. Ὁ κατώτερος δὲν ἐπεριφρονεῖτο. Ὁ ἀνώτερος δὲν ἐκολακεύετο. Ἡ δίαιτα εἶχεν ἁπλοποιηθῇ. Τὰ οἰνοπνεύματα εἶχον ἀπαγορευθῇ. Ἡ πολυτέλεια εἰς τὸν ἱματισμόν, εἰς ἄνδρας καὶ εἰς γυναῖκας, ἐθεωρεῖτο ἁμαρτία. Τὰ κοσμήματα τῶν γυναικῶν ἐπινόησις τοῦ Σατανᾶ. Ἀργότερα αὐτὰ τὰ θέατρα εἶχον κλείσει. Οἱ ἄνθρωποι ἐσηκόνοντο πρωΐ, κατεκλίνοντο ἐνωρίς. Ἡ ἀργία ἐνέπνεε φρίκην. Ἡ ἐργασία ἐθεωρεῖτο δῶρον τοῦ οὐρανοῦ.

Το βασίλειον τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τῆς Γῆς

Ἕνα λουτρὸ ἁγνότητος εἶχε περάσει ἀπὸ ὅλην τὴν διαμαρτυρομένην Ἀγγλίαν. Τὸ μόνον βιβλίον ποὺ ἀνεγινώσκετο ἀπὸ ὅλους ἦτο ἡ Γραφή. Ἡ Παλαιὰ καὶ ἡ Νέα Διαθήκη. Ὅστις εἶχεν ὡραίαν ἀπαγγελίαν, ἐσύναζε τὰ πλήθη εἰς τὸν αὐλόγυρον τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἀνεγίνωσκεν. Ἡ Ἀγγλία ὅλη —λέγει ὁ Γκρήν,—ἔγινεν ὁ λαὸς ἑνὸς βιβλίου· καὶ τὸ βιβλίον αὐτὸ ἦτο ἡ Γραφή. Ὁ ἴδιος ἱστορικὸς λέγει πάλιν εἰς τὴν γραφικήν του γλῶσσαν ὅτι τὸ ὅλον Ἔθνος εἶχε γίνει μία Ἐκκλησία. Ἕναν σκοπὸν εἶχεν ὁ Πουριτανισμός, νὰ καταστήσῃ ὁρατὸν τὸ Βασίλειον τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τῆς Γῆς. Καὶ τὸ Βασίλειον αὐτὸ νὰ εἶναι τὸ Βασίλειον τῆς Ἀγγλίας. Ὁ δὲ Ἀγγλικὸς λαὸς ὁ Ἐκλεκτὸς τοῦ Ἰσραήλ. Καὶ ἐπειδὴ εἰς ὅλα των οἱ Ἄγγλοι εἶναι ἔμποροι, ἐμπορικὰς ἐφαντάσθησαν καὶ τὰς μετὰ τοῦ Θεοῦ σχέσεις των. Οἱ Πουριτανοὶ ἐνόμισαν ὅτι διὰ πανηγυρικοῦ Συμβολαίου (τοῦ περιφήμου Κόβεναντ) ἀφιερώθησαν εἰς τὸν Θεόν, ἡ δὲ ὑποχρέωσις αὐτῶν ἦτο νὰ ἐκτελῶσι τὴν θέλησιν τοῦ Θεοῦ. Περὶ ὑποχρεώσεων τοῦ Θεοῦ πρὸς αὐτοὺς εἰς τὸ Συμβόλαιον δὲν γίνεται λόγος. Ἀλλ' αὐταὶ ἐννοοῦνται.

Πῶς ἐφηρμόσθη τὸ μετὰ τοῦ Θεοῦ Συμβόλαιον

Αὐτὸς ἦτο ὁ Πουριτανισμός. Καὶ τοῦ Πουριτανισμοῦ αὐτοῦ διὰ τὸ Ἔθνος τὸ κατὰ τοῦ Βασιλέως του ἐπαναστατῆσαν κατ' ἀρχὰς καὶ διὰ τὸ ἐπίσημον Κράτος, ὅταν ἀνεκηρύχθη Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας, ἀρχιστράτηγος ὑπῆρξεν ὁ Ἅγιος Ὄλιβερ Κρόμβελ. Ἀκούσατε τώρα πῶς ἐφήρμοσε τὸ μετὰ τοῦ Θεοῦ Συμβόλαιον, τὰ ἐκ τοῦ Εὐαγγελίου διδάγματα, τὰς ἀρχὰς τοῦ Χριστοῦ, ὁ ἀρχιπουριτανὸς Κρόμβελ. προκειμένου περὶ τῆς Ἰρλανδίας. Οἱ Ἰρλανδοὶ εἶναι Κέλται. Δὲν εἶναι Ἄγγλοι. Ἔχουν ἰδικόν τους κλῖμα, ἰδικήν τους γλῶσσαν, ἰδικήν τους φιλολογίαν. ἰδικήν τους βιομηχανίαν, ἰδικήν τους συνείδησιν. Ἡ δὲ Ἰρλανδία κατεκτήθη πρῶτα ἀπὸ τοὺς Δανούς, ἔπειτα ἀπὸ τοὺς Ἄγγλους. Ἐναντίον τῶν ὁποίων διαρκῶς ἐπαναστατοῦσε. Ὅταν δὲ ἐπέδραμε ὁ Κρόμ-

βελ κατ' αὐτῆς μὲ τὸν στρατόν του — τὸν Στρατὸν τῶν Ἁγίων — ὡς τὸν ὠνόμαζε, τίποτε ἄλλο ὁ ἀρχιπουριτανὸς ὁ ἅγιος δὲν ᾐσθάνετο — λένε πάλιν οἱ Ἄγγλοι ἱστορικοί, λέγει ὁ ἀθάνατος Γκρὴν — παρὰ ἐκδίκησιν διὰ τὰς σφαγὰς Διαμαρτυρομένων, ποὺ εἶχαν κάνει πρό τινος οἱ Ἰρλανδοί. Τὸ πονηρὸν ἐκεῖνο αἴσθημα, τὸ ὁποῖον διὰ νὰ ἐξοντώσῃ ὁ Χριστός, ἐσταυρώθη. Πῶς δὲ θὰ ἐξεδικεῖτο; ***Σφάζων***. Καὶ ἔγραφεν ὁ Κρόμβελ εἰς τὴν κυβέρνησιν τοῦ Λονδίνου περὶ τῆς ἁλώσεως τοῦ Δουβλίνου, τὸ ὁποῖον εἶχον γενναίως ὑπερασπισθῆ οἱ Ἰρλανδοί, «ὅταν οἱ ἄνδρες μου τὸ κατέλαβαν, διετάχθησαν ὑπ' ***ἐμοῦ*** νὰ περάσουν ὅλην τὴν φρουρὰν ἐν στόματι μαχαίρας. Ἀπηγόρευσα ἀκόμη νὰ ἀφίσουν καὶ ἕνα ἀκόμη τὸν ὁποῖον νὰ μὴν σφάξουν. Νομίζω δὲ ὅτι τὴν νύκτα ἐκείνην ἐθανατώθησαν κατὰ τὸν τρόπον αὐτὸν χιλιάδες». «Μερικοὶ εἶχον καταφύγει εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου Πέτρου. Ἀλλὰ διέταξα νὰ βάλουν φωτιά, ὅταν ἤκουσα ἕνα ἀποκλεισθέντα εἰς τὸν ναὸν νὰ φωνάζῃ· «Θεέ μου! καίγομαι! καίγομαι!» Ἐντὸς δὲ τοῦ ναοῦ — πάντοτε αὐτὰ τὰ λέγει ὁ Κρόμβελ — πέρασαν χίλιοι ἐν στόματι μαχαίρας. Ὅλοι των δὲ οἱ μοναχοὶ ἐθανατώθησαν ἀνακατωμένοι, κτυπώμενοι εἰς τὰ κεφάλια». Ἐκαυχᾶτο δὲ ὁ Κρόμβελ κατόπιν ὅτι ἔσφαξε μόνον ὡπλισμένους, ὄχι δὲ ἀόπλους. Καὶ ἐτελείωνε τὴν ἔκθεσίν του ὁ Ἀρχιστράτηγος ὡς ἑξῆς· «Εἶμαι πεπεισμένος ὅτι αὐτὴ ἦτο ἡ δικαία ὑπὸ τοῦ Θεοῦ καταδίκη τῶν βαρβάρων αὐτῶν».

Οἱ βάρβαροι δὲ αὐτοὶ εἶχαν κατηχήσει εἰς τὸν χριστιανισμὸν τοὺς Ἄγγλους. Καὶ εἰς ἐποχὴν προγενεστέραν εἶχαν πολιτισμὸν ἀνώτερον τοῦ Ἀγγλικοῦ.

Αἱ ἀπὸ τοῦ Κρόμβελ σφαγαὶ τῶν Ἰρλανδῶν

Τὸν ἀπεδοκίμασεν ἄρά γε τὸν Κρόμβελ ὁ Στρατός του; Ἢ ὁ Λαός του; Ὁ μὲν Στρατὸς ἐξετέλει ὅσα ὁ Κρόμβελ διέτασσεν. Ὁ δὲ Λαὸς ἐπιστρέψαντα ἀπὸ τὴν Ἰρλανδίαν τὸν ἐδέχθη ὡς ἐδέχοντο οἱ Ρωμαῖοι τοὺς στρατηγούς των ἐπιστρέφοντας ἀπὸ νίκας καὶ ἄγοντας θριάμβους. Ἀλλ' ἐσβέσθη μὲ τὰς ἐναντίον αὐτῶν ὠμότητας ἡ ἐκδίκησις τοῦ Κρόμβελ; Κάθε ἄλλο. Τὸ 1649 ἀρχηγὸς τῶν σφαγῶν ἦτο αὐτός. Τὸ 1652 ἐστάλη κατὰ διαταγήν του ὁ στρατηγὸς Λοῦδλο. Διετάχθη ὄχι πλέον τοὺς ἐνόπλους Ἰρλανδοὺς — διότι τοιοῦτοι δὲν ὑπῆρχον πλέον — ἀλλὰ τοὺς ἀόπλους νὰ ἐξοντώσῃ. Καὶ τὸ λέγει πάλιν ὁ Γκρὴν ὁ Ἄγγλος. Ἀλλὰ φαντασθῆτε τί θὰ λέγουν οἱ Ἰρλανδοὶ ἱστορικοί. Δυστυχῶς μὲ τὸν ἀποκλεισμὸν δὲν δυνάμεθα νὰ προμηθευθῶμεν τοιούτους. Διότι οἱ μὴ Ἄγγλοι ἱστορικοὶ ἰσχυρίζονται ὅτι ὄχι μόνον ὁ γαμβρὸς τοῦ Κρόμβελ, ὁ στρατηγὸς Ἄϊρτον, τὸν ὁποῖον ἄφισεν ἐκεῖ ὅταν ἐπέστρεψεν

εἰς τὴν Ἀγγλίαν, ἀλλὰ ὁ ἴδιος Κρόμβελ δὲν ἔκαμνε διάκρισιν μεταξὺ ἐνόπλων καὶ ἀόπλων. Ἀλλ' αἱ σφαγαὶ τοῦ Κρόμβελ ἦσαν τίποτε ἀπέναντι τῶν ἔργων τῆς ἐρημώσεως, τῆς ἀπανθρωπίας, τῆς ἐξοντώσεως, τοῦ ἀποδεκατισμοῦ, τῆς ἐξορίας, τῆς σωματεμπορίας, ποῦ ἐξετέλεσεν ὁ ἀπεσταλμένος τοῦ Κρόμβελ, ὁ στρατηγὸς Λοῦδλο.

Ἀκούσατε λοιπὸν τὸν Γκρὴν πῶς τὰ διηγεῖται.

Ἡ ἐξόντωσις τῶν Ἰρλανδῶν

«Χιλιάδες ἀπέθαναν ἐκ *πείνης· τὸ τρίτον τοῦ πληθυσμοῦ ἐξοντώθη.* Καραβιὲς μετὰ καραβιὲς ἐστέλλοντο διὰ νὰ πουληθοῦν ὡς δοῦλοι εἰς τὴν Ζαμάϊκαν καὶ εἰς τὰς Δυτικὰς Ἰνδίας. Εἶχαν ἀπολυθῇ σωματέμποροι καὶ ὅλα τὰ ὀρφανά, τὰ ἀγόρια, τὰ κορίτσια καὶ αἱ χῆραι τῶν σφαγέντων ἐπωλήθησαν εἰς τοὺς κτηματίας τοῦ Βαρβαδὸς (Δυτικαὶ Ἰνδίαι). Εἰς 40,000 ἠττηθέντας Καθολικοὺς ἐπετράπη νὰ στρατολογηθοῦν ὡς μισθοφόροι καὶ ἐξωρίσθησαν εἰς τὴν Γαλλίαν καὶ εἰς τὴν Ἱσπανίαν. Τὸ ἔργον τῆς εἰρηνικῆς ἀποκαταστάσεως τῆς Ἰρλανδίας ἀπεδείχθη τρομερώτερον τοῦ ἔργου τοῦ ξίφους. Ὁ λαὸς διῃρέθη εἰς τάξεις, ἀναλόγως τῆς ὑποτιθεμένης ἐνοχῆς του εἰς τὴν ἐπανάστασιν. Ὅλοι ὅσοι εἶχαν λάβει μέρος εἰς τὴν ἐξέγερσιν τοῦ 1641 κατεδικάσθησαν εἰς θάνατον, αἱ δὲ κτηματικαὶ αὐτῶν περιουσίαι ἐδημεύθησαν... Ἡ δήμευσις ὑπῆρξε καθολική. Μόνον τοὺς γεωργοὺς ἐφείσθησαν, διὰ νὰ καλλιεργήσουν τὴν γῆν τῶν νέων κυρίων, (Σ. Σ.: τῶν σφετερισθέντων τὴν Ἰρλανδικὴν γῆν)—στρατιωτῶν καὶ τυχοδιωκτῶν. Κανὲν ἔθνος τοῦ κόσμου δὲν ἔπαθεν αὐτὰ ποὺ ἔπαθαν οἱ Ἰρλανδοί. Μεταξὺ τῶν πικροτέρων ἀναμνήσεων ποὺ χωρίζουν τοὺς Ἰρλανδοὺς ἀπὸ τοὺς Ἄγγλους ἡ πικροτάτη εἶναι ἡ ὑπὸ τῶν Πουριτανῶν αἱματοχυσία καὶ δήμευσις. Ἡ χειροτέρα κατάρα τοῦ Ἰρλανδοῦ χωρικοῦ διὰ τὸν ἐχθρόν του εἶναι: ἡ κατάρα τοῦ Κρόμβελ».

Εἶναι ἀνάγκη νὰ προσθέσωμεν τίποτε εἰς τὴν σελίδα αὐτὴν τοῦ Γκρήν; Φαντασθῆτε ἂν ἐπὶ τῆς ἀκμῆς τοῦ Πουριτανισμοῦ διέπραττον αὐτὰ Ἄγγλοι, τί δύνανται νὰ διαπράξουν τώρα ποὺ λατρεύουν, κατὰ τὸν Ἄγγλον Ράσκιν, τοὺς δύω παντοδυνάμους Θεούς, τὸν Θεὸν Πηλόν, τὸν Πλάστην, καὶ τὸν Θεὸν Δολλάριον, τὸν Δράστην;

ΙΑ'.

ΑΝΘΡΩΠΟΙ Ἢ ΤΙΓΡΕΙΣ;

Πιστεύομεν νὰ μὴ θεωρηθῇ παράδοξος ἡ γνώμη ἡμῶν ὅτι ἐμπρὸς εἰς τὰς ἐναντίον τῶν Ἰρλανδῶν ἀγγλικὰς ὠμότητας τείνει τις νὰ ζητήσῃ συγγνώμην παρὰ τῶν Κούρδων καὶ τῶν Κιρκασίων, διότι ὁσάκις πρόκειται περὶ τοιούτου εἴδους συλλογικῶν ἐγκλημάτων, αὐτοὺς πάντοτε φέρομεν ὅλοι ὡς παροιμιωδῶς εἰδικοὺς εἰς σφαγὰς καὶ εἰς ἐξοντώσεις. Ἀλλὰ ὠμοτέραν ἡμεῖς καὶ ἀπὸ τὸν ἐξολοθρευμὸν τῶν Ἰρλανδῶν ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τῆς ὑπὸ τὸν Ὄλιβερ Κρόμβελ Ἀγγλικῆς Δημοκρατίας ὑπολαμβάνομεν τὴν συμπερασματικὴν κρίσιν τοῦ ἱστορικοῦ Γκρήν, ὅστις ἀφοῦ ἐκφράζει τὴν φρίκην του διὰ τὰ γενόμενα προσθέτει, ὡς ἀντιπροσωπευτικὸς τύπος καὶ αὐτὸς τῶν ἰθυνουσῶν τάξεων, τὰ ἑξῆς:

Κοῦρδοι καὶ Ἄγγλοι

«Ἀλλ' ὅσον ἀδυσώπητος καὶ ἂν ὑπῆρξεν ἡ πολιτικὴ τοῦ Κρόμβελ, ἐν τούτοις ὑπῆρξεν ἐπιτυχής, ὅσον ἀφορᾷ τοὺς σκοποὺς πρὸς τοὺς ὁποίους ἀπέβλεπε!»

Ἡ ἐπιτυχία! Ἰδοὺ ποῦ ἀποβλέπει ὁ Ἄγγλος! Ἡ ἀγγλικὴ λαϊκὴ παροιμία ὅτι «τίποτε δὲν ἐπιτυγχάνει ὡς ἡ ἐπιτυχία» τὰ λέγει ὅλα. Τὸ διὰ τίνων μέσων, εἶναι ἀδιάφορον διὰ τὸν Ἄγγλον. Αὐτὸ δὲ τὸ ἐννοήσαμεν οἱ Ἕλληνες εἰς μέγα βάρος μας τοὺς τελευταίους αὐτοὺς μῆνας.

Ἡ ἐπιτυχία

Οὔτε νὰ νομίσετε ὅτι τὰ κατὰ τῶν Ἰρλανδῶν ἐγκλήματα τῶν Ἄγγλων χρονολογοῦνται ἀπὸ τὸν δέκατον ἕβδομον αἰῶνα, καὶ ὅτι κατὰ τὸν δέκατον ὄγδοον, τὸν αἰῶνα τοῦ Ρουσσὼ καὶ τῆς Γαλλικῆς ἐπαναστάσεως ἢ τὸν δέκατον ἔνατον, τὸν αἰῶνα τοῦ μερικοῦ θριάμβου τῆς ἀρχῆς τῶν Ἐθνικοτήτων, ἔπαυσαν. Ὄχι! Ἡ ἀγγλικὴ συστηματικὴ ἀπόπειρα τῶν Ἄγγλων τοῦ νὰ ἐξοντώσουν ἕνα ἔθνος ὁλόκληρον, ἰδικόν των ἐπὶ τέλους—μέρος τοῦ Κράτους των—ἐξηκολούθησε μέχρι χθές, μέχρι σήμερον. Διότι ὀλίγοι μῆνες μᾶς χωρίζουν ἀπὸ τὰς νέας ἀγγλικὰς ὠμότητας διὰ τὴν καταστολὴν τῆς τελευταίας ἐπαναστάσεως τῶν Ἰρλανδῶν, ἀπὸ τὰς ὁποίας ἔφριξεν ὅλος ὁ οὐδέτερος κόσμος καὶ ἰδίως ὁ Ἀμερικανικός.

Ἡ μόνη διαφορὰ μεταξὺ τῆς Πουριτανικῆς Ἀγγλίας τοῦ δεκάτου ἑβδόμου αἰῶνος καὶ τῆς μὴ Πουριτανικῆς τοῦ δεκάτου ὀγδόου καὶ δεκάτου ἑνάτου ἦτο αὐτή. Ὅτι ὁ δέκατος

Ἡ μέθοδος τῆς πείνας

ἕβδομος ἔσφαζε καὶ ἐσωματεμπορεύετο· ἐνῷ ὁ δέκατος ὄγδοος καὶ δέκατος ἔνατος ἐνήργουν τὴν ἐξόντωσιν διὰ τῆς πείνας.

Κατὰ τοὺς δύω αὐτοὺς αἰῶνας, ἀφοῦ ἐδημεύθησαν ὅλαι σχεδὸν αἱ γαῖαι τῶν Ἰρλανδῶν καὶ διενεμήθησαν εἰς Ἄγγλους εὐγενεῖς, εἰς στρατιωτικοὺς καὶ εἰς τυχοδιώκτας, τέσσαρα ἑκατομμύρια χωρικῶν Ἰρλανδῶν δὲν εἶδαν ψωμὶ στὰ μάτια τους. Ἐτρέφοντο μόνον ἀπὸ πατάτες. Καὶ κατοικοῦσαν χειρότερα — ὁμολογεῖ πάλιν ὁ Γκρὴν — ἀφότι κατοικοῦν οἱ ἄγριοι τῆς Ἀρκτικῆς Ζώνης. Σημειώσατε ὅτι ἡ γῆ τῆς Ἰρλανδίας εἶναι ἀπείρως εὐφορωτέρα καὶ γονιμωτέρα τῆς Ἀγγλικῆς. Καὶ ὅμως ἡ ἀσπλαγχνία τῶν Ἄγγλων πρὸς τοὺς Ἰρλανδοὺς ἢ μᾶλλον ἡ συστηματικὴ καὶ ἐπιστημονικὴ των ἐνέργεια διὰ νὰ τοὺς ἐξοντώσουν ὑπῆρξε τοιαύτη, ὥστε μολονότι πολὺ πρὸ τοῦ 1846 εἶχε γίνει τοιαύτη συρροὴ ἀτυχημάτων εἰς τὴν Ἰρλανδίαν ὑπὸ οἰκονομικὴν ἔποψιν, ὥστε νὰ θεωρῆται ὡς γεγονὸς ὅτι μετὰ ἔτος ἢ μετὰ μῆνας θὰ γεννηθῇ λιμός, ἡ φιλάνθρωπος Ἀγγλία, ἡ στέλλουσα τὰς λίρας της ὅταν γίνῃ πουθενὰ σεισμὸς εἰς τὴν Σικελίαν ἢ εἰς τὴν Γιάβαν, δὲν ἐσήκωσε τὸ μικρό της δαχτυλάκι διὰ νὰ προλάβῃ τὸν Λιμόν. Καὶ ἐπῆλθεν ὁ φοβερὸς Λιμὸς τῆς Ἰρλανδίας τὸ 1846, μεσοῦντος τοῦ δεκάτου ἐνάτου αἰῶνος, ὀλίγιστα ἔτη πρὸ τῆς πρώτης Παγκοσμίου Ἐκθέσεως τοῦ Λονδίνου, κατὰ τὴν ὁποίαν τὸ Ἀγγλικὸν Ἔθνος ἐπρόβαλεν ἀξιώσεις ὅτι εἶναι ἡ κρέμα τῶν Ἐθνῶν. Κατὰ τὴν Μεγάλην Πεῖναν, ὡς ὠνομάσθη ὑπὸ τῶν Ἄγγλων, ***ἕνα ἑκατομμύριον Ἰρλανδοὶ*** — τὸ ἓν τέταρτον δηλαδὴ τοῦ πληθυσμοῦ — ***ἀπέθανεν ἐξ αὐτῆς***. Καὶ τὸ τερατωδέστερον — καὶ αὐτὸ τὸ πέρνομεν ἀπὸ τὸν Γκρὴν — ὅτι ἐνῷ σὲ κάθε τέσσαρας κατοίκους τῆς Ἰρλανδίας κατὰ τὸ ἔτος αὐτὸ τῆς Μεγάλης Πείνας ἀπέθνησκε ὁ ἕνας, ἡ εὐφορία ἦτο τόση, ὥστε καράβια ὁλόκληρα σιτάρι καὶ ὑπὸ στρατιωτικὴν φρουρὰν ἀπέπλεον ἀπὸ τὴν Ἰρλανδίαν κ' ἐπήγαιναν εἰς τὴν Ἀγγλίαν διὰ νὰ πληρωθοῦν μὲ αὐτὸ τὸ σιτάρι τῶν ἀθλίων καλλιεργητῶν τῆς Γῆς οἱ Ἄγγλοι μεγαλοκτηματίαι — οἱ δημευταὶ καὶ οἱ ἅρπαγες τῆς Ἰρλανδικῆς γῆς, ὥστε νὰ ξεφαντόνουν μὲν αὐτοὶ ὡς εὐγενεῖς καὶ νὰ πεθαίνουν τῆς πείνας οἱ πραγματικοὶ κύριοι καὶ οἱ πραγματικοὶ τῆς Γῆς ἐργάται.

Τὸ Ἀγγλικὸν κατὰ τῆς πείνης φάρμακον

Γνωρίζετε τερατωδεστέρας σελίδας ἱστορίας ἄλλου Ἔθνους;

Νὰ σᾶς εἰποῦμε δὲ τί φάρμακον ἀντέταξαν κατὰ τῆς τραγωδίας αὐτῆς;

Τὰ μὲν τέρατα, οἱ μεγάλοι Ἄγγλοι γαιοκτήμονες, τὰς

ἐξώσεις. Ἐξώσεις εἰς χιλιάδας, εἰς μυριάδας, εἰς ἑκατοντάδας χιλιάδων πτωχῶν ἐνοικιαστῶν τῶν γαιῶν των. Μόνστερ ἐδίξιον! Τερατώδεις ἐξώσεις. Ἡ δὲ φιλανθρωπικὴ Βρεττανικὴ κυβέρνησις αὔξησε τὴν φορολογίαν τοῦ λιμοκτονοῦντος Ἰρλανδικοῦ λαοῦ κατὰ 40 %. Καὶ αὐτὸ τὸ λέγει ὁ Γκρὴν εἰς τὴν σελίδα 883 τῆς Ἱστορίας του. Γνωρίζετε σεῖς ἀπανθρωπότερον, τιγρικώτερον, ὑαινικώτερον κυβερνητικὸν σύστημα;

Ἡ ἔξοδος τῶν Ἰρλανδῶν

Καὶ τότε ἤρχισεν ἡ ἀθρόα μετανάστευσις τῶν Ἰρλανδῶν διὰ τὴν Ἀμερικήν. Τότε, λέγει ὁ Γκρήν, ἐγέμισεν ἡ ἀτμοσφαῖρα ἀπὸ ὀδυρμοὺς καὶ θρήνους, τότε ἔγινεν ἡ τραγικὴ ἔξοδος ἑνὸς ὁλοκλήρου λαοῦ, μία ἀπίστευτη κηδεία ἑνὸς Ἔθνους φεύγοντος μὲ ἄδεια χέρια ἀπὸ τὰς ἱερὰς ἑστίας του, τὴν γλῶσσάν του, τὰς παραδόσεις του, τὸν πολιτισμόν του, ἐπιβιβαζόμενον εἰς πλοῖα — φέρετρα διὰ τὴν Ἀμερικήν. Τοιαύτην ἔξοδον — ὅλα αὐτὰ τὰ λέγει ὁ Γκρὴν — δὲν εἶχε ἴδῃ ὁ κόσμος ἀπὸ τὸν καιρὸν τῶν Ἐθνικῶν Βασιλέων τῆς Ἀσσυρίας καὶ τῶν Ἀνθυπάτων τῆς Ρώμης καὶ ἀπὸ τὰς ἐπιδρομὰς τοῦ Ἀττίλα — τοῦ ὀνομασθέντος Μάστιγος τοῦ Θεοῦ. Καὶ αὐτὰ ὅλα ἀπὸ τὸν Γκρήν, τὸν Ἄγγλον. Εἰς τὰ ὁποῖα ὁ μὴ Ἄγγλος δὲν ἔχει βέβαια νὰ προσθέσῃ τίποτε. Ἐκτὸς ἐὰν θέλῃ νὰ παρενείρῃ μίαν ἀθῶαν ἀπορίαν ἂν τοιαῦται φρικαλεότητες γίνονται διότι τὸ ἠθέλησαν ἄνθρωποι ἢ διότι τὸ ἠθέλησαν ὀρδαὶ θηρίων;

Ἢ μήπως νομίζετε ὅτι ἐπὶ τῆς βασιλείας τῆς Ἀνάσσης Βικτωρίας, τῆς εἰρηνικῆς, τῆς χριστιανῆς, τῆς πλαδαρᾶς καὶ παχυσάρκου κατὰ τὰ τελευταῖά της ἔτη, τῆς μετὰ τὸν θάνατον τοῦ συζύγου της ἀποσυρθείσης ἀπὸ τὰ ἐγκόσμια, ἡ Ἀγγλία ἐδείχθη φιλανθρωποτέρα πρὸς τὴν Ἰρλανδίαν; Ἀπαντᾷ καὶ εἰς αὐτὸ ὁ Γκρὴν λέγων· «Ἡ βασιλεία τῆς Ἀνάσσης Βικτωρίας διὰ μὲν τὴν Ἀγγλίαν ὑπῆρξε βασιλεία προόδου καὶ εὐτυχίας, εἰς δὲ τὴν Ἰρλανδίαν ἐσυνταυτίσθη μὲ ἐποχὴν ἀπαραμειώτου ἐθνικῆς καταστροφῆς». Μόνον οἱ ἀδυσώπητοι ἀριθμοὶ ἂς ὁμιλήσουν. Ἀπὸ τὸ 1846 ἕως τὸ 1900 ἔφυγαν ἀπὸ τὴν Ἰρλανδίαν διὰ τὴν Ἀμερικὴν 5,000,000. Καὶ ἔμειναν εἰς τὴν Ἰρλανδίαν 4,000,000. Ἐκεῖνο ποὺ ἐπεζήτουν οἱ Ἄγγλοι. Θὰ τοὺς κατέστρεφαν καὶ τοὺς ὑπολειφθέντας διὰ μιᾶς νέας Μεγάλης Πείνας, ἐὰν δὲν ἄλλαζαν οἱ καιροί. Βεβαίως 5,000,000 Ἰρλανδῶν εἰς τὴν Ἀμερικὴν δὲν θὰ ἄφιναν τοὺς ἀδελφούς των νὰ σφαγοῦν ἀπὸ τοὺς Ἄγγλους. Θὰ ἠνάγκαζον τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας τῆς Ἀμερικῆς νὰ ἐπέμβουν.

Πολωνία καὶ Ἰρλανδία

Καὶ ὅμως, ἐὰν δὲν διοργάνωσαν νέαν Μεγάλην Πεῖναν, ἐν τούτοις αὐτοδιοίκησιν δὲν τοὺς ἔδωσαν ἀκόμη, μεθ' ὅλους τοὺς ἡρωϊκοὺς ἀγῶνας τοῦ Γλάδστωνος. Ἡ Πολωνία πλησιάζει νὰ γίνῃ ἀνεξάρτητος. Ἡ Ἰρλανδία μένει ἀκόμη δούλη εἰς τὰς ἀγγλικὰς ἀλύσσεις.

ΙΒ'.

ΤΟ ΣΚΟΥΛΗΚΙ ΤΟΥ ΑΓΓΛΙΚΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Ὁ παράδοξος ἀρραβών

Τὰ κατὰ τῆς Ἰρλανδίας φρικτὰ ἐγκλήματα τῆς Ἀγγλίας ἐτύπωσαν εἰς τὸ κυβερνητικόν της σύστημα μίαν σφραγῖδα ἐγκληματικότητος, τὴν ὁποίαν ἐχώνευσεν τὸ Ἀγγλικὸν Ἔθνος, ἡ Ἀγγλικὴ Συνείδησις, ἡ Ἀγγλικὴ Ἐκκλησία, ἡ Ἀγγλικὴ ἐλευθερία. Εἰς τὴν ἐσωτερικὴν αὐτὴν ἐγκληματικότητα ἔδωσε τὸ χέρι του ἐκεῖνος ὁ παράδοξος ἀρραβὼν ποὺ συνήφθη ἀπὸ τῶν χρόνων τῆς Βασιλίσσης Ἐλισάβετ σχεδὸν μέχρι σήμερον μεταξὺ πολιτικοῦ καὶ ἐμπόρου, μεταξὺ θαλασσοπειρατοῦ καὶ Ναυάρχου, μεταξὺ κατακτητοῦ καὶ σπεκουλάντη (τοῦ Σέσιλ Ρὸδ) καὶ ἡ σφραγὶς τῆς ἐγκληματικότητος τῆς Ἀγγλίας, χωνευθεῖσα καὶ αὐτὴ δυστυχῶς ἀπὸ τὴν συνείδησιν, τὴν ἐλευθερίαν καὶ τὴν θρησκείαν ὁλοκλήρου τοῦ Ἀγγλικοῦ ἔθνους, ἔγινεν οὕτω διπλῆ. Ἀνεπτύχθη δὲ ἀπὸ τὴν Ἀγγλικὴν ἰθύνουσαν τάξιν ἕνας πολιτικὸς Ἰησουϊτισμός, μία σιδηρᾶ τρομερὰ ὀργάνωσις, μὲ τὸ αὐτὸ σύνθημα τοῦ ὅτι ὁ σκοπὸς ἁγιάζει τὰ μέσα. Ὁ φάρος τῆς σιδηρᾶς αὐτῆς ὀργανώσεως εἶναι ἡ Κοσμοκρατορία. Τὸ ἓν τέταρτον τῆς ὑδρογείου σφαίρας ποὺ κατέχει ἡ Ἀγγλία δὲν τῆς ἀρκεῖ. Θέλει τὸ ἥμισυ. Θέλει τὸ ὅλον. Ἐπανέρχεται ἡ Αὐτοκρατορία τῆς Ρώμης μὲ ὅλην τὴν λαιμαργίαν της, μὲ ὅλην τὴν τυραννίαν της καὶ μὲ ὅλους τοὺς κινδύνους νὰ καταρρεύσῃ ὅπως καὶ ἡ τῆς Ρώμης. Κοσμοκρατορίαι δὲν ἀντέχουν εἰς τὸ ρεῦμα τοῦ χρόνου. Ἄλλαι ταχύτερον, ἄλλαι βραδύτερον, ὅλαι γῆ εἶναι καὶ εἰς τὴν γῆν ἀπέρχονται. Ἀλλὰ ὁ μεθυσμένος διὰ νὰ συνέλθῃ θέλει τὴν κατακεφαλιάν. Ὅταν τοῦ ἔλθῃ, τὰς ὕβρεις καὶ τὰς ἀπειλὰς καὶ τὰ κτυπήματα καὶ τὰς ἐπιθέσεις τὰς διαδέχονται τὰ δάκρυα καὶ αἱ ἱκεσίαι.

Ἀγὼν ἀπογνώσεως

Διὰ τὴν κοσμοκρατορίαν της τώρα μάχεται ἡ Ἀγγλία τὸν ἀπεγνωσμένον αὐτῆς ἀγῶνα. Δι' αὐτὴν θυσιάζει τὰ ἑκα-

τομμύρια τῶν ἀνδρῶν της. Τί ἀνδρῶν, τῶν δεκαεπταετῶν νέων της. Δι' αὐτὴν ἀποδεκατίζει τὸν ὑπερήφανον ἐμπορικόν της στόλον. Δι' αὐτὴν κατασπαταλᾷ τὰ δισεκατομμύρια τῶν πρὸ τοῦ πολέμου ἀποταμιεύσεών της. Δι' αὐτὴν ἐξαντλεῖ τὰς συμμάχους της Ρωσσίαν, Γαλλίαν, Ἰταλίαν. Δι' αὐτὴν ἀπεφάσισε νὰ γίνῃ τὸ ἀντικείμενον τοῦ μίσους καὶ τῆς ἀγανακτήσεως ὅλου τοῦ κόσμου. Δι' αὐτὴν περιφρονεῖ καὶ αὐτὸν τὸν κατ' αὐτῆς συνασπισμὸν ὅλων τῶν οὐδετέρων.

Μέχρι τοῦ πολέμου αὐτοῦ, ἐξαιρέσει τοῦ Κριμαϊκοῦ καὶ τῶν συνοριακῶν συμπλοκῶν εἰς τὰς ἀπείρους κτήσεις της, ἡ Ἀγγλία ἐσυνήθιζε νὰ βάνῃ τοὺς ἄλλους λαοὺς νὰ ματόνωνται καὶ αὐτὴ νὰ τρίβῃ τὰ χέρια της, νὰ δαπανᾷ ὅσῳ τὸ δυνατὸν ὀλιγώτερα χρήματα καὶ νὰ πορίζεται ὅσῳ τὸ δυνατὸν περισσότερα κέρδη. Πρώτην φορὰν θυσιάζει τόσον ἀγγλικὸν αἷμα. Ἑκατομμύρια. Σημεῖον ὅτι ἤρχισε νὰ ἀκούῃ τριγμὸν εἰς τὴν κολοσσιαίαν τεχνητὴν οἰκοδομὴν τῆς σημερινῆς της κοσμοκρατορίας. Ὅταν τὸ 1733 ἡ κοινὴ γνώμη τῆς Ἀγγλίας εἶχε γίνει φιλοπόλεμος, ἕνεκα τῶν ἐναντίον τῆς Ἱσπανίας Γαλλικῶν φιλοδοξιῶν, ὁ τότε παντοδύναμος Ἄγγλος πρωθυπουργὸς Οὐώλπωλ, διὰ νὰ κτυπήσῃ τὰς πολεμικὰς ὁρμάς, εἶπε εἰς τοὺς Ἄγγλους του τὸ περίφημον ἐκεῖνο· «Αὐτὸ τὸ ἔτος ἐσφάγησαν 50,000 ἄνθρωποι εἰς τὴν Εὐρώπην καὶ **κανεὶς** Ἄγγλος».

Ὁ Ἰμπεριαλισμός της

Ὁ ἄξων τῆς ἀπὸ Ἐλισάβετ ἐξωτερικῆς πολιτικῆς τῆς Ἀγγλίας. Ἔθνη νὰ πολεμοῦν ἔθνη, λαοὶ νὰ ἐξοντόνουν λαούς, συμμαχίαι νὰ ἐκστρατεύουν κατὰ συμμαχιῶν, συνθῆκαι παλαιαὶ νὰ σχίζωνται, συνθῆκαι νέαι νὰ ῥάβωνται καὶ ἡ Ἀγγλία αἷμα νὰ μὴ χύνῃ. Χρήματα νὰ χύνῃ καὶ διαρκῶς νὰ μεγαλόνῃ, νὰ μεγαλόνῃ, νὰ μεγαλόνῃ. Ὁ Ἄτλας τοῦ κόσμου. Μᾶλλον ὁ Κόσμος. Πῶς νὰ ἔλθῃ ἡ μέρα ὥστε τὰ ὅρια τοῦ φυσικοῦ κόσμου καὶ τοῦ ἀγγλικοῦ κόσμου νὰ συμπέσουν. Καὶ κατὰ θάλασσαν μὲν τὸ κατώρθωσε. Ἕως ὅτου τῆς εἶπε στόπ! τὸ γερμανικὸν ὑποβρύχιον. Κατὰ ξηρὰν καυχᾶται ὅτι εἰς τὰς κτήσεις της δὲν δύει ὁ Ἥλιος. Αὐτὸς εἶναι ὁ Ἀγγλικὸς Ἰμπεριαλισμός.

Ὁ Ἰμπεριαλισμὸς ὁ Ἀγγλικὸς καὶ ἡ κοσμοκρατορία ἡ ἀγγλικὴ εἶναι χωρὶς κανένα ἰδανικόν. Ἰδοὺ ὁ σκώληξ τοῦ Ἀγγλικοῦ Πολιτισμοῦ. Σκώληξ ποῦ δηλητηριάζει. Καὶ ὅστις, ἂν δὲν σκοτωθῇ, ἡ Ἀνθρωπότης, ἐκείνη ποῦ ὀνειρεύεται νὰ γίνῃ Ὑπερανθρωπότης, θὰ γίνῃ Ὑποανθρωπότης. Κατὰ τὸ 1815 ἡ Ἀγγλία ἐθεωρήθη ὅτι πρωταγωνίστησεν εἰς τὸν κατὰ τοῦ Μεγάλου Ναπολέοντος—τοῦ Τυράννου, τοῦ Κατα-

κτητοῦ, τοῦ Ἰσοπεδωτοῦ, τοῦ Δυνάστου—ὡς τὸν ἔλεγαν—πόλεμον τῶν Ἐθνῶν. Αὐτὸς λοιπὸν ὁ πρωταγωνιστὴς τί ἔκαμε μετὰ τὸ 1815, ὅταν ὁ ἀντιπρόσωπός του Κάστελρηγ μετέβη εἰς τὴν Βιέννην καὶ ἔπαιζε τὸν αὐτὸν ρόλον ποὺ ἔπαιξε μετὰ τὸν Ρωσσοτουρκικὸν πόλεμον τοῦ 1878 εἰς τὸ Συνέδριον τοῦ Βερολίνου ὁ Βίσμαρκ; Ρόλον ἐντίμου μεσίτου; Ρόλον ρυθμιστοῦ;

Ἡ Ἀγγλία κατὰ τῶν ἐλευθεριῶν τοῦ λαοῦ

Πῆρε στὰ χέρια τὸ σκεπάρνι καὶ ἐκάρφωσε τὰ φέρετρα ἐντὸς τῶν ὁποίων ἐκλείσθησαν αἱ ἐλευθερίαι τῶν Λαῶν. Ἐπρωτοστάτησε εἰς τὸν καταρτισμὸν τῆς ὀνομασθείσης Ἱερᾶς Συμμαχίας. Ἱερὰ Συμμαχία τῶν Μοναρχῶν ἐναντίον τῶν Λαῶν. Ἔζη τότε εἰς τὴν Γερμανίαν ὁ μεγαλείτερος ἴσως νοῦς τῆς Ἀνθρωπότητος. Ὁ φιλόσοφος Κάντιος. Ἐξ ἀφορμῆς τοῦ Συνεδρίου τῆς Βιέννης εἶχε συλλάβει τὸ μέγα ἀνθρωπιστικόν του σχέδιον τῆς Αἰωνίας Εἰρήνης. Ὁ δὲ τότε μυστικοπαθὴς Τσάρος τῆς Ρωσσίας Ἀλέξανδρος ὁ Α' ἐπρότεινε τὴν ρύθμισιν ἑνὸς Δημοσίου Δικαίου, ὑπὸ τὸ ὁποῖον νὰ ὑποβάλλωνται ὅλα τὰ Εὐρωπαϊκὰ Κράτη χωρὶς νὰ προσφεύγουν εἰς πόλεμον. Ὁ ἄνευ στέμματος Γερμανὸς Αὐτοκράτωρ τῆς φιλοσοφίας καὶ ὁ μετὰ στέμματος Αὐτοκράτωρ τῆς Ρωσσίας ἐθεωρήθησαν καὶ οἱ δύω ἰδεολόγοι. Περὶ τίνος δὲ ἐμερίμνησαν τὰ μέλη τοῦ Συνεδρίου καὶ ἰδίως ὁ πρωτοστατῶν ἀντιπρόσωπος τῆς μισονεϊκῆς Ἀγγλίας, ὁ λόρδος Κάστελρηγ, ὅστις κατόπιν ἴσως ὑπὸ τὸ βάρος τύψεων τῆς συνειδήσεως ἐθεώρησε ὅτι τὸ μόνον καλὸν ποῦ τοῦ ἔμεινε νὰ κάμῃ ἦτο νὰ κόψῃ τὸν λαιμόν του μὲ τὸ ξυράφι; Ἐφρόντισεν εἰς τὸ νὰ μὴ θιχθῇ πρῶτα - πρῶτα ἡ σωματεμπορία, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ὠφελοῦντο μεγάλα κέρδη οἱ Ἄγγλοι του. Καὶ μετ' αὐτὸ εἰς τὸ νὰ μὴν ἀκουσθῇ ἡ σατανικὴ λέξις ἐθνικότης, ἡ σατανικωτέρα ἐλευθερία, ἡ σατανικωτάτη, μικρὰ ἔθνη. Οἱ Ναπολιτάνοι παρεδόθησαν εἰς τοὺς Βουρβόνους, οἱ Νορβηγοὶ εἰς τοὺς Σουηδούς, οἱ Βέλγοι εἰς τοὺς Ὁλλανδούς, οἱ Φινλανδοὶ εἰς τοὺς Ρώσσους, οἱ Ἰταλοὶ εἰς τοὺς Αὐστριακούς. Ὁ Πάπας ἀνέκτησε τὴν κοσμικήν του ἐξουσίαν καὶ οἱ Πολωνοὶ ἐσκορπίσθησαν ὡς ἄχυρα εἰς τοὺς τέσσαρας ἀνέμους ἢ ὡς σπινθῆρες πυρκαϊᾶς ποὺ πᾶνε νὰ σβύσουν μακρυά. Εἰς ὅλας τὰς ἀτιμίας τῆς τότε Αὐστρίας ἡ Ἀγγλία διὰ τοῦ Κάστελρηγ ὑπερεθεμάτιζε.

Καὶ ἦτο μόνον ὁ συντηρητικὸς Κάστελρηγ ὅστις, ἐπὶ τοῦ πτώματος τοῦ Ναπολέοντος, ἤγειρε νέαν τυραννίαν τῶν λαῶν, ἀπορρίψας τὸ προσωπεῖον τοῦ Ἐλευθερωτοῦ; Ὅλη ἡ Ἀγγλία μετὰ τὴν αἰχμαλωσίαν τοῦ Λέοντος ἀπέβαλε τὸν

Φαρισαϊσμόν της καὶ δὲν ἀπέβλεψε παρὰ εἰς ἐμπορικὰ ὠφελήματα ἀπὸ τὴν νίκην της. Καταφεύγομεν πάλιν εἰς τὸν Γκρὴν ὅστις συγκεντρώνει εἰς μίαν δυνατὴν φράσιν, ὡς τὰ ἑπτὰ χρώματα τῆς Ἴριδος εἰς ἕνα συνθετικὸν λευκὸν φῶς: «Μείνασα χωρὶς ἀντίζηλον διὰ τῆς καταστροφῆς τῶν Ναυτικῶν τῆς Γαλλίας, τῆς Ἱσπανίας, τῆς Δανίας, ἀπερρόφησε τὸ μετακομιστικὸν ἐμπόριον δύω Ἠπείρων καὶ ἐφόρτωνε τὰ ἴδια ἑαυτῆς ἐμπορεύματα διὰ νὰ τὰ χύνῃ εἰς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας καὶ εἰς τὴν Γερμανίαν, καὶ μέχρις Ἰνδιῶν, πουλοῦσα αὐτὰ φθηνότερα ἀπὸ κάθε ἄλλον συναγωνιστήν».

Τὰ ἰδανικὰ τοῦ Ἀγγλικοῦ πολιτισμοῦ. Ἐμπόριον διὰ τὸν ἑαυτόν της, ναυτιλίαν διὰ τὸν ἑαυτόν της, βιομηχανίαν διὰ τὸν ἑαυτόν της, κέρδη δια τὸν ἑαυτόν της, κέρδη καὶ ἀπὸ τὴν σωματεμπορίαν ἀκόμη, κέρδη καὶ ἀπὸ τὴν διὰ τοῦ ὀπίου δηλητηρίασιν ἑνὸς τῶν σοφωτέρων λαῶν τοῦ κόσμου, τῶν Κινέζων. Ὅλα δὲ τὰ ἄλλα ἔθνη; Ἢ δοῦλοι της. Ἢ ἐμπορικοί της πελάται! Ὅλα διὰ τὸν ἑαυτόν της

ΙΓ'.

ΟΙ ΖΙΝΓΚΟ

Γλάδστων καὶ Πάλμερστων

Εἶχε καὶ ἔχει βέβαια ἀκόμη τοὺς ἀγαθοὺς ἀγγέλους της ἡ Ἀγγλία, τίς τὸ ἀρνεῖται; Ἕνα Γλάδστωνα, ἕνα Κόβδεν, ἕνα Βράϊτ, ἕνα Δζὼν Στιούαρτ Μίλλ, ἕνα Μόρλεϋ. Ἀλλὰ αὐτοὶ ἀποτελοῦν τὸ μοναδικὸν χρυσοῦν νῆμα τὸ ὁποῖον διαθέτει τὸ ἐκ βάμβακος ἢ ἐρίου ὑφάδι τῆς κοσμοκρατορικῆς πολιτικῆς τῆς Ἀγγλίας. Ἀλλὰ ὁ Γλάδστων, ὁ ἀναγνωρισθεὶς ὑπὸ τῶν Ἄγγλων καὶ θεοποιηθεὶς ὡς μέγας πολιτικὸς εἰς τὰ ἐσωτερικά, εἰς τὴν ἐξωτερικὴν πολιτικὴν ἐχαρακτηρίζετο ὡς μπεΐμπου (μπεμπές!) Διατί; Διότι ὁ Γλάδστων ἐπίστευεν εἰς Θεόν, ἐπίστευεν εἰς συνείδησιν, ἀνεγνώριζε τὸ δίκαιον τῶν ἄλλων. Ἐνῷ ὁ Ἰσραηλίτης Δισραέλης καὶ ὁ Χριστιανὸς λόρδος Πάλμερστων, οἱ πιστεύοντες μόνον εἰς Ἀγγλικὸν δίκαιον καὶ ἀνεχόμενοι τὰ ἄλλα Ἔθνη μόνον ὡς ὑπηρέτας τῶν Ἄγγλων, αὐτοὶ ἦσαν οἱ Θεοὶ τῆς Ἀγγλίας. Ὅταν τὸ 1857 ἡ Ἀγγλία ἀπὸ μίαν παραμικρὰν ἀφορμὴν ἐπροκάλεσεν Εὐρωπαϊκὸν συνασπισμὸν κατὰ τῆς Κίνας, ἡ δὲ πυρίνη εὐγλωττία τοῦ Γλάδστωνος ἔκαμεν στάχτην τὴν κυβέρνησιν

ἐκείνην, εἶπε δὲ τότε ὁ Γλάδστων τὰ ἀθάνατα ἐκεῖνα λόγια ὅτι ἡ συζήτησις ἐκείνη ἐτίμησε τὴν Βουλὴν τῶν Κοινοτήτων ὑπὲρ πᾶσαν ἄλλην, ὅλη ἡ ἐμπορικὴ τάξις ἐξηγέρθη ὑπὲρ τῆς κατακτητικῆς, ὑπερφιάλου, ἀνθρωποφάγου δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν πολιτικῆς τοῦ Πάλμερστων, καὶ εἰς τὰς νέας ἐκλογὰς αὐτὸς πάλιν ἐπανῆλθε ἐπὶ κεφαλῆς μεγάλης πλειονοψηφίας. Τί ἦτο τὸ δόγμα του; Τὸ τῆς ἐπεμβάσεως διὰ κτηνώδους βίας παντοῦ ὅπου ἡ θρὶξ καὶ ἑνὸς Ἄγγλου ὑπηκόου ἐθίγετο. Εἰς τὸ δόγμα αὐτὸ ὀφείλεται τὸ ὅτι ἐκήρυξεν εἰς τὴν Ἑλλάδα ἀποκλεισμὸν διότι ὁ Ἑβραῖος Πασίφικος Ἄγγλος ὑπήκοος, παρεπονέθη ὅτι τὸν ἀδικήσαμεν. Ὁ Πάλμερστων μετεχειρίζετο τοὺς πρέσβεις τῆς Αὐστρίας, τῆς Πρωσσίας καὶ τῆς Ἑλλάδος ὡς νὰ ἦσαν ὑπηρέται του.

Τὸ πνεῦμα τοῦ Πάλμερστων ἐνεσάρκωσε προτοῦ παρέλθῃ μία γενεὰ ὁ Δισραέλης. Οἱ ἀγῶνες τοῦ Γλάδστωνος, τοῦ ἀγαθοῦ δαίμονος τῆς Ἀγγλίας, ἀπέβαινον εἰς μάτην. Ὁ Γλάδστων ὠνειρεύετο τὸν ἐνθρονισμὸν τοῦ Δημοσίου Δικαίου ὡς τῆς κυβερνώσης ἰδέας τῆς Εὐρωπαϊκῆς πολιτικῆς. Ὁ Γλάδστων ἐδογμάτιζεν ὅτι ἡ Ἀγγλία δὲν πρέπει μὲν νὰ βόσκῃ τοὺς ἀσθενεῖς μὲ ἐλπίδας, νὰ ἐμποδίζῃ ὅμως τοὺς ἰσχυροὺς ἀπὸ τοῦ νὰ ἐπιτίθενται κατὰ τῶν ἀσθενῶν.

Ἀλλὰ ὁ Γλάδστων ὡμίλει εἰς ὦτα μὴ ἀκουόντων. Μόλις ἔκαμνε μίαν εὐγενῆ χειρονομίαν, ὡς τὴν παραχώρησιν τῶν Ἰονίων νήσων εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἢ τὴν αἴτησιν συγγνώμης ἀπὸ τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας τῆς Ἀμερικῆς ἐξ αἰτίας ἑνὸς ἀμερικανικοῦ πλοίου, καὶ οἱ μυκηθμοὶ τοῦ Ἀγγλικοῦ θηρίου ἠκούοντο πόρρωθεν. Πολιτικὴν δικαιοσύνης δὲν τὴν ἐχώνευεν ἡ ἀγγλικὴ παράδοσις. Διὰ τοῦτο ἐπροτίμησε νὰ ταχθῇ εἰς τὴν ἐξωτερικὴν πολιτικὴν ὑπὸ τὴν σημαίαν ἑνὸς μὴ Ἄγγλου, ἑνὸς Ἰσραηλίτου, τοῦ Δισραέλη.

Ὁ Δισραέλης

Αὐτὸς ἐκήρυττε, δὲν μᾶς χρειάζονται ἀφηρημένα δίκαια, δίκαια τῶν ἐθνῶν, κοσμοπολιτισμός. Ἐκεῖνο ποὺ μᾶς χρειάζεται εἶναι ὁ Ἰμπεριαλισμός, ἡ κοσμοκρατορία. Εἰς τὸν Δισραέλην ὀφείλεται ὁ κατὰ τῆς Ἀβησσυνίας πόλεμος. Εἰς αὐτὸν ἡ κατοχὴ τῶν νήσων Φιζῦ. Εἰς αὐτὸν ἡ ἀγορὰ τῶν μετοχῶν τῆς Διώρυγος τοῦ Σουὲζ καὶ ἡ ἀγγλοποίησίς της. Εἰς αὐτὸν ὁ νέος τίτλος τὸν ὁποῖον ἐκάρφωσε, ὡς τὸν λαμπρότερον ὅλων τῶν ἀδαμάντων τῆς γῆς, εἰς τὸ Ἀγγλικὸν Στέμμα, ἀνακηρύξας τὴν τότε Βασίλισσαν τῆς Ἀγγλίας Αὐτοκράτειραν τῶν Ἰνδιῶν. Εἰς αὐτὸν ἡ κατάκτησις τῆς Κύπρου. Εἰς αὐτὸν ἡ μυστικὴ συνθήκη τῆς Ἀγγλίας μὲ τὴν Τουρκίαν τοῦ νὰ ὑπερασπίζεται τὴν Μικρὰν Ἀσίαν ἐναντίον

πάσης Ρωσσικῆς ἐπιδρομῆς. Εἰς αὐτὸν τὸ ὅτι εἰς τὸ Συνέδριον τοῦ Βερολίνου μετὰ τὸν Ρωσσοτουρκικὸν πόλεμον οἱ Μακεδόνες καὶ οἱ Ἀρμένιοι παρεπέμφθησαν εἰς τὸ ἔλεος τοῦ Σουλτάνου! Τοῦ Χαμίτ! Εἰς αὐτὸν καὶ εἰς τὴν πολιτικὴν αὐτοῦ—ἂν καὶ ἡ κατοχὴ ἔγινεν ἐπὶ Γλάδστωνος, ὅστις ἐρρυμουλκήθη ὑπὸ τοῦ αὐτοκρατορίζοντος Ἀγγλικοῦ λαοῦ, ἡ κατάκτησις τῆς Αἰγύπτου, καὶ ὀλίγον ἔπειτα ἡ κατάκτησις τοῦ Σουδάν. Εἰς αὐτὸν ὁ διαμελισμὸς τῆς Ἀφρικῆς, μὲ τὴν μερίδα τοῦ λέοντος εἰς τὸν ἀγγλικὸν κόρφον.

Καὶ ἐνῷ οἱ Ἄγγλοι ἔσπαναν τὰ δζάμια τοῦ σπητιοῦ τοῦ Γλάδστωνος ὅταν ἔκαμε τὴν περίφημον ρητορικὴν ἐκστρατείαν του κατὰ τῆς πολιτικῆς τοῦ Δισραέλη, τὸν Ἰσραηλίτην πρωθυπουργὸν ἐπανερχόμενον ἐκ τοῦ Συνεδρίου τοῦ Βερολίνου τὸν ὑπεδέχθησαν ὡς οἱ Ρωμαῖοι τοὺς θριαμβευτὰς στρατηγούς των ἢ ὡς οἱ εὐγενεῖς Ἕλληνες τοὺς Ὀλυμπιονίκας των. Τοῦ ἔστρωσαν τάπητας, τὸν ἔρραναν ἄνθη, ἔδωσαν τὸ ὄνομά του εἰς Λέσχας καὶ Συλλόγους καὶ ἑκατομμύρια βραχιόνων ὕψωσαν τὸν Ἰμπεριαλισμὸν ὡς τὴν μόνην ἀληθινὴν Ἀγγλικὴν σημαίαν καὶ ἑκατομμύρια ψυχῶν ὡρκίσθησαν ὑπὸ τὴν σημαίαν αὐτὴν καὶ μὲ τὴν σημαίαν αὐτὴν νὰ ζήσουν ἢ νὰ ἀποθάνουν.

Ὁ Ἀφρικανικὸς πλακοῦς

Τότε αἱ λευκαὶ ἐκεῖναι πεταχταὶ ὀδοντοστοιχίαι μὲ τὰς ὁποίας ἡ Ἠπειρωτικὴ γελοιογραφία ζωγραφίζει τὸν Ἄγγλον, ὑπενθυμίζουσαι πολὺ ὀδόντας θηρίων, συνεσφίχθησαν ἀγρίως ἀπέναντι τοῦ Ἀφρικανικοῦ πλακοῦντος καὶ ἤρχισαν ἀμοιβαδὸν ὑπὸ ὑπουργεῖα Φιλελεύθερα καὶ ὑπουργεῖα Συντηρητικῶν αἱ νέαι ἀγγλικαὶ κατακτήσεις. Ἡ Νατὰλ κατεπόθη. Τὰ ἀδαμαντωρυχεῖα τοῦ Κκρικαλὰνδ ἐχωνεύθησαν. Ἡ Ζουλουλάνδη κατεκτήθη. Ἡ Τρανσβαὰλ προσηρτήθη. Ληστρικαὶ ἑταιρεῖαι, ὡς ἡ περίφημη τῶν Ἰνδιῶν, ἀπ' ἔξω οἰκονομολογικαὶ ἢ ἐμπορικαί, ἀπὸ μέσα κατακτητικαὶ ἢ προσαρτητικαί, ἐσχηματίσθησαν. Ἡ Ἑταιρία τοῦ Νίγερ πρῶτον. Ἡ Ἑταιρία τῆς Ἀνατολικῆς Ἀφρικῆς ἔπειτα. Ἐνῷ ὁ περίφημος Κονκουϊσταδόρος Σέσιλ Ρόδς, ἕνας ἀπὸ τοὺς Ἄγγλους ἡμιθέους, σχεδιάζων τὸν Ἰμπεριαλιστικὸν σιδηρόδρομον ἀπὸ τὸ Κὰπ εἰς τὸ Κάϊρον, κατήρτισε ἰδικήν του Ἑταιρίαν, τὴν Νοτιαφρικανικήν. Καὶ κατεκτᾶτο οὕτω τὸ Ζαμπεζή, καὶ προσηρτᾶτο τὸ Βεσσαναλάνδ, καὶ ἔδιδε τὸ ὄνομά του εἰς τὴν Ροδεζίαν. Καὶ — τὸ καλλίτερον ἀπὸ ὅλα — ἡ Ἀγγλία ἔκοβε πᾶσαν ἐλπίδα ἐπεκτάσεως εἰς τοὺς Βόερς, τοὺς Γερμανοὺς καὶ τοὺς Πορτογάλλους. Τότε, (1898), ὅταν ὁ Γάλλος Μαρσὰν ἐπροχώρησε εἰς τὴν Ἀφρικὴν μέχρι

Φασόδας καὶ ἐτάραξε τοὺς ἀγγλικοὺς κύκλους, ἡ Ἰμπεριαλιστικὴ Ἀγγλία εἶπε τῆς Γαλλίας τὸ περίφημον «ἢ πίσου ἢ πόλεμον!» Καὶ ἡ Γαλλία ἐπροτίμησε τὸ πίσου! ἀνακαλέσασα τὸν τολμηρὸν Μαρσάν.

Ἡ Ἀγγλία ἔβαινε μὲ πλήρη ἀτμὸν εἰς τὴν κοσμοκρατορίαν. Εἶχεν ἐκμανῆ. Δὲν ἤκουε κανένα. Οἱ ὀφθαλμοί της, λέγει ὁ Γκρήν, «ἐστρέφοντο πλέον πρὸς τὶς ἄκρες τοῦ κόσμου».

Ὁ Ἰωσὴφ Τσάμπερλαιν

Τότε — εἶχεν ἀποθάνει ὁ Δισραέλης, ὁ δὲ λόρδος Σαλισβουρὺ δὲν εἶχεν ὑπὲρ τοῦ Ἰμπεριαλισμοῦ τὴν πίστιν καὶ τὸν ἐνθουσιασμὸν καὶ τὸν δῆθεν οὐρανόπεμπτον μυστικισμὸν τοῦ Ἰσραηλίτου — τότε ἐξεφύτρωσεν ἀπὸ τὰ σπλάγχνα τοῦ ἀγγλικοῦ ἔθνους ὁ Ἰωσὴφ Τσάμπερλαιν, πρώην Δήμαρχος καὶ ἔπειτα μέγας καὶ πολὺς ἀρχηγὸς τοῦ νέου Ἀγγλικοῦ Ἰμπεριαλισμοῦ, εἰς τὸν ὁποῖον ὀφείλεται ὁ παρὼν κολοσσαῖος πόλεμος. Οἱ Ἰμπεριαλισταὶ ὠνομάσθησαν Δζίνγκο. Καὶ ἡ θρησκεία των Δζινγκοϊσμός. Εἷς ὁ Ἀλλὰχ καὶ Δζὼν Μπούλ ὁ Προφήτης Αὐτοῦ. Οἱ δὲ μὴ Ἰμπεριαλισταί, μεταξὺ τῶν ὁποίων κατετάσσετο τότε ὁ καταπίνων τώρα ἀναμμένα κάρβουνα πρωθυπουργὸς τῆς Ἀγγλίας, Λόϋδ Ζώρζ, Μικροάγγλοι. Οἱ Ἰμπεριαλισταὶ ἐκήρυξαν τὸν πόλεμον ἐναντίον τῶν Μπόερς καὶ ἐξόντωσαν τὰς Νοτιοαφρικανικὰς Δημοκρατίας. Οἱ Μικροάγγλοι ἦσαν τότε ὑπὲρ τῶν Μπόερς.

Ὀλίγα ἔτη μετὰ ταῦτα μία μεγάλη σφουγγαριὰ ἔσβυσε τὰ σύνορα τὰ ὁποῖα εἰς τὴν ἐξωτερικὴν πολιτικὴν ἐχώριζαν τὰ δύω κόμματα. Οἱ ὑπερμποερισταὶ Μικροάγγλοι ἔγιναν καπνὸς καὶ διελύθησαν. Ἀπ' ἄκρου εἰς ἄκρον τῆς πολιτικῆς Ἀγγλίας ἐπεκράτησεν ἡ κοσμοκρατορία. Καὶ ἕνας τότε Μικρο-Ἄγγλος εἶναι τώρα πρωθυπουργός, ποὺ δὲν δέχεται νὰ ξαναβάλῃ τὸ ξίφός του εἰς τὴν θήκην, προτοῦ ἀγγελθῇ εἰς αὐτὸν ἐπισήμως καὶ πανηγυρικῶς ὅτι ἡ Γερμανία ἀπέθανε, παρακληθῇ δὲ νὰ παρευρεθῇ εἰς τὴν κηδείαν της!

ΙΔ'.

Ἡ ΝΕΑ ΒΑΒΥΛΩΝ

1815 — 1878

Διατὶ κυρίως ἡ κοσμοκρατορικὴ λύσσα ἀνεφάνη ἀγριωτέρα εἰς τὴν Ἀγγλίαν ἀπὸ τοῦ Ρωσσοτουρκικοῦ πολέμου τοῦ 1877 καὶ ἐντεῦθεν; Διότι μετὰ τὸ 1815, μετὰ τὴν πτῶ-

σιν δηλαδὴ τοῦ Μεγάλου Ναπολέοντος, ἡ Ἀγγλία ἀπελάμβανεν ἀσυναγώνιστος καὶ ἀκαταγώνιστος τὴν μονοκρατορίαν. Ὁ κόσμος, τὸ 1815, κατὰ τὴν ὡραίαν ἔκφρασιν τοῦ Γερμανοῦ καθηγητοῦ Μάρκς, ἦτο ἄδειος. Ἡ μόνη δύναμις ποὺ τὸν ἐγέμιζε ἦτο ἡ Θαλασσοκράτειρα. Μεταξὺ ὅμως τοῦ 1815 καὶ τοῦ 1878 πόσαι διαφοραὶ δὲν ἐπῆλθον; Ἰταλία δὲν ὑπῆρχε καὶ Ἰταλία ἔγινε. Γερμανία δὲν ὑπῆρχε καὶ Γερμανία ἐγεννήθη. Αἱ Ἡνωμέναι Πολιτεῖαι τῆς Ἀμερικῆς ἦσαν χωρισμέναι εἰς Νότον καὶ εἰς Βορρᾶν καὶ μετὰ τὸ τέλος τοῦ ἐμφυλίου πολέμου ὑψώθησαν εἰς Δύναμιν πρώτης τάξεως. Ἡ Γαλλία, ποὺ ἐπρυτάνευε, ἔμεινε εἰς τὰ παρασκήνια, ἀκρωτηριασμένη καὶ ντροπιασμένη. Ἡ Αὐστρία ποὺ ἦτο Δύναμις Γερμανικὴ ἀπεσύρθη ἀπὸ τὸν Βορρᾶν καὶ παρεσύρθη πρὸς Ἀνατολάς. Ἡ Ρωσσία, ἡττηθεῖσα ὑπὸ τῆς Ἀγγλίας εἰς τὰ Βαλκάνια, ἐστράφη ἀφρισμένη πρὸς τὴν Ἀσίαν διὰ νὰ ἐκδικηθῇ ἐκεῖ τὸν ἀδυσώπητον ἀντίπαλον. Ὁ κόσμος πλέον δὲν ἦτο ἄδειος, ὥστε νὰ ἁπλώνῃ τὴς ἀτελείωτες ἀρίδες του ὁ κοσμοκράτωρ Ἄγγλος. Νέαι Δυνάμεις, νέα Ἔθνη, νέοι Συναγωνισταὶ ἀνεφάνησαν.

Καὶ ὅλοι αὐτοὶ ἤθελαν νὰ φᾶνε καὶ αὐτοί. Διατὶ εἰς τὸ τραπέζι τῆς ζωῆς νὰ κάθεται μόνον ὁ Ἄγγλος καὶ οἱ ἄλλοι νὰ ἀρκοῦνται εἰς τὰ ψίχουλα καὶ εἰς τὰ κόκκαλα; Ὁ Βίσμαρκ ἐκτύπησε τὴν σιδερένια του γροθιὰ καὶ τὸ τραπέζι ἀναποδογυρίσθηκε. Ἡ Κοσμοκράτειρα ἐπῆγε νὰ τὰ χάσῃ. Ἐνόμισεν ὅτι κινδυνεύει. Συγγραφεῖς μεγάλοι, ὡς ὁ Σέλεϋ, ὡς ὁ Φρούδ, ἤρχισαν δεινὰ νὰ προβλέπουν διὰ τὴν Ἀγγλίαν, ἐὰν δὲν ἐλάμβανε μέτρα ἀμύνης.

Τὸ τραπέζι ποῦ ἀναποδογυρίστηκε

Μέτρα δὲ ἀμύνης διὰ τὸν Κολοσσὸν τοῦ Κόσμου δὲν ἐσήμαιναν τίποτε ἄλλο παρὰ μέτρα ἐπιθέσεως. Σὰν τὸν φαγᾶν ὅστις ἂν εὑρεθῇ ἔξαφνα εἰς κοινὸν τραπέζι ἀπέναντι συναγωνιστῶν, περὶ τῆς ὀρέξεως τῶν ὁποίων σχηματίζει σοβαρὰν ἰδέαν, ἀρχίζει τότε νὰ δεκαπλασιάζῃ τὴν ταχύτητα τοῦ τρώγειν καὶ καταβροχθίζειν, ἔτσι καὶ ἡ Ἀγγλία, εὐθὺς μετὰ τὸ Συνέδριον τοῦ Βερολίνου, ἤρχισε νὰ καταιβάζῃ εἰς τὸν ἀτελείωτον στρουθοκαμηλικὸν λαιμόν της, ἔτος ἔμπαινε ἔτος ἔβγαινε, κομμάτες ποὺ κάθε ἄλλον φάρυγγα — πλὴν τοῦ Ἀγγλικοῦ — θὰ τὸν ἀπέφραττον. Ἀφρικὴν θέλετε; Κάτω ἡ Ἀφρική. Αἴγυπτον θέλετε; Κάτω ἡ Αἴγυπτος. Νὰ περάσουμε εἰς τὴν Ἀσίαν; Περνοῦμε καὶ ἀπ' ἐκεῖ. Καταπίνουμε τὸ Βελουτσιστάν, τὴν Ἄνω Βιρμανίαν, τὰ Ἀφγανικὰ σύνορα. Εἰς τὴν Κίναν, τὸ Βεϊ-χάϊ-βεϊ καὶ τὸ Κοουλοῦν, μαζὺ μὲ νέας ἐπεκτάσεις τοῦ ἀγγλικοῦ Κράτους τῆς Σανγκάης, μαζὺ

Ὁ λαιμὸς τῆς στρουθοκαμήλου

μὲ τὸ ἄνοιγμα νέων λιμένων εἰς τὸ ἀγγλικὸν ἐμπόριον, μαζὺ μὲ τὴν ἀναγνώρισιν τῆς ἐπικυριαρχίας της εἰς τὴν κοιλάδα τοῦ Γιανκτσέ. Τὰ ἁπλώματα τῶν χεριῶν πρὸς νέα βρώματα, πρὸς νέαις ἁπλάδες ἦσαν γενικά. Γερμανία, Ἰταλία, Ρωσσία, Γαλλία, Ἰαπωνία, ποία νὰ πρωτοπάρῃ καὶ ποία νὰ πρωταρπάξῃ. Ἀλλ' ἕνα ἅρπαζε ἡ κάθε μία ἀπ' αὐτάς; Δέκα ἡ Ἀγγλία. Κατήντησεν ὁ Δισραέλης νὰ δηλώσῃ ὅτι ἡ Ἀγγλία εἶναι Δύναμις Ἀσιατική. Κατήντησε ὁ σκεπτικιστὴς Σαλισβουρὺ νὰ πῇ μιὰ μέρα στὴ Βουλή: Οὔτε ἐγὼ καλὰ-καλὰ δὲν ξεύρω ὡς ποῦ ἐκτείνονται αἱ Ἀγγλικαὶ κτήσεις. Κατήντησαν οἱ Ἄγγλοι πολιτικοὶ νὰ ἰσχυρίζωνται ὅτι θὰ ἐπανιδρύσουν τὴν Αὐτοκρατορίαν τοῦ Μεγάλου Μογκούλ. Κατήντησε αὐτὸς ὁ Γλάδστων νὰ ἀπειλῇ πόλεμον κατὰ τῆς Ρωσσίας, νὰ πέρνῃ ἀπὸ τὴν Βουλὴν πολεμικὰς πιστώσεις καὶ νὰ ἀναγκάζῃ τοὺς Ρώσσους νὰ ὑποχωρήσουν ἀπὸ τὸ Πενδζέ. Καὶ νὰ καταλαμβάνουν οἱ Ἄγγλοι ὡς καὶ αὐτὸ τὸ ἄγνωστον Θιβέτ, τὴν Ἱερὰν πόλιν τοῦ Λάσσα. Καὶ τότε μόνον ἡσύχασαν εἰς τὴν Ἀσίαν οἱ Ἄγγλοι, ὅταν εἶδαν τὴν Ἰαπωνίαν, μὲ τὴν ὁποίαν ἔσπευσαν νὰ συμμαχήσουν, νὰ νικήσῃ τὴν Ρωσσίαν μέχρις στραγγαλισμοῦ καὶ νὰ ἀναστείλῃ διὰ μυριονέκρων μαχῶν τὴν πρὸς τὰ πρόσω Ἀσιατικήν της διείσδυσιν. Τὴν Ρωσσίαν νικημένην ἀπὸ τὴν Ἰαπωνίαν ἤρχισε πλέον νὰ τὴν περιποιῆται ἡ Ἀγγλία. Ἕως ὅτου τὴν ἔκαμε σύμμαχον!

Ὁ Ἰμπεριαλισμὸς ὡς θεατρικὴ παράστασις

Καὶ τότε διοργανώθη εἰς τὸ Λονδῖνον κάτι τι ποῦ ὑπενθυμίζει δύσαντας, σβύσαντας χρόνους, χιλιάδας ἔτη πρὸ Χριστοῦ, εἰς τὰς τότε δυνατὰς καὶ μεγάλας Αὐτοκρατορίας τῶν «Κυρίων τῶν Τεσσάρων Μερῶν τῆς Γῆς», παρὰ τὸν Τίγρητα καὶ τὸν Εὐφράτην, Αὐτοκρατορίας τῶν Ἀσσυρίων, τῶν Βαβυλωνίων, τῶν Μήδων, τῶν Περσῶν, τῶν Αἰγυπτίων, ὅπου ἡ Μοναρχικὴ ἐπίδειξις μὲ τὰ σύμβολα καὶ τοὺς ἀντιπροσώπους τῶν Δούλων, τῶν Κατακτημένων, τῶν ἀγορασμένων, τῶν Ἀποικισμένων ὀργίαζεν εἰς ποικιλίας χρωμάτων, γλωσσῶν, φυλῶν, θρησκειῶν, σημαιῶν, στολῶν, ὅπλων, γυναικῶν, πολεμιστῶν, δούλων, ἐλευθέρων. Τότε, ἑορτασθέντος ὑπὸ τοῦ λόρδου Σαλισβουρὺ τοῦ Ἰωβιλαίου τῆς Βασιλίσσης Βικτωρίας (1887) ἐσυγκεντρώθησαν εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐξωτερικῶν οἱ ἀντιπρόσωποι ὅλων τῶν μελῶν τῆς τεραστίας, τῆς τερατώδους Βρεττανικῆς Αὐτοκρατορίας — τὸ Ἀγγλικῆς ἐθεωρεῖτο πλέον κάτι μικροσκοπικὸν — τῶν τετρακοσίων πενήντα ἑκατομμυρίων ψυχῶν. Ἀπὸ τοὺς Πόδας καὶ ἀπὸ τοὺς Ἀντίποδας, ἀπὸ τὴν Εὐρώπην, τὴν Ἀσίαν, τὴν Ἀφρι-

κήν, τὴν Ὠκεανίαν, ἀπὸ τὸν Εἰρηνικόν, ἀπὸ τὸν Καναδᾶν, ἀπὸ τὴν Δελχῆ καὶ τὴν Κεϋλάνην, ἀπὸ τὴν Σιγκαποὺρ καὶ τὴν Μαλαΐαν, ἀπὸ τὴν Χονκ-Κόνγκ καὶ ἀπὸ τὸ Βόρνεο, ἀπὸ τὸ Σαραβὰκ καὶ ἀπὸ τὴν Κύπρον, ἀπὸ τὸ Βασουτολὰνδ καὶ τὴν Ροδεσίαν, ἀπὸ τὴν Νιγηρίαν καὶ τὴν Σομαλιλάνδην, ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον καὶ ἀπὸ τὸ Σουδάν, ἀπὸ τὰς Βρεττανικὰς Χονδούρας καὶ τὰς Δυτικὰς Ἰνδίας, ἀπὸ τὴν Νέαν Ζηλανδίαν καὶ ἀπὸ τοὺς Φιζῆ καὶ τὰς Νήσους τοῦ Εἰρηνικοῦ. Διὰ νὰ ἀνοίξῃ κατόπιν μετ' ὀλίγον ἡ Μεγάλη Ἀποικιακὴ Ἔκθεσις. Ὅπου πλέον ἀπὸ τὰ μακρὰν καὶ ἀπὸ τὰ ἐγγύς, ἀπὸ τὰ κέντρα καὶ ἀπὸ τὴν περιφέρειαν τῆς ἀτελειώτου Αὐτοκρατορίας ἐσωρεύθησαν, ὡς νὰ ἄνοιξε ἡ Γῆ τὰ στήθη της καὶ ξερνοῦσε τοὺς θησαυρούς της, τὰ πλούτη καὶ τὰ ἐλέη καὶ τὰ προϊόντα καὶ οἱ κόποι καὶ ἡ ἐργασία τῶν ἀποικιῶν. Κάτω αἱ χεῖρες. Κάτω αἱ κεφαλαί. Κάτω αἱ γαστέρες. Ὅλα κάτω, ἕρποντα, λείχοντα, προσκυνοῦντα τὴν μεγάλην Κυράν, τὴν Μεγάλην Τροφόν, τὴν Μεγάλην Μητέρα, τὸ Μεγάλο Τέρας, τὴν Ἀγγλίαν. Ὑμνοῦμέν Σε, αἰνοῦμέν Σε, δοξολογοῦμέν Σε, Ἐπίγειε Θεέ, Παντοδύναμε, Ἀνέφικτε, Ἀκαταγώνιστε.

Τότε ἀνέβη εἰς τὸ ὑψηλότερο Δζαμὶ τοῦ κόσμου—τὸ Βῆμα τῆς Βουλῆς τῶν Κοινοτήτων—ὁ Μουεδζίνης τῆς Νέας Βαβυλῶνος, ὁ λόρδος Σαλισβουρὺ καὶ ἐκήρυξεν: Ὁ Μουεδζίνης εἰς τὸ Δζαμὶ

— Ἔθνη καὶ Λαοί, Ἡγεμόνες καὶ Ἄνακτες, Μοναρχίαι καὶ Δημοκρατίαι, τετέλεσται! Ἀκούσατε τὸν Νόμον τοῦ Σιδήρου καὶ τοῦ Γαιάνθρακος, τοῦ Ἀγγλικοῦ Σιδήρου καὶ τοῦ Ἀγγλικοῦ Γαιάνθρακος. Τὰ Μεγάλα Κράτη προωρίσθησαν νὰ γίνωνται μεγαλείτερα. Τὰ Μικρὰ ἀσθενέστερα καὶ ἀσθενέστερα!

Καὶ πράγματι! Ὁ Νόμος τοῦ Μουεδζίνη γεννοβολοῦσε νέα ἑκατομμύρια τετραγωνικῶν χιλιομέτρων διὰ τὴν Ἀγγλίαν καὶ σχετικὰ διὰ τὰς ἄλλας Μεγάλας Δυνάμεις. Ἐντὸς εἴκοσι πέντε ἐτῶν—τῶν τελευταίων εἴκοσι πέντε ἐτῶν—ἡ Ἀγγλία ἐκέρδισεν εἰς ἔδαφος περισσοτέραν ἔκτασιν ἀπὸ ὅσην τῆς ἔφεραν οἱ ἀπὸ Ἐλισάβετ αἰῶνες.

Ἐχόρταινε; Ὄχι! Πῶς νὰ χορτάσῃ! Τὸ ἀπαγορεύει ὁ Νόμος τοῦ Μουεδζίνη, ὁ Νόμος τοῦ Σιδήρου καὶ τοῦ Γαιάνθρακος, τοῦ ἀγγλικοῦ πάντοτε. Μετὰ ἑξαετίαν ὁλόκληρον, τὸ 1893, ὁ πλέον χαϊδεμένος μαθητὴς τοῦ Φιλελευθέρου καὶ Φιλειρηνικοῦ Γλάδστωνος, ὁ λόρδος Ρόζμπερυ, ὁ Περικλῆς τῆς Ἀγγλίας ὑπὸ ἔποψιν ρητορικῆς κομψότητος καὶ καλλιεπείας, ἐσφενδόνιζεν τοὺς χρυσοκυάνους κεραυνούς του Ὁ κόσμος δὲν εἶναι λαστιχένιος

ἐναντίον τῶν ὑπολειφθέντων Μικροάγγλων, κηρύττων τὰ ἑξῆς:

— «Οἱ μικροεγγλέζοι, ἔλεγε, νομίζουν ὅτι ἡ Αὐτοκρατορία μας εἶναι ἀρκετὰ μεγάλη. Ἡ γνώμη αὐτὴ θὰ ἦτο ἀληθής, ἐὰν ὁ κόσμος ἦτο ἐλαστικός, ἐπιδεκτικὸς τραβήγματος. Ἀλλ' ἐπειδὴ δὲν εἶναι, τίποτε ἄλλο δὲν μᾶς ὑπολείπεται, παρὰ νὰ ἐγείρωμεν νέας ἀξιώσεις περὶ ἐπεκτάσεως διὰ τὸ μέλλον. Ἡ χώρα αὐτὴ πρέπει ν' ἀποβλέπῃ ὄχι εἰς ὅ,τι χρειάζεται τώρα, ἀλλ' εἰς ὅ,τι θὰ χρειασθῇ κατόπιν. Ὁ κόσμος αὐτὸς πρέπει νὰ γεμίσῃ ἀπὸ Ἀγγλοσάξωνας. Τοιαύτην εὐθύνην καὶ τοιαύτην κληρονομίαν μᾶς ἄφισαν οἱ πατέρες μας. Θὰ ἁμαρτήσωμεν, ἐὰν ὀπισθοχωρήσωμεν πρὸ τόσῳ μεγάλης εὐθύνης. Πρέπει λοιπὸν νὰ λάβωμεν τὸ μερίδιον τὸ ὁποῖον μᾶς ἐπεβλήθη κατὰ τὴν διανομὴν τοῦ κόσμου».

Τὸ θηρίον τῆς πλεονεξίας

Ἀκόμη νὰ λάβουν! Πάντοτε νὰ λάβουν! Διότι αὐτὸς κατήντησε ὁ ὡραῖος Ἀγγλικὸς πολιτισμός. Χωρὶς ἰδανικά. Χωρὶς ψυχήν. Χωρὶς συνείδησιν. Χωρὶς δίκαιον. «Ἀπετρύγησαν ἀρχὰς ἐθνῶν καὶ εἰσῆλθον αὐτοὶ» κατὰ τὴν Γραφὴν καὶ κατὰ τὴν Ἑλληνικὴν πεῖραν τῶν ἡμερῶν αὐτῶν. Καὶ ὅταν μείνῃς χωρὶς ἰδανικά, οὐδὲν ἕτερον σοῦ ὑπολείπεται, εἰμὴ ἡ πλεονεξία. Ἡ ὁποία τόσον περισσότερον ἀποθηριοῦται, ὅσῳ ὀσφραίνεται τὸν κίνδυνον τοῦ περιορισμοῦ της. Διὰ τὴν Ἀγγλικὴν πλεονεξίαν πόθεν ἤρχετο ἡ ὄσφρησις; Ἀπὸ τὴν Γερμανίαν. Κατ' αὐτῆς λοιπόν. Νὰ τὴν καταλύσωμεν πρῶτα. Νὰ τὴν διανεμηθῶμεν ἔπειτα.

Ἀπὸ τὴν ὄσφρησιν αὐτὴν ἐξερράγη ὁ παρὼν πόλεμος. Διότι οἱ Ἄγγλοι ἐσυνήθισαν νὰ εἶναι αὐτοὶ οἱ μόνοι δεσπόται καὶ οἱ μόνοι κύριοι. Διανομὴν εἰς τὴν δεσποτείαν, εἰς τὴν μονοκρατορίαν δὲν ἠνείχοντο. Ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης ἐξέδωσαν τὴν καταδίκην τῆς Γερμανίας, ὡς εἶχαν ἐκδώσει εἰς προγενεστέρους χρόνους τὴν καταδίκην τῆς Ἱσπανίας, τῆς Ὁλλανδίας, τῆς Γαλλίας, τῆς Ρωσσίας, τῆς Αὐστρίας.

ΙΕ'.

ΜΙΑ ΜΑΥΡΗ ΣΕΛΙΣ ΤΗΣ ΑΓΓΛΙΑΣ

Τὸ ἄνθος τοῦ Μαΐου

Τίνος ἀποικίαι ἦσαν αἱ σημεριναὶ Ἡνωμέναι Πολιτεῖαι τῆς Ἀμερικῆς; Τῆς Ἀγγλίας. Εἰς τὰς ἀρχὰς τοῦ δεκάτου ἑβδόμου αἰῶνος, ἐπὶ Ἰακώβου τοῦ πρώτου, ὅστις εἶχε γοῦ-

στα Σουλτάνου τῆς Τουρκίας καὶ ἀνεβίβαζε εἰς τὰ ὕψιστα τῶν ἀξιωμάτων καὶ εἰς τοὺς ὑψίστους τῶν τίτλων τοὺς εὐειδεστέρους νέους τοὺς ὁποίους ἐγνώριζε καὶ ἐπὶ τοῦ Διαδόχου του Καρόλου ὁ περιορισμὸς τῆς θρησκευτικῆς ἐλευθερίας ἠνάγκασεν ὁμάδας Πουριτανῶν οἵτινες ἐννοοῦσαν νὰ μὴ λαμβάνουν παρ' οὐδενὸς διαταγάς, προκειμένου περὶ τῶν μετὰ τοῦ Θεοῦ σχέσεών των, νὰ ἐπιβοῦν τοῦ ἀνεξίτηλον ἀφίσαντος τὸ ὄνομά του εἰς τὰς σελίδας τοῦ παγκοσμίου πολιτισμοῦ μικροῦ πλοίου, ποὺ ἔφερνε τὸ ὡραῖον ἀναγεννητικὸν τῆς φύσεως ὄνομα «Ἄνθος τοῦ Μαΐου» καὶ ἀποβιβασθέντες εἰς τὰς ἀκτὰς τῆς Νέας Ὑόρκης ἵδρυσαν τὴν πρώτην Ἀγγλοσαξωνικὴν ἀποικίαν. Τοῦ δρόμου ἅπαξ ἀνοιχθέντος, τὸ ρεῦμα τῆς Ἀγγλοσαξωνικῆς μεταναστεύσεως, κατόπιν τῆς Ὁλλανδικῆς, ἔπειτα τῆς Γερμανικῆς, ἔπειτα τῆς Σκανδιναυϊκῆς, ὅλων τῶν εὐγενεστέρων αἱμάτων τῆς τότε πολιτισμένης ἀνθρωπότητος, ἐξηκολούθησεν ἀκατάσχετον. Ἀποικίαι μετὰ ἀποικίας ἱδρύοντο. Αἱ πρὸς Βορρᾶν ἀπὸ Πουριτανούς. Αἱ πρὸς Νότον ἀπὸ Ἐπισκοπικούς. Ὅλα τὰ θρησκεύματα ἀντιπροσωπεύοντο. Καὶ ἐπειδὴ ἦσαν τόσον πολλά, ἐξ ἀνάγκης διὰ νὰ ζήσουν ὅλα, ἔπρεπε νὰ καθιερώσουν πλήρη θρησκευτικὴν ἐλευθερίαν. Πουριτανοὶ καὶ Ἐπισκοπικοί, Λουθηρανοὶ καὶ Καλβινισταί, Μοραβιανοὶ καὶ Κουάκεροι, ἐσέβοντο οἱ μὲν τὰς πεποιθήσεις τῶν δέ.

Μολονότι δὲ οἱ πρῶτοι Ἀγγλοσάξωνες ἄποικοι ἔφευγον ἀπὸ τὸ Μητροπολιτικὸν ἔδαφος — ἀπὸ τὴν Ἀγγλίαν — ὡς ἀπὸ καταραμένην γῆν, ἕνεκα τῶν θρησκευτικῶν διωγμῶν ποὺ εἶχαν ἀρχίσει ἐπὶ τῆς Δυναστείας τῶν Στυαρτῶν, ἀλλ' ἡ πρὸς τὴν Μητέρα - Πατρίδα ἀφοσίωσίς των ἐξηκολούθει νὰ εἶναι θερμή, ἀφοῦ μάλιστα ὁ Καναδᾶς, ὑπὸ τῶν Γάλλων τότε κατεχόμενος, ἦτο πάντοτε μία ἀπειλὴ ξένης κατακτήσεως καὶ ἠσθάνοντο τὴν ἀνάγκην νὰ εἶναι προσκολλημένοι εἰς τὴν Ἀγγλίαν διὰ κάθε ἐνδεχόμενον.

Μητρυιὰ καὶ τέκνα

Ἀλλὰ οὔτε ἀπὸ τὴν φαντασίαν τινὸς ἐκ τῶν ἀποίκων εἶχε διέλθει ποτὲ ἡ σύλληψις τοῦ νὰ κηρυχθοῦν αἱ Ἀποικίαι ἀνεξάρτητοι ἀπὸ τὴν Ἀγγλίαν.

Καὶ ὅμως εἰς τὰς ἀρχὰς τοῦ δεκάτου ἑβδόμου αἰῶνος ἀποίκισαν οἱ πρῶτοι Ἀγγλοσάξωνες ἄποικοι τὴν Βόρειον Ἀμερικήν. Καὶ προτοῦ λήξῃ ὁ αὐτὸς αἰών, αἱ Ἀποικίαι ἐπέταξαν ἀπὸ τοὺς κόλπους τῆς γρηᾶς Ἀγγλίας, ἥτις ἀπὸ μητέρα εἶχε γίνει μητρυιὰ δι' αὐτάς, ἀνεκηρύχθησαν ἀνεξάρτητοι καὶ ἐσυγκροτήθησαν εἰς τὰς σημερινὰς Ἡνωμένας Πολιτείας τῆς Ἀμερικῆς. Διότι οἱ Πουριτανοὶ ἄποικοι καὶ

οἱ Ὀλλανδοὶ ἄποικοι καὶ οἱ Γερμανοὶ ἄποικοι δὲν ἦσαν οὔτε Ἰνδοί, οὔτε Ἀφρικανοί, οὔτε ἄγριοι, οὔτε βάρβαροι, διὰ νὰ ὑποστοῦν πολὺν καιρὸν τὸν ζυγὸν τῆς Ὑποκρισίας, τοῦ Φαρισαϊσμοῦ καὶ τῆς Ἀλαζονίας. Τὸ χέρι ἑνὸς Γεωργίου Οὐάσιγκτων, ὅστις ἀπὸ ἁπλοῦς κτηματίας τῆς Βιργινίας ὑψώθη εἰς τὸν εὐγενέστερον καὶ ἰδανικώτερον τύπον ἄνακτος ἀνδρῶν ἐν μέσῳ ὅλης τῆς Παγκοσμίου Ἱστορίας, τὸν ζυγὸν αὐτὸν τὸν ἔκανε θρύμματα.

Ὁ Οὐάσιγκτων

Ὁ Γεώργιος Οὐάσιγκτων βέβαια, τιθέμενος ἐπὶ κεφαλῆς ἑνὸς Νέου Ἔθνους καὶ δημιουργῶν αὐτό, μὲ ὅλην τὴν σαβοῦραν τῶν ἁμαρτιῶν ποῦ ἐσώρευσαν οἱ μετέπειτα χρόνοι, ἁμαρτιῶν πολιτικῆς διαφθορᾶς καὶ ἐξαχρειώσεως, ἁμαρτιῶν ὑλιστικῆς χρυσολατρείας, ὁ Γεώργιος Οὐάσιγκτων ἀναμφισβητήτως ἦτο τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ὁ Ἐντολοδόχος τοῦ Θεοῦ. Διότι φαντασθῆτε τὴν σημερινὴν Μαμμωνολάτριδα Ἀγγλίαν νὰ ἐξηκολούθει νὰ κατέχῃ ὡς ἀποικίαν ἰδικήν της ὅλην τὴν Βόρειον Ἀμερικήν, μὲ τὰ ἑκατὸν εἴκοσι ἑκατομμύρια τοῦ πληθυσμοῦ της καὶ τοῦ ἀμυθήτου πλούτου τῶν πρώτων ὑλῶν της, ἀλλὰ καὶ τοῦ βιομηχανικοῦ, τοῦ ἐμπορικοῦ, τοῦ οἰκονομικοῦ, τοῦ ἐπιστημονικοῦ καὶ πρὸ πάντων τοῦ πλούτου τοῦ ἀπροσδιορίστου ἐκείνου ἀνθρωπίνου κεφαλαίου, τὸ ὁποῖον ὀνομάζεται ***Ἐνέργεια,*** ἀντιπροσωπεύεται δὲ κυρίως εἰς τὸν Νέον Κόσμον. Εἰς ποῖον Ἔθνος, ὄχι πλέον μικρὸν καὶ ἀδύνατον, ἀλλ' ἀπὸ τὰ μεγάλα καὶ τὰ ἰσχυρά, θὰ ἐπετρέπετο ἡ ἐλευθέρα ἀναπνοὴ ἀπέναντι τοῦ Γαργαντούα τῶν Κρατῶν ποῦ θὰ ἀπέβαινεν ἡ Ἀγγλία;

Διαπράττει ἐνίοτε καὶ βλακείας

Εὐτυχῶς διὰ τὴν Ἀνθρωπότητα ἡ Ἀγγλία δὲν εἶναι πάντοτε σοφή· οὔτε πάντοτε ὑπολογιστική· οὔτε πάντοτε δεινὴ εἰς τὰ Μαθηματικά. Διαπράττει ἐνίοτε καὶ βλακείας. Ξεχνᾷ ἐνίοτε τὴν ἀριθμητικήν της. Καὶ προϊὸν τῶν ἀδυναμιῶν της αὐτῶν εἶναι ἡ ἐξασθένησις τῆς κοσμοκρατορικῆς της τυραννίας. Διὰ τοῦτο ἡ τάσις της νὰ διοικήσῃ τυραννικῶς τὰς ἀποικίας της εἰς τὸν Νέον Κόσμον, ἐπιβάλλουσα εἰς αὐτὰς πότε περιορισμὸν τῆς ναυτιλίας της, χάριν τοῦ ἀχορτάγου ἀγγλικοῦ ἐμπορίου, πότε τὸν ἀπαίσιον φόρον τοῦ χαρτοσήμου, πότε φόρον ἐπὶ τοῦ τσαγιοῦ καὶ πότε ἐπιβουλευομένη τοὺς ἀντιπροσωπευτικούς των θεσμούς, ἐπροκάλεσε τὸ ραδοχάραγμα πρῶτον καὶ τὴν βιαίαν ἔκρηξιν ἔπειτα τοῦ περὶ ἀνεξαρτησίας ἀγῶνος τῶν Ἀποικιῶν της. Ἀφοῦ αἱ ἀποικίαι αὐταὶ προηγουμένως — αἱ ἀποικίαι αἱ κατὰ μέγιστον μέρος—τὰ ὀκτὼ δέκατα ἴσως—ὑπὸ Ἄγγλων κατοικούμεναι—αἱ ἀποικίαι ποῦ ἦσαν αἷμα ἐκ τοῦ αἵματος καὶ σὰρξ

ἐκ τῆς σαρκὸς τῆς Ἀγγλίας—ἠναγκάσθησαν, διὰ νὰ δείξουν τὴν βδελυγμίαν των πρὸς τὴν τυραννίαν τοιούτου εἴδους Μητρός, νὰ μὴν ἀγοράζουν Ἐγγλέζικα βιομηχανήματα.

Ἄγγλοι ἐναντίον Ἄγγλων

Ἀλλὰ καὶ τὸ μῖσος τῶν Ἄγγλων κατὰ τῶν ἀποικιῶν των δὲν ἦτο ὀλιγώτερον. Ὁ τότε Βασιλεὺς τῆς Ἀγγλίας Γεώργιος ὁ Γ' ἔλεγεν· — «Ὁ πάγος ἐρράγη· αἱ Ἀποικίαι ἢ πρέπει νὰ θριαμβεύσουν ἢ νὰ ὑποταχθοῦν». Καὶ ὑπελόγιζεν ὅτι μὲ τέσσαρα μόνον Συντάγματα θὰ τοὺς ἔφερνε εἰς θεογνωσίαν. «Ἐκτὸς ἐάν», ἔλεγε, «εἶναι λεοντάρια, ἡμεῖς δὲ προβατίνες». Καὶ ἤρχισεν οὕτω ἐκ μέρους τῶν Ἄγγλων ἡ φρικτὴ ἐκείνη ὀκταετὴς παιδοκτονία κατὰ τῶν Ἀμερικανῶν, εἰς τὸ τέλος τῆς ὁποίας τὸ παιδοκτόνον Κράτος ἡττήθη καὶ ἡ Ἀστερόεσσα ὑψώθη ἐπὶ τοῦ Καπιτωλίου τῆς Οὐασιγκτῶνος καλοῦσα Ἔθνη καὶ Λαούς, ὅσοι πολῖται των ἤθελον νὰ ζοῦν ἐλεύθεροι ἀπὸ τὴν πτέρναν παντὸς τυράννου, Ἄγγλου ἢ μὴ Ἄγγλου, νὰ πορεύωνται μακρὰν ὁδόν, διασχίζοντες τὸν Ἀτλαντικόν, ἀλλ' ἀποβιβαζόμενοι εἰς ἕνα τόπον ὅπου καὶ ὁ Ἐλέφας καὶ ὁ Μύρμηξ ἀπολαμβάνουν ἴσα δικαιώματα.

Ἕνας ὁ Ἀλλὰχ

Ἔπαυσεν ὅμως διὰ τοῦτο τὸ κατὰ τῶν πρώην ἀποικιῶν της καὶ τώρα τῆς ἀνεξαρτήτου Ἀμερικανικῆς Δημοκρατίας μῖσος, ἀλλ' ἡ τάσις τοῦ νὰ τῆς ἐπιβάλλῃ τὴν θέλησίν της; Διότι ἕνας ὁ Ἀλλὰχ καὶ Μία ἡ Ἀγγλικὴ θέλησις. Οὕτω τὸ 1807, δεκαπέντε ἔτη μετὰ τὴν Ἀμερικανικὴν ἀνεξαρτησίαν, ἡ Ἀγγλία ἐννοοῦσε νὰ φέρεται πρὸς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας ὅπως φέρεται τώρα πρὸς τὴν Ἑλλάδα. Ἐμαίνετο τότε ὁ κατὰ τοῦ Ναπολέοντος πόλεμος τῆς Ἀγγλίας καὶ τῶν Συμμάχων της. Εἰς τὸ βάθος τοῦ πολέμου τὰ ἐμπορικὰ ἐγγλέζικα κέρδη. Τὸ μετακομιστικὸν ἐμπόριον πῶς νὰ μὴ φύγῃ ἀπὸ τὰ ἀγγλικὰ πλοῖα. Ὅλα τὰ οὐδέτερα πλοῖα ἔπρεπε νὰ εἶναι ὑποχρεωμένα νὰ προσεγγίζουν σὲ ἀγγλικοὺς λιμένας. Ἡ Ἀμερική, ἥτις εἶχε ὑποφέρει πολλὰς ἀγγλικὰς ἕως τότε αὐθαδείας, ὡς τὸ δικαίωμα τῆς νηοψίας, τὸ δικαίωμα νὰ ἐρευνᾷ μήπως Ἄγγλοι ὑπήκοοι ὑπηρετοῦσαν εἰς ἀμερικανικὰ πλοῖα, δυνάμει δὲ τοῦ δικαιώματος αὐτοῦ νὰ συλλαμβάνῃ γνησίους Ἀμερικανοὺς ναύτας καὶ νὰ τοὺς ἀπάγῃ εἰς τὰ πλοῖα της, ὡς δῆθεν Ἄγγλους, ἐξέλαβε τὸ νέον αὐτὸ Διάταγμα ὡς τὴν τελευταίαν σταγόνα τοῦ ξεχειλίσματος τοῦ ποτηρίου. Τότε ἀπηγόρευσε καὶ αὐτὴ εἰς ἀγγλικὰ πλοῖα νὰ πλησιάζουν ἀμερικανικοὺς λιμένας. Ἡ Ἀγγλία ἰδοῦσα τὴν ἐμπορικὴν ἐξαγωγήν της νὰ ἐλαττώνεται κατὰ τὸ ἓν τρίτον, ἤρχισε νὰ ἀπειλῇ τὴν Ἀμερικήν. Ἡ Ἀμερικὴ δὲν ἐπτοήθη. Καὶ μολονότι ὁ μὲν στόλος της

συνίστατο ἀπὸ ὀλίγας φρεγάτας καὶ ὁ στρατός της ἀπὸ ἀγύμναστα στίφη, δὲν ἐδίστασε νὰ τῆς κηρύξῃ τὸν πόλεμον.

Αἰσχραὶ ἀγγλικαὶ σελίδες

Ἡ δὲ πίστις της ἐπὶ τὸ δίκαιόν της καὶ τὸ μῖσός της ἐναντίον τοῦ τυράννου ἦσαν τοιαῦτα ὥστε τὴν ἐνίκησε καὶ κατὰ ξηρὰν καὶ κατὰ θάλασσαν. Ἡ μόνη κατὰ τῆς Ἀμερικῆς Ἀγγλικὴ ἐπιτυχία, ἦτο ἡ τοῦ στρατηγοῦ Ρός, ὅστις μὲ δύναμιν 4000 ἀνδρῶν κατέλαβε τὴν Οὐασιγκτῶνα καὶ παρέδωκεν εἰς τὸ πῦρ ὅλας τὰς ὡραίας δημοσίας οἰκοδομάς της. Καὶ λέγει διὰ τὰ ἐγκλήματα αὐτὰ ὁ Ἄγγλος ἱστορικὸς Γκρήν· «Ὀλίγαι αἰσχραὶ ὡς αὐταὶ πράξεις μνημονεύονται ὑπὸ τῆς Ἱστορίας· καὶ ἦσαν κατὰ τοσοῦτο αἰχρότεραι, καθ' ὅσον εἶχαν ὑπαγορευθῆ δι' ἐντόνων διαταγῶν ἀπὸ αὐτὴν τὴν Κυβέρνησιν τοῦ Λονδίνου».

Καὶ ὕστερα ἀπὸ τοιαύτας σελίδας κατηγοροῦν σήμερα οἱ Ἄγγλοι τοὺς Γερμανοὺς διότι τὸ πυροβολικόν των ἄνοιξε μίαν τρύπαν εἰς τὸ κωδονοστάσιον δὲν ξεύρομεν ποίου ναοῦ.

ΙΣΤ'.

ΟΙ ΑΓΓΛΟΙ ΑΠΟΚΑΛΥΠΤΟΜΕΝΟΙ ΥΠΟ ΑΓΓΛΩΝ

Ὁ Ἄγγλος αὐτὸς καθ' ἑαυτὸν

Μέχρι τοῦδε ἐπροσπαθήσαμεν νὰ δώσωμεν μίαν ἀκριβῆ ἰδέαν περὶ τῶν ἀκατασχέτων εἰς μείζονα ὁλοὲν κοσμοκρατορισμὸν τάσεων τῆς Ἀγγλίας, τῶν ὁποίων καθαρὸν προϊὸν εἶναι ὁ παρὼν πόλεμος. Ὅτι ἐλέχθη περὶ αὐτῆς ὅτι «κατὰ τὰ τελευταῖα 125 ἔτη κάθε πόλεμος ποὺ ἐξερράγη ὑπῆρξεν ἰδικόν της ἔργον» ἐπεκυρώθη καὶ τὴν φορὰν αὐτήν. Ἡ Ρωσσία ἐπεστρατεύθη, διότι ἤξευρεν ὅτι εἶχε τὴν Ἀγγλίαν μαζύ της. Καὶ ἡ Γαλλία τὴν ἠκολούθησε, διὰ τὸν αὐτὸν λόγον. Καὶ ὁ ὅλος πόλεμος παρεσκευάζετο ἀπὸ τοὺς τρεῖς — καὶ ἀπὸ τὸ Βέλγιον — πρὸ ὀκταετίας. Μὲ τὴν ἐσωτερικὴν πεποίθησιν ὅτι ἀργὰ ἢ ὀγλίγωρα θὰ ἐξεμκυλίζετο καὶ ἡ Ἰταλία.

Ἀλλὰ θέμα ἄξιον βαθείας ἐρεύνης δὲν εἶναι μόνον ἡ ἐξωτερικὴ τῆς Ἀγγλίας πολιτική, ἀλλὰ καὶ ὁ Ἄγγλος αὐτὸς καθ' ἑαυτόν. Ὄχι πλέον ὡς θηρίον ποὺ ἀφίνει τὰ σύνορά του, τὸν λόγγον του ἢ τὰ λημέρια του καὶ τὰ σπήλαιά του καὶ περνᾷ τὰ σύνορα καὶ πηγαίνει νὰ θολώσῃ τὰ

νερὰ ἡμερωτέρων ζώων διὰ νὰ ἁρπάξῃ τὴν λείαν του καὶ νὰ χορτάσῃ. Ἀλλὰ ὁ Ἄγγλος ἐντὸς τῶν ἰδίων αὐτοῦ συνόρων. Ὀλίγου δεῖν θὰ ἐλέγομεν ἐντὸς τοῦ ἰδίου αὐτοῦ ἄντρου. Καὶ ἡ παρομοίωσις δὲν θὰ ἀπεῖχε πολὺ τῆς ἀληθείας. Διότι ὁ Ἄγγλος ἐὰν τυραννῇ, ἀλλὰ καὶ τυραννεῖται. Ἐὰν ἄρχῃ, ἀλλὰ καὶ ἄρχεται. Ἐὰν διατάσσῃ, ἀλλὰ καὶ ὑπακούει. Ἐὰν κατακτᾷ, ἀλλὰ καὶ κατακτᾶται. Ὡς ἔλεγεν ὁ Φάουστ τοῦ Γκαῖτε, ὅτι αἰσθάνεται μέσα του δύω ψυχάς, ἔτσι φαίνεται καὶ ὁ Ἄγγλος ἀπὸ δύω ἀποτελεῖται ψυχάς. Μίαν δούλου καὶ μίαν δεσπότου. Ἐκτὸς ἐὰν παραδεχθῶμεν ἁπλουστέραν ἐξήγησιν ὅτι μεταξὺ τῶν Ἄγγλων ὑπάρχει τάξις ποὺ κρατεῖ τὸ μαστίγιον, καὶ τάξις ποὺ μαστιγόνεται. Τάξις ποὺ κρατᾷ τὸ μανίκι τῆς σκούπας. Καὶ τάξις ποὺ σκουπίζεται. Τάξις ποὺ ἀνέκαθεν διοικεῖ αὐτοστρατολογουμένη, διὰ νὰ μὴ παρακμάσῃ καὶ διὰ νὰ μὴ ἀραιωθῇ καὶ διὰ νὰ μὴ νοθευθῇ ἐκ τῶν ἐκτὸς αὐτῆς ὁμάδων καὶ τάξεις — πληθυντικὸς — αἱ ὁποῖαι διοικοῦνται.

Ὁ μέγας Γλάδστων ἐπίστευεν εἰς τὴν ἐξήγησιν αὐτήν, ὅταν διαρκῶς διέκρινε μεταξὺ τῶν Ἄγγλων ***κλάσσες αἴνδ μάσσες***. Τάξεις δηλαδὴ κυριαρχούσας καὶ ὄγκους κυριαρχουμένους. Ὅπως δὲ διὰ τὴν ἐξωτερικὴν Ἀγγλικὴν πολιτικὴν κατεφύγομεν εἰς ἀγγλικὰς κυρίως πηγὰς διὰ νὰ ζωγραφίσωμεν τὴν κατακτητικήν, τὴν ἁρπαχτικήν, τὴν ἀποκλειστικὴν ἐξωτερικὴν πολιτικὴν τῆς Ἀγγλίας, οὕτω καὶ εἰς τὴν ἐξεικόνισιν τῆς Ἀγγλίας ὡς Ἔθνους καὶ ὡς κοινωνίας καὶ ὡς Κράτους καὶ ὡς διανοητικότητος θὰ ζητήσωμεν κυρίως καὶ πρώτιστα ἀγγλικὰς μαρτυρίας, ἀγγλικὰς ἀποδείξεις, ἀγγλικὰ ἐπιχειρήματα, ἀγγλικὲς ζωγραφιές.

Κλάσσες αἴνδ μάσσες

Ἐλπίζομεν διὰ τῆς μελέτης αὐτῆς τοῦ Ἄγγλου ὡς Ἄγγλου, ἐὰν ὄχι νὰ λυθῇ, ἀλλὰ τοὐλάχιστον πλήρως νὰ φωτισθῇ τὸ ζήτημα πῶς ἕνα ἔθνος τὸ ὁποῖον ὡς τώρα ἐθεωρεῖτο τόσῳ δυνατὸν διανοητικῶς ὅσο δυνατὸν ναυτικῶς, τόσῳ ψύχραιμον, ὑπολογιστικόν, μαθηματικόν, ἀντιαισθηματικόν, ἀντιπαραφορικόν, ἀντιεξαπτικόν, ἀντιγαλλικόν, ἀντιδημαγωγικόν, εὑρέθη ἔξαφνα κατὰ τὸν παρόντα πόλεμον νὰ μὴ διαφέρῃ διόλου ἀπὸ τοὺς γείτονάς του Γάλλους καὶ νὰ γελιέται καὶ νὰ νανουρίζεται πότε ἀπὸ τὰς ἀγυρτείας ἑνὸς Τσῶρξιλλ, ὅστις ἔλεγεν ὡς ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν ὅτι θὰ πάῃ νὰ βγάλῃ σὰν ποντικοὺς ἀπὸ τὴς τρύπες τους τὰ γερμανικὰ θωρηκτὰ καὶ νὰ τὰ τινάξῃ ὅλα εἰς τὸν ἀέρα ἢ νὰ τὰ ρυμουλκήσῃ ἴσως εἰς τὸν Τάμεσιν καὶ πότε ἀπὸ τῆς παλαβομάρες ἑνὸς Δόϋδ Ζώρζ, ὅστις θεωρεῖ τὴν μὲν νίκην

δύσκολον, ἀλλὰ τὴν ἤτταν ἀδύνατον, ἐνῷ ὡς τώρα ὁ πόλεμος τίποτε ἄλλο δὲν εἶναι παρὰ μία συνολικὴ ἥττα τῆς Ἀντάντ καὶ μία συνολικὴ νίκη τῆς Γερμανίας.

Ἀποκαλυπτήρια τοῦ Ἄγγλου ἀπὸ τὸν Βέρναρ Σῶ

Ἀλλὰ τὶ θὰ πῆτε ὅταν ὁ μεγαλείτερος σύγχρονος δραματογράφος τῆς Ἀγγλίας — ὁ Βέρναρ Σῶ — τοῦ ὁποίου τὰ δράματα περιέχουν κοινωνισμόν, φιλοσοφίαν, κοινωνιολογίαν καὶ κριτικὴν ἐν τῷ παραβάλλειν τὸν Ἄγγλον καὶ τὸν Ἰρλανδόν, λέγῃ τὰ ἑξῆς εἰς τὸ περίφημον δρᾶμά του· «Ἡ ἄλλη νῆσος τοῦ Δζὼν Μποὺλ» περὶ τοῦ Ἄγγλου;

«Ὁ Ἰρλανδὸς μπορεῖ νὰ εἶναι τσαχπίνης, τραμποῦκος, μέθυσος, ψεύστης, βωμολόχος, κόλαξ, κραβαρίτης, κακόγλωσσος, ὡς ὑπάλληλος νὰ δωροδοκῆται, ὡς δικαστὴς νὰ διαφθείρεται, ὡς ἀντίπαλος νὰ ἐκδικῆται, εἰς τὴν πολιτικὴν νὰ διακρίνεται ὡς ἀπαράμιλλος προδότης. Ἀλλὰ ποτὲ δὲν εἶναι ὑστερικός, οὔτε παραγεμισμένος ἀπὸ ἀνοησίας, οὔτε ἀδιαπέραστος ἀπὸ γεγονότα, οὔτε τρέμων πρὸ τῆς ἀληθείας, οὔτε θῦμα τῶν ἀγυρτικωτέρων πανικῶν καὶ τῶν βλακωδεστέρων ἐνθουσιασμῶν, ὅπως εἶναι ὁ «Ἄγγλος τοῦ Θεοῦ».

Εἴχατε τοιαύτην ἰδέαν περὶ ὑστερικοῦ Ἐγγλέζου, περὶ μὴ πραγματιστοῦ Ἐγγλέζου, περὶ αἰσθηματολόγου Ἐγγλέζου, περὶ βλακὸς Ἐγγλέζου; Ὄχι βέβαια! Διὰ νὰ τὴν λέγῃ ὅμως ὁ Βέρναρ Σῶ, ὁ μεγαλείτερος σύγχρονος κοινωνικὸς ψυχολόγος τῆς Ἀγγλίας, κάτι περισσότερα θὰ ξεύρῃ καὶ ἀπὸ σᾶς καὶ ἀπὸ ἡμᾶς. Ἀλλὰ μόνον ὁ Σῶ; Μήπως ὁ μέγας ἱστορικὸς καὶ φιλόσοφός της Καρλάϋλ δὲν χαρακτηρίζει τὴν Ἀγγλίαν του «νωθράν, λαίμαργον, καπνισμένην, πρισμένην, καὶ βρωμερὰν» παραδομένην «εἰς τὰς κωφὰς ἠλιθιότητας καὶ εἰς τὰ ἐξ αὐτῶν ἀκολουθοῦντα ἐπίσης κωφὰ πεπρωμένα;» Ἢ μήπως ὁ μεγαλείτερός της τεχνοκρίτης Ράσκιν δὲν χαρακτηρίζει «ὡς ἕνα Ἔθνος γεμάτο ἠθικὰ σκότη ποὺ πανδήμως καὶ ἀποφασιστικῶς βλαστημάει τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ, ὁλοφάνερα διαπράττον ἀδικίας, ἑκάστου Ἄγγλου ἀδικοῦντος τὸν ἀδελφόν του μὲ ὅσην πρὸς τοῦτο διαθέτει δύναμιν;» Ἀλλὰ καὶ ὁ Μέρεντιθ καὶ ὁ Ἄρνολδ καὶ ὁ Τέννυζων ὁ μέγας μυθιστοριογράφος, ὁ μέγας κριτικός, ὁ μέγας ποιητής, ὁ Ἐθνικὸς Δαφνηστεφής, δὲν ἐξέφρασαν καλλιτέρας ἰδέας περὶ τῶν συμπολιτῶν αὐτοῦ. Διὰ τὸν Γένισσων τὸ Λονδῖνον εἶναι «ἡ πόλις ἴσως τοῦ Θανάτου, ἀλλὰ βέβαια τῆς Νυκτός».

Ἀπὸ τοιαύτην ἀφετηρίαν ὁρμώμενοι θὰ προσπαθήσωμεν νὰ δώσωμεν μίαν εἰκόνα τοῦ ἀγγλικοῦ πολιτισμοῦ, ὁποῖος πράγματι εἶναι καὶ ὄχι ὁποῖον τὸν φανταζόμεθα.

Ζ'.

ΑΙ ΔΥΩ ΑΓΓΛΙΑΙ

Τὰ δύω Ἔθνη

Ἡ ἀνάλυσις τοῦ ἐσωτερικοῦ πολιτισμοῦ τῆς Ἀγγλίας θὰ μᾶς ἀποκαλύψῃ τὸ πῶς οἱ κυβερνῆται ἑνὸς τόσῳ μεγάλου Ἔθνους—καὶ εἰς τὸ μεγαλεῖον αὐτὸ ἡ Ἀμάθεια δὲν χαράσσει γεωγραφικὰ μόνον ἢ ἀπογραφικὰ ὅρια εὐρύτατα μέχρι τῶν ἐσχατιῶν τῆς ὑδρογείου σφαίρας καὶ τῶν συμπαγῶν ὄγκων τοῦ πληθυσμοῦ της—ἀλλὰ καὶ ἠθικὰ ἀνάλογα τοιαῦτα—τολμοῦν νὰ διαπράττουν ἐν ὀνόματί του καὶ ὡς ἀντιπρόσωποί του τοιαῦτα μὲν ἐγκλήματα κατὰ τοῦ ἐν γένει Δικαίου καὶ τῆς ἐν γένει Ἠθικῆς, τοιαῦτα δὲ σφάλματα κατὰ τῶν καθολικῶν συμφερόντων αὐτοῦ τούτου τοῦ Μεγάλου Ἔθνους! Ἂν ἀποδειχθῇ λοιπὸν ἐκ τῶν πραγμάτων, τὰ ὁποῖα θὰ φέρουν πρὸ τῶν ὀμμάτων τῶν ἀναγνωστῶν μας ἀποκλειστικῶς ἀγγλικαὶ μαρτυρίαι, ὅτι τὸ Μέγα αὐτὸ Ἔθνος ἀποτελεῖται ἀπὸ ὀλίγους ἐλευθέρους καὶ πολλοὺς δούλους, δὲν θὰ ἐκπληττώμεθα εἰς τὸ μέλλον πῶς οἱ Ἄγγλοι κατεδέχθησαν νὰ κάμουν ἐκεῖνο, πῶς κατεδέχθησαν νὰ κάμουν τὸ ἄλλο, πῶς εἰς ἕνα τόπον — χωριὸ καὶ ὄχι ὄνομα — πλησίον τοῦ Μεγάρου ἐπισήμου Βρεττανικῆς ἀποστολῆς εἶχεν ἀνοίξει ἕνα παράρτημα ὅπου τὸ κάθε κάθαρμα εὕρισκε τὴν τιμήν του καὶ ἀγοράζετο, κάθαρμα μὲ κοῦκον καὶ κάθαρμα μὲ ἡμίψυλο, κάθαρμα γέννημα τῶν δρόμων καὶ κάθαρμα γέννημα ἀπὸ δζάκι, κάθαρμα βγαλμένο ἀπὸ Χασιδζίδικο καὶ κάθαρμα ἐξερχόμενον ἀπὸ Πανεπιστήμιον. Καὶ τὰ λοιπὰ καὶ τὰ λοιπά. Ἐὰν ἴδωμεν ὅτι ὁ πολὺς Δισραέλης ὅστις δὲν ὑπῆρξε μόνον ἐπιφανὴς ἡγέτης τοῦ Ἀγγλικοῦ Λαοῦ, ἀλλὰ καὶ ἐπιφανὴς μυθιστοριογράφος, εἶχε περιγράψει εἰς ἕνα ἀπὸ τὰ ἔργα τῆς ὡραίας φαντασίας του τοὺς πτωχοὺς τῆς Ἀγγλίας ὡς ἕνα Ἔθνος καὶ τοὺς πλουσίους τῆς Ἀγγλίας ὡς ἄλλο Ἔθνος, τότε θὰ εἴμεθα εἰς θέσιν νὰ ἐξηγήσωμεν πολλὰ τέως ἀνεξήγητα φαινόμενα τοῦ περιφήμου Ἀγγλικοῦ πολιτισμοῦ, ὅστις θ' ἀποκαλυφθῇ «ἀπ' ἔξω κοῦκλα καὶ ἀπὸ μέσα πανοῦκλα». Ἐὰν μεγάλοι ἀναλυταὶ τῶν ἐργατικῶν τάξεων τῆς Ἀγγλίας ἀποφαίνωνται ὅτι «αἱ ἀνώτεραι καὶ αἱ κατώτεραι τάξεις τῆς Ἀγγλίας δὲν παρουσιάζουν δύω ξεχωριστὰς φάσεις τοῦ αὐτοῦ πολιτισμοῦ, ἀλλὰ δύω ξεχωριστοὺς πολιτισμούς, δύω ξεχωριστὰς παρα-

δόσεις» καὶ ὅτι «ὁ λαὸς ὁ ἀγγλικὸς»—ὅλας αὐτὰς τὰς γνώμας τὰς ἀντλοῦμεν ἀπὸ ἀγγλικὰ συγγράμματα τὰ ὁποῖα μνημονεύει ὁ ἐκ τῶν νεωτέρων Ἄγγλων κοινωνιολόγων Κ. Φ. Μάστερμαν εἰς τὸ περὶ «Καταστάσεως τῆς Ἀγγλίας» ἔργον του—ὅτι λοιπὸν «ὁ λαὸς ὁ ἀγγλικὸς διαφέρει ἀπὸ τὰς ἀνωτέρας τάξεις τῆς Ἀγγλίας ὡς διαφέρουν ἀπὸ αὐτὰς οἱ λαοὶ τῆς Κίνας ἢ τοῦ Περοῦ» καὶ ὅτι μεταξὺ ἀριστοκρατίας καὶ μέσης τάξεως ἀφ' ἑνὸς καὶ τοῦ Λαοῦ τοῦ Ἀγγλικοῦ ἀφ' ἑτέρου «δὲν ὑπάρχει ἕνα ὑψηλὸ τεῖχος τὸ ὁποῖον τοὺς χωρίζει, ἀλλὰ δύω τείχη τὰ ὁποῖα χωρίζουν τοὺς μὲν ἀπὸ τοὺς δὲ» καὶ ὅτι «τὸ τεῖχος ποῦ ἤγειρεν ὁ λαὸς τὸν ὁποῖον ἐκμεταλλεύονται εἶναι ὑψηλότερον καὶ πολὺ δύσκολα σκαρφαλόνεται», τότε θὰ εἴμεθα εἰς θέσιν νὰ ἐρωτῶμεν ἐκείνους τοὺς ὑψηλοὺς Κυρίους οἱ ὁποῖοι διαρκῶς ἔχουν εἰς τὰ χείλη των τὴν «μεγάλην Ἀγγλίαν» ἢ τὴν «εὐγενῆ» Γαλλίαν, ποίαν Ἀγγλίαν ἐπὶ τέλους ἐννοεῖτε νὰ μᾶς ἐπιβάλλετε νὰ σεβασθῶμεν ἢ νὰ μιμηθῶμεν καὶ ποίαν μᾶς δακτυλοδεικτεῖτε διὰ νὰ ἐμπνευσθῶμεν, τὴν Ἀγγλίαν τῆς τάξεως τῶν ἐκμεταλλευτῶν ἢ τὴν Ἀγγλίαν τῆς τάξεως τῶν ἐκμεταλλευομένων, ἀφοῦ ἐπὶ τέλους καθ' ὅλας τὰς Ἀγγλικὰς μαρτυρίας, εἰς τὰς ὁποίας συμπίπτουν ἔξοχοι πολιτικοὶ καὶ ἔξοχοι κοινωνιολόγοι, μὲ δύω ἔχομεν νὰ κάμωμεν Ἀγγλίας;

Ποῖον ἀπὸ τοὺς δύο;

Πρέπει λοιπὸν νὰ παρουσιάσωμεν εἰς τὸ κοινὸν καὶ τὰς δύω, ὄχι μόνον διὰ νὰ γνωρίσῃ αὐτάς, ἀλλὰ καὶ διὰ νὰ προφυλαχθῇ ἀπὸ αὐτάς.

ΙΗ.

ΑΓΓΛΟΙ ΕΛΕΥΘΕΡΟΙ - ΑΓΓΛΟΙ ΔΟΥΛΟΙ

Κατακτηταί, Προαστειακοί, Πλῆθος, Δεσμῶται

Ὁ κοινωνιολόγος Μάστερμαν, ὁ μελετήσας καὶ ἀναλύσας τὴν ἀγγλικὴν κοινωνίαν εἰς τὸ βιβλίον του ἡ «Κατάστασις τῆς Ἀγγλίας» — ὁ Μάστερμαν ὑπῆρξε καὶ ὑφυπουργός, πιθανὸν δὲ καὶ νὰ εἶναι ἀκόμη—χωρίζει τὴν ἀγγλικὴν κοινωνίαν εἰς Κατακτητάς, εἰς Προαστειακούς, εἰς Πλῆθος καὶ εἰς Δεσμώτας. Οἱ Κατακτηταὶ εἶναι οἱ πλούσιοι. Οἱ Προαστειακοὶ εἶναι ἡ μεσαία τάξις. Τὸ Πλῆθος ἀποτελεῖται ἀπὸ τοὺς καλοπληρωμένους ἐργάτας τοὺς ἀπαρτίζοντας τὸν ἀγγλικὸν σοσιαλισμὸν καὶ τῶν ὁποίων ἀντιπρόσωποι παρακά-

θηνται εἰς τὴν Βουλὴν τῶν Κοινοτήτων ὑπὸ τὴν Ἐτικέταν τοῦ Ἐργατικοῦ κόμματος. Δεσμῶται δὲ εἶναι αἱ ὀρδαὶ τῶν πεναλέων ἀνδρῶν, γυναικῶν, ἀγοριῶν, κοριτσιῶν ποὺ πλημμυροῦν τὰ μεγάλα κέντρα καὶ ἐργάζονται δώδεκα ἢ δεκαπέντε ὧρες ἀντὶ τεσσάρων ἢ πέντε δεκαρῶν τὴν ἡμέραν, αἱ ὀρδαὶ τῶν δουλευόντων εἰς τὰ λεγόμενα Καταναγκαστικὰ Ἐργαστήρια ἢ τῶν ἐργαζομένων κατ' οἶκον μόνον διὰ τὸ ψωμί, αἱ ὀρδαὶ ποὺ δίνουν τὴν μεγαλειτέραν θνησιμότητα καὶ τὰς περισσοτέρας γεννήσεις, αἱ ὀρδαὶ ποὺ γεννῶνται εἰς τὸν βόρβορον καὶ ζοῦν διὰ τοῦ βορβόρου καὶ ἀποθνήσκουν ἐντὸς τοῦ βορβόρου. Αἱ ὀρδαὶ ποὺ παρομοιάζονται ἀπὸ τὸν Μάστερμαν πρὸς μυῖγες ἢ πρὸς σκουλήκια. Αἱ ὀρδαὶ ποὺ ὁ ἀριθμός των ἀνέρχεται εἰς τὸν σεβαστὸν ἀριθμὸν ἑκατομμυρίων ὁλοκλήρων.

Ἀπὸ τὰ 42 ἑκατομμύρια μόνον τὰ 12

Προϊούσης τῆς μελέτης αὐτῆς, θὰ ἀνατρέξωμεν εἰς βιβλία Ἄγγλων οἰκονομολόγων, ὡς ὁ Χόβσων, καὶ ἄλλοι, διὰ νὰ ἴδοῦμε τὰς μεταξύ των ἀναλογίας τῶν διαφόρων αὐτῶν τάξεων. Ἐπὶ τοῦ παρόντος ἀρκεῖ νὰ γνωρίζετε ὅτι ἀπὸ τὰ 42 ἑκατομμύρια τοῦ Ἀγγλικοῦ Ἔθνους οἱ Στατιστικοὶ παραδέχονται ὅτι μόλις 12 ἑκατομμύρια ζοῦν ὁπωσδήποτε «κοσμίως», διὰ νὰ μεταχειρισθῶμεν τὴν ἐγγλέζικην λέξιν, δηλαδὴ χωρὶς στενοχωρίας ποὺ καταισχύνουν τὸν ἐλεύθερον ἄνθρωπον.

Διὰ νὰ βασιλεύῃ μία τοιαύτη φοβερὰ δυσαναλογία εἰς ἕνα τόσον μεγάλον καὶ πλούσιον Ἔθνος, μεταξὺ μιᾶς μειοψηφίας ζώσης «κοσμίως» καὶ μιᾶς πλειοψηφίας ζώσης «ἀκόσμως», πρέπει ἐξ ἀνάγκης νὰ ὑποθέσωμεν ὅτι εἰς τὸν λαὸν αὐτὸν ὑπάρχουν στρώματα δούλων καὶ στρώματα ἐλευθέρων. Μάζαι δηλαδὴ ἀπὸ τὰς ὁποίας ἱστορικαὶ παραδόσεις ἀφήρεσαν τὸ αἴσθημα τῆς ἀνεξαρτησίας καὶ ἐνεκόλαψαν τὸ στῖγμα τῆς δουλείας καὶ τάξεις ὑπεραν θρώπων οἵτινες καὶ αὐτοὶ ἐξ ἱστορικῶν παραδόσεων ἐσυνείθησαν νὰ ζοῦν ἐκμεταλλευόμενοι τοὺς κατωτέρους αὐτοὺς ἀνθρώπους. Γυπαετοὶ καὶ στρουθία. Τὰ δύω Ἔθνη τοῦ Δισραέλη. Αἱ τάξεις καὶ αἱ μάζαι τοῦ Γλάδστωνος. Τὰ δύω ὑψηλὰ τείχη τοῦ Μάστερμαν. Αἱ δύω Ἀγγλίαι. Ἄγγλοι ποὺ θεωροῦν ἄλλους Ἄγγλους τόσον πολὺ νὰ διαφέρουν ἀπὸ αὐτούς, ὅσῳ καὶ οἱ Κινέζοι καὶ οἱ Περουβιανοί, κατὰ τὴν φρασεολογίαν Ἄγγλου συγγραφέως.

Τὰ διάφορα στρώματα τοῦ Ἀγγλικοῦ Ἔθνους

Ἱστορικῶς οἱ δύω αὐτοὶ λαοὶ—πιθανὸν δὲ νὰ εἶναι καὶ τρεῖς καὶ τέσσαρες—ἀποκαλύπτονται, ὅπως ἀποκαλύπτονται εἰς τὸν γεωλόγον τὰ διάφορα στρώματα τῆς γῆς, τὰ τριτογενῆ, τὰ τεταρτογενῆ, τὰ ἠφαιστιογενῆ, τὰ νεολιθικά, τὰ παλαιολιθικὰ καὶ τὰ ἄλλα.

Πρῶτον στρῶμα δούλων διὰ τὸ Ἀγγλικὸν Ἔθνος βεβαίως ἀπετέλεσαν οἱ κατακτηθέντες ὑπὸ τῶν ἐκ Γερμανίας ἐπιδραμόντων πρώτων κατακτητῶν Ἄγγλων Βρεττανοί. Ὅσοι ἔζησαν ἢ διὰ νὰ ἀντισταθοῦν κατὰ τῶν κατακτητῶν ἢ διὰ νὰ γίνουν δοῦλοι. Ὅσοι δὲν ἐπρόφθασαν νὰ φύγουν ἀπὸ τὴν Ἀγγλίαν. Ὅσοι ἔμειναν καὶ ἐξ ἀνάγκης ὑπέκυψαν εἰς τὸν νόμον καὶ εἰς τὴν γλῶσσαν ἀκόμη τοῦ κατακτητοῦ. Μία ὑποδούλωσις γενική. Μία ὑποδούλωσις τὴν ὁποίαν ἡ μετὰ αἰῶνας ἀνακηρυχθεῖσα καὶ εἰς τὴν Ἀγγλίαν Ἰσοπολιτεία δὲν μετέβαλε, ἀλλ' ἀπὸ πολιτικὴν ἢ θρησκευτικὴν τὴν κατέστησεν οἰκονομικήν. Αὐτὸ τὸ στρῶμα τῶν δούλων τοῦ Ἀγγλικοῦ Λαοῦ τὸ ἀναγνωρίζει καθαρὰ καὶ ἀπερίστροφα ὁ Γκρήν, λέγων·—«ὅπως ὁ πόλεμος ἐγέννησε τὸν Βασιλέα καὶ τὸν στρατιωτικὸν εὐγενῆ, οὕτω ὁ ἴδιος πόλεμος ἐγέννησε καὶ τὸν ***Δοῦλον***».

Δεύτερον στρῶμα δούλων ὑποθέτομεν ὅτι ἐσχηματίσθη κατὰ τοὺς ἐμφυλίους πολέμους τῶν πρώτων κατακτητικῶν ὁμάδων, αἱ ὁποῖαι εἶχαν σχηματίσει ἐντὸς τῆς σημερινῆς Ἀγγλίας διάφορα Βασίλεια, τὰ ὁποῖα πότε ἐμάχοντο κατὰ τῶν ἰθαγενῶν Βρεττανῶν καὶ πότε ἀναμεταξύ των.

Τρίτον στρῶμα δούλων θὰ ἐσχηματίσθη ὅτε ἐπέδραμον οἱ Δανοί. Τέταρτον ὅταν ἐπέδραμον οἱ Νορμανδοί. Αἱ κατακτήσεις καὶ οἱ δοῦλοι προσετίθεντο εἰς τοὺς δούλους. Ὁ Γκρὴν τὰ ἐπικυροῖ αὐτὰ τὰ πράγματα σαφέστατα. «Τοὺς Βασιλεῖς», λέγει, ἀπὸ τὴν Δανίαν τοὺς διεδέχθησαν Βασιλεῖς ἀπὸ τὸ Ἀνζοῦ. Ὑπὸ δὲ τοὺς Δανούς, τοὺς Νορμανδούς, καὶ τοὺς Ἀνζουανούς, οἱ Ἄγγλοι ἦσαν φυλὴ ***ὑπήκοος, κατακτηθεῖσα*** καὶ κυβερνηθεῖσα ὑπὸ ξένων δεσποτῶν».

Οἱ ἐλευθεράνθρωποι

Ποῖα ὑπῆρξαν τὰ ἀποτελέσματα τῶν διαδοχικῶν αὐτῶν κατακτήσεων; Οἱ πρῶτοι κατακτηταί, οἱ ἐκ Γερμανίας Ἄγγλοι, οἱ ὁποῖοι ὑπεδούλωσαν τοὺς Ρωμαιοκρατουμένους Βρεττανούς, ἦσαν οἱ ἐλεύθεροι ἄνθρωποι τοῦ Τακίτου. Οἱ φρῆμεν. Ἤγουν οἱ ἐλευθεράνθρωποι. Ἐλευθεράνθρωπος δὲ μεταξὺ τῶν πρωτογενῶν Γερμανῶν ἦτο πᾶς ὁ ὑπερασπιζόμενος τὸν ἑαυτόν του μὲ τὸ ἰδικόν του ὅπλον. Καὶ πᾶς ὁ κατέχων ἰδικήν του γῆν καὶ καλλιεργῶν αὐτήν. Ἡ ἀτομικὴ ἐλευθερία συνταυτιζομένη μὲ τὴν οἰκονομικὴν ἐλευθερίαν. Ὁ ἄγαιος ἦτο καὶ ἀνελεύθερος. Ζοῦσαν δὲ ὁ καθένας χωριστά. Ὁ Ρωμαῖος Τάκιτος ποὺ τοὺς περιέγραψε δὲν καταλάβαινε τί εἴδους θηρία ἦσαν αὐτοὶ ποὺ δὲν συγκατοικοῦσαν εἰς πυκνοκατοικημένας πόλεις, ὅπως οἱ συμπολῖται του Ρωμαῖοι. Τὰ θηρία ὅμως αὐτὰ ἦσαν τὰ προωρισμένα νὰ κατα-

λύσουν τὴν κοσμοκράτειραν Ρώμην. Ὁ Γερμανὸς ἀγαποῦσε τὴν μοναξιάν. Τὸ δάσος. Τοὺς ἀγρούς. Καὶ τὸ κομμάτι τῆς γῆς του. Αὐτὰ θὰ τὰ ἐξετάσωμεν καλλίτερα, ὅταν ἀφίσωμεν τὸν ἀγγλικὸν καὶ ἀσχοληθῶμεν μὲ τὸν γερμανικὸν πολιτισμόν, εἰς τὸ δεύτερον μέρος τῆς μελέτης αὐτῆς. Οἱ πρωτογενεῖς δεσμοὶ μεταξὺ τῶν ἐλευθερανθρώπων αὐτῶν ἦσαν τὰ χωριά. Αἱ κοινότητες. Τὰ χωριὰ αὐτὰ ἢ αἱ κοινότητες ἐδιοικοῦντο δημοκρατικῶς, ὅπως αἱ μικραὶ κοινότητες τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος. Τὸ χωριὸ περιωρίζετο ἢ ἀπὸ δάσος ἢ ἀπὸ ἕνα τεχνητὸν φραγμόν, ὡς εἴδους ὀχυρώματος. Ἂν ἤρχετο κανεὶς ξένος, δὲν ἠδύνατο νὰ μπῇ μέσα στὸ χωριό, ἂν προηγουμένως δὲν ἀνήγγελλε τὴν ἔλευσίν του φυσῶν εἰς κέρας ποῦ ἐκρέματο ἀπὸ τὴν ζώνην του. Ἄλλως ἐθεωρεῖτο ἐχθρὸς καὶ ἐσφάζετο. Γύρω ἀπὸ τὸ ἱερὸν Δένδρον συνήρχοντο τὰ μέλη τῆς Κοινότητος, ἐξέλεγον τοὺς ἀρχηγούς των κ' ἐψήφιζον τοὺς νόμους των. Ἀλλ' ἡ ὕπαρξις ἀρχηγῶν τῆς εἰρήνης καὶ ἀρχηγῶν τοῦ πολέμου δὲν ἐσήμαινε κατάλυσιν τῆς Ἰσοπολιτείας. Ἁπλῆν μόνον ὀργάνωσιν.

Ὁ φεουδαλισμός

Αἱ παλαιαὶ ὅμως αὐταὶ βόρειαι ἐλευθερίαι, αἱ γερμανικαὶ ἐλευθερίαι, μὲ τὰς ἐπελθούσας ἐπανειλημμένας κατακτήσεις, μὲ τοὺς ξένους Βασιλεῖς καὶ τὰς ξένας Δυναστείας εἶχαν καταλυθῇ. Οἱ ἀπόγονοι τῶν πειρατῶν — τῶν Δανῶν, τῶν Νορβηγῶν, τῶν Νορμανδῶν κατακτητῶν, ἔγιναν φεουδαλικοὶ βαρόνοι. Τότε ἐσχηματίσθη ἡ τάξις τῶν Ληστολόρδων (Ρόμπερ-λόρς). Γουλιέλμος ὁ κατακτητὴς εἰσήγαγε τὸν στρατιωτικὸν φεουδαλισμόν. Αἱ γαῖαι ἡρπάζοντο ἀπὸ τοὺς νομίμους κατόχους των καὶ ἐδίδοντο εἰς τοὺς καπετάνους του, καὶ εἰς τὰ παλληκάρια του. Οἱ ἀπειλούμενοι ἐλεύθεροι ἐπαναστατοῦσαν κατὰ τοῦ Κατακτητοῦ, ἀλλ' ὁ Κατακτητὴς ἐνίκα. Καὶ ὁ φεουδαλισμὸς—δηλαδὴ ἡ οἰκονομικὴ τυραννία—δηλαδὴ ἡ χειροτέρα τυραννία—ἡ παρατεινομένη ἐπὶ γενεὰς γενεῶν, ἡ διαφθείρουσα, ἡ ἐκφυλίζουσα τὰ θύματά της, ἐμεσουράνει καὶ ἐβασίλευε. Ἡ δήμευσις τοῦ ἐδάφους ἦτο γενική. Οἱ ἀπὸ τῆς πρώτης Γερμανικῆς κατακτήσεως τῶν Ἄγγλων Εὐγενεῖς ἢ ἔπιπτον εἰς τὰ πεδία τῶν μαχῶν ἢ ἐφυγαδεύοντο. Οἱ δευτέρας τάξεως εὐγενεῖς ἢ ἔχαναν ὅ,τι εἶχαν καὶ δὲν εἶχαν καὶ ἀπὸ κύριοι καταντοῦσαν ἐργάται ἢ παρεχώρουν τὸ μεγαλείτερον μέρος τῆς ἰδιοκτησίας των διὰ νὰ τοὺς ἐπιτραπῇ νὰ κρατήσουν τὸ ἓν δέκατον ἢ τὸ ἓν εἰκοστόν.

Διακόσια μόνον κτήματα ἐδώρησεν Γουλιέλμος ὁ Κατακτητὴς εἰς τὸν ἀδελφόν του καὶ ἄλλα τόσα εἰς δύω συμβού-

λους του. Ἀλλὰ καὶ ὁ ἔσχατος τῶν στρατιωτῶν του συμμετεῖχεν εἰς τὰ λάφυρα καὶ ἐπροβιβάζετο εἰς κτηματίαν καὶ εἰς Εὐγενῆ. Ὅλοι αὐτοὶ οἱ μεγαλοκτηματίαι ἦσαν ὑποχρεωμένοι νὰ ὑπηρετοῦν τὸν Βασιλέα. Καὶ ὅταν τὰ κολοσσιαῖα κτήματα ἐχωρίσθησαν ἐξ ἀνάγκης εἰς μικρότερα καὶ ἐνοικιάσθησαν εἰς ἄλλους ὑποκτηματίας, ὁ ὑποκτηματίας ὡρκίζετο πίστιν καὶ ὑπακοὴν εἰς τὸν Μεγαλοκτηματίαν, γονυπετῶν ἐνώπιόν του, ἄοπλος καὶ ἀσκεπής, κατὰ τὴν παράδοσιν τοῦ κτήματος εἰς ἐνοικίασιν. Ἀπὸ τὰ φέουδα αὐτὰ ἐστρατολογεῖτο ἡ στρατιωτικὴ δύναμις τῶν Βασιλέων.

Τὰ δύω Ἔθνη

Εἰς τὰς ἱστορικὰς αὐτὰς μεταβολὰς ὀφείλεται ὁ σχηματισμὸς τῶν δύω Ἀγγλικῶν Ἐθνῶν, τοῦ κατακτητικοῦ καὶ τοῦ δούλου, τὰ ὁποῖα ἐκ παραλλήλου ἐξελίχθησαν μὲ ἰδίαν ἕκαστον ζωὴν καὶ πολιτισμὸν μέχρι τῆς σήμερον καὶ μὲ συνέχειαν φαινομένων ἐπιδρασάντων ἐπὶ τῆς ὅλης φυσιογνωμίας τοῦ Ἀγγλικοῦ Ἔθνους.

ΙΘ΄.

ΟΙ ΤΥΡΑΝΝΟΙ ΤΩΝ ΑΓΓΛΩΝ

Αἱ τέσσαρες κατηγορίαι τῶν Ἄγγλων τυράννων

Δύναται νὰ τοὺς χωρίσῃ τις εἰς τέσσαρας κατηγορίας. Εἰς τοὺς Βασιλεῖς των, τοὺς Εὐγενεῖς των, τοὺς Πλουτοκράτας των καὶ τὴν Δημοκρατίαν των. Ἡ τελευταία κατηγορία ἴσως ἐκπλήττει κατ' ἀρχάς, ἀλλ' αἱ παρακολουθοῦσαι σκέψεις τὴν ἐξηγοῦν. Εἰς τὰ σύνθετα προβλήματα, ὅπου εἶναι οἱ παράγοντες πολλοί, ἁπλαῖ ἑρμηνεῖαι οὐδὲν ἑρμηνεύουν. Οὕτω διὰ τὰς τάξεις τῆς ἀγγλικῆς τυραννίας, ὁ ἕνας παράγων συμβαίνει νὰ εἶναι τύραννος καὶ ἐλευθερωτὴς συνάμα. Καὶ ὑπὸ τὴν ἀντίθετον ἔποψιν ὁ τυραννούμενος τυραννεῖται καὶ τυραννεῖ. Ἂς λάβωμεν ὑπ' ὄψει τοὺς Βασιλεῖς τῆς Ἀγγλίας τοὺς μᾶλλον τυραννικούς. Ἐφ' ὅσον οὗτοι ἤθελον νὰ παίξουν ρόλον δεσπότου ἀπολύτου, περιφρονοῦντες τοὺς φρουρήσαντας τὰς ἀγγλικὰς ἐλευθερίας συνταγματικοὺς νόμους, ἦσαν βεβαίως τύραννοι. Ἀλλ' ἐφ' ὅσον οἱ ἴδιοι ἐζήτουν νὰ ταπεινώσουν τὴν τάξιν τῶν Εὐγενῶν, νὰ περιορίσουν αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ νὰ καταδυναστεύουν τὰς λαϊκὰς τάξεις, ἦσαν ἐλευθερωταὶ τοῦ Ἀγγλικοῦ Λαοῦ. Τὸ ἴδιο συμβαίνει μὲ τὴν τάξιν τῶν Εὐγενῶν. Ἀποδυόμενοι οὗτοι εἰς ἀγῶνα

ἐναντίον τοῦ δεσποτισμοῦ τῶν Βασιλέων τῆς Ἀγγλίας παρουσιάζονται εἰς τὴν ἱστορίαν ὡς ἀγωνισταὶ τῆς ἐλευθερίας. Ἀλλ' ἀποδυόμενοι εἰς ἀγῶνα κατὰ δεσποτικῶν Βασιλέων μόνον καὶ μόνον διὰ νὰ μὴ κουρευθοῦν τὰ μονοπώλια καὶ τὰ προνόμια καὶ ἡ ἰδία αὐτῶν αὐθαίρετος καὶ ἀντιδημοκρατικὴ ἐξουσία, ἦσαν τύραννοι οἱ ὁποῖοι τὰ ἔβαζαν μὲ μεγαλείτερον ἀπὸ αὐτοὺς τύραννον διὰ νὰ διαφυλάξουν ἀκεραίαν τὴν ἰδίαν ἑαυτῶν τυραννίαν. Τὸ ἴδιο συμβαίνει τώρα μὲ τὴν ἀγγλικὴν λεγομένην δημοκρατίαν. Ἤτοι τὸν σοσιαλισμόν. Ἐφ' ὅσον διὰ τῶν λεγομένων Ἐργατικῶν Ἑνώσεων εἰσάγεται τὸ ἀριστοκρατικὸν στοιχεῖον μεταξὺ τῶν ἐργατικῶν τάξεων, καὶ χωρίζονται οὕτω οἱ ἐργάται εἰς ἐπιτηδείους (σκίλντ, ὡς τοὺς λέγουν οἱ Ἄγγλοι) καὶ εἰς μὴ ἐπιτηδείους (ὀνσκίλτ), καὶ οἱ μὲν πρῶτοι σχηματίζοντες τράστ τὰ ὁποῖα περιβάλλουν διὰ σιδηροῦ κύκλου ὥστε νὰ μὴν ἐπιτρέπεται ἡ εἴσοδος εἰς νέους ἐργάτας, καλοπληρόνονται καὶ καλοτρέφονται, οἱ δὲ δεύτεροι ζοῦν μὲ τὴν ψυχὴν στὸ στόμα, ἢ ὑποβαλλόμενοι εἰς τοὺς ἐλεεινοὺς μισθοὺς τῆς ἐργασίας μὲ τὸ κομμάτι — τὸ διαβόητον εἰς τὴν Ἀγγλίαν σουῆτιγκ σύστεμ — κατὰ τὸ ὁποῖον ἐνίοτε ἐργασία ἡμερησία καὶ νυκτερινὴ δεκαπεντάωρος, ραψίματος ἰδίως, πληρόνεται μὲ ἕνα ἢ μὲ ἑνάμισυ φράγκον ἢ ὀγκόνοντες τὰς φάλαγγας τῶν ἀέργων — τῶν ὀνέμπλοϋδ — οἱ ὁποῖοι ἢ πεθαίνουν τῆς πείνας ἢ ἔχουν δικαίωμα ἐργαζόμενοι ὡς εἰς κάτεργα εἰς τὰ λεγόμενα φιλανθρωπικὰ Ἐργαστήρια εἰς μίαν φρικτὴν κλίνην καὶ εἰς ὀλίγην φρικτοτέραν τροφήν. Ἐφ' ὅσον αὐτὰς τὰς οἰκονομικὰς μεταβολὰς ἐπιφέρει ὁ σοσιαλισμός, ἡ ἐργατικὴ λεγομένη Δημοκρατία μεταβάλλεται καὶ αὐτὴ εἰς τύραννον, ἀποκτηνωτὴν καὶ φονέα πολυαρίθμων τάξεων ἀγγλικοῦ λαοῦ. Διότι ἡ μεταξὺ τῶν μὴ ἐπιτηδείων Ἐργατικῶν τάξεων τῆς Ἀγγλίας θνησιμότης καὶ κακομοιριὰ καὶ φρίκη εἶναι τοιαύτη, ὥστε δύναταί τις νὰ ἰσχυρισθῇ ὅτι ὁλόκληρα ἑκατομμύρια ἐλευθέρων Ἄγγλων κατεδικάσθησαν εἰς θάνατον ὑπὸ τῆς μεγάλης καὶ τρανῆς Ἀγγλικῆς Δημοκρατίας, μόνον διότι διέπραξαν τὸ ἔγκλημα νὰ γεννηθοῦν. Διὰ τίποτε ἄλλο.

Νὰ μὴ γεννῶνται πολλοὶ Ἄγγλοι

Τί δὲ κατήντησε νὰ σκέπτεται ἡ Ἀγγλία διὰ νὰ προλάβῃ τὸν ἐκφυλισμὸν τοῦ ἀγγλικοῦ Λαοῦ; Πρῶτον νὰ ἐμποδίσῃ τὰς γεννήσεις! Ἀλλ' αἱ γεννήσεις ἔχουν περιορισθῇ εἰς βαθμὸν πολὺ ἀνησυχητικόν. Ἀδιάφορον. Δὲν ἀρκεῖ. Οἱ μὴ ἀριστοκράται ἐργάται, οἱ μὴ ἐπιτήδειοι ἐργάται—καὶ αὐτὸς δὲ ὁ στιγματισμὸς τοῦ μὴ ἐπιτηδείου εἶναι εἶδος ἐγγλέζικου φαρισαϊσμοῦ, διότι οἱ πλεονάζοντες ἐργάται, τῶν ὁποίων ἡ

παρουσία συντελεῖ εἰς τὸ νὰ ἐλαττωθῇ ὁ μισθὸς τῶν ἀποτελουσῶν τὰς Ἐργατικὰς Ἑνώσεις ἐργατῶν, χαρακτηρίζονται ὡς ἀνεπιτήδειοι—οἱ μὴ ἐπιτήδειοι λοιπὸν ἐργάται δὲν πρέπει νὰ νυμφεύωνται. Ἢ ἂν νυμφεύωνται, νὰ μὴ παιδοποιοῦν. Αὐτὰ τὰ σχέδια ἀναπτύσσει ὁ Ζὼν Χόβσον, ὅστις θεωρεῖται αὐθεντία εἰς τὰ ζητήματα αὐτά, εἰς τὸ περὶ «Προβλημάτων τῆς πενίας» ἔργον του.

Ἢ νὰ ἀπελαθοῦν

Ἄλλο σχέδιον εἶναι νὰ τοὺς βάλουν ὅλους αὐτοὺς τοὺς παραπανιστοὺς ἐργάτας στὰ καράβια καὶ νὰ τοὺς στείλουν εἰς τὴν Ἀμερικὴν ἢ τὴν Αὐστραλίαν. Τὸ μόνον ποῦ φοβοῦνται οἱ δημοκρατικώτατοι Ἐγγλέζοι, προτοῦ βάλουν εἰς ἐνέργειαν τὸ σχέδιον αὐτό, δὲν εἶναι μήπως διαμαρτυρηθοῦν οἱ ζέντλεμεν αὐτοὶ συμπατριῶταί των διὰ τὴν εἰς ἐξορίαν καταδίκην των, ἀλλὰ μόνον μὴ τύχῃ καὶ προβάλουν ἐνστάσεις καὶ δυσκολίας ἐναντίον τῆς ὑποδοχῆς των οἱ Ἀμερικανοὶ ἢ οἱ Αὐστραλοί. Τί; ἠδύναντο νὰ εἰποῦν, τὰ κατακάθια σας καὶ τὰ καθάρματά σας μᾶς στέλνετε νὰ ζήσουν ἀπὸ ἡμᾶς;

Ἢ νὰ μετοικισθοῦν

Τρίτον σχέδιον εἶναι τὸ τοῦ Ἀρχιστρατήγου, τοῦ περιφήμου Στρατοῦ τῆς Σωτηρίας Καρόλου Βούθ, ὅστις δὲν ξεύρομεν εἰς πόσους τόμους ἔχει συντάξει καὶ καταστρώσει ὅλην τὴν τρομακτικὴν παθολογίαν τῆς φτωχολογιᾶς τοῦ Λονδίνου. Ὁ Πατριάρχης αὐτὸς τῆς ἀγγλικῆς φιλανθρωπίας λοιπὸν ἐπρότεινε τὸ ἑξῆς: Συνάξετε τὰ ἑκατομμύρια τῶν ἀέργων καὶ τῶν ἀνεπιτηδείων, ἀποικίσατέ τα ἐκεῖ ὅπου ἡ γῆ καὶ αἱ οἰκοδομικαὶ ὕλαι εἶναι φθηναί, κτῖστέ τους σπήτια, δόστέ τους ἐργαλεῖα, διδάξατέ τους, ντρεσσάρετέ τους—πάντοτε ὁ ἔχων νὰ φάγῃ Ἄγγλος ὁμιλεῖ περὶ τοῦ μὴ ἔχοντος ὡς περὶ κτήνους—καὶ βάλτε τους νὰ ἐργάζωνται ἡμέραν καὶ νύκτα, διὰ λογαριασμὸν τοῦ Κράτους. Ὑπάρχει πλεόνασμα; Ἂς τὸ εἰσπράττῃ τὸ Κράτος. Ἔλλειμμα; Θὰ τὸ πληρώνῃ τὸ Κράτος!

Μία τοιαύτη σαλάτα

Αὐτοὶ εἶναι οἱ δημοκρατικοὶ Ἄγγλοι. Μὲ τὸν Βασιλέα καταντήσαντα κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον ἁπλῆν σκιάν, μένουν τρεῖς τυραννίαι ἀλληλοτρωγόμεναι, ἡ Τυραννία τῶν Εὐγενῶν, ἡ Τυραννία τῶν Πλουτοκρατῶν καὶ ἡ Τυραννία τῶν Ἐργατῶν. Αἱ τρεῖς αὐταὶ Τυραννίαι δύνανται νὰ ἀποτελοῦν Κράτος καὶ ἀποτελοῦν τοιοῦτο — Δύναμιν — καὶ εἶναι τοιαύτη—Ἔθνος—καὶ ἔχομεν τὸ Ἀγγλικὸν Ἔθνος—μόνον ὑψηλὸν πολιτισμὸν δὲν ἀποτελοῦν καὶ ἰδοὺ πῶς ἐξηγεῖται ἡ βαρβαρότης τῆς ἐξωτερικῆς πολιτικῆς τῆς Ἀγγλίας. Καὶ μόνον διάρκειαν δὲν δύναται νὰ ἔχῃ μία τοιαύτη σαλάτα.

Κ.

ΟΙ ΑΓΓΛΟΙ ΕΙΝΑΙ ΜΙΣΟΙ ΓΑΛΛΟΙ

Ὁ Λόϋδ Ζώρζ

Ὁ μεγαλείτερος δημαγωγὸς τῆς Ἀγγλίας εἶναι ὁμολογουμένως ὁ νέος πρωθυπουργὸς Λόϋδ Ζώρζ. Μέσα του ἔχει αἷμα Κελτικόν. Διότι εἶναι Οὐαλλός. Εἰς ἕνα λόγον του πρὸ ἐτῶν ἔρριπτε τρόπον τινὰ ὡς γάντι προκλητικὸν κατὰ τοῦ Ἀγγλοσαξωνικοῦ ἀκροατηρίου του τὴν Οὐαλλικήν του καταγωγήν. Ἡ Οὐαλλία ἔχει βγάλει ὡραίους τροβαδούρους. Ἀπὸ κάποιον τοιοῦτον τραγουδιστὴν θὰ ἔχει κληρονομήσει τὴν φλέβα τοῦ λυρισμοῦ του. Κάθε ρητορική του φράσις εἶναι νομίζεις μία στροφὴ ἄσματος. Καὶ πᾶσαν μίαν σκέψιν του τὴν συνοδεύει μὲ μίαν φανταστικὴν παρομοίωσιν. Ἀλλ' εἶναι ποίησις ἡ πολιτική; Ὁ Λαμαρτῖνος ἀνέβασε κατὰ τὴν γαλλικὴν ἐπανάστασιν τοῦ 1848 τὴν ποίησιν τῆς «Λίμνης» του εἰς τὴν διπλωματίαν, γενόμενος ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν. Ἀλλὰ τὰ ἐπρόκοψε. Ἔτσι θὰ προκόψῃ ὁ Λόϋδ Ζὼρζ μὲ τὸν τροβαδουρισμόν του, διοικῶν τὴν Ἀγγλίαν μὲ φράσεις, μὲ παρομοιώσεις, μὲ ἐπιγράμματα. Τὸ αἷμα τῆς Ἀγγλίας τρέχει καὶ ἀπὸ τὰς δύω πλευράς της, τὴν χερσαίαν καὶ τὴν θαλασσίαν, καὶ αὐτὸς ἔξυπνος ὑπνοβάτης στρέφει τὸν ρητορικόν του προβολέα εἰς τὰ ἐξημμένα πλήθη διὰ νὰ τὰ πλημμυρίσῃ μὲ φῶς νικῶν, ἐπικρατήσεων, θριάμβων. Ὅλα δὲ αὐτὰ διὰ τὸ μέλλον. Ὅλα αὐτὰ θὰ γίνουν. Ὅλα αὐτὰ πρόκειται νὰ γίνουν. Ἀρκεῖ ὁ Ἀγγλικὸς Λαὸς νὰ προσφέρῃ τὴν ἐργασίαν του, τὰ χρήματά του καὶ τὸ αἷμά του!

Ὦ! τὸν ἀσυνείδητον δημαγωγόν! Νὰ τὰ προσφέρῃ διὰ ποῖον σκοπόν; Διὰ νὰ μεγαλώσῃ ἀκόμη περισσότερον ἡ Βρεττανικὴ Αὐτοκρατορία; Ἀλλ' ἡ Αὐτοκρατορία διὰ ν' ἀποκτήσῃ διάρκειαν, ἴσως νὰ χρειάζεται ἐξασθένησιν, ὄχι ἐξόγκωσιν. Ἢ διὰ νὰ καταργήσῃ τὸν Γερμανικὸν Μιλιταρισμόν; Ἀλλὰ τούτου καταλυομένου, ἰδοὺ εἶναι ἕτοιμος ὁ Βρεττανικὸς Μιλιταρισμός. Ὄχι ὁ Μαρινισμὸς πλέον, ἡ θαλασσοκρατορία. Ἀλλ' ὁ χερσαῖος Βρεττανικὸς Μιλιταρισμὸς μετὰ τὴν εἰσαγωγὴν τῆς Καθολικῆς Στρατολογίας. Αὐτὸ τὸ λέγει καθαρὰ ὁ πολὺς δημοσιογράφος Δίλλων, τὸν ὁποῖον ἐγνωρίσαμεν καὶ ἐδῶ κατὰ τὴν ἐπανάστασιν τοῦ Γουδιοῦ, εἰς τὸ ὀγκῶδες σύγγραμμά του «Ἡμεῖς καὶ ἡ Γερμανία». Εἰς τὴν σελίδα 149 τοῦ ἔργου του, προλέγων τὴν μεταβολὴν ἥτις

θὰ ἐπέλθῃ εἰς τὴν Ἀγγλικὴν διανοητικότητα ἀποφαίνεται. «Ἤδη ἐγίναμεν Κράτος μιλιταριστικὸν καὶ προστατευτικόν».

Ποῦ εἶναι ἡ νίκη;

Καὶ μία μὲν νίκη δύναται νὰ εἶναι αὐτὸς καθ' ἑαυτὸν ὁ σκοπὸς διὰ τὸν περιωρισμένον νοῦν ἑνὸς δημαγωγοῦ καὶ τὸν ἄμορφον ἐγκέφαλον ἑνὸς δημαγωγουμένου λαοῦ. Ἀλλὰ ποῦ εἶναι ἡ νίκη τέλος πάντων; Ποῦ τὴν βλέπει ὁ Λόϋδ Ζὼρζ τὴν νίκην; Ἡ νίκη αὐτὴ διετυμπανίζετο ἤδη ἀπὸ τὸ 1914 μετὰ τὴν μάχην τοῦ Μάρνη. Ἐκαμπαναρίσθη καθ' ὅλον τὸ 1915. Μᾶς ἐξεκούφανε καθ' ὅλον τὸ 1916. Μπήκαμε εἰς τὸ 1917 καὶ ἔχομεν τὴν ἰδίαν μουσικήν. Δός του καὶ ξαναδόστου τὴν Μασσαλιώτιδα. Ἀλλὸνζ ἀνφάν! Ἀλλὰ ὡς τόσον ἡ νίκη δὲν ἔρχεται.

Ἄγγλοι καὶ Γάλλοι

Τί ἀποκαλύπτεται; Ὁ Ἀγγλικὸς Λαὸς ὁμοιάζει τὸν Γαλλικόν. Ἂς ἀκούῃ τὴν νίκην. Καὶ ἂς μὴ νικᾷ. Εἰς τοὺς Ρωμαίους τῆς παρακμῆς ἔδιδον οἱ Αὐτοκράτορες ἄρτον καὶ θεάματα. Ἡ Αὐτοκρατορία των διέρρεεν, ἀλλ' οἱ Ρωμαῖοι ἦσαν εὐτυχεῖς. Εἰς τοὺς Γάλλους καὶ εἰς τοὺς Ἄγγλους τῆς σήμερον ὁ ἄρτος ἠλαττώθη ἢ ἐλασπώθη. Τὰ θεάματα ἴσως νὰ παρέχωνται ἀκόμη. Ἀλλὰ ὅ,τι ἔλειψεν ἀπὸ ψωμὶ καὶ διασκεδάσεις, ἀνεπληρώθη ἀπὸ μουσικὰς φράσεις καὶ ἀπὸ ρητορικὰ ἄνθη. Ἄγγλοι καὶ Γάλλοι εἶναι εὐτυχεῖς. Καὶ περιμένουν νὰ τοὺς δώσουν τὴν νίκην ὁ Λόϋδ Ζὼρζ καὶ ὁ Βριὰν μὲ τὴν θερμαντικήν των φρασεολογίαν. Ἰδοὺ ὅτι ἀποδεικνύονται λαοὶ ἀδελφοί. Εἰς τοὺς Ἄγγλους ἐπὶ τῶν κατακτήσεων τῶν Νορμανδῶν εἶχε γίνει ζωηρὰ ἔγχυσις Γαλλικοῦ αἵματος. Ἀφ' οὗ τὸ ἓν πέμπτον ἴσως ἢ τὸ ἓν τέταρτον τῆς ἀγγλικῆς γλώσσης ἀποτελεῖται ἀπὸ γαλλικὰς λέξεις. Ἐνῷ μέχρι τοῦ 14ου αἰῶνος περίπου εἰς τὰ ἀγγλικὰ γραμματοδιδασκαλεῖα ἐδιδάσκετο ἡ Γαλλική. Ἡ δὲ γλῶσσα τῶν ἐπιστημῶν, τῆς θεολογίας, τῆς φιλοσοφίας, ἦτο ἡ Λατινική. Τὸ Λονδῖνον ἐπὶ Γουλιέλμου τοῦ Κατακτητοῦ ἐκυβερνᾶτο ἀπὸ Γάλλους. Κάθε Νορμανδὸς εὐγενὴς ποὺ ἐγκαθίστατο εἰς τὸ Ἀγγλικὸν ἔδαφος ἔφερνε μαζύ του Γάλλους τεχνίτας, Γάλλους ὑπηρέτας, Γάλλους ἱερεῖς. Ἀπὸ τὸ Ρουὰν καὶ ἀπὸ τὸ Κὰν ὅλοι οἱ ἔμποροι καὶ οἱ τραπεζῖται ἐπροτίμησαν νὰ ἐγκατασταθοῦν εἰς τὴν Ἀγγλίαν. Οἱ περισσότεροι Ἐπίσκοποι τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἦσαν Γάλλοι, ξένοι ἐντελῶς καὶ πρὸς τὸν πολὺν Ἀγγλικὸν Λαὸν καὶ πρὸς τὸν κατώτερον Ἀγγλικὸν κλῆρον.

Ὁ Γαλλικὸς Ἱπποτισμός, ὅταν εἶχεν ἐκφυλισθῇ εἰς ψευδῆ αἰσθηματισμὸν καὶ εἰς ἀληθινὸν ἀκολαστισμόν, φοδραρισμένον ἀπὸ ὠμὸν δεσποτισμόν, ἐσκόρπισεν ὅλα τὰ διαβολικά του ἄνθη ἐπὶ τῆς παρθένου μετὰ τὴν Κατάκτησιν Ἀγγλικῆς

Γῆς. Αὐτὸς ὁ ἀκόλαστος καὶ τυραννικὸς Ἱπποτισμὸς ὤθει τὸν Βασιλέα Ἐδουάρδον Δ'. ἀληθινὸν ἀνδρεῖον, ὅστις ἀπαντήσας εἰς μίαν ἀπὸ τὰς μάχας του ἕνα φημισμένον διὰ τὴν ἀνδρείαν του Γίγαντα, τὸν ἠνάγκασε παλαίων σῶμα πρὸς σῶμα νὰ γονατίσῃ ἐμπρός του καὶ νὰ ζητήσῃ συγγνώμην, αὐτὸς τὸν ὤθει νὰ συμπαθῇ μόνον τοὺς εὐγενεῖς, νὰ θεωρῇ τοὺς γεωργοὺς καὶ τοὺς τεχνίτας ἀναξίους ἐλέου καὶ νὰ παρίσταται ἀπαθὴς εἰς τὰς σφαγὰς τῶν ὑπηκόων του ἀπὸ τοὺς ὠμοὺς δημίους του. Οὕτω καὶ τὸ θηρίον ὁ αὐτοκράτωρ τῆς Ρώμης Καρακάλας εἶχεν ὡς ἀξίωμα τῆς θηριώδους βασιλείας του «νὰ ἐξασφαλίζῃ τὴν συμπάθειαν τοῦ Στρατοῦ, διὰ δὲ τοὺς λοιποὺς ὑπηκόους του νὰ μὴ δίνῃ οὔτε πεντάρα».

Ἀλλὰ ἡ πτωχὴ Ἀγγλία, ὕστερα ἀπὸ τὴν κατάκτησιν τοῦ ἐδάφους της ὑπὸ τῶν πρώτων Ἱπποτῶν τοῦ κόσμου, Ἱπποτῶν τῆς ἰδίας ἐλευθερίας, ἐξωτερικῆς καὶ ἐσωτερικῆς, τῶν ἐκ Γερμανίας Ἀγγλο-Σαξόνων, ἐπέπρωτο νὰ ὑποστῇ δι' ἄλλης πάλιν Γαλλικῆς ἐπιρροῆς καὶ τὴν κατάραν τοῦ Ρωμαϊκοῦ Δικαίου. Μαζὺ μὲ τὸ ψευτοϊπποτικὸν πνεῦμα ποὺ μετανάστευσεν ἀπὸ τὴν Γαλλίαν εἰς τὴν Ἀγγλίαν, οἱ Ἄγγλοι ἐδέχθησαν τὰς γαλλικὰς ἀντιλήψεις περὶ βασιλείας, περὶ φεουδαλισμοῦ, περὶ νόμου. Δικηγόροι κακοποιοὶ εἰς τὴν Γαλλίαν. Δικηγόροι κακοποιοὶ εἰς τὴν Ἀγγλίαν. Δουλεία τῶν χωρικῶν εἰς τὴν Γαλλίαν. Δουλεία τῶν χωρικῶν εἰς τὴν Ἀγγλίαν. Αἱ συλλήψεις τοῦ Ρωμαϊκοῦ Δικαίου εἰς τὴν Γαλλίαν. Αἱ αὐταὶ καὶ εἰς τὴν Ἀγγλίαν. Ἡ «Ἱερὰ Μεγαλειότης» τῶν Καισάρων εἰς τὴν Γαλλίαν. Ἡ ἰδία καὶ εἰς τὴν Ἀγγλίαν. Ὁ φεουδαλισμὸς ἐκεῖ· ὁ φεουδαλισμὸς ἐδῶ. Βαρόνοι ἐκεῖ. Βαρόνοι ἐδῶ. Πᾶσα δυσπιστία τοῦ ὑπὸ τὸ φέουδον διατελοῦντος πρὸ τοῦ φεουδάρχου μεταβάλλεται εἰς προδοσίαν, πᾶσα δὲ προδοσία εἰς ἱεροσυλίαν διὰ τὴν Γαλλίαν. Τὰ ἴδια ἤρχισαν νὰ σαρκοποιοῦνται καὶ εἰς τὴν Ἀγγλίαν. Ὀλιγαρχία εἰς τὴν Γαλλίαν. Ὀλιγαρχία εἰς τὴν Ἀγγλίαν. Βασιλεῖς τύραννοι ἐκεῖ. Βασιλεῖς τύραννοι ἐδῶ. Καρατομήσεις Βασιλέων εἰς τὴν Ἀγγλίαν. Καρατομήσεις Βασιλέων εἰς τὴν Γαλλίαν. Θρησκευτικοὶ διωγμοὶ ἐκεῖ καὶ ἐδῶ. Ὠμότητες καὶ σπαραγμοὶ καὶ εἰς τὰ δύο Ἔθνη. Καὶ ἐπὶ τέλους μπάσταρδη Δημοκρατία εἰς τὴν Γαλλίαν. Μπάσταρδη δημοκρατία εἰς τὴν Ἀγγλίαν. Ἐφαρμόζεται λοιπὸν καὶ εἰς τὸ Ἀγγλικὸν Ἔθνος τὸ ὡραῖον γαλλικὸν λογοπαίγνιον, τὸ σαρκαστικώτατον διὰ τὴν τριπλῆν ἀγυρτείαν τῆς ἐλευθερίας, τῆς ἀδελφότητος καὶ τῆς ἰσότητος. Λιμπερτέ, ποάν. Ἐγκαλιτέ, ποάν. Φρατερνιτέ, ποάν. — Τὸ ποὰν εἰς τὴν Γαλλικὴν σημαίνει

Λιμπερτὲ ποάν

τελείαν καὶ τίποτε. Εἰς δὲ τὰ δημόσια οἰκοδομήματα τῆς Γαλλίας, αἱ τρεῖς λέξεις χωρίζονται ἡ καθεμιὰ ἀπὸ τελείαν.

Αὐτὴν τὴν ψεύτικην Ἐλευθερίαν, τὴν ψεύτικην Ἀδελφότητα, τὴν ψεύτικην Ἰσότητα, τὰ ὁποῖα ἐπενόησεν ἡ Μεγάλη Γαλλικὴ Ἐπανάστασις τοῦ 1789 διὰ νὰ μεταβάλῃ τὴν μὲν Ἐλευθερίαν εἰς τὴν αἰσχροτέραν Τυρρανίαν, τὴν δὲ Ἰσότητα εἰς τὴν τυραννικωτέραν καὶ τεχνικωτέραν Ἀνισότητα, τὴν δὲ Ἀδελφότητα εἰς τὴν ἀγριωτέραν ἀδελφοκτονίαν — εἰς ὅλην αὐτὴν τὴν μεταμόρφωσιν ἀφιέρωσε τὸν βίον του ὁ μεγαλείτερος Γάλλος κριτικός, ὁ Ταίν, εἰς τὸ μέγα του σύγγραμμα «Ὀριζὶν ντὲ Φρὰνς» — αὐτὴν τὴν ὑποκριτικὴν γαλλικὴν φαρσοτριάδα τὴν παρέλαβεν ἡ βασιλευομένη Ἀγγλικὴ Δημοκρατία, καὶ τὴν κατέστησε φυλαχτὸ καὶ ἔμβλημα ὅλης τῆς τυραννικῆς ὀλιγαρχίας, τῆς ὁποίας ὁ κατ' ἐξοχὴν σημερινὸς ἀντιπρόσωπος εἶναι ὁ πρωθυπουργὸς Λόϋδ Ζώρζ.

Οἱ κυβερνῶντες δαίμονες

Τὰ ψευδῆ αὐτὰ ἰδανικὰ τὰ ὁποῖα οὐδὲν ἕτερον κρύπτουν καὶ διὰ τὴν Γαλλίαν καὶ διὰ τὴν Ἀγγλίαν εἰμὴ αὐθαιρεσίαν τοῦ ἀτόμου, βίαν τῶν κυβερνήσεων, ἠθικὸν χάος, ὁδηγοῦν σήμερα ὡς φάροι τῆς Κολάσεως τὰς κυβερνώσας τάξεις τῆς Γαλλίας καὶ τῆς Ἀγγλίας. Ἐξ οὗ ἔχομεν δύω Κράτη τῆς Βίας, δύω Κράτη τῆς Ἀνομίας, δύω Κράτη τοῦ Γυμνοῦ Ἀτομισμοῦ, δύω Κράτη τῶν Ἐμπορικῶν Δημοκρατιῶν, τῶν Γενουηνσίων καὶ τῶν Βενετῶν. Μηχανισμός, Ἀτομισμός, Μαμμωνισμός, Ἀψυχισμός, Κεφαλαιοκρατισμὸς — αὐτοὶ εἶναι οἱ κυβερνῶντες Δαίμονες τὰ δύω Ἔθνη. Ἐὰν ἡ Γερμανία δὲν τοὺς ἀποκεφαλίσῃ, θὰ τοὺς ἀποκεφαλίσῃ βραδύτερον ἡ προϊοῦσα ἀνάπτυξις τῶν ἰδίων λαῶν των, ἐὰν ὁ κόσμος ἀκολουθῇ τὸν Νόμον τῆς Προόδου. Οἱ ἴδιοι Δαίμονες σύρουν τώρα εἰς τὸν Χορὸν τῆς Κολάσεως καὶ τὴν Μεγάλην Ἀμερικανικὴν Δημοκρατίαν. Ἡ αὐτὴ νόσος· τὰ αὐτὰ συμπτώματα.

ΚΑ.

ΤΟ ΑΓΓΛΙΚΟΝ ΣΥΝΤΑΓΜΑ

Ἀπὸ ἀρίβιστ λόρδος

Καὶ τώρα ἄνοιξε, ὦ Ἀγγλικὴ Ἱστορία τὰς σελίδας σου, νὰ ἱστορήσῃς ὅσα ἔπαθεν καὶ ὑπέμεινεν ὁ Ἀγγλικὸς λαὸς ἀπὸ τοὺς Βασιλεῖς του, τοὺς Εὐγενεῖς του, τοὺς Ἐπισκόπους του, τοὺς Πλουτοκράτας του, διὰ νὰ μάθουν οἱ μικροὶ λαοὶ

ἐὰν λαὸς τοιοῦτος εἶναι ἱκανὸς νὰ βοηθήσῃ ἄλλους λαοὺς εἰς τὸν ἀγῶνα τοῦ δικαίου καὶ τῆς ἐλευθερίας, ἀφοῦ ὁ ἴδιος ἀφίνει ἀτιμωρητεὶ μίαν ὀλιγαρχίαν νὰ τοῦ καταπατᾷ καὶ αὐτὴν καὶ ἐκεῖνο. Καὶ Βασιλεῖς μὲν τυράννους δὲν ἔχει πλέον ἡ Ἀγγλία, διότι ἀπὸ τῆς Βασιλίσσης Βικτωρίας καὶ ἐντεῦθεν καὶ εἰς ὄχι ὀλίγας περιστάσεις καὶ προτοῦ ἀκόμη, ἡ Ἀγγλικὴ Βασιλεία κατήντησε σκιά. Καὶ αὐτὸ δὲ ὑπῆρξεν ἕνας ἀπὸ τοὺς λόγους τῆς ἰσοπεδώσεως τοῦ ἀγγλικοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῆς ἐξισώσεώς του πρὸς ἄλλους ὑποδεεστέρους. Ἀλλ' ἡ Ὀλιγαρχία ἔμεινεν. Καὶ τὰ ὀνόματα τῶν Εὐγενῶν ποὺ φιγουράρουν εἰς τὰς σελίδας τοῦ δεκάτου αἰῶνος εἶναι τὰ ἴδια καὶ σήμερα. Καὶ ὅπως πολλοὶ Ἄγγλοι Εὐγενεῖς κατὰ τοὺς παρελθόντας αἰῶνας ἔγιναν τοιοῦτοι ἀπὸ ἁπλοῖ τυχοδιῶκται, οὕτω οἱ νέοι Εὐγενεῖς της στρατολογοῦνται μεταξὺ τῶν θολωτέρων πηγῶν ἀρριβίστ, ἐξαγοραζομένου τοῦ τίτλου Εὐγενείας διὰ σπουδαίων χρηματικῶν παροχῶν, αἱ ὁποῖαι καταβροχθίζονται εἰς τὸν χωρὶς πᾶτον κορβανᾶν πότε τοῦ ἑνὸς καὶ πότε τοῦ ἑτέρου πολιτικοῦ κόμματος. Ἀπὸ μίαν τοιαύτην ὀλιγαρχίαν τί ἔχουν νὰ περιμένουν οἱ μικροὶ Λαοὶ εἰμὴ καταδυναστεύσεις, ὠμότητας, αὐθαιρεσίας καὶ ἀδικίας, ἀφοῦ ὁ ἴδιος Ἀγγλικὸς Λαὸς ὑπέστη αὐτὰς εἰς τὰς πλείστας τῶν περιστάσεων ἀγογγύστως καὶ τὰς ὑφίσταται ἀκόμη καὶ σήμερον εἰς τὴν οἰκονομικὴν καὶ πλουτολογικήν του ἐξέλιξιν;

Ὁ Ἄγγλος Καρακάλας

Δι' ἕνα Βασιλέα, τὸν Δζών, (1204-1215) ἐλέχθη ἀπὸ τοὺς συγχρόνους του ὅταν ἀπέθανε ὅτι «ὅσον ρυπαρὰ καὶ ἂν εἶναι ἡ Κόλασις, καὶ αὐτὴ ἐν τούτοις ἀπὸ τὴν παρουσίαν του ἔγινε ρυπαρωτέρα.» Τὸ ὅλον του ἦτο μία μάζα ἀποτελουμένη ἀπὸ ἀλαζονίαν, ἐγωϊσμόν, ἀχαλίνωτον ἀκολασίαν, ὠμότητα, τυραννικότητα, ἀναισχυντίαν, δεισιδαιμονίαν, καὶ ἀδιαφορίαν πρὸς τὴν τιμὴν καὶ πρὸς τὴν ἀλήθειαν. Μεταξὺ τῶν ποινῶν του κατελέγετο τὸ νὰ ἀφίνῃ μικρὰ παιδιὰ νὰ ἀποθνήσκουν τῆς πείνης. Ἢ νὰ σκοτώνῃ γέρους μὲ σιδηρᾶς ράβδους. Ἡ δὲ αὐλή του ἦτο σωστὸ μπορδέλο. Ἡ εὐγενεία του ἦτο ἀπὸ τὴν Γαλλικὴν δυναστείαν τοῦ Ἀνζοῦ. Καὶ ὅμως ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τοῦ θηρίου αὐτοῦ οἱ Εὐγενεῖς—ἄλλα θηρία—ἀπέσπασαν τὸν Μέγαν Συνταγματικὸν Χάρτην. Ἀλλ' ὁ Χάρτης αὐτὸς ἦτο ἡ μπάλα ποὺ ἔπαιζαν στὰ χέρια τους οἱ Βασιλεῖς καὶ οἱ Εὐγενεῖς. Πότε τὴν εἶχαν οἱ πρῶτοι καὶ πότε οἱ δεύτεροι. Καὶ πότε ὑπέκυπταν αὐτοί· πότε ἐκεῖνοι. Ὁ λαὸς ὅμως οὐδέποτε τὴν εἶχεν. Ἡ μπάλα ἐστρέφετο πάντοτε κατὰ τοῦ λαοῦ.

Οἱ ξένοι τυχοδιῶκται

Ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ Διαδόχου τοῦ Δζὼν Ἑρρίκου τοῦ Γ΄. (1216-1257) ὁ παπισμὸς ὠργίαζε εἰς τὴν Ἀγγλίαν. Γάλλοι πειναλέοι ἀπὸ τὸ Ποατεβὲν καὶ τὴν Βρετάνην ἐπλημμύρησαν τὴν Αὐλὴν καὶ κατέλαβον τὰ καλλίτερα ἀνάκτορα. Αἱ Ἐπισκοπαὶ ἐδόθησαν εἰς Γάλλους. Καὶ αὐτὸς ὁ γελωτοποιὸς τοῦ Βασιλέως ἦτο Γάλλος. Οἱ περισσότεροι νέοι λόρδοι ἦσαν Γάλλοι. Αὐτοὶ δὲ ἐκουβαλοῦσαν σμήνη γυναικῶν εἰς ἀναζήτησιν συζύγων. Τρεῖς Ἄγγλους λόρδους τοὺς ἐνύμφευσεν ὁ Ἐρρῖκος διὰ τῆς βίας μὲ Γαλλίδας. Ὅλη ἡ διοίκησις περιῆλθεν εἰς χεῖρας ξένων τυχοδιωκτῶν. Τὸ Κράτος περιῆλθεν εἰς ἀναρχίαν. Οἱ μεγαλείτεροι τῶν Αὐλικῶν ἦσαν διάσημοι λῃσταί. Εἰς αὐτὰ τὰ πρόθυρα τῶν Ἀνακτόρων ἐλήστευον μεγαλεμπόρους. Ὅλοι οἱ δικασταὶ ἐδέχοντο δῶρα. Καὶ ἡ εὐγενεία του — ὁ Ἑρρῖκος Γ΄. — ἦτο Γάλλος.

Ἴσχυεν ὅμως ὁ Συνταγματικὸς Χάρτης. Τὰ τερατωδέστερα τῶν ἐγκλημάτων κατὰ τῶν λαῶν ἔγιναν πάντοτε ὑπὸ τὴν σκέπην τοῦ Συντάγματος. Ἀγγλικὴ ἐφεύρεσις, σὰν τὰ περίφημα χάπια τοῦ Χολλοβάη. Ἐρωτᾶτε τί ἔκαναν ἐπὶ Ἐρρίκου Γ΄. οἱ βαρόνοι, οἱ φρουροὶ τοῦ Συντάγματος; Ἐμάλοναν ἀναμεταξύ τους διὰ τὰ δικά τους τὰ λάφυρα.

Ὀλιγαρχία ὑπὸ Σύνταγμα

Μὲ τοὺς τρεῖς Ἐδουάρδους (1265-1360) ἀρχίζει τὸν βίον της ἡ νέα Ἀγγλία. Ἀλλ' ἡ συνταγματικὴ αὐτὴ Ἀγγλία ἐξηκολούθησε πάντοτε νὰ εἶναι ὀλιγαρχικὴ Ἀγγλία. Εἰς τὸ Παρλαμέντο δὲν παρεκάθηντο παρὰ Εὐγενεῖς, Φεουδάρχαι, Μεγαλοκτηματίαι καὶ Πλούσιοι. Ἐδῶ ἐγελάσθησαν οἱ λαοὶ ὅλοι ἀπὸ τὴν ἀγγλικὴν συνταγὴν τοῦ Συντάγματος. Τὸ ἐξέλαβον ὡς ὄργανον ἐλευθερίας. Ἐνῷ δὲν ἦτο παρὰ ἓν ὄργανον καταθλίψεων. Ἂν δὲ τοιοῦτο ἦτο τὸ πολίτευμα αὐτὸ εἰς τὸν τόπον τῆς γεννήσεώς του, φαντασθῆτε τὶ ἐγίνετο μεταφυτευόμενον εἰς ἄλλα Κράτη. Ποῖοι δὲ τὸ μετεφύτευον; Ποῖοι τὸ διεχειρίζοντο; Ποῖοι τὸ ἀνέλυον; Ποῖοι ἦσαν οἱ φαρμακοποιοί του, οἱ ἀλχημικοί του; Ποῖοι τὸ ἐσήκοναν ψηλά; Ποῖοι τὸ ἑρμήνευαν; Ποῖοι τὸ πουλοῦσαν εἰς τὰ κτήνη τοὺς λαοὺς μὲ τὸ «ὁρίστε κύριοι» τῶν πλανοδίων θαυματοποιῶν, ὀδοντοϊατρῶν καὶ τερατοεπιδεικτῶν; Οἱ δικηγόροι! Δηλαδὴ οἱ προαγωγοὶ τῆς Ὀλιγαρχίας!

Ὁ ἀτιμώτερος τῶν νόμων ὑπὸ κοινοβουλευτικώτατον Βασιλέα

Αὐτὸ ἦτο τὸ Σύνταγμα τῆς Ἀγγλίας. «Ἡ δύναμις,» λέγει πάλιν ὁ Γκρήν, «τὴν ὁποίαν ὁ Συνταγματικὸς Χάρτης ἀπέσπασεν ἀπὸ τὸ Στέμμα δὲν ἔλαχεν εἰς τὸν λαόν, ἀλλ' εἰς τοὺς Βαρόνους.» Ἔπταιαν λοιπὸν οἱ μετέπειτα Ἄγγλοι Βασιλεῖς ἂν βλέποντες τὸ Σύνταγμα νὰ τὸ ἐκμεταλλεύωνται οἱ Βαρόνοι, ἠγωνίζοντο εἰς τὴν πραγματικότητα νὰ τὸ καταρ-

γοῦν; Οὕτω ὁ Ριχάρδος ὁ Β'. (1389-1397) ἐννοοῦσε νὰ βασιλεύῃ ὡς ἀπόλυτος Μονάρχης. Ἀλλ' οἱ Βαρόνοι, ἰδόντες ὅτι χάνουν τὴν ἐξουσίαν ἀπὸ τὰ χέρια τους καὶ δὲν θὰ κατεδυνάστευον πλέοι αὐτοὶ τὸν λαόν, τὸν ἐξεθρόνισαν, ὡς ἐξεθρόνιζον ἐνίοτε Τοῦρκοι πασσάδες τὸν Σουλτάνον τους. Καὶ ἀντ' αὐτοῦ ἕνας Εὐγενὴς λέγων ὅτι ἔχει μέσα του βασιλικὸν αἷμα ἐχρίσθη Βασιλεὺς συνταγματικώτατος. Δηλαδὴ ἀντιλαϊκώτατος. Διατί; Διότι ἦτο ὁ κατ' ἐξοχὴν κοινοβουλευτικὸς Βασιλεύς. Ἑπομένως ἐκυβερνοῦσεν ὡς τὸ πειθήνιον ὄργανον τοῦ Παρλαμέντου. Ἄρα τυραννικώτατα. Ἐπ' αὐτοῦ λοιπὸν τοῦ κοινοβουλευτικοῦ Βασιλέως, τοῦ Ἑρρίκου τοῦ Δ'., ἐψηφίσθη ὁ ἀτιμώτερος ὅλων τῶν Ἀγγλικῶν Νόμων. Ἐννοεῖται ὅτι τὸ ἐπίθετον τῆς ἀτιμίας δὲν τὸ χορηγοῦμεν ἡμεῖς. Ἀλλ' ὁ Ἄγγλος ἱστορικός. Ὁ περὶ αἱρέσεων νόμος.

Ὁ νόμος τὸν ὁποῖον ὠνειρεύοντο πρὸ πολλοῦ οἱ Ἄγγλοι Ἀρχιεπίσκοποι καὶ δὲν τὸν ἐπετύγχανον. Τώρα ἐπὶ τοῦ κοινοβουλευτικοῦ Ἑρρίκου τὸν ἐπέτυχον. Τί ἦσαν οἱ Ἄγγλοι Ἐπίσκοποι; Οἱ ἀπαισιώτεροι Ἀντίχριστοι. Καὶ οἱ λαιμαργότεροι κλέπται. Ὑπῆρξεν ἐποχὴ ποὺ τὸ ***ἓν τρίτον*** τοῦ Ἀγγλικοῦ ἐδάφους ἀνῆκεν εἰς αὐτούς. Τὰ δὲ τυχερά τους, ἢ ὅπως τὰ ἔλεγαν οἱ Φαρισαῖοι τὰ «πνευματικά τους» — διότι τὰ «τυχερὰ» εἶναι διὰ τοὺς δικούς μας φτωχοπαπάδες — ὑπερέβαινον εἰς τὸ διπλάσιον τὴν ἐπιχορήγησιν ποὺ ἔπερναν οἱ Βασιλεῖς. Τοιοῦτοι ἁγιογδύται, λαβόντες εἰς χεῖρας τὸν περὶ αἱρέσεων νόμων, κατεδίωξαν ἀμειλίκτως τὴν θρησκευτικὴν ἐλευθερίαν, καὶ κατήσχυναν τὴν Ἀγγλικὴν ἱστορίαν. Δυνάμει τοῦ νόμου αὐτοῦ ἱερεῖς, ἱεροκήρυκες, διδάσκαλοι, συγγραφεῖς ἐκάησαν ζωντανοί. Αὐτὰς τὰς ἀτιμίας οἱ Ἕλληνες συνήθως τὰς ἀποδίδομεν εἰς τοὺς Ἱσπανοὺς Ἱερεξεταστάς. Ὄχι! Πρωτομάστοροι εἰς αὐτὰς ὑπῆρξαν οἱ Ἄγγλοι Ἐπίσκοποι. Οὗτοι παρέδιδον εἰς τὰς φλόγας ζωντανὸν πάντα ὅστις δὲν συμφωνοῦσε μὲ αὐτοὺς θρησκευτικῶς. Πάντα ὅστις δὲν παρεδέχετο ὅτι οἱ Ἐπίσκοποι πρέπει νὰ συνάζουν τεράστια πλούτη καὶ νὰ ζοῦν Σαρδαναπαλικώτατα. Αὐταὶ δὲ αἱ φρικαλεότητες ἐγίνοντο, διότι ἐβασίλευε πλέον τῆς Ἀγγλίας Βασιλεὺς Συνταγματικός, ὁ Ἑρρῖκος Δ'. Ἐκυοφορεῖτο τότε εἰς τὴν Ἀγγλίαν μία ἀπὸ τὰς μεγάλας δόξας της. Ἡ θρησκευτικὴ μεταρρύθμισις. Ἡ ἀναγέννησις τοῦ Εὐαγγελίου. Ἡ ἐλευθερία τῆς θρησκευτικῆς συνειδήσεως. Εἶχε προηγηθῇ ἤδη ἄλλη μεγάλη δόξα τῆς Ἀγγλίας διὰ τὴν σκοτεινὴν ἐποχὴν τοῦ Μεσαίωνος. Τὰ Πανεπιστήμιά της, εἰς τὰ ὁποῖα ἐγλυκοχάραξε ροδοστεφάνωτη ἡ πρώτη

Οἱ ἀντίχριστοι Ἄγγλοι Ἀρχιεπίσκοποι

Ὁ μέγας Οὐϊκφιλ

διανοητικὴ ἐλευθερία, ἡ πρώτη φιλοσοφία, ἡ πρώτη ἐπιστήμη. Εἶχεν ἤδη δράσει καὶ ἀποθάνει ὁ μέγας πρόδρομος τοῦ Γερμανοῦ Λουθήρου, ὁ πατὴρ τοῦ Ἀγγλικοῦ Προτεσταντισμοῦ, ὄχι τοῦ σημερινοῦ τοῦ στείρου, τοῦ ἐγωϊστοῦ, τοῦ φαρισαΐζοντος, τοῦ εὐρωτιῶντος, ἀλλὰ τοῦ τότε, τοῦ γεμάτου φῶς, ἐλευθερίαν, Χριστόν.

Ὁ Οὐΐκλιφ. Ἀπὸ ἁπλοῦς διδάσκαλος ἔγινε μέγας συγγραφεύς, μέγας πολιτικός, μέγας ριζοσπάστης, μέγας μεταρρυθμιστής, μέγας θρησκευτικὸς δημιουργός. Ὅλας τὰς καταχρήσεις καὶ τὰς ἀτιμίας τῶν Ἐπισκόπων τοῦ νὰ δημεύουν καὶ νὰ ἁρπάζουν, τοῦ νὰ φορολογοῦν καὶ νὰ ἀποστραγγίζουν, τοῦ νὰ πωλοῦν συγχώρια καὶ ἀφέσεις ἁμαρτιῶν, τοῦ νὰ μὴν ὑπόκεινται εἰς τὰ κοινὰ δικαστήρια καὶ εἰς τὸν κοινὸν Νόμον, τοῦ νὰ ἐμπορεύωνται διαθήκας, διαζύγια καὶ δωρεάς, τοῦ νὰ ἔχουν κρεμαστὰ μανίκια καὶ κατσαρὰ μαλλιά, τοῦ νὰ πιθηκίζουν εἰς ὅλα τοὺς ἱππότας, εἰς τὴν τάξιν τῶν ὁποίων ἀνῆκον, τοῦ νὰ μὴ σκανδαλίζωνται ἀπὸ κανένα ὄργανον, τοῦ νὰ διαπράττουν οἱ ἴδιοι τοιαῦτα, τοῦ νὰ εἶναι ὡς τὸν λαιμὸν χωμένοι εἰς τὴν πολιτικήν, ὅλα αὐτὰ καὶ ἄλλα χειρότερα ὁ Οὐΐκλιφ τὰ ἐμαστίγωσε καὶ ἐπροκάλεσε μίαν καθολικὴν πνευματικὴν ἐπανάστασιν. Ὁ Οὐΐκλιφ μόνον εἰς τὸν Θεὸν ἀνεγνώριζε κυριαρχίαν. Πᾶσαν δὲ Ἐξουσίαν τὴν ἐβάσιζεν ἐπὶ τῆς Χάριτος. Ἦτο ὅμως καὶ ὁ Οὐΐκλιφ, μεθ' ὅλον τὸ μεγαλεῖον του, Ἄγγλος. Καὶ μεταξὺ ἄλλων ἔλεγεν ὅτι δυστυχῶς ἐπὶ τῆς Γῆς «ὁ Θεὸς πρέπει νὰ ὑπακούῃ εἰς τὸν Διάβολον». Ὅπως δήποτε ἐδημιούργει ἀμέσους σχέσεις μεταξὺ Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων. Ἐκεραυνοβόλει οὕτω τὸν Ἐωσφορήσαντα Παπισμόν. Μολονότι δὲ εἰς τὰς ἀρχὰς τῆς δράσεώς του εἶχεν συμμαχήσει μὲ τὸ κόμμα τῶν βαρόνων διὰ νὰ καταλύσῃ τὸ Κράτος τῶν Ἐπισκόπων, ὅταν ἀπεκήρυξε τὸ δόγμα τῆς μετουσιώσεως, καὶ ἀπεκηρύχθη ἀπὸ τοὺς Εὐγενεῖς, τότε ὡς ὁ Λούθηρος ἐρρίφθη εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ λαοῦ, καὶ ἐδημιούργησε μίαν ζωντανήν, ἀναγεννητικήν, πνευματοποιὸν θρησκευτικὴν κίνησιν, ἥτις ὠνομάσθη Λολλαρδισμός. Ὑπὸ τὴν σημαίαν αὐτοῦ κατετάχθησαν ὅσοι τίμιοι, ὅσοι χρηστοί, ὅσοι θεοφοβούμενοι, ὅσοι εὐλογημένοι, ὅσοι ἀγαθοί. Τὸ ἄνθος τῆς ἀγγλοσαξωνικῆς τελειότητος.

Καὶ αὐτοί, χάρις εἰς τὸν περὶ αἱρέσεων Νόμον τοῦ Συνταγματικωτάτου Ἐρρίκου τοῦ Δ'. παρεδίδοντο ζωντανοὶ εἰς τὰς φλόγας!

ΚΒ'.

ΟΙ ΤΥΡΑΝΝΟΙ ΤΗΣ ΑΓΓΛΙΑΣ

Οἱ Ἄγγλοι Εὐγενεῖς ἁπλούστατα λῃσταί

Δέκατος Πέμπτος Αἰών. Ὁ αἰὼν ὁ ὀνομασθεὶς τῆς Ἀναγεννήσεως. Χάρις εἰς τὴν ἀναβίωσιν τῶν Ἑλληνικῶν Γραμμάτων. Εἰς τὸν Θρόνον τῆς Ἀγγλίας ἕνα βρέφος ἐννέα μηνῶν. Ποῖος ἐβασίλευεν ἀντ' αὐτοῦ; Τὸ Παρλαμέντον. Καὶ ἐπὶ τοῦ Παρλαμέντου; Οἱ αἰώνιοι Εὐγενεῖς. Τί ἦσαν τότε οἱ Ἄγγλοι Εὐγενεῖς; Ἁπλούστατα λῃσταί. «Ἄλλον σκοπὸν δὲν εἶχαν—γράφει ὁ αἰώνιος Γκρὴν—παρὰ πῶς νὰ γίνουν κάτοχοι χρυσοῦ· ὁ πόθος των ἀπέβλεπε τὰ λάφυρα καὶ τὴν λεηλασίαν τῶν κτημάτων, τῆς βουτιὲς εἰς τὰς πόλεις καὶ τὰ λύτρα ἀπὸ αἰχμαλώτους». Οἱ λῃσταὶ τοῦ Δήλεσι δηλαδὴ ποὺ αἰχμαλώτισαν κατὰ τὸ 1866 τοὺς λόρδους, ἐξεστράτευσε δὲ τότε ὅλη ἡ Ἀγγλία ἐναντίον τῆς Ἑλλάδος ὡς ἐχούσης ἀκόμη λῃστάς, δὲν ἦσαν ἄλλο παρὰ πνευματικοὶ ἀδελφοὶ τῶν προγόνων τῶν συλληφθέντων τότε λόρδων. Οἱ πόλεμοι ποὺ ἔκαμνον δὲν ἦσαν τίποτε ἄλλο—λέγει ὁ Γκρὴν—παρὰ σφαγαὶ καὶ λῃστεῖαι. Τὸ γεγονὸς ἠνάγκασε ἕνα Γάλλον στρατηγὸν νὰ ἀναφωνήσῃ μὲ πλήρη γαλατικὸν κυνισμὸν ὅτι «ἂν ὁ Θεὸς ἐγίνετο σήμερον καπετάνιος, θὰ καταντοῦσε καὶ αὐτὸς νὰ γίνῃ λῃστής». Εἰς τὸ Παρλαμέντο οἱ Βαρόνοι ἤρχοντο συνοδευόμενοι ἀπὸ μαγγουροφόρους. Τὸ δὲ Κοινοβούλιον τοῦ 1462 ἐπωνομάσθη τὸ Κοινοβούλιον τῆς Μαγγούρας (Κλὰμπ Πάρλαμεντ). Εἶχεν ἀπαγορευθῆ νὰ φέρουν ὅπλα οἱ ὀπαδοί των καὶ εἶχαν καταφύγει εἰς τῆς μαγγούρες. Ὅταν ἀπηγορεύθησαν καὶ ἡ μαγγοῦρες, ἤρχοντο φέροντες στῆς τσέπες των πέτρες καὶ σφαῖρες ἀπὸ μολοῦβι.

Ποὺ δὲ τὴν κατήντησαν μίαν τέτοιαν Ἀγγλίαν οἱ βαρόνοι; Εἰς τοιαύτην ἀποσύνθεσιν, ὥστε εἰς τὸν νέον κατὰ τῆς Γαλλίας πόλεμον νὰ ἡττηθοῦν οἱ ἀγγλικοὶ στρατοὶ ἀπὸ μίαν δραματιζομένην Γαλλίδα βοσκοποῦλαν, τὴν ὡραίαν Παρθένον τῆς Αὐρηλίας, τὴν Ἰωάνναν Δ' Ἄρκ. Τὸ ἰδεῶδες τῆς ἀνδρείας κόρης. Μία κόρη ποὺ ὡδήγησεν εἰς νίκην ἕνα ἔθνος καὶ ἕνα στρατόν. Καὶ τὴν ὁποίαν ὅταν αἰχμαλώτισαν οἱ Ἄγγλοι τὴν ἔκαψαν ζωντανήν.

Δὲν ἀρκεῖ αὐτὸ καὶ μόνον τὸ γεγονὸς νὰ μᾶς ἀποκαλύψῃ τὸν Ἀγγλικὸν λαὸν ὡς μηδὲν διαφέροντα τοῦ Γαλλικοῦ, ὡς

λαὸν δοῦλον τυραννηθέντα ἀπὸ Βασιλεῖς, Ἀρχιεπισκόπους, Βαρόνους;

Ἄγγλος Σουλτὰν Χαμὶτ

Καὶ κατόπιν ἔχομεν τὸν ὀνομασθέντα πόλεμον τῶν Ρόδων. Πολέμους δηλαδὴ βαρόνων μετὰ βαρόνων. Λῃστῶν μετὰ λῃστῶν. Τίς ἐθυσιάζετο καὶ τίς ἐμαρτύρει εἰς τοὺς πολέμους αὐτούς; Ὁ λαὸς ὁ Ἀγγλικός. «Δι' ἑκατὸν χρόνια», λέγει ὁ Γκρήν, «ἀνεστάλησαν αἱ ἀγγλικαὶ ἐλευθερίαι». Καὶ τίς ἐκέρδισε ἀπὸ τὴν νέαν αὐτὴν ἀποσύνθεσιν τοῦ ἀγγλικοῦ λαοῦ, τὴν φέρουσαν ἡμᾶς εἰς τὸν Δέκατον Ἕκτον Αἰῶνα; Ἡ νέα τυραννία τοῦ Στέμματος. Μεταξὺ Βασιλέων, Βαρόνων καὶ Ἀρχιεπισκόπων μετηλλάσσετο τὸ σκῆπτρον τῆς ἐξουσίας. Καὶ τὸ σκῆπτρον αὐτὸ κατεφέρετο ἀδυσώπητον κατὰ τῶν νώτων τοῦ ἀγγλικοῦ λαοῦ. Ἡ ἀπόλυτος Μοναρχία ἀποκαθίσταται ἀκεραία. Καὶ ἀντιπρόσωπος αὐτῆς ὁ Ἐδουάρδος Τέταρτος. Ἕνας ἀληθινὸς Σουλτὰν Χαμὶτ τῆς Ἀγγλίας. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ὠμότητα, τὴν τυραννίαν καὶ τὴν πολιτικὴν περίνοιαν. Ἡ διαφορὰ συνίστατο ὅτι ὁ μὲν Χαμὶτ ἦτο τέρας ἀσχημίας καὶ δειλίας, ὁ δὲ Ἐδουάρδος πρότυπον καλλονῆς καὶ ἀνδρείας. Ὑπερέβαινε δὲ τὸν Χαμὶτ εἰς τὴν ἀκολασίαν. Ὡμοίαζον πάλιν ὡς δύω αὐγὰ τῆς ἴδιας κόττας ὡς πρὸς τὴν δίψαν τοῦ χρήματος. Ὁ Ἐδουάρδος ἀπεγύμνωνε τοὺς Βαρόνους διὰ νὰ πλουτίσῃ ὁ ἴδιος. Εἶχε καταντήσει δὲ νὰ γίνῃ ἐφοπλιστής. Ὠνομάσθη διὰ τοῦτο Ἐμποροβασιλεύς. Τὰ πλοῖά του φορτωμένα κασσίτερον, τσόχες, μαλλιὰ ἔφθαναν τότε καὶ μέχρι τῆς Ἑλλάδος. Ἠνάγκαζε τοὺς πλουσίους ἐμπόρους νὰ τοῦ κάνουν δῶρα εἰς ὁλοκλήρους περιουσίας. Εἶχε δὲ γεμίσει τὴν πρωτεύουσαν ἀπὸ Χαφιέδες, ἀλὰ Χαμὶτ καὶ ἀλὰ Ἀντάντ.

Τὰ τέρατα τοῦ Σαίξπηρ

Ὅταν ἀπέθανεν ὁ Ἄγγλος Χαμίτ, ὁ Ἐδουάρδος ὁ Δ'., ὁ υἱός του ἦτο δεκατριετής. Ὁ ἀδελφὸς τοῦ Ἐδουάρδου Ριχάρδος ἀνεκηρύχθη κηδεμών του. Ἡ πρώτη του πρᾶξις ὡς κηδεμόνος; Νὰ ἀπολύσῃ τὸν πρωθυπουργὸν τοῦ ἀποθανόντος Βασιλέως, τὸν λόρδον Χάστιγξ. Ἦτο μεσημέρι. Καὶ εἶχε στρωθῇ ἡ τράπεζα τοῦ Κηδεμόνος. Παρὼν καὶ ὁ Χάστιγξ. Παρόντες ὅμως καὶ στρατιῶται. Καὶ ὁ Κηδεμὼν ἀποτεινόμενος πρὸς τὸν Χάστιγξ τοῦ λέγει:—«Δὲν θ' ἀρχίσω νὰ φάγω, ἐὰν δὲν μοῦ φέρουν αὐτοὶ (οἱ στρατιῶται) τὸ κεφάλι σου». Σὲ ὀλίγα λεπτὰ τῆς ὥρας ἀπεκεφαλίζετο ὁ Χάστιγξ διὰ νὰ μὴν κρυώσῃ τὸ φαγητὸν τοῦ Προτέκτορος. Δὲν παρῆλθον δὲ δύω μῆνες, καὶ ἀνεκηρύσσετο Βασιλεύς. Ὁ δὲ νόμιμος Βασιλεύς; Ὁ Διάδοχος τοῦ Ἐδουάρδου Γ'. ὁ δεκατριετὴς ξανθὸς ἔφηβος; Εἰς τὸν Πύργον μαζὺ μὲ τὸν ἀδελφόν του,

τὸν Δοῦκα τοῦ Γιόρκ, ὅπου μίαν νύκτα κατὰ διαταγὴν τοῦ θείου των Βασιλέως δολοφονοῦνται. Αὐτὰ τὰ τέρατα καὶ αὐτὰ τὰ θύματα τὰ πῆρε μετ' ὀλίγον ὁ Σαίξπηρ καὶ τὰ κατέστησε πρωταγωνιστὰς τῶν αἰωνίων ἱστορικῶν του δραμάτων.

Οἱ Βασιλεῖς μεταβάλλονται εἰς τυράννους

Ἦλθε καὶ ἡ ἐφεύρεσις τῆς πυρίτιδος εἰς ἐνίσχυσιν τῆς τυραννίας τῶν Ἄγγλων Βασιλέων. Ἡ πυρῖτις ἐξησθένησε τὸν φεουδαλισμόν. Τὸ πυροβολικὸν κατέστησε περιττοὺς τοὺς ἡρωϊσμοὺς τῶν Ἱπποτῶν καὶ τῶν Βαρόνων. Ἀλλ' οἱ Βαρόνοι δὲν διέθετον πλέον πυροβολικόν. Τὸ διέθετον οἱ Βασιλεῖς. Καὶ οἱ Βασιλεῖς τῆς Ἀγγλίας μεταβάλλονται εἰς αἱμοδιψεῖς τυράννους. Ὅταν ὁ ἐκτὸς τῆς Ἀγγλίας κόσμος εὑρύνεται, φωτίζεται, ἐκπολιτίζεται, ἀπὸ μὴ Ἄγγλους ὡς ἐπὶ τὸ πολύ. Ἀπὸ Ἕλληνας, ἀπὸ Ἰταλούς, ἀπὸ Ὁλλανδούς, ἀπὸ Πορτογάλλους, ἀπὸ Ἱσπανούς. Ὅταν μετὰ τὴν ἅλωσιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἕνας τῶν Ἑλλήνων λογίων, ὁ Ἀργυρόπουλος, ἤκουσεν ὅτι ὁ Γερμανὸς Ῥαϋχλιν μετέφρασε τὸν Θουκυδίδην, ἀνεφώνησεν: «Ἡ Ἑλλὰς διῆλθε τὰς Ἄλπεις!»

Ἡ Ἀγγλία ἐγέννησε τότε ἕναν μεγάλον κοινωνιολόγον. Τὸν Θωμᾶν Μούρ, τὸν περίφημον συγγραφέα τῆς «Οὐτοπίας». Τὸν ζητήσαντα νὰ μεταβάλῃ τὴν κοινωνίαν πολιτικῶς, θρησκευτικῶς, ἠθικῶς. Ἰδίως νὰ ἐξημερώσῃ τὸ ἄγριον, τὸ ἀπάνθρωπον, τὸ φοβερὸν σωφρονιστικὸν σύστημα τῶν Ἄγγλων.

Ὁ Θωμᾶς Κρόμβελ

Ἀλλ' ὁ Μοὺρ ἦτο ἕνας ἰδεολόγος. Καὶ ἡ Ἀγγλία τὸν καιρὸν ἐκεῖνον ἐτρομοκρατήθη ἀπὸ τὸν Καρδινάλιον Οὐόλσεϋ κατ' ἀρχὰς καὶ ἀπὸ τὸν Θωμᾶν Κρόμβελ ἀφ' ἑτέρου. Μὴ συγχέετε τὸν Θωμᾶν Κρόμβελ μὲ τὸν Πρόεδρον τῆς μετέπειτα ὀλιγοετοῦς Ἀγγλικῆς Δημοκρατίας Ὄλιβερ Κρόμβελ. Ὁ Ὄλιβερ Κρόμβελ, ἀπέναντι τοῦ Θωμᾶ Κρόμβελ ἦτο ἄγγελος ἀπέναντι τοῦ Διαβόλου. Καὶ ὁ Κρόμβελ αὐτὸς ἤσκησε τὴν πολυετῆ του τρομοκρατίαν ἐπὶ τοῦ Ἐρρίκου τοῦ Ὀγδόου ὅστις ἀνῆλθε τὸν Θρόνον δεκαοκταετής, μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι θὰ φέρῃ τὸν χρυσοῦν αἰῶνα εἰς τὴν Ἀγγλίαν. Ὡραῖος τὴν ὄψιν, ὑψηλότερος ἀπὸ ὅλους τοὺς ὑπηκόους του, παλαιστὴς ἀνίκητος, κυνηγὸς ἀπαράμιλλος, πρῶτος ὡς τοξότης, πρῶτος ὡς ἱππεύς, μὲ ἀδάμαστον ἐνδιαφέρον διὰ τὰ γράμματα, διὰ τὰς τέχνας, διὰ τὰς ἐπιστήμας, θαυμασθεὶς ἀπὸ τὸν Μέγαν Ἔρασμον, τὸν συγγραφέα τοῦ «Ἐγκωμίου τῆς Μωρίας», διὰ τοῦ ὁποίου ἐσατύρισε πᾶσαν ἀμάθειαν, πᾶσαν πρόληψιν καὶ πᾶσαν τυραννίαν.

Καὶ ὅμως αὐτὸς ἐνεκολπώθη αὐτὸν τὸν Θωμᾶν Κρόμβελ

ὁ ὁποῖος ἕνα σκοπὸν ἐπεδίωξε: πῶς ὡς Ἀρχικαγγελάριος τοῦ Ἄνακτός του νὰ κάμῃ ὅλην τὴν ἠθικήν, πνευματικήν, θρησκευτικὴν Ἀγγλίαν ἐρείπιον, διὰ νὰ θεμελιώσῃ ἐπ' αὐτῆς τὴν Ἀπόλυτον Μοναρχίαν. Ὅ,τι ὑπῆρξεν ὁ Μακιαβέλης δι' ἕνα Καίσαρα Βοργίαν, αὐτὸ ὑπῆρξεν ὁ Θωμᾶς Κρόμβελ δι' ἕνα Ἑρρῖκον Ὄγδοον. Πρὸ τῆς Ἀπολύτου Μοναρχίας ἡ Ἐκκλησία ἔπρεπε νὰ γίνῃ ὑποπόδιον τοῦ Θρόνου. Ὁ ἄμβων ἔπρεπε νὰ κηρύττῃ τὴν Ἀπολυταρχίαν. Ἀπὸ τὸν Θρόνον ἔπρεπε νὰ ἐκπορεύεται ἡ πίστις καὶ ἡ θρησκεία τοῦ κάθε ὑπηκόου. Ὁ ἴδιος Βασιλεὺς ἔγραφε ἄρθρα πίστεως. Τὰ Μυστήρια ἀπὸ ἑπτὰ διετάχθη νὰ γίνουν τρία. Τὰ προσκυνήματα κατηργήθησαν. Τὰ Μοναστήρια διελύθησαν. Αἱ ἱεραὶ εἰκόνες ἐθρυμματίσθησαν. Ὅλα δὲ αὐτὰ διὰ τρομοκρατίας. Ἡ αἱματοχυσία τοῦ Ροβεσπιέρου, λέγουν οἱ Ἄγγλοι ἱστορικοί, ἤτο τίποτε ἀπέναντι τῆς αἱματοχυσίας τοῦ Κρόμβελ. Ἐτρομοκράτει ὄχι μόνον τὸν λαόν, ἀλλὰ καὶ αὐτὸν τὸν Βασιλέα. Ὁ Ἔρασμος ἔλεγε διὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην τοῦ Τρόμου—εὑρισκόμεθα δὲ σημειώσατε εἰς τὸν δέκατον ἕκτον αἰῶνα—κάτω ἀπὸ κάθε πέτρα ἐκοιμᾶτο καὶ ἕνας σκορπιός. Τὰ δικαστήρια ὅλα ἕνα εἶχαν νόμον, τὴν Βασιλικὴν Θέλησιν. Οἱ εὐγενέστεροι καὶ οἱ καλλίτεροι ἐστέλλοντο εἰς τὴν λαιμητόμον. Εὐγενεῖς, μὲ βασιλικὸν αἷμα εἰς τὰς φλέβας των, ἀπεκεφαλίζοντο. Ἡ αἱματοχυσία εἶχε γίνει σύστημα. Ὁ Κρόμβελ μελετοῦσε κάθε τόσο τὸν «Πρίγκηπα» τοῦ Μακιαβέλη. Αἱ ἰδιόχειροι σημειώσεις, ποὺ εὑρέθησαν μετὰ τὸν θάνατόν του, ἀπέβλεπον τὰ πρόσωπα ποὺ θὰ ἐδικάζοντο, θὰ κατεδικάζοντο καὶ θ' ἀπεκεφαλίζοντο. Ὅλα δ' ἐγίνοντο χωρὶς πάθος, χωρὶς ὀργήν, χωρὶς ἔξαψιν. Ἡ ἱστορία δὲν ἀναγράφει ψυχραιμότερον κακοῦργον ἀπὸ αὐτὸν τὸν Θωμᾶν Κρόμβελ. Ὁ φιλόσοφος καὶ κοινωνιολόγος Μοὺρ ἀπεκεφαλίσθη καὶ αὐτός. Τὴν παραμονὴν δὲ τῆς ἐκτελέσεως θωπεύων τὴν λευκήν του γενειάδα ἔλεγε γελῶν· «Τί κρῖμα νὰ κοποῦν τέτοια γένεια ποὺ ποτέ τους δὲν διέπραξαν προδοσίαν.» Ἡ παραμικρὰ ἀντίστασις ἐναντίον τοῦ τυράννου ἐπνίγετο εἰς τὸ αἷμα. Κατὰ χιλιάδας οἱ ἐπαναστάται ἀπηγχονίζοντο. Γυναῖκες κατεδικάζοντο εἰς τὸν διὰ πυρᾶς θάνατον.

Καὶ ὅταν ὁ Τύραννος ἀπέθανε, «ὁ θρίαμβος τῆς πολιτικῆς του, λέγει ὁ Γκρήν, ἤτο πλήρης. Ἡ Μοναρχία εἰς τὸ ὕψος τῆς δυνάμεώς της. Αἱ παλαιαὶ ἐλευθερίαι τῆς Ἀγγλίας λιποθυμισμέναι κατέκειντο εἰς τοὺς πόδας τοῦ Βασιλέως. Οἱ λόρδοι γονατισμένοι χωρὶς θάρρος. Ἡ Βουλὴ τῶν Κοινοτήτων γεμάτη ἀπὸ πλάσματα τῆς Αὐλῆς, ἐκφυλισμένη εἰς

ἁπλῆν τῆς τυραννίδος Μηχανήν. Ἡ δικαιοσύνη ἐκπορευομένη ἀπὸ τὸ θέλημα τοῦ Βασιλέως. Ἡ δὲ Ἐκκλησία ἀνεγνώριζε ὡς μόνον ἀρχηγόν της τὸν Μονάρχην. Αὐτὸς καὶ μόνος ἀπεφάσιζε καὶ ὥριζε τί ἐστὶ αἵρεσις καὶ τί ὀρθοδοξία. Αἱ λειτουργίαι, ἡ θρησκεία, τὰ τυπικά, ὅλα ἐτροποποιοῦντο ὡς ἤθελεν ὁ Βασιλεύς».

Ἀλλ' ἡ τυραννία τοῦ Ἀγγλικοῦ Λαοῦ οὔτε μὲ τὸν Κρόμβελ, οὔτε μὲ τὸν Ἑρρῖκον Ὄγδοον τελειώνει. Ἐξακολουθεῖ.

ΚΓ.

ΟΙ ΣΟΥΛΤΑΝΟΙ ΤΗΣ ΑΓΓΛΙΑΣ

Τοιούτους Βασιλεῖς εἶδε ἡ Ἀγγλία. Βασιλεῖς ποὺ νὰ δύναται κανείς, ὡς τὸν Ἐδουάρδον Δ΄, νὰ τοὺς παραβάλῃ πρὸς τὸν Σουλτὰν Χαμίτ, τοῦ ὁποίου ἂς σημειώσωμεν καὶ ἄλλην ὁμοιότητα πρὸς τὸν ἐρυθρὸν τῆς Τουρκίας Μοναρχην. Τὸ ὅτι καὶ ὁ Ἄγγλος Χαμὶτ ἦτο ὑπὲρ τῆς πολυγαμίας. Ἂν ὄχι τῆς συγχρόνου, ἀλλὰ τῆς διαδοχικῆς. Ὑπῆρξεν ὁ Βασιλεὺς ὅστις ἐνυμφεύετο κάθε τόσο, καὶ τὰς Βασιλίσσας ποὺ δὲν τοῦ ἤρεσκον, τὰς ἀπεκεφάλιζε δῆθεν ὡς ἀπίστους. Ἀπὸ τοὺς πολυαρίθμους ὅμως γάμους του, λέγει ὁ Γκρήν, τρία μόνον τέκνα τοῦ ἐπέζησαν.

Ἡ φημισμένη Ἀγγλικὴ Δικαιοσύνη

Χαρέμια λοιπὸν γυναικῶν, ὅταν ἡ Ἀγγλία ἐβασιλεύετο ἀπὸ ἀρσενικούς, ὡς ἐπὶ Ἐρρίκου, χαρέμια ἀνδρῶν καὶ ὅταν ἡ Ἀγγλία ἐβασιλεύετο ἀπὸ γυναῖκας, ὡς ἐπὶ Ἐλισάβετ, τῆς Βασιλίσσης ἥτις ἔδωσε τὸ ὄνομά της εἰς τὸν χρυσοῦν Αἰῶνα τῆς Ἀγγλίας. Ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῶν ἡμερῶν αὐτῆς ἡ ἐλευθερία τοῦ Ἀγγλικοῦ λαοῦ δὲν εἶχε τὴν ἀξίαν ποὺ ἔχει ἕνα γαϊδουράγκαθο, τοῦ ὁποίου τὴν κεφαλὴν κόπτει τις μὲ τὸ ραβδί του, ἐνῷ κάνει τὸν περίπατόν του. Οἱ πτωχοὶ γεωργοὶ κατεδιώχθησαν καὶ ὑπ' αὐτῆς, ὡς ἐπὶ προγενεστέρων Βασιλέων. Ὅταν τοὺς ἔκαναν ἐξώσεις οἱ γαιοκτήμονες καὶ εὑρίσκοντο ἔξκφνα χωρὶς τροφὴν καὶ χωρὶς στέγην, ἐξ ἀνάγκης μετεβάλλοντο εἰς ἀλήτας οἱ ὁποῖοι ἅρπαζαν ὅ,τι εὕρισκαν ἐμπρός τους διὰ νὰ ζήσουν. Μίαν τοιαύτην ὁμάδα ἀπὸ ἑκατὸν ἀλήτας συλληφθεῖσαν αἰφνιδίως εἰς τὸ Σόμερσετ οἱ Ἄγγλοι δικασταὶ — ὦ φημισμένη Ἀγγλικὴ Δικαιοσύνη! — τὴν κατεδίκασαν ἀθρόως εἰς τὴν ἀγχόνην. Εἶχε δίκαιον ἢ

ὄχι ὁ ἀπεσταλμένος ἐκεῖνος τῆς Γαλλικῆς Αὐλῆς, ὅστις, ὅταν ἐλθὼν εἰς τὸ Λονδῖνον ἐπληροφορήθη τὰ κατὰ τὴν Ἐλισάβετ, ἔγραψε εἰς τὸν αὐθέντην καὶ κύριόν του ὅτι ἡ γυναῖκα αὐτὴ εἶχεν 100 χιλιάδες διαβόλους μέσα της;

Αἱ 100000 διαβόλοι μέσα εἰς τὴν Ἐλισάβετ

Τί τῆς ἔμελε ἂν οἱ ὑπήκοοί της — ποῖοι ὑπήκοοι, ἐκεῖνοι ποὺ καλλιεργοῦσαν τὴν γῆν καὶ ἐβάσταζαν τὴν σπονδυλικὴν στήλην τοῦ Ἀγγλικοῦ πλούτου, ἀπηγχονίζοντο ἄνευ λόγου καὶ ἄνευ νόμου πενῆντα - πενῆντα ἢ διὰ νὰ μὴ ἀπαγχονισθοῦν, ἠναγκάζοντο νὰ ψοφίσουν σὰν σκυλιὰ εἰς τὰ σταυροδρόμια τῶν ἐθνικῶν ὁδῶν τῆς Ἀγγλίας ἢ εἰς τὰ χανδάκια τῶν Μεγαλοκτηματιῶν της; Δὲν ἔφθανεν ὅτι αὐτὴ — ἡ Ἐλισάβετ — εἶχε τρεῖς χιλιάδας κουστούμια, τὸ ἕνα πολυτελέστερον τοῦ ἄλλου; Ὅτι οἱ αὐλικοί της συναμιλλῶντο μὲ τὴν Ἄνασσάν τους ὡς πρὸς τὴν πολυτέλειαν, στολίζοντες τοὺς μανδύας τους μὲ ἀδάμαντας; Εἰς τί ἄλλο ἐχρησίμευεν ὁ πλοῦτος ποὺ οἱ Ἄγγλοι Πειρατοναύαρχοι τῆς ἔφερναν ἀπὸ τὸν Νέον Κόσμον, λαφυραγωγοῦντες τὰς Ἱσπανικὰς ἀποικίας καὶ τὰς Ἱσπανικὰς γαλέρας; Ἡ χλιδὴ ἦτο τόση, ποὺ τότε ἐλέχθη ὅτι ὑπάρχουν Εὐγενεῖς «ποὺ φέρνουν ἕνα ὁλόκληρο κτῆμα ἐπάνω τους». Εἰς τὸ χαρτοπαίγνιον ἐπαίζοντο ὁλόκληροι περιουσίαι. Διπλαὶ δὲ καὶ τριπλαὶ τοιαῦται ἐδίδοντο εἰς τὰς ἑορτὰς ποὺ διοργανίζοντο εἰς τιμὴν τοῦ θηλυκοῦ αὐτοῦ Ναβουχοδονόσορος.

Αἱ περὶ Ἀγγλίας προλήψεις

Μετὰ ἕνα δὲ τοιούτου εἴδους καὶ τοιούτου γούστου χρυσοῦν αἰῶνα εἶναι περίεργον ὅτι ὁ Ἀγγλικὸς λαὸς — ὁ συνταγματικός! — δὲν ἠδύνατο νὰ ἴδῃ εἰς τὰ μάτια του ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἔπρεπε νὰ ἐννοῆται ἀπὸ τὰς λέξεις τοῦ Συνταγματικοῦ Χάρτου; Μὲ τὴν παράθεσιν καὶ παράταξιν τινῶν ἐκ τῶν σελίδων τῆς ἀγγλικῆς ἱστορίας ἀποσπωμένων εἰκόνων ἐννοοῦμεν νὰ κρημνύσωμεν παλαιὰς προλήψεις, παλαιὰς ἀμαθείας ποὺ ἴσχυαν μέχρι τῆς χθές, ποὺ ἰσχύουν μέχρι τῆς σήμερον. Ἡ Ἀγγλία κοιτὶς τῶν ἐλευθεριῶν! Ἡ Ἀγγλία μήτηρ τοῦ Συνταγματικοῦ πολιτεύματος! Ἡ Ἀγγλία ἡ γῆ τῆς ἐλευθερίας! Ἡ Ἀγγλία ἑστία τῶν ἀντιπροσωπευτικῶν θεσμῶν! Εἴδατε σεῖς τίποτε ἀπὸ ὅλα αὐτὰ εἰς ὅλην αὐτὴν τὴν ἀτελείωτον ταινίαν Ἄγγλων τυράννων, δημευτῶν, δυναστῶν, κακούργων ποὺ ἐξετυλίξαμεν πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν σας; Τυράννων μὲ στέμμα — τῶν Βασιλέων — Τυράννων μὲ τιάραν — τῶν Ἀρχιεπισκόπων — Τυράννων μὲ φτερὰ εἰς τὸ κεφάλι — τῶν Εὐγενῶν; Ἡ ταινία ἐξακολουθεῖ καὶ ὅμως αἱ περίφημοι ἀγγλικαὶ ἐλευθερίαι μετεωρίζονται ὡς ὡραιόχρωμες σαπουνόφουσκες, διὰ νὰ σπάσουν μόλις τὰς ἀντιληφθῇ ἀνθρώπινος ὀφθαλμός.

Ὁ Ἰάκωβος ὁ Α΄. μετὰ τὸν Χρυσοῦν Αἰῶνα τί ἐζήτει νὰ καθιερώσῃ καθ' ὅλην τὴν Βασιλείαν του; Τὸ ὀνομασθὲν Θεῖον Δίκαιον. Ὅτι ὁ Θεὸς δηλαδὴ τὸν ἐξουσιοδότει νὰ εἶναι τύραννος. Ἤρκεσε νὰ διατυπώσῃ τὸ δόγμα αὐτὸ καὶ ἔπεσαν προύμιτα ἐνώπιόν του ἡ Ἐκκλησία, ὁ Ἄμβων, τὰ Πανεπιστήμια, ἡ Βουλή, λέγοντές του καὶ ὑμνοῦντές τον «Σοί, Κύριε.» Τί ἐὰν τὰ τρία τέταρτα τῶν Προτεσταντῶν ἦσαν τότε Πουριτανοί; Τῶν ὁποίων τὸ σύμβολον τῆς πίστεως ἐσυγκεντρόνετο εἰς αὐτὴν τὴν μίαν ἀρχήν, ὅτι ὁ Χριστιανὸς εἰς ἕνα καὶ μόνον Ὃν ὀφείλει νὰ ὑπακούῃ, εἰς τὸν Θεόν; Τὰς δὲ ἀποφάσεις πάσης ἄλλης ἐπιγείου Ἐξουσίας, Πολιτικῆς, Βασιλικῆς, Ἐκκλησιαστικῆς ὀφείλει νὰ τὰς θέτῃ ὑπὸ ἔλεγχον; Ἀπὸ τοὺς δύω μεγάλους στραγγαλιστὰς τῆς Ἀγγλικῆς Ἐλευθερίας, τῶν ὁποίων ἡ δύναμις ὡς Ἀρχικαγγελαρίων εἶχεν ἐπισκιάσει αὐτὴν τὴν δύναμιν τοῦ Στέμματος, τὸν Καρδινάλιον Οὐόλσε καὶ τὸν Θωμᾶν Κρόμβελ, ὁ πρῶτος ὁ ὀλιγώτερον ἐπικίνδυνος, ἤθελε τὴν κατάργησιν τοῦ Παρλαμέντου, ἐνῷ ὁ δεύτερος, ὁ φοβερώτερος, ἦτο ὑπὲρ τῆς τακτικῆς συγκλήσεως αὐτοῦ. Διὰ νὰ τυραννῇ νομίμως. Διὰ νὰ τυραννῇ διὰ τῆς Βουλῆς, τὴν ὁποίαν ἐφρόντιζε νὰ παραγεμίζῃ ἀπὸ αὐλικὰ ἀναστήματα καὶ παραστήματα. Αὐτὸς δὲ ἦτο ὁ εἰλικρινέστερος. Ἀφοῦ τὸ Παρλαμέντο δὲν ἐπροστάτευε τὴν ἐλευθερίαν τοῦ λαοῦ, ἀλλὰ τὰ προνόμια καὶ τὰ δικαιώματα καὶ τὰς ἁρπαγὰς τῶν εὐγενῶν.

Ἡ Βαστίλλη καὶ ὁ Πύργος

Ἀλλὰ τώρα ποὺ δὲν ὑπῆρχε ὁ Μακιαβελίζων Κρόμβελ, ὁ δεσποτισμὸς τοῦ Ἰακώβου ἦτο ὠμότερος, γυμνότερος, ἀναισχυντότερος. Ἐσυνεδρίαζε τὸ Παρλαμέντο καὶ ἐτρομοκρατεῖτο, στελλομένων τῶν ὑπόπτων δι' ἀνεξαρτησίαν βουλευτῶν εἰς τὰς φυλακὰς τοῦ διαβοήτου Πύργου τοῦ Λονδίνου. Τὰ ἐγκλήματα ποῦ ἐτελέσθησαν ἐντὸς αὐτοῦ τοῦ Πύργου ἴσως ἰσοφαρίζουν πρὸς ἑκατὸν Γαλλικὰς Βαστίλλας. Καὶ ὅμως τὴν Βαστίλλην τὴν ἐνθυμοῦνται οἱ λαοί. Τὸν δὲ Πύργον χάρις εἰς τὴν ἀγγλικὴν ὑποκρισίαν, τὸν ἐλησμόνησαν. Ἑπτὰ ἔτη εἶχε κλειστὸν ὁ Ἰάκωβος Α΄. τὸ Κοινοβούλιον. Εὑρισκόμεθα δέ, ἂν ἀγαπᾶτε, εἰς τὸν δέκατον ἕβδομον αἰῶνα. Σχεδὸν εἰς τὰς παραμονὰς τῆς Γαλλικῆς Ἐπαναστάσεως. Ὅσας καταχρήσεις τὰ προηγούμενα Παρλαμέντα εἶχαν καταργήσει, ἀνεβίωσαν. Ἀρχιδικασταὶ ἐπαύοντο. Φόροι εἰσεπράττοντο κατὰ διαταγὴν Βασιλικήν. Καὶ ὅλα τὰ χρήματα ἐδαπανῶντο εἰς τὰς σπατάλας καὶ εἰς τὰ ὄργια τῆς αὐλῆς. Ὁ ἱδρὼς τοῦ λαοῦ μετεβάλλετο εἰς κοσμήματα καὶ τὰ κοσμήματα ἐδωροῦντο εἰς τοὺς ἀρσενικοὺς ἐρωμένους

Οἱ Γανυμῆδαι τοῦ Ἰακώβου

τοῦ Βασιλέως. Κτήματα ἐδημεύοντο καὶ τὰ δημευόμενα ἐδωροῦντο εἰς τοὺς Γανυμήδας τοῦ Ἄνακτος. Ἕνας τοιοῦτος, ὁ ὡραιότερος ὅλων, ἀπὸ ἁπλοῦς τυχοδιώκτης μὲ τὸ ἀστικόν του ὄνομα Γεώργιος Βίλλιερς, ἀπὸ τίτλου εἰς τίτλον καὶ ἀπὸ εὐγενείας εἰς εὐγένειαν ἔφθασε νὰ γίνῃ Μαρκήσιος καὶ μετ' ὀλίγον Δοὺξ τοῦ Βούκιγκαμ. Ὁ Δοὺξ αὐτός, ἐφ' ὅσον ἀπελάμβανε τὴν εὔνοιαν τοῦ ἐστεμμένου ἐραστοῦ του, ἐκυβέρνα τὴν Ἀγγλίαν. Πῶς σᾶς φαίνονται νὰ συμβαίνουν αὐτὰ τὰ πράγματα εἰς τὸν μεγάλον, ὡς ἐκλεκτὸν τοῦ Θεοῦ, καὶ εἰς τὸν ὑπερήφανον ὡς τὰς Κέδρους τοῦ Λιβάνου καὶ εἰς τὸν λευκὸν ὡς τὰς χιόνας τῶν Ἄλπεων Ἀγγλικὸν Λαόν; Οὐδεὶς Μέγας Βεζύρης τῆς Τουρκίας διεχειρίσθη τόσην δύναμιν ὅσην αὐτός. Καὶ ὅλη ἡ εὐγενὴς Ἀγγλία ἐγονυπέτει ἐνώπιόν του. Διότι αὐτὸς ἐμοίραζεν πλέον εὐνοίας, τίτλους, δῶρα, ἀθωώσεις, χάριτας, περιουσίας, ἀξιώματα, θέσεις. «Κανεὶς εἰς κανένα αἰῶνα, οὔτε εἰς καμμίαν χώραν», ἔλεγε τότε ὁ Κλάρενδων, ἕνας ἀπὸ τοὺς εὐγενεῖς ποὺ δὲν ἐπρόσπεσαν, «ὑψώθη ἐντὸς τόσον ὀλιγοχρονίου διαστήματος εἰς τοιοῦτον μεγαλεῖον δυνάμεως, τιμῶν, πλούτου, δι' οὐδένα ἄλλον λόγον παρὰ διὰ τὴν ὠμορφιά του καὶ τὰς χάριτας τοῦ προσώπου του».

Ὁ Ἀρχιγανυμήδης Δοὺξ τοῦ Βούκινγκαμ

Τί ἦτο ἡ Βουλὴ ἡ Ἀγγλικὴ ἀπέναντι τοῦ Βούκιγκαμ; Δὲν εἶχε τὴν ἀξίαν οὔτε μιᾶς κούκλας. Ὅταν τὸ Παρλαμέντο ἐζήτησε νὰ κηρυχθῇ πόλεμος κατὰ τῆς Ἱσπανίας καὶ νὰ διακοποῦν αἱ διαπραγματεύσεις περὶ συνοικεσίου τοῦ Διαδόχου τοῦ Θρόνου μὲ Καθολικὴν Ἱσπανίδα Ἰνφάντην, ὁ δὲ Ἰάκωβος ἀπηγόρευσε εἰς τὴν Βουλὴν νὰ συζητῇ πολιτικά, ἀγανακτήσασα δὲ ἡ Βουλὴ ἐψήφισε Διαμαρτυρίαν κατὰ τῆς ἀπαγορεύσεως αὐτῆς, ὁ Ἰάκωβος ἐζήτησε νὰ τοῦ φέρουν τὰ πρακτικὰ τῆς Βουλῆς, καὶ ὅταν τοῦ τὰ ἔφεραν, ἐξέσχισε μὲ τὸ χέρι του τὴν Διαμαρτυρίαν καὶ μὲ ἕνα ἀμετάφραστο ἐγγλέζικο λογοπαίγνιον τοὺς εἶπεν ὅτι ἐννοεῖ νὰ κυβερνᾷ σύμφωνα μὲ τὸ κοινὸν ἀγαθόν, ἀλλ' ὄχι σύμφωνα μὲ τὴν κοινὴν θέλησιν. Εἰς τὴν ἀγγλικὴν ἡ λέξις «ἀγαθὸν» καὶ «θέλησις» ἔχει διαφορὰν μὲν γραφῆς, ἀλλὰ τὸν αὐτὸν ἦχον «γουΐλ». Καὶ μετ' ὀλίγον διέλυε τὸ Κοινοβούλιον.

Καὶ τώρα ἐρχόμεθα εἰς τὸν μεγαλείτερον τύραννον τῆς Ἀγγλίας, τύραννον Μπουλτώγκ, ὅστις ἐπλήρωσε τὸ πεῖσμά του μὲ τὸ κεφάλι του.

ΚΔ.

Η ΑΓΓΛΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ο Βασιλεὺς Μπουλντὸγκ

Εἴδετέ ποτε σκῦλον μπουλντὼγκ ἀπὸ τοὺς γνησίους νὰ ἔχῃ κάτι τι — κόκκαλο ἢ ξῦλο ἢ οἱοδήποτε ἄλλο στὸ στόμα του, τὸ ὁποῖον νὰ θέλετε νὰ τοῦ τὸ πάρετε καὶ αὐτὸς νὰ μὴν τὸ ἀφίνῃ; Τοιοῦτος ἦτο ὁ ἐπὶ τέλους ἀποκεφαλισθεὶς Βασιλεὺς Κάρολος τῆς Ἀγγλίας. Τὸ κόκκαλό του ἦτο ἡ ἀπόλυτος Μοναρχία. Μὲ ἕνα Ἀρχιεπίσκοπον Λώδ, μὲ ἕνα Δοῦκα τοῦ Βούκιγκαμ καὶ ἕνα λόρδον Στράτφορδ, τοὺς τρεῖς ἀντιδραστικούς, ὑπό τε πολιτικὴν καὶ θρησκευτικὴν ἔποψιν, διότι ἦσαν καὶ ἐναντίον τοῦ Προτεσταντισμοῦ καὶ ἐναντίον τῶν πολιτικῶν ἐλευθεριῶν, ἐζήτησεν ἐφ' ὅσον ἔζη νὰ καταπατήσῃ ὡς ἀληθινὸς Τσάρος καὶ τὴν θρησκευτικὴν καὶ τὴν πολιτικὴν συνείδησιν τῶν Ἄγγλων. Τὰς κατεπάτησε δὲ μέχρι τῆς ἡμέρας ποὺ ὡδηγήθη εἰς τὴν λαιμητόμον. Ἔνδεκα ἔτη ἐκυβερνοῦσε χωρὶς κοινοβούλιον. Ὁσάκις δὲ συνεκάλει τοῦτο, ἔσπευδε νὰ τὸ διαλύσῃ μὲ ὀνειδισμοὺς καὶ ἐπιτιμήσεις. Εὐθὺς ἀπὸ τῆς πρώτης συνεδριάσεως ἔσπευδε νὰ τοῖς ἐξαγγείλῃ· «Σᾶς συνεκάλεσα, ἀλλ' ἐὰν δὲν πράξετε νὸ καθῆκόν σας, τότε τὸ ἰδικόν μου καθῆκον θὰ μὲ διατάξῃ νὰ μεταχειρισθῶ ἐναντίον σας τὰ μέσα ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα ἔβαλε ὁ Θεὸς εἰς τὰ χέρια μου». Ἀπὸ τὰ προχειρότερα δὲ νὰ συλλαμβάνῃ τοὺς ἀντιπολιτευομένους βουλευτὰς καὶ νὰ τοὺς στέλνῃ στὸν Πύργον. Εἰς τὸν Πύργον ἀπέθανε ἕνας ἀπὸ τοὺς τότε εὐγενεστέρους ἀρχηγούς, ὁ Ἔλλιοτ. Εἶχε πράγματι φύσιν τυράννου; Ἐνόμιζε μᾶλλον ὅτι τὸ Ἀγγλικὸν Σύνταγμα παρεῖχε μεγάλα δικαιώματα εἰς τὸν Βασιλέα. Καὶ ἀφοῦ ἔβλεπεν ὅτι ὁ λαὸς ἐδούλευε εἰς τοὺς Εὐγενεῖς, διατί, ἐφρόνει, νὰ μὴ δουλεύῃ εἰς τὸν Βασιλέα του; Δύναταί τις νὰ ἰσχυρισθῇ ὅτι ὁ Κάρολος ἐννοοῦσε νὰ κυβερνᾷ ὡς συνταγματικὸς Μονάρχης, ἀλλ' ὄχι ὡς κοινοβουλευτικὸς τοιοῦτος. Ἐνῷ οἱ τότε λεγόμενοι φιλελεύθεροι, πράγματι δὲ ὀλιγαρχικοί, ἦσαν οἱ πρόδρομοι ἑνὸς Ροβεσπιέρου ἢ ἑνὸς Ναπολέοντος. Ὁ Πὴμ ἦτο ὁ λεπτότερος τῶν διπλωματῶν καὶ ὁ χονδρότερος τῶν δημαγωγῶν· Ἄγγλος Δαντών. Καὶ ὁ Κρόμβελ Ἄγγλος Ναπολέων. Τί ἔκαμε ὁ Κάρολος καὶ ἀπεκεφαλίσθη; Διέλυσε τὸ Κοινοβούλιον διὰ διατάγματος. Τί ἔκαμε ὁ Κρόμβελ ὡς Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας καὶ ἐκανονίσθη

Μονάρχαι καὶ δημαγωγοὶ

ἅγιος; Διέλυσε τὸ κοινοβούλιον μὲ τὸ μαστίγιον. Τί τυραννίας ἔκαμεν ὁ Κάρολος; Ἐφυλάκιζε εἰς τὸν Πύργον τοὺς βουλευτὰς τοὺς ἀντιφρονοῦντας. Τί τυραννίας ἔκαμνε ἡ Δημοκρατία; Ἀπεκεφάλιζε Δοῦκας καὶ Λόρδους τοὺς ὁποίους ὑποπτεύετο ὡς Μοναρχικούς. Τί ἔκαμεν ὁ Θωμᾶς Κρόμβελ ἐπὶ τοῦ Βασιλέως Ἰακώβου; Ἐγέμιζε τὴν Βουλὴν μὲ δημιουργήματα τοῦ αὐθέντου του. Τί ἔκαμε ὁ Κόρμβελ ὅταν διέλυσε τὸ Μακρὸν Κοινοβούλιον; Ἀπέκλεισε ἀπὸ τὸ νέον πάντα μὴ ἰδικόν του. Ποῦ βλέπετε εἰς ὅλα αὐτὰ ἴχνος ἐλευθερίας; Καὶ ὅμως εὑρισκόμεθα εἰς πλήρη ἐγγλέζικην Δημοκρατίαν. Εἶχαν μιλιταρισμὸν οἱ Ἄγγλοι Βασιλεῖς; Ἐπὶ ἑνὸς καὶ μόνου αἱ 20 χιλιάδες στρατοῦ κατακτητοῦ ἔγιναν 40 χιλιάδες διὰ λόγους πολιτικούς. Τίς ἐδημιούργησε τὴν Στρατοκρατίαν ὄχι ὅπως τὴν ἐξασκοῦν οἱ Γερμανοὶ καὶ ἥτις εἶναι ἡ ἐθνικωτέρα Δημοκρατία, ἀλλὰ Στρατοκρατίαν Ἱσπανικήν, Πορτογαλλικήν, Μεξικανικήν; Τίς ἄλλος ἀπὸ τὴν Δημοκρατίαν; Ἀφοῦ τὸ «Νέο Μοντέλο», ὡς ὠνομάζετο ὁ Στρατός της, ἐθεωρεῖτο ἴσος πρὸς τὸ εἰς Οὐεστμίνστερ ἑδρεῦον Κοινοβούλιον. Καὶ ἔφ' ὅσον ἔζη ὁ Κρόμβελ, ἡ Δημοκρατία του ἦτο Δημοκρατία Στρατιωτική. Τὶ παράδοξον λοιπὸν ἄν, μόλις ποὺ ἐγνώσθη εἰς τὸν ἔξω κόσμον τὸ κατόρθωμα τοῦ Στρατοῦ αὐτοῦ, ἡ ἀποκεφάλισις τοῦ Βασιλέως, ὁ μὲν Τσάρος τῆς Ρωσσίας ἔδιωξε τὸν πρέσβυν τῆς Ἀγγλίας ἀπὸ τὴν Αὐλήν του, ὁ πρέσβυς τῆς Γαλλίας εἰς τὸ Λονδῖνον ἔσπευσε νὰ ἀναχωρήσῃ, ὅλα δὲ τὰ Προτεσταντικὰ Κράτη δὲν ἐννοοῦσαν νὰ ἔχουν σχέσεις μὲ ἕνα Κράτος καὶ ἕνα λαὸν ποὺ δολοφονεῖ τὸν Βασιλέα του; Ἡ θὰ μᾶς γελάσουν οἱ φαρισαΐζοντες Ἄγγλοι λέγοντές μας ὅτι ἐνίκησεν ὁ Πουριτανισμός, ἡ καθαρωτέρα θρησκεία τοῦ κόσμου;

Δημοκρατία μιλιταριστική

Ἡ ἐξάτμισις τοῦ πουριτανισμοῦ

Ἂν ἔδωσεν αὐτὸς ἄνθη, τὰ ἔδωσε μεταφυτευθεὶς εἰς τὸν Νέον Κόσμον. Εἰς τὴν Ἀγγλίαν ἐσάπησε προτοῦ καρποφορήσῃ. Πρῶτα-πρῶτα ὁ ἴδιος Κρόμβελ εἰς τὰ τελευταῖά του ἔτη ἀνωμολόγει ὅτι ὁ Πουριτανισμὸς ἀπέτυχε. Μόλις ἔγινεν ἡ παλινόρθωσις τῆς Μοναρχίας — ἡ Δημοκρατία δὲν διήρκεσε παρὰ δέκα ἔτη — καὶ ὁ Πουριτανισμὸς ἐκηδεύθη χωρὶς παπᾶν καὶ διᾶκον. Ἤθη καθαρά, ἁγνὸς βίος, δίαιτα ἁπλῆ, θρησκευτικὴ συνείδησις, ἀγάπη πρὸς τὸν πλησίον, ὅλα ὑπεχώρησαν στὸ κρασί, στὰ χαρτιά, στὴν πολυτέλειαν, στὸ μεθῦσι, στὰς μονομαχίας, εἰς τὰς βλασφημίας, εἰς τὰ ὄργια. Πῶς νὰ ἀποπλανοῦν, πῶς νὰ διαφθείρουν, πῶς νὰ ἐκδιάζουν, πῶς νὰ ἀκολασταίνουν, πῶς νὰ κάνουν τὸν κυνικόν, αὐτὰ ἦσαν τὰ ἐγγλέζικα ἰδανικὰ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, μόλις πέρα-

σαν ὀλίγοι μῆνες μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ναπολέοντος τοῦ Πουριτανισμοῦ Κρόμβελ. Ἀλλὰ μήπως καὶ ὁ Πουριτανισμὸς ἦτο ἐλευθερία; Τὸν ὠνομάσαμεν εἰς ἄλλο κεφάλαιον μίαν ἀπὸ τὰς ἀγγλικὰς δόξας. Διότι ἡ ἀφετηρία του ἦτο ἁγνή. Ἀλλ' ἡ Ἀγγλία εἶναι φαίνεται τὸ ἔδαφος ὅπου καὶ Ἄγγελοι ἂν κατέλθουν νὰ διοικήσουν, θὰ σπεύσουν νὰ βάψουν τὰ φτερά των εἰς μαῦρα, διότι τὸ λευκὸν χρῶμα θὰ εἶναι εἰρωνία. Ὁ Πουριτανισκὸς ἐτέθη μεταξὺ δύω μυλοπετρῶν, τῆς τυραννίας καὶ τῆς διαφθορᾶς — τυραννίας ἰδικῆς του, διαφθορᾶς ἰδικῆς του — καὶ ἀπέθανεν. Αἰωνία του ἡ μνήμη!

Σελίδες γαλλικῆς, ὄχι ἀγγλικῆς Ἱστορίας

Ὅταν εἶδε πάλιν ἡ Ἀγγλία Βασιλεῖς, ἡ ἱστορία της χωρεῖ μεταξὺ δύω σειρῶν ἐρειπίων. Θρησκευτικῶν μὲ τὴν ἀποσύνθεσιν τοῦ Πουριτανισμοῦ. Πολιτικῶν μὲ τὸ κατακρήμνισμα πάσης ἀποπείρας ἐλευθέρας ἀντιπροσωπείας τοῦ Ἔθνους. Τί ἐκφραστικώτερον; Ἡ νέα Βουλὴ ὠνομάσθη Βουλὴ τῶν Καβαλιέρων. Καὶ τὰ μέλη της, λέγει ὁ Γκρήν, εἶχαν λησμονήσει τὶ ὑπέστη ἀπὸ τοὺς τυράννους Βασιλεῖς ὁ Ἀγγλικὸς λαός, διότι εἶχαν προσφατώτερα εἰς τὴν μνήμην των τὶ ὑπέστη ὑπὸ τὴν Δημοκρατίαν οὗτος. Τί ἄλλο; Ἐδικάσθη δι' ὑψίστην προδοσίαν ἕνας ἐκ τῶν Βασιλοκτόνων! Δὲν νομίζετε πῶς σᾶς ξεφυλλίζομεν ἐδῶ σελίδας Γαλλικῆς καὶ ὄχι Ἀγγλικῆς Ἱστορίας; Καὶ ὅμως ἕνας ἀπὸ τοὺς ἐπιφανεστέρους συγχρόνους κοινωνιολόγους, ὁ Χιούστων Τσάμπερλαιν, ὅστις μολονότι ἀγγλικῆς καταγωγῆς, ἐπολιτογραφήθη Γερμανός, ἀρνεῖται οἱανδήποτε συγγένειαν μεταξὺ Ἄγγλων καὶ Γάλλων, ὑπὲρ τῆς ὁποίας ἡμεῖς ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῆς σειρᾶς αὐτῆς τῶν ἄρθρων ἐτάχθημεν. Τὸ Κοινοβούλιον ἐν τούτοις τῶν Καβαλιέρων μὲ ἕναν νόμον τοῦ Ὁμοιομόρφου ἐγκατέστησε τὴν μεγαλειτέραν θρησκευτικὴν τυραννίαν εἰς τὴν Ἀγγλίαν. Πουριτανοί; Σ' τὸν διάβολο! Πρεβυτεριανοί; Σ' τὸν διάβολο! Καθολικοί; Καὶ αὐτοί. Τί δέ; Μόνον οἱ ὀπαδοὶ τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας, τῆς μηδὲ κρέας, μηδὲ ψάρι, ἐλεύθεροι. Τότε ἐτίναξαν τὸν κονιορτὸν τῶν ὑποποδημάτων αὐτῶν μυριάδες τῶν εὐγενεστέρων τέκνων τῆς Ἀγγλίας, καὶ ἐξωρίσθησαν ἄλλοι εἰς τὴν Ὁλλανδίαν, ἄλλοι εἰς τὴν Γερμανίαν, ἄλλοι εἰς τὴν Ἀμερικήν. Ἀπὸ τότε δὲ ἕως σήμερον ἡ ἐπίσημος Ἀγγλικανικὴ Ἐκκλησία, εἰς τὴν ὁποίαν προσέφυγε, παρὰ τὰς συμβουλάς μας, ὁ Μητροπολίτης Ἀθηνῶν διὰ νὰ ἀρθῇ ὁ ἀποκλεισμός, δὲν εἶναι παρὰ ἕνα τέλμα στασιμότητος, νωθρότητος, κυνισμοῦ καὶ ἀδιαφορίας. Καὶ ὁ Βασιλεὺς ὁ νέος, ὁ Κάρολος ὁ Β'.; Ὡς ἄτομον ἐγέμισε τὰ Ἀνάκτορά του ἀπὸ ἑταίρας καὶ τὴν Ἀγγλίαν

ἀπὸ μπάσταρδα. Καὶ τὰ μπάσταρδα αὐτὰ δὲν ἐγίνοντο Κόμητες πλέον καὶ Μαρκήσιοι, ἀλλὰ Δοῦκες. Οἱ Δοῦκες τοῦ Γκράκτον, τοῦ Κλήβελανδ, τοῦ Πόρτσμούθ, τοῦ Μπάκλεῦ. Ὅλοι μπάσταρδοι. Ὡς δὲ Βασιλεύς, ἐλαστικώτερος μὲν τοῦ προκατόχου του, ἀλλὰ καὶ αὐτός, ὡς ἐκεῖνος, ἀπόλυτος Μονάρχης. Ὅ,τι ἔπραττεν ἐκεῖνος ἀπ' εὐθείας, αὐτὸς ἀπὸ σπόντε. Ὅ,τι ἐκεῖνος διὰ τῆς βίας, αὐτὸς διὰ της διαφθορᾶς.

Καὶ ὅμως ὅταν ἠγωνία ὁ Κάρολος ὁ Β'. ὁ λαὸς ἐπλημμύρει τοὺς ναοὺς δεόμενος νὰ σώσῃ ἀπὸ τὸν θάνατον ὁ Θεὸς τὸν πατέρα τοῦ Λαοῦ του! Ἐνῷ αἱ τελευταῖαι τοῦ θνήσκοντος Βασιλέως των λέξεις, πρὶν ἐκπνεύσῃ, ἦσαν διὰ νὰ συστήσῃ εἰς τὸν Διάδοχόν του μίαν ἀπὸ τὰς πολλάς του ἑταίρας!

Ἐπὶ δὲ τοῦ Διαδόχου του Ἰακώβου; Αἱ μεγαλείτεραι ἀτιμίαι διεπράχθησαν εἰς τὴν Σκωτίαν. Σημειώσατε ὅτι εὑρισκόμεθα εἰς τὴν δύσιν τοῦ δεκάτου ἑβδόμου αἰῶνος. Ἕνας διαβόητος δικαστής, ὁ Δζέφρεϋ ἀνεδείχθη ὁ μεγαλείτερος τῶν κακούργων. Αὐτὸς διέπραξε κατὰ χιλιάδας τοὺς ὀνομασθέντας δικαστικοὺς φόνους. Οὔτε Κοῦρδος νὰ ἦτο, δὲν θὰ διεκρίνετο διὰ τόσην ἀγριότητα. 350 ἐπαναστάται ἐκρεμάσθησαν ἐντὸς μιᾶς ἡμέρας. 800 ἐπωλήθησαν ὡς δοῦλοι, χιλιάδες ὑπέστησαν μαστίγωσιν. Μυριάδες ἐφυλακίσθησαν. Ἡ δὲ Βασίλισσα, οἱ Αὐλικοὶ καὶ αἱ κυρίαι τῆς Τιμῆς ἐμπορεύοντο τὰς χάριτας. Δικασταὶ ἐπλούτισαν. Δύω γυναῖκες ἐκάησαν ζωνταναί, διότι ἐφιλοξένησαν μίαν νύκτα ἐπαναστάτας, ἴσως χωρὶς νὰ τοὺς γνωρίζουν.

Τὸ κοινοβούλιον Αὐτοκράτωρ

Ἕνα δὲ ἦτο τὸ ρεφραὶν τοῦ Βασιλέως Ἰακώβου διὰ κάθε τυραννίαν· — Εἶμαι Βασιλεὺς καὶ πρέπει νὰ μὲ ὑπακούετε. Εἷς ἐκ τῶν ὑπουργῶν του εἶχεν εἰπῇ εἰς τὴν Βουλὴν διὰ κάποιους λόρδους: θὰ φέρω τὰ ἄλογά σας νὰ καθίσουν στὰς θέσεις σας.

Μὲ τὴν δυναστείαν τοῦ Ἀνοβέρου ἡ Βασιλεία ἤρχισε νὰ χάνῃ τὴν τυραννικήν της μορφήν. Οἱ περισσότεροι ἐξ αὐτῶν ἦσαν Βασιλεῖς ἀσήμαντοι. Ἄλλοι χυδαῖοι. Ἄλλοι μισότρελλοι. Οἱ νοημονέστεροι ἐξηκολούθουν τὰς ἀντιστάσεις κατὰ τοῦ Κοινοβουλίου. Ἀλλὰ τὸ Κοινοβούλιον ἐπὶ τέλους κατέστη αὐτὸ ὁ Αὐτοκράτωρ.

ΚΕ'.

ΤΑ ΠΟΛΙΤΙΚΑ ΚΟΜΜΑΤΑ ΤΗΣ ΑΓΓΛΙΑΣ

Καὶ τώρα ἀπὸ τὴν Μονοκέφαλον εἰς τὴν Πολυκέφαλον Τυραννίαν, ἤτοι ἀπὸ τὴν Τυραννίαν τῶν Ἄγγλων Βασιλέων εἰς τὴν Τυραννίαν τῶν Ἄγγλων Βουλευτῶν. Ὅπως δὲ περὶ ἀπολύτων Δεσποτῶν συνήθως λέγεται ὅτι εἶνε ἰδιότροποι, ὅτι ἡ μιά των ὥρα δὲν ὁμοιάζει μὲ τὴν ἄλλην, οὕτω ὁ Βασιλεὺς Γουλιέλμος, ὅτε κατὰ τὰ τέλη τοῦ 17ου αἰῶνος μετὰ τὴν Ἐπανάστασιν καὶ τὴν Παλινόρθωσιν, ἡ κυριαρχία ἐπέρασε ἀπὸ τῶν Βασιλέων εἰς τοὺς Βουλευτάς, πικρῶς παρεπονεῖτο διὰ τὸ Παρλαμέντο ὅτι κάθε ὥρα ἀλλάζει τὰς διαθέσεις του. Ἀπὸ τῆς στιγμῆς ποὺ ἐξησφάλισε τὸ δικαίωμα ὅτι αὐτὴ καὶ μόνη δύναται νὰ βάλῃ φόρους καὶ ὅτι μόνον δι' ἓν ἔτος δικαιοῦται νὰ ψηφίζῃ ἐπιχορήγησιν τοῦ Βασιλέως, ἡ Βουλὴ εἶχεν γίνει οὐσιαστικῶς Κύριος, ὁ δὲ Βασιλεὺς ὁ πρῶτος αὐτῆς ὑπηρέτης. Τότε ἐνεφανίσθη ἕνας τῶν παλαιῶν ἡμερῶν πολιτευτής, ἐντελῶς παλῃανθρωπικοῦ χαρακτῆρος, ἀλλὰ ὀξύτατος εἰς εὐφυΐαν, ὁ λόρδος Σάδερλανδ, καὶ ἐσύστησεν εἰς τὸν Βασιλέα του κάτι τι τὸ ὁποῖον αὐτὸς ἐπενόησεν. Τὸ νὰ λαμβάνῃ τοὺς ὑπουργούς του ἀπὸ τὸ πλειοψηφοῦν εἰς τὴν Βουλὴν κόμμα, ὥστε τὸ ὑπουργεῖον νὰ εἶνε ὁμογενές, προερχόμενον ἐκ τοῦ κόλπου μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς μερίδος, ἔχον πλήρη ἐσωτερικὸν συνδυασμὸν καὶ δυνάμενον οὕτω νὰ ἡγῆται τῆς Βουλῆς, ἥτις θὰ ἔπαυε νὰ εἶνε ἕνα εὐμετάβολον, ὀργίλον, δυσδιοίκητον καὶ ἀναρχικὸν σῶμα. Τὸ ἐπινόημα τοῦ Σάδερλανδ ἀπήλαττε μὲν τὸν Βασιλέα ἀπὸ διαφόρους ἐνοχλήσεις, ἐκούρευεν ὅμως ἀκόμη περισσότερον τὰ δικαιώματα τῆς Βασιλείας, διότι οἱ Ὑπουργοὶ ἔπαυαν πλέον ἀπὸ τοῦ νὰ εἶναι ὑπηρέται τοῦ Στέμματος καὶ μετεβάλλοντο τυπικῶς μὲν εἰς ὑπηρέτας, οὐσιαστικῶς δὲ εἰς αὐθέντας Βουλῆς καὶ Βασιλείας.

Ἡ ἐπινόησις τοῦ Σάδερλὰνδ

Ποῖον δὲ κόμμα, ὅταν ἐπὶ τῶν πρώτων Βασιλέων τῆς Δυναστείας τοῦ Ἀνοβέρου, ἐπὶ Γεωργίου τοῦ Α' καὶ τοῦ Β' «ἡ ἐξουσία τοῦ Στέμματος εὑρίσκετο εἰς ἀπόλυτον ὕπνον», κατὰ τὴν φρασεολογίαν τοῦ Γκρήν, ἀνεδείχθη τὸ τυραννικώτερον; Φυσικὰ θὰ νομίζετε τὸ κόμμα τῶν Συντηρητικῶν ἢ τῶν Τόρεων. Ὄχι λοιπόν! Εἰς τὴν Ἀγγλίαν ὁ φαρισαϊσμὸς εἶνε τοσοῦτος, ὥστε ὁ ὀνομαζόμενος φιλελεύθερος

Οἱ τυραννικώτεροι ἦσαν οἱ Φιλελεύθεροι

καταντᾷ τυραννικώτερος τοῦ τιτλοφορουμένου συντηρητικοῦ. Οἱ Οὐΐγοι λοιπὸν—ἤτοι οἱ φιλελεύθεροι—ἐκυβέρνησαν τὴν Ἀγγλίαν ἐπὶ τριακονταετίαν κατὰ συνέχειαν ὡς ἀπόλυτοι Μονάρχαι. Ἐξασφαλισθέντες διὰ τῆς νομοθετηθείσης παντοδυναμίας ἀπὸ τῆς Βασιλικῆς ἐπεμβάσεως, ἐξασφαλίσθησαν διὰ τῆς διαφθορᾶς καὶ ἀπὸ πάσης λαϊκῆς, ἤγουν τῶν ἐκλογέων, ἐπεμβάσεως. Ὁ ἀντιπροσωπευτικὸς τύπος τῶν Ἄγγλων φιλελευθέρων ὑπῆρξεν ὁ ἀρχηγός των Ροβέρτος Οὐώλπωλ. Ἀγράμματος περίπου καὶ ἀμόρφωτος, ἕνας πλούσιος κτηματίας ποὺ ἐκαυχᾶτο ὅτι συχαίνεται ἀνάγνωσιν καὶ γραφήν, περιορίζων τοὺς ἔρωτάς του εἰς τὴν καλοφαγίαν, εἰς τὴν καλοποσίαν καὶ τὸ κυνῆγι, ἱππεύων καὶ πίνων μετὰ τῆς αὐτῆς μανίας, περιφρονῶν πᾶν ἰδεῶδες, πᾶσαν ἀρχήν, πᾶσαν εὐγενῆ φιλοδοξίαν ὡς νὰ ἦσαν χαλασμένα κρασιά, ἐδέσποσε δύω Βασιλέων καὶ πολλῶν Βουλῶν διὰ τοῦ κυνισμοῦ του, τῶν δωροδοκιῶν του, τοῦ δόγματος ποὺ ἐπρέσβευεν ὅτι «κάθε πολιτευόμενος ἔχει τὴν τιμήν του».

Ὅταν μετὰ τὴν πολυετῆ πρωθυπουργίαν του ἔπεσεν ὁ Οὐῶλπωλ, ἡ μὲν Ἀγγλικὴ ἀριστοκρατία εἶχε φθάσει εἰς τὸν πάτον τῆς ἀθρησκείας, τῆς ἀνηθικότητος, τῆς μέθης καὶ τῆς ἀκολασίας, ὡς γράφει ὁ Γκρήν, ὁ δὲ πολὺς λαὸς εἰς τὸν πάτον τῆς κτηνωδίας. Διὰ μίαν τοιαύτην κατάστασιν οὐδεὶς Βασιλεύς, οὐδεὶς Τύραννος ἦτο ὑπεύθυνος. Ὁ Ἀγγλικὸς λαὸς αὐτοκυβερνᾶτο, ὡς ἐννοοῦν τὴν αὐτοκυβέρνησιν ἡ Ὀλιγαρχία καὶ ὁ ἴδιος. Καὶ ἠκολούθει τὰ φυσικά του.

Ὁ μέγας Πὶττ

Ἀλλὰ καὶ ὅταν ἀκόμα ἕνα πολιτικὸ ἄστρο τῆς Ἀγγλίας πρώτης τάξεως ἀνεφάνη εἰς τὴν Ἀγγλίαν, ὁ μέγας Πίττ, ἡ διαφθορὰ καὶ ὁ δεσποτισμὸς τῆς Ὀλιγαρχίας δὲν ἦτο ὀλιγώτερος. Ἐπειδὴ ὁ τότε Βασιλεὺς δὲν ἠνείχετο τὸν Πίττ, πρωθυπουργὸς ἦτο ὁ Δοὺξ τοῦ Νιουκάστλ καὶ ὑπουργὸς μόνον ὁ Πίττ, ἀλλὰ κατ' οὐσίαν κυβερνῶν ἦτο ὁ Πίττ. Τότε ἐλέχθη τὸ περίφημον λόγιον, σχετικῶς μὲ τὴν συναλλαγὴν καὶ τὰ ρουσφέτια ποὺ ἐγίνοντο, «ὅτι ὁ Πὶττ πράττει τὰ πάντα, ὁ δὲ Δοὺξ δίδει τὰ πάντα». Ὁ Πὶττ ἦτο τὸ πρότυπον τῆς ἠθικῆς, τῆς ὑπερηφανείας, τοῦ μεγαλείου. Μέγας νοῦς. Μέγας χαρακτήρ. Μέγας πατριώτης. Καὶ ὅμως τὸ διαφθείρειν τὴν Βουλήν, τὸ διὰ τῆς Βουλῆς τυραννεῖν τὸν λαόν, τὰ ἐνόμιζε πράγματα φυσικά. Ὅπως τρέχει τὸ νερὸ τῶν ποταμῶν εἰς τὴν θάλασσαν. Ἄφινεν εἰς τὸν Νιουκάστλ τὴν ἐξαγορὰν τῶν ἑδρῶν καὶ τὸ πούλημα τῶν Βουλευτῶν. Αὐτὰ δὲ ἐγίνοντο μετὰ τόσου κυνισμοῦ, ὥστε κατήντησεν ὁ πλέον ἀνυπόληπτος ἄνθρωπος εἰς τὴν Ἀγγλίαν νὰ λογίζεται ὁ

Βουλευτής. Ὁ δραματικὸς συγγραφεὺς Γκαΐϋ ἐπαρουσίασεν ἐπὶ τῆς σκηνῆς τοὺς ἐπιφανεστέρους πολιτικοὺς ὑπὸ μορφὴν λῃστῶν τῶν βουνῶν καὶ βαλαντιοτόμων τῶν δρόμων. Καὶ ἔλεγε περὶ αὐτῶν. «Εἶναι δύσκολον νὰ ὁρίσῃ τις ἐὰν οἱ ζέντλεμαν τῆς Βουλῆς μιμοῦνται τοὺς ζέντλεμαν τῶν δρόμων (λῃστὰς καὶ λωποδύτας) ἢ ἂν οἱ ζέντλεμαν τῶν δρόμων μιμοῦνται τοὺς ζέντλεμαν τῆς Βουλῆς». Τοὺς ἐμέθυσαν δὲ τοὺς Οὐΐγους—τοὺς φιλελευθέρους—τόσον ἡ ἐξουσία καὶ τὸ κρασί της, ἡ τυραννία καὶ τὰ ὠφέλη της, ὥστε ἐπανεστάτησαν κατὰ τοῦ μεγάλου Ἄγγλου πατριώτου, τοῦ Πίττ. Ὅστις καὶ ἀπεμακρύνθη τῆς ἐξουσίας. Διευκολύνων οὕτω τὸν Γεώργιον Τρίτον νὰ ἐπαναφέρῃ διὰ μερικὰ χρόνια τὰ δεσποτικὰ ἤθη τῶν Στυαρτῶν. Καὶ νὰ γίνῃ ἴσως ὁ αἴτιος νὰ χάσῃ ἡ Ἀγγλία τὰς ἀποικίας της. Ὅταν ἔπεσεν ὁ Πίττ, ἐξ ἐγωϊσμοῦ καὶ ἀπολυταρχίας τοῦ κόμματος τῶν Οὐΐγων, ἕνας Γάλλος φιλόσοφος ἀνεφώνησεν. «Ἡ πτῶσις τοῦ Πὶττ ἀξίζει δύω νίκας διὰ τὴν Γαλλίαν».

Ἡ παλιανθρωπιὰ τῶν κομμωτῶν

Καὶ ἐδῶ ἔχομεν γυμνὴν τὴν τυραννίαν τῶν πολιτικῶν κομμάτων τῆς Ἀγγλίας. Ὁ Βασιλεὺς Γεώργιος ὁ Γ' διὰ τοῦ πείσματος καὶ τῆς στενοκεφαλιᾶς του καὶ τῆς ἀμαθείας του ἐπρόδιδε ἐν ἀγνοίᾳ του ἴσως τὴν Ἀγγλίαν. Τὰ δὲ κόμματα τὴν ἐπρόδιδον ἐν γνώσει των. Καὶ διατί νὰ μὴν τὴν προδίδουν, ἀφοῦ ἡ Βουλὴ τῶν Κοινοτήτων τὸ μόνον ποὺ δὲν ἀντιπροσώπευε ἦτο ἡ Ἀγγλία; Μὲ πληθυσμὸν ὀκτὼ ἑκατομμυρίων, ἕως πόσους νομίζετε ὅτι ἀνήρχοντο οἱ ἐκλογεῖς; Μόλις εἰς ἑκατὸν ἑξῆντα χιλιάδας! Ἡ ἀγοραπωλησία τῶν Βουλευτικῶν ἑδρῶν, λέγει ὁ Γκρήν, ἐγίνετο στὸ παζάρι. Πολλάκις ἡ τιμὴ ἀνήρχετο εἰς 4 χιλιάδες λίρες. Ἕνας δὲ ἐκ τῶν μεταρρυθμιστῶν ἔλεγεν ἐπιγραμματικώτατα περὶ τῆς Βουλῆς τῶν Κοινοτήτων ὅτι «ἀντὶ νὰ ἀντιπροσωπεύῃ τὸν λαὸν τῆς Μεγάλης Βρεττανίας, ἀντιπροσωπεύει τὰς οἰκογενείας τῶν εὐγενῶν, πλούσια ἄτομα καὶ ξένους Μονάρχας». Τοῦθ' ὅπερ δηλοῖ ὅτι οἱ Ἄγγλοι Βουλευταὶ ἐδωροδοκοῦντο καὶ ἀπὸ τὰ ξένα Κράτη. Τί τὸ παράδοξον ἂν τώρα τὸ Ἀγγλικὸν Κράτος ἀγόρασε ἕνα ὁλόκληρον πολιτικὸν κόμμα τῆς Ἑλλάδος καὶ τὸ μεταχειρίζεται ὡς ὅπλον ἐναντίον μας; Καὶ ὅταν μὲν ἴσχυον οἱ Οὐῶλπωλ, καὶ οἱ Νιουκάστλ, οἱ ἀγοράζοντες τοὺς Βουλευτάς, ὡς βιδέλα, ἦσαν οἱ πολιτικοὶ ἀρχηγοί. Τώρα ποὺ ὁ Γεώργιος ὁ Τρίτος ἠθέλησε καὶ νὰ βασιλεύῃ καὶ νὰ κυβερνᾷ, διὰ τοῦ σχηματισμοῦ Βοσιλικοῦ κόμματος, ὁ ἀγοράζων Βουλευτὰς ἦτο αὐτός. Ἐπὶ τῆς ὑπουργείας τοῦ Βιοὺτ ἤνοιξε τὰς πύλας του ἐπίσημον Γρα-

φεῖον πρὸς ἀγοραπωλησίαν Βουλευτῶν. Εἰς μίαν δὲ καὶ μόνην ἡμέραν εἶχαν διατεθῇ 25 χιλιάδες λίραι.

Καὶ ὅταν κατήντησεν ἡ Βουλὴ δοῦλα τοῦ Βασιλέως, ἡ Βασιλομήτωρ ἀνεφώνησε. «Τώρα μάλιστα, ὁ γυιός μου εἶναι Βασιλεύς!»

Ὁ πολύπους

Καὶ ἐνῷ ὑπεδουλοῦτο ἡ Βουλὴ τῶν Κοινοτήτων, ὠγκοῦτο ἡ ἄνω Βουλή, ἡ Βουλὴ τῶν Λόρδων εἰς ἕναν πολύποδα κτηματικῆς ἀριστοκρατίας, ἡ ὁποία ἐπικάθηται μέχρι τῆς σήμερον ἐπὶ τῆς Ἀγγλίας, διατηροῦσα εἰς οἰκονομικὴν δουλείαν τὸν πολιτικῶς ἐλεύθερον Ἀγγλικὸν λαόν. Ποῖος ἐδημιούργησε τὸν πολύποδα αὐτόν; Ὁ πολὺς Πίττ. Αὐτὸς ηὔξανε τὸν ἀριθμὸν τῶν μελῶν τῆς ἄνω Βουλῆς, ὄχι κατὰ δεκάδας, ἀλλὰ κατὰ ἑκατοντάδας. Καὶ ἐνῷ πρὸ τοῦ Πίττ ἡ ἄνω Βουλὴ ἀπετέλει ἕνα μικρὸν ἄθροισμα Εὐγενῶν, ἀπὸ τῶν ἐπεμβάσεων τοῦ Πίττ μετεμορφώθη εἰς τὸ δυσπόρθητον ὀχύρωμα καὶ τὸν ἀδυσώπητον ἀντιπρόσωπον τῶν μεγάλων κτημάτων καὶ τῶν μεγάλων περιουσιῶν. Ἔκτοτε πᾶσα ἀντίδρασις ἐναντίον πάσης ἐλευθερίας, οἰκονομικῆς, ἢ πολιτικῆς, ἢ θρησκευτικῆς, ἢ ἐκπαιδευτικῆς ἐνεσωματώθη εἰς αὐτήν. Ἡ Βουλὴ τῶν Λόρδων ἔγινεν ἰδιοκτησία τοῦ ἑτέρου τῶν κομμάτων. Τῶν Τόρεων. Δηλαδὴ τῶν Συντηρητικῶν. Τὸ ἰδανικόν των ἦτο ἕνας κόσμος ποὺ οἱ πλούσιοι νὰ ὁδηγοῦν καὶ νὰ προστατεύουν τοὺς πτωχούς, οἱ ὁποῖοι ὑπὸ τὴν ὑψηλὴν αὐτῶν προστασίαν νὰ ἐργάζωνται εὐπειθεῖς καὶ ὑπάκοοι μὲ ἕναν μέτριον μισθόν, δηλαδὴ ὅσο νὰ ζοῦν. Μὲ ἄλλας λέξεις νὰ ὑπάρχῃ εἰς τὴν Ἀγγλίαν ὀλιγάριθμος τάξις ὑπερπλουσίων καὶ πολυάριθμος τάξις ὑπερπενήτων.

Εἰς αὐτὸ τὸ ἰδεῶδες ἔτεινεν καὶ αὐτὸ ἐπραγματοποίησε ἐπὶ μεγάλης κλίμακος ἡ πολιτικὴ τῶν δύω κομμάτων τῆς Μεγάλης Ἀγγλίας. Αὐτὰ εἶναι τὰ ἄνθη τοῦ Ἀγγλικοῦ πολιτισμοῦ.

ΚΣΤ'.

ΟΙ ΧΡΥΣΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΕΣ

Πᾶ, πᾶ, πᾶ!

Τὸ μεγαλείτερον ἰδανικὸν τοῦ Ἀγγλικοῦ λαοῦ; Ὁ ὠφελιμισμός. Ὁ δημοτικώτερος φιλόσοφος τῆς Ἀγγλίας ἀπὸ τὰς ἀρχὰς τοῦ δεκάτου ἐνάτου αἰῶνος μέχρι σήμερον; Ὁ

Βένθαμ. Ὁ διδάσκων ὅτι σκοπὸς τοῦ Κράτους εἶναι «ἡ μεγαλειτέρα ὅσῳ τὸ δυνατὸν εὐτυχία τοῦ μεγαλειτέρου ὅσῳ τὸ δυνατὸν ἀριθμοῦ ἀνθρώπων». Ὅταν θὰ ἔλθωμεν εἰς τὴν ἀνάλυσιν τοῦ Γερμανικοῦ πολιτισμοῦ, θὰ ἰδῆτε ποῖον χάσμα ὑπάρχει μεταξὺ τοῦ Μπακαλοφιλοσόφου αὐτοῦ — τοῦ Βένθαμ — καὶ τῶν ἰδανικῶν τῶν μεγάλων Γερμανῶν φιλοσόφων. Θὰ ἰδῆτε ποῖος ὁ σκοπὸς τοῦ Κράτους κατὰ τοὺς Βενθαμιστὰς καὶ τοὺς Σπενσεριστὰς καὶ ποῖος κατὰ τοὺς ἐπιφανεστέρους Γερμανοὺς πολιτειολόγους. Ἀλλὰ καὶ αὐτὸ τὸ μπακάλικο ἰδανικὸ τοῦ Βένθαμ «τῆς σχετικῶς μεγαλειτέρας εὐτυχίας τῶν σχετικῶς περισσοτέρων ἀνθρώπων» οἱ Τόρεις τὸ εὕρισκαν — πᾶ! πᾶ! πᾶ! — πολὺ ἐπικίνδυνον πρᾶγμα. Ἐὰν ὥριζεν ὡς σκοπὸν τοῦ Κράτους ὁ Μπακαλοφιλόσοφος Βένθαμ «τὴν σχετικῶς μεγαλειτέραν εὐτυχίαν τῶν σχετικῶς ὀλιγωτέρων ζέντλεμεν», — ὦ! τότε μάλιστα ὁ Βένθαμ θὰ ἐγίνετο ὁ χαϊδεμένος τῆς Ἀγγλικῆς Ἀριστοκρατίας. Θὰ ἐτύγχανε τῶν εὐνοιῶν ποὺ ἀπολαμβάνει ἐκ μέρους των τὸ ἄλογο ποὺ νικᾷ ἑκάστοτε τὰς Ἱπποδρομίας τοῦ Ἔψομ. Εἰς ποίαν δὲ ἐποχὴν αἱ μπακαλικαὶ θεωρίαι τοῦ Βένθαμ ἐθεωρήθησαν ὡς πολὺ ἐπαναστατικαί, ὡς πολὺ ἀνάρχικαὶ ἀπὸ τὸ κόμμα τῶν Τόρεων, τὸ ἀποτελούμενον ἀπὸ τὸ ἄνθος τῆς Ἀγγλικῆς Εὐγενείας; Εἰς τὴν μεταξὺ τῆς πτώσεως τοῦ Μεγάλου Ναπολέοντος καὶ τοῦ 1834 χρονικὴν περίοδον, ὁπότε 500 χιλιάδες Ἄγγλων πολιτῶν εὑρέθησαν χωρὶς ἐργασίαν καὶ ἀπέθνησκον ἀπὸ πεῖναν κατὰ ἑκατοντάδας καὶ χιλιάδας. Ὁ δὲ ἀγαθώτατος Μητροπολίτης μας ἐπερίμενεν ὅτι μὲ μίαν σχολαστικὴν ἐπιστολὴν ποὺ ἔστειλεν εἰς τὸν Ἀρχιεπίσκοπον τοῦ Καντερμπουρύ, ὅστις λόρδος εἶναι καὶ αὐτός, ἀφοῦ παρακάθηται εἰς τὴν Βουλὴν τῶν λόρδων, θὰ τὸν συγκινοῦσε μὲ τὸ νὰ τοῦ ἔλεγεν ὅτι ὁ ἀποκλεισμὸς θὰ στείλῃ εἰς τὸν τάφον βρέφη, παιδιά, γυναῖκας, ἄνδρας!

Αἱ μηχαναὶ

Τὴν ἐποχὴν αὐτὴν 1816-1834, ἤρχισαν νὰ εἰσάγωνται εἰς τὴν Ἀγγλικὴν Βιομηχανίαν αἱ μηχαναί. Ἀλλ' ἡ εἰσαγωγὴ των ηὔξανε μὲν τὸν πλοῦτον τῶν ὀλίγων, ηὔξανε δὲ τὴν πεῖναν τῶν πολλῶν. Ὅσοι εἶχαν χειροκινήτους ἀργαλιοὺς καὶ ἐκέρδιζαν ἀρκετά, ὥστε νὰ θεωροῦνται ἕνα εἶδος μικροαριστοκρατίας, ἔπρεπε νὰ κλείσουν τὰ ἐργοστάσιά τους, νὰ λησμονήσουν τὸν ρυθμὸν τοῦ βίου των καὶ ἀπὸ ἀνεξάρτητοι βιομήχανοι νὰ καταντήσουν μισθωτοὶ ἐργάται. Τότε ἤρχισε νὰ σχηματίζεται ἡ νέα δυναστεία τῶν αὐτοκρατόρων τῆς Βιομηχανίας. Καὶ ὅσῳ ἐπολλαπλασιάζοντο οἱ πήχεις

τῆς βασιλικῆς πορφύρας ποὺ ἐπεριβάλλοντο αὐτοί, τόσῳ ἁπλόνοντο κατὰ πλέθρα καὶ κατὰ τετραγωνικὰ χιλιόμετρα τὰ ράκη ποὺ ἐσκέπαζαν τὰ μέλη τῶν Ἄγγλων ἐργατῶν. Ὑπῆρχε πρὶν μεταξὺ τῶν ἐπιτηδευμάτων, τῶν συντεχνιῶν, τῶν ἐσναφιῶν τῶν Ἄγγλων ἡ ἀρχὴ τῆς ἀλληλεγγύης. Κάθε συντεχνία ἦτο μία οἰκογένεια. Καὶ οὐδὲν μέλος τῆς οἰκογενείας ἠδύνατο νὰ πεταχθῇ εἰς τοὺς δρόμους. Ἀλλὰ τώρα ἐνεθρονίσθη μὲ γυμνὴν τὴν σπάθην της καὶ ἀγρίους καὶ ἀναισχύντους καὶ ἀκολάστους τοὺς ὀφθαλμούς της ἡ ἀγγλικὴ Φιλοσοφία τῆς Βίας, ἡ ὁποία ἔλεγε: «ὁ καθένας διὰ τὸν ἑαυτόν του. Πρῶτον καθῆκον τοῦ πολίτου εἶναι νὰ πλουτίσῃ ὅπως ὅπως. Ὁ δυνατὸς νὰ προσπαθήσῃ νὰ γίνῃ δυνατώτερος. Ἀδιαφορῆτε διὰ τὸ τί θὰ γίνουν οἱ ἀδύνατοι. Τὸ Κράτος νὰ εἶναι καλά. Καὶ τὸ Κράτος διὰ νὰ ζήσῃ, ἔχει ἀνάγκην πλούτου καὶ πλουσίων. Ταῦτα λελάληκα ὑμῖν, ὄχι ἵνα ἀγαπᾶτε ἀλλήλους, ἀλλὰ ἵνα ἐξοντόνετε ἀλλήλους».

Οἱ βιομήχανοι καὶ ὁ ἄλλος κόσμος

Τότε ἐκήρυτταν οἱ Αὐτοκράτορες τῆς βιομηχανίας ὅταν κρατοῦσαν τοὺς ἐργάτας των εἰς ἀδιάκοπον δουλείαν δεκατεσσάρων ἢ δεκαὲξ ὡρῶν, εἰς τοὺς ὑπηκόους των· «— Βρὲ βλάκες, δὲν καταλαμβάνετε; τὸ κέρδος μας βγαίνει ἀπὸ τὴν τελευταίαν ὥραν τῶν ἐργατῶν». Δηλαδὴ ἂν οἱ ἐργάται ἐδούλευαν δεκατρεῖς ἀντὶ δεκατεσσάρων ὡρῶν, τὸ ἐργοστάσιον θὰ χρεωκοποῦσε καὶ ἡ Ἀγγλία ποὺ ἤθελε χρήματα διὰ νὰ κάνῃ πολέμους καὶ νὰ ἀποκτᾷ νέας χώρας, θὰ ἠναγκάζετο νὰ παραιτηθῇ τῶν κοσμοκρατορικῶν της διαθέσεων. Τότε Οὐΐγοι καὶ Τόρεις, Συντηρητικοὶ καὶ Φιλελεύθεροι, πέφτοντες προύμιτα πρὸ τῶν νέων αὐτῶν Μοναρχῶν, τοὺς ἔλεγαν· Δίκαιον ἔχετε! Δίκαιον ἔχετε! Αἱ ὀλίγαι εὐσυνείδητοι φωναὶ ποὺ ὑψοῦντο ὑπὲρ ἐλαττώσεως τῶν ἐργατικῶν ὡρῶν, ὑπὲρ μὴ καταπονήσεως τρυφερῶν παιδιῶν εἰς τὴν μηχανοδουλείαν, ὑπὲρ ἐξυγιάνσεως τῶν ἐργοστασίων, ὑπὲρ νόμων προστατευτικῶν τῆς ἐργασίας, ἐπνίγοντο εἰς τὴν βραχνὴν φωνὴν τῶν Ἀντιχρίστων, ὅτι ἡ Ἀγγλία ἔχει ἀνάγκην χρημάτων. Ἀφῆστε τοὺς βιομηχάνους, τοὺς μεγαλοκτηματίας καὶ τοὺς ἐφοπλιστὰς νὰ τὰ κάμουν ὅπως ὅπως. Αὐτὸς ὁ μέγας Γλάδστων ἤρχισε τὸ στάδιόν του μὲ τὸ νὰ θέλῃ νὰ σφίξῃ δυνατώτερα τὴν θηλειὰν γύρω ἀπὸ τὸν λαιμὸν τῆς σωματεμπορευομένης Ἐργασίας. Καὶ ὅσῳ αἱ ὧραι τῆς ἐργασίας ἐπερίσσευαν, τόσον τὸ ἡμερομίσθιον ὀλιγόστευεν. Διότι τὸ δόγμα τῆς ἡμέρας ἦτο: Πλουτίσατε! Πόσοι; Ὅσοι! Οἱ ἄλλοι, τὰ πλήθη, αἱ τάξεις, ὁ λαός, τὸ Ἔθνος; Δὲν ὑπάρχουν πλήθη, τάξεις, λαός, Ἔθνος. Ὑπάρχει ἡ Ἀγγλία! Μὲ τὸν Βασι-

λέα της, τοὺς Εὐγενεῖς της, τοὺς Ἀρχιεπισκόπους της, τοὺς Ἐμπόρους της καὶ τοὺς Βιομηχάνους της. Ἐφ' ὅσον αὐτοὶ εἶναι καλά, ἡ Ἀγγλία θὰ εἶναι καλλίτερα. Ὅσῳ ἰσχυρότεροι θὰ γίνωνται αὐτοί, τόσῳ ἰσχυροτέρα θὰ γίνεται ἡ Ἀγγλία. Παρεπονεῖτο κανεὶς Ἐργάτης ὅτι ὁ μισθός του δὲν τοῦ ἐπέτρεπε νὰ ζητήσῃ; Τὰ δικαστήρια ἀπαντοῦσαν· — Δὲν δύνασαι νὰ ζήσῃς; Πήγαινε νὰ ζήσῃς εἰς τὰς φυλακάς! Μερικοὶ νόμοι ἐψηφίζοντο διὰ τὸ θεαθῆναι ἐπιβάλλοντες δωδεκάωρον ἐργασίαν διὰ τὰ παιδιά, ξεχωριστὰ ὑπνωτήρια διὰ γυναῖκας, ξεχωριστὰ διὰ τοὺς ἄνδρας, πλύσιμο τῶν αἰθουσῶν τῶν ἐργοστασίων μὲ ἀσβεστόνερο δύω φορὰς τὸν χρόνον, μονόωρον διδασκαλίαν κατὰ Κυριακὴν εἰς τοὺς μαθητευομένους. — Ἀλλὰ οἱ νόμοι αὐτοὶ ἔμειναν χάρτης ἄγραφος! Οἱ Αὐτοκράτορες τῆς Βιομηχανίας, μπακαλογέννητοι μέν, πορφυροένδυτοι δέ, ἐθεωροῦντο πρόσωπα ἱερά. Τίς νὰ τοὺς θίξῃ; Ὁ Νόμος; Τὸν περιφρονοῦσαν. Ὁ ἐκτελεστὴς τοῦ Νόμου; Τὸν ἔβγαζαν ἔξω. Τὰ πολιτικὰ κόμματα; Ἐπ' αὐτῶν ἐστηρίζοντο. Καὶ κατὰ τὸν σύγχρονον Γάλλον φιλόσοφον Βουτμῦ, τοῦ ὁποίου τὰ περὶ Ἀγγλίας συγγράμματα ἔχουν ἀρκετὴν ἀξίαν, ὁ Ἄγγλος πολιτικὸς θεωρεῖ κάθε Νόμον, ποὺ δὲν τὸν ἐπιβάλλει ἡ λαϊκὴ ὄχι θέλησις, ἀλλὰ βία, ὡς μουδζουρωμένο χαρτὶ (παπιὲ νοαρσί). Πῶς ἀλλοιώτικα — ἔλεγαν τότε οἱ μεγάλοι Ἄγγλοι οἰκονομολόγοι — θὰ κτυπηθῇ ὁ ξένος ὁ συναγωνιστής; Ἔτσι μόνον! Ἡ Ἀγγλία ἔπρεπε νὰ ξεπατώσῃ βιομηχανικῶς τὸν Ὁλλανδόν, τὸν Γάλλον, τὸν Πορτογάλλον, τὸν Γερμανόν, τὸν Ἀμερικανόν. Χάριν τοῦ μεγάλου αὐτοῦ σκοποῦ ὑπῆρχε ἀνάγκη νὰ θυσιασθοῦν ἑκατομμύρια Ἄγγλων; Τόρεις καὶ Οὔϊγοι ἀπαντοῦσαν ὁμοφώνως: Νὰ θυσιασθοῦν.

Εἰκόνες φρίκης

Καὶ ἀφίνοντο ἀπὸ τὰ κόμματα αὐτά, μὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς τεταμένους εἰς τὸν Οὐρανὸν φαρισαϊκῶς ὅτι ἀπεργάζοντο τὸ μεγαλείτερον ἀγαθὸν τοῦ Περιουσίου Λαοῦ τοῦ Κυρίου — τὸν πολιτισμόν του — γυναῖκες ἁλυσσοδεμέναι νὰ ἐργάζωνται εἰς τὰ μεταλλεῖα, τετραποδητὶ σύρουσαι κάρρα ὡς κτήνη, κάμνουσαι δρόμον δεκαεπτὰ ὡς τριάντα μιλίων τὴν ἡμέραν καὶ ἀφίνοντο παιδιὰ ἀπὸ πέντε ἐτῶν καὶ ἄνω νὰ δουλεύουν ὡς τυφλοπόντικα εἰς τὰ βάθη τῶν ἀνθρακωρυχείων, νὰ ἐργάζωνται δὲ ἀπὸ τὰς 6 τὸ πρωὶ ὡς τὰς 7 τὸ ἀπομεσήμερο, καὶ ἀφίνοντο τὰ ὀρφανὰ νὰ ἀγοράζωνται ἀπὸ τοὺς ἐργοστασιάρχας ἀντὶ ὀλίγων λιρῶν ποὺ τὰ πουλοῦσαν οἱ πατέρες των καὶ νὰ τὰ βάνουν ἔπειτα νὰ ἐργάζωνται χωρὶς ἡμερομίσθιον—σωστοὶ δοῦλοι δηλαδή. Καὶ ἐπετρέπετο νὰ μπαίνουν

στὰ σίδερα οἱ ἐργάται ὅσοι ἐδοκίμαζαν νὰ φύγουν. Καὶ νὰ ὑπάρχουν ἄλογα σελλωμένα ὥστε νὰ κυνηγοῦν τοὺς δραπετεύοντας, ὡς νὰ ἦσαν κακοῦργοι, ὁ δὲ Ἐργοστασιάρχης τὸ ὀλιγώτερον Διευθυντὴς τῆς Ἀστυνομίας!

Καὶ αὐτὰ ὅλα ἀποτελοῦν τὸν ἀγγλικὸν πολιτισμὸν τοῦ Δεκάτου Ἐννάτου Αἰῶνος, τὸν πολιτισμὸν τῆς Ἀγγλικῆς ἐλευθερίας, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἔπρεπε νὰ θερμαινώμεθα οἱ μικροὶ λαοί.

ΚΖ'.

ΕΩΣ ΟΤΟΥ ΕΔΗΜΟΚΡΑΤΗΘΗ Η ΑΓΓΛΙΑ, ΑΛΛΑ ΠΩΣ;

Ἐξακολουθοῦμεν τὸ ὑπὸ τὴν ὀλιγαρχικὴν τυραννίαν τῶν δύω πολιτικῶν κομμάτων μαρτυρολόγιον τοῦ Ἀγγλικοῦ λαοῦ. Διὰ νὰ ξερριζώσωμεν ἀπὸ τὰ στήθη τῶν Ἑλλήνων πᾶσαν τυχὸν ἔκπληξιν διὰ τὰς ἐναντίον ἡμῶν ὠμότητας τῆς Ἀγγλίας ἥτις εἰσῆλθεν εἰς τὸ σπῆτι μας ὡς φιλοξενουμένη καὶ ἐκαλοκάθησεν ὡς κατακτήτρια, αὐτὴ μετὰ τῶν δορυφόρων της.

Οἱ Χαρτισταὶ

Ὁ πολὺς Ἀγγλικὸς λαὸς εἶχε τόσον βαθέως ποτισθῇ τὴν πεποίθησιν ὅτι αἱ κυβερνῶσαι τάξεις του—τὰ πολιτικὰ κόμματα—εἶχαν σκοπὸν νὰ τὸν πεθάνουν τῆς πείνας, ὥστε ὅταν κατὰ τὸ 1832 ποὺ μεταξὺ ἄλλων δεινῶν προσετέθη καὶ ἡ χολέρα κάμνουσα θραῦσιν μεταξὺ τῶν πτωχοτέρων ἰδίως τάξεων, εἶχε διατάξει ἡ κυβέρνησις νὰ νηστεύσῃ ὁ λαὸς καὶ νὰ προσευχηθῇ διὰ νὰ ἀποτρέψῃ ὁ Θεὸς ἀπὸ πάνω του τὸ μεγάλο κακόν, ὅλοι ὅσοι ἔλαβαν μέρος εἰς μίαν λιτανείαν ποὺ ἔγινε τότε κρατοῦσαν στὸ χέρι των ἕνα κομμάτι ψωμὶ καὶ λίγο κρέας μὲ μίαν ἐπιγραφὴν ποὺ ἔλεγε· «Τὸ μόνον φάρμακον κατὰ τῆς χολέρας».

Ὁ δυστυχὴς Ἀγγλικὸς λαός, τὸν ὁποῖον ἡ μελέτη αὐτὴ ὑποδεικνύει ἕνα λαὸν ἐπιδεκτικὸν δυναστεύσεως, ἐσκέπτετο εὐρύτερον, προοδευτικώτερον καὶ πρὸ πάντων χριστιανικώτερον ἀπὸ τοὺς κυβερνῆτας αὐτοῦ. Ποῦ δὲ κατέφυγε εἰς τὴν ἀπελπισίαν του; Ἀφοῦ εἶδεν ὅτι ἐξίσου μὲ τοὺς συντηρητικοὺς καὶ οἱ φιλελεύθεροι ἐννοοῦσαν νὰ κοροϊδεύουν τὸ Σύνταγμα καὶ νὰ κυβερνοῦν διὰ τοῦ λαοῦ κατὰ τοῦ λαοῦ, ἤρχισε

νὰ στρατολογῆται κάτω ἀπὸ τὴν σημαίαν ἑνὸς Ἰρλανδοῦ, τοῦ περιφήμου εἰς τὴν ἱστορίαν διὰ τὴν ρητορικήν του δύναμιν Ὀκόννορ. Ὁ ὑπερήφανος λαὸς τῶν κατακτητῶν Ἄγγλων, τῶν Ἰρλανδοφάγων καὶ Ἰρλανδοκτόνων, ἐζήτει τὴν σωτηρίαν του ἀπὸ ἕνα ἀρχηγὸν τῶν δούλων του, δοῦλος αὐτὸς ὁ ἴδιος. Ἐγεννήθη οὕτω τὸ κίνημα τῶν ὀνομασθέντων Χαρτιστῶν. Τὸ κίνημα αὐτὸ εἶχε πράγματι δημοκρατικὰς βάσεις. Τὸ κυριώτερον τῶν αἰτημάτων ἦτο ἡ καθολικὴ ψηφοφορία. Νὰ παύσῃ ἡ Ὀλιγαρχία νὰ διαθέτῃ τὴν ἀντιπροσωπείαν τοῦ Ἔθνους σύμφωνα μὲ τὰ συμφέροντά της. Πῶς τοὺς ὑπεδέχθησαν ὅμως τοὺς Χαρτιστὰς αὐτοὺς οἱ Ὀλιγαρχικοί; Ὡς ὀπαδοὺς τῆς κοινοκτημοσύνης, ὅτι ἐζήτουν νὰ καταστρέψουν τὸν Θρόνον, τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὴν οἰκογένειαν! Ὁ ἁγνότερος καὶ εἰλικρινέστερος ὅλων τῶν Φιλελευθέρων, ὁ λόρδος Σαΐφτσμπιουρυ, ἔλεγεν· «Δύω μεγάλοι δαίμονες, ὁ Σοσιαλισμὸς καὶ ὁ Χαρτισμός, περιπολοῦν εἰς τὴν χώραν». Ἐννοεῖται ὅτι οὕτω χαρακτηρισθέντες οἱ Χαρτισταὶ ἐξοντώθησαν ὑπὸ τοῦ στρατοῦ καὶ τῆς ἀστυνομίας, διὰ φόνων καὶ διὰ φυλακίσεων.

Ὁ Δζὼν Στούαρτ Μίλλ

Ὁ σπόρος ὅμως τῆς ἀντιστάσεως ἐναντίον τῆς Ὀλιγαρχίας εἶχε σπαρῆ. Ἡ ὀλιγαρχία ἤρχισε νὰ ἐνδίδῃ. Οἱ δασμοὶ τῶν σιτηρῶν κατηργήθησαν. Τὸ ψωμὶ τοῦ λαοῦ ἐφτήνηνε. Ἕνας νόμος προστατευτικὸς ὑπὲρ τῶν ἐργατῶν ἐπέρασε. Ὁ Δζὼν Στούαρτ Μίλλ, ὁ εὐγενέστατος καὶ ὑψηλοφρονέστατος τῶν Ἄγγλων φιλοσόφων καὶ οἰκονομολόγων, παρεμέριζε τὰ βαρέλια τοῦ Μπακαλοφιλοσόφου Βένθαμ καὶ ὑπεστήριζε γερμανικὰ ἰδεώδη, ὅτι τὸ Κράτος δὲν εἶναι διὰ τοὺς ὀλίγοεξ, δὲν εἶναι διὰ τοὺς πολλούς, εἶναι δι' ὅλους. Ἐννοοῦσε καὶ μὲ τὰ νύχια του ἀκόμη νὰ ξύσῃ ἀπὸ τὸ μέτωπον τῆς Ἀγγλίας τὸ στίγμα ποὺ τῆς ἐκόλλησε ὁ Μέγας Ναπολέων εἰπὼν ὅτι «οἱ Ἐγγλέζοι εἶναι ἕνα Ἔθνος Μπακάληδων». Ἤθελε νὰ ὑποκαταστήσῃ εἰς τὴν κυβερνῶσαν τάξιν τὸν κυβερνῶντα λαόν. «Οἱ πτωχοί», ἔλεγε εἰς τὴν ὡραίαν γραφικήν του γλῶσσαν, «βγῆκαν ἀπὸ τὴς φάσκες τους, δὲν μπορεῖτε πλέον νὰ τοὺς κυβερνήσετε ὡς νὰ ἦσαν βρέφη. Πρέπει ν' ἀφεθοῦν νὰ φροντίζουν οἱ ἴδιοι περὶ τῆς τύχης των».

Ὁ Γλάδστων

Ἀλλ' ἡ ὀλιγαρχία ἡ Ἀγγλικὴ δὲν ἀφωπλίζετο. Ἡ Βουλὴ τοῦ 1868, εἰς τὴν ὁποίαν κυριεύων ἀστὴρ ἦτο ἄλλο ἀγγλικὸν μεγαλεῖον, ὁ Γλάδστων, ὅστις εἶχεν ἀλλάξει πολιτικὸν πουκάμισον καὶ ἀπὸ Τόρις φιλοτύραννος ποὺ ἦτο — ἀφοῦ καὶ αὐτοὺς τοὺς ἐπὶ τῶν σιτηρῶν δασμοὺς τοὺς εἶχεν ὑπερασπισθῆ καὶ ἀντέδρα κρατερῶς ἐναντίον τοῦ μόνου εἰλικρινοῦς

φίλου τῶν ἐργατῶν λόρδου Σαΐϊφτσμπιουρυ—ἔγινε Φιλελεύθερος. Ἡ Βουλὴ τοῦ 1868 δὲν εἶχε, κατὰ τὸν Γκρήν, οὔτε ἕνα ἀληθινὸν ἀντιπρόσωπον λαϊκῶν πεποιθήσεων. Τί πλέον ἑρμηνευτικὸν τῆς ἀπέναντι τῶν ἐλευθεριῶν του φελλαχικῆς ἢ ἰνδικῆς ἀπαθείας τοῦ ἀγγλικοῦ λαοῦ; Μίαν ὁλόκληρον εἰκοσαετίαν—πλὴν βραχείας διακοπῆς περὶ τὸ 1892 - 95—ἐκυβέρνησαν οἱ Συντηρητικοί. Αἱ πλέον φιλελεύθεροι φυλαὶ ἀνεδείχθησαν οἱ περιφρονημένοι Κέλται, οἱ Σκῶτοι, οἱ Ἰρλανδοί, οἱ Οὐαλοί. Αὐτοὶ ὑπεστήριζαν τοὺς λαμπρούς, τοὺς μεγάλους, τοὺς ἀθανάτους ἀγῶνας τοῦ ἀρχισκαπανέως Γλάδστωνος. Οἱ καθ' αὐτὸ Ἄγγλοι τὸν κατεδίωκον καὶ τὸν ἐμίσουν. Ἕως ὅτου ἀπελπισθεὶς ὁ Γίγας τῶν Ἄγγλων ἀληθινῶν Φιλελευθέρων, αὐτὸς ὅστις ἐὰν ἔζη τώρα καὶ ἔβλεπε τὴν Ἀγγλίαν τοῦ Γκρέϋ, τοῦ Ἄσκουϊθ, τοῦ Βάλφουρ καὶ τοῦ Λόϋδ Ζὼρζ νὰ κατέλθῃ εἰς τὰς ἐσχατιὰς τῆς ἐγκληματικότητος διὰ νὰ ὑπερασπίζεται τὰς ἐσχατιὰς τῆς κοσμοκρατορίας, θὰ ἐντρέπετο νὰ λέγεται Ἄγγλος, ἀπεχώρησε ἀπὸ τὴν πολιτικὴν κονίστραν, ἀφοῦ ἔρριψε τοὺς τελευταίους του κεραυνοὺς ἐναντίον τῆς Βουλῆς τῶν λόρδων, τῆς ἑστίας πάσης τυραννίας καὶ πάσης ἀδικίας.

Οἱ κεραυνοὶ τοῦ Γλάδστωνος ἐβράδυναν ὀλίγον, ἀλλ' ἐπὶ τέλους ἔπεσαν ἐπὶ τῶν κεφαλῶν τῶν ἀμετανοήτων λόρδων. Ἀπὸ τοῦ 1911 Βουλὴ τῶν λόρδων σχεδὸν δὲν ὑπάρχει. Ἐκεῖ ποὺ ἦτο ἐφετεῖον ἢ Ἄρειος Πάγος διὰ τὴν Βουλὴν τῶν Κοινοτήτων, κατήντησε ἕνα δεύτερον δικαστήριον ὁμοιόβαθμον, τὸ ὁποῖον εἰς μὲν τὰ ζητήματα τοῦ προϋπολογισμοῦ οὐδεμίαν πρωτοβουλίαν δύναται νὰ ἔχῃ, ὀφείλει νὰ λέγῃ πάντοτε «Ναὶ» εἰς ὅ,τι τῆς παρουσιάσῃ ἡ Βουλὴ τῶν Κοινοτήτων, εἰς ὅλην δὲ τὴν ἄλλην νομοθεσίαν δύναται μὲν διὰ μίαν ἢ δύο Συνόδους νὰ λέγῃ «ὄχι», ὀφείλει ὅμως προτοῦ λήξῃ ἡ Περίοδος τῆς Βουλῆς τῶν Κοινοτήτων, ἂν αὐτὴ ἐπιμένῃ, ἀσυζητητεὶ νὰ ψηφίζῃ τοὺς ὑπὸ τῆς Κάτω Βουλῆς κυρωθέντας νόμους.

Οἱ νέοι δεσπόται

Ἡ ὀνομασθεῖσα Βασιλευομένη Δημοκρατία ἐθριάμβευσε πέρα καὶ πέρα. Οἱ Μεγαλοκτηματίαι—οἱ Λόρδοι—δὲν εἶναι πλέον οἱ δεσπόται τῆς Ἀγγλίας. Αἱ ἐμπορευόμεναι τάξεις μαζὺ μὲ τὰς βιομηχανικὰς τοὺς ἀντικατέστησαν. Ὁ νέος ἀντιπροσωπευτικός των τύπος εἶναι ὁ Μπόναρ Λῶ, ὁ διαδεχθεὶς τὸν εὐγενῆ Βάλφουρ, εἰς τὴν ἡγεσίαν τοῦ κόμματος τῶν Συντηρητικῶν ἢ Ἑνωτικῶν εἰς τὴν Βουλὴν τῶν Κοινοτήτων. Τί εἶναι ὁ Μπόναρ Λῶ; Καναδὸς τὴν καταγωγήν, Πρεσβυτεριανὸς τὸ θρήσκευμα, καὶ βιομήχανος τὸ ἐπάγγελμα.

Τὴν Εὐγενοκρατίαν τὴν διεδέχθη ἡ Μπακαλοκρατία, εἰσελάσασα θριαμβευτικῶς καὶ εἰς αὐτὴν τὴν Βουλὴν τῶν λόρδων. Ὅλοι οἱ νέοι χριόμενοι λόρδοι εἶναι κυρίως ἄνθρωποι ποὺ ἔκαμαν χρήματα εἰς τὸ ἐμπόριον. Σύμφωνα μὲ τὴν συμβουλὴν ἐκείνην τοῦ παροιμιώδους Ἄγγλου ὅστις ὅταν ἀπεχαιρέτα τὸν υἱόν του, ἀπερχόμενον νὰ δοκιμάσῃ τὴν τύχην του, ἔλεγε πρὸς αὐτόν· «Κύτταξε νὰ κάμῃς χρήματα. Τιμίως, ἂν σοῦ εἶναι δυνατόν. Πάντως ὅμως νὰ κάμῃς χρήματα».

Καὶ ἐξωτερικῶς μέν, κατ' ἐπίφασιν, ἔχουν τώρα οἱ Ἄγγλοι Δημοκρατίαν. Ὁ Βασιλεὺς σκιά. Ἡ Βουλὴ τῶν Λόρδων σκιά. Ἡ Βουλὴ τῶν Κοινοτήτων, ἡ ἀντιπροσωπεύουσα τὸν λαόν, ὁ μόνος Αὐτοκράτωρ. Ἐσωτερικῶς ὅμως;

ΚΗ.

Η ΛΙΜΩΤΤΟΥΣΑ ΑΓΓΛΙΑ

Ἡ νέα Βαβυλὼν

Ὁ Ἀγγλικὸς λαὸς λοιπὸν ἐνίκησε. Μετὰ δεκαπέντε αἰῶνας πολιτικῆς καὶ κοινωνικῆς δουλείας. Καὶ ἡ μὲν πολιτικὴ δουλεία κατηργήθη ἐπὶ τέλους. Μολονότι καὶ μεθ' ὅλας τὰς ἐκλογικὰς μεταρρυθμίσεις εἰς τὸ σύνολον τῶν ἐνηλίκων μόνον 63 τοῖς $^0/_0$ ἔχουν δικαίωμα ψήφου εἰς τὴν Ἀγγλίαν, ἐνῷ εἰς τὴν Γερμανίαν ἡ ἀναλογία ἀνέρχεται εἰς 84 τοῖς $^0/_0$ καὶ εἰς τὴν Γαλλίαν 87 τοῖς $^0/_0$.

Ἡ Ἀγγλία λοιπὸν ἐδημοκρατήθη. Καὶ ἔπειτα; Ἔπειτα οἱ Ἄγγλοι τοῦ 1917 εἶναι οἱ ἴδιοι Ἄγγλοι οἱ ἐπὶ Ἐλισάβετ. Οἱ ἴδιοι ἐπὶ Κρόμβελ. Οἱ ἴδιοι ἐπὶ τῶν Γεωργίων. Αἱ τάξεις τῶν ἐκμεταλλευτῶν ἔγιναν ἴσως ἀπληστότεραι, ἀγριότεραι. Ἡ χρυσοθηρία των ἔλαβε διαστάσεις. Αἱ δὲ τάξεις τῶν ἐκμεταλλευομένων ἐπερίσσευσαν καὶ ὠγκώθησαν. Ἡ δὲ πεῖνά των ἴσως καὶ νὰ παρωξύνθῃ. Τί τὰ θέλετε; Ποία εἶναι ἡ ὀλβιωτέρα πόλις τοῦ κόσμου ὅλου; Ποία εἶναι ἡ νέα Βαβυλών; Ποία συγκεντρώνει τὰ προϊόντα ὅλων τῶν Ἠπείρων; Ποία κατέχει τὰ χρυσᾶ κλειδιὰ τῆς νομισματικῆς κυκλοφορίας; Ποία εἶναι ὁ τραπεζίτης τῆς ὑφηλίου; Τὸ Λονδῖνον, θὰ ἀναφωνήσετε ὅλοι. Ἔ! λοιπὸν διαρκῶς, σύμφωνα μὲ τὰς στατιστικὰς τὰς ὁποίας παρεδέχθη ἡ Ἀγγλικὴ κυβέρνησις, διαρκῶς τὰ 32 τοῖς $^0/_0$ τοῦ πληθυσμοῦ τῆς ὀλβιωτάτης τῶν πόλεων, τῆς ἐχούσης περὶ ἢ ὑπὲρ τὰ ἑπτὰ ἑκατομμύρια ψυχῶν, πεινοῦν, πεινοῦν, πεινοῦν.

Καὶ διὰ νὰ μὴ νομισθῶμεν ὑπό τινων προκατειλημμένων ὅτι ὑπερβάλλομεν, ἐκ τῶν τάξεων τῶν ἐπιπολαίων ἐκείνων καὶ τῶν ξιππασμένων ἐκείνων οἵτινες κρίνουν τοὺς Ἄγγλους ἀπὸ τὰ ρεστωρὰν καὶ τὰ ξενοδοχεῖα τοῦ Κάρλτων ἢ τοῦ Σέσιλ ἢ ἀπὸ τῆς λόζες τοῦ Κόβεν Γκάρδεν καὶ τοῦ Σαβόϋ, καταφεύγομεν πάλιν εἰς τὸν Γκρὴν σελὶς 892. «Ἐπιστημονικαὶ ἔρευναι ἀπεκάλυψαν ἕνα ὑπόγειον κόσμον τῆς πλέον μαύρης δυστυχίας, ὅταν ὁ Κάρολος Μποὺθ (ὁ ἀρχιστράτηγος τοῦ περιφήμου Στρατοῦ τῆς Σωτηρίας) δι' ἀκριβεστάτης ἀπογραφῆς τοῦ Λονδίνου ἀπεκάλυψεν ὅτι εἰς τὴν πλουσιωτάτην πόλιν τοῦ κόσμου ***τριανταδύω τοῖς ἑκατὸν ἐπὶ τοῦ ὅλου πληθυσμοῦ*** ἦσαν ἠναγκασμένοι ὡς ἐκ τῶν βιομηχανικῶν συνθηκῶν νὰ διάγουν βίον χρονίας πενίας καὶ στερήσεων, στερούμενοι καὶ τῶν πρώτων ἀναγκαιούντων διὰ τὴν φυσικὴν ὑγείαν καὶ διὰ τὴν ἱκανότητα πρὸς τὸ ἐργάζεσθαι».

Τὰ παλούκια τοῦ οἰκοδομήματος

Αὐτὰ τὰ δύω ἑκατομμύρια λοιπὸν τῶν πεινώντων, τῶν γυμνητευόντων, τῶν χωρὶς ἠθικήν, χωρὶς ὑγείαν, χωρὶς σωματικὴν δύναμιν, χωρὶς θρησκείαν ἴσως, βεβαίως συντελοῦν καὶ αὐτὰ εἰς τὸν σχηματισμὸν κοινῆς γνώμης, ἔχουν βέβαια ψῆφον, ἐκλέγουν βουλευτὰς καὶ δημοτικοὺς συμβούλους καὶ ἀποτελοῦν μοῖραν — πρωτευουσιάνικην μάλιστα — τοῦ κυριάρχου, τοῦ εὐγενοῦς, τοῦ μεγάλου Ἀγγλικοῦ λαοῦ. Ἀρκεῖ μόνον αὐτὸ τὸ φαινόμενον νὰ δείξῃ ὅτι ὅλον τὸ πολιτικὸν οἰκοδόμημα τῆς Ἀγγλίας στηρίζεται ἐπὶ παλουκίων χωμένων ἐντὸς εὐρυτάτου τέλματος καὶ ὅτι τὰ παλούκια αὐτὰ δὲν ὁμοιάζουν ἐκεῖνα ἐπὶ τῶν ὁποίων εἶναι οἰκοδομημένα τὰ σπήτια τῆς Βενετίας, ἀλλ' ὅτι τὰ ἐγγλέζικα εἶναι σκωληκόβρωτα καὶ ἀπειλοῦν καταρροήν.

Οἱ ὑπολογισμοὶ τοῦ Χόψον

Ἀλλὰ πρόκειται μόνον περὶ Λονδίνου; Καὶ ἡ Ἀγγλία ὅλη; Μήπως εὑρίσκεται εἰς καλλιτέραν κατάστασιν; Τὸ ὅλον ἐτήσιον εἰσόδημα τοῦ Ἀγγλικοῦ Λαοῦ ὑπολογίζεται ἀπὸ τὸν Χόψον εἰς ἕνα δισεκατομμύριον καὶ 750 ἑκατομμύρια ἀγγλικῶν λιρῶν. Παρακολουθήσατε τώρα τὴν διανομὴν τοῦ εἰσοδήματος αὐτοῦ μεταξὺ Μεγαλοκτηματιῶν, ἐμπόρων, ἐφοπλιστῶν, τραπεζιτῶν, κεφαλαιούχων, ἐργοστασιαρχῶν ἀφ' ἑνὸς καὶ τοῦ ἐργατικοῦ λαοῦ ἀφ' ἑτέρου, γεωργικοῦ καὶ βιομηχανικοῦ.

Ἐνοίκιον τῆς γῆς	Λ. Σ.	200,000,000
Τόκοι κεφαλαίων	»	450,000,000
Κέρδη ἐπιχειρήσεων	»	450,000,000
Μισθοὶ	»	650,000,000

Ἐὰν ὑποτεθῇ ὅτι τὰ τρία πρῶτα κονδύλια πηγαίνουν εἰς τρία ἑκατομμύρια ἀνθρώπων, — ἀριθμὸς τερατωδῶς ὑπερβολικὸς — τότε τὰ τρία ἑκατομμύρια νέμονται τὰ δύω τρίτα τοῦ ὅλου εἰσοδήματος, τὰ δὲ ὑπόλοιπα τριάντα ἐννέα μόνον τὸ ἓν τρίτον.

Καὶ ὁ μὲν Χόψον ὑπολογίζει ὅτι ἑκάστη ἐργατικὴ οἰκογένεια ἔχει εἰσόδημα 36 σελινίων ἢ 42 φράγκων τὴν ἑβδομάδα. Ἀπὸ ἑπτὰ φράγκα τὴν ἡμέραν, ἀφαιρουμένων τῶν δύω διὰ τὸ ἐνοίκιον καὶ ἑνὸς διὰ τὰς διαφόρους εἰσφορὰς νεροῦ, φωτισμοῦ καὶ λοιπῶν, μένουν 4 φράγκα διὰ νὰ ζήσῃ μία ὁλόκληρος οἰκογένεια. Καὶ τότε λοιπὸν ἔχει δίκαιον ὁ Δζὼν Χόψων, ὁ ἐγκύψας εἰς τὰ ζητήματα αὐτά, ὁ μὴ ὢν σοσιαλιστής, ὁ μνημονευόμενος συχνὰ ἀπὸ τὸ συντηρητικώτερον εἰδικὸν φύλλον τοῦ Λονδίνου, τὸν «Οἰκονομολόγον», ὡς αὐθεντία, ὅταν ἰσχυρίζεται ὅτι ἀπὸ τὰ 42 ἑκατομμύρια τοῦ ὅλου πληθυσμοῦ τῆς Ἀγγλίας τὰ 30 ἑκατομμύρια μόλις κατορθώνουν νὰ διαφύγουν τὰ σύνορα τῆς πείνας. Ἐννοεῖται ὅτι αὐτὰ τὰ σύνορα δὲν κατορθώνουν νὰ τὰ διαφύγουν τὰ 32 τοῖς $^0/_0$ τοῦ πληθυσμοῦ τοῦ Λονδίνου, ὡς ἀπέδειξαν τὰ πορίσματα τῆς εὐσυνειδητοτάτης ἀπογραφῆς ποὺ κατήρτισεν ὁ Κάρολος Μπούθ·

Ἀλλὰ μήπως νομίζετε ὅτι τὰ 42 φρ. τὴν ἑβδομάδα ποὺ ὑπολογίζει ὁ Χόψων διὰ τὴν ἐργατικὴν οἰκογένειαν περιλαμβάνουν ὅλον τὸν ἐργατικὸν κόσμον; Ὑπάρχουν ἐργάται εἰς τὰ μηχανουργεῖα οἵτινες πέρνουν 60 φρ. τὴν ἑβδομάδα, ὑπάρχει ὅμως καὶ ὁ λεγόμενος σανδουϊτσάνθρωπος, ὁ περιφέρων δι' ὅλης τῆς ἡμέρας ἔμπροσθεν καὶ ὄπισθεν τοὺς δύο πίνακας τῶν διαφόρων διαφημίσεων, ποὺ πληρώνεται μόνον ἕνα φράγκον καὶ τριάντα λεπτὰ διὰ δεκάωρον ἐργασίαν. Αὐτὰ δὲ τὰ 42 φρ. τὴν ἑβδομάδα δὲν τὰ κερδίζει συνήθως ἕνα μέλος τῆς οἰκογενείας, ἀλλὰ κατὰ μέσον ὅρον δύω μέλη καὶ ἓν τέταρτον. Ὑπάρχουν οἰκογένειαι ὅμως ποὺ διατηροῦνται μόνον ἀπὸ τὸν πατέρα κερδίζοντα 29 φρ. τὴν ἑβδομάδα καὶ ἄλλαι μόνον ἀπὸ τὴν χήραν μητέρα μὲ 18 φρ. τὴν ἑβδομάδα.

Τί τὸ παράξενον, ἐὰν ὁ Κάρολος Βοὺθ ἀνεκάλυψεν μυριάδας ἀνθρώπων ζώντων, κατὰ τὴν δυνατήν του ἔκφρασιν, «βίον ἀγρίων;»

Ἡ ἐρήμωσις τῶν ἀγρῶν

Ἀλλὰ μήπως ἡ δημοκρατουμένη Ἀγγλία κατόρθωσε νὰ τρέφῃ τοὺς γεωργικούς της πληθυσμούς; Ὁ Μὰνν εἰς τὰ «Κοινωνιολογικά» του ἀπεκάλυψεν ἐπὶ τῶν κατοίκων γεωργικῶν χωρίων ὅτι τὰ 34 καὶ πλέον ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν τρέφονται οὕτω, ὥστε νὰ μὴν εἶναι εἰς θέσιν νὰ διαθέτουν πλήρεις τὰς φυσικάς των δυνάμεις.

Τὶ παράδοξον λοιπὸν ἂν οἱ ἀγροὶ ἐρημοῦνται, ἂν οἱ γεωργικοὶ πληθυσμοὶ ἀποδεκατίζωνται, ἂν τὰ δύω τρίτα τῆς παραγωγικότητος τοῦ ἀγγλικοῦ ἐδάφους πηγαίνουν χαμένα καὶ ἂν ὅλοι σπεύδουν εἰς τὰς πόλεις διὰ νὰ δηλητηριάζωνται ἐντὸς ἀνθυγιεινῶν κατοικιῶν, καὶ διὰ νὰ τρέφωνται μὲ τὸ ἓν τρίτον ἐκείνου τοῦ ὁποίου ἔχουν ἀνάγκην διὰ τὴν ὑγείαν καὶ τὰς δυνάμεις των; Εἰς τὴν Σκωτίαν ἕνα ἑκατομμύριον ψυχαὶ ζοῦνε σὲ σπήτια ποὺ ἔχουν δύω καὶ μόνον μικρὰ δωμάτια. Ὁ δὲ ὅλος πληθυσμὸς τῆς Σκωτίας δὲν ὑπερβαίνει τὰ 5 ἑκατομμύρια.

Τὸ συμπέρασμά μας

Προσθέσατε εἰς τὴν ἀθλιότητα αὐτήν, τὴν ὁποίαν ἐδημιούργησεν ἡ Ἀγγλικὴ Δημοκρατία, βασιζομένη εἰς πλήρη πολιτικὰ δικαιώματα διὰ τοὺς περισσοτέρους Ἄγγλους, ἀλλ' εἰς τρομερὰν οἰκονομικὴν δουλείαν διὰ τὰ δύω τρίτα τοῦ λαοῦ, τὴν ἐπελθοῦσαν ὑπερτίμησιν τῶν τροφίμων κατὰ τὴν τελευταίαν δεκαετίαν καὶ εἴπατέ μας ἂν τὸ ἐκ τῆς μελέτης τῆς Ἀγγλικῆς ἱστορίας πόρισμα ἡμῶν ὅτι οἱ Ἄγγλοι τοῦ Εἰκοστοῦ αἰῶνος τυραννοῦνται τὸ ἴδιο ὅπως καὶ οἱ Ἄγγλοι τοῦ δεκάτου πέμπτου ἢ δεκάτου ἑβδόμου αἰῶνος δύναται νὰ ἐκληφθῇ ὡς τολμηρὸν ἢ ὡς ἀνταποκρινόμενον καθ' ὁλοκληρίαν εἰς τὴν πραγματικότητα.

Ἂν μὲ τὰ 42 φρ. τὴν ἑβδομάδα ὁ ἐπιτήδειος ἐργάτης ἀνταπεκρίνετο εἰς τὰς πρώτας του ἀνάγκας καὶ ὁ μὴ ἐπιτήδειος μὲ τὰ εἴκοσί του δὲν ἐλιμοκτόνει, βεβαίως θὰ εὑρέθη ἀντιμέτωπος λύσεως δεινοῦ προβλήματος, ὅταν ὥρμησεν ἡ ὑπερτίμησις ἀπὸ δεκαετίας, ὑπερτίμησις κυμανθεῖσα μεταξὺ 50 καὶ 100 τοῖς $^0/_0$ διὰ τὸ ψωμί, τὰ κρέατα, τὸ βούτυρο, τὰ ὑφάσματα καὶ ἄλλα εἴδη πρωτίστης ἀνάγκης.

Συνέπεια τοιαύτης καταστάσεως πραγμάτων ὑπῆρξε βέβαια ὅτι κατὰ τὸ 1904, ὅτε ἐπεκράτει εἰς τὴν Ἀγγλίαν τὸ σύστημα τῶν ἐθελοντῶν, πενῆντα ἐπὶ τοῖς ἑκατὸ ἐκ τῶν παρουσιαζομένων διὰ νὰ καταταχθοῦν ὡς στρατιῶται ἀπερρίπτοντο διὰ σωματικὴν ἀνικανότητα. Μήπως ἡ αὐτὴ καὶ χειροτέρα κατάστασις δὲν ἐπικρατεῖ εἰς τὴν ἐκεῖθεν τοῦ Ὠκεανοῦ προεδρευομένην Δημοκρατίαν ὡς πρὸς τὸν σωματικὸν ἐκφυλισμὸν τῶν ὑπηκόων τοῦ κ. Οὐΐλσων;

Ἡ περίφημος βασιλευομένη Δημοκρατία

Τί Δημοκρατία λοιπὸν εἶναι αὐτή, ἡ πολυθαύμαστη καὶ πολυύμνητη τῆς Ἀγγλίας, ἡ ὁποία κατέκτησεν ἐπὶ τέλους εἰς τὰς ἀρχὰς τοῦ Εἰκοστοῦ Πρώτου Αἰῶνος τὰς πολιτικάς της ἐλευθερίας, ἂν καὶ ἀκρωτηριασμένας καὶ αὐτάς, ἀλλ' ὑπὸ τὸν ὅρον νὰ ἐκφυλίζεται σωματικῶς καὶ νὰ δυναστεύεται στομαχικῶς; Τί Δημοκρατία εἶναι αὐτὴ ἡ ὁποία δὲν ἔλυσε

οὔτε τὸ ζήτημα τοῦ ἄρτου, οὔτε τὸ ζήτημα τῆς κατοικίας, οὔτε τὸ ζήτημα τῆς καλλιεργείας τῆς γῆς, οὔτε τὸ ζήτημα τῆς λαϊκῆς ἐκπαιδεύσεως; Τί Δημοκρατία εἶναι αὐτὴ ἥτις ἀστόχησε καὶ εἰς αὐτὰ τὰ μπακαλοειδῆ ἰδεώδη τοῦ ὠφελιμιστοῦ φιλοσόφου τῆς Βένθαμ, τῆς σχετικῶς περισσοτέρας εὐδαιμονίας τῶν σχετικῶς περισσοτέρων ἀνθρώπων; Τί Δημοκρατία εἶναι αὐτὴ ποὺ διατηρεῖ τὰ τεσσεράμισι πέμπτα τοῦ λαοῦ της γύρω ἀπὸ ἕνα τραχὺν ἀγῶνα τῆς ζωῆς, μὴ ἐπιτρέπουσα εἰς αὐτοὺς οὔτε ὡς πολῖται, ἀλλ' οὔτε ὡς ἄνθρωποι νὰ σκέπτωνται; Τί πολιτισμὸς εἶναι αὐτὸς ὅστις εἰς τὴν πρακτικὴν ἐχρεωκόπησε, ὅστις ἐξηγρίωσε ἀντὶ νὰ ἐξημερώσῃ, ἀποχόνδρυνε ἀντὶ νὰ ἐκλεπτύνῃ, ἀποκτήνωσεν ἀντὶ νὰ ἐξανθρωπίσῃ; Καὶ τίς ὁ μετὰ τὴν τοιαύτην ἐξεικόνισιν τοῦ Ἀγγλικοῦ λαοῦ δυνάμενος πλέον νὰ ἐκπλήσσεται ὅτι ὀλίγοι λόρδοι, ὀλίγοι δημαγωγοί, ὀλίγοι ὀνειροπόλοι ἐφόρτωσαν ἐπὶ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ τὸν πόλεμον αὐτόν, ὅστις εἶναι προωρισμένος νὰ ἐπισφραγίσῃ τὴν παρακμὴν καὶ τὴν ἀποσύνθεσιν τῆς Ἀγγλίας;

ΚΘ'.

ΟΙ ΔΥΩ ΜΠΡΟΣΤΙΝΟΙ ΠΑΓΚΟΙ

Ἡ ὡραία πλειὰς

Ἀπὸ τὰ περιεργότερα. Εἰς τὴν πρωτοπορείαν τῶν νέων Ἄγγλων μεταρρυθμιστῶν, τῶν ἁγνῶν καὶ εἰλικρινῶν καὶ χωρὶς ἐθνικὰς δεισιδαιμονίας καὶ ἐθνικοὺς φετιχισμοὺς εἶναι μία ὡραία πλειὰς ἀγωνιστῶν οἱ ὁποῖοι διακρίνονται καὶ ὡς μυθιστοριογράφοι ἢ δραματογράφοι, ἀλλὰ καὶ ὡς κοινωνιολόγοι καὶ πολιτειολόγοι. Ἴσως τὸ παράδειγμα τοῦ Δισραέλη τοῦ μέχρι τοῦ 1880 μεγαλοηγέτου τῶν συντηρητικῶν, ὅστις ἄρχισε τὸ στάδιόν του ὡς μυθιστοριογράφος τῆς ἐποχῆς διὰ νὰ τελειώσῃ ὡς μέγας καὶ πολὺς ἀρχηγός, ἴσως νὰ τοὺς ἐσκανδάλισεν. Τοιοῦτοι εἶναι ὁ Οὐέλς, ὁ Τσέστερτων, ὁ Βέλλοκ, ὁ Βέρναρ Σῶ, ὁ Ὄλιβερ Λόδζ, ὅστις ὅμως δὲν γράφει μυθιστορήματα, καὶ ὁ Μάστερμαν, ὅστις ἀφοῦ ἔγραψε τὸ πολύκροτόν του βιβλίον καὶ ἀπεκάλυψεν μίαν Ἀγγλίαν αἱμάσσουσαν οἰκονομικῶς καὶ κοινωνικῶς, ἐγαργαλίσθη ἀπὸ τὴν ἐξουσίαν καὶ ἐτρύπωσε εἰς τὸ πολυμελέστατον ἀγγλικὸν ὑπουργεῖον ὡς ὑφυπουργός!

Δύω ἐκ τῶν τῆς πρωτοπορείας αὐτῆς ὁ Χίλαιρ Βέλλοκ, ὅστις ἐχρημάτισε καὶ βουλευτής, δὲν γνωρίζομεν ἂν εἶναι ἀκόμη, καὶ ὁ δαιμονιώδους χιούμουρ καὶ εὐφυΐας Σέσιλ Τσέστερτων, ἔκαμαν διὰ τοῦ περιφήμου βιβλίου των «Τὸ κομματικὸν σύστημα» τὰ φοβερὰ ἀποκαλυπτήρια τῆς πολιτευομένης Ἀγγλίας.

Τὰ ἀποκαλυπτήρια τῆς σημερινῆς Ἀγγλίας

Πιστοὶ εἰς τὴν μέθοδον, τὴν ὁποίαν ὡς τώρα ἀκολουθήσαμεν, τοῦ νὰ ἀφίνωμεν κυρίως Ἄγγλους νὰ ζωγραφίζουν τὴν Ἀγγλίαν τους, θὰ δανεισθῶμεν ἀπὸ τοὺς δύω ριζοσπάστας συγγραφεῖς τὰ χρώματα μὲ τὰ ὁποῖα θὰ προσπαθήσωμεν νὰ συνθέσωμεν τὴν εἰκόνα τῶν ἀγόντων καὶ φερόντων τὴν σημερινὴν Ἀγγλίαν, τὴν ὁποίαν ἀπὸ Εἰκονοστάσιον ποὺ τὴν εἶχαν μέχρι χθὲς οἱ μικροὶ λαοί, ἀλλὰ καὶ πολλοὶ ἐκ τῶν μεγάλων, ζητοῦν νὰ τὴν μεταβάλλουν εἰς λάμιαν τῆς ὁποίας τὸ ὄνομα νὰ ἐμπνέῃ τρόμον καὶ σικχαμόν.

Τὰ ἀποκαλυπτήρια τῆς πολιτικῆς ὀλιγαρχίας, ἥτις σπρώχνει τὴν Ἀγγλίαν εἰς τὴν καταστροφήν, ὡς παραδεχθείσης τὰ γαλλικὰ πολιτειακὰ ἰδεώδη τὰ ψευδοδημοκρατικά, γίνονται ἄγρια, ὠμά, ἀψήφιστα. Τὸ βιβλίον ἐξεδόδη τριετίαν πρὸ τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ πολέμου. Κατὰ τὸ 1911. Οἱ συγγραφεῖς οὐδενὸς φείδονται. Ἐκτὸς τοῦ Βασιλέως, καθὸ παίζοντος ρόλον ἁπλοῦ θεατοῦ. Οὔτε χάνονται οἱ συγγραφεῖς εἰς δαιδάλους θεωριῶν. Ἀρκοῦνται εἰς τὰς ἁπλᾶς ἀληθείας καὶ εἰς τὰ ἁπλᾶ πράγματα. Καὶ δι' αὐτῶν φέρουν εἰς φῶς τὴν μεγάλην διαφθοράν, τὴν ἐπικρατοῦσαν εἰς τὸ πολιτικὸν μηχανοστάσιον τῆς Ἀγγλίας, τὴν διαφθορὰν τὴν ὑπενθυμίζουσαν τοὺς παραλυμένους χρόνους τοὺς προηγηθέντας τῆς πτώσεως τῆς Ρώμης. Δὲν ἐπαγγέλλονται δὲ τὸν πατριώτην. Δὲν κάνουν τὸν δημαγωγόν. Δὲν δεικνύουν καμμίαν διάθεσιν νὰ πίουν αἷμα. Δὲν φιλοδοξοῦν νὰ παίξουν ρόλον Ροβεσπιέρου. Οὔτε ρητορικὴν κάμνουν, οὔτε πάθος ἐξοδεύουν, οὔτε φιλοσοφικὰς τυλίγονται νεφέλας. Εἶναι δύω ἁπλοῖ ρεπόρτερ οἱ ὁποῖοι ὡς ἀληθινὰ λαγωνικὰ τῆς δημοσιογραφίας ξεσκεπάζουν τὰ νήματα τὰ ὁποῖα κρατεῖ στὰ χέρια της μία συμμορία ὑποκριτῶν, ἡ ὁποία νομίζει τις ὅτι ἐργολαβικῶς διὰ λογαριασμὸν τρίτων ἢ συναιτερικῶς διὰ λογαριασμὸν ἑαυτῆς ἀνέλαβε νὰ φέρῃ εἰς πέρας τὴν παρακμὴν τῆς Ἀγγλίας. Ἀπὸ τὴν συμμορίαν αὐτὴν οἱ συγγραφεῖς δὲν χωρίζουν τὸν κυρίαρχον τύπον τῶν δύω κομμάτων, πέντε ἓξ πανίσχυρα καὶ πάμπλουτα ὄργανα μὲ τὸ ἕνα, ἄλλα τόσα τῆς αὐτῆς παντοδυναμίας καὶ τοῦ αὐτοῦ πλούτου μὲ τὸ τὸ ἄλλο κόμμα. Καὶ ὅπως οἱ διοικοῦντες τὰ κόμματα ἐνώ-

πιον μὲν τοῦ ἠλιθίου λαοῦ ἐμφανίζονται ὡς χωριζόμενοι δι' ἀβύσσου, ὑποστηρίζοντες οἱ μὲν ἐναντίον τῶν δὲ ὅτι ἐὰν δὲν ἦσαν αὐτοί, ἡ Ἀγγλία θὰ ἦτο σήμερον καταποντισμένη, καὶ ἐπαναλαμβάνοντες τὰ ἴδια οἱ δὲ ἐναντίον τῶν μέν, κατ' ἰδίαν δὲ καὶ κοινωνικῶς ὁτὲ μὲν εἶναι στενότατοι φίλοι, συνδεδεμένοι δι' ἀμοιβαίου θαυμασμοῦ καὶ ἀμοιβαίας ὑπολήψεως, καὶ ἄλλοτε πάλιν εἶναι στενότατοι συγγενεῖς. Οὕτω καὶ οἱ ὑποκριταὶ τοῦ τύπου, οἱ παίζοντες κωμωδίαν ἢ τραγωδίαν κάθε πρωΐ πρὸ τοῦ εὐαπατήτου κοινοῦ εἶναι τόσον ἀνακατωμένοι ἀναμεταξύ των, ὥστε συμβαίνει νὰ εἶναι συντάκται συντηρητικῶν φύλλων ἄνθρωποι ποῦ ἐπαγγέλλονται τὸν σοσιαλιστήν, ἐνῷ εἰς φύλλα, ἔχοντα ὑψωμένην τὴν ἐλευθερίαν τοῦ ἐμπορίου. τὴν μεγαλειτέραν ἐπιρροὴν τὴν ἔχουν ἄνθρωποι κηρυγμένοι ὑπὲρ τῶν προστατευτικῶν δασμῶν. Αὐτὰ δὲν τὰ λέγομεν ἡμεῖς, ἀλλὰ τὰ ἀναφέρουν — μὲ ὀνόματα καὶ μὲ ἀποδείξεις — οἱ δύω συγγραφεῖς, οἱ ἀποκαλύπτοντες ὅλην τὴν ὑπὸ τὸ κοινοβουλευτικὸν ἀγγλικὸν σύστημα κρυπτομένην ἐξαχρείωσιν καὶ διαφθοράν.

Οὕτω ἡ περίφημη βασιλευομένη Δημοκρατία ἀποκαλύπτεται ἕνας ὀργανισμὸς σκωληκόβρωτος, ἀπέναντι τοῦ ὁποίου ἡ αὐτοκρατορουμένη Γερμανία θ' ἀποδειχθῇ μία δρῦς ἔχουσα ρίζας, κορμόν, κλώνους, κλάδους, κλαδίσκους, φύλλα, χυμούς, ὅλα εἰς πλήρη δύναμιν καὶ εἰς πλήρη ὑγείαν. Τὰ προσωπεῖα τῶν ψευδο-Δημοκρατιῶν, εἴτε εἶναι βασιλευόμεναι τοιαῦται, ὡς ἡ Ἀγγλία καὶ ἡ Ἰταλία, εἴτε εἶναι προεδρευόμεναι τοιαῦται, ὡς ἡ Γαλλία καὶ αἱ Ἡνωμέναι Πολιτεῖαι τῆς Ἀμερικῆς, ὁ παρὼν πόλεμος εἶναι προωρισμένος νὰ τὰ ξεσχίσῃ καὶ τὴν ἐπαύριον τῆς εἰρήνης θὰ τὰ ἴδῃ ὁ κόσμος εἰς τὴν ὑπόνομον, ὅπως βλέπει εἰς αὐτὴν τὰ ἀποκρηάτικα προσωπεῖα τὴν ἐπαύριον τῆς τελευταίας Κυριακῆς τῶν Καρναβαλίων.

Δημοκρατία δὲν ὑπάρχει

Οἱ συγγραφεῖς - ρεπόρτερ μας ἀρχίζουν ἀθορύβως καὶ μὲ τὸ ἰδιάζον ἀγγλικὸν φλέγμα ὑποστηρίζοντες ὅτι ἐὰν Δημοκρατία σημαίνει τὸ νὰ κυβερνᾶται ἕνας τόπος διὰ τῆς γενικῆς θελήσεως, «τότε εἰς τὴν σημερινὴν Ἀγγλίαν ***οὐδεμία Δημοκρατία*** ὑφίσταται». Προχωροῦντες ἀναλυτικώτερον λέγουν ὅτι διὰ νὰ ἀνταποκρίνεται ἡ πραγματικότης εἰς τὴν δημοκρατικὴν θεωρίαν τῆς λαϊκῆς ἀντιπροσωπείας, ἀπαιτεῖται πρῶτον ἀπόλυτος ἐλευθερία εἰς τὴν ἐπιλογὴν τῶν ἀντιπροσώπων. Ἀπαιτεῖται δεύτερον οἱ ἀντιπρόσωποι νὰ εἶναι ὑπεύθυνοι μόνον ἐνώπιον τῶν ἐκλογέων των καὶ εἰς κανένα ἄλλον. Ἀπαιτεῖται τρίτον οἱ ἀντιπρόσωποι νὰ δύνανται νὰ

βουλεύωνται μὲ πᾶσαν ἐλευθερίαν καὶ ἰδίως νὰ εἶναι ἀπολύτως ἀνεξάρτητοι ἀπὸ τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας.

Θέσαντες ἅπαξ τὰς βάσεις αὐτὰς ἀποδεικνύουσιν ὅτι οὐδεμία τῶν συνθηκῶν τούτων πραγματοποιεῖται. Ἀντὶ ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία νὰ εἶναι ὑπὸ τὸν ἔλεγχον τῶν ἀντιπροσώπων, τουναντίον αὐτοὶ εὑρίσκονται ὑπὸ τὸν ἔλεγχον ἐκείνης. Ἀντὶ οἱ ἀντιπρόσωποι νὰ συζητοῦν τὰ αἰτήματα τοῦ λαοῦ, τουναντίον συζητοῦν τὰ αἰτήματα τῶν ὑπουργῶν. Ἡ ἀντιπροσωπευτικὴ μηχανὴ ἐργάζεται ἀπὸ τὴν ἀνάποδη. Μεταβάλλεται εἰς μηχανὴν ὀλιγαρχικήν. Μέχρις ἐσχάτων ἀκόμη —ὅλα αὐτὰ τὰ λένε κατὰ λέξιν οἱ ἀποκαλυπταὶ συγγραφεῖς—ὡς ὅλα ὅσα ἔπονται κατὰ λέξιν τὰ παραλαμβάνομεν —ἂν ἰσχυρίζεσο ὅτι οἱ Ἄγγλοι δὲν αὐτοκυβερνῶνται, οἱ περισσότεροι θὰ γελοῦσαν μαζύ σου». Τώρα ὅμως ἄρχισαν νὰ πάρουν τὸ πρᾶγμα μερικοὶ μυρωδιά. Τὸ κομματικὸν σύστημα εἶναι «*ὠργανωμένη ἀπάτη*». Τοὐλάχιστον ἄλλοτε κατὰ τὸ πρῶτον ἥμισυ τοῦ δεκάτου ἐννάτου αἰῶνος ὑπῆρχε κάποιος ἀνταγωνισμὸς μεταξὺ τῶν πλουσίων ἐμπόρων καὶ τῶν πλουσίων μεγαλοκτηματιῶν — ἀνταγωνισμὸς ὅστις εἶχε περιέλθῃ εἰς τὸ κορύφωμά του, ὅταν ἐπρόκειτο νὰ ἀνακληθοῦν οἱ ἐπὶ τῶν σιτηρῶν προστατευτικοὶ δασμοὶ καὶ οἱ μὲν ἐμπορευόμενοι ἦσαν ὑπὲρ τοῦ νὰ ἀνακληθοῦν, οἱ δὲ γαιοκτήμονες ὑπὲρ τοῦ νὰ διατηρηθοῦν. Ἀλλὰ τώρα ἔχομεν μίαν ἡνωμένην καὶ ἀδιαίρετον πλουτοκρατίαν, μίαν συμπαγῆ καὶ ὁμογενῆ μάζαν πλουσίων, ἐμπορευομένων καὶ κτηματιῶν, εἰς χεῖρας τῆς ὁποίας εὑρίσκεται πᾶσα δύναμις, πολιτικὴ καὶ οἰκονομική. Καὶ μετὰ τὰς γενομένας ἐκλογικὰς μεταρρυθμίσεις, δυνάμει τῶν ὁποίων εὑρεῖαι λαϊκαὶ τάξεις μετὰ τὸ 1832 ἀπέκτησαν τὸ δικαίωμα τῆς ψήφου, ὁ λαὸς ἔχει τόσην πολιτικὴν δύναμιν ὅσην καὶ πρίν. Τὸ μόνον ἀποτέλεσμα ποὺ εἶχαν αἱ μεταρρυθμίσεις αὐταὶ ὑπῆρξε τοῦ νὰ μετασταθμεύσῃ ἡ δύναμις ἀπὸ τὴν Βουλὴν τῶν Κοινοτήτων εἰς χεῖρας τοῦ ὑπουργείου. Ὄχι δὲ τόσον τοῦ ὑπουργείου, ὅσον εἰς τοὺς δύω μπροστινοὺς μπάγκους τῆς Βουλῆς, ὅπου κάθονται οἱ ἑκάστοτε ὑπουργοὶ καὶ οἱ μέλλοντες διάδοχοί των. Τὰ Ἐπιτελεῖα δηλαδὴ τῆς Συμπολιτεύσεως καὶ τῆς Ἀντιπολιτεύσεως. Ἄλλοτε ἡ κυβέρνησις ἐξηρτᾶτο ἀπὸ τὴν Βουλήν. Τώρα ἡ Βουλὴ εὑρίσκεται εἰς ἐξαχρειωμένην ἐξάρτησιν ἀπὸ τὴν κυβέρνησιν. Πρὸ τοῦ 1870 συνέβαινε αἱ πλειοψηφίαι τῶν Βουλῶν νὰ ρίχνουν κυβερνήσεις. Ἀπὸ τοῦ 1870 οὐδεμίαν κυβέρνησιν ἔρριξεν ἡ Βουλή.

Τὰ ἀγγλικὰ κόμματα «ὠργανωμένη ἀπάτη»

Κατὰ τοὺς δύω πολέμους, τὸν Κριμαϊκὸν καὶ τὸν Βοερι-

κόν, εἶχαν συμβῇ διαφόρων εἰδῶν καταχρήσεις καὶ κλοπαί. Καὶ ἡ μὲν κυβέρνησις ποὺ διηύθυνε τὸν Κριμαϊκὸν πόλεμον (1856) ἀπεδοκιμάσθη ἀπὸ τὴν Βουλὴν καὶ ἔπεσε. Ἀλλ' ἡ κυβέρνησις ἡ ὁποία κατὰ τὸ 1900 διηύθυνε τὸν Βοερικὸν πόλεμον, μὲ ὅλας τὰς ἀποκαλυφθείσας καταχρήσεις, ἔμεινε στὸν τόπον της.

Τὸ Συγγενολόγιον

Πόθεν ἀρύεται λοιπὸν τὴν δύναμίν της ἡ μικρὰ αὐτὴ ὁμὰς ἀνθρώπων, τῶν γεμιζόντων τοὺς δύω μπροστινοὺς πάγκους τῆς Βουλῆς τῶν Κοινοτήτων, καὶ οἱ ὁποῖοι δὲν εἶναι περισσότεροι τῶν πενῆντα ἢ ἔστω καὶ ἑκατόν; Κανεὶς δὲν τοὺς ἐκλέγει. Ἐκλέγονται ἀναμεταξύ των. Ἐργάζονται ὅμως ὡς νὰ ἦσαν ἕνας καὶ μόνον ἄνθρωπος. Οὔτε ἀπὸ τὸν Βασιλέα ἀντλοῦν τὴν δύναμίν των. Οὔτε ἀπὸ τὸν λαόν. Ἀποτελοῦν μίαν σιωπηρὰν Ὀλιγαρχίαν, ἡ εἰς τὴν ὁποίαν εἴσοδος ἐπιτρέπεται μόνον εἰς ἐκείνους τοὺς ὁποίους ἤθελον ἐγκρίνει οἱ ἤδη μπασμένοι. Εἰς τὸ κατῶφλι τῆς εἰσόδου καταθέτει πᾶς ὁ εἰσερχόμενος πρῶτα-πρῶτα τὴν ἀνεξαρτησίαν του. Οἱ νεοεισερχόμενοι συνήθως εἶναι συγγενεῖς ἢ ἐξ αἵματος ἢ ἐξ ἐπιγαμίας. Ἠδύνατο ὅθεν νὰ ὀνομασθῇ ἡ ὁμὰς αὐτὴ τὸ Συγγενολόγιον. Ὁ Ἄσκουϊθ εἶχε διορίσει τὸν γυναικάδελφόν του ὑπουργόν. Οἱ συγγραφεῖς μας ἀναφέρουν δεκαπέντε παραδείγματα διαφόρων στενῶν συγγενῶν ἐκ τῶν ὁποίων οἱ μὲν ὑπηρετοῦν εἰς τὸ ἕνα κόμμα, οἱ δὲ εἰς τὸ ἄλλο. Σωστὴ συμπαιγνία. Μία μικρὴ κλίκα φίλων καὶ συμπεθέρων κυβερνᾶ τὴν τεραστίαν αὐτοκρατορίαν.

Πάρτυ φὰντς

Ἐννοεῖται ὅτι ἡ Κλίκα αὐτὴ δὲν διαθέτει μόνον θέσεις καὶ δὲν ἀγοράζει μόνον δι' αὐτῶν τὴν πλειοψηφίαν. Ἀλλὰ διαθέτει καὶ χρήματα ἄφθονα. Τὰ ὁποῖα ὀνομάζονται κομματικὰ χρήματα (πάρτυ φάντς). Αἱ δὲ ἐκλογαὶ γίνονται ἀπὸ τὰ χρήματα αὐτά. Ὁ πρῶτος βουλευτὴς ποὺ θὰ θελήσῃ νὰ κάμῃ τὸν ἀνεξάρτητον ἀπέναντι τῆς κλίκας αὐτῆς ὀφείλει νὰ λάβῃ τὴν ἀπόφασιν ὅτι δὲν ξαναβγαίνει βουλευτής. Τὰ κόμματα ἄρα τρομοκρατοῦνται. Καὶ ὁ τρομοκράτωρ εἶναι τὸ Συγγενολόγιον, μία φοῦχτα δηλαδὴ ἀνθρώπων.

Ἐνῷ δὲ τὰ κόμματα εἶναι δύω καὶ ἑκάτερον τρομοκρατεῖται ἰδιαιτέρως ἀπὸ τοὺς ἀρχηγούς του, ὑφίσταται ἐν τούτοις καὶ ἰδιαιτέρα συνεργασία τῶν ἐπιτελείων τῶν δύω κομμάτων πρὸς τὸ κοινὸν συμφέρον τῆς μιᾶς συμμορίας τῆς ἀποτελουμένης ἀπὸ τοὺς δύω μπροστινοὺς πάγκους τῆς Βουλῆς. Οἱ συγγραφεῖς μας ἀποκαλύπτουν ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ ποὺ εἶχε συστηθῇ διὰ νὰ ἐξετάσῃ ἕνα ρυπαρὸν διὰ τὴν ὅλην Ἀγγλίαν ἐπεισόδιον γενόμενον εἰς τὴν Νότιον Ἀφρικὴν

ὀλίγον πρὸ τοῦ πολέμου τῶν Βόερς καὶ σχετικώτατον μὲ τὸν πόλεμον, τὴν προτεραίαν τῆς ἡμέρας ποὺ θὰ ἔκαμνε τὰς τρομεράς της ἀποκαλύψεις, ἕνεκα συνεννοήσεως τῶν Ἐπιτελείων τῶν δύω κομμάτων, ἐπροτίμησε νὰ σιωπήσῃ.

Τὸ ἴδιον ἔγινε μὲ τὸ μεγάλο ζήτημα τῶν Κινέζων ἐργατῶν εἰς τὴν Νότιον Ἀφρικήν. Αἱ ἐκλογαὶ τοῦ 1906 ἔγιναν μὲ πρόγραμμα τοῦ ἐκπατρισμοῦ τῶν Κινέζων, κατὰ τῶν ὁποίων εἶχε κηρυχθῇ ὁ ἀγγλικὸς λαός. Ὑπὲρ τοῦ ἐκπατρισμοῦ ἦσαν οἱ Φιλελεύθεροι. Τὸν ἐχαρακτήρισαν ὡς ζήτημα ζωῆς καὶ θανάτου διὰ τὴν Ἀγγλίαν. Ἐνίκησαν εἰς τὰς ἐκλογάς. Ἐξεπατρίσθησαν οἱ Κινέζοι; Κάθε ἄλλο. Διότι οἱ δύω μπροστινοὶ πάγκοι πάλιν συνωμότησαν κατὰ τοῦ ἀγγλικοῦ λαοῦ, λαβόντες διαταγὰς ἀπὸ τοὺς ἑκατομμυριούχους Ἑβραίους τῆς Νοτίου Ἀφρικῆς, τῶν ὁποίων τὰ πλούτη ἐκμεταλλεύονται τὰ δύω κόμματα.

Λ΄.

ΕΞΑΚΟΛΟΥΘΟΥΝ ΤΑ ΑΠΟΚΑΛΥΠΤΗΡΙΑ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΕΥΟΜΕΝΗΣ ΑΓΓΛΙΑΣ

Ἡ Βουλὴ δούλη ἢ νεκρὰ

Εἰκονικώτατον παράδειγμα φέρουν οἱ συγραφεῖς — ρέπορτερ μας τῆς τρομοκρατίας τὴν ὁποίαν ἐξασκοῦν ἐπὶ τῆς Βουλῆς οἱ δύω μπροστινοὶ πάγκοι λέγοντες ὅτι «ἡ κατάστασις εἶναι ἡ αὐτὴ ὡς ἐὰν ὁ Βασιλεὺς (εἰς περίστασιν ποὺ τὸ Στέμμα θὰ εἶχε πραγματικὴν δύναμιν) ἠδύνατο νὰ διαγγείλῃ τὰ ἑξῆς εἰς τὴν Βουλὴν τῶν Κοινοτήτων· — Σᾶς προτείνω νὰ αὐξήσετε τὰ ἔξοδα τοῦ ἐν εἰρήνῃ στρατοῦ μου κατὰ τόσα ἑκατομμύρια· ἐὰν δὲν τὸκάνετε, θὰ βάλω πρόστιμο στὸν καθένα ἀπὸ σᾶς χιλίων λιρῶν καὶ θὰ κατορθώσω νὰ κινδυνεύσετε συγχρόνως τὸ νὰ ἐπανέλθετε ἐδῶ ἐναντίον τῆς θελήσεώς μου».

Αὐτὸ ποὺ δὲν κάνει ὁ Βασιλεύς, τὸ κάνει τὸ ἑκάστοτε ὑπουργεῖον, τὸ ὁποῖον ἔχει τὸ δικαίωμα τῆς διαλύσεως, εἰς περίπτωσιν ποὺ ἡ πλειοψηφία ἤθελε κηρυχθῇ κατ' αὐτοῦ. Καὶ πρόστιμον μὲν δὲν βάνει ἀπ' εὐθείας εἰς ἕκαστον τῶν μελῶν, ἀλλ' ἐφ' ὅσον αὐτὸ διαχειρίζεται ἀνεξέλεγκτον τὰ τεράστια ποσὰ τῶν κομματικῶν χρημάτων, δυνάμει τῶν ὁποίων ὑποστηρίζονται ἐκλογικῶς καὶ αὐτὰ τὰ πλουσιώτερα μέλη τοῦ κόμματος, καὶ ἐφ' ὅσον ἐπίσης εἶναι ἐλεύθερον νὰ

ἀποσύρῃ τὴν χρηματικήν του ὑποστήριξιν ἀπὸ κάθε ἀντάρτην τοῦ κόμματος, δὲν εἶναι τὸ ἴδιον ὡς νὰ τοῦ ἐπέβαλλε πρόστιμον καὶ ὡς νὰ τὸν ἠπείλει ὅτι δὲν θὰ ξαναγυρίσῃ εἰς τὴν Βουλήν, ὡς ἤθελε κάμει ὁ κατὰ φαντασίαν Βασιλεὺς τῶν συγγραφέων — ρεπόρτερ μας;

Καὶ οἱ μὲν ἐργάται τῆς διαφθορᾶς ἰσχυρίζονται ὅτι τὰ κόμματα ἔχουν ἀνάγκην πειθαρχίας. Ἀλλὰ οἱ συγγραφεῖς μας ἀντιτάσσουν ὅτι ἡ πειθαρχία εἶναι καλὴ διὰ τὸν στρατόν, ὄχι ὅμως καὶ διὰ τὰ νομοθετικὰ σώματα, ἐκτὸς εἰς ἐντελῶς ἐκτάκτους περιστάσεις. Ὁ στρατιώτης ὀφείλει νὰ ὑπακούῃ εἰς τὸν ἀνώτερόν του, χωρὶς νὰ ἐξετάζῃ τὸν λόγον. Ἀλλ' ὁ νομοθέτης εἶναι ἐκεῖ ἀκριβῶς διὰ νὰ ἐξετάζῃ τὸν λόγον. Τὸ καθῆκόν του καὶ ἡ ἐντολή του εἶναι νὰ κρίνῃ. Ἡ πειθαρχία ὅμως ἀναιρεῖ τὴν κρίσιν. Οὕτω ἡ Βουλὴ δὲν συζητεῖ ὅσα ζητήματα θέλει αὐτή. Οὔτε ψηφίζει ὅσους νόμους θέλει αὐτή. Ἀλλὰ δούλη καὶ ὑπήκοος, ὅπως κατήντησε, συζητεῖ ὅσα ζητήματα τῆς φέρῃ καὶ ψηφίζει ὅσους νόμους τῆς παρουσιάσῃ τὸ ὑπουργεῖον. Ἡ κυβέρνησις ὄχι μόνον αὐτομάτως ὁρίζει ποία χρῆσις θὰ γίνῃ τοῦ χρόνου τῆς Βουλῆς, ἀλλ' αὐτὴ ἀποφασίζει καὶ πόσου χρόνου ἀκόμη θὰ γίνῃ χρῆσις. Ἐν γένει οὐδὲν ζήτημα, ὑπὲρ τοῦ ὁποίου ἐφάνη εἰς τὰς ἐκλογὰς ὅτι ἐνδιαφέρεται ὁ Ἀγγλικὸς λαός, ἐμφανίζεται εἰς τὴν Βουλὴν «ἐφ' ὅσον τὸ ζήτημα αὐτὸ ἀντιτίθεται ***πρὸς τὰ ἰδιωτικὰ συμφέροντα*** (ἀκούετε! ἀκούετε!) τῶν ἐξ ἐπαγγέλματος πολιτευομένων. Ἐν σχέσει δὲ μὲ τὴν ἀντιπροσωπευτικὴν δύναμιν τῶν μελῶν, «ἡ Βουλὴ τῶν Κοινοτήτων ***εἶναι νεκρά***».

(Καὶ ὅταν ἡ Βουλὴ τῶν Κοινοτήτων εἶναι νεκρά, νεκρὸν δὲ εἶναι καὶ τὸ Στέμμα, νεκρὸς δὲ καὶ ὁ λαός, τότε τί εἶναι ἐκεῖνο ποῦ ζῇ εἰς τὴν Ἀγγλίαν; Ἡ κλίκα τῶν κερδοσκόπων πολιτευομένων. Ἡ ἐρώτησις καὶ ἡ ἀπάντησις εἶναι ἰδικαί μας, διὰ τοῦτο καὶ τὰς ἐκλείσαμεν ἐντὸς ἀκίδων.

Καὶ ποῖον εἶναι τὸ κατ' ἐξοχὴν ἐλατήριον ποὺ ἀπονεκρόνει τὴν Ἀγγλικὴν Βουλήν; Τὸ ἴδιον πρᾶγμα ποὺ ἀπενέκρωσε τὸν πατριωτισμὸν καὶ τὴν ἐντροπὴν καὶ τὴν τιμὴν τοῦ ἀτιμωτάτου ὅλων τῶν ἐπὶ γῆς Ἑλλήνων, τοῦ Μεγάλου Προδότου. Τὸ χρῆμα! Καὶ ὦ τοῦ παραδόξου θαύματος! Τὸ ἀγγλικὸν χρῆμα καὶ εἰς τὴν ἰδικήν μας τερατώδη περίστασιν καὶ εἰς τὴν ἐξ ἴσου τερατώδη περίστασιν τοῦ Ἀγγλικοῦ μας κοινοβουλευτισμοῦ).

Τὰ δύω μεγάλα χρηματοκιβώτια

Οἱ δύω ἐπιφανέστατοι συγγραφεῖς μας λέγουν ἐπὶ λέξει· Αἱ δύω μεγάλαι κομματικαὶ ὀργανώσεις βασίζονται ἐπὶ δύω μεγάλων χρηματοκιβωτίων. Πόθεν ἔρχονται τὰ χρήματα αὐτά;

Καὶ ποὺ πηγαίνουν; Τὴν ἀπάντησιν τὴν δίδει τὸ ὄνομά των. Τιτλοφοροῦνται μυστικὰ φόντα (Δὶ σίκρετ φάντς). Τὰ χρήματα αὐτὰ — πάλιν λέγομεν ὅτι μεταφράζομεν ἢ μεταφέρομεν κατ' ἔννοιαν ἀπὸ τὸ ἀγγλικὸν κείμενον — μυστικὰ προσφέρονται· μυστικὰ διαθέτονται. Τὸ μόνον φῶς ἐπὶ τοῦ ποῖος τὰ δίδει τὸ χορηγοῦν οἱ κατ' ἔτος ἀπονεμόμενοι τίτλοι εὐγενείας. Τὸ μόνον φῶς ἐπὶ τοῦ ποῖος τὰ πέρνει τὸ παρέχουν αἱ ἑκάστοτε συγκροτούμενοι εἰς τὴν Βουλὴν πλειοψηφίαι. Μὲ συντομίαν δύναταί τις νὰ εἴπῃ ὅτι τὰ χρήματα τὰ δίδουν ἄνθρωποι πλούσιοι ποὺ ἔχουν ἀνάγκην νὰ ἀποσπάσουν ἀπὸ τὴν κυβέρνησιν εὐνοίας ἢ πλεονεκτήματα φύσεως οἰκονομικῆς ἢ κοινωνικῆς καὶ ὅτι τὰ οὕτω εἰσφερόμενα χρήματα δαπανῶνται εἰς ἔξοδα τῶν μελῶν τῆς Βουλῆς τῶν Κοινοτήτων, μὲ ἄλλας λέξεις ***εἰς διαφθορὰν τοῦ νομοθετικοῦ σώματος.***

Εἰς τί ποσὸν ἀνέρχονται τὰ χρήματα αὐτά; Οἱ συγγραφεῖς δὲν δύνανται νὰ τὸ ὁρίσουν. Ὑποθέτουν ὅμως ὅτι εἰς τεράστιον. Καὶ ἐπειδὴ ὁ ἕτερος ἐξ αὐτῶν ἔχει ἐκλεχθῇ βουλευτὴς καὶ θὰ ἔλαβεν εὐκαιρίαν νὰ λάβῃ ἀκριβεῖς πληροφορίας, λέγει διὰ νὰ δικαιολογήσῃ τὸν ὁρισμὸν τοῦ τεραστίου, ὅτι ὅστις ἔκαμεν ἐκλογὰς ξεύρει πολὺ καλὰ ὅτι δὲν θὰ εἶχε παρὰ νὰ ζητᾷ καὶ νὰ λαμβάνῃ.

Εἰς προηγουμένα κεφάλαια ἀναφέραμεν ἕνα μέγαν διαφθορέα συνειδήσεων, κατὰ τὸν παρελθόντα αἰῶνα, τὸν ἀρχηγὸν τῶν Οὐΐγων Οὐώλπωλ, ὅστις μὲ συνήθη ἐγγλέζικον κυνισμὸν ἔλεγε διὰ τὸ κόμμα του ὅτι κάθε βουλευτὴς εἶχε τὴν τιμήν του καὶ τὸ τίμημά του. Ἐπίσης ὅτι ἐπὶ τοῦ Βασιλέως Γεωργίου τοῦ Γ'. εἶχεν ἀνοίξει ἐπίσημον γραφεῖον ἀγοραπωλησίας τῶν ψήφων τῶν βουλευτῶν. Τὸ ὁποῖον γραφεῖον ἐντὸς μιᾶς καὶ μόνης ἡμέρας εἶχε δαπανήσει πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτὸν 25 χιλιάδας λίρας. Διὰ νὰ ἐπικυρωθοῦν λοιπὸν ὅσα ὑποστηρίξαμεν ὅτι οἱ διοικοῦντες Ἄγγλοι εἶναι οἱ ἴδιοι καὶ καθόσον ἀφορᾷ τὴν ἐξωτερικὴν καὶ καθόσον ἀφορᾷ τὴν ἐσωτερικὴν πολιτικὴν καὶ εἰς ὅλας τὰς γραμμὰς τῆς ἐκμεταλλεύσεως, τῆς ἀπάτης, τοῦ ψεύδους καὶ τῆς διαφθορᾶς, οἱ δύω φιλαλήθεις συγγραφεῖς μας γράφουν· « — Τὰ μυστικὰ λοιπὸν φόντα δαπανῶνται ὅπως ἐδαπανῶντο τὰ μυστικὰ φόντα ἐπὶ τοῦ Οὐώλπωλ, τουτέστιν, εἰς ***ἀγορὰν ψήφων.*** Μὲ μόνην τὴν διαφορὰν ὅτι ἡ δουλειὰ αὐτὴ γίνεται τώρα ὄχι τόσον χονδροειδῶς καὶ ἀπροκαλύπτως, ὅσον ἐπὶ Οὐώλπωλ, ἀλλὰ μὲ κάποιαν ντελικατέτσαν. Ἀντὶ νὰ πληρόνωνται οἱ βουλευταὶ ὅπως τότε ***μετὰ*** τὴν ἐκλογήν τους,

διὰ νὰ δίδουν τὴν ψῆφόν των σύμφωνα μὲ τὸ πρόσταγμα τῆς κυβερνήσεως, τώρα λαμβάνεται φροντὶς ὥστε νὰ μὴν ἐκλέγεται ἐκεῖνος βουλευτὴς περὶ τοῦ ὁποίου ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι δύναται νὰ ψηφίσῃ ἐναντίον τῆς θελήσεως τοῦ διοικοῦντος ἐπιτελείου. Μὲ ἄλλας λέξεις, ἐπὶ Οὐώλπωλ ἐμεταπληρόνοντο. Ἐπὶ δὲ Ἄσκουϊθ καὶ Βάλφουρ προπληρόνονται. Οὕτω πως ὁ κίνδυνος τοῦ νὰ μποῦνε εἰς τὴν Βουλὴν πρόσωπα ἀδιάφθορα παρακάμπτεται. Τὸ πρᾶγμα ἐννοεῖται ὅτι εἶναι τὸ ἴδιον κατ' ἀρχήν. Τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ νὰ πληρόνεται ἀπὸ τὸ κομματικὸν ταμεῖον τὰ ἐκλογικὰ ἔξοδα εἶναι τὸ ὅτι ὁ βουλευτὴς ἐκλεγόμενος δὲν εἶναι πλέον ὑπεύθυνος ἐνώπιον τῶν ἐκλογέων του, ἀλλ' εἶναι ὑπεύθυνος πρὸς τοὺς διαχειριζομένους τὸ χρηματοκιβώτιον καὶ ἐξασφαλίσαντας τὴν ἐκλογήν του.

Οἱ συγγραφεῖς μας κάμνουν καὶ αὐτὴν τὴν ψυχολογικὴν ἤ, ἂν προτιμοῦν οἱ ἰδικοί μας συνταγματολόγοι πολιτευταί, συνταγματικὴν παρατήρησιν. Ὅτι ἐκεῖνο ἐπὶ τοῦ ὁποίου πρέπει νὰ ἐπιμείνωμεν εἶναι ὅτι καὶ αὐτὴ ἡ ὕπαρξις τῆς παντοδυνάμου αὐτῆς μηχανῆς τῆς διαφθορᾶς τῆς κοινοβουλευτικῆς ἀντιπροσωπείας κρατεῖται μυστικὴ ἀπὸ τὰς λαϊκὰς μάζας. Καὶ ὅταν ὁ ἕτερος τῶν δύω συγγραφέων μας, ὁ Μπέλοκ, ἐζήτησεν ὅταν ἦτο βουλευτὴς νὰ γίνῃ συζήτησις εἰς μίαν συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς περὶ τῶν μυστικῶν φόντων τῶν κομμάτων, τὰ ἐπιτελεῖα τῶν δύω κομμάτων συνεννοήθησαν καὶ ἐματαίωσαν τὴν συζήτησιν. Παστρικὰ ὑποκείμενα ἔ; **Παστρικὰ ὑποκείμενα, ἔ;**

Ἐφαντάζεσθε λοιπὸν τὴν Μεγάλην, τὴν Ἱστορικήν, τὴν Πρότυπον καὶ Πρωτότυπον Βουλὴν τῶν Κοινοτήτων τῆς Ἀγγλίας ἔχουσαν ὡς θεούς της, ὡς ἐμπνευστάς της, ὡς ὁδηγούς της, ὡς διδασκάλους της δύω ἀπέραντα χρηματοκιβώτια Βέρτχαϊμ καὶ νομοθετοῦσαν καὶ βουλευομένην καὶ ἀποφασίζουσαν καὶ ψηφίζουσαν σύμφωνα μὲ τὰ μυστηριώδη νεύματα καὶ σχήματα καὶ συνθήματα ποὺ ἐκ τῆς ἐπιφανείας τῶν χρηματοκιβωτίων αὐτῶν προβάλλουν φωτιζόμενα ἀπὸ τῶν προβολέων τοὺς ὁποίους διαχειρίζονται οἱ παιδονόμοι τῶν δύω κομμάτων, οἱ ὀνομαζόμενοι εἰς τὰ κοινοβουλευτικὰ κορακιστικὰ τῶν Ἄγγλων Γουΐπς (Μάστιγες;)

ΛΑ'.

ΤΟ ΛΟΡΔΟΠΑΖΑΡΟ

Πῶς γεμίζουν τὰ χρηματοκιβώτια ὅταν ἀδειάζουν

Ἀξίζει νὰ ἀφιερωθῇ ἀκόμη ἕνα ἄρθρον εἰς τὴν πολιτικὴν διαφθορὰν τῆς Ἀγγλίας, ἀφ' οὗ δι' αὐτῆς πρόκειται νὰ ἐξηγηθῇ πῶς, ἑνωθέντων τῶν δύω μπροστινῶν πάγκων τῆς Βουλῆς τῶν Κοινοτήτων εἰς μίαν κυβέρνησιν Συνασπισμοῦ, διεξάγεται ὁ καταστρεπτικώτατος οὗτος διὰ τὸ παρὸν καὶ τὸ μέλλον τοῦ Ἀγγλικοῦ Ἔθνους πόλεμος. Ἐὰν δὲν ἦτο ὅλη ἡ Βουλὴ τῶν Κοινοτήτων ὑποδουλωμένη εἰς τὰ δύω ἐπιτελεῖα, ἐὰν ἡ Βουλὴ τῶν λόρδων πλὴν τῶν ἐκ κληρονομίας τοιούτων δὲν ἦτο δημιούργημα τῶν δύω ἐπιτελείων τῶν κομμάτων, ὁ παρὼν πόλεμος δὲν ἤθελεν ἐκραγῇ, διότι ὁ κύριος Ἄσκουϊθ καὶ ὁ κύριος Γκρέϋ καὶ ὁ κύριος Λόϋδ Ζώρζ, οἵτινες μὲ ἐλαφρὰν καρδίαν τὸν ἀπεφάσισαν, ὡς ὁ Αἰμίλιος Ὀλιβιὲ ἐπὶ Ναπολέοντος τοῦ Γ' τὸν γαλλογερμανικὸν τοῦ 1870, θὰ ἔτρεμαν πρὸ τῶν εὐθυνῶν τὰς ὁποίας θὰ ἔδιδαν καὶ εἰς τὴν Βουλὴν καὶ εἰς τὸ Ἔθνος. Τώρα ὅμως τὴν μὲν Βουλὴν τὴν ἐκμηδενίζουν τὰ δύω χρηματοκιβώτια, τὸ δὲ Ἔθνος τὸ σύστημα τῆς ἐκλογικῆς ὀργανώσεως, τὸ ὁποῖον, ὡς θὰ ἀποδείξωμεν εἰς τὸ προσεχὲς κεφάλαιον, ἀποτελεῖται ἀπὸ ἐπιστημονικὴν ἐξάσκησιν ἀπάτης, ἀποπλανήσεως, ὑποβολῆς, ὑπνωτισμοῦ καὶ καλλιεργείας τῶν ἀχρειεστέρων τοῦ ἀνθρώπου ἐνστίκτων.

Καὶ ἐρωτοῦν οἱ συγγραφεῖς-ρεπόρτερ μας. Ποία εἶναι ἡ συνήθης μέθοδος ποὺ ξαναγεμίζουν τὰ ἅπαξ κενωθέντα χρηματοκιβώτια τῶν δύω κομμάτων; Καὶ ἀπαντοῦν οἱ συγγραφεῖς-ρεπόρτερ: Διὰ τῆς πωλήσεως τίτλων λόρδων, τίτλων βαρονέτων, τίτλων ἱπποτῶν καὶ ἄλλων τιμῶν δυνάμει χρηματικῶν εἰσφορῶν. Τὸ ἐμπόριον ἐξασκεῖται ὁλοφάνερα. Κάθε ἄνθρωπος ποὺ ἔχει καὶ τὴν ἐλαχίστην γνῶσιν τῶν πολιτικῶν παρασκηνίων ξεύρει ὅτι ὑπάρχει ἕνα λορδοπάζαρο εἰς τὴν Δοουνιγκστρὴτ (ὁ δρόμος ποὺ εἶναι τὰ ὑπουργεῖα) ὅπως ξεύρει ὅτι εἰς τὸ Κόβεν Γκάρδεν ὑπάρχει λαχανοπάζαρο καὶ δύναται νὰ δείξῃ μὲ τὸ δάκτυλό του τὰ ὀνόματα ἐκείνων ποὺ ἀγόρασαν τὰς «τιμάς». Μόνον ὁ πολὺς κόσμος ἀγνοεῖ αὐτὰ τὰ πράγματα. Καὶ ἐκεῖνοι ὅμως οἱ ὁποῖοι τὰ γνωρίζουν — λέγουν οἱ συγγραφεῖς μας — τρομάζουν νὰ τὰ φέρουν εἰς φῶς ἕνεκα τοῦ τρομεροῦ περὶ λιβέλλων νόμου,

τὸν ὁποῖον ἡ Ἀγγλικὴ Δικαιοσύνη — καὶ αὐτὰ δὲν τὰ λέμε ἐμεῖς, ἀλλ' οἱ κύριοι Τσέστερτων καὶ Βέλλοκ, τὸν διαχειρίζεται οὕτω πως ὥστε νὰ εὐνοοῦνται πάντοτε οἱ πλούσιοι. Ἡ παρατήρησις αὐτὴ τῶν συγγραφέων μας μᾶς ἀνοίγει νέους ὁρίζοντας τοῦ ἀγγλικοῦ πολιτισμοῦ — τὴν δικαιοσύνην — τὴν ἐγγλέζικη δικαιοσύνην, τὴν θεωρουμένην μήμου ἄπτου — ὑποδουλωμένην καὶ αὐτὴν εἰς τὸν πλοῦτον, εἰς τὴν Στερλίναν, τὴν Θεὰν Στερλίναν, τὴν Παντοκράτειραν Στερλίναν.

Πῶς ἔγιναν οἱ λόρδοι ἑνὸς μόνον ἔτους

Καὶ ἀρχίζουν οἱ συγγραφεῖς μας νὰ ἀναλύουν μόνον ἑνὸς ἔτους τὴν λορδοποίησιν. Μεταξὺ τῶν ἑπτὰ νέων λόρδων ὁ εἷς, ἐπειδὴ λογίζεται μεταξὺ τῶν ἐπιφανεστέρων ἰατρῶν καὶ ἐπιστημόνων, ἠδύνατο, λέγουν οἱ συγγραφεῖς μας νὰ ἀποτελέσῃ μέλος τῆς Γερουσίας. Ἀλλὰ καὶ αὐτός, προσθέτουν, ἐλορδοποιήθη ὄχι χάριν τῆς ἐξόχου αὐτοῦ διανοητικότητος, ἀλλὰ διότι διὰ τῆς λορδοποιήσεώς του ἐξησφαλίζετο μία ἐκλογικὴ περιφέρεια δι' ἕνα κύριον τοῦ μπροστινοῦ πάγκου τῶν Φιλελευθέρων, ἀποτυχόντα εἰς τὴν περιφέρειαν εἰς τὴν ὁποίαν ἐδοκίμασε νὰ ἐκλεχθῇ.

Οἱ ἄλλοι; Νὰ οἱ ἄλλοι. Ὁ ὑπ' ἀριθμὸν 1 διότι εἶναι πλουσιώτατος καὶ εἶχεν ἀποτύχει εἰς βουλευτικὰς ἐκλογάς, ἔγινε λόρδος διὰ νὰ παρηγορηθῇ. Ὁ ὑπ' ἀριθμὸν 2, διότι εἶναι μεγάπλουτος ἐφοπλιστὴς καὶ ἀναγνωρίζεται ὡς μία ἀπὸ τὰς κολόνναις διὰ τοῦ πλούτου του τοῦ κόμματος τῶν Φιλελευθέρων. Καὶ διότι ἡ ἐκλογή του εἶχεν ἀκυρωθῇ ἕνεκα ἀνωμαλιῶν (ἀνηθίκων πάντως) τῶν ἐκλογικῶν του πρακτόρων. Ὁ ὑπ' ἀριθμὸν 3 διότι εἶναι ἕνας ἐκ τῶν τεραστίως πλουσίων βαμβακάδων τοῦ Λανκάστερ. Κανένα — ἐπιλέγουν οἱ συγγραφεῖς μας — δὲν εἶχε τίτλον ὅστις νὰ δίδῃ τὸ δικαίωμα εἰς αὐτὸν καὶ εἰς τοὺς κληρονόμους του νὰ ἐξασκοῦν ἀλληλοδιαδόχως τὸ ἔργον τοῦ Ἄγγλου νομοθέτου. Οἱ μόνοι του τίτλοι ἦσαν ὁ πλοῦτος του καὶ αἱ δυνάμει αὐτοῦ χρηματικαὶ ὑποστηρίξεις τοῦ κόμματος ποὺ ἔκαμνε. Ὁ ὑπ' ἀριθμὸν 4 Μεγαλέμπορος εἰσαγωγῆς, πλουτίσας ἀπὸ τὸ ἐμπόριον καὶ ὑποστηρίξας χρηματικῶς τὸ κόμμα τῶν Φιλελευθέρων. Ὁ ὑπ' ἀριθμὸν 5 μία ἀνωνυμία μὲ ἄπειρον πλοῦτον, καὶ γαμβρὸς ἑνὸς ἄλλου λόρδου. Ὁ ὑπ' ἀριθμὸν 6 πλουσιώτατος ἐργολάβος, ὅστις τελευταίως προσέλαβεν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν του τὸν υἱὸν τοῦ Λόϋδ Ζώρζ, τοῦ σημερινοῦ πρωθυπουργοῦ τῆς Ἀγγλίας.

Καὶ ἔτσι μὲν λορδοποιοῦν οἱ Φιλελεύθεροι, λέγουν οἱ κύριοι Βέλλοκ καὶ Τσέστερτων. Διὰ παρομοίους ὅμως λόγους λορδοποιοῦν καὶ οἱ Συντηρητικοί. Κάμνουν δὲ καὶ αὐτὴν

τὴν ἀποκάλυψιν ὅτι ὑπάρχουν πλούσιαι οἰκογένειαι αἱ ὁποῖαι συνεισφέρουν καὶ εἰς τῶν δύω κομμάτων τὰ χρηματοκιβώτια, ὥστε νὰ δύνανται νὰ συναλλάσσωνται ἐλευθερώτερον καὶ μὲ τὰ δύω κόμματα. Οὕτω τῆς οἰκογενείας τοῦ Γκὲστ ὁ μὲν πατὴρ ἔγινε λόρδος ἀπὸ κυβέρνησιν Συντηρητικήν, ὁ δὲ υἱὸς ἀπὸ κυβέρνησιν Φιλελευθέραν.

Ὁ διαβόητος λόρδος Νόρθκλιφφ

Τὸ σκανδαλωδέστερον ἐπεισόδιον τοῦ λορδοπαζάρου εἶναι αὐτὸ ποὺ συνέβη μὲ τὸν τρομοκρατοῦντα τὰς κυβερνήσεις λόρδον Νόρθκλιφφ, τὸν ἰδιοκτήτην τῶν «Τάϊμς», τῆς «Σημαίας», τοῦ «Δαίϊλυ Μαίϊλ», καὶ ἄλλων ἐφημερίδων καὶ περιοδικῶν. Αὐτὸς ὁ κύριος προτοῦ νὰ γίνῃ λόρδος Νόρθκλιφφ ἦτο ἕνας ἁπλούστατος Ἀλφρέδος Χάρμσουωρθ, διευθυντὴς ἑνὸς τῶν χυδαιοτέρων περιοδικῶν, τῶν «Ἀπαντήσεων» εἰς τὰ ὁποῖα εἶχεν ὀργανώσει διαφόρους κερδοσκοπικοὺς διαγωνισμούς, δυνάμει τῶν ὁποίων ηὔξανε τὴν κυκλοφορίαν του καὶ ἔκαμνε παράδες. Αὐτὸν τὸν κύριον τὸν ἐλορδοποίησε ἡ κυβέρνησις τῶν Συντηρητικῶν, κινήσασα—λέγουν οἱ συγγραφεῖς μας — τὰ γέλοια τοῦ κόσμου. Ἀλλ' ἐπειδὴ εἶναι ἄτεκνος, διὰ νὰ μὴ σβύσῃ ἡ δυναστεία τῶν νέων λόρδων, ἀπήτησεν ὥστε ὁ ἀδελφός του—ἕνας ὁ ὁποῖος οὔτε «Ἀπαντήσεις» κἂν δὲν ἐκδίδει, ἕνα στρογγυλὸ μηδενικὸ—νὰ γίνῃ βαρόνος, διὰ νὰ τιτλοφορηθῇ μετά τινα ἔτη λόρδος καὶ περάσῃ ἔπειτα ὁ λορδισμὸς εἰς τὰ ἀνήψια τοῦ κυρίου λόρδου Νόρθκλιφφ. Καὶ ἔγινε.

Ἐλησμονήσαμεν νὰ σημειώσωμεν ὅτι οἱ δύω αὐτοὶ συγγραφεῖς, ὁ Βέλλοκ καὶ ὁ Τσέστερτων, οἱ ἀποκαλύπτοντες τόσον φοβερὰ πράγματα διὰ τὰς κυβερνώσας ἀγγλικὰς τάξεις, δὲν εἶναι τίποτε ἐκκεντρικοὶ ἢ οὐτοπισταὶ ἢ ἀνθρωπισταὶ οἱ ὁποῖοι βάνουν τὸν ἀνθρωπισμόν των ἀνώτερον τοῦ πατριωτισμοῦ των. Ἀλλὰ τουναντίον εἶναι δύω Ἄγγλοι ποὺρ σάν, οἱ ὁποῖοι ἀφότου ἐκηρύχθη ὁ πόλεμος, ἔπαυσαν νὰ καταγίνωνται μὲ τοιούτου εἴδους ἀποκαλύψεις, ἀφιερώσαντες τὴν γραφίδα των εἰς τὴν ἀποκλειστικὴν ἔξαρσιν τοῦ ἀγγλικοῦ πατριωτικοῦ ἀγῶνος.

Μετὰ τὸ ἐμπόριον τίτλων, ἐμπόριον πολιτικῆς

Συνεχίζομεν τὰς ἀποκαλύψεις των, αἱ ὁποῖαι ἀπὸ τρομεραὶ γίνονται τρομερώτεραι. Διότι κατ' αὐτοὺς ὄχι μόνον ἐμπόριον τίτλων εὐγενείας διεξάγεται, ἀλλὰ καὶ τὸ φοβερώτερον, καὶ ἐμπόριον πολιτικῆς. Δηλαδὴ ἐὰν εἶσαι πλούσιος καὶ προσφέρῃς εἰς τὸ κόμμα, δύνασαι νὰ ἐπιβάλῃς κατ' ἀρέσκειαν τὴν πολιτικὴν ποὺ θέλεις εἰς τὴν κυβέρνησιν τὴν ὁποίαν ἀγοράζεις μὲ τὸν παρᾶν σου. Οὕτω φέρουν δύω παραδείγματα τὰ ὁποῖα, λέγουν, κατορθώθη νὰ γίνουν γνω-

στά, διότι τοιούτου εἴδους διαφθοραὶ καὶ τοιούτου εἴδους ἀγοραπωλησίαι δυσκολώτατα ἀποκαλύπτονται.

Πρῶτον παράδειγμα τὸ τοῦ περιφήμου δισεκατομμυριούχου Σέσιλ Ρόδ, τοῦ σχεδὸν δημιουργοῦ τῆς ἀγγλικῆς κατακτήσεως τῆς Νοτίου Ἀφρικῆς, τοῦ ὁποίου συνελήφθησαν ἐπιστολαὶ πρὸς τὸν Σάνδχορστ, διευθυντὴν τῆς ἐκλογικῆς ὀργανώσεως, ἐκ τῶν ὁποίων ρητῶς φαίνεται ὅτι συνηλλάχθη μὲ τὸ τότε ὑπουργεῖον Γλάδστωνος, αὐτὸς μὲν νὰ δίδῃ τεράστια ποσὰ εἰς τὸ κόμμα τῶν Φιλελευθέρων, ἡ δὲ κυβέρνησις νὰ ἀναλάβῃ τὴν ὑποχρέωσιν νὰ μὴν ἐκκενώσῃ τὴν Αἴγυπτον. Διότι ὁ Ρὸδς ἐφινάτσαρε τότε τὸ σχέδιον τοῦ σιδηροδρόμου ἀπὸ τὸ Κὰπ εἰς τὸ Κάϊρον. Ὁ δυστυχὴς Γλάδστων εἰς τὴν περίστασιν αὐτὴν ἐρυμουλκήθη ἀπὸ τὸν Σάνδχορστ. Δεύτερον παράδειγμα εἰς βάρος κυβερνήσεως συντηρητικῆς μὲ ἕνα κἄποιον Χάρρις κάτοχον μεταλλείων εἰς τὴν Νότιον Ἀφρικὴν ὅστις ἐδώρησε μεγάλα ποσὰ εἰς τὸ κόμμα τῶν συντηρητικῶν, διὰ νὰ φέρουν Κινέζους εἰς τὴν Ἀγγλικὴν Ἀφρικήν, ὥστε νὰ δύνανται νὰ διαθέτουν οἱ ἄπληστοι, σὰν τὸν Χάρρις, κύριοι τῶν μεταλλείων ἐφθηνὴν ἐργασίαν.

Τρίτον παράδειγμα φέρουν τὸ μέγιστον διὰ τὴν Ἀγγλίαν ζήτημα τοῦ Μονοπωλίου ποὺ ἐξασκεῖται εἰς βάρος τῆς ὑγείας καὶ τοῦ μέλλοντος τῆς ἀγγλικῆς φυλῆς ἀπὸ τὴν ὀλιγαρχίαν ἐκείνην ἡ ὁποία δικαιοῦται νὰ διαχειρίζεται τὸ ἐμπόριον τῶν μεθυστικῶν ποτῶν. Οὐδέτερον τῶν κομμάτων ἠθέλησε νὰ διαλύσῃ τὸ μονοπώλιον αὐτό, ἢ κρατοποιοῦν αὐτὸ ἢ εἰσάγον εἰς αὐτὸ ἐλεύθερον συναγωνισμόν. Διατί; Διότι οἱ μὲν ποτοποιοὶ εἰς τὴν Ἀγγλίαν καταλέγονται μεταξὺ τῶν πρώτων πλουσίων, καὶ καταβάλλουν χρήματα εἰς τοὺς συντηρητικούς, οἱ δὲ παντοπῶλαι καὶ μερικοὶ κατασκευασταὶ μὴ ἀλκοολικῶν ποτῶν καταβάλλουν χρήματα εἰς τοὺς Φιλελευθέρους καὶ ἀπὸ αὐτοὺς ἐμπνέεται ἡ περὶ μεθυστικῶν ποτῶν πολιτικὴ τῶν τελευταίων.

Χρειάζεται καὶ καμμία ἄλλη καμπάνα διὰ νὰ ἐξαγγελθῇ τὸ ἀχανὲς τῆς πολιτικῆς διαφθορᾶς τῆς Ἀγγλίας;

ΛΒ'.

ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΟΣ ΠΟΝΟΣ

Ὅλα τὰ ἰδανικὰ ἐξωρίσθησαν

Ἀπὸ τμήματος εἰς τμῆμα, ἀπὸ αἰθούσης εἰς αἴθουσαν τοῦ ἀγγλικοῦ πολιτισμοῦ χωροῦντες καὶ προχωροῦντες, ἀντιλαμβανόμεθα μίαν προϊοῦσαν κατάλυσιν ἰδεωδῶν, μίαν ξηρασίαν εὐγενῶν αἰσθημάτων, ὡς νὰ πέρασε τρομερὰ φωτιὰ ἀπὸ τὸ δάσος τῶν ἰδεῶν, τῶν ἀρχῶν, τοῦ ἀνθρωπισμοῦ, τῆς λογικῆς, τοῦ δικαίου, καὶ ἐκαψάλισε ὅλα αὐτὰ καὶ ἀντὶ τοῦ ὡραίου, τοῦ καταπραϋντικοῦ, τοῦ ἐλπιδοφόρου πρασίνου, δὲν ἔμεινε παρὰ ἡ ἀποπνίγουσα καὶ τὴν ὅρασιν καὶ τὴν φαντασίαν μαυρίλα. Νομίζει κανεὶς ὅτι τὸ Ἀγγλικὸν Ἔθνος, ἢ τουλάχιστον ἡ διανοουμένη αὐτοῦ μερὶς εἰσῆλθεν, ὡς οἱ ἀρχαῖοι ἀθληταί, εἰς ἕνα ἀχανὲς ἀποδυτήριον, ὅπου ἐξεδύθη πᾶν ὅ,τι εὐγενές, ὡραῖον, ὑψηλὸν τῆς ἐχάρισε ἡ φύσις ἢ ὁ περὶ τὸν πολιτισμὸν καὶ τὴν μόρφωσιν ἀγὼν καὶ γυμνὴ — ἡμίγυμνος εἰσῆλθεν εἰς τὸ στάδιον μιᾶς πάλης ἀγρίας τῆς ὁποίας τὸ βραβεῖον δὲν εἶναι οὔτε κότινος, οὔτε δάφνη, ἀλλὰ χρῆμα, ἀπόλαυσις, ὑλισμός, αὐτοκίνητον, σπόρτ, ὄργιον, μέθη, καὶ πᾶν ὅ,τι ἡ βαναυσουργία τῶν αἰσθήσεων μαγειρεύει ἢ ἐπινοεῖ διὰ τὸν ἄνθρωπον γινόμενον κτῆνος. Μία σφραγὶς τῆς πεζῆς, τῆς ὀχλικῆς, τῆς γουρουνικῆς πρακτικότητος ἐτυπώθη βαθειὰ καὶ βαρειὰ εἰς τὴν πολιτικήν των, εἰς τὴν διπλωματίαν των, εἰς τὸ ἐμπόριόν των, εἰς τὴν κοινωνιολογίαν των, εἰς τὴν φιλολογίαν των, εἰς τὴν διανοητικότητά των. Ἐκεῖνο ποὺ εἶπε ἕνας Ἀμερικανὸς διὰ τοὺς συμπολίτας του, ὅτι, πᾶν ὅ,τι εἶναι ὑπὲρ τὸν στόμαχον δὲν λειτουργεῖ δι' αὐτούς, ἐφαρμόζεται ἴσως εἰς τὸ τετράγωνον διὰ τοὺς Ἄγγλους. Ὅλη ἡ Ἀγγλία ἐσυγκεντρώθη εἰς τὸ Λονδῖνον. Καὶ ὅλον τὸ Λονδῖνον εἰς μίαν μικρὰν ἀκτῖνα τῆς ὁποίας κέντρον εἶναι τὸ Πικαδύλυ Σέρκους, δηλαδὴ μία ἑστία θεάτρων, Ποικιλιῶν, Κινηματογράφων, Ξενοδοχείων, ρεστωράν, μυρίων φώτων, μυρίων πλούτων, μυρίων αὐτοκινήτων, μυρίων ἀπολαύσεων, μυρίων ἑταιρῶν, μυρίων θησαυρῶν τῶν αἰσθήσεων καὶ μόνον τῶν αἰσθήσεων. Αὐτὸ ποὺ ἕνας Σουηδὸς συγγραφεύς, μελετήσας τὴν Ἀγγλίαν ὁλόκληρα ἔτη, ὠνόμασε πολιτισμὸν τῶν νεύρων! Τὶ τὸ γαργαλίζον, τὶ τὸ νανουρίζον, τὶ τὸ τρικλίζον, τὶ τὸ ἐξηδονίζον, τὶ τὸ παιδαρίζον, αὐτὸ καὶ τίποτε ἄλλο. Ὅλα διὰ τὴν ἐπιφάνειαν, διὰ

Ὁ πολιτισμὸς τῶν νεύρων

τὴν ἐπίδειξιν, διὰ τὴν λάμψιν, διὰ τὸ φαίνεσθαι, διὰ τὸν σπινθῆρα, διὰ τὴν ἀκτινοβολίαν. Μία μουσικὴ ποὺ νὰ συγκινῇ τὰ πόδια, ἕνα βᾶλς ποὺ νὰ καρφιτσόνῃ τὰ μέλη, ζωγραφικὴ ποὺ νὰ θαμβόνῃ τὰ μάτια, πλοῦτος ποὺ νὰ τὸν περιφέρῃ τις μαζύ του, συγκινήσεις εἰς βάρος ἄλλων ἢ καὶ τοῦ ἰδίου του ἑαυτοῦ, τραγοῦδι ποὺ νὰ νύσσῃ μόνον τὰ αὐτιά, δράματα ποὺ νὰ εἶναι σκάνδαλα, φῶτα διὰ νὰ καταργοῦν τὸν ὕπνον, θόρυβος διὰ νὰ στραγγαλίζῃ τὴν ψυχήν, κυνηγητὸ διὰ νὰ σκοτώνῃ τὰ νεῦρα, ἀκολασία ποὺ νὰ σκοτώνῃ τὴν ψυχήν, πυρετὸς διὰ νὰ μὴν ὑπάρχει ὑγεία, νευρικότης διὰ νὰ καταργηθῇ ἡ διανοητικότης, σπὸρτ καὶ ἀθλητισμὸς διὰ νὰ ἐκμηδενίζεται ὁ ἐγκέφαλος, πολυτέλεια μέχρις ἐκμηδενισμοῦ τῆς φυσικότητος, ἀγὼν πρὸς ἀπόκτησιν πλούτου, ἔστω καὶ ἂν ἀποκτᾷ τις τοιοῦτον πατῶν ἐπὶ πτωμάτων, ἀγὼν πρὸς κατανάλωσιν τοῦ ἀποκτηθέντος πλούτου, ἔστω καὶ διὰ τῆς θραύσεως τῶν πολυτιμωτάτων ἐκ πορτσελάνης σκευῶν, ὅπως συνειθίζουν καὶ κάμνουν μετὰ τὰ Συβαριτικά των δεῖπνα οἱ δισεκατομμυριοῦχοι Ἀμερικανοί. Ἰδοὺ ἐπάνω κάτω ὁ ὑλιστικὸς πολιτισμὸς τὸν ὁποῖον ἀνέπτυξαν οἱ Ἄγγλοι κατὰ τὰς τελευταίας δεκαετίας καὶ ὅστις ἀποτελεῖ τὸ ἀλάνθαστον τῆς παρακμῆς των τεκμήριον. Ὅ,τι ἔκαμαν οἱ πρόγονοί των μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Προέδρου τῆς βραχυδίου δημοκρατίας των Κρόμβελ καὶ τοῦ συγχρόνου θανάτου τοῦ ὡραίου καὶ ὑψηλοῦ καὶ ἀσκητικοῦ κατὰ τὴν γέννησίν του πουριτανισμοῦ, ποὺ παρεδόθησαν ψυχῇ καὶ σώματι εἰς τὸ χαρτοπαίγνιον, εἰς τὴν μέθην, εἰς τὴν χλιδήν, εἰς τὸ ὄργιον, εἰς τὴν βλασφημίαν, εἰς τὴν ἀθρησκείαν, εἰς τὴν διασκέδασιν, εἰς τὴν ἀσωτείαν, εἰς τὸ σκάνδαλον, εἰς τὴν διαφθοράν, εἰς τὸν πανπορνισμόν, μία τοιαύτη παλίρροια χρόνων ἀκολασίας καὶ χαλαρώσεως ἠθῶν, χρόνων πυκνοῦ ὑλισμοῦ, βαναύσου πρακτικισμοῦ, ἀπνευμάτου σπορτισμοῦ, ἀψύχου ἐμπορισμοῦ καὶ τυφλοῦ αὐτοκρατορισμοῦ τοὺς ἐκυρίευσε κατὰ τὴν τελευταίαν γενεάν, αἱματόστικτον τοῦ ὁποίου ἄνθος — κολασμένο ἄνθος — διαβολικὸ καὶ μαγευμένο ἄνθος — εἶναι ὁ παρὼν πόλεμος. Ὅστις ἢ θὰ τοὺς χρησιμεύσῃ ὡς τώρνιγκ — πόϊντ, ὅπως συνειθίζουν νὰ λέγουν — ὡς ἕνα σημεῖον στροφῆς πρὸς μετάνοιαν, πρὸς ἀναβίωσιν, πρὸς ἀναγγέννησιν, μὲ ἄλλα ἰδανικά, ψυχικώτερα, ἀνθρωπινώτερα, λογικώτερα, δικαιότερα ἢ θὰ ἀποβῇ κάτι τι ἀδυσωπήτως μοιραῖον, κάτι τι κατακλυσμικῶς ὀλέθριον, κάτι τι Προνοιακῶς καταδικαστικόν, κάτι τι ἀγρίως αὐτοχειριαστικόν, κάτι τι βαρυπενθίμως κηδευτικὸν μιᾶς παλαιᾶς παλαιᾶς

δόξης καὶ μιᾶς μεγάλης μεγάλης ρώμης. Λέγεται περὶ τοῦ φοβεροῦ Οὔννου κατακτητοῦ Ἀττίλα, τοῦ ἐπονομασθέντος «Φόβου τοῦ κόσμου» καὶ «Μάστιγος τοῦ Θεοῦ» ἀπὸ τὰς ἐξολοθρευτικὰς νίκας καὶ καταστροφάς του ἐναντίον τῶν Βυζαντινῶν, τῶν Γερμανῶν, τῶν Ἰταλῶν, τῶν Γάλλων, ὅτι ὅταν αἰφνιδίως ἀπέθανε, οἱ πολεμισταί του τὸν ἔθαψαν ἐντὸς τριπλοῦ φερέτρου, ἑνὸς χρυσοῦ, ἑνὸς ἀργυροῦ καὶ ἑνὸς σιδηροῦ. Αὐτὰ τὰ τρία μέταλλα, ὁ χρυσός, ὁ ἄργυρος, ὁ σίδηρος, μὲ τὰ ὁποῖα — νέος πολιτισμένος Ἀττίλας — ὁ Ἀγγλικὸς πολιτισμὸς ἀνύψωσεν εἰς ἁγίαν τριάδα καὶ ὑπὲρ τῶν ὁποίων παλαίει, τὸν μὲν πολὺν ἀγγλικὸν λαὸν περισφίγγων ἐντὸς ἀπορθήτων χαρακωμάτων πείνας καὶ δυστυχίας, διὰ νὰ ἀσελγαίνῃ ὅσον τὸ δύνατὸν ἀπειρότερον εἰς τὰ ἑκατομμύριά της ἡ Ὀλιγαρχία, κατὰ δὲ τῶν ἄλλων λαῶν πότε κραδαίνων τὸ σκῆπτρον τῆς βίας καὶ πότε χειριζόμενος τὴν μαγικὴν ράβδον τῆς ἀπάτης, εἶναι φαίνεται προωρισμένα νὰ ἐνταφιάσουν, ὡς τὸ σῶμα τοῦ Ἀττίλα, τὸ οὐδαμοῦ δῦον ἀγγλικὸν μεγαλεῖον, ἐφ' ὅσον θὰ ἐξακολουθῇ ὁ λεγόμενος Ἀγγλικὸς πολιτισμὸς νὰ τὰ θεωρῇ ὡς σκοποὺς καὶ ὄχι ὡς μέσα εὐγενεστέρων, ἰδανικωτέρων, προοδευτικωτέρων τοῦ ὑπερανθρωπισμοῦ ἀντιλήψεων.

Τὸ τριπλοῦν φέρετρον τοῦ Ἀττίλα

Ἡ ἀσφυξία τὴν ὁποίαν ἠσθάνθημεν ἐκ τόσων ἀναθυμιάσεων τῆς ἀγγλικῆς πολιτικῆς, ἀναβλυζουσῶν ἐκ τῶν ἀποκαλύψεων Ἄγγλων ἱστορικῶν καὶ συγγραφέων εἰς ὅλην τὴν μακρὰν αὐτὴν σειρὰν τῶν μέχρι τοῦδε εἰς τὸν Ἀγγλικὸν πολιτισμὸν ἀφιερωθέντων κεφαλαίων, μᾶς ἠνάγκασε διὰ νὰ ἀναπνεύσωμεν ὀλίγον καὶ διὰ νὰ συνέλθωμεν, νὰ προβῶμεν εἰς τὴν παρέκβασιν αὐτήν, ἕνα εἶδος ψυχολογικοῦ πόνου διὰ τὴν ἁμαρτωλὴν ἐξέλιξιν ἑνὸς ὡραίου καὶ ἑνὸς δυνατοῦ Ἔθνους, τὸ ὁποῖον ἔπρεπε νὰ μορφωθῇ εἰς τὸν δαδοφοροῦντα ὁδηγὸν πρὸς τὰ πρόσω, ὁδηγὸν πρὸς τὰ κρείττω, ὁδηγὸν πρὸς τὰ Μείζονα, ὁλοκλήρου τῆς ἀνθρωπίνης πανστρατιᾶς.

ΛΓ'.

ΤΟ ΕΚΛΟΓΟΠΑΖΑΡΟ

Ὁ μηχανισμὸς

Ἂν ἡ Βουλὴ τῶν Κοινοτήτων, ὑποδουλωθεῖσα εἰς δύω μεγάλα χρηματοκιβώτια, κατὰ τὰς ἀποκαλύψεις τῶν κυρίων

Τσέστερτων καὶ Βέλλοκ, βουλευομένη καὶ συζητοῦσα ἀποβλέπει ὄχι εἰς τὴν λαϊκήν, ἀλλὰ εἰς τὴν χρηματοκιβωτιακὴν θέλησιν, μήπως αἱ ἐκλογαὶ τῆς Βουλῆς αὐτῆς τῆς ὑποδουλωμένης εἰς τὴν Στερλίναν καὶ τοὺς χορηγοὺς τῆς Στερλίνας γίνονται κατὰ τρόπον τοιοῦτον, ὥστε νὰ ἀντιπροσωπεύῃ αὕτη πράγματι τὸν λαόν; Ἐὰν ἡ τελευταία συνθήκη προσηρμόζετο, τότε ἡ ὑποδούλωσις αὐτῆς εἰς τὰ δύω Ἐπιτελεῖα τὰ διαχειριζόμενα τὸ περιεχόμενον τῶν δύω χρηματοκιβωτίων κάπως θὰ ἦτο ἂν ὄχι ἀδύνατος, ἀλλὰ τέλος πάντων κατὰ πολλῶν δυσχερειῶν προσκρούουσα. Εὐτυχῶς διὰ τοὺς ἀγοράζοντας καὶ εὐτυχέστερον διὰ τοὺς πωλουμένους, οἱ Ἄγγλοι βουλευταὶ κατὰ τὰ ἐννενήκοντα ἐννέα ἑκατοστὰ ἐκλέγονται ἀπὸ τοὺς ἰδίους οἱ ὁποῖοι, ἅπαξ ἐκλεχθέντας, τοὺς σέρνουν ἀπὸ τὴν μύτην, ἀπὸ τὰ αὐτιά, ἀπὸ τὸν σβέρκον.

Ἂς παρακολουθήσωμεν λοιπὸν τὴν ἐκλογὴν τῶν κυρίων «Ράϊτ Χόνοραμπλ» ὅπως τιτλοφοροῦνται ἀναμεταξύ των τὰ μέλη τῆς Βουλῆς τῶν Κοινοτήτων, ἤτοι οἱ «Πολὺ ἔντιμοι». Ἐννοεῖται ὅτι ἡ παρακολούθησις τῶν ἀγγλικῶν ἐκλογῶν θὰ γίνῃ ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν τῶν δύω συγγραφέων - ρεπόρτερ μας. Οἱ ὁποῖοι ὅμως εἰς τὸ κεφάλαιον αὐτὸ τοῦ ἀποκαλυπτικοῦ των ἔργου δὲν πιστεύομεν νὰ ἔχουν προσθέσει τίποτε νέον, διότι ὅλοι οἱ πραγματευόμενοι τὰ τῶν ἀγγλικῶν ἐκλογῶν δὲν ἀποφαίνονται διαφορετικὰ πράγματα.

Ἐν ἀρχῇ ἦν τὸ λεγόμενον Σέντραλ Ὄφφις. Ἂς τὸ μεταφράσωμεν Κεντρικὸν Γραφεῖον ἢ Κεντρικὴ Ἀρχή. Ἀλλὰ ἡ λέξις Γραφεῖον ἴσως θὰ ταιριάζῃ περισσότερον. Διότι πολλάκις τὴν μεταχειρίζονται ἀνήθικοι συνδυασμοί. Τὸ Κεντρικὸν αὐτὸ Γραφεῖον διὰ τὰ δύω πολιτικὰ κόμματα τῆς Ἀγγλίας εἶνε τὸ διάμεσον διὰ τοῦ ὁποίου συγκοινωνοῦν οἱ Μπροστινοὶ Μπάγκοι μετὰ τῶν εἰς πᾶσαν ἐκλογικὴν περιφέρειαν εὑρισκομένων τοπικῶν ὀργανώσεων. Αἱ τοπικαὶ ὀργανώσεις ἀποτελοῦνται ἀπὸ τοὺς ἐνθουσιώδεις ὀπαδοὺς τῶν κομμάτων—τώρα ὁ ἐνθουσιασμὸς πόθεν πηγάζει, αὐτὸ θὰ ἐννοηθῇ παρακάτω—οἱ ὁποῖοι πάλιν δεσπόζονται ἢ διέπονται ἀπὸ τοὺς πλουσίους — πάντοτε ἡ Στερλίνα — ἑκάστου ἐκλογικοῦ τμήματος. Οἱ πλούσιοι—διὰ τί ἄλλο νομίζετε ὅτι ἀναμιγνύονται — φιλοδοξοῦν νὰ γίνουν βουλευταὶ καὶ καλλιεργοῦν τὴν ἐπιρροὴν τῶν τοπικῶν ὀργανώσεων διὰ νὰ τὸ ἐπιτύχουν. Μολονότι δὲ αἱ τοπικαὶ αὐταὶ ὀργανώσεις — ἀποτελούμεναι ἀπὸ ἐλάχιστον ἀριθμὸν ἀτόμων — κατ' οὐδένα λόγον ἀντιπροσωπεύουν τὰς λαϊκὰς τάξεις, ἐν τούτοις οὐδεμίαν δικαιοῦνται ἢ τοῖς ἐπιτρέπεται νὰ ἔχουν γνώμην ἐπὶ τῆς ἐσωτε-

ρικῆς ἢ ἐξωτερικῆς πολιτικῆς τῶν κομμάτων, διότι ὅλα αὐτὰ — αἱ ἀνάγκαι, αἱ ἰδέαι, αἱ γνῶμαι, αἱ ἀρχαὶ τῆς βασιλευομένης Δημοκρατίας! — ἐνδιαφέρουν τὴν ἀόρατον ἀρχὴν τοῦ Κεντρικοῦ Γραφείου, εἰς τὸ ὁποῖον πάλιν κατεβαίνει τὸ ἅγιον Πνεῦμα τοῦ ἑνὸς τῶν δύω μπροστινῶν πάγκων δι' ἑκάτερον τῶν κομμάτων.

Ὥστε εἰς ὅλα αὐτὰ τὰ προκαταρκτικά, ἀλλὰ καὶ τὰ θεμελιώδη, βέβαια δὲν βλέπετε νὰ ἀνακατόνεται ὁ ἀγγλικὸς λαός, ὁ κυρίαρχος καὶ ὁ αὐτοκυβερνώμενος καὶ αὐτοδιοικούμενος καὶ αὐτοελεύθερος. Λέξεις, λέξεις, λέξεις!

Προχωροῦμεν ἐν τούτοις.

Ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ Κεντρικοῦ Γραφείου εἶναι ἕνας ποὺ διορίζεται ἀπὸ τὸ κυβερνῶν κόμμα, διατελῶν εἰς στενὰς σχέσεις μετὰ τῶν λεγομένων Καμτσικιῶν—Καμτσίκια λέγονται οἱ βουλευταὶ ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι κάνουν τρόπον τινὰ τὸν ἀστυνόμον τῶν κομμάτων καὶ ἔχουν τὸν νοῦν τους νὰ μὴ συμβῇ τίποτε ἀπρόοπτον εἰς τὰς συνεδριάσεις καὶ πέσῃ τυχὸν ἡ κυβέρνησις δι' ἔλλειψιν βουλευτῶν καὶ τὰ λοιπὰ καὶ τὰ λοιπὰ—διὰ δὲ τῶν Καμτσικιῶν μὲ τὸν ἀρχηγὸν τοῦ κόμματος. Ὁ προϊστάμενος τοῦ Κεντρικοῦ Γραφείου ἐπιτρέπει πάντοτε εἰς τὰς τοπικὰς διοργανώσεις προκειμένου περὶ ζητημάτων δευτερευούσης σημασίας νὰ ἔχουν κάποιαν πρωτοβουλίαν. Ἀλλ' ἂν θελήσουν αὐταὶ νὰ συστήσουν ὡς ὑποψήφιον πρόσωπον ἀνεξαρτήτων διαθέσεων ἢ μὴ ἀρεστὸν εἰς τὸν πρόσθιον πάγκον, τότε ὁ προϊστάμενος ἐπεμβαίνει καὶ τοὺς βάνει εἰς τὴν θέσι τους. *Ὅτι*... αὐτὸς κρατεῖ τὰ κορδόνια τοῦ χρηματοπουγγιοῦ καὶ τὸ ἀνοίγει ὅταν θέλει καὶ σὲ ὅποιον θέλει. Ἀπὸ τὰ χέρια του θὰ περάσουν ὅλα τὰ μυστικὰ φόντα. Καὶ δι' αὐτοῦ γίνονται ὅλαι αἱ μυστικαὶ διαπραγματεύσεις μὲ τοὺς χορηγοὺς τῶν χρημάτων. Διότι ἡ ἐγγλέζικη ντελικατέτσα (ἀό! σόκιν) δὲν ἐπιτρέπει σὲ τέτοιες βρωμοδουλιὲς νὰ ἀναμιγνύεται ἀπ' εὐθείας ὁ ἀρχηγὸς τοῦ κόμματος. Ὑποτίθεται ὅτι αὐτὸς—ὁ ἀρχηγὸς—δὲν γνωρίζει τίποτε ἀπὸ τὰ γινόμενα. Ἐκτελεῖ ὅμως πειθηνιώτατα ὅλας τὰς ὑποχρεώσεις ποὺ ἀναλαμβάνει, πολιτικὸς ἀρχιπροαγωγὸς τοῦ κόμματος, τουτέστι ὁ προϊστάμενος τοῦ Κεντρικοῦ Γραφείου.

Καὶ οἱ βουλευταὶ πῶς ἐκλέγονται; Διὰ δύω τρόπων. Ἢ ὁ πλουσιώτερος τῆς ἐκλογικῆς περιφερείας, κυριευόμενος ἀπὸ τὴν φιλοδοξίαν τῆς πολιτικῆς, ἀρχίζει καὶ δαπανᾷ ἀπὸ τὴν τσέπην του δι' ὅλα τὰ μικρὰ ἢ μεγάλα ἔξοδα τῆς τοπικῆς ὀργανώσεως καὶ ἐκλέγεται ἑπομένως ὡς ὑποψήφιος

συνιστώμενος ἀπὸ τοὺς τοπικοὺς ἐνθουσιαστάς(!), ἢ ὁ ὑποψήφιος προτείνεται—διορίζεται μᾶλλον—ἀπὸ τὸ περίφημο Κεντρικὸν Γραφεῖον. Καὶ ἂν μὲν ὁ ὑποψήφιος τυχαίνει νὰ εἶναι πλούσιος, τόσῳ μεγαλείτερα ἀποκτᾷ προσόντα. Ἀλλ' ἐὰν τύχῃ νὰ εἶναι πτωχός, τότε ἀγγαρεύεται εἰς ἄλλας ὑπηρεσίας ἢ λειτουργίας τοῦ κόμματος. Νὰ βάζῃ λόγους ἔξαφνα δι' ἄλλους, νὰ γράφῃ ἄρθρα εἰς περιοδικὰ καὶ ἐν γένει ν' ἀρχίσῃ νὰ δείχνῃ εἰς τοὺς πατριώτας του ὅτι εἶναι χρήσιμος παλαιστής. Πολλάκις γίνεται ἰδιαίτερος γραμματεὺς κανενὸς σημαίνοντος πολιτικοῦ εἰς τὸν πρόσθιον πάγκον καὶ τότε ἡ δουλειά του πάει πολὺ καλλίτερα. Ἂν εἶναι μάλιστα νομικός, τότε ἡ δουλειά του πάει πρίμα· διότι οἱ νομικοὶ θεωροῦνται τὰ χρησιμώτερα ὄργανα τῶν Μπόσηδων. Οὕτω ὀνομάζονται εἰς τὴν ἀγγλικὴν κοινοβουλευτικὴν διάλεκτον οἱ κομματάρχαι. Οἱ πτωχοὶ αὐτοὶ συνήθως διορίζονται ἀπὸ τοὺς κομματάρχας ὑποψήφιοι — καθὸ μαθητευόμενοι — εἰς ἐκλογικὰ τμήματα ποὺ δὲν ὑπάρχουν πολλαὶ ἐλπίδες νὰ ἐκλεχθοῦν. Ἀλλ' ἂν δείξουν ἱκανότητα, εὐστροφίαν, θάρρος, ἀναισχυντίαν ἴσως, εὐγλωττίαν, δημαγωγικότητα, τότε μετὰ τὴν πρώτην ἀποτυχίαν των, ὅταν παρουσιασθῇ ἡ εὐκαιρία, στέλλονται ὡς ὑποψήφιοι εἰς ἀσφαλέστερα τμήματα. Τὸ δὲ διαβόητον χρηματοκιβώτιον ἔχει δι' ἕνα τέτοιον ὑποψήφιον ἀνοικτὲς διάπλατες τῆς πορτάρες του.

Ἔχομεν οὕτω τὰς τρεῖς τάξεις τῶν ὑποψηφίων Ἄγγλων βουλευτῶν. Πρώτην τὴν τῶν πλουσίων τῆς ἐκλογικῆς περιφερείας, οἱ ὁποῖοι διαφθείρουν τὴν τοπικὴν ὀργάνωσιν καὶ γίνονται δεκτοὶ καὶ ἀπὸ τὸ Κέντρον. Δευτέραν τὴν τῶν ἐκτὸς τῆς τοπικῆς περιφερείας πλουσίων οἱ ὁποῖοι διαφθείρουν τὸ Κέντρον. Τὴν λέξιν ὅμως «διαφθείρουν» τὴν ἀποκλείει ἡ Ἐγγλέζικη ὑποκρισία. Τὴν ἀναπληροῖ διὰ τῆς λέξεως «γοητεύουν». Τρίτη δὲ τάξις εἶναι ἡ τῶν πτωχῶν. Ἀλλὰ ἱκανῶν καὶ ἐπιτηδείων πολιτευτῶν, οἵτινες μὴ ἔχοντες νὰ διαθέσουν παχὺ βαλάντιον, διαθέτουν καὶ πωλοῦν τὴν παχεῖαν ψυχήν τους.

Τώρα εὑρεθέντων, ὁρισθέντων, διορισθέντων κατὰ τὰς τρεῖς αὐτὰς μεθόδους—βάσις καὶ τῶν τριῶν ἡ ἀγοραπωλησία—τῶν ὑποψηφίων, εἰς τὸ πῶς γίνονται αἱ ἐκλογαί.

Λοιπόν. Ἕκαστος μπροστινὸς πάγκος διαθέτει μίαν μεγάλην ὀργάνωσιν διευθυνομένην ὑπὸ ἐμμίσθων ὑπαλλήλων (μπάϋ σαλαράϊντ ὀφφίσιαλς). Ἡ δουλειὰ τῶν ὑπαλλήλων αὐτῶν εἶναι νὰ ἀποφασίσουν ποῖοι θὰ εἶναι οἱ ὑποψήφιοι τοῦ κόμματος. Ἑκατέρα τῶν ὀργανώσεων αὐτῶν πλησιάζει

καὶ πλησιάζεται πρῶτα ἀπὸ ἐκείνους ποὺ θέλουν νὰ γίνουν βουλευταὶ καὶ δεύτερον τὰς τοπικὰς ἐκείνας ὁμάδας τῶν ἐκλογικῶν περιφερειῶν αἱ ὁποῖαι — διὰ νὰ σωθοῦν τὰ προσχήματα — ὅλος ὁ ἀγγλικὸς πολιτισμὸς στηρίζεται εἰς τὰ προσχήματα — ἂν καμμία ἀγγλικὴ ψυχὴ ἀναλυθῇ ἀπὸ κανένα μεταφυσικὸν χημικὸν θὰ εὑρεθῇ συνθεμένη ἀπὸ προσχήματα — ἐπικυρόνουν τὴν ἐκλογὴν τοῦ ὑποψηφίου. Ὅλοι αὐτοὶ οἱ ὑποψήφιοι εἶναι ὑποχρεωμένοι ὄχι μόνον νὰ ὑπερασπισθοῦν εἰς τὰς παραμονὰς τῶν ἐκλογῶν τὸ ἤδη διακρυσταλλωμένον εἰς τὰς γενικάς του γραμμὰς πρόγραμμα τοῦ κόμματος, ἀλλὰ καὶ ***πᾶσαν μέλλουσαν ἀπόφασιν*** σχετικὴν μὲ τὴν πολιτικὴν τοῦ κυβερνῶντος Πάγκου. Τί σᾶς λέγει αὐτὸ τὸ ***μέλλουσαν,*** ἐν σχέσει μὲ τὴν ***ἐλευθέραν*** ἀντιπροσωπείαν τοῦ Ἀγγλικοῦ λαοῦ καὶ τὸν μεγαλορρήμονα τίτλον τῆς Ἀγγλικῆς Δημοκρατίας.

Τί δὲ εἶναι αὐταὶ αἱ τοπικαὶ ὀργανώσεις; Μήπως νομίζετε ὅτι ὁ πολὺς λαὸς τὰς ἀποτελεῖ; Μὴ τὰς ἀπαρτίζουν οἱ λεγόμενοι μὲ περισσὴν ἀναισχυντίαν καὶ ἀπὸ τοὺς ἰδικούς μας κοινοβουλευτικοὺς ἄνδρας ἐκλογικοὶ Σύλλογοι; Οἱ συγγραφεῖς - ρεπόρτερ μας ἀπαντοῦν σαφέστατα καὶ λακωνικώταια. Ἑκάστη τοπικὴ ὀργάνωσις ἀποτελεῖται ἀπὸ ὀλιγωτέρους τῶν ἑκατὸν ἀνθρώπων. Εἰς μερικὰς δὲ περιφερείας δὲν ὑπερβαίνουν τοὺς εἴκοσι ἢ τοὺς τριάντα. Αὐτοὶ λοιπὸν οἱ ὀλίγοι ἐπιτήδειοι ἀποτελοῦν τὴν «Ἐπίσημον Ὀργάνωσιν» τῶν Φιλελευθέρων ἢ τὴν «Ἐπίσημον ὀργάνωσιν» τῶν Συντηρητικῶν. Τὸ «ἐπίσημος» λέγουν οἱ συγγραφεῖς μας δηλοῖ ὅτι εἶναι ἀνεγνωρισμένη ἀπὸ τοὺς μισθοδοτουμένους ὑπαλλήλους τῆς Κεντρικῆς Μηχανῆς τοῦ Οὐεστμίνστερ. Οὐεστμίνστερ λέγεται τὸ Μέγαρον ποὺ ἑδρεύει τὸ ἀγγλικὸ Παρλαμέντο. Τί σᾶς λέγει ὅμως — σχετικῶς μὲ τὸν Μηχανικὸν — καὶ ὄχι Ὀργανικὸν Πολιτισμὸν — ἡ λέξις Μηχανή; Ἡ ἰδία λέξις ἔχει εἰσαχθῇ καὶ εἰς τὸ πολιτικὸν Λεξικὸν τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς.

Περιττὸν νὰ εἴπωμεν ὅτι οἱ πλούσιοι ὑποψήφιοι εἶναι ὑποχρεωμένοι νὰ τρέφουν (τοῦ νάρς) τοὺς ἐκλογεῖς των. Ἀλλὰ καὶ ἐδῶ πάλιν ἐπεμβαίνει ὁ ἐγγλέζικος Φαρισαϊσμὸς — ὅσα ἔχει νὰ ξοδεύσῃ ὁ ὑποψήφιος πρέπει νὰ τὰ δαπανήσῃ ἐξ μῆνας προτοῦ νὰ γίνῃ ἡ ἐκλογή. Ἀλλέως... τὸ ἔξοδο μεταβάλλεται εἰς δωροδοκίαν καὶ ὁ ἀμείλικτος (!) Νόμος ἀκυρόνει τὴν ἐκλογήν.

Μπήκατε εἰς τὸ νόημα;

ΛΔ'.

ΟΙ ΔΥΩ ΒΑΣΙΛΕΙΣ

Γεννᾶται λοιπὸν τὸ ζήτημα, πῶς ὁ Ἀγγλικὸς λαός, ὁ θεωρούμενος ὡς ὁ φανατικώτερος λαὸς τοῦ κόσμου διὰ τὰς πολιτικάς του ἰδέας, ὁ νομιζόμενος ὅτι χωρίζεται δι' ἀγεφυρώτου ἀβύσσου εἰς δύω μεγάλα κόμματα ἀρχῶν, ἐκλέγει ἀντιπροσώπους τοὺς ὁποίους τοῦ ἐπιβάλλουν ἀφ' ἑνὸς οἱ δύω δικτάτορες τῶν δύω Κεντρικῶν Γραφείων τῶν Συντηρητικῶν ἤ, ὡς τώρα ὀνομάζοντες οἱ Τόρεις, τῶν Ἑνωτικῶν καὶ τῶν Φιλελευθέρων ἢ Ριζοσπαστῶν, ἀφ' ἑτέρου δὲ αἱ λεγόμεναι τοπικαὶ ὀργανώσεις τῶν ὁποίων ἑκάστη ἀποτελεῖται ἀπὸ 30 ἕως 50 ἄτομα, ὅλαι δὲ ὁμοῦ, ὑπολογιζομένων τῶν μελῶν τῆς Βουλῆς τῶν Κοινοτήτων εἰς 670 ἄτομα, δὲν δύνανται νὰ ὑπερβαίνουν, ἀκόμη καὶ μερικαὶ ἂν φθάνουν τὸν ἀριθμὸν ἑκατόν, τὰς 50 ἢ 100 χιλιάδας προσώπων. Πῶς λοιπὸν πέντε ἢ ἓξ ἑκατομμύρια ἐκλογέων διατάσσονται καὶ διευθύνονται ἀπὸ 50 ἢ 100 χιλιάδας συμπολιτῶν των; Καὶ οἱ μὲν κύριοι Τσέστερτων καὶ Βέλλοκ μᾶς ἔδωσαν τὴν μηχανικὴν ἐξήγησιν τῶν γεγονότων. Ὁ δὲ Σουηδὸς Γουσταῦος Στέφφεν εἰς τὸ περὶ Ἀγγλικῆς Δημοκρατίας ἔργον του μᾶς δίδει τὴν ψυχολογικήν, τὴν ὁποίαν ὀφείλομεν νὰ συμπληρώσωμεν ἐκ τῶν περὶ Ἀγγλικοῦ λαοῦ ἐπὶ τόπου ἢ ἐκ μακρᾶς μετὰ τῆς πολιτικῆς του φιλολογίας ἐξοικειώσεώς μας ἀποκτηθεισῶν γνώσεων.

Ἡ ψυχολογικὴ ἐξήγησις τοῦ φαινομένου

Ὁ Στέφφεν παραδέχεται, χωρὶς νὰ ἔχῃ ὑπ' ὄψει του τὰς ἀποκαλύψεις τῶν Βέλλοκ καὶ Τσέστερτων, διότι τὰ δύω ἔργα ἐξεδόθησαν τὸ αὐτὸ ἔτος, ὡς μέγαν ἐκλογικὸν παράγοντα τὸ καπηλειό! Ἐκεῖ δηλαδὴ ποὺ ἐμαγειρεύετο εἰς τὰ παλαιὰ χρόνια — ἢ καὶ εἰς τὰ νέα; — ἡ ἐπιρροὴ τῶν Ἀττικαρχῶν μας, ἴσως δὲ καὶ ὅλων τῶν ἄλλων βουλευτῶν τῆς Παλαιᾶς Ἑλλάδος, ἐκεῖ καὶ ὁ μέγας Ἄγγλος ἐκλογεύς, ὁ βασιλεὺς τῶν ἐκλογέων, ὁ ἐκ φύσεως πολιτικός, ὁ δευτέραν φύσιν τὴν πολιτικὴν καταστήσας, διὰ νὰ παραλείψωμεν ὅλα τὰ ἄλλα σχετικὰ κολοκύθια ποὺ μετέβαλεν εἰς κλισὲ ἡ περὶ τοῦ Ἀγγλικοῦ λαοῦ, τῆς Ἀγγλικῆς ἱστορίας καὶ τῆς Ἀγγλικῆς ψυχολογίας κλασικὴ ἀμάθεια τῶν πολιτικῶν μας ἀνδρῶν καὶ τῶν εἰδικῶν ἢ ἐγκυκλοπαιδικῶν συνταγματολόγων μας. Ἐκεῖ μαγειρεύεται καὶ ἡ ἐπιρροὴ τῶν Ἄγγλων βουλευτῶν,

τοῦ Βρεττανοῦ ἐκλογέως τρώγοντος δζάμπα καὶ πίνοντος δζάμπα καὶ ἐν τῷ μεταξὺ τοῦ πίνειν καὶ τοῦ τρώγειν δεχομένου τὰς πολιτικὰς ἰδέας, τὰς πολιτικὰς ἀρχὰς καὶ τὰ πολιτικὰ πρόσωπα — τουτέστι τῶν ὑποψηφίων, — τῶν δύω κομμάτων. Καὶ ὅσῳ πολυχρονιώτερον τὸ κέρασμα, καὶ ὅσῳ ἐκλεκτώτερα τὰ φαγητὰ καὶ ὅσῳ ἀφθονώτερα ἡ μπίρα καὶ τὸ γουΐσκυ, τόσῳ ὁ πολιτικὸς τῶν ἐκλογέων φανατισμὸς ἐξαίρεται καὶ ἐκρήγνυται, ζεστός, ὁρμητικός, ἀκάθεκτος. Ὁ στόμαχος τροφοδοτεῖ τὸν ἐγκέφαλον. Τὸ πολιτικὸν ζῶον τοῦ ἰδικοῦ μας Ἀριστοτέλους εἶναι τοιοῦτον ὄχι διότι ἔχει νοῦν, ἀλλὰ διότι ἔχει κοιλίαν.

Αἱ διάφοροι ὑπνωτιστικαὶ μέθοδοι

Ἀλλὰ δι' ἕνα λαὸν τόσῳ μεγάλον ὡς τὸν Ἀγγλικόν, ἡ διὰ τοῦ κεράσματος μόνον ὑποβολὴ δὲν θὰ ἤρκει. Προστίθεται λοιπὸν εἰς αὐτὸ ἡ γκαλιφιά, ἡ κολακεία, τὸ χάϊδευμα. Ὁ κ. Α. Ζυγομαλᾶς ἢ ὁ κ. Ν. Λεβίδης δηλαδὴ ἠδύναντο νὰ δώσουν ὑψηλῆς πολιτικῆς μαθήματα εἰς τὸν Ἐγγλέζικον λαόν. Παρεμβαίνουν αἱ ὡραιότεραι κυρίαι τῶν φίλων τοῦ κόμματος, μὲ τὰ αὐτοκίνητα ἢ τὰ λαντώ των, ἐπισκέπτονται κατ' οἶκον τοὺς ἐκλογεῖς, περιποιοῦνται τῆς κουμπάρες, φιλοδωροῦν ἴσως τὰ κουμπαρόπουλα, μεταφέρουν δι' αὐτοκινήτου τοὺς ἐκλογεῖς εἰς τοὺς τόπους τῆς ψηφοφορίας, κατηχοῦσαι ἐν τῷ μεταξὺ μὲ λιγωμένα μάτια, μὲ βελουδένια φωνὴν τὸν ἄξεστον ἐργάτην ἢ τὸν ταπεινὸν μεταπράτην. Παρεμβαίνουν ἔπειτα στρατιωτικαὶ μουσικαί, λαϊκὰ τραγούδια, μεγάλα προγράμματα μὲ γελοιογραφίας τῶν ἀντιπάλων ἢ μὲ εἰκονικὰς συνθέσεις παριστανούσας τὰ μεγάλα ζητήματα περὶ τὰ ὁποῖα πρόκειται νὰ συγκροτηθῇ ἡ πάλη, συνθέσεις χονδροειδεῖς, ὑπνωτιστικαί, μέχρι τοῦ παραδόξου ἢ τοῦ τερατώδους. Παρεμβαίνουν ἔπειτα ἡ εὐγλωττία τῶν συλλαλητηρίων, αἱ ἐρωταποκρίσεις ρητόρων καὶ ἀνθρώπων τοῦ λαοῦ, κατὰ τὰς ὁποίας σχηματίζεται δῆθεν συζήτησις εἰς τὴν ὁποίαν λαμβάνει μέρος τὸ Ἔθνος! καὶ φωτίζεται! καὶ ὑπὸ τὸ φῶς αὐτὸ προσέρχεται εἰς τὰς κάλπας! Παρεμβαίνει ἔπειτα ὁ διὰ τοῦ τύπου ὑπνωτισμός, ἄγριος, ἀμείλικτος, μεθοδικός. Καὶ ὅλα αὐτὰ ἀποτελοῦν τὴν ἐλευθέραν σκέψιν καὶ τὴν ἐλευθέραν ψῆφον. Ἡ ὁποία τόσην σκέψιν ἔχει μὲ τὴν ἐλευθέραν βούλησιν, ὅσην τὸ παραλήρημα ἑνὸς ἀλκοολικοῦ ἢ τὸ ὀνειροπόλημα ἑνὸς ὀπιοφάγου.

Ὑπνωτισταὶ Τσαρλατάνοι, Τρομοφαμπρηκάρηδες

Καὶ λέγει ὁ μᾶλλον θαυμαστὴς ἢ ἐπικριτὴς τῆς Ἀγγλικῆς δημοκρατίας Σουηδὸς Γουσταῦος Στέφφεν.

«Οἱ ἀπὸ δεκαετηρίδων ἀγωνισθέντες καὶ σκληραγωγηθέντες διευθυνταὶ τῶν Ἐκλογικῶν Ὀργανώσεων παίζουν εἴς τε

τὴν Ἀγγλίαν καὶ τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας τῆς Ἀμερικῆς ρόλον πολιτικῶν ὁμαδικῶν ***ὑπνωτιστῶν,*** πολιτικῶν ***τσαρλατάνων*** καὶ πολιτικῶν ***τρομοφαμπρικάντηδων.*** Ὁμοιάζουν δὲ περισσότερον μὲ μισθωτοὺς πολιτικοὺς θορυβοποιοὺς καὶ προαγωγοὺς τοῦ λαοῦ, παρὰ μὲ ἐξ ἐπαγγέλματος πολιτευτάς, διὰ προσωπικὰς πεποιθήσεις ἀγωνιζομένους».

Η ἐξήγησις τοῦ Οὐῶλλας

Αὐτὸν δὲ τὸν διὰ τοιούτων ἐπονειδίστων μέσων, ἄξιον τῆς διαφθορᾶς τῶν ἐσχάτων Ρωμαϊκῶν χρόνων ὑπνωτισμὸν τοῦ Ἀγγλικοῦ λαοῦ, διὰ τοῦ ὁποίου φονεύεται πᾶσα πολιτικὴ ἐλευθερία καὶ πλαστογραφεῖται καὶ κιβδηλεύεται πᾶσα ἁγνὴ ἀντιπροσωπεία, τὸν ἐπιβεβαιώνει εἰς ἐκ τῶν ἐπιφανεστέρων συγχρόνων Ἄγγλων πολιτειολόγων διὰ τοῦ «Περὶ τῆς φύσεως τοῦ ἀνθρώπου εἰς τὴν Πολιτικὴν» ἔργου του, ὁ Γκράχαμ Οὐῶλλας. Αὐτὸς ἰσχυρίζεται ὅτι εἶναι πλάνη τὸ νομίζειν ὅτι ὁ πολιτικὸς ἄνθρωπος — ἢ τὸ πολιτικὸν ζῶον τοῦ Ἀριστοτέλους — εἶναι «λογικὴ μηχανὴ» ἡ ὁποία τίποτε ἄλλο δὲν κάμνει παρὰ σκοπιμολογικοὺς ὑπολογισμοὺς καὶ ἡ ὁποία βάλλει ἔπειτα εἰς ἐνέργειαν τὰ πορίσματα τῶν ὑπολογισμῶν αὐτῶν. Ὄχι! λέγει· ὁ πολιτικὸς ἄνθρωπος ***ἀντὶ νὰ σκέπτεται,*** ἐπηρεάζεται ἀπὸ τὴν δωρεὰν ποτοφαγίαν, τὴν στρατιωτικὴν μουσικήν, τὰς γελοιογραφίας, τὴν ψηφοθηρίαν τῶν ὑψηλῶν καὶ ὡραίων κυριῶν, ἀπὸ τῆς φωτιὲς τῆς ρητορικῆς καὶ ἀπὸ τὰς φοβερὰς εἰκόνας διὰ τῶν ὁποίων οἱ δημαγωγοὶ ἐξασκοῦν ἐπ' αὐτοῦ τὸ κράτος τοῦ τρόμου των. Ὁ Γκράχαμ Οὐῶλλας παραδέχεται ὅτι τὰ πολιτικὰ ἐλατήρια τῶν Ἄγγλων — ἢ καὶ τῶν ἀνθρώπων ἐν γένει — εἶναι ὑποσυνείδητα καὶ κατὰ βάθος ἄλογα.

Ἔχομεν νὰ κάμωμεν λοιπὸν μὲ ἕνα λαὸν ὅστις εὐκολώτατα ὑπνωτίζεται καὶ ἔπειτα σύρεται ἀπὸ τὴν μύτην ἐκεῖ ποὺ τὸν ὁδηγεῖ ἡ δημαγωγία καὶ ἡ ὀλιγαρχία. Ὅστις ἔζησεν εἰς τὸ Λονδῖνον καὶ ἀντελήφθη εἰς τὰ περίφημα Μιούζικ Χώλλ, εἰς τὸ Ἐμπάερ, εἰς τὴν Ἀλχάμβραν, εἰς τὸ Πάλας ἢ εἰς τὰ ἄλλα πράγματι μυθικὰ διὰ τὸν πλοῦτον καὶ τὴν πολυτέλειάν των θέατρα Ποικιλιῶν τὸ πῶς ἕνα ἄσμα πατριωτικό, ἕνας Σκωτσέζικος ἄσκαυλος, ἕνα κόκκινο πανταλόνι τοῦ Τόμμι, ἡ ἀγγλικὴ σημαία, ἢ αἱ ἐμφανίσεις τῶν Ἀγγλικῶν ἀποικιῶν ἀπὸ ὡραῖα θηλυκά, ἕνα Τυπεραρὺ συγκινοῦν, ἐνθουσιάζουν, πυρόνουν μέχρι τρέλλας τὸ ἀγγλικὸν κοινόν, εὔκολα ἀναπαριστᾷ εἰς τὸν νοῦν του αὐτὸν τὸν κατὰ τὰς ἐκλογὰς ὁμαδικὸν ὑπνωτισμὸν τοῦ Ἀγγλικοῦ Λαοῦ. Τοῦ νομίζοντος ὅτι ἐκλέγει αὐτοὺς τοὺς ἀνπροσώπους του, ἐνῷ οἱ ἀντιπρόσωποι αὐτοὶ τοῦ ἐπιβάλλονται. Τοῦ νομίζοντος ὅτι ἡ Βουλὴ

τῶν Κοινοτήτων ἀντιπροσωπεύει αὐτὸν τὸν ἴδιον καὶ τὰς ἀνάγκας του καὶ τὰς ἰδέας του καὶ τὰ συμφέροντά του. ἐνῷ δὲν ἀντιπροσωπεύει παρὰ τὰς ἀνάγκας καὶ τὰς ἰδέας καὶ τὰ συμφέροντα τῶν δύω προσθίων πάγκων. Τοῦ νομίζοντος ὅτι ἔχει Βασιλείαν καὶ Δημοκρατίαν, ἐνῷ δὲν ἔχει παρὰ Ὀλιγαρχίαν καὶ Δημαγωγίαν.

Τὰ δύω σκῆπτρα

Αὐτὴ ἡ πολιτικὴ παθητικὴ κατάστασις τοῦ Ἀγγλικοῦ λαοῦ ἐξηγεῖ τὸ πῶς ἕνας λαὸς θεωρούμενος ὡς ὑπολογιστικός, ὡς νηφάλιος, ὡς ψύχραιμος παρεσύρθη εἰς ἕνα τόσον ἀνόητον, ἄδικον, ἄσκοπον, βάρβαρον, καταστρεπτικὸν διάτε τὴν Ἀγγλίαν καὶ ὅλην τὴν οἰκουμένην πόλεμον. Τὸν πόλεμον αὐτὸν τὸν ἐζήτησαν, τὸν ηὐνόησαν, τὸν ἐκαλλιέργησαν, τὸν ἐθερμοκήπισαν μοναχὰ ὀλίγοι ἰσχυροί, ὀλίγοι βαρβαρόψυχοι, ὀλίγοι στενοὶ τὸν νοῦν, ὀλίγοι ἀνάξιοι νὰ ζοῦν εἰς τὸν Εἰκοστὸν αἰῶνα, ὀλίγοι νωθροὶ τὴν σκέψιν, ὀλίγοι μὴ αἰσθανθέντες καὶ μὴ ἐννοήσαντες ὅτι ἐκεῖνο ποὺ λείπει ἀπὸ τὴν Ἀγγλίαν δὲν εἶναι περισσότεραι ἀκόμη κατακτήσεις, ἢ μεγαλειτέρα ἐπιρροὴ ἐπὶ τῆς πολιτικῆς Εὐρώπης ἢ τέλος πάντων ἐξασθένησις καὶ ταπείνωσις τοῦ ὡς ἀντιπάλου ἀνακηρυχθέντος Γερμανικοῦ λαοῦ, ἀλλὰ ἡ βαθμιαία μεταβολὴ τοῦ Ἀγγλικοῦ πολιτισμοῦ ἀπὸ μηχανικοῦ εἰς ὀργανικὸν καὶ ἀπὸ ὑλιστικοῦ εἰς ἰδεολογικόν. Ὁ δὲ Ἀγγλικὸς λαός, διατελῶν ὑπὸ τὴν ἐπιρροὴν δύω σκήπτρων, ὡς λέγει ὁ Στέφφεν, τὸ σκῆπτρον τοῦ Βασιλέως Μαμμωνᾶ καὶ τὸ σκῆπτρον τοῦ Βασιλέως Ἀλκοολίου, ὥρμησεν εἰς τὸν πόλεμον μὲ τὴν ἀπαισίαν χαρὰν τοῦ μεθύσου καὶ τὴν ἀπαισιωτέραν λαιμαργίαν τοῦ πλεονέκτου.

ΛΕ'.

ΚΑΤΗΓΟΡΗΤΗΡΙΟΝ ΤΗΣ ΑΓΓΛΙΑΣ ΥΠΟ ΤΟΥ ΛΟΫΔ ΖΩΡΖ

Τὸ κατὰ τῶν Ἄγγλων κατηγορητήριον τοῦ Λόϋδ Ζὼρζ

Ἔχομεν μέχρι τοῦδε συλλέξει περίπου ὅλα τὰ στοιχεῖα τὰ ἀπαρτίζοντα τὴν εἰκόνα τοῦ ἀγγλικοῦ πολιτισμοῦ. Ὑποθέτομεν ὅτι ἐὰν εἴχομεν τὴν τιμὴν νὰ ἀναγινωσκώμεθα ἀπὸ διανοούμενον τινὰ Ἄγγλον, θὰ ἀνωμολόγει οὗτος ὅτι μεγαλείτερον ἀντικειμενισμὸν δὲν ἠδυνάμεθα νὰ δείξωμεν εἰς τὰς

κρίσεις ἡμῶν. Ἐὰν ὑπῆρχε τοιοῦτος φανταστικὸς Ἄγγλος ἀναγνώστης καὶ ἀμφέβαλλε περὶ αὐτοῦ τὸ ὁποῖον ὑποστηρίζομεν, θὰ τὸν παρεπέμπομεν εἰς τὸ κατὰ τοῦ ἀγγλικοῦ πολιτισμοῦ σφοδρὸν κατηγορητήριον αὐτοῦ τοῦ σημερινοῦ Ἄγγλου πρωθυπουργοῦ Λόϋδ Ζώρζ.

Ἔλεγε λοιπὸν πρὸ πενταετίας ὁ κύριος οὗτος:

«Ἡ παροῦσα κατάστασις τῆς κοινωνίας (τῆς Ἀγγλικῆς) δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ παραταθῇ περισσότερον. Εἶναι πάρα πολὺ ὀξεῖα ἡ μεταξὺ τοῦ πλούτου καὶ τῆς πολυτελείας τῆς μιᾶς τάξεως καὶ τῆς γυμνότητος καὶ τῆς ταπεινώσεως τῆς ἄλλης ἀντίθεσις. Ἡ μία ἐργάζεται βαρύτατα καὶ εἶναι ἀναγκασμένη νὰ ζητᾷ τὰς ἐξαντλουμένας τὴν ἡμέραν δυνάμεις της νὰ τὰς ἀνεπανορθόνῃ τὴν νύκτα ἐντὸς κατοικιῶν αἱ ὁποῖαι ἐπιταχύνουν τὴν σωματικήν της κατάπτωσιν καί, τὸ χειρότερον, καθιστοῦν ἀδύνατον τὴν συντήρησιν τῆς πνευματικῆς της ὑγείας καὶ ἐλαστικότητος. Ἡ ἄλλη τάξις, ἡ ὁποία δὲν ἐργάζεται, διαθέτει πάρκα, ἀγροὺς καὶ δάση τὰ ὁποῖα φράσσει δι' ὑψηλῶν φραγμῶν διὰ νὰ μὴν τοὺς περάσουν ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι μὲ τὴν ψυχὴν στὸ στόμα ἐργάζονται διὰ νὰ δημιουργήσουν εἰς αὐτὴν (τοὺς πλουσίους) εἰσοδήματα. Ὁ ἕνας ἐργάζεται καὶ ὅμως λιμώττει καὶ φθείρεται. Ὁ ἄλλος ζῇ ἐν ἀργίᾳ καὶ ὅμως διαθέτει ὅλα ἐκεῖνα ὅσα μεταβάλλουν τὴν ζωὴν εἰς ἀληθινὸ πανηγῦρι. Ἕνα τέτοιο κοινωνικὸν σύστημα δὲν δύναται ἐπὶ πλέον νὰ παραταθῇ. Ἡ δικαιοσύνη καὶ ἡ καλωσύνη, αἱ ὁποῖαι ἀποτελοῦν τὰς αἰωνίας βάσεις τῆς παγκοσμίου τάξεως, δὲν συμβιβάζονται μὲ κοινωνικὴν σύνθεσιν ἡ ὁποία χάριν τῆς πολυτελείας τῶν ὀλίγων φθείρει ἑκατομμύρια ψυχῶν».

Τίνος ἄλλης μαρτυρίας ἔχομεν χρείαν;

Ἐφ' ὅσον ἔχομεν μίαν τοιαύτην μαρτυρίαν—ἣν δὲ ὑπουργὸς ὁ κύριος Λόϋδ Ζὼρζ ὅταν τὰ ἔλεγεν αὐτὰ — ὅτι ἡ δικαιοσύνη καὶ ἡ καλωσύνη λείπουν ὁλότελα ἀπὸ τὸν ἰσχύοντα ἀγγλικὸν πολιτισμόν, τίνος ἄλλης μαρτυρίας ἔχομεν χρείαν διὰ νὰ πεισθῶμεν ὅτι ἡ ἀνατομία τὴν ὁποίαν τοῦ ἐκάμαμεν οὔτε ἄδικος εἶναι οὔτε ὑπερβολική; Ἐὰν πολιτισμὸς σημαίνει τὴν ἀνάπτυξιν καὶ τὴν ἐνεργοποίησιν τῶν πνευματικῶν καὶ ἠθικῶν δυνάμεων τοῦ ἀνθρώπου, ἐὰν τὸ τοιοῦτο κατορθοῦται διὰ τῆς συνεργασίας τῶν πολλῶν, ἐὰν ὁ πολιτισμὸς δὲν εἶναι στατικός, ἀλλὰ δυναμικός, ἐὰν ἡ ἀπόκτησις πολιτισμοῦ προαπαιτῇ ἀκατάπαυστον διὰ τὴν ἀπόκτησίν του ἐνέργειαν καὶ ἐργασίαν, ἐὰν βάσεις τοῦ πολιτισμοῦ θεωροῦνται ὁ πρακτικὸς λόγος τοῦ Καντίου, ἡ ἐπιστημονικὴ σκέψις, ἡ καλλιτεχνικὴ αἴσθησις τοῦ καλοῦ καὶ ἡ ἠθικὴ

βούλησις, ἐὰν ὁ Πολιτισμὸς διαφαίνεται ἢ ἀναπαρίσταται εἰς τὴν πνευματικὴν κατάστασιν τῶν ἀτόμων, εἰς τὴν δύναμιν καὶ τὰς γνώσεις των, εἰς τὰ αἰσθήματα καὶ εἰς τὴν βούλησιν καὶ εἰς τὰς μεταξὺ ἀλλήλων σχέσεις, ἐὰν τὰ κυρίως ἀγαθὰ τοῦ πολιτισμοῦ εἶναι τὰ ἐκ τῶν ὑλικῶν αὐτοῦ προϊόντων ἐκπορευόμενα ἄϋλα καὶ ἰδεώδη ἀγαθά, ἂν ἡ εἰς ὑλικὰ ἀγαθά, μηχανάς, ἐργαλεῖα, ἐφευρέσεις, ἐξωτερίκευσις ἑνὸς πολιτισμοῦ δὲν ἀρκεῖ διὰ νὰ τὸν παραστήσῃ κατ' οὐσίαν τοιοῦτον, ἐὰν δι' ἕνα οἱονδήποτε ἔθνος ὁ μικρὸς ἀριθμὸς τῶν πράγματι ἀνεπτυγμένων, τῶν πράγματι πνευματικῶν γιγάντων δὲν ἀρκεῖ νὰ χαρακτηρίσῃ τὸ Ἔθνος αὐτὸ πράγματι πολιτισμένον, ἐὰν καὶ ἕκαστος πολίτης δὲν εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἐννοήσῃ καὶ νὰ ἐκτιμήσῃ τὴν ἔννοιαν καὶ τὴν ἀποστολὴν τοῦ ὅλου Κράτους, εἰς τὸ ὁποῖον ἀνήκει. Τότε βεβαίως ὁ ἀγγλικὸς πολιτισμὸς δὲν εὑρίσκεται εἰς τὸ ὕψος του καὶ πρέπει νὰ πάγῃ νὰ μαθητεύσῃ πλησίον τοῦ γερμανικοῦ πολιτισμοῦ ὅστις εἰς τὰ πολλά, σχεδὸν εἰς ὅλα, τὸν ὑπερβαίνει ὁλόκληρα ἀναστήματα ἀνθρώπων εἰς χῶρον καὶ ὁλοκλήρους γενεὰς εἰς χρόνον καὶ δύναται νὰ τοῦ χρησιμεύσῃ ὡς διδάσκαλος.

Οἱ Ἄγγλοι μαθητεύονται εἰς τοὺς Γερμανοὺς

Αὐτὴν δὲ τὴν ἀνάγκην τοῦ νὰ μαθητεύσουν οἱ Ἄγγλοι πλησίον τῶν Γερμανῶν τὴν ᾐσθάνθησαν κατὰ τὴν τελευταίαν πρὸ τοῦ πολέμου τριακονταετίαν καὶ συχνὰ πότε ἐπίσημοι ἀποστολαὶ τῶν περὶ τὴν δημοτικὴν διοίκησιν ἀσχολουμένων μετέβαινον εἰς Γερμανίαν νὰ μελετήσουν τοὺς ἀνεφίκτου τελειότητος — καθόσον ἀφορᾷ τουλάχιστον τὸ παρὸν — δημοτικοὺς θεσμοὺς τοῦ Γερμανικοῦ Ἔθνους, πότε ἄλλαι ἀποστολαὶ διὰ νὰ σπουδάσουν τοὺς θεσμοὺς τῶν Γερμανικῶν Πολυτεχνείων καὶ πότε σοσιαλιστικαὶ ἀποστολαὶ διὰ νὰ πᾶνε νὰ λύσουν τὸ αἴνιγμα πῶς ὁ ἐργατικὸς τῆς Γερμανίας κόσμος τρέφεται, κατοικεῖ, διασκεδάζει, ἀνατρέφεται, ζῇ πολὺ καλλίτερα ἀπὸ τὸν Ἀγγλικόν. Καὶ ὅταν ἐξερράγη ἐπὶ τέλος ὁ ἀδελφοκτόνος πόλεμος, ἔβλεπες εἰς τοὺς πρώτους μετὰ τὴν ἔκρηξίν του μῆνας ὅλας τὰς μεγάλας ἐφημερίδας τοῦ Λονδίνου γεμάτες ἄρθρα περὶ τοῦ πῶς θὰ μιμηθοῦν τὰς γερμανικὰς βιομηχανικὰς μεθόδους διὰ νὰ εἶναι εἰς θέσιν μετὰ τὴν εἰρήνην νὰ μποϋκοτάρουν τὰ γερμανικὰ βιομηχανήματα.

Αἱ ἐκπαιδευτικαὶ καταστάσεις τῶν δύω Ἐθνῶν

Ἀλλ' οἱ μαθηταὶ ἤρχισαν νὰ πετροβολοῦν τὸν διδάσκαλον. Ὄχι διότι ἐφάνη εἰς αὐτοὺς αὐστηρός. Ἀλλὰ διότι τὸν μισοῦν· διότι θέλουν νὰ τὸν ἀποκτείνουν. Ἂν τουλάχιστον ἐπερίμεναν νὰ τὸν λιθοβολήσουν, ἀφοῦ τοὺς εἶχε διδάξει ὅ,τι

εἶχε νὰ τοὺς διδάξῃ. Οὔτε αὐτό. Διότι ἰδοὺ ὅτι ὁ ἀγγλικὸς πολιτισμὸς συλλαμβάνεται ἐπ' αὐτοφώρῳ κατώτερος, πολὺ κατώτερος τοῦ γερμανικοῦ. Ἂν ἡ σπονδυλικὴ στήλη τοῦ πολιτισμοῦ ἑκάστου Ἔθνους εἶναι ἡ Ἐκπαίδευσις, τότε οἱ Ἄγγλοι τὴν σπονδυλικήν των αὐτὴν στήλην διαρκῶς τὴν παρήγγελαν ἢ τὴν ἐδανείζοντο ἀπὸ ξένα ἐργοστάσια, ὡς παραγγέλλει κανεὶς εἰς τὸν ὀρθοπεδιστὴν ἕνα ξύλινον πόδα ἢ ἕνα ξύλινον βραχίονα. Εἰς τοὺς χρόνους τῆς Ἀναγεννήσεως, τὸν δέκατον πέμπτον αἰῶνα, διὰ τοὺς Ἄγγλους οἱ ὀρθοπεδισταὶ αὐτοὶ ὑπῆρξαν οἱ Ἰταλοί. Διὰ τοὺς χρόνους τῆς Μεταρρυθμίσεως—δέκατος ἕκτος αἰὼν—Γερμανοὶ καὶ Ἑλβετοί. Περὶ τὰ μέσα τοῦ 17ου αἰῶνος Γάλλοι. Τέλη τοῦ δεκάτου ἑβδόμου ἢ ἀρχὰς τοῦ δεκάτου ὀγδόου ὁ μέγας παιδαγωγὸς ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἐπηρεάσθησαν οἱ Ἄγγλοι ὑπῆρξεν ὁ Γερμανὸς Φράνκε ἀπὸ τὴν Χάλλην. Περὶ τὰ τέλη τοῦ δεκάτου ὀγδόου οἱ μισοὶ Ἄγγλοι ἠλεκτρίζοντο καὶ οἱ ἄλλοι μισοὶ ἀπωθοῦντο ἀπὸ τὰ παιδαγωγικὰ ἰδεώδη τῆς ἐπαναστατικῆς Γαλλίας. Μετὰ τοῦτο ἐπανῆλθεν τὸ Ἀγγλικὸν Ἔθνος, εἰς τὸ τακτικὸν προσκύνημά του, πρὸς τὴν παιδαγωγικὴν τῶν Οὔννων, ὡς ὀνομάζουν τώρα ἐν τῇ λύσσῃ των τοὺς Γερμανούς. Διὰ τοῦ ἰδικοῦ της Κόλεριδζ μετεδίδοντο εἰς τὴν ἀγγλικὴν ψυχὴν αἱ πνευματικαὶ θερμίδες τοῦ Καντίου καὶ τοῦ Φιχτίου, τῶν Γερμανῶν. Δι' ἄλλων Ἄγγλων συγγραφέων διωχετεύετο τὸ παιδαγωγικὸν γάλα τοῦ Πεσταλότσῃ, τοῦ Φραίμπελ, τοῦ Ἔρβαρτ.

Ὄχι γενεάς, ἀλλὰ αἰῶνας προηγήθησαν τῶν Ἄγγλων οἱ Γερμανοὶ καθόσον ἀφορᾷ τὴν σπονδυλικὴν στήλην τοῦ πολιτισμοῦ, τὴν Ἐκπαίδευσιν. Πότε ᾐσθάνθησαν οἱ Ἄγγλοι τὴν ἀνάγκην νὰ εἰσαγάγουν ὑποχρεωτικὴν δημοτικὴν ἐκπαίδευσιν; Τὸ 1870, διὰ τοῦ νόμου τοῦ Φόρστερ ἐπὶ τῆς πρωθυπουργίας τοῦ μεγάλου Γλάδστωνος. Πότε ἤρχισε νὰ ἐφαρμόζεται ἡ ὑποχρεωτικὴ δημοτικὴ ἐκπαίδευσις τῶν Γερμανῶν; Ἀπὸ τὸ 1619. Τὸ 1642 ὁ σοφὸς Δοὺξ Ἐρνέστος τῆς Γότας ἠδύνατο νὰ ἔχῃ τὴν ὑπερηφάνειαν καὶ νὰ λέγῃ διὰ τοὺς ὑπηκόους του ὅτι οἱ χωρικοὶ τοῦ Δουκὸς Ἐρνέστου εἶναι πλέον πεπαιδευμένοι ἀπὸ ὅσον εἶναι οἱ Εὐγενεῖς ἀλλοῦ. Ἀλλὰ ποῖος ἐδημιούργησε κυρίως τὴν δημοτικὴν ἐκπαίδευσιν εἰς τὴν Γερμανίαν; Ὁ θεῖος Λούθηρος, ὁ Μεταρρυθμιστής. Πότε δέ; Τὸ 1524. Καὶ ἔλεγεν ὁ Λούθηρος: «Κάθε πόλεως ἡ μεγαλειτέρα καὶ πλουσιωτέρα Εὐτυχία, Σωτηρία καὶ Δύναμις εἶναι τὸ νὰ ἔχῃ ὅσῳ τὸ δυνατὸν περισσοτέρους πολίτας λεπτούς, πεπαιδευμένους, λογικούς, ἐντίμους, καλο-

αναθρεμένους». Καὶ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον τί συνέστησε καὶ τί διέταξε; Σχολεῖα!

Αἱ δύω αὐταὶ ἐκπαιδευτικαὶ καταστάσεις τῶν δύω Ἐθνῶν δὲν εἶναι οἱ καλλίτεροι καθρέπται τοῦ πολιτισμοῦ τῶν δύω Ἐθνῶν; Δὲν εἶναι αἱ πιστότεροι εἰκόνες τοῦ ἑνὸς καὶ τοῦ ἄλλου; Δὲν ὑπενθυμίζουν τὸν Ἄμλετ δεικνύοντα εἰς τὴν μητέρα του, ποὺ ἐδηλητηρίασε τὸν πατέρα του, διὰ νὰ συζευχθῇ μὲ τὸν καινούργιο ἐραστήν της, τὸν συνδηλητηριαστήν, τὰς εἰκόνας τῶν δύω συζύγων της, καὶ λέγοντα εἰς αὐτήν· — Ποῖον ἄνδρα ἄφησες; Ποῖον ἄνδρα πῆρες;

ΛΣΤ'.

Η ΑΓΓΛΙΚΗ ΚΡΙΣΙΣ

Ἀρχίζουν νὰ λείπουν οἱ χαρακτῆρες

Ὁ πολιτισμὸς ἄρα τῆς Ἀγγλίας δὲν εὑρίσκεται εἰς τὸ ὕψος τοῦ Γερμανικοῦ πολιτισμοῦ, διότι αὐτὸς μὲν ἀπέβλεψεν εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ ὅλου λαοῦ διὰ τῆς προτύπου δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως καὶ τῆς λοιπῆς κλίμακος τῆς ὅλης διανοητικῆς δράσεως, ἐνῷ ὁ Ἀγγλικὸς ἐμόρφωσε μεγάλα ἄτομα, ἀλλ' ὄχι καὶ μεγάλο Ἔθνος. Ἐλέχθη ὅτι ἡ Ἀγγλία κυβερνᾶται διὰ χαρακτήρων. Πολὺ καλά. Ἔρχεται ὅμως ὥρα, ἢ καὶ νῦν ἐστί, ὁπότε ἢ λείπουν καὶ αὐτοὶ — τὶς εἶναι λοιπὸν τώρα ὁ Ἄγγλος πολιτικὸς ὅστις συναμιλᾶται πρὸς ἕνα Γλάδστωνα ἢ Παλμερστῶνα, πρὸς ἕνα Δισραέλην ἢ Σαλισβουρῦ, πρὸς ἕνα Πὶττ ἢ πρὸς ἕνα Πῆλ; — ἢ καὶ εὑρισκόμενοι δὲν ἐπαρκοῦν νὰ ἀντιμετωπίσουν περιστάσεις καὶ γεγονότα, ἀγώτερα τῆς διανοητικότητος αὐτῶν. Διότι ὁ χαρακτὴρ δὲν εἶναι συγχρόνως καὶ διάνοια. Ἐκεῖ ποὺ ἡ Γερμανία ἐνεκολπώθη κυρίως τὴν ἐπιστήμην, ἡ Ἀγγλία ἐνεκολπώθη τυφλῶς τὸν Αὐτοκρατορισμόν. Ἀλλ' αὐτοκρατορισμὸν ἐπεδίωξε καὶ ἕνας Ἀττίλας ὁ ἀρχηγὸς τῶν Οὔνων, ὡς καὶ ὁ Γκεζερίχος ὁ ἀρχηγὸς τῶν Βανδάλων. Οἱ αὐτοκρατορισμοὶ οἱ μὴ ἐπὶ τῆς ἐπιστήμης βασιζόμενοι ἀργὰ ἢ ὀγλίγωρα καταρρέουν. Τί ἄρά γε νὰ εἶχε εἰς τὸν νοῦν του ὁ μέγας Ἄγγλος Ράσκιν ὅταν πρὸ τριῶν δεκαετηρίδων ἐπροφήτευε διὰ τὴν Ἀγγλίαν του τὸ μέλλον τῆς Βενετίας; Τὸν θάνατον; Εἴδατε τί ἐλέχθη περὶ Γερμανίας; Ὅτι ἂν κατὰ τὴν τελευταίαν τεσσαρακονταετίαν ἡ γερμανικὴ ἐπι-

στήμη δὲν κατόρθωνεν ὥστε ἡ γερμανικὴ γῆ νὰ ἀποδίδῃ πολὺ περισσότερα σχετικῶς μὲ τὴν γεωργίαν τῶν ἄλλων Ἐθνῶν, εὐθὺς ἴσως μετὰ τὸ πρῶτον ἔτος τοῦ πολέμου ἡ Γερμανία θὰ εὑρίσκετο πρὸ τῶν ποδῶν τοῦ Βρεττανικοῦ λέοντος, ἐπικαλουμένη συγγνώμην. ἔλεον, εἰρήνην. Ἀλλ' ὁ ἀγγλικὸς πολιτισμὸς μᾶλλον ἐπεριφρόνησε τὴν ἐπιστήμην, ἰδίως τὴν θεωρητικήν. Μέχρι πρὸ ὀλίγου ἀκόμη ἔλεγον οἱ Ἄγγλοι· Τί θὰ πῇ Πολυτεχνεῖον; Θέλεις νὰ γίνῃς μηχανικός; Τράβα εἰς τὰ ἐργοστάσια. Ὁ ναύτης ἐμορφώνετο εἰς τὴν θάλασσαν· ὁ τραπεζίτης εἰς τὴν Τράπεζαν· ὁ μηχανικὸς εἰς τὴν φάμπρικα· ὁ ὀδοντοϊατρὸς εἰς τὸ νὰ βγάνῃ δόντια. Ὁ σύγχρονος Γάλλος φιλόσοφος Βουτμῦ ἀναλύει τὸν Ἄγγλον ὑπὸ τὴν ἔποψιν αὐτὴν καὶ τὸν εὑρίσκει ἀμείλικτον ἐχθρὸν πάσης ἐπιστημονικῆς ἀφαιρέσεως. Ὁ Βοῦρκε ἔλεγε· «σιχαίνομαι ν' ἀκούω καὶ τὴν λέξιν αὐτήν». Ἐντεῦθεν ἐξηγεῖται ὁ ὀφελιμισμὸς τοῦ Βένθαμ, ὁ ἀτομισμὸς τοῦ Σπένσερ. Τὰ ἀγγλικὰ πανεπιστήμια καλλιεργοῦν κυρίως χαρακτῆρας. Ἐξ ὅλου δὲ τοῦ ἠθικοῦ καὶ διανοητικοῦ ἀνθρώπου ἐκεῖνο πρὸς τὸ ὁποῖον ἀποβλέπει ὁ Ἄγγλος εἶναι ἡ θέλησις. Ὅλα αὐτὰ ὅμως δημιουργοῦν ἄτομα, δὲν δημιουργοῦν Ἔθνη.

Οἱ Ἄγγλοι καὶ αἱ θεωρίαι

Διὰ τοῦτο δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν περὶ τοῦ Ἀγγλικοῦ πολιτισμοῦ ὅτι ἐδημιούργησε μεγάλους ἄνδρας, ἀλλ' ὄχι καὶ μεγάλο Ἔθνος. Ἐν ἐλλείψει ἔρωτος πρὸς τὰς ἰδέας, πρὸς τὰς γενικὰς ἀρχάς, πρὸς τὴν ἐπιστήμην, πρὸς τὴν ὀργάνωσιν, — ἐλλείψει ὄχι μόνον ἔρωτος, ἀλλ' ἴσως καὶ δυνάμεως καὶ ἱκανότητος — ἐγεννήθη ἡ λατρεία πρὸς τὰ πρόσωπα. Διὰ νὰ ἐκφράσουν δὲ τὸ φαινόμενον αὐτὸ οἱ Ἄγγλοι ἐδανείσθησαν λέξιν ἐκ τῆς Ἑλληνικῆς. Καὶ ὠνομάσθη τὸ πάθος αὐτὸ ἀνδρόλατρυ — ἤγουν ἀνδρολατρεία. Ἀδιαφοροῦσαν ποῖον σύστημα, ποίαν σχολήν, ποίαν πολιτικὴν φιλοσοφίαν ἀντιπροσώπευεν ὁ Πάλμερστων, ὁ Πήλ, ὁ Γλάδστων, ὁ Δισραέλης, ὁ Πίττ. Ὁ λαὸς ὁ ἀγγλικὸς ἐλάτρευε τὰ πρόσωπά των· ὡρκίζετο στὰ πρόσωπά των. Τοὺς ἐδικτατοροποίει. Ἐντεῦθεν ἐξηγεῖται ὁ κυνισμὸς καὶ ἡ ἀδιαφορία μὲ τὴν ὁποίαν ἀνεξαιρέτως οἱ μεγαλείτεροι Ἄγγλοι πολιτικοὶ — αὐτοὶ οἱ ὀλίγοι, οἱ ἀληθινοὶ Καίσαρες — μετεπήδουν ἀπὸ τοῦ ἑνὸς κόμματος εἰς τὸ ἄλλο, διότι διὰ τὸν Ἄγγλον ἀρχή, ἰδέα, θεωρία, ἀξίζει τόσον ὅσον ἕνα ποτῆρι γουΐσκυ, τὸ ὁποῖον ἀφοῦ ἀδειάσῃς, εἶσαι ἐλεύθερος νὰ τὸ γεμίσῃς μὲ ἕνα ἄλλο ποτόν.

Περὶ Κράτους ἀγγλικαὶ καὶ γερμανικαὶ ἰδέαι

Ἕνας τοιοῦτος Πολιτισμὸς δὲν ἠδύνατο νὰ δημιουργήσῃ Κράτος ὑπὸ τὴν νεωτέραν αὐτοῦ ἔννοιαν, ὑπὸ τὴν ἐπιστη-

μονικὴν αὐτοῦ ἔννοιαν, ἡ ὁποία δὲν εἶναι ἀγγλική, δὲν εἶναι γαλλική, δὲν εἶναι λατινική· εἶναι γερμανική. Τὸ Κράτος διὰ τὸν Ἄγγλον εἶναι τὸ ἄτομον. Τὸ Κράτος διὰ τὸν Γερμανὸν εἶναι τὸ Ὑπεράτομον. Ἑὰτομισμὸς ἐγέννησε τὸν Αὐτοκρατορισμὸν καὶ τὸν Κεφαλαιοκρατισμόν. Τὰς δύω μεγάλας δυνάμεις τῆς Ἀγγλίας. Δυνάμεις τεράστιαι, ὑπερτεράστιαι, καθυποτάξασαι εἰς ἑαυτὰς ἀμέσως μὲν τὸ ἓν πέμπτον τῆς Ὑδρογείου, αὐτὸ καὶ τὸν πληθυσμόν του, ἐμμέσως δὲ ὅλην τὴν Ὑδρόγειον. Τὸ ἀποτέλεσμα; Μετὰ πάροδον δύω αἰώνων Αὐτοκρατορισμοῦ καὶ Καπιταλισμοῦ ἡ Ἀγγλία παλαίει σήμερα περὶ τῆς ὑπάρξεώς της. Ναί, περὶ αὐτῆς. Διότι μετὰ τὸν πόλεμον εἴτε νικήσῃ εἴτε ἡττηθῇ, καὶ οἱ δύω αὐτοὶ Γίγαντες θὰ διέλθουν κρίσιν σοβαράν. Ἡ Ἀγγλία ὅπως δήποτε καὶ ἂν κλείσῃ τὴν εἰρήνην, μετὰ τὸ κλείσιμον θὰ εἰσέλθῃ ἐξ ἀνάγκης εἰς χάος. Ἐσωτερικὸν καὶ ἐξωτερικόν. Ὑποτιθεμένου ὅτι οὔτε αὐτὴ φαντάζεται πλέον ὅτι θὰ ἐκλείψῃ ἡ Γερμανία ἀπὸ τῆς γῆς, ἐφ' ὅσον ὑπάρχει ὁ Γερμανικὸς Πολιτισμός, ὁ Ἀγγλικὸς ἢ θὰ ἀλλάξῃ τάσεις ἢ θὰ ὑποκύψῃ. Τρίτη ὁδὸς δὲν ὑπάρχει. Ἢ θὰ ἐκγερμανισθῇ — θὰ δεχθῇ δηλαδὴ τὰ γερμανικὰ ἰδεώδη — καὶ τότε θὰ καταρριφθοῦν αἱ βάσεις καὶ τοῦ Αὐτοκρατορισμοῦ καὶ τοῦ Καπιταλισμοῦ — καὶ θὰ ἔχωμεν μίαν νέαν Ἀγγλίαν, μίαν ἀναγεννημένην Ἀγγλίαν, μίαν ἀνθρωπινὴν Ἀγγλίαν ἢ θὰ ἐπιδιώξῃ νὰ ἐξακολουθήσῃ νὰ εἶναι ἡ Μάστιξ καὶ ὁ Φόβος τοῦ κόσμου καὶ τότε θὰ ἐκπληρωθῇ ἡ προφητεία τοῦ πρὸ μιᾶς γενεὰς προφήτου της, τοῦ Ράσκιν.

Ὁ περὶ ὑπάρξεως τῆς Ἀγγλίας ἀγών

Μὲ τοιούτου εἴδους Ἀγγλικὸν πατριωτισμόν, ὡς τὸν περιγράφει ὁ Σουηδὸς Γουσταῦος Στέφφεν, δηλοῦντα «ἔρωτα πρὸς τὸ πατριωτικὸν ἔδαφος ὡς μέσον κυριαρχίας ἐπὶ τοῦ λαοῦ», οὔτε Κράτη οὔτε Ἔθνη δύνανται ἐπὶ μακρὸν νὰ μεγαλουργήσουν. Ὁ Ἀγγλικὸς Πολιτισμὸς ὑπερηφανεύεται διὰ τὴν ἀριστοκρατίαν του. Ἀλλ' αὐτὴ ἀκριβῶς, ὅπως ἡ Βενετικὴ Ἀριστοκρατία ἔφαγε τὴν Βενετίαν, θὰ φάγῃ τὴν Ἀγγλίαν. Ἀριστοκρατία διακρινομένη δι' ἑνὸς καὶ μόνου εἴδους λαιμαργίας, χρυσοῦ καὶ δυνάμεως, ὁδηγεῖ εἰς ἄβυσσον. Ἡ ἀριστοκρατία τοῦ μέλλοντος — τοῦ μέλλοντος τοῦ Κράτους καὶ τῆς ἀνθρωπότητος ἐν γένει — εἶναι ἡ πνευματικὴ ἀριστοκρατία. Ἀλλ' ἡ Ἀριστοκρατία τοῦ Ἄγγλου βάσιν ἔχει τὴν βλακείαν τῆς κληρονομικότητος καὶ τὴν κληρονομικότητα τῆς βλακείας. Ὁ υἱὸς ἑνὸς λόρδου, μόνον διότι συμπληρώνει τὸ εἰκοστὸν πρῶτον ἔτος, ἀμαθὴς ἢ πεπαιδευμένος, μέτριος ἢ κοινός, ἔξυπνος ἢ βλάξ, ἔκφυλος

ἢ μὴ ἔκφυλος ἀποκτᾷ τὸ δικαίωμα νὰ νομοθετῇ διὰ μίαν Αὐτοκρατορίαν 450 ἑκατομμυρρίων. Ἐπὶ τῶν ἑκατομμυρίων αὐτῶν ὁ βλὰξ αὐτὸς ἐννοεῖ νὰ τυπώσῃ τὴν σφραγῖδά του. Καὶ λέγει ὁ Ἄγγλος Οὐέλς, μαστιγόνων τὸν Ἄγγλον ἀριστοκράτην, ὅτι «ὁ ψευτοαριστοκράτης μίαν καὶ μόνην κοινωνικὴν ἀποστολὴν ἔχει· νὰ ἐγείρῃ ὅλο ἕνα ἀξιώσεις καὶ νὰ καταναλίσκῃ ὅσον τὸ δυνατὸν περισσότερα πράγματα διὰ τὸν ἑαυτόν του. Ἐνῷ ὁ ἀληθινὸς ἀριστοκράτης δημιουργεῖ ἀξίας, γίνεται ὑπηρέτης καὶ ἀγωνίζεται νὰ αὐξήσῃ τὴν κατοχὴν τῶν ἀξιῶν τῶν ἄλλων».

Ἡ νέα ἀγγλικὴ ἀριστοκρατία

Καὶ παρὰ τὴν ὀχλογέννητον αὐτὴν ἀγγλικὴν ἀριστοκρατίαν — διότι πᾶσα μετριότης καὶ ἑκατομμύρια ἐὰν διαθέτῃ καὶ τὸ παράσημον τῆς Περικνημίδος ἐὰν φέρῃ ὄχλος εἶναι — ἐσήκωσε τώρα ἀπὸ μιᾶς γενεᾶς κεφάλι εἰς τὴν Ἀγγλίαν ἄλλου εἴδους ἀριστοκρατία, ἡ λεγομένη Ἐργατοκρατία, ἡ ὁποία ἀπαιτεῖ καὶ αὐτὴ τιμὰς καὶ δύναμιν Καίσαρος, φρονοῦσα ὅτι ὁ πρῶτος τυχὸν ἐργάτης καὶ ὁ πρῶτος τυχὸν Δάρβιν ἢ Ἔδισσων εἶναι ὅμοιοι καὶ ἴσοι, ἑπομένως οἱ ἡγέται, οἱ ἀρχηγοί, οἱ ὁδηγοί, οἱ ἄριστοι, οἱ πρῶτοι εἶναι περιττοί. Ὁ ὄχλος πρέπει νὰ κυβερνᾷ τὸν ὄχλον.

Μεταξὺ μιᾶς τοιαύτης Ἀριστοκρατίας καὶ μιᾶς τοιαύτης Ὀχλοκρατίας παλαίει σήμερα ὁ Ἀγγλικὸς πολιτισμός. Τοῦ λείπει ἡ Ἐπιστήμη, ἡ Γνῶσις, ἡ Ἰδεολογία, τὸ Σύστημα. Καὶ ἐξακολουθεῖ μὲν ἐπικρατοῦσα καὶ κυριαρχοῦσα ἡ πρώτη, ἀλλὰ μὲ τὴν ἀνάγκην τοῦ νὰ ἀποδέχεται τὸ Κονσεσιόναρου πρίνσιπλ (τὴν ἀρχὴν τῶν ὑποχωρήσεων). Ἀλλὰ μὲ τὸν πόλεμον ἡ ψευδοαριστοκρατία θ' ἀντιμετωπίσῃ πολὺ κραταιοτέραν τὴν ψευδοδημοκρατίαν καὶ τότε ὁ Θεὸς σῶσαι ὄχι τὸν Βασιλέα, ἀλλὰ τὴν Ἀγγλίαν! Ἐκτὸς ἐὰν ὁ Ἀγγλικὸς μιλιταρισμός, τὸν ὁποῖον τώρα οἱ κύριοι Μπόναρ Λῶ καὶ Λόϋδ Ζὼρζ στέργουν μὲν διὰ τὴν Ἀγγλίαν, ἀποστέργουν δὲ διὰ τὴν Γερμανίαν, γεννήσῃ κανένα Καίσαρα!

ΛΖ'.

Ο ΑΓΓΛΙΚΟΣ ΑΤΟΜΙΣΜΟΣ

Ἡ σπατάλη καὶ ἡ ἀπώλεια τῶν ἀγγλικῶν δυνάμεων

Ἠδύνατό τις νὰ ἐφαρμόσῃ ἐπὶ τοῦ Ἀγγλικοῦ πολιτισμοῦ τὸ παράδειγμα τῆς φθορᾶς καὶ τῆς καταστροφῆς τὴν ὁποίαν ἔφερεν εἰς τὴν Ἑλλάδα ἡ καταστροφὴ τῶν δασῶν της καὶ ἡ ἀποψίλωσις τῶν ὀρέων της. Ἡ γενομένη πρὸ αἰώνων καὶ ἐπὶ αἰῶνας ἐξακολουθήσασα. Ἡ λαβοῦσα τοιαύτας διαστάσεις, ὥστε νὰ ἀπελπίσῃ πολλοὺς σοφούς, ὅτι δυνατὸν ν' ἀναβλαστήσῃ ἐκ νέου πολιτισμὸς ἐπὶ γῆς οὕτω φαλακρᾶς καταστάσης. Ἕως ὅτου ὁ Θεὸς μᾶς ἔστειλε ἕνα βλαστὸν ἀπὸ τὸ δένδρον τῶν Χοενζόλλερν ὡς νύμφην τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Βασιλείας της, ἡ ὁποία ἔθεσεν ὡς ἐντολὴν τοῦ βίου της τὴν ἀναδάσωσιν τῆς Ἑλλάδος. Ἀλλ' ἡ ἀναδάσωσις θέλει δυστυχῶς πολλὰ ἑκατομμύρια, ἐνῷ ἡ Βασίλισσά μας διαθέτει μόνον πολλὴν θέλησιν καὶ ὀλίγες πεντάρες.

Ἠδύνατό τις λοιπὸν νὰ εἴπῃ περὶ τοῦ ἀγγλικοῦ πολιτισμοῦ ὅτι ὅπως ἡμεῖς ἀφίνομεν τὰς βροχὰς καὶ τοὺς ὑετοὺς ποὺ μᾶς στέλλει ὁ Οὐρανὸς καὶ ἢ κατέρχονται ἥσυχα ἥσυχα εἰς τὴν θάλασσαν ἢ προτοῦ κατέλθουν μεταβάλλονται εἰς χειμάρρους καὶ προξενοῦν καταστροφὰς εἰς ἀγροὺς καὶ εἰς ἀνθρώπους, οὕτω καὶ ὁ Ἀγγλικὸς πολιτισμὸς ὅλας τὰς ἐπὶ τοῦ ἠθικοῦ του ἐδάφους καὶ ἐντὸς τῆς ἠθικῆς καὶ πνευματικῆς αὐτοῦ ἀτμοσφαίρας ἀπολυθείσας δυνάμεις ἐκ τοῦ κλίματος, τῆς καταγωγῆς τῶν πρώτων κατακτητῶν, τῆς ἀναμίξεως διαφόρων εὐγενῶν αἱμάτων, τῆς ἐμφανίσεως μεγάλων πνευμάτων, τῆς ἐξελίξεως τοῦ ἀγγλικοῦ κράτους εἰς τεραστίαν ἀνάπτυξιν, ἐπέκτασιν, ποικιλίαν, ἑνότητα, τῆς μορφώσεως διαφόρων τάξεων δημιουργῶν εἰς τὸν πόλεμον, εἰς τὴν βιομηχανίαν, εἰς τὴν θάλασσαν, εἰς τὸ ἐμπόριον, εἰς τὴν Τράπεζαν, εἰς τὴν ἐπιχείρησιν, εἰς τὴν Μηχανικήν, εἰς τὴν περιήγησιν, εἰς τὸν σκαπανισμόν. Ὅλας αὐτὰς τὰς δυνάμεις τὰς μεγάλας, τὰς πολυτίμους, τὰς γονιμοποιούς, ὡς τοὺς ὑετοὺς καὶ τὰς βροχὰς τῆς Ἑλλάδος, τὰς ἄφησε νὰ ἀραιωθοῦν, νὰ διαλυθοῦν, νὰ χαθοῦν εἰς τὸν ὠκεανὸν τοῦ Ἀτομισμοῦ του, ἐνῷ τὰς ἰδικάς της ἡ Γερμανία τὰς συνεκέντρωσε, τὰς ἐσυστηματοποίησε, τὰς συνέδεσε καὶ τὰς ἐπαγίωσε ἐντὸς τῆς μεγάλης παραγωγικῆς μήτρας τοῦ Κρατισμοῦ της.

Διὰ νὰ ἐννοήσετε τὸν ἀγγλικὸν Ἀτομισμόν, ἀπὸ τὸν ὁποῖον

πηγάζουν μὲν σποραδικαὶ λάμψεις, ἀποσπασματικαὶ μεγαλοφυΐαι, μεμονωμένα μεγαλεῖα καὶ αὐτοκρατορικαὶ στιγμαί, δὲν παράγεται ὅμως οὔτε προάγεται οὔτε σύστημα, οὔτε παγίωσις, οὔτε γρανίτωσις, οὔτε μέθοδος, οὔτε μία μεγάλη Μηχανὴ τῆς ὁποίας τὰ σπλάγχνα καὶ τὴν κινητήριον δύναμιν νὰ τὴν γεμίζουν Σκοπὸς καὶ Λογική, πρέπει νὰ ἀναγνώσετε τὸ κεφάλαιον τῆς «Κοινωνιολογίας» τοῦ Σπένσερ τὸ ἐπιγραφόμενον «Ὁ ἄνθρωπος ἀπέναντι τοῦ Κράτους». Ἐκεῖ θὰ ἰδῆτε ὅτι διὰ τὸν μέγαν αὐτὸν καὶ ρηξικελεύθον Ἄγγλον φιλόσοφον τὸ Κράτος τὸ πολὺ ἔχει ἀποστολὴν νὰ καταδιώκῃ τὸ ἔγκλημα καὶ τὸν ἐγκληματίαν. Κατὰ τὰ ἄλλα ὅσῳ ὀλιγώτερον ἐπεμβαίνει τὸ Κράτος, τόσῳ τὸ καλλίτερον διὰ τὸν πολίτην καὶ διὰ τὸν ἄνθρωπον. Αἱ ἰδέαι αὐταὶ ἐκράτουν εἰς τὴν Ἀγγλίαν πρὸ τῆς ἐμφανίσεως τοῦ Σπένσερ καὶ ἀπετέλεσαν τὴν ὀνομασθεῖσαν Μαγχεστριανὴν σχολήν, ἥτις ἐδέχθη ὡς σύνθημά της τὴν γαλλικὴν θεωρίαν τοῦ Λαισσὲ-ἀλλέ. Ἀφίνετε τὰ πράγματα νὰ πηγαίνουν μονάχα τους. Μὴ ἐπεμβαίνετε. Αὐτὸ ἠνάγκασε τὸν φοβερὸν Γερμανὸν σοσιαλιστὴν Λασσὰλ νὰ εἴπῃ ὅτι οἱ Ἄγγλοι ἀντιλαμβάνονται τὸ Κράτος ὡς ἕνα εἶδος νυκτοφύλακος!

Ἡ ὀπτικὴ ἀπάτη τῶν ἐπισκεπτομένων τοῦ Λονδίνου

Οἱ Γερμανοὶ συνειθίζουν μίαν ἔκφρασιν, λέγοντες ὅτι ὁ ἀποβλέπων εἰς τὸ δένδρον χάνει τὸ δάσος, ὅπως ὁ ἀποβλέπων εἰς τὸ δάσος χάνει τὸ δένδρον. Οὕτω οἱ μέχρι τοῦδε θαυμασταὶ τοῦ Ἀγγλικοῦ πολιτισμοῦ, μεταξὺ Γάλλων, Ἰταλῶν, Ἑλλήνων, Γερμανῶν ἴσως, πρὸ τοῦ Ἄγγλου ἔχαναν τὴν Ἀγγλίαν. Βλέπουν τὸ ἄτομον, ἐνεργητικόν, νευρικόν, δραστήριον, δυνατόν, ἀκαταπόνητον, καὶ λέγουν: ἡ Ἀγγλία εἶναι μεγάλη! Βλέπουν τὸν Ἄγγλον ἀριστοκράτην ὅτι ἐνῷ ἔχει ὅλα τὰ ἀγαθὰ τῆς γῆς καὶ δύναται ἑπομένως νὰ ζήσῃ ἕνα βίον μάκαρος, αὐτὸς ἐν τούτοις ἱδρόνει, καταπονεῖται μὲ τὸ κρίκετ, μὲ τὸ λῶν τέννις, μὲ τὴν ἱππασίαν, μὲ τὸ κυνῆγι, μὲ τὴν λεμβοδρομίαν, μὲ τὰ κότερα, μὲ τὰ θαλαμηγά του, μὲ τὰς ἱπποδρομίας του, μὲ τὰ μακρὰ καὶ κινδυνώδη ταξείδια, ἐνίοτε μὲ τὰ δεῖπνα, μὲ τὰς προπόσεις, μὲ φιλανθρωπικὴν δρᾶσιν καὶ βγαίνει αὐτόματος ἀπὸ τὰ στήθη των ἡ φωνὴ καὶ ὁ θαυμασμὸς «τὶ μεγάλος λαός!» Βλέπουν οἱ ἀποβιβαζόμενοι εἰς τὸ Λονδῖνον ἢ εἰς τὸ Μάντσεστερ ἢ εἰς τὴν Λιβερπούλην κύματα ἀνθρώπων μὲ ψηλὰ καπέλλα τῶν περισσοτέρων — ἄλλοτε, ὄχι τώρα — οἱ ὁποῖοι τρέχουν σὰν δαιμονισμένοι, σὰν νὰ τοὺς κυνηγοῦν ἢ ὅπως εὐφυέστατα εἶπε ἕνας Γάλλος, σὰν νὰ πηγαίνει ὁ καθένας ἀπὸ αὐτοὺς πρὸς ἀναζήτησιν μαμμῆς καὶ ἀναφωνοῦν: — Τὶ ἐθνικὴ δραστηριότης

εἶναι αὐτή, τὶ μεγάλο Ἔθνος εἶναι αὐτοὶ οἱ Ἄγγλοι. Τοὺς βλέπουν ὅτι τὸ μεσημέρι τρώγουν οἱ περισσότεροι ὄρθιοι, ὅτι καφενεῖο τὶ θὰ πῇ δὲν ξεύρουν, ὅτι τὰ μπὰρ καὶ τὰ παντοπωλεῖα τους δὲν ἔχουν καθίσματα, ὅτι οἱ ἀναμένοντες εἰς τοὺς σταθμοὺς διαβάζουν ὅλοι ἐφημερίδας, ὅτι τῆς σκάλες τοῦ ὑπογείου των σιδηροδρόμου τῆς ἀνεβαίνουν τεσσαρες - τέσσαρες, ὅτι οἱ διάλογοι μεταξύ των γίνονται μὲ μονοσύλλαβα, ὅτι ἡ πίπα εἰς τὸ στόμα τους λειτουργεῖ αὐτομάτως, ἐνῷ αἱ χεῖρες κρατοῦν τὴν ἐφημερίδα, ὅτι τὸ σπὸρτ μεταβάλλεται καὶ αὐτὸ εἰς μπύζνιςς — εἰς δουλειὰν — εἰς δουλειὰ ἐπίσης καταντᾷ καὶ ἡ ἐπίσκεψις τοῦ θεάτρου — ὅτι ἀλλάζουν φορεσιὲς τρεῖς ἢ τέσσερες φοραῖς τὴν ἡμέραν, ὅτι τρώγουν πεντάκις ἢ ἑξάκις ἐντὸς 24 ὡρῶν, ὅτι ἔχουν εἰς τὰ καρνέ τους σημειώσεις διὰ ραντεβοῦ ἢ σουαρέδες ἢ δεῖπνα ἢ συνελεύσεις τὰ ὁποῖα ὅλα θὰ γίνουν μετὰ δύω ἢ τρεῖς μῆνας, ὅτι δὲν πηγαίνουν εἰς τὰ ραντεβοῦ των οὔτε ἕνα λεπτὸν πρὶν οὔτε ἕνα δευτερόλεπτο μετά, ὅτι τὴν τακτικὴν ὥρα θὰ γίνῃ τὸ λουτρό των καὶ τακτικὴν ὥρα θὰ γίνῃ τὸ πρόγευμα, ὅτι μὲ τοὺς ὑπηρέτας των δὲν συνεννοοῦνται οὔτε διὰ νευμάτων, διότι τοὺς ντρεσσάρουν ὡς μηχανάς, ὅπως ντρεσσάρουν τοὺς ἀγαπημένους ἵππους των, ὅτι τὸ ντρεσσάρισμα αὐτὸ ἐπεκτείνεται καὶ εἰς τὴν ἐρωμένην καὶ εἰς τὴν μνηστὴν καὶ εἰς τὴν σύζυγον καὶ εἰς τὸ παιδί, ὡς καὶ ἡ πολιτικὴ καὶ ἡ Ἐκκλησία καὶ ἡ θρησκεία καὶ τὸ ἐμπόριον καὶ ἡ Τράπεζα καὶ ἡ ναυτιλία καὶ αὐτὰ ὅλα ὑπόκεινται εἰς τὴν αὐτὴν ἄσκησιν, εἰς τὸ αὐτὸ ντρεσσάρισμα καὶ εἰς τὸν αὐτὸν μηχανισμόν. Τὰ βλέπουν αὐτὰ καὶ χίλια ἄλλα καὶ ἀποσπᾶται ἐγκάρδιος καὶ εἰλικρινὴς ἡ κατάπληξις — τὶ μεγάλοι, τὶ ἀνυπέρβλητοι, τὶ ἀμίμητοι ποῦ εἶναι αὐτοὶ οἱ Ἄγγλοι!

Μάλιστα, εἶναι. Ἀλλὰ τὰ ἄτομα. Ὄχι δὲ ὅλα. Τὰ ὀλίγα. Οἱ ἐπιπλέοντες. Οἱ ἐπιζῶντες. Οἱ νικῶντες. Διότι ἐκεῖνο ποῦ ἀπεκάλυψεν ὁ μέγας Ἄγγλος βιολόγος, Δάρβιν, ὅτι ἕνας τῶν παραγόντων τῆς ἐξελίξεως τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ κατωτέρου ὄντος (ἀνθρωποπιθήκου) εἰς ἀνώτερον ὄν, εἰς ἄνθρωπον ἢ εἰς ὑπεράνθρωπον εἶναι καὶ ἡ κατὰ τὸν περὶ τὸν βίον ἀγῶνα ἐξόντωσις τῶν ἀσθενεστέρων ὄντων πρὸ τῶν ἰσχυροτέρων, ἐφηρμόσθη ἀμείλικτα, ἀδυσώπητα, ἀκαταγώνιστα εἰς τὴν ἐξέλιξιν τοῦ ἀγγλικοῦ πολιτισμοῦ, εἰς τὸν ὁποῖον ὁ φιλόσοφός των Σπένσερ ἔθεσε τὸ σῆμα — τὸ ἄδοξον σῆμα, σχεδὸν θὰ ἐλέγομεν τὸ ἄτιμον σῆμα — τῆς βιομηχανικότητος. Ὅσοι ἐπιζήσουν! Ὅσοι νικήσουν! Ὅσοι σωθοῦν! Ὅσοι ἀναρριχηθοῦν εἰς τὸ ἐπάνω σκαλοπάτι τῆς κοινωνικῆς κλί-

μακος. Ὅσοι φθάσουν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ βουνοῦ. Οἱ ἄλλοι ὅλοι εἰς τὴν καταβόθραν. Ἔτσι πηγαίνετε εἰς μίαν παράστασιν εἰς τὸ Κόβεν Γκάρδεν, εἰς τὴν Ὄπεραν τοῦ Λονδίνου, καὶ ἂν εὑρεθῆτε εἰς τὰ πρῶτα θρανία τῆς πλατείας, δὲν ξεύρετε καλὰ καλὰ ποῦ εἶναι τὸ καθ' αὐτὸ θέαμα, ἐμπροσθέν σας, εἰς τὴν σκηνὴν δηλαδὴ ὅπου παίζεται ὁ Φάουστ ἢ ὁ Λόεγκριν, ἢ εἰς τὴν πλατεῖαν καὶ τὰ θεωρεῖα ὅπου παρατάσσονται αἱ θήλειαι καὶ αἱ ἄρρενες ἐμφανίσεις τῆς ἀγγλικῆς κκλλονῆς, δροσερότητος, ἀρτιότητος, ξανθότητος, λευκότητος, Ἀδωνικότητος ἢ Ἀφροδιτικότητος.

Περνᾶτε ὅμως μίαν ἄλλην ἡμέραν, ἂν θέλετε νὰ κάμετε τὸν ἐρευνητὴν τοῦ Λονδίνου, ἀπὸ συνοικίας καὶ ἀπὸ κέντρα τοῦ Ἀνατολικοῦ Λονδίνου καὶ συναντᾶτε κατὰ ὁμάδας, μάζας, πλήθη, ὄγκους, ὄντα εἰς τὰ ὁποῖα δὲν ξεύρετε τὶ ἐπωνυμίαν καὶ τὶ χαρακτηρισμὸν νὰ δώσητε, ἀνθρώπων ἢ ὑπανθρώπων ἢ τεράτων ἢ δαιμόνων ἢ ξερασμάτων τῆς Κολάσεως, τοῦ κατέργου, τῆς τρώγλης, τοῦ σπηλαίου. Τὰ ἄτομα καὶ αἱ μάζαι

Πῶς ὄχι! Ὅταν τὸ καπηλειὸ εἰς τὴν Ἀγγλίαν ἔβαλε κάτω τὴν Ἐκκλησίαν; Ὅταν τὸ στοίχημα καὶ τὸ παίξιμο καὶ τὸ χαρτοπαίγνιο ἀπασχολῇ τόσα πλήθη ὅσα καὶ ἡ ἐργασία; Ὅταν ἡ ἀμάθεια τῶν λαϊκῶν τάξεων περὶ τὴν ἀνατροφὴν τῶν τέκνων εἶναι τόσον μεγάλη ὅσον καὶ μεταξὺ μαύρων τῆς Ἀφρικῆς; Ὅταν οἱ νόμοι τῆς ὑγιεινῆς εἰς τὰς κάτω τάξεις ἀμελοῦνται μετὰ τῆς αὐτῆς ἐντάσεως μεθ' ὅσης μεταξὺ τῶν Λαζαρόνων τῆς Νεαπόλεως; Ὅταν ὁ περιορισμὸς τῆς παιδοποιΐας μεταξὺ τῶν εὐπόρων τάξεων λαμβάνει τοιαύτας διαστάσεις ὅσας καὶ μεταξὺ τῶν Γάλλων; Ὅταν κορίτσια δώδεκα ἢ δεκατεσσάρων ἐτῶν ἀπολύονται ἀπὸ τοὺς γονεῖς των μέσα εἰς τὸν κυκλῶνα τοῦ Λονδίνου διὰ νὰ κερδίσουν τὰ πρὸς τὸ ζῆν ὅπως-ὅπως; Ὅταν ὁ κόσμος τῆς Ἀγγλίας, τὸν ὁποῖον ξεύρουμε καὶ βλέπουμε ἡμεῖς οἱ ἐπιπόλαιοι Ἕλληνες, ὅταν ἐπισκεπτώμεθα τὸ Λονδῖνον, ὁ κόσμος ὁ λουόμενος, ὁ πλενόμενος, ὁ ἀρωματιζόμενος, ὁ ἀεριζόμενος, ἐντελῶς εἶναι ξεχωριστὸς πλανήτης καὶ ξεχωριστὸς πάλιν ὁ κόσμος τῶν κατωτέρων ἀγγλικῶν τάξεων; Ὅταν ἡ γεωργικὴ Ἀγγλία ἔγινε βιομηχανικὴ καὶ ὅταν ὁ πρὶν γερός, ἀρτιμελὴς καὶ κοκκινοαίματος ἀγρότης μεταβάλλεται εἰς σπασμένον, εἰς ἀναιμικὸν καὶ εἰς πυόχρωμον ἐργάτην; Ὅταν οἱ ἀγροὶ γεννοῦν ἐνεργείας, τὰ δὲ βιομηχανικὰ κέντρα τὰς μεταβάλλουν εἰς παραλυσίας; Ὅταν οἱ ἐργάται, οἱ ὁποῖοι ἐγήρασκον ἄλλοτε ἑξηντάρηδες, γηράσκουν τώρα καὶ ἀποκάμνουν πενηντάρηδες; Ὅταν αἱ ἀκατανόμαστοι ἀσθένειαι κάμνουν

θραῦσιν μεταξὺ τοῦ ἐργατοκόσμου, ἡ δὲ θνησιμότης τῶν παιδιῶν καταντᾷ εἰς βάθος ἀμέτρητον; Ὅταν οἱ μισοὶ ἐργάται τῶν σιδηρουργείων ἔχουν ὑπονομεύσει τὴν ὑγείαν των προτοῦ νὰ γίνουν πεντηκοντούτεις; Ὅταν αἱ γυναῖκες τῶν τάξεων αὐτῶν ἐξαντλοῦνται εἰς τὴν μέθην, εἰς στοιχήματα καὶ εἰς τὸ χαρτοπαίγνιον; Ὅταν ἐπὶ τέλους ὁ πολὺς Δισραέλης ἐξήνεγκε τὴν καταδίκην τῆς Ἀγγλίας, χωρὶς ἴσως νὰ τὸ καταλάβῃ καὶ ὁ ἴδιος, τὴν στιγμὴν ποὺ ἐξήγγειλε τὸ φοβερό του ἐπίγραμμα ὅτι ξεχωριστὸν Ἔθνος ἀποτελοῦν οἱ πλούσιοι, καὶ ξεχωριστὸν οἱ πτωχοὶ τῆς Ἀγγλίας;

Ὁ ἀγγλικὸς πολιτισμὸς ἄρα ἐδημιούργησε διαφόρους τάξεις, μεταξὺ τῶν ὁποίων τινὲς πρωτίστης ποιότητος. Ἀλλὰ δὲν ἐδημιούργησεν οὔτε κοινωνίαν, οὔτε Ἔθνος.

ΛΗ'.

ΟΙ ΚΑΤΑΚΤΗΤΑΙ

Οἱ Κατακτηταί. Οἱ Προαστειακοί. Τὸ πλῆθος. Οἱ δεσμῶται

Τὸ μέχρι τοῦδε συμπέρασμα ἡμῶν εἶναι ὅτι ὁ Ἀγγλικὸς πολιτισμός, ἐὰν ἀποβλέψῃ τις εἰς αὐτὰς τὰς μαρτυρίας τῶν Ἄγγλων κοινωνιολόγων, δὲν κατόρθωσε νὰ δημιουργήσῃ Ἔθνος, περιορισθεὶς νὰ γεννήσῃ μόνον τάξεις. Τί εἶναι λοιπὸν αὐταὶ αἱ κοινωνικαὶ τάξεις τῆς Ἀγγλίας; Μὲ τὴν σκιαγράφησιν αὐτῶν ἐννοοῦμεν νὰ περατώσωμεν τὰς περὶ τοῦ Ἀγγλικοῦ πολιτισμοῦ παρατηρήσεις μας διὰ νὰ τραπῶμεν εἰς τὰς περὶ τοῦ Γερμανικοῦ πολιτισμοῦ τοιαύτας.

Ὁ νεώτατος τῶν ἀνατόμων τῶν τάξεων αὐτῶν, ὁ Σ. Φ. Μάστερμαν, ὅστις ὡς καὶ ἄλλοτε εἴπομεν, ἦτο πρὸ ὀλίγου ἢ ἐξακολουθεῖ νὰ εἶναι ὑφυπουργός, τὸ δὲ βιβλίον του «Ἡ κατάστασις τῆς Ἀγγλίας» εἶχε προξενήσει μεγάλην ἐντύπωσιν καὶ ἐπέζησε διαφόρους ἐκδόσεις, χωρίζει τὴν Ἀγγλίαν εἰς τὰς ἑπομένας τάξεις.

Τῶν Κατακτητῶν, ἤτοι τῶν πλουσίων.

Τῶν Προαστειακῶν, ἤτοι τῆς Μεσαίας τάξεως.

Τοῦ Πλήθους, ἤτοι τῶν ἐργατῶν.

Τῶν Δεσμωτῶν, ἤτοι τῶν λιμωττόντων.

Καὶ τῶν ἀνθρώπων τῆς ἐξοχῆς, ἤτοι τῶν γεωργῶν.

Θ' ἀκολουθήσωμεν καὶ ἡμεῖς εἰς τὰ ἄρθρα μας τὴν διαίρεσιν τοῦ Μάστερμαν καὶ πᾶν ὅ,τι περὶ μιᾶς ἑκάστης ἐξ αὐτῶν γραφῇ θὰ εἶναι κατὰ τὰς βάσεις παρμένο ἀπὸ τὸ βιβλίον του, τὸ ὁποῖον διὰ νὰ ἐπιζήσῃ τόσας ἐκδόσεις καὶ διὰ νὰ ἐκδοθῇ εἰς φθηνὴν ἔκδοσιν καὶ διὰ νὰ διορισθῇ ὁ συγγραφεύς του ὑφυπουργός, σημαίνει ὅτι ἡ ἀνατομία ἦτο πιστὸν ἀντίγραφον τοῦ σκελετοῦ καὶ τοῦ ὀργανισμοῦ τῶν διαφόρων κοινωνικῶν τάξεων τῆς Ἀγγλίας.

Καὶ μόνον οἱ τίτλοι ἄρά γε δὲν ἀρκοῦν εἰς τὸ νὰ δείξουν τὴν πλήρη χρεωκοπίαν τοῦ Ἀγγλικοῦ πολιτισμοῦ, ὄχι κατὰ τὴν ἰδικήν μας, ἀλλὰ κατὰ τὴν ἀγγλικὴν κρίσιν; Κατακτηταί! Προαστειακοί! Πλῆθος! Δεσμῶται! Αὐτοὶ εἶναι λοιπὸν ὅλοι-ὅλοι οἱ Ἄγγλοι; Αὐτοὶ εἶναι! Λαὸν δὲν ἔχουν; Ἔθνος δὲν ἔχουν; Ἔτσι φαίνεται. Ἔχουν μόνον Κατακτητάς, Προαστειακούς, Ὄχλον, Δεσμώτας. Δεσμώτας ὄχι τῶν φυλακῶν. Ἀλλὰ δεσμώτας τῆς πείνας καὶ τῆς Δυστυχίας. Πλούσιοι βέβαια ὑπάρχουν παντοῦ. Ἀλλὰ δὲν εἶναι ὅπως οἱ Ἄγγλοι πλούσιοι ὅλης τῆς γῆς. Ἐργάται ὑπάρχουν παντοῦ. Ἀλλὰ δὲν ἀποτελοῦν Ὄχλον. Μεσαία τάξις ὑπάρχει παντοῦ. Ἀλλὰ δὲν εἶναι ὑποχρεωμένη νὰ κατοικῇ μόνον εἰς τὰ Προάστεια, σὰν νὰ ποῦμε εἰς τὸ περιθώριον. Πτωχοὶ ὑπάρχουν παντοῦ. Ἀλλὰ δὲν εἶναι διαρκεῖς δεσμῶται τῆς πείνας καὶ τῆς συμφορᾶς. Ἡμεῖς οἱ ὁποῖοι δεκάκις περιηγήθημεν τὴν Δανίαν, τὴν Νορβηγίαν, τὴν Ὁλλανδίαν ηὕραμεν λαούς, ηὕραμεν ἔθνη, λαοὺς ὀλβίους, ἔθνη εὐτυχισμένα, χωρισμένα κατ' ἐνασχολήσεις, ὄχι ὅμως καὶ κατὰ τάξεις. Χωρισμένα σχεδὸν καθέτως, ὄχι ὁριζοντίως, ὡς εἰς τὴν Ἀγγλίαν. Ὁ χωρικὸς τῆς Δανίας ἴσως εἶναι ὁ μεγαλείτερος Δανὸς εὐτυχής. Ἐνθυμούμεθα ποὺ ἠρχόμεθα εἰς συνομιλίαν μὲ χωρικοὺς καὶ ἐκαλούμεθα νὰ ἐπισκεφθῶμεν τὰ σπήτια τους ὅπου μᾶς περιῆγον ἀπὸ ἐκπλήξεως εἰς ἔκπληξιν. Τὶ τάξις, τὶ κοσμιότης, τὶ ὄλβος! Κάθε σπῆτι χωρικοῦ μὲ τὴν σάλα του, μὲ τὴν τραπεζαρίαν του, μὲ τὴν βιβλιοθήκην του, μὲ τὴν ἀποθήκην του, μὲ τὴν ἐφημερίδα του, μὲ τὸ Εὐαγγέλιόν του. Πῶς εἴχομεν συγκινηθῇ ὅταν μερικοὶ ἀπὸ αὐτοὺς μᾶς ἐπεδείκνυον μὲ κάποιαν αὐταρέσκειαν τὰ ἀσημένια μαχαιροπήρουνα των. Αὐτοὶ εἶναι λαός. Τὰς ἰδίας ἐντυπώσεις ἐλαμβάνομεν ἀπὸ τὴν Ὁλλανδίαν, τὴν ἀστικήν, τὴν γεωργικήν, τὴν κτηνοτροφικήν, τὴν ἀνθοκομικήν. Πλοῦτος καὶ πολιτισμὸς καὶ εὐμάρεια καὶ ποίησις καὶ θρησκευτικότης καὶ εἰδυλλιακότης. Ὅταν θὰ φθάσωμεν ὅμως εἰς τὴν γεωργικὴν τάξιν τῆς Ἀγγλίας, τότε θὰ πεισθῶμεν ποία ἄβυσσος χωρίζει τὰ

μικρὰ πολιτισμένα ἔθνη ἀπὸ τοὺς μεγάλους ἀπολιτίστους Κοσμοκράτορας.

Χρήματα! χρήματα!

Ὁ ἥρως ἑνὸς ἐκ τῶν νέων ἀγγλικῶν μυθιστορημάτων, ἕνας κυβερνητικὸς ὑπάλληλος, ἀναφωνεῖ εἰς μίαν στροφὴν τῶν σκέψεών του· «Χρήματα! χρήματα! Πόσα καλὰ γίνονται μὲ τὰ χρήματα. Μόνον, λίγο περισσότερα! Μόνον, λίγο περισσότερα!» Αὐτὸ τὸ ὁποῖον ἐξεδήλου ὁ ἥρως τοῦ μυθιστορήματος ὡς πόθον, ὡς πάθος, ὡς ὄνειρον, τὸ πραγματοποιεῖ δι' ὅλων της τῶν μέσων, δι' ὅλων της τῶν ἐνεργειῶν, δι' ὅλης της τῆς ἐκμεταλλεύσεως τοῦ ἐπισήμου Ἀγγλικοῦ Κράτους ἡ τάξις τῶν Κατακτητῶν τῆς Ἀγγλίας. Χρήματα! Χρήματα! Ἀλλὰ περισσότερα! Ἀκόμη περισσότερα! Πάντοτε περισσότερα! Διὰ νὰ ἐξοδευθοῦν πού; Εἰς ἐπιδείξεις! Εἰς ἀσωτείας. Εἰς ἀσκοπίας. Εἰς παραδοξότητας. «Ἡ βασιλεύουσα εἰς τὴν Ἀγγλίαν ἀσωτεία», λέγει ὁ Μάστερμαν, «εἶναι συνδυασμένη μὲ ἔκτακτον διανοητικὴν μετριότητα, μὲ ἔκτακτον στείρωσιν χαρακτήρων ὑπερόχου δυνάμεως εἰς τὴν Ἐκκλησίαν καὶ εἰς τὸ Κράτος. Εἶναι συνδυασμένη μὲ τὴν ἐξάτμισιν τῆς δυνάμεως τῆς ἐμπνεύσεως, μὲ τὸν πολλαπλασιασμὸν τῆς δυνάμεως τῆς ἐπικρίσεως. Ὅσο δὲ μία κοινωνία γίνεται πλουσιωτέρα, ὀλβιωτέρα, τόσον περισσότερον ὁ κυνισμὸς προκηρύσσει τὴν ἀσημαντότητα τῶν πάντων, καὶ ὁ νοῦς στρέφεται ἀπηλπισμένος ἀπὸ μίαν ὀπτασίαν ματαιοτήτων». Οὐδέποτε, λέγει ὁ αὐτὸς συγγραφεύς, παρουσιάσθηκαν κατὰ τὴν τελευταίαν εἰκοσαετίαν καλλίτεραι εὐκαιρίαι εἰς τοὺς υἱοὺς τῶν πλουσίων οἰκογενειῶν διὰ τὴν κατεργασίαν νέας ἀριστοκρατικῆς κυβερνήσεως καὶ μιᾶς νέας Ἀγγλίας. Καὶ οὐδέποτε αἱ εὐκαιρίαι αὐταὶ ἐπεριφρονήθησαν ὁλότελα. Ἡ ἀγγλικὴ πλουτοκρατία, ἡ τάξις τῶν Κατακτητῶν, δὲν εἶναι εἰς θέσιν νὰ γεννήσῃ ἀρχηγούς. Δέχεται ἐξ ἀνάγκης τοιούτους οἱ ὁποῖοι βγαίνουν ἀπὸ τὰς ἄλλας τάξεις.

Οἱ νέοι Σαρδανάπαλοι

Μία τοιαύτη τάξις πλουσίων — χωρὶς ἰδανικά, χωρὶς ἡγέτας, ἀφοσιωμένη εἰς τὸ τυφλὸν πάθος τῆς αὐξήσεως τοῦ χρήματος καὶ εἰς τὴν παραλυτικὴν σκέψιν πῶς αὐξηθὲν νὰ τὸ διαθέσῃ, δὲν εἶναι διόλου παράξενον ἂν παραβάλλεται ἀπὸ σοβαρωτάτους πολιτειολόγους, ὡς τὸν πολὺν Μπαϊζχό, πρὸς τὴν τάξιν τῶν πλουσίων τῆς Γαλλίας, τὴν προηγηθεῖσαν τῆς μεγάλης Γαλλικῆς ἐπαναστασέως τοῦ 1879. Μόνον, λέγει, ποὺ δὲν ἔχει τὴν χάριν καὶ τὸ πνεῦμα καὶ τὴν εὐφυΐαν ἐκείνης. Ὁ Μάστερμαν ἀναφέρει διαφόρους παραδοξότητας Ἀμερικανῶν ἑκατομμυριούχων, τοὺς ὁποίους ἔχει ὡς ἰδεώδη της ἡ Τάξις τῶν Κατακτητῶν τῆς Ἀγγλίας. Κυρίαι ποὺ καυχῶνται

ὅτι ποτὲ δὲν φοροῦν τὸ ἴδιο φουστάνι δύω φοράς. Κυρίαι ποὺ διηγοῦνται ὅτι κάθε τους φόρεμα ποὺ κοστίζει ἕνα διάβολον, εὐθὺς ποὺ φορεθῇ ἅπαξ, καίγεται πανηγυρικῶς ἀπὸ τὸν μπότλερ (τὸν ἀρχιθαλαμηπόλον). Γυναῖκες ποὺ ἀποκαλύπτουν ὅτι διὰ τεχνητῶν μέσων ἔγιναν στεῖραι, ἕνεκα τῶν συνεπειῶν τῆς μητρότητος καὶ διὰ τοῦτο υἱοθετοῦν σκυλιὰ καὶ γάτες. Γυναῖκες ποὺ βουλόνουν τὰ δόντια τους μὲ ἀδάμαντας. Γυναῖκες ποὺ μπαίνουν σὲ ἁμάξια εἰς τὰ ὁποῖα εἶναι ζευγμένοι Ζέρβοι (εἶδος ἀγρίων ἀλόγων). Γυναῖκες ποὺ διοργάνωσαν γεύματα εἰς τὰ ὁποῖα παρεκάθηντο πλησίον ἑκάστου συνδαιτυμόνος καὶ ἕνας πίθηκος. Γυναῖκες ποὺ ἐπεθύμησαν καὶ τὸ ἔβαλαν εἰς ἐνέργειαν δεῖπνον εἰς τὸ ὁποῖον οἱ δειπνοῦντες καὶ αἱ δειπνοῦσαι ἦσαν ἀπάνω στὰ ἄλογα. Γυναῖκες αἱ ὁποῖαι ἔστρωσαν τραπεζομάνδυλα ὑφασμένα ἀπὸ τριαντάφυλλα. Ἢ ἐπαγοδρόμησαν ἀπάνω σὲ πάγον τὸν μῆνα Αὔγουστον. Ἢ φοροῦνε φανέλλες ἀρωματικὲς ποὺ στοιχίζουν ἑβδομῆντα πέντε φράγκα τὸν πῆχυν.

Μία τάξις δηλαδὴ συγχρόνων Σαρδαναπάλων. Μία κοινωνία ὀργανωμένη ἀπὸ τὴν κορυφὴν ὡς τὸν πάτον ἐπὶ χρηματικῆς βάσεως. Βεβαίως ἡ ἀγγλικὴ τάξις τῶν ἀριστοκρατῶν δὲν ἔφθασε ἀκόμη εἰς τὸν ἀμερικανικὸν ἐξωφρενισμόν. Ἀλλὰ ὁ πλοῦτος, λέγει ὁ Μάστερμαν, εἰς οὐδὲν κοινωνικὸν ἀγαθὸν στρέφεται ἢ διοχετεύεται. Καὶ αὐτὴ ἡ περιλάλητος ἀγγλικὴ φιλανθρωπία δὲν ἐλαττώνει τὴν ἐπίσης περιλάλητον ἀγγλικὴν γδύμνιαν. Τουναντίον ἡ γδύμνια κατὰ τὸν Μάστερμαν γίνεται ὁλοένα βαθυτέρα. «Ἡ ἀσκοπωτέρα πλουτοκρατία — λέγει ἄλλος Ἄγγλος — ἡ ὁποία ἐβάρυνε ποτὲ τὰς τύχας τοῦ ἀνθρωπίνου γένους». Εἰς τὰς λαγόνας της δὲν κυοφοροῦνται οὔτε μεγάλοι στρατηγοί, οὔτε ἐπιφανεῖς ἐπιστήμονες, οὔτε μεγάλοι καλλιτέχναι ἢ συγγραφεῖς. Τὰ μέλη τῆς πλουτοκρατίας αὐτῆς ὅταν ταξειδεύουν ἐκτὸς τῆς Ἀγγλίας, εἰς τὰ βουνὰ τῆς Ἑλβετίας ἢ εἰς τὰ νερὰ τῆς Γερμανίας ἢ διὰ τὰς δύσεις τῆς Αἰγύπτου, διασκεδάζουν. Καὶ ὅταν συγκεντρόνονται κατὰ τὴν περίφημον σῆζον εἰς τὸ Λονδῖνον, πάλιν διασκεδάζουν. Δὲν ἔχουν καιρὸν οὔτε νὰ σκεφθοῦν. Φλυαρία κοινοτυπική, ἢ φιλοσκάνδαλος, ἢ πληκτική. Τίποτε ἄλλο. Τὰ ἠθικά της καὶ τὰ πνευματικά της κεφάλαια εἶναι τοιαῦτα ὥστε νὰ ὀνομασθοῦν τὰ μέλη αὐτῆς ἀπὸ τοὺς βαθυνουστέρους Ἄγγλους συγγραφεῖς οἱ «Φαρισαῖοι τῆς Νήσου».

Περὶ τῆς τάξεως αὐτῆς ἔγραψεν ὁ Μαρσὲλ Πρεβῶ, εἷς τῶν εὐφυεστάτων Γάλλων μυθιστοριογράφων, ὅτι ὅταν εὑρίσκων-

ται αἴφνης συγκεντρωμέναι ὀλίγαι ἑκατοντάδες εἰς τὸ Βιαρρὶτσ τῆς Γαλλίας, νομίζουν ὅτι ἡμεῖς (οἱ Γάλλοι) εἴμεθα οἱ ξένοι, ἢ τουλάχιστον τὸ κατακτημένον Ἔθνος. Καὶ αὐτοὶ — οἱ Ἄγγλοι — οἱ κύριοι τοῦ ἐδάφους. Τοῦ γαλλικοῦ ἐδάφους. Ὁμιλοῦντες μόνον ἐγγλέζικα, κατοικοῦντες σὲ ἐγγλέζικες πανσιόν, ντυμένοι κατὰ τὴν ἀγγλικὴν μόδαν, ἐκκλησιαζόμενοι εἰς τὴν ἰδικήν των ἐκκλησίαν, παίζοντες τὰ ἀγγλικὰ παιγνίδια, ξεχνοῦν ὅτι εὑρίσκονται εἰς τὴν Γαλλίαν. Ἐκλαμβάνουν τὴν Γαλλίαν γιὰ Ἀγγλίαν. Καὶ ἐπιλέγει ὁ Πρεβῶ· «Εἰς τὸ Βιαρρίτς, εἰς τὸ Πῶ, εἰς τὸ Δινάρ, οἱ Ἄγγλοι μᾶς ἔχουν κατακτήσει. Ἐξελλὰν μιλυὲ ποὺρ ἐτουντιὲ λὲρ προσεντὲ ντὲ κονκέτ. Ἔξοχον περιβάλλον πρὸς σπουδὴν τῶν κατακτητικῶν μεθόδων των.

Λέγεται ὅτι ἕνας Ἐγγλέζος εἶχε δώσει τὸν ἑξῆς ὁρισμὸν περὶ τῆς ἠπειρωτικῆς Εὐρώπης· «Ἐρείπια κατοικημένα ἀπὸ ἠλιθίους». Καθὼς περὶ μιᾶς Ἀγγλίδος ἥτις ἐνῷ ἤξευρε Γαλλικά, δὲν τὰ ὁμιλοῦσε ὅταν πήγαινε στὸ Παρίσι, διότι, ἔλεγε, «ὅτι τοὺς δίνει κανεὶς θάρρος ὅταν μιλάῃ τὴν γλῶσσάν τους». Οἱ κατακτηταὶ δὲν πρέπει νὰ ἐπαινοῦν τοὺς κατακτηθέντας, παρατηρεῖ εἰρωνικώτατα ὁ Πρεβῶ. Καὶ τοὺς χαρακτηρίζει ὡς ἕνα σῶμα κατοχῆς, μὲ τὴν στολήν του, τοὺς τίτλους του καὶ τοὺς ἀρχηγούς του. Σὲ σὸν πιὲν ντὲ κονκεράν.

Ὁ ἐκφυλισμὸς τῆς ράτσας

Ἀλλὰ διὰ νὰ εἶσαι Κατακτητής, πρέπει νὰ ἔχῃς μέσα σου δυνάμεις. Καὶ αἱ «δυνάμεις» ἔλλειψαν ἀπὸ τὴν τάξιν τῶν Ἄγγλων κατακτητῶν. Ἀπὸ ράτσα ποὺ ἔδρα ἄλλοτε κατακτητική, ὠμή, αὐστηρά, ἀνεπιεικὴς καὶ ἀδυσώπητος μετεβλήθη εἰς τάξιν ἡ ὁποία ἕνα ἔχει ἰδανικὸν — τὴν καλοπέρασι. Οὐδὲν ἕτερον. Ἐὰν ὑπάρχουν δέ, ὅπως βέβαια ὑπάρχουν ἀκόμη, καὶ Ἄγγλοι οἱ ὁποῖοι ἐξακολουθοῦν νὰ ἔχουν μέσα τους κατακτητικὴν στόφφαν, ἐξ ἐκείνων ποὺ ἀποβαίνουν ἄξιοι νὰ ὀνομάζωνται «Κρατοκτίσται» (Ἐμπάερ μπίλτερς), αὐτοὶ δὲν εἶναι τέκνα τῆς ἀριστοκρατίας ἢ πλουτοκρατίας. Ἕνας λόρδος Μάκδοναλ ἦτον παιδὶ ἑνὸς Ἰρλανδοῦ χωρικοῦ. Καὶ ἕνας Σέσιλ Ρὸδ υἱὸς ἑνὸς ἀγροτικοῦ ἐφημερίου. Ἐκεῖνοι δὲ ποὺ διοικοῦν εὐδοκίμως τὴν Ἀνατολικὴν Ἀφρικὴν ἢ τὴν Βόρειον Νιγερίαν ἢ τὰς Ἰνδίας συνήθως εἶναι παιδιὰ τῆς μεσαίας τάξεως. Οἱ λέγοντες ὅτι τὴν Ἀγγλίαν τὴν συντηρεῖ ἡ ἀριστοκρατία της ἰδοὺ ὅτι βλέπουν ὅτι οἱ ἴδιοι Ἄγγλοι παραδέχονται ὅτι ἡ μεγάλη αὐτὴ δύναμις τῆς Ἀγγλίας φθίνει. Οἱ ὡραῖοι Θεοὶ δύουν. Τὸ μέγα, τὸ ἀριστοκρατικὸν Ἔθνος δὲν γεννᾷ πλέον οὔτε ἄνδρας, οὔτε ἰδέας. Δὲν

ἔχει τίποτε μέσα τους τὸ δυνάμενον νὰ σώσῃ τὴν εἰς κρίσιν εὑρισκομένην πατρίδα του. Ἡ σημερινὴ τῆς Ἀγγλίας κυβέρνησις εἶναι ἡ φωτογραφία τῆς τάξεως τῶν Κατακτητῶν. Ὅ,τι ἡ ἀριστοκρατία τοῦ γένους καὶ ὅ,τι ἡ ἀριστοκρατία τοῦ πλούτου ἠδύνατο νὰ δώσῃ τὸ ἔδωσε εἰς τὸ παρὸν ὑπουργεῖον. Τὸ ἀποτέλεσμα; Μία μεγάλη ἀδυναμία. Μία σύγχυσις καὶ ἕνα νεφέλωμα καὶ ἕνα γαλάκτωμα μὲ ὀλίγας χρωματιστὰς λάμψεις τῆς δυνατῆς εὐγλωττίας τοῦ Λόϋδ Ζώρζ. Ἐὰν δὲν ἐπραγματοποιήθη ἡ προφητεία τοῦ Ἄγγλου Ράσκιν ὅτι ἡ Ἀγγλία εἶναι καταδικασμένη νὰ ἀποθάνῃ ὡς ἡ Βενετία, ἀλλ' ἡ ἀγγλικὴ ἀριστοκρατία ἰδοὺ ὅτι εὑρίσκεται εἰς τὴν αὐτὴν παρακμὴν εἰς τὴν ὁποίαν εἶχε περιέλθει ἡ Βενετική, ὅταν ὁ Ναπολέων ἐσάρωσε τὴ πατρικιακὴν Δημοκρατίαν τοῦ Ἀδρία. Καὶ τὸ περίεργον εἶναι ὅτι ὁ μελετῶν τὰς δύω ἀριστοκρατίας τῆς Βενετίας καὶ τῆς Ἀγγλίας εὑρίσκει τόσα σημεῖα ὁμοιότητος. Ὁ Μάστερμαν — ὁ ὑφυπουργὸς τῆς παρούσης κυβερνήσεως — θεωρεῖ ὡς ἀναπόφευκτον τὴν καταστροφὴν τῆς τάξεως αὐτῆς, ἥτις ὀφθαλμοὺς ἔχει καὶ οὐχ ὁρᾷ, ὦτα ἔχει καὶ οὐκ ἀκούει. Στερηθεῖσα τὴν γονιμοποιόν της δύναμιν, ἀνταλλάξασα τὸν Θεὸν διὰ τοῦ Μαμωνᾶ, δὲν εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἴδῃ τὰ σημεῖα τῶν καιρῶν. Προτοῦ δὲ τελειώσῃ ὁ πόλεμος, δὲν θὰ πέσῃ μόνον μία Κυβέρνησις Ἀγγλική, θὰ πέσῃ ὁλόκληρος ὁ Ἀγγλικὸς πολιτισμός, ἐφ' ὅσον οὗτος βασίζεται ἐπὶ τῆς τάξεως τῶν Ἄγγλων κατακτητῶν.

ΛΘ.

ΟΙ ΠΡΟΑΣΤΕΙΑΚΟΙ

Οἱ Ἄγγλοι νοικοκυραῖοι

Ἡ μεσαία τάξις τῆς Ἀγγλίας, σύμφωνα μὲ τὸν ἀνατόμον μας Μάστερμαν, στρατολογεῖται κυρίως ἀπὸ τὴν τάξιν τοῦ ἐμπορίου καὶ τῶν διαφόρων ἐργασιῶν τοῦ Λονδίνου καὶ τῶν ἄλλων μεγαλοπόλεων. Λέγεται μεσαία τάξις διότι ἄνωθέν της ἔχει τὴν τάξιν τῶν Κατακτητῶν — Εὐγενῶν, Μεγαλοκτηματιῶν, Πλουσίων — κάτωθέν της δὲ τὰς τάξεις τῶν Ἐργατῶν, τῶν Γεωργῶν καὶ τῶν Λιμωττόντων. Ἡ τάξις αὐτὴ εἶναι ἡ πλέον περιφρονημένη τάξις διὰ τὸ Ἀγγλικὸν Κράτος. Τοὺς κατακτητὰς τοὺς σέβονται. Τοὺς ἐργάτας καὶ τοὺς λιμώττοντας τοὺς φοβοῦνται. Οἱ κατακτηταὶ ἔχουν τὸ

φρούριόν τους ἀπὸ τὸ ὁποῖον πολεμοῦν. Τὴν Ἄνω Βουλήν. Φρούριον ἐννοεῖται ὑπονομευμένον, ἀλλὰ ὑψιστάμενον ὅπως δήποτε. Οἱ δὲ ἐργατικοὶ καὶ οἱ λιμώττοντες ἔχουν τὰ ὁδοφράγματά τους. Ἀπὸ τὰ ὁποῖα καὶ αὐτοὶ πολεμοῦν. Τὸ ὁδόφραγμα διὰ τοὺς πρώτους εἶναι ἡ Ἐργατικὴ Ἕνωσις, ἡ ἀπεργία, ἡ ψῆφος. Τὸ ὁδόφραγμα διὰ τοὺς δευτέρους τὸ συλλαλητήριον καὶ ὁ καθ' ἕκαστον χειμῶνα ἐπαπειλούμενος σχηματισμὸς αὐτῶν εἰς κοπάδια πεινασμένων ἢ λυσσασμένων λύκων. Ἡ κακομοίρα ἡ μεσαία τάξις δὲν διαθέτει οὔτε ὁδόφραγμα, οὔτε φρούριον. Ἀνοργάνωτη, χωρὶς ἡγέτας, χωρὶς πρόγραμμα, φυτοζωεῖ, δυναστευομένη ἀπὸ τὴν ὑπ' αὐτὴν τάξιν τῶν ἐργατῶν. Τί τῆς ὑπολείπεται; Νὰ φθονῇ καὶ νὰ μισῇ. Νὰ φθονῇ τοὺς ὑπὲρ αὐτήν. Νὰ μισῇ τοὺς ὑπ' αὐτήν. Διότι τὸ Κράτος ἀφίνει μὲν ἀθίκτους τοὺς κατακτητὰς νὰ ἀπολαμβάνουν. Φάγετε. Πίετε. Ἐπιφυλάττει δὲ ὅλας του τὰς φροντίδας διὰ τοὺς ἐργατικούς. Διότι Κράτος εἶναι ἡ ἑκάστοτε πλειοψηφία τῆς Κάτω Βουλῆς. Αἱ δὲ περισσότεραι ψῆφοι εἰς χεῖρας τῶν ἐργατῶν εὑρίσκονται. Καὶ ὅμως ἡ μεσαία τάξις παντοῦ καὶ πάντοτε ἐθεωρήθη ἡ σπονδυλικὴ στήλη πάσης πολιτισμένης κοινωνίας. Ἀλλ' αἱ ψῆφοι τῆς μεσαίας τάξεως δὲν εἶναι τόσον πολλαί, ὅσον εἶναι αἱ ἐργατικαί. Τὸ δὲ Κράτος—ἡ Βουλὴ τῶν Κοινοτήτων δηλαδὴ—ἀποβλέπει πρὸς αὐτὴν ὅπως θ' ἀπέβλεπεν εἰς κοπάδια περιστερῶν, ἐὰν ἐμαζεύοντο ἔξαφνα ἄνωθεν τοῦ τόπου τῆς ψηφοφορίας. Ἔχουν ψῆφον τὰ περιστέρια;

Οὕτω ἡ μεσαία τάξις κατήντησε διὰ τὴν Ἀγγλίαν ὅπως εἰς τὰς Ἰνδίας ἡ τάξις τῶν Παριῶν. Ἴσως δι' αὐτὸ ἔχει ἀπομονωθῇ καὶ γεωγραφικῶς. Ἔχει δηλαδὴ ἀποσυρθῇ εἰς τοὺς ἐκεῖθεν τῶν βορείων καὶ νοτίων συνόρων τοῦ Λονδίνου λόφους, ὅπου εὑρίσκονται αἱ ἀπέραντοι συνοικίαι τῶν Προαστειακῶν καὶ ἐκτείνονται ὁλόενα εἰς τοὺς ὑπ' αὐτοὺς καὶ μετ' αὐτοὺς ἀγρούς. Οἱ σιδηρόδρομοι νὰ εἶναι καλά. Ἄλλοι ἐντὸς εἴκοσι, ἄλλοι ἐντὸς σαράντα λεπτῶν εὑρίσκονται ἀπὸ τὸ Ἄστυ τοῦ Λονδίνου στὰ σπήτια των. Βίλλας μᾶλλον, κατὰ τὸν ἀγγλικὸν ρυθμόν. Οἱ Παρίαι αὐτοὶ βαστάζουν ὅλα τὰ βάρη τῶν ὑπ' αὐτοὺς τάξεων, χωρὶς νὰ συμμετέχουν εἰς τὰ ἀγαθὰ τῶν ὑπὲρ αὐτούς. Κάθε νέος νόμος ποὺ συντάσσεται ὑπὸ τοῦ Παρλαμέντου εὐεργετικὸς διὰ τὰς ἐργατικὰς τάξεις ἔχει τὸν ἀντίκτυπόν του εἰς τὰ φορολογικὰ βάρη τῆς τάξεως αὐτῆς. Κάθε φροντὶς πού λαμβάνεται διὰ τὴν τάξιν τῶν λιμωττόντων, τὸ ἴδιο. Χρειάζονται νέα σχολεῖα διὰ τοὺς ἐργάτας; Νέα τραμ διὰ νὰ πηγαίνουν στὴ δουλειά τους;

Νέα πάρκα διὰ νὰ παίζουν τὰ παιδιά τους; Σχολεῖα Κυριακὰ διὰ νὰ διδάσκεται ὁ σοσιαλισμός; Δι' ὅλα αὐτὰ θὰ αὐξήσουν αἱ εἰσφοραὶ καὶ οἱ φόροι τῆς μεσαίας τάξεως. Πρέπει νὰ στραγγίζωνται οἱ ἄνθρωποι τῶν λόφων—ὡς τοὺς ὀνομάζει τοὺς Μεσοταξίτας ὁ Μάστερμαν—διὰ νὰ ἀπολαμβάνουν οἱ ἄνθρωποι τῶν πεδιάδων. Τουτέστιν αἱ ὀργανωμέναι τάξεις τῶν ἐργατῶν.

Τὸ ἐργατοκρατούμενον Κράτος

Ὁποία δὲ τραγωδία. Ὅλοι αὐτοὶ οἱ ἐμπορευόμενοι, οἱ χρηματιζόμενοι, οἱ ὑπηρετοῦντες ὡς διευθυνταί, ὡς γραμματεῖς, οἱ ἀποτελοῦντες τὰ διάμεσα μεταξὺ παραγωγῆς καὶ διανομῆς, ἀπειλοῦνται ἀπὸ τὸ Μέγα Κῦμα τοῦ Σοσιαλισμοῦ νὰ ἀναιρεθοῦν, νὰ καταλυθοῦν, νὰ λείψουν μίαν ἡμέραν. Καὶ ὅλοι αὐτοὶ εἶναι ὑποχρεωμένοι ἀπὸ τὸ δημοκρατικὸν Κράτος, ἀπὸ τὸ Ἐργατοκρατούμενον Κράτος, νὰ ἐπιβαρύνωνται μὲ φόρους ἐπὶ φόρων χάριν ἐκείνων — τῶν ἐργατῶν —οἱ ὁποῖοι μίαν ἡμέραν πρόκειται νὰ τοὺς ἐκθρονίσουν. Τὴν στιγμὴν ποὺ κάμνει οἰκονομίαν ὁ Μεσοταξίτης διὰ νὰ ἀναθρέψῃ τὸ δικό του τὸ τέκνον, τοῦ ἀναγγέλλεται ὅτι ἔχει νὰ πληρώσῃ κάτι διὰ νὰ ἀναθρέψῃ καὶ ὁ ἐργατικὸς τὸ δικό του. Καὶ τὴν στιγμὴν ποὺ νομίζει ὅτι ἐξησφάλισε διὰ τὴν οἰκογένειάν του ἕνα μικροεισόδημα, μανθάνει ὅτι τὸ μικροεισόδημα αὐτὸ πρέπει νὰ ἐλαττωθῇ, διὰ νὰ ἔχῃ σύνταξιν καὶ ὁ ἀπόμαχος τοῦ ἐργοστασίου ἢ ὁ ἀλήτης τοῦ σταυροδρομίου. Καὶ ἐνῷ τὰ ἰδεώδη του στρέφονται πρὸς τὰ ἄνω—πρὸς τὴν τάξιν δηλαδὴ τῶν Κατακτητῶν — τοῦ Κράτους ἡ βάναυσος χεὶρ τὸν ὠθεῖ πρὸς τὰ κάτω, διὰ νὰ τὸν κάμῃ νὰ πλησιάσῃ τὰς ὑπ' αὐτὸν μᾶλλον. Αὐτὴ εἶναι ἡ τραγωδία τῆς μεσαίας τάξεως. Ἀλλὰ ποῖος εἶναι ὁ σκώληξ, ἀπὸ τὸν ὁποῖον κυρίως ἐκτυλίσσεται ἡ τραγωδία αὐτή; Ὁ σνοβισμός! Ὁ ξιππασμός. Ἡ τάσις τοῦ νὰ πλησιάσῃ πρὸς τὴν τάξιν τῶν Κατακτητῶν, ἐνῷ αἱ δυνάμεις λείπουν. Ἡ νόσος ἡ ὀνομασθεῖσα «Μαΐκ-μπελίβ». Δηλαδὴ νὰ κάμῃς νὰ πιστεύουν ὅτι εἶσαι ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον δὲν εἶσαι. Ἡ νόσος τῆς ἀληθοφανείας. Νὰ φαίνεται ὡς ἀληθινὸ ἕνα πρᾶγμα ψεύτικο. Ἡ νόσος ἡ ἀναγκάζουσα τὴν τάξιν αὐτὴν νὰ ροφᾷ ὡς γρανίταν τῆς Βενετίας εἰς τὴν πλατεῖαν τοῦ Ἁγίου Μάρκου πᾶν ὅ,τι γράφουν αἱ ἐφημερίδες καὶ τὰ ἑβδομαδιαῖα περιοδικὰ διὰ τὴν Αὐλὴν καὶ τὴν Ἀριστοκρατίαν, διὰ τοὺς χοροὺς καὶ τὰ δεῖπνα τους, διὰ τὰ σκάνδαλα καὶ τὰς δυστροπίας των, διὰ τὰ σκέρτσα καὶ τὰς ἀσωτείας των, διὰ τὰ κουστούμια καὶ τὰ ἔπιπλά των, διὰ τὰ ὠτό των καὶ τὰς θαλαμηγούς των, διὰ τοὺς ἵππους καὶ διὰ τὰ λανδῶ των, διὰ τὰς βλακείας των καὶ διὰ τὰς εὐφυΐας των. Ὁ ξιππασμὸς

αὐτὸς τῆς ἀγγλικῆς μεσαίας τάξεως χωρεῖ μέχρι τοῦ νὰ εἶναι σχεδὸν ὅλη μὲ τὸ κόμμα τῶν συντηρητικῶν, ὄχι τόσον ἀπὸ φόβον καὶ ἀπὸ μῖσος πρὸς τὸν σοσιαλισμόν, ὅστις συμβαδίζει μᾶλλον μὲ τὸ κόμμα τῶν Φιλελευθέρων, ὅσον ἀπὸ τὴν ἠλιθίαν εὐχαρίστησιν ὅτι ψηφίζων κανεὶς μὲ τοὺς Συντηρητικοὺς ἔχει μαζύ του τοὺς Δοῦκας, τοὺς Ἀρχιεπισκόπους, τοὺς Λόρδους, τοὺς Βαρόνους καὶ τοὺς Ὑποκόμητας. Ἡ ὅλη δὲ πολιτική της διανοητικότης ἔχουσα ὡς τροῦλλον μίαν νεφελώδη ἀμάθειαν περὶ αὐτοκρατορισμοῦ, κοσμοκρατορίας, περιφρονήσεως τῶν ξένων ἐθνῶν, θαλασσοκρατορίας, ἐμεῖς κ' ἐμεῖς, οἱ Ἄγγλοι καὶ κανὲν ἄλλο ἔθνος, ἡ ὑφήλιος δι' ἡμᾶς καὶ ἡμεῖς ἐπὶ τῆς ὑφηλίου.

Ὁ κατ' ἐξοχὴν Βρεττανικὸς σκώληξ

Ὑπάρχει ὅμως καὶ δεύτερος σκώληξ ποὺ συνέχει εἰς φυσιολογικὴν καχεξίαν τὴν τάξιν αὐτήν. Ὁ κατ' ἐξοχὴν Βρεττανικὸς σκώληξ. Ὁ τοῦ ἀτομισμοῦ καὶ τῆς ἀδιαφορίας. Ἡ τάξις αὐτὴ ἐν μέσῳ ἑνὸς μεγάλου καύματος—τοῦ φθόνου πρὸς τοὺς Κατακτητὰς — καὶ ἑνὸς μεγάλου κύματος — τοῦ φόβου πρὸς τοὺς ἐργάτας εὑρισκομένη, δὲν ἔχει καιρὸν νὰ λατρεύῃ ἰδεώδη, νὰ φαντάζεται κοινωνικὰς ὑπηρεσίας, νὰ ὑψοῦται ὑπὲρ τὸ ἐγώ της, ὑπὲρ τὴν αὐλήν της, ὑπὲρ τὸ σαλόνι της, ὑπὲρ τὴν τραπεζαρίαν καὶ τὸν κοιτῶνά της. Τὸ κοινωνικὸν αἷμα παύει νὰ κυκλοφορῇ διὰ τῶν ἀρτηριῶν της. Ἀπομονοῦται ἀπὸ τὸν κόσμον. Δὲν εὑρίσκεται εἰς ἐπαφὴν μὲ τοὺς χυμοὺς τῆς γῆς, τῆς κοινωνίας, τῆς φύσεως. Προσβάλλεται ἀπὸ ἀρτηριοσκλήρωσιν. Καὶ ἀντὶ τῶν ἐρυθρῶν ρόδων τῆς ὑγείας φέρει ἐπὶ τῶν παρειῶν της τὰ κίτρινα τῆς νόσου καὶ τοῦ μελλοθανατισμοῦ.

Καὶ ὅμως, λέγει ὁ Μάστερμαν, ἠδύνατο ἡ τάξις αὐτὴ νὰ ἀναγεννηθῇ. Ἀλλὰ πῶς; Μὲ τί; Ὑπὸ τὸ κράτος ποίου νόμου; ποίας ἀρχῆς; ποίας βίας; ποίας ἀνάγκης; Ὅταν ὁ σνομπισμός, ὁ ξιππασμός, ἡ ἀπομίμησις καὶ ὁ φθόνος γεννοῦν τὴν ἀγαμίαν ἢ τὴν ἐλάττωσιν τῶν τέκνων, διὰ νὰ μὴ τύχῃ καὶ ἐλαττωθῇ, μὲ τὴν αὔξησιν τῶν ὑποχρεώσεων, ἡ ἀληθοφάνεια ἢ μᾶλλον ἡ ψευδοφάνεια, τὸ Μαΐϊκ — μπελίβ; Ὅταν ὁ ἕνας λέγει· Αὐτὰ ποὺ ἀπολαμβάνω μοῦ ἀρκοῦν διὰ νὰ ζήσω μόνος. Τί τὸν θέλω τὸν σύντροφον; Νὰ μοῦ τρώγῃ τὰ μισά; Ἢ ὅταν οἱ δύω—οἱ σύζυγοι—λέγουν ὅτι μὲ αὐτὰ ποὺ ἔχομεν δείχνουμε ὅτι κάτι εἴμεθα καὶ ἡμεῖς. Τί νὰ τὰ κάνουμε τὰ παιδιά; Νὰ μᾶς ρίξουνε δύω σκαλοπάτια παρακάτω; Οὕτω ἡ μεσαία τάξις ἤρχισε νὰ καλλιεργῇ ὡς δόγματα τὴν ἀγαμίαν ἢ τὴν ἀτεκνίαν. Καὶ ὅμως ἀπὸ τοὺς κόλπους αὐτῆς κυρίως ἀναμένει ὁ ἀγγλικὸς πολιτισμὸς τὸν νέον στρατηγόν,

τὸν νέον ἐρευνητήν, τὸν νέον ἐπιστήμονα, τὸν νέον ἐφευρέτην, αὐτὸν τὸν νέον κατακτητὴν ἀκόμη, ὑπὸ τὴν καλὴν σημασίαν τῆς λέξεως. Συμβαίνει μὲ αὐτὴν ὅ,τι θὰ συνέβαινε ἐὰν εἶχε τις Ἑλβετικὰς ἀγελάδας καὶ δὲν τὰς ἄφινε νὰ παιδοποιοῦν, διὰ νὰ ἔχῃ μοσχάρια ἀπὸ κατωτέρας ἀγελάδας τῆς Τήνου! Καὶ ἔχει μὲν διώκτην ἡ ἀγαμία καὶ ἡ ἀτεκνία τὴν θρησκείαν. Ἀλλ' ἡ θρησκεία ἔπαυσε νὰ ἔχῃ κράτος πλέον εἰς τὴν Ἀγγλίαν. Ὅσοι εἶναι ἀκόμη θρῆσκοι, εἶναι ἐξωτερικοὶ τοιοῦτοι. Οἱ δὲ ἄλλοι τελείως ἀδιαφοροῦν. Ἡ θρησκεία δὲν εἶναι εἰς θέσιν νὰ πιάσῃ τὸν Ἄγγλον ἀπὸ τὸ χέρι ἢ ἀπὸ τὰ μαλλιὰ καὶ νὰ τὸν τραβήξῃ πρὸς τὰς ὑπερφυσικὰς καθιερώσεις τῶν κοινωνικῶν νόμων. Τὴν θρησκείαν τὴν ἔφαγε τὸ ποδήλατον, τὸ φοὺτ μπώλ, ἡ μουσική, τὸ φλέρτ. Πρὸ τριακονταετίας ὑπῆρχε, λέγει ὁ Ἐπίσκοπος τοῦ Βίρμιγχαμ εἰς ἕνα σύγγραμμά του, μία Προτεσταντικὴ θρησκεία ποὺ ἐπίστευεν εἰς Ἁγίαν Τριάδα, εἰς Οὐρανόν, εἰς Κόλασιν, εἰς Κρίσιν, εἰς Ἀνάστασιν καὶ εἰς Αἰώνιον Ζωήν. Ἀλλὰ τοιαύτη θρησκεία δὲν ὑπάρχει πλέον. Ἀμφιβάλλω σοβαρώτατα ἐὰν οἱ μισοὶ τώρα ἐκ τῶν ἐνηλίκων πιστεύουν εἰς τὸν Χριστὸν ὡς πρὸς Θεὸν καὶ εἰς τὸ ὅτι ἀνέστη ἐκ νεκρῶν». Καὶ μήπως τὴν σβύσασαν θρησκείαν τὴν ἀντικατέστησε κανένα ἄλλο ἰδεῶδες; Ὁ ἀλτρουϊσμός; Τὸ καθῆκον; Ἡ ἰδέα τοῦ Κράτους; Ὁ πατριωτισμός; Αἱ χορδαὶ τῆς μέσης τάξεως ἔχουν μαλακώσει. Δὲν εἶναι πλέον τεντωμέναι. Καμμία μελωδία δὲν δύναται νὰ βγάλῃ ἀπὸ αὐτὰς τὸ δοξάρι τῆς Ἐθνικῆς Ζωῆς τῶν Ἄγγλων. Ὁ ἐπικουρισμός, ὁ ἀπολαυσισμός, ὁ ἡδονισμὸς τὰς ἔχουν χαλαρώσει. Τὰ δὲ σπόρτ, ὁ κίτρινος τύπος, τὰ Μιούζικ Χώλλ, ἡ φθηνὴ φιλολογία, τὰ χυδαῖα καὶ πορνογραφικὰ περιοδικὰ ἀπετέλεσαν κατὰ τὸν Μάστερμαν «ἕναν κόσμον ἀναισχυντίας, ἀναιδείας, χυδαίου σπὸρτ καὶ παιγνιδιοῦ» ἐντὸς τοῦ ὁποίου φθίνει καὶ καυχᾶται καὶ ἰκτερίζεται ἡ μεσαία τάξις τῆς Ἀγγλίας.

Μ'.

ΤΟ ΠΛΗΘΟΣ

Τὸ συμπέρασμα τοῦ Γουὲλς

Ὁ Γουέλς, εἰς τῶν κοινωνιολόγων καὶ τῶν σοσιαλιστῶν τῆς Ἀγγλίας τῆς πρώτης γραμμῆς, ἐὰν δὲν ἐγεννᾶτο καὶ δὲν ἀνετρέφετο ὡς Ἄγγλος, ἴσως δὲν θὰ κατέληγεν εἰς τὸ συμπέρασμα εἰς τὸ ὁποῖον κατέληξεν. Ὅτι Λαοὶ δὲν ὑπάρχουν. Ἀλλὰ Πλήθη. Δηλαδὴ χάη γεμᾶτα ἀπὸ ἀνθρώπους καὶ ἀπὸ σύγχυσιν. Διότι βέβαια ὁ ἀγγλικὸς πολιτισμὸς ἐφόνευσε τὸν λαὸν καὶ ἀνήγειρε τὰς Τάξεις. Καὶ ἐσώρευσε ἀναμέσον τῶν τάξεων αὐτῶν μίση, πάθη, φλόγας, ἔνστικτα, ὁρμάς, ὄνυχας, γρόνθους. Καὶ εἶπεν εἰς αὐτάς. «Μισεῖτε ἀλλήλας». Καὶ αὐτὸ συμβαίνει ἀπὸ αἰώνων καὶ αἰώνων καὶ ἐξακολουθεῖ νὰ συμβαίνῃ μέχρι τῆς σήμερον. Αὔριον, ὅταν κλεισθῇ ἡ εἰρήνη, θ' ἀρχίσῃ ὁ πόλεμος τῶν Τάξεων εἰς τὴν Ἀγγλίαν, ἀπέναντι τοῦ ὁποίου ὁ σημερινὸς πόλεμος τῶν Ἐθνῶν θὰ εἶναι ἕνα σωστὸ Καρναβάλι. Ἡ τάξις δὲ ἐκείνη ἡ ὁποία θὰ ἔχῃ τὸν βαρύτερον, τὸν τελειότερον ὁπλισμόν, θὰ εἶναι ἡ Τάξις τῶν Ἐργατικῶν Ἑνώσεων, ἡ ὁποία εἶναι τὸ ἀντικείμενον τοῦ παρόντος κεφαλαίου.

Τὰ δύω μεγάλα ἀγγλικὰ ἐγκλήματα

Ἡ ἐξαφάνισις τοῦ Ἀγγλικοῦ Ἔθνους πρὸ τῶν Ἀγγλικῶν τάξεων ὀφείλεται εἰς δύο μεγάλα ἐγκλήματα τοῦ Βρεττανικοῦ πολιτισμοῦ. Εἰς τὴν ἐκρίζωσιν τῶν γεωργικῶν τάξεων ἀπὸ τοὺς ἀγρούς των, συνέπεια τῆς ὁποίας ὑπῆρξεν ἡ παρακμὴ τῆς ὡς θαυμαστῆς ἄλλοτε λεγομένης καὶ ὑμνουμένης Ἀγγλικῆς Γεωργίας, αἰτία δὲ πάλιν τῆς ἐκριζώσεως ἡ καταδίωξις καὶ ἡ καταδυνάστευσις καὶ ἡ ἀπολιμοκτόνησις τοῦ γεωργικοῦ λαοῦ ἀπὸ τὸ Ἀγγλικὸν Κράτος, τὸ ὁποῖον διοικοῦσαν καὶ διοικοῦν μεγάλοι κτηματίαι, μεγάλοι ἔμποροι καὶ μεγάλοι βιομήχανοι. Αὐτὸ εἶναι τὸ πρῶτον ἔγκλημα. Καὶ τὸ δεύτερον εἰς τὴν βαθμιαίαν παραλαβὴν τῶν ἐκριζωθέντων αὐτῶν ἀγροτικῶν πληθυσμῶν καὶ εἰς τὸ μποτιλιάρισμα ἢ εἰς τὸ βαρέλωμα αὐτῶν ἐντὸς τῶν βιομηχανικῶν κέντρων, ὅπου μακρυὰ ἀπὸ καθαρὸν ἀέρα ἢ ἀνοικτὸν ὁρίζοντα, ἐντὸς δὲ ἀνθυγιεινῶν τρωγλῶν, χωρὶς ἀέρα καὶ χωρὶς φῶς καὶ ἐντὸς Ἐργοστασίων τὰ ὁποῖα ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ εἶναι Κόλασις ὑπέκυψαν εἰς τὸν νόμον τοῦ ἐκφυλισμοῦ.

Μέχρι τοῦ 1850 τὰ ***δύω τρίτα*** τοῦ πληθυσμοῦ τῆς Ἀγγλίας — μόνον τῆς Ἀγγλίας — χωρὶς τὴν Σκωτίαν, χωρὶς

τὴν Ἰρλανδίαν, ἀπησχολοῦντο εἰς τὴν γεωργίαν. Καὶ τώρα ὁ ἀγροτικὸς πληθυσμὸς ἐξέπεσεν εἰς τὸ ἓν τέταρτον τοῦ ὅλου πληθυσμοῦ καὶ ἐξακολουθεῖ νὰ ξεπέφτῃ. Εἰς τὴν Ἀγγλίαν σήμερα ἀντὶ τῶν ἑπτὰ ἑκατομμυρίων ἀγροτικοῦ πληθυσμοῦ, βαθμηδὸν καὶ αὐτοῦ ἀραιομένου καὶ ἀποδεκατιζομένου, ἔπρεπε νὰ ὑπάρχουν δεκαὲξ ἑκατομμύρια. Τί ἀπεμάκρυνεν ἀπὸ τὴν μητέρα Γῆν τὰ ἐννέα αὐτὰ ἑκατομμύρια; Τί τὰ ἐχώρισεν ἀπὸ τὴν εὐτυχίαν, τὴν ρώμην καὶ τὴν ὑγείαν, ποὺ ἐπιδαψιλεύει ἡ ἀγροτικὴ ἐνασχόλησις; Καὶ τίς τὰ ἐτράβηξε, ὡς ὁ Διάβολος τραβᾷ τοὺς ἁμαρτωλοὺς εἰς τὴν Κόλασιν, πρὸς τὰς πόλεις καὶ πρὸς τῆς φάμπρικες; Τουτέστι εἰς τὴν στέρησιν, εἰς τὴν δουλείαν καὶ εἰς τὴν θνησιμότητα; Ὁ ἐγκληματικὸς Ἐπίσημος Ἀγγλικὸς Πολιτισμός! Ὅστις, διὰ νὰ κατέχουν τὸ μεγαλείτερο μέρος τῆς Ἀγγλικῆς γῆς ὀλίγαι οἰκογένειαι Εὐγενῶν, κατεδίκασε τὴν ὡραίαν ράτσαν τῶν Ἄγγλων γεωργῶν ὄχι μόνον εἰς ἀκτημοσύνην, ἀλλὰ καὶ εἰς πεῖναν.

Τὸ δὲ ἀποτέλεσμα; Νὰ χάσῃ ἡ Ἀγγλία ἕνα ὑπέροχον γεωργικὸν πληθυσμόν, τὸν ὁποῖον ἐχαίρετο καὶ φθονοῦσε ἴσως μέχρι τῆς τρίτης γενεᾶς τοῦ δεκάτου ἐννάτου αἰῶνος ὅλος ὁ κόσμος καὶ διὰ ν' ἀποκτήσῃ ἕνα ἀσθενικὸν καὶ ἕνα βραδέως ἐκφυλιζόμενον βιομηχανικὸν πληθυσμόν, ὅστις διὰ νὰ ἀποζῇ αὐτός, ταμπουρωμένος εἰς τὰς Ἐργατικὰς Ἑνώσεις, πρέπει νὰ ἀποθνήσκουν τῆς πείνης οἱ ἐκτὸς τῶν Ἑνώσεων ἐργατικοὶ πληθυσμοὶ οἱ συμποσούμενοι εἰς ἑκατομμύρια.

Ἀρχαὶ καὶ μαρτυρίαι ἀγγλικοῦ ἐκφυλισμοῦ

Ἕνα ραγδαῖον καὶ ἀθρόον ξερρίζωμα, καὶ ἕνα ἀθρόον καὶ ραγδαῖον στίβαγμα ἐπέφεραν τὴν ἔναρξιν τοῦ ἐκφυλισμοῦ τοῦ Ἀγγλικοῦ Λαοῦ. Οἱ πηγαίνοντες εἰς τὸ Λονδῖνον καὶ θεώμενοι τὰς φρουρὰς τῶν Ἀνακτόρων, εἰς τὰς ὁποίας βέβαια στρατολογοῦνται οἱ ὡραιότεροι τύποι καὶ αἱ ἐπιφανέστεραι ἐξαιρέσεις, ἔχουν νὰ κάμουν μὲ τὸ πανύψηλον τοῦ Ἄγγλου στρατιώτου. Ἄνδρες ὡς ἐκεῖ ἀπάνω. Ἄνδρες ἀτελείωτοι. Ἀλλ' αἱ ἀμείλικτοι ἐπίσημοι στατιστικαὶ τί λέγουν; Ὅτι ἐκεῖ ποὺ τὸ 1845 δὲν ἐστρατολογοῦντο εἰς τὸν ἀγγλικὸν στρατὸν παρὰ ὅσοι εἶχον ἀνάστημα πέντε ποδῶν καὶ ἓξ δακτύλων, κατήντησεν ἡ ἴδιος στρατὸς τὸ 1901 νὰ δέχεται τοὺς ἔχοντας ἀνάστημα 5 μόνον ποδῶν. Ἀλλὰ στάθηκε εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸ ἡ προϊοῦσα νανοποίησις; Αἱ στατιστικαὶ λέγουν ὅτι εἰς ὡρισμένας περιφερείας ἀπὸ τὰς ὁποίας κυρίως οἱ ἐθελονταὶ ἐστρατολογοῦντο μεταξὺ 3,600 ἀνδρῶν παρουσιασθέντων διὰ νὰ καταταχθοῦν ἀπερρίφθησαν τὰ 47 τοῖς $^0/_0$, διότι τὰ ἀναστήματά των ἦσαν κατώτερα καὶ τῶν πέντε

ποδῶν. Εἰς δὲ τὰ στρατολογικὰ γραφεῖα τῆς Μάντσεστερ ἀπὸ 11,000 παρουσιασθέντας ἐθελοντὰς ἀπερρίφθησαν οἱ 85 τοῖς $^0/_0$. Διότι ἔγιναν δεκτοὶ μόνον οἱ 1072. Τί τὸ παράδοξον λοιπὸν ἐὰν ἐσχάτως διεδόθη ὅτι 600 χιλιάδες Ἄγγλων νεοσυλλέκτων μετὰ βραχεῖαν ὑπηρεσίαν ἀπεδείχθησαν ἐντελῶς ἄχρηστοι καὶ ἀπελύθησαν ἄνευ οὐδεμιᾶς ἀντιμισθίας; Τί παράδοξον ὅτι 30 χιλιάδες ἐξ αὐτῶν εὑρέθησαν πάσχοντες ἀκατανόμαστα νοσήματα;

Ἡ ἐρήμωσις τῶν ἀγρῶν καὶ ἡ συμφόρησις τῶν πόλεων, μὲ τὸν διωγμὸν τὸν ὁποῖον ὑφίστανται αἱ ὑπολειφθεῖσαι εἰς τοὺς ἀγροὺς τάξεις τῶν γεωργῶν, ἐξηγοῦν τὸν ἀρχίζοντα ἐκφυλισμὸν τῆς Ἀγγλικῆς φυλῆς.

Κατὰ τὴν στατιστικὴν τοῦ 1901, ἐνῷ οἱ ἀγροτικοὶ πληθυσμοὶ ἀνεγράφοντο περὶ τὰ ἑπτάμισυ ἑκατομμύρια ψυχῶν — σήμερα ἴσως νὰ εἶναι ὀλιγώτερα — οἱ πληθυσμοὶ τῶν ἀγγλικῶν πόλεων ἐφέροντο ἀνερχόμενοι εἰς 25 καὶ πλέον ἑκατομμύρια. Τὸ μέγιστον λοιπὸν μέρος αὐτῶν ἀποτελεῖ τοὺς ἐργάτας τῆς βιομηχανίας. Οἱ ἐργάται αὐτοὶ ἐν σχέσει μὲ τοὺς Ἀμερικανοὺς ἐργάτας λαμβάνουν σχεδὸν εἰς φράγκα ὅ,τι οἱ συνάδελφοί των εἰς τὸν Νέον Κόσμον εἰς δολλάρια. Ἀλλ' ἐν σχέσει μὲ τοὺς ἐργάτας τῆς Ἠπειρωτικῆς Εὐρώπης μᾶλλον καλοπληρόνονται. Ἡ ζωὴ ὅμως εἰς τὴν Ἀγγλίαν ἔγινε τόσον ἀκριβὴ ὥστε τὰ δύω τρίτα τοῦ ἡμερομισθίου του ὁ Ἄγγλος ἐργάτης τὰ δαπανᾷ εἰς τὰ τρόφιμα. Καὶ μὲ τὸ ἄλλο τρίτον πρέπει νὰ ἀπαντήσῃ τὸ ἐνοίκιον, τὰ ἐνδύματα, τὴν ἀσθένειαν, τὴν διασκέδασιν, τὴν πνευματικὴν ἀνάπτυξιν καὶ τὸ ἀποταμίευμα. Τὸ ἄθροισμα λέγει δυστυχίαν. Τρανὴ ἀπόδειξις ἡ διπλῆ ἐλάττωσις γεννήσεων καὶ γάμων. Ἐὰν δὲν ἐπενήργουν τὰ δισεκατομμύρια τὰ ὁποῖα σοφώτατα ἐδαπάνησεν ἡ Ἀγγλία εἰς μέτρα δημοσίας ὑγιεινῆς, χάριν τῶν ὁποίων ἡ θνησιμότης ἠλαττώθη, ὁ πληθυσμὸς τῆς Ἀγγλίας σήμερα ὄχι μόνον θὰ ἦτο στάσιμος, ἀλλ' ἴσως θὰ ὑφίστατο καὶ περιοδικὰς ἐλαττώσεις, ὡς συμβαίνει τὸ τοιοῦτον συχνότατα μὲ τὸν πληθυσμὸν τῆς Γαλλίας. Ἀλλ' ἡ ἐλάττωσις αὐτὴ τῆς ἐν γένει θνησιμότητος δὲν ἐμποδίζει τὴν τεραστίαν θνησιμότητα τῶν παιδιῶν. Οἱ Ἄγγλοι κοινωνιολόγοι ἰσχυρίζονται ὅτι τὸ ἔγκλημα τοῦ Ἡρώδου εἰς τὸ Ἔθνος των λειτουργεῖ χρονίως. Πῶς νὰ συντηρηθοῦν παιδιὰ ὑπὸ τοὺς ὅρους ὑπὸ τοὺς ὁποίους κατοικεῖ ὡς ἐπὶ τὸ πολύ, στρατοπεδεύει μᾶλλον ὁ Βιομηχανικὸς πληθυσμὸς τῆς Ἀγγλίας; Περὶ τὰς ὑψηλὰς καμίνους καὶ περὶ τὸν τηκόμενον σίδηρον ἡ ἀθάνατος ἀγγλικὴ φυλὴ φθίνει, χλωμιάζει, καίεται. Αἱ δὲ

Ὁ Ἡρώδης εἰς τὴν Ἀγγλίαν

γυναῖκες των σωσταὶ μάρτυρες, ζῶσιν ἕνα φαιὸν βίον, χωρὶς καμμία ροδίνη ἀκτὶς νὰ τὰς διαπερᾷ. Μεθ' ὅλην δὲ τὴν γενναιότητα, τὴν ἀντοχήν των, τὴν ἀφοσίωσίν των, κάμπτονται ἐπὶ τέλους, παραδιδόμεναι εἰς τὴν μέθην, εἰς τὸ στοίχημα, εἰς τὸ χαρτοπαίγνιον.

Τί πολιτισμὸς εἶναι αὐτός, ὅταν...

Ὅταν δὲ ἀναλογισθῇ τις ὅτι τὸ Πλῆθος αὐτό, ὡς ὀνομάζει τὸν ἐργατικὸν κόσμον ὁ Μάστερμαν, ἀποτελεῖ κατὰ τὴν μαρτυρίαν τον ἰδίου, τὰ 80 τοῖς $^0/_0$ τοῦ ὅλου πληθυσμοῦ τῆς Ἀγγλίας, ἔρχεται εἰς τὸ συμπέρασμα νὰ ἐρωτήσῃ τί εἶναι λοιπὸν αὐτὸς ὁ Ἀγγλικὸς πολιτισμός, ὅστις δὲν κατώρθωσε νὰ ἀνεβάσῃ παρὰ πολὺ τὸ φυσικὸν καὶ ἠθικὸν ἐπίπεδον τῶν ἰδίων τέκνων του ἀπὸ τὸ ἐπίπεδον εἰς τὸ ὁποῖον εὑρίσκονται αἱ ὑπ' αὐτοῦ δεσποτικῶς κυβερνώμεναι ἄγριαι ἢ ἡμιάγριαι, ἀπολίτιστοι ἢ ἡμιπολίτιστοι φυλαί; Ὅταν ἀπὸ 42 ἑκατομμύρια Ἄγγλων μόνον τὰ 12 εὑρίσκονται, ὡς λέγει ὁ Χόψων, ὑπὲρ τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ νὰ κινδυνεύουν νὰ μὴν ἔχουν τὰ ἀπολύτως ἀναγκαῖα, ἐνῷ τὰ ὑπόλοιπα 30 εὑρίσκονται ὑπὸ τὴν ἐπιφάνειαν αὐτήν; Ὅταν καὶ μεταξὺ τοῦ ἐργατικοῦ κόσμου ὑπάρχουν διακρίσεις καὶ χωρισμοὶ εἰς ἐργάτας ποὺ ἀποτελοῦν τὴν ἀριστοκρατίαν, εἰς ἐργάτας ποὺ σχηματίζουν τὴν μεσαίαν τάξιν καὶ εἰς ἐργάτας ποὺ εἶναι τὰ κατακάθια; Ὅταν χωρίζωνται εἰς ἐργάτας ποὺ ἐπίστανται καλὰ τὴν τέχνην των καὶ πέρνουν πενῆντα σελήνια τὴν ἑβδομάδα. ὡς οἱ μηχανικοὶ ἢ οἱ τυπογράφυι καὶ εἰς ἐργάτας ποὺ δὲν ἔχουν μάθει τέχνην καὶ ἀμοίβονται μὲ 8 σελίνια τὴν ἑβδομάδα; Ὅταν καὶ αὐτὴ ἡ ἀμοιβὴ τῶν γνωριζόντων τὴν τέχνην τῶν ἐργατῶν, τὰ 36 σελίνια τὴν ἑβδομάδα, δὲν εἶναι μισθὸς ἑνὸς ἐργάτου, ἀλλὰ εἶναι μισθὸς μιᾶς οἰκογενείας; Δύο κατὰ μέσον ὅρον προσώπων καὶ ἑνὸς κλάσματος; Ὅταν τὰ 30 τοῖς $^0/_0$ τῆς νέας Βαβυλῶνος, τοῦ ἐξ ἑπτὰ ἑκατομμυρίων πληθυσμοῦ τοῦ εἰς χλιδὴν καὶ ἀσωτίαν κυλιομένου Λονδίνου, εἶναι κατὰ τὰ στατιστικὰ ἐξαγόμενα τοῦ Μπούθ, πτωχοί; Πτωχὸς δὲ διὰ τὴν Ἀγγλίαν θὰ πῇ ἐκεῖνος ποὺ κατορθώνει μόνον νὰ μὴν πεθάνῃ ἀπὸ τὴν πεῖναν; Ὅταν οἱ πτωχοὶ αὐτοί, ὡς ἐβεβαιώθη ἀπὸ ἐπισήμους κοινοβουλευτικὰς ἀνακρίσεις, ἀγοράζουν ὅλα τὰ τρόφιμά των πολὺ ἀκριβώτερα ἀπὸ ὅ,τι τὰ ἀγοράζουν οἱ μὴ πτωχοί; Ὅταν ὄχι μόνον ἀκριβώτερα τὰ ἀγοράζουν, ἀλλὰ καὶ νοθευμένα; Ὅταν τὸ ἐνοίκιον ποὺ πληρόνει ὁ πτωχός, τέσσαρα σελίνια δι' ἕνα δωμάτιον τὴν ἑβδομάδα, ἐνοίκιον μολυσματογόνον καὶ φυματιογόνον, κατ' ἀναλογίαν τοῦ εἰσοδήματος αὐτοῦ εἶναι πολὺ βαρύτερον τοῦ ἐνοικίου τοῦ μὴ πτω-

χοῦ; Ὅταν τὸ ἐνοίκιον αὐτὸ ἀφαιρῇ ἀπὸ ἓν τέταρτον μέχρι τοῦ ἡμίσεως τῆς ἐλεεινῆς του μισθοδοσίας; Καὶ ὅταν τὸ μεγαλείτερον εἰσόδημα ποὺ ἔχουν οἱ πλούσιοι ἰδιοκτῆται τοῦ Λονδίνου εἶναι ἀκριβῶς ἀπὸ αὐτὰς τὰς τρώγλας, ἀπὸ τὴν μίσθωσιν τῶν ὁποίων στραγγίζουν κυριολεκτικῶς τὸ αἷμα τῶν πτωχῶν καὶ τοὺς ἀφίνουν χωρὶς αἷμα, φάσματα ἀνθρώπων μᾶλλον παρὰ ἀνθρώπους; Ὅταν ἡ ἐργασία εἰς τὴν Ἀγγλίαν δὲν εἶναι συνεχής, ἀλλὰ περιοδική; Ὅταν πλειστάκις 10 ἐπὶ τοῖς $^0/_0$ τῶν ἐργατῶν μένουν χωρὶς ἐργασίαν; Ὅταν ἦλθε χρονιὰ ποὺ ἀπὸ τοὺς ἐργάτας τῶν Ναυπηγείων 22 τοῖς $^0/_0$ ἔμειναν ἄνεργοι; Τὶ πολιτισμὸς εἶναι αὐτὸς ὅταν ἐνῷ κατὰ τὸ αὐτὸ χρονικὸν διάστημα ποὺ ἑκατοντάδες χιλιάδων, ῥάπται, ὑποκαμισοποιοί, ὁδηγοὶ λεωφορείων, ἐμποροϋπάλληλοι, σιδηροδρομικοὶ ὑπάλληλοι ἐργάζονται — λέγει πάλιν ὁ Χόψων, 12, 14, 15 καὶ 18 ὥρας τὸ ἡμερονύκτιον; Τί πολιτισμὸς εἶναι αὐτὸς ποὺ δὲν εἶναι εἰς θέσιν νὰ καταργήσῃ τὴν τερατωδῶς πολύωρον ἐργασίαν, διὰ νὰ δώσῃ τοιαύτην εἰς τοὺς μὴ εὑρίσκοντας ποὺ νὰ ἐργασθοῦν; Τί πολιτισμὸς εἶναι αὐτὸς ποὺ ἐξησφάλισε μὲν μίαν ὅπως δήποτε ζωήν, οἰκτράν, ἄραχλη, ἄχαριν καὶ ἄνελπιν εἰς τοὺς ἐπαγγελματικοὺς ἐργάτας τοὺς ἀποτελοῦντας τὰς Ἐργατικὰς Ἑνώσεις, τοὺς ἔχοντας ψῆφον καὶ δι' αὐτὸ κολακευομένους ἀπὸ τὴν τάξιν τῶν κατακτητῶν, μὲ τὴν θυσίαν ὅμως πολλῶν ἑκατομμυρίων ἄλλων ἐργατῶν, τὰ ὁποῖα ἐμποδίζουν οἱ Κανονισμοὶ τῶν Ἐργατικῶν Ἑνώσεων νὰ μάθουν τέχνας, διὰ νὰ μὴ προκαλέσῃ ὁ συναγωνισμὸς των εἰς τὴν ἀγορὰν τῆς ἐργασίας ἐλάττωσιν τοῦ ἡμερομισθίου καὶ ἑπομένως καταδικάζονται εἰς διαρκῆ μὲ τὴν πεῖναν ἀγῶνα; Τί πολιτισμὸς εἶναι αὐτὸς ὅστις εἰς ἕνδεκα μὲν ἑκατομμύρια ἐργατῶν χορηγῇ βίον στερήσεων, εἰς δύο δὲ ἑκατομύρια, βίον καθημερινῆς μὲ τὸν θάνατον πάλης; Εἰς τὴν αὐτὴν δὲ μὲ τὸν θάνατον πάλην καταδικάζει καὶ ἑπτὰ ἑκατομμύρια ἐργατῶν τῆς γῆς; Τί πολιτισμὸς εἶναι αὐτὸς ὅταν κατ' ἔτος 300, 400 ἢ χίλια ἄτομα ἀποθνήσκουν διότι ἐπὶ ἡμέρας ἐστερήθησαν καὶ ἕνα ξεροκόμματο ψωμιοῦ, κατ' ἔτος δὲ πάλιν ἀποθνήσκουν ἑκατοντάδες χιλιάδων αἱ ὁποῖαι θὰ ἔζων δεκάδας ἐτῶν ἀκόμη ἢ καὶ πλέον, ἐὰν δὲν ἐπάλαιον μὲ χρονίας στερήσεις; Τί πολιτισμὸς εἶναι αὐτὸς ὅταν τὸ ἓν τρίτον τῶν ἀποθνησκόντων εἰς τὸ Λονδῖνον δὲν πεθαίνουν εἰς τὰ σπήτια των, στὰ κρεββάτια των, ἀλλ' εἰς τὰ Ἄσυλα τῶν πτωχῶν, εἰς τὰ Νοσοκομεῖα τῶν πτωχῶν, εἰς τὰ Φρενοκομεῖα τῶν πτωχῶν; Καὶ ὅτι ἐκτὸς τοῦ ἑνὸς

τρίτου αὐτοῦ. ἄλλαι πάλιν μυριάδες πτωχῶν ἀποθνήσκουν τὸν αὐτὸν ἄτιμον θάνατον μέσα εἰς τὰς ἰδίας θανατογόνους τρώγλας των; Τί πολιτισμὸς εἶναι αὐτὸς ὅταν ἀπὸ τοὺς Ἄγγλους ποὺ φθάνουν νὰ ζήσουν μέχρις 70 ἐτῶν οἱ 40 τοῖς $^0/_0$ ἀποθνήσκουν πάμπτωχοι; Τὶ πολιτισμὸς εἶναι αὐτὸς ὅταν καὶ ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς λεγομένους καλοπληρωμένους ἐργάτας, ὅταν ὁ Θεὸς τοὺς χαρίσῃ ζωὴν ἕως εἰς τὰ 65 ἔτη, ἀπὸ 972 χιλιάδας τῆς ἡλικίας αὐτῆς αἱ 402 χιλιάδες ζοῦν τὰ ἔτη ποὺ δὲν δύνανται πλέον νὰ ἐργασθοῦν ἀπὸ ἐλεημοσύνην τοῦ Κράτους; Τὶ πολιτισμὸς εἶναι αὐτὸς ποὺ τὰ μὲν μικρὰ εἰσοδήματα αὐξάνουν ἐντὸς τριακονταετίας κατὰ 50 τοῖς $^0/_0$, τὰ δὲ μεσαῖα κατὰ τὰ 100 τοῖς $^0/_0$, καὶ τὰ μεγάλα κατὰ 300 τοῖς $^0/_0$; Τί πολιτισμὸς εἶναι αὐτὸς ὅταν ἡ μεταξὺ πλουσίων καὶ πτωχῶν ἀπόστασις ὄχι μόνον δὲν ἐλαττοῦται, ἀλλὰ καὶ αὐξάνει, κατὰ τὸν Χόψων, ἐνῷ τὸ ἀντίθετον συμβαίνει εἰς τὴν Γερμανίαν;

Ὁ ἐπιτάφιος τοῦ Χάρριζων

Ἂς τελειώσωμεν τὸ περὶ Πλήθους κεφάλαιον μὲ τὸν ἐπιτάφιον ποὺ ἐχάραξεν ἐπ' αὐτοῦ ἐπιφανέστατος Ἄγγλος κοινωνιολόγος, ὁ Φρειδερῖκος Χάρριζων. «Δι' ἐμέ», ἀπεφάνθη, «ἡ νέα κοινωνία μας κατ' οὐδὲν διαφέρει τῶν ἀρχαίων κοινωνιῶν εἰς τὰς ὁποίας ἐβασίλευεν ἡ δουλεία καὶ ἡ δουλοπαροικία, ὅταν 90 τοῖς $^0/_0$ ἐκ τῶν δημιουργούντων τὸν ὅλον πλοῦτον μας στεροῦνται οἴκου ἰδικοῦ των, στεροῦνται μιᾶς σπιθαμῆς γῆς ἰδικῆς των, στεροῦνται παντὸς ἄλλου πράγματος ἀξίας, πλὴν ἐκείνου ποῦ εἶναι διὰ τὸ κάρρον, ζοῦν δὲ εἰς τὴν ἀβεβαιότητα τῶν ἑβδομαδιαίων μισθῶν των, ἀνεπαρκῶν διὰ νὰ συντηρήσουν τὴν ὑγείαν τους καὶ κατοικοῦν εἰς τρώγλας ποὺ κανεὶς δὲν δύναται νὰ ἐμπιστευθῇ οὔτε τὸ ἄλογό του, ἐνῷ ἀφ' ἑτέρου εὑρίσκοντοι εἰς τὸ περιθώριον τοιούτων στερήσεων ὥστε ἕνας μῆνας ἐμπορικῆς κρίσεως ἢ ἀσθενείας ἢ ἀπροόπτου ζημίας τοὺς φέρει ἀντιμετώπους μὲ τὴν πεῖναν καὶ τὴν γύμνιαν».

ΜΑ

Ο ΕΚΦΥΛΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΑΓΓΛΩΝ

Κοσμοκράτωρ καὶ νὰ πεινᾷ!

Θρίαμβος ἔ; Ἕνας λαὸς νὰ θέλῃ νὰ κάμῃ τὸν κοσμοκράτορα, τὸν Ἐξουσιαστὴν τῆς Γῆς, νὰ ἄρχῃ πεντακοσίων ἑκατομμυρίων ἀνθρώπων καὶ ὁ ἴδιος συμποσούμενος μόνον ἀπὸ 42, ἐκτὸς ἑνὸς εἴκοσι ἐπὶ τοῖς ἑκατόν, νὰ πεινᾷ. Τὴν εἰκόνα τῶν στερήσεων τὴν ἐδώσαμεν εἰς τὸ παρελθὸν κεφάλαιον. Καὶ θὰ τὴν συμπληρώσωμεν εἰς τὸ περὶ τῆς τάξεως τῶν Δεσμωτῶν προσεχές. Ἐπὶ τῆς εἰκόνος αὐτῆς ἔρριψε τὸν προβολέα της ἡ ἐκ Βερολίνου ραδιοτηλεγραφηθεῖσα εἴδησις ὅτι 600 χιλιάδες Ἄγγλοι νεοσύλλεκτοι μετὰ βραχεῖαν ὑπηρεσίαν ἀπελύθησαν ἄχρηστοι. Ὅσα δὲ ἀνεκάλυψεν εἰς τὴν Βουλὴν τῶν Κοινοτήτων ὁ Δίλλων περὶ ἀσθενειῶν 60 χιλιάδων στρατιωτῶν εἰς τὸν στρατὸν τοῦ Σαράϊγ, μέγα μέρος τῶν ὁποίων, διὰ νὰ τὰς τονίσῃ ὁ ἐν λόγῳ βουλευτής, θὰ ἀνεφάνησαν μεταξὺ Ἄγγλων στρατιωτῶν, ἐπικυρόνουν τὰς περὶ τοῦ ἐκφυλισμοῦ τοῦ Ἀγγλικοῦ λαοῦ, κατόπιν γεγονότων περισυλλεχθέντων ἀπὸ ἀγγλικὰ κείμενα, κρίσεις μας.

Τὸ Βολούνταρι πρίνσιπλ

Τί δὲ ἐσοφίσθη ὄχι ὁ ἐπίσημος Ἀγγλικὸς πολιτισμός, ὁ ὑπὸ τοῦ Κράτους καὶ τῶν κυβερνουσῶν τάξεων ἀντιπροσωπευόμενος, ἀλλὰ ὁ ἀνεπίσημος, ὁ ἐλεύθερος, ὁ φιλοσοφῶν, ὡς ἀντιφάρμακον ἐναντίον τῆς μεγάλης αὐτῆς συμφορᾶς, ἑνὸς λαοῦ ὁλοκλήρου ἐκ τῶν μεγαλειτέρων καὶ τῶν εὐγενεστέρων τῆς Εὐρώπης, πάσχοντος ἀπὸ χρονίαν στέρησιν τῶν χρησίμων τοῦ βίου, ἀέρος, ἡλίου, τροφῆς, ἐνδυμασίας, ἀποταμιευμάτων; Τὸ περίφημον Βολούνταρι Πρίνσιπλ. Ἤτοι τὴν κατὰ βούλησιν παιδοποιΐαν. Μᾶλλον ὅμως τὸν ὑποχρεωτικὸν περιορισμὸν τῆς παιδογονίας. Δὲν μπορεῖτε νὰ τὰ θρέψετε; Μὴν τὰ γεννᾶτε. Οἱ Ἄγγλοι πεινοῦν; Ἂς μείνουν αὐτοὶ καὶ αὐτοὶ καὶ ἂς μὴν αὐξάνουν. Παιδοποιΐα λοιπὸν μὲ τὸ μέτρον. Ἄπλωμα τῶν ποδιῶν σύμφωνα μὲ τὸ πάπλωμα. Ἐναντίον τοῦ βαρβάρως προνοητικοῦ αὐτοῦ μέτρου ἐξηγέρθη ὁ σοσιαλισμός, ὅστις δι' ἑνὸς περιφήμου φυλλαδίου τοῦ Ρόμπερ Μπλάτσφορδ ἀνέπτυξεν ὅτι «πᾶν ὅ,τι κάνει ὁ ἄνθρωπος εἶναι τὸ μόνον ποὺ μπορεῖ νὰ κάμῃ», ὅτι ἐλευθερία θελήσεως δὲν ὑπάρχει καὶ ἑπομένως ἂν γεννιοῦνται πολλὰ παιδιά, γεννιοῦνται διότι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ γεννῶνται ὀλιγώτερα.

Ἡ Σχολὴ τῆς Περιωρισμένης Παιδοποιΐας, ἐὰν δὲν ἐντρέπετο, θὰ ἐπρότεινε τὴν ὑποχρεωτικὴν σφαγὴν ὅλων τῶν περιττῶν γεννοβολημάτων τῆς Φτωχολογιᾶς. Καὶ δὲν ἔκαμε μὲν τοιαύτην πρότασιν, διάφοροι ὅμως ἐκ τῶν ἀσχολουμένων μὲ τὰς ἰδέας αὐτὰς ἐκφράζουν τὴν λύπην των διότι δὲν γίνεται αὐτὸ τὸ πρᾶγμα. Ἀφοῦ τὰ πολλὰ παιδιὰ δὲν τὰ γεννοῦν οἱ πλούσιοι. Ἀλλὰ οἱ πτωχοί. Κατ' αὐτῶν λοιπὸν τροχίζουν τὰ μαχαίρια των οἱ νέοι Ἡρῶδαι τοῦ Ἀγγλικοῦ πολιτισμοῦ. Κατὰ τὴν στατιστικὴν τοῦ Βερτιγιὼν ἀπὸ χιλίας γυναῖκας εἰς τὸ Λονδῖνον, τῶν μὲν πλουσίων συνοικιῶν γεννῶνται 84 παιδιά, τῶν δὲ πτωχοτάτων 147. Κατ' ἄλλην στατιστικὴν ἐπὶ χιλίων ἀνθρώπων εἰς τὸ Λονδῖνον εἰς μὲν τὰς πτωχὰς συνοικίας γίνονται 35 καὶ πλέον γεννήσεις. Εἰς δὲ τὰς πλουσίας μόνον 18. Πῶς δὲ ἐξηγεῖται ἀπὸ τὸν ἐπίσημον φιλόσοφον ἑνὸς τοιούτου εἴδους Ἀγγλικοῦ πολιτισμοῦ Ἐρβέρτον Σπένσερ τὸ φαινόμενον; Διὰ τῆς ζωολογικῆς ἑρμηνείας ὅτι «οἱ ὀργανισμοὶ πολλαπλασιάζονται κατ' ἀντίστροφον λόγον τῆς ἀξιοπρεπείας (δίγνυτυ) καὶ τῆς ἀξίας τοῦ ἀτομικοῦ βίου». Καταλάβατε; Οἱ πλούσιοι Ἄγγλοι εἶναι ἀξιοπρεπέστατα ὄντα καὶ ἄξια νὰ ζοῦν. Αἱ γεννήσεις των εἶναι ἄρα ἀντιστρόφως ἀνάλογοι τῆς ἀξιοπρεπείας των. Ὅσῳ μεγαλειτέρα αὐτή, τόσῳ ὀλιγώτεραι ἐκεῖναι. Οἱ πτωχοὶ τουναντίον — τοὺς ὁποίους πτωχοποιεῖ ὁ ὀλιγαρχικὸς Ἀγγλικὸς πολιτισμὸς — εἶναι ἀναξιοπρεπεῖς καὶ μικρᾶς ἀξίας ἄνθρωποι. Σὰν νὰ εἴπωμεν γενεὰ τοῦ κτηνανθρώπου Καλιβὰν τοῦ Σαίξπηρ. Ἄρα αἱ γεννήσεις των ἀντιστρόφως ἀνάλογοι πρὸς τὴν ὀλίγην ἀξιοπρέπειάν των καὶ τὴν ὀλίγην ἀξίαν των. Τουτέστι πολλαί. Καὶ ἐνθυμούμεθα εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸ τὸν μέγαν Ἄγγλον Γλάδστωνα ὅστις, ὅταν ἐπεσκέφθη τὴν Ἑπτάνησον, ὁπότε καὶ κατέληξεν εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι πρέπει νὰ τὴν παραχωρήσῃ ἡ Ἀγγλία εἰς τὴν Ἑλλάδα, διεπεραιώθη καὶ εἰς τὴν ἀπέναντι Ἀλβανίαν. Ἡ ἐντύπωσίς του δὲ ἀπὸ τοὺς Ἀλβανοὺς ἦτο ὅτι δὲν «εἶδε πλάσματα κατ' εἰκόνα καὶ ὁμοίωσιν τοῦ Θεοῦ». Ἀλλ' εἶναι ἄρά γε ἡ ἐπίσημος Ἀγγλικὴ φιλοσοφία, ἡ τοῦ Ἐρβέρτου Σπένσερ, κατ' εἰκόνα καὶ ὁμοίωσιν τοῦ Θεοῦ; Διατί νὰ εἶναι τότε οἱ Ἀλβανοί, οἱ Καλιβὰν τῆς Βαλκανικῆς;

Ἀντὶ νὰ ἀπευθύνεται εἰς τὴν ἐπιστήμην, εἰς τὴν κοινωνιολογίαν, εἰς τὴν πολιτειολογίαν, διὰ νὰ ἐξετάσῃ τὰ αἴτια τοῦ ἐκφυλισμοῦ ἀφ' ἑνός, τὰ αἴτια τῆς πτωχείας τοῦ Ἀγγλικοῦ Λαοῦ ἀφ' ἑτέρου, ὁ Ἀγγλικὸς πολιτισμὸς ἀπευθύνεται εἰς τὰ βασίλεια τῶν ζώων καὶ ἐκεῖθεν διὰ τοῦ Ἐρβέρτου

Σπένσερ ζητεῖ νὰ ἀντλήσῃ μαθήματα καταναγκαστικοῦ περιορισμοῦ τοῦ Ἀγγλικοῦ Γένους. Οἱ Σπαρτιᾶται τοὐλάχιστον ἔρριπτον εἰς τὸν Καιάδαν τοὺς ἀναπήρους. Οἱ Ἄγγλοι εἰς τὸν ἰδικόν τους ἐννοοῦν νὰ ρίπτωνται ὅλα τὰ πτωχόπαιδα, ἢ νὰ προλαμβάνουν τὴν γέννησίν των, ἀδιαφοροῦντες ἂν μέσα ἀπὸ αὐτὰ εἶναι πιθανὸν νὰ προέλθῃ ὁ μεγαλείτερος ἀγγλικὸς νοῦς. Ἕνας νέος Νεύτων ἢ ἕνας νέος Δάρβιν. Οἱ Οἰκονομολόγοι καὶ οἱ Στατιστικοὶ ἀρνοῦνται ὅτι ἡ Ἀγγλία εἶναι χώρα πτωχή. Παραδέχονται μόνον ὅτι ἡ διανομὴ τοῦ πλούτου εἶναι τοιαύτη, ὥστε νὰ δημιουργῇ κόσμον πλουσίων κυλιομένων εἰς τὰ πλούτη των καὶ κόσμον πτωχῶν ἐκφυλιζομένων εἰς τὴν φτώχειαν των. Ἐντεῦθεν ἡ παρέλασις τῶν πενθίμων στατιστικῶν τοῦ Ἀγγλικοῦ Ἐκφυλισμοῦ. Τὸ 1859 ἐπὶ 536 Ἐγγλέζων ὑπῆρχεν ἕνας παράφρων. Τὸ 1906 ὅμως ἐπὶ 285 Ἐγγλέζων ἀναλογοῦσε ἕνας τρελλός. Ἄρα τὰ ψυχικὰ νοσήματα ἐντὸς δύω γενεῶν ἐδιπλασιάσθησαν. Ἐντὸς δὲ ἑνὸς καὶ μόνου ἔτους, μεταξὺ τοῦ 1901 καὶ τοῦ 1902 ἡ διὰ φυσικὰ ἐλαττώματα ἀπόρριψις ἐθελοντῶν διὰ τὸν στρατὸν ηὔξησε κατὰ 26 ἐπὶ τοῖς χιλίοις. Τὸ δὲ 1903 νέα πάλιν αὔξησις ὡς πρὸς τὸ 1902 κατὰ 14 ἐπὶ τοῖς χιλίοις.

Οἱ ἐθελοντικοὶ στρατοὶ τῆς Ἀγγλίας

Ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ οἱ δεκτοὶ γινόμενοι ἐθελονταὶ τοῦ Ἀγγλικοῦ Στρατοῦ, τὸν ὁποῖον ἡ πρόληψις καὶ ἡ ἀμάθεια ἐξελάμβανεν μέχρι τοῦδε ὡς τὴν κρέμαν τῶν κρεμῶν τῶν Εὐρωπαϊκῶν Στρατῶν, μετὰ ὀλίγων μηνῶν ὑπηρεσίαν ἀποκαλύπτονται οἱ περισσότεροι ἄχρηστοι. Ἰδοὺ ἡ πρὸ ὀλίγων ἐτῶν μαρτυρία τοῦ ἀντιστρατήγου σὲρ Φρέδερικ Μάσον, μνημονευομένη ὡς πένθιμος κώδων ἀπὸ τοὺς ἐξοχωτέρους Ἄγγλους κοινωνιολόγους. «Πολὺ γλήγορα ἐνόησα ὅτι μία ἀνησυχητικὴ ἀναλογία τῶν ἀνθρώπων αὐτῶν ἐτύλιξε τὸ Κράτος εἰς ἀξιολόγους δαπάνας, χωρὶς καμμίαν ἐκ μέρους των ἀπόδοσιν. Εὐθὺς ποὺ τοὺς ἐβάλαμε νὰ κάμουν κάποιαν ἐργασίαν, ἀρρώστησαν, ἔπρεπε νὰ σταλοῦν εἰς τὸ Νοσοκομεῖον καὶ ὅταν ἐκεῖ μερεμετισθέντες ἐστάλησαν πάλιν εἰς τὸ καθῆκόν των, ξαναρρώστησαν καὶ ἐκ τῶν ὑστέρων ἀπεδείχθη ὅτι ποτὲ δὲν κατόρθωσαν νὰ γίνουν χρήσιμοι στρατιῶται... Ἐν γένει ἀπὸ κάθε πέντε στρατιώτας ποὺ στρατολογοῦνται μετὰ διετῆ ὑπηρεσίαν μόνον οἱ δύω ὑπολείπονται ὡς πραγματικοὶ στρατιῶται».

Μετ' ἐθνικῆς δὲ μελαγχολίας οἱ Ἄγγλοι κοινωνιολόγοι ἀνομολογοῦν ὅτι ἐνῷ ἡ ἀγγλικὴ φυλὴ μὲ βήματα ταχέα βαίνει πρὸς τὸν ἐκφυλισμόν, τουναντίον ἡ Γερμανία ὁλοένα

ἐξυγιαίνεται καὶ ἐνδυναμοῦται. Διότι εἶναι γεγονός, ὅτι αἱ διὰ λόγους φυσικῆς ἀνικανότητος ἀπαλλαγαί, ἐνῷ εἰς τὸν Ἀγγλικὸν στρατὸν διαρκῶς αὐξάνουν, εἰς τὸν Γερμανικὸν διαρκῶς ἐλαττοῦνται. Ποῦ δὲ ἀποδοτέος ὁ βαθμιαῖος αὐτὸς ἐκφυλισμὸς τῶν ἐργατικῶν πληθυσμῶν τῆς Ἀγγλίας; Τὸ πρώτιστον τῶν ἀγγλικῶν περιοδικῶν, τὸ «Λάνσετ», ἐξήγησε τὸ φαινόμενον διὰ τῆς ἀνθυγιεινῆς διαίτης, τῆς ἀνθυγιεινῆς κατοικίας, τοῦ ἀνθυγιεινοῦ ὕπνου τῶν ἐργατικῶν οἰκογενειῶν, ἕνεκα τῶν ὁποίων τὸ μυϊκὸν σύστημα ἐξασθενεῖ καὶ αἱ φυσικαὶ δυνάμεις ἐλαττοῦνται. Καὶ χαρακτηρίζει τὸ ἐν λόγῳ περιοδικὸν τὸν ἐκφυλισμὸν αὐτὸν «ὡς τὸν καρπὸν τῆς συγχρόνου φάσεως τοῦ ἀγγλικοῦ πολιτισμοῦ». Εἴπαμε τι παραπάνω ἡμεῖς; Καὶ ἀκόμη οἱ κοινωνιολογοῦντες ἰατροὶ τῆς Ἀγγλίας ἐφιστοῦν τὴν προσοχὴν τῶν διανοουμένων εἰς τὸ ὅτι ἐνῷ οἱ ἐκ τῶν ἐπιδημικῶν καὶ μολυσματικῶν νόσων θάνατοι ἠλαττώθησαν πράγματι εἰς τὴν Ἀγγλίαν, ηὔξησαν ὅμως οἱ θάνατοι οἱ προερχόμενοι ἐκ τῶν νόσων τῶν γεννωμένων ἀπὸ ἐκφυλιστικὰς ἀλλοιώσεις, ὡς ὁ καρκῖνος, τὰ καρδιακά, ὁ διαβήτης, ἡ νεφρίτις, τὰ ἀναπνευστικὰ νοσήματα, ἡ φρενοβλάβεια, ἡ γενικὴ παράλυσις, τὰ νευρικά.

Οἱ Ἀγγλόπαιδες

Ζοφερωτέρα ἀκόμη εἶναι ἡ εἰκὼν τοῦ ἐκφυλισμοῦ τῶν Ἄγγλων κατὰ τὰς περὶ αὐτοῦ γενομένας ἐρεύνας μεταξὺ τῶν Ἀγγλοπαίδων. Ἡ διορισθεῖσα τὸ 1903 Βασιλικὴ Ἐπιτροπὴ περὶ Φυσικῶν Ἀσκήσεων εἰς τὴν Σκωτίαν ἀπεκάλυψεν ὅτι εἰς τέσσαρα σχολεῖα τοῦ Ἐδιμβούργου 70 τοῖς $^0/_0$ ἀπὸ τὰ ἐξετασθέντα παιδιὰ εὑρέθησαν ἀσθενικά. Εἰς τὰ αὐτὰ σχολεῖα 700 παιδιὰ ἀπεκαλύφθησαν φυματικά, χωρὶς νὰ τὸ πάρουν εἴδησιν οἱ γονεῖς των. 1300 καρδιακά. 15 χιλιάδες μὲ νοσήματα λάρυγγος. Εἰς δὲ τὰ σχολεῖα τοῦ Λονδίνου οἱ Ἰατροὶ ἀπεκάλυψαν 25 τοῖς $^0/_0$ ἀναιμικά, 8 τοῖς $^0/_0$ καρδιακά, 49 τοῖς $^0/_0$ πάσχοντα ἀπὸ τοὺς ἀδένας ἢ τὸν λάρυγγα, 66 τοῖς $^0/_0$ ἀπὸ ὠτίτιδα. Αἱ αὐταὶ δὲ τερατώδεις ἀναλογίαι ὅσον ἀφορᾷ παθήματα τῶν ὀφθαλμῶν καὶ τῶν ὀδόντων.

Ἔτσι ὁ Ἀγγλικὸς πολιτισμὸς στάθηκε ἱκανώτατος νὰ πλάσῃ ὀλίγα ἑκατομμύρια τελείας ὑγείας καὶ καλλονῆς καὶ πολλὰ ἑκατομμύρια ἐκφύλων Ἄγγλων.

ΜΒ'.

ΟΙ ΔΕΣΜΩΤΑΙ, ΗΤΟΙ ΟΙ ΛΙΜΩΤΤΟΝΤΕΣ

Τί ἔκαμα: Ὅταν ἡ μητέρα τοῦ Ἄμλετ, ἡ δηλητηριάσασα τὸν πατέρα του διὰ νὰ νυμφευθῇ τὸν ἐραστήν της, τὸν ἐρωτᾷ ἀναίσχυντη καὶ πεπωρωμένη. — «Τί ἔκαμα», ἐκεῖνος ἀπαντᾷ. — «Πρᾶξιν ἡ ὁποία μαραίνει τὴν χάριν καὶ τὸ ἐρύθημα τῆς αἰδοῦς, χαρακτηρίζει τὴν ἀρετὴν ὡς ὑποκρίτριαν, ἀφαιρεῖ τὰ ρόδα ἀπὸ τὸ ὡραῖον μέτωπον τοῦ ἀθώου ἔρωτος καὶ τοῦ βάνει ἀντὶ τῶν ρόδων οὐλήν, κάμνει τοὺς ὅρκους τοῦ γάμου τόσον ψεύτικους ὅσον εἶναι οἱ ὅρκοι τῶν χαρτοπαικτῶν. Ὤ! μία τοιαύτη πρᾶξις ξερριζόνει τὴν ψυχὴν ἀπὸ τὸ σῶμα τῶν συμβολαίων καὶ μεταβάλλει τὴν γλυκεῖαν θρησκείαν εἰς ραψωδίαν φράσεων. Πρὸ μιᾶς τοιαύτης πράξεως ὁ οὐρανὸς ὅλος φλογίζεται ἀπὸ ἐντροπὴν — ποὺ καὶ αὐτὴ ἀκόμη ἡ στερεὰ σφαῖρα, μὲ πρόσωπον σκυθρωπὸν ὡς τὴν ἡμέραν τῆς Κρίσεως—ἀρρωστᾷ σκεπτομένη μίαν τοιαύτην πρᾶξιν».

Τὴν φαντασίαν τοῦ Σαίξπηρ πρέπει νὰ ἔχῃ τις ἂν θέλῃ νὰ ἀναπαραστήσῃ τὰ πρὸς τὸ ἴδιον Ἀγγλικὸν Ἔθνος ἐγκλήματα τοῦ Ἀγγλικοῦ πολιτισμοῦ. Τῶν ὁποίων ἐγκλημάτων τὸ ρεκὸρ εἶναι ὁ παρὼν πόλεμος, καρπὸς τῆς χρυσολαιμαργίας, ἀλλὰ καὶ τῆς διανοητικῆς ἐξαντλήσεως τῶν κυβερνωσῶν τάξεων. Ἡ καταδίκη τοῦ ἀγγλικοῦ πολιτισμοῦ θὰ συμπληρωθῇ ἀγρία διὰ τῶν ἀνθρωπομαρτυρίων — διὰ νὰ μεταφράσωμεν οὕτω τὰ περίφημα ντοκιουμὰν οὐμαὶν τοῦ Ζολᾶ— τὰ ὁποῖα θέλομεν ἀντλήσει ἐκ τῆς ἀναλύσεως τῆς τάξεως τῶν Δεσμωτῶν εἰς τὸ παρὸν καὶ τῆς Τάξεως τῶν Ἐργατῶν τῆς Γῆς εἰς τὸ κατόπιν κεφάλαιον.

Οἱ φελλάχαι τῆς Αἰγύπτου καὶ τῆς Ἀγγλίας

Ἡ Τάξις τῶν δεσμωτῶν τῆς Ἀγγλίας στρατολογεῖται ἀπὸ γυναῖκας ποὺ πρέπει ν' ἀποζῶσιν ἐργαζόμεναι, ἀπὸ παιδιὰ πρὸς τὰ ὁποῖα ὁ σπουργίτης ἐμφανίζεται ὡς ἑκατομμυριοῦχος, ἀπὸ ἐργάτας μὴ γνωρίζοντας τέχνην, τοὺς ὁποίους αἱ Ἐργατικαὶ Ἑνώσεις ἐκσφενδονίζουν μακρυά, διὰ νὰ μὴν τοὺς ταράξουν τοὺς κύκλους καὶ περὶ τῶν ὁποίων ἡ Βουλὴ τῶν Κοινοτήτων οὔτε σκέπτεται, διότι ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ στεροῦνται ψήφου. Ἡ Τάξις αὐτὴ λέγεται ὅτι ἀποτελεῖται ἀπὸ ἀνθρώπους. Ἀλλὰ μεταξὺ αὐτῶν ὑπάρχουν τοιοῦτοι ἐντελῶς διαφορετικοὶ ὄχι ἀπὸ ἕνα λόρδον ἢ ἀπὸ ἕνα σκουάερ, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ ἕνα θερμαστὴν ἢ μηχανικὸν ἑνὸς ἐμπορικοῦ ἀτμο-

πλοίου. Ἡ ἀπάθειά των ὑπερβαίνει τὴν ἀπάθειαν λιμώττοντος σκύλου. Καὶ ὅταν τοὺς ὁμιλοῦν περὶ καθαριότητος, ὑγείας, καλλιτέρας τροφῆς, καλλιτέρας κατοικίας, γελοῦν ὡς νὰ ἦσαν ὑποκείμενα φρενοκομείου. Οἱ Φελλάχοι τῆς Αἰγύπτου ἐπὶ Ἰσμαὴλ πασσᾶ, ὅταν ὁ βούρδουλας κατεσίγαζε κάθε παράπονόν των, ἴσως εἶχαν μέσα των περισσότερα κεφάλαια ἐνεργείας ἀπὸ ὅσα ἔχουν τὰ ἑκατομμύρια τῆς Τάξεως αὐτῆς τῶν Δεσμωτῶν τῆς Ἀγγλίας. Ἐὰν ἀντὶ νὰ τοὺς δηλητηριάζουν τὸ ὑγιές των αἷμα διὰ τῆς ἀπάτης καὶ τῆς ὠμότητος οἱ ἐκμεταλλευταί των, ποὺ βάνουν κορίτσια 18 ἐτῶν καὶ ράβουν 18 ὧρες τὸ ἡμερονύκτιον, διὰ νὰ τοὺς δώσουν ὀλίγων δεκαρῶν ἡμερομίσθιον, ἤρχοντο καὶ ἐζήτουν νὰ τοὺς ἀνοίξουν τὰς φλέβας καὶ νὰ πίουν ἀχνίζον τὸ αἷμά των, θὰ ἐδέχοντο καὶ τὴν μέθοδον αὐτὴν τῆς πληρωμῆς χωρὶς νὰ διαμαρτυρηθοῦν. Ἡ ζωή των περνάει, ἀδυνατίζει, σβύνει μὲ τὸ νὰ ἐργάζωνται διὰ νὰ ἀποκτήσουν ἕνα πιᾶτον φαγητὸν καὶ ὀλίγας ὥρας ὕπνου καὶ μὲ τὸ νὰ φάγουν αὐτὸ τὸ πιᾶτο καὶ νὰ κοιμηθοῦν αὐτὰς τὰς ὀλίγας ὥρας, διὰ νὰ μπορέσουν νὰ ἐργασθοῦν τὴν ἐπαύριον. Καὶ ἀπὸ ἐπαύριον εἰς ἐπαύριον ἕως ὅτου εὕρουν τὴν ἐλευθερίαν των εἰς τὸν λύτην πάσης φροντίδος θάνατον. Ἐκεῖναι ποὺ θὰ ζητήσουν ἀλλοῦ τὸ πιᾶτο αὐτὸ καὶ τὰς ὥρας αὐτὰς τοῦ ὕπνου, θὰ ἴδουν τὴν Νέμεσιν ἀγριωτέραν ἐναντίον των, προσβαλλόμεναι ἀπὸ νοσήματα τὰ ὁποῖα τὰς ὁδηγοῦν εἰς τοὺς λεγομένους Οἴκους Σωτηρίας, ἕνα εἶδος Ζωντανῶν Τάφων τῆς Ἀγγλικῆς Φιλανθρωπίας.

Κάτι χειρότερον

Τί περιγράφομεν λοιπόν; Κηδείας, θανάτους, ζωοτομίας χάριν πειραμάτων; Κάτι χειρότερον, κάτι δεινότερον, κάτι ἀντιχριστώτερον; Δολοφονίας ὁμαδικάς, βραδείας δηλητηριάσεις, ἐνέδρας ἐναντίον ζωῆς καὶ ὑγείας, μαρτύρια ὅμοια πρὸς τὰ βασανιστήρια τοῦ Μεσαίωνος, ἠθικοὺς καὶ πνευματικοὺς εὐνουχισμούς. Ὅλα αὐτὰ δραματιζόμενα ὑπὸ τὴν ἐρυθρὰν σημαίαν τοῦ Ἀγγλικοῦ Πολιτισμοῦ. Καὶ ὑπὸ τὴν Εὐλογίαν τῆς Φαρισαϊζούσης Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας, τῆς ψευδοδεομένης Γκὸντ Χὲλπ δὶ ποὺρ (Βοηθείη τοὺς πτωχοὺς ὁ Θεός!). Πῶς νὰ τοὺς βοηθήσῃ, ἀφοῦ ὁ Πολιτισμὸς τοὺς καρφόνει ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ; Τὰ παιδιά των μόλις γεννηθέντα πεθαίνουν ὡς νὰ ἦσαν μυίγες. Καὶ τὰ ἀποθνήσκοντα εἶναι τὰ εὐδαίμονα, τὰ μακάρια, τὰ τρισευτυχῆ. Διότι τὰ ὄντως ἄθλια εἶναι τὰ ἐπιζῶντα. Ἀσθενικά, ἀτροφικά, ἀναιμικά, ἀδρανῆ ἀγωνίζονται τὸν ἀγῶνα τῆς ὡριμάνσεως. Ποίας ὡριμάνσεως; Τῆς σήψεως. Διὰ νὰ καταταχθοῦν εἰς τὰς

ταξιαρχίας, εἰς τὰς μεραρχίας, εἰς τὰ σώματα Στρατοῦ, εἰς τὰς Στρατιᾶς τοῦ Καταραμένου Στρατοῦ τοῦ περὶ τὴν ὕπαρξιν ἀγῶνος.

Αἱ ταινίαι τῶν τραγωδιῶν τοῦ Ἀνατολικοῦ Λονδίνου

Ἠθέλαμεν νὰ εἴμεθα ἑκατομμυριοῦχοι διὰ νὰ ἐπιχειρήσωμεν ἕνα Κινηματογράφον τοῦ Ἀγγλικοῦ πολιτισμοῦ. Καὶ φέρωμεν ἐπὶ τῆς σκηνῆς τῶν Θεάτρων τῶν δύω Ἡμισφαιρίων χωριστάς, ἀλλ' ἀλληλενδέτους, χωριστάς, ἀλλ' ἀτελειώτους, ὅλας τὰς τραγωδίας τοῦ Ἀνατολικοῦ Λονδίνου, φωτογραφημένας μίαν μίαν καὶ παρελαυνούσας εἰς τραγικὰς ταινίας ὅλων τῶν σκηνῶν τοῦ φοβεροῦ δράματος εἰς τὸ ὁποῖον — νέα ὁμαδικὴ Μήδεια — ἡ Ἀγγλία, ἀλυσσοδένει εἰς τὸν χάλκινον νόμον τῆς ἐργασίας ὡς ἐμπορεύματος ἑκατομμύρια τῶν τέκνων της καὶ τὰ ὁδηγεῖ εἰς τὴν καταβόθραν τῆς Ἀβύσσου.

Τότε ἴσως θὰ ἠναγκάζομεν τὰς κυβερνώσας τάξεις τῆς Ἀγγλίας νὰ δανεισθοῦν ὀλίγον χρῶμα ἀπὸ τὴν ἐθνικὴν σημαίαν τους ἢ θὰ ἠναγκάζομεν τὸν ἀγγλικὸν λαὸν νὰ ἐπαναστατήσῃ κατ' αὐτῶν καὶ νὰ τὰς ἀνατρέψῃ καθιστῶν αὐτὰς ἀβλαβεῖς διὰ πάντα. Θὰ ἐξεπατόνετο οὕτω τὸ Τρομερὸν Σύστημα, τὸ ὁποῖον αἰῶνας μετὰ αἰῶνας ἐξακολουθεῖ νὰ δυναστεύῃ ἢ νὰ ἐκμηδενίζῃ τὰ ἄλλα Ἔθνη, νὰ τυραννῇ δὲ καὶ νὰ ὑποδουλόνῃ τὸ ἰδικόν του.

Ἐν ἐλλείψει κινηματογράφου ἃς προελάσουν ἀπὸ τῶν στηλῶν αὐτῶν ὀλίγαι εἰκόνες ἀπὸ τὰς πολλάς, τὰς ὁποίας παραλαμβάνομεν ἀπὸ τὰς Ἐπισήμους Ἐκθέσεις τῶν διαφόρων Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν τῶν ἐντεταλμένων τὴν ἐξακρίβωσιν τῆς καταστάσεως ποῦ εὑρίσκονται αἱ κατώτεραι βαθμίδες τῶν ἐργατικῶν τάξεων τῆς Ἀγγλίας.

Ὁ αἱματοζυμωμένος βόρβορος

Καὶ τώρα, ἀνάπτυξαι, Μηχανικὲ τῆς Βορβοροφάγου, πλήρη ἀτμόν, διὰ νὰ ἀνέλθῃ εἰς τὴν ἐπιφάνειαν ὅλη ἡ λάσπη καὶ ὅλος ὁ βόρβορος ὁ αἱματοζυμωμένος τῶν βάσεων καὶ τῶν θεμελίων ἐπὶ τῶν ὁποίων στηρίζεται ὁ Ἀγγλικὸς πολιτισμός. Διότι ἐὰν δὲν ὑπῆρχον τὰ ἑκατομμύρια αὐτὰ τῶν Δεσμωτῶν, ὡς ὠνομάσθησαν, ἢ τῶν Λιμωττώντων, οἱ προνομιοῦχοι τῶν Ἐργατικῶν Ἑνώσεων τῆς Ἀγγλίας δὲν θὰ ἔπερναν τὰ 36 ἢ τὰ 50 σελίνιά των καθ' ἑβδομάδα, καὶ θὰ ἐξερρήγνυτο τοιαύτη κοινωνικὴ ἐπανάστασις, ἡ ὁποία θὰ καθίστα τὴν Ἀγγλίαν ἀληθινὴν Γῆν Μαδιάμ.

Αἱ διάφοροι λιτανεῖαι

Ὑπάρχουν κορίτσια στὴν Ἀγγλία ποὺ ζοῦν ἀπὸ τὸ νὰ κουβαλοῦν λάσπη, πρᾶγμα ποὺ ἔχει ἀπαγορευθῆ πρὸ δεκαπενταετίας εἰς τὴν Γαλλίαν. Ἄλλαι βγαίνουν τὰ μάτια τους πλέκουσαι δαντέλαν. Ἄλλα κορίτσια τὴν μισὴν ἡμέραν φοι-

τοῦν εἰς τὰ ἐλεεινὰ σχολεῖα, καθήμενα ἐπὶ πάγκων χωρὶς ἐπινώτια καὶ τὴν ἄλλη μισὴ δουλεύουν. Ἡ ἐργασία πληρόνεται οὕτως ὥστε, ὁ βίος των νὰ εἶναι βραδεῖα καθημερινὴ αὐτοκτονία. Ἀσυνείδητοι ἐργολάβοι ὑπόσχονται εἰς τὰ ταλαίπωρα αὐτὰ ὄντα ἑβδομαδιαίαν ἀμοιβὴν δυώμισι σελινιῶν. Τὸ σελίνιον εἶναι ἴσον πρὸς μίαν δραχμὴν καὶ εἴκοσι λεπτά. Καὶ ὅταν ἔλθῃ τὸ Σάββατον τοὺς δίνουν ἕνα σελίνι καὶ τρεῖς δεκάρες. Αἱ περισσότεραι ἀπὸ αὐτὰς τὰς ἐργάτιδας προτοῦ γίνουν τριακονταετεῖς ἀποθνήσκουν.

Ἄλλη πένθιμος λιτανεία χωρὶς λαμπάδες καὶ ψαλμωδίες, ἴσως χωρὶς φωνὲς καὶ διαμαρτυρίες, μὲ βῆμα ὄχι βραδύ, ἀλλὰ συρόμενον ἀπὸ τὴν ἐξάντλησιν. Τῆς σιωπῆς διακοπτομένης μόλις ἀπὸ στεναγμοὺς πόνου ἐν ἐνεργείᾳ. Ἡ λιτανεία ἀποτελεῖται ἀπὸ τὰ κατώτερα στρώματα τῆς τάξεως τῶν ραπτῶν καὶ ραπτριῶν. Εἴκοσι τοῖς ἑκατὸ ἀπὸ τὸ σύνολον τῆς ὅλης συντεχνίας καλοπληρόνεται. Ἀλλ' οἱ 80 τοῖς $^0/_0$; Θεέ μου! Δεκατριῶν ὡρῶν, δεκατεσσάρων ὡρῶν ἐργασία, ἀναφέρουν αἱ Ἐκθέσεις τῶν Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν, ἀμείβεται μὲ ἕνα σελίνι, ἤτοι μὲ δώδεκα δεκάρες. Εἰς τὸ Μάντσεστερ, εἰς τὴν Λιβερπούλ, εἰς τὸ Λήδς, ἀκόμη ὀλιγώτερον. Ὅλοι δὲ αὐτοὶ οἱ ἐργάται εἶναι περίπου δοῦλοι Ἑβραίων ὑποεργολάβων, οἱ ὁποῖοι ἀναλαμβάνουν χονδρικῶς τὴν ἐργασίαν ἀπὸ ἐργολάβους. Καὶ αὐτοὶ ἀπὸ τοὺς Ἐργοστασιάρχας. Οἱ Ἄγγλοι ἐνδύονται καλλίτερα ἀπὸ κάθε ἄλλον Εὐρωπαῖον. Νὰ ὅμως εἰς ποίους λάκκους λεόντων εἶναι ριχμένοι ἐκεῖνοι καὶ ἐκεῖναι ποὺ ράπτουν τὰς ἀψόγους ρεδιγκότας καὶ τὰ ἀψογώτερα πανταλόνια των.

Ἄλλη λιτανεία, ἐντὸς τῆς Νυκτὸς καὶ τῆς Σιωπῆς, ἐντὸς τῆς Πείνας καὶ τῆς Ὑγρασίας βαδίζουσα, εἶναι ἡ τῶν ὑποδηματοποιῶν. Μυριάδες καὶ ἐδῶ ἐκμεταλλευταὶ καὶ θύματα. Μαστόροι καὶ δουλευτάδες. Οἱ πρῶτοι κερδίζουν 30 σελίνια τὴν ἑβδομάδα, χωρὶς νὰ ἐργάζωνται. Οἱ δεύτεροι δέκα, τὰ δὲ παιδιὰ ὀκτώ, μὲ ὥρας ἐργασίας ἀπὸ 17 ἕως 18. Οἱ δὲ μαθητευόμενοι ἀπὸ 18 ἕως 20 ὥρας τὸ ἡμερονύκτιον.

Τόπον διὰ τὴν τρίτην λιτανείαν τῶν ἐργαζομένων κυριολεκτικῶς μὲ τὴν ψυχὴν στὸ στόμα. Ἡ ποκαμισοῦδες. Στρατολογούμεναι συνήθως μεταξὺ τῶν ἐγγάμων γυναικῶν, ἐργαζομένων κατ' οἶκον. Διὰ δώδεκα ὑποκάμισα πληρωμὴ 2 δρ. καὶ 50 λεπτά. Ὁ δὲ ὑπεργολάβος ὁ μὴ ἐργαζόμενος ποὺ δίδει εἰς τὰς ἐπαιτούσας ἐργασίαν γυναῖκας — ὁ ὑπεργολάβος ὁ Ἑβραῖος — κερδίζων πέντε δραχμάς. Κέρδη τῶν δουλευουσῶν γυναικῶν δι' ὅλην τὴν ἑβδομάδα ἀπὸ δρ. 3.60 ἕως

ἓξ δρ. Αἱ ἄγαμοι δὲν συναγωνίζονται εἰς τὴν ἐργασίαν αὐτήν, διότι ἡ πληρωμὴ δὲν ἀρκεῖ διὰ νὰ ζήσουν!

Μία τοιαύτη ἐργασία ποῦ ὁδηγεῖ; Ἂς ἀκούσωμεν ἕνα Ἀστυνόμον, ἀνακριθέντα καὶ αὐτὸν ἀπὸ τὴν Ἐπιτροπήν. « — Εἰς τὸ Ἀστυνομικὸν Πταισματοδικεῖον συνήντησα τρεῖς χήρας αἱ ὁποῖαι εἶχαν ἀποπειραθῆ νὰ αὐτοκτονήσουν. Ἀπὸ τὴν πολλὴν ἐργασίαν καὶ τὴν ἐλεεινὴν τροφὴν ἦσαν ἐρείπια σωματικὰ καὶ πνευματικά». Ὁ αὐτὸς ἀστυνομικὸς ὅλα αὐτὰ τὰ θύματα τοῦ Ἀγγλικοῦ πολιτισμοῦ τὰ ἔκρινεν ὡς ἀνήκοντα εἰς τὴν φιλοπονωτέραν, εἰς τὴν λιτωτέραν καὶ τὴν ἐντιμοτέραν τάξιν τῆς ἀγγλικῆς κοινωνίας! Ἄλλος μάρτυς. Ἐγνώρισα χήραν ἡ ὁποία ἐπι σαράντα τώρα ἔτη ἐργάζεται διὰ τὸν ἴδιον ἐλεεινὸν μισθόν, τὸν ὁποῖον ὅμως τώρα δὲν δύναται πλέον νὰ ἀπολαμβάνῃ, διότι τὰ χέρια της ἐκοκκάλιασαν καὶ δὲν ἔχει τὴν ἰδίαν παραγωγὴν ποὺ εἶχεν ἄλλοτε. Εὑρέθησαν δύο ἐργάτιδες αἱ ὁποῖαι χωρὶς τὸ ἐνοίκιον — ἕνα δωμάτιον αἱ δύω — ἐξώδευον ἑκάστη δι' ἑαυτὴν μιάμιση δραχμὴ τὴν ἑβδομάδα.! Ἦτο δὲ χειμών. Τὰς ἐρωτοῦν. Ἔχετε φωτιὰ στὸ δωμάτιον; — Ὄχι! Ἀνάβαμε τὴν λάμπα καὶ ζεσταινόμαστε. Μία ἄλλη. Ὡς τώρα τὰ κατάφερνα καὶ ζοῦσα. Τώρα πλέον δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ φέρω τὴς δύω ἄκρες σὲ μίαν. Ἄλλη. Κερδίζουμε 12 δραχμὰς τὴν ἑβδομάδα. Ἀλλὰ ἐργαζόμεθα δεκαὲξ ὥρες τὸ ἡμερονύκτιον. Μία κορασὶς εὑρέθη σχεδὸν ἡμίγυμνος, διότι ὁ πατήρ της μείνας χωρὶς ἐργασίαν ἐνεχυρίασε ὅλα τὰ πράγματα τοῦ σπητιοῦ καὶ τὰ ροῦχα της! Καὶ ἐπερίμεναν τὸν δικαστικὸν κλητῆρα νὰ τοὺς κάμῃ ἀκόμη κατάσχεσιν!

Οἱ Μπακαλόγατοι

Καὶ ἡ τελευταία Λιτανεία: Ἡ τῶν ἐμποροϋπαλλήλων καὶ ἡ τῶν μπακαλόγατων. Τῶν Σὸπ Ἀσσίσταντ. Ἀποτελουμένην καὶ αὐτὴν ἀπὸ ἑκατοντάδας χιλιάδων. Δι' αὐτοὺς οἱ ἐπινοητικώτατοι διὰ τὴν ἐκμετάλλευσιν Ἄγγλοι Φαρισαῖοι ἐπενόησαν τὸ σύστημα τῶν ἐσωτερικῶν. Τοὺς ταΐζουν δηλαδὴ καὶ τοὺς στεγάζουν οἱ ἴδιοι. Τί στέγη καὶ τί τάϊσμα! Πέντε πέντε κοιμοῦνται σὲ μικροδωμάτια, εἰς σοφίτες ὡς ἐπὶ τὸ πολύ. Τροφὴ ἀηδὴς καὶ ἀνεπαρκής. Πρόστιμα δὲ ἐπὶ προστίμων. Ἐφωράθη καπνίζων εἰς τὸ κρεββάτι του; Πρόστιμον! Ἐφωράθη διαβάζων εἰς τὸ κρεββάτι του; Πρόστιμον! Ἄναψε κερί; Πρόστιμον! Ἐδείπνησε κανένα βράδυ ἔξω; Πρόστιμον! Ἐπανῆλθε ἀργότερα τῆς κανονισμένης ὥρας; Πρόστιμον! Τὰ συσσίτια καὶ τὰ ὑπνωτήρια χωριστὰ διὰ τοὺς ἀρσενικούς, χωριστὰ διὰ τοὺς θηλυκοὺς ὑπαλλήλους. Λόγοι φιλανθρωπίας καὶ λόγοι ἠθικῆς ὑπηγόρευον τὴν σύστα-

σίν των. Ἡ φιλανθρωπία ἀπεκαλύφθη καταστροφὴ τῆς φυσικῆς καὶ ἡ Ἐπιστασία καταστροφὴ τῆς ἠθικῆς ὑγείας.

Καὶ ἡ τελευταία τῶν λιτανειῶν. Ἡ τῶν ἐντελῶς ἀέργων. Οἱ Τράμπ Ὄχι διότι δὲν εὑρίσκουν ἐργασίαν. Ἀλλὰ διότι δὲν θέλουν νὰ εὕρουν. Ἡ Λιτανεία τῶν ἀλητῶν, τῶν ἐπαιτῶν, τῶν κλεπτῶν, τῶν λωποδυτῶν, τῶν Τράμπ! Μυριάδες μυριάδων ἀπ' αὐτούς. Ἄλλων ἐργαζομένων — παρντόν, δρώντων ἠθέλαμεν νὰ εἴπωμεν — ἐντὸς τῶν πόλεων, ἄλλων εἰς τοὺς ἀγροὺς καὶ εἰς τὰς ἐξοχάς. Ὅλοι ἐπαναστάται κατὰ τῶν νόμων. Τῶν πολιτικῶν, τῶν ἀστυκῶν, τῶν ἠθικῶν, τῶν κοινωνικῶν, τῶν γραμμένων, τῶν ἀγράφων. Αὐτοὶ εἶναι τὰ ἐλεύθερα πουλιά. Οἱ περιπλανώμενοι. Χωρὶς στέγην, χωρὶς ἐπάγγελμα, χωρὶς κυρίους. Αὐτοὶ κι' αὐτοί. Σήμερα ἐδῶ. Αὔριον ἐκεῖ. Ἐπαιτοῦντες ἢ κλέπτοντες. Συνδυασμός. Ἐπιχείρησις. Καὶ ζῶντες ἀξιοπρεπέστερα ἀπὸ τοὺς ἐντίμους, τοὺς ἠθικούς, τοὺς φιλοπόνους καὶ τοὺς λιτοὺς ἀγωνιστὰς τῆς ὑπάρξεως. Τοὺς ματόνοντας εἰς τὴν ἐργασίαν τὰ δάκτυλά των, τὰ πόδια των καὶ τὰς ψυχάς των.

Οἱ Τράμπ αὐτοὶ ἐκηρύχθησαν ἀπὸ τὴν σύγχρονον ἀγγλικὴν Κοινωνιολογίαν καὶ ἀπὸ μερικοὺς μυθιστοριογράφους, ποὺ ἔζησαν τὴν ζωήν των, οἱ εὐτυχέστεροι τῶν περὶ τὴν ἀγγλικὴν ὕπαρξιν τοῦ βίου ἀγωνιστῶν.

ΜΓ'.

ΟΙ ΕΡΓΑΤΑΙ ΤΗΣ ΓΗΣ

Ὁ ἱδρυτὴς τῆς Πολιτικῆς Οἰκονομίας Ἄδαμ Σμίθ, Ἄγγλος, εἶχε προφητεύσει ὅτι θὰ ἔλθῃ ἡμέρα ποὺ τὸ ἡμερομίσθιον θὰ ἐλαττωθῇ τόσον πολύ, ὥστε ἀφ' ἑνὸς μὲν θὰ ὑπάρχουν σωροὶ χρυσίου, καὶ ἀφ' ἑτέρου σωροὶ πτωμάτων. Ἡ προφητεία τοῦ Ἄδαμ Σμίθ Ἡ προφητεία του δὲν ἐξεπληρώθη κατὰ γράμμα, διότι τὸ ἡμερομίσθιον ἀντὶ νὰ κατέρχεται, ἀνέρχεται χάρις εἰς τὰς ὀργανωμένας Ἐργατικὰς Ἑνώσεις. Ἀλλ' ἐνῷ τὸ ἡμερομίσθιον ἀνέρχεται ἐντὸς ὡρισμένων κλάδων ὡρισμένων ἐργασιῶν, οἱ δύω σωροὶ τοὺς ὁποίους προεῖδε τὸ πρακτικόν του πνεῦμα ὀγκοῦνται καὶ ὀγκοῦνται, ὁ σωρὸς τῶν ἑκατομμυ-

ρίων ἀφ' ἑνός, ὁ σωρὸς τῶν νεκρῶν ἢ τῶν νεκροζώντων ἀφ' ἑτέρου. Ἐὰν εἰς τὴν βιομηχανίαν καὶ τὸ ἐμπόριον ἡ προφητικὴ εἰκὼν τοῦ Ἄδαμ Σμὶθ δὲν εἶναι τόσον ἀνάγλυφος οὔτε ὁλόφωτος, ἀλλὰ εἰς τὴν Γεωργίαν ἡ εἰκὼν καταυγάζεται ἀπὸ ἀφθονίαν φωτὸς καὶ ὑπαίθρου. Ὅπως δὲ διὰ μερικὰ ἄτομα ἡ διατάραξις ἑνὸς καὶ μόνου οἰκονομικοῦ λάθους προσαρτᾷ εἰς αὐτὰ δι' ὅλου τοῦ σταδίου καὶ δι' ὅλου τοῦ βίου των τὴν σφαῖραν τοῦ καταδίκου τῆς ἀποτυχίας, οὕτω καὶ διὰ τὴν ἱστορίαν μερικῶν ἐθνῶν ἕνα καὶ μόνον γεγονὸς ἐνίοτε ἀρκεῖ διὰ νὰ τὰ καταστήσῃ ἀνεπίδεκτα μιᾶς δυνατῆς ὑγείας ἥτις νὰ τὰ ὁδηγῇ εἰς τὴν πρόοδον. Τὸ γεγονὸς αὐτὸ διὰ τὴν Ἀγγλικὴν Ἱστορίαν εἶναι τὸ καπάρωμα τῆς γῆς διὰ τοὺς ὀλίγους, καὶ τὸ ξερρίζωμα τῶν πολλῶν ἀπὸ τὴν κατοχήν της καὶ τὴν κάρπωσίν της.

Καὶ νῦν ἐπικατάρατος ἐπὶ τῆς γῆς

Τὸ ἔγκλημα τῆς κλοπῆς τῆς ἀγγλικῆς γῆς ἀπὸ τὰ χέρια τῶν καλλιεργητῶν της ὑπῆρξε διὰ τὸν ἀγγλικὸν λαὸν τὸ ἔγκλημα τοῦ Κάϊν. Ἡ κλοπὴ αὐτὴ ἐφόνευσε τὸν Ἄβελ—τὸν Ἀγγλικὸν Λαόν. Ἀλλ' ἐπὶ τὸν Κάϊν—τὴν ἐπίσημον, τὴν Κρατικὴν Ἀγγλίαν—βαρύνει πάντοτε ἡ κατάρα τοῦ Θεοῦ. «Καὶ νῦν ἐπικατάρατος ἀπὸ τῆς γῆς. Στένων καὶ τρέμων ἔσω ἐπὶ τῆς γῆς». Τὸ δὲ μοιραῖον! Τὸ ἔγκλημα αὐτὸ διεπράχθη ὑπὸ τῆς Γαλλίας ἐναντίον τῆς Ἀγγλίας. Διότι ὁ Γουλιέλμος ὁ Κατακτητὴς κατὰ τὸν ἑνδέκατον αἰῶνα ἐθεώρησεν ὅλην τὴν ἀγγλικὴν γῆν ἰδικήν του καὶ τὴν διένειμε εἰς τὰ παλληκάρια του, τὰ ὁποῖα ἐμάζεψε ἀπὸ Ἀνατολῶν καὶ Δυσμῶν, ἀπὸ Βορρᾶ καὶ Μεσημβρίας τῆς Γαλλίας, πάντα ἔχοντα ὑψηλὸν ἀνάστημα, πάντα δυνάμενον καὶ θέλοντα νὰ τὸν ὑπηρετήσῃ διὰ τοῦ ξίφους, τῆς λόγχης, τοῦ τόξου. Εἰς ὅλους αὐτοὺς ὑπεσχέθη τὴν λαφυραγώγησιν τῆς Ἀγγλίας. Καὶ ἡ ὑπόσχεσίς του ἐτηρήθη. Οἱ νόμιμοι κάτοχοι ἐξεβλήθησαν ἀπὸ τὰς γαίας καὶ τὰ κτήματα αὐτῶν. Οἱ κατακτηταὶ καὶ οἱ σφετερισταὶ ἐπεβλήθησαν. Καὶ ἦσαν μὲν κυρίως οἱ Νορμανδοὶ Σκανδιναυοί. Ἀλλ' ὁ Γουλιέλμος δὲν ἀπέβλεψεν εἰς ὁμοφύλους, οἱ ὁποῖοι ἦσαν ὀλίγοι. Ἐπέδραμε κατὰ τῆς Ἀγγλίας μὲ στίφη Γάλλων ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη τῆς Γαλλίας. Ἡ Γαλλία κατέκτησε τὴν Ἀγγλίαν. Καὶ ἡ Ἀγγλία ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἔπαυσε νὰ εἶναι ἡ Ἀγγλία τῶν πρώτων κατακτητῶν της, τῶν Γερμανῶν. Τουτέστι τῶν ἐλευθέρων ἀνθρώπων. Τῶν συνδυαζόντων τὴν ἐλευθερίαν μετὰ τῆς κατοχῆς τῆς γῆς. Τῶν μὴ ἀναγνωριζόντων κυρίους. Ἀλλὰ μόνον ὁδηγούς, διευθυντάς, ἡγέτας, ἀρίστους. Τῶν ἀναμεταξύ των ἴσων. Τῶν ἀπὸ κοινοῦ περὶ τῶν κοινῶν βου-

λευομένων. Παύσασα δὲ ἀπὸ τοῦ νὰ εἶναι γερμανικὴ ἡ Ἀγγλία ἐχωρίσθη ἀπὸ τὰς ἀληθινάς της δόξας καὶ τὰς ἀληθινάς της δάφνας. Ἔγινε ἡ Ἀγγλία μία δευτέρα Γαλλία, πολὺ μὲν εἰς πολλὰ διαφορετική, καὶ πολὺ εἰς πολλὰ ὁμοία. Φεουδαλισμὸς ἐκεῖ. Φεουδαλισμὸς ἐδῶ. Εὐγενεῖς ἐκεῖ. Εὐγενεῖς ἐδῶ. Ὁ Βασιλεὺς ἐκεῖ κύριος τοῦ ἐδάφους. Ὁ Βασιλεὺς ἐδῶ κύριος τοῦ ἐδάφους. Ὅρκοι πίστεως ἐκεῖ. Ὅρκοι πίστεως ἐδῶ. Ὁ Θεός, ὁ Βασιλεὺς καὶ οἱ Εὐγενεῖς ἐκεῖ. Ὁ Θεός, ὁ Βασιλεὺς καὶ οἱ Εὐγενεῖς ἐδῶ. Ὁ λαὸς δὲν ἠδύνατο νὰ ἴδῃ ἐκεῖ τὸ πρόσωπον τοῦ Θεοῦ. Διότι τὴν σχέσιν των τὴν ἐμονοπώλησεν τὸ Στέμμα τοῦ Ἄνακτος καὶ τῶν Εὐγενῶν τὸ ξῖφος. Ὁ ἀγγλικὸς ἐπίσης λαός, παύσας νὰ εἶναι Γερμανός, γενόμενος Γάλλος, δὲν εἶδεν οὔτε τὸ πρόσωπον τοῦ Θεοῦ ἀπ' εὐθείας. Τοῦ τὸ ἔκρυβεν ἡ πορφύρα τοῦ Βασιλέως, ὁ Μανδύας τοῦ Εὐγενοῦς, ἡ Μίτρα τοῦ Ἀρχιεπισκόπου.

Καὶ ἔγινε ἡ Ἀγγλία μία δευτέρα Γαλλία

Ἐὰν οἱ Βασιλεῖς τῆς Ἀγγλίας συνέβαινε νὰ εἶναι ἀρκετὰ σοφοὶ ἢ ἀρκετὰ Μακιαβέληδες, νὰ ὁδηγοῦνται ὄχι ἀπὸ τὰ ἔνστικτα καὶ τοὺς βρυχηθμοὺς τοῦ κτήνους, ἀλλ' ἀπὸ τὴν λογικὴν καὶ τὸν ψίθυρον καὶ τὴν μαλακὴν συμβουλὴν τοῦ ἀνθρώπου, καὶ ἐδέχοντο νὰ διανεμηθοῦν κατ' ἀναλογίαν μετὰ τῶν βαρόνων καὶ τῶν κατακτητῶν ὀργάνων των ὅλα τὰ ἀγαθὰ τοῦ κόσμου, ἐὰν μ' ἄλλας λέξεις ἱκανοποιοῦσαν τοὺς βαρόνους καὶ δὲν ἀπέβλεπον περιοδικῶς νὰ ληστεύουν καὶ αὐτούς, ὡς ἐλήστευσαν τοὺς προκατόχους των κατόχους τῆς δημευθείσης γῆς καὶ τὸν πρὶν ἐλεύθερον λαὸν τῆς Ἀγγλίας καὶ δὲν ἤρχιζε ἑπομένως ἡ πάλη Βασιλέων καὶ Βαρόνων, ἡ Ἀγγλικὴ Ἱστορία θὰ ἠκολούθει τοιοῦτον ρεῦμα ὥστε ἀντὶ ἑνὸς μεγάλου ἀγγλικοῦ λαοῦ, ὅστις ἐδημιούργησε μίαν τόσῳ δυνατὴν Ἱστορίαν, θὰ εἴχομεν ἴσως ἀντὶ μεγάλης Βρεττανίας, μικρὰς τῆς Εὐρώπης Ἰνδίας. Τὰ ψίχουλα τὰ ὁποῖα ἐκέρδισεν ἡ ἀγγλικὴ ἐλευθερία καὶ διετηρήθη ὅπως δήποτε ἀπὸ τὸν ἐνδέκατον αἰῶνα ἕως τῆς σήμερον ὁ Ἀγγλικὸς λαός, ὀφείλονται εἰς ταύτην τὴν μεταξὺ βαρόνων καὶ Βασιλέων πάλην, κατὰ τὴν ὁποίαν πότε μὲν οἱ Βασιλεῖς ἐνεστερνίζοντο τὸν λαὸν καὶ κτυποῦσαν τοὺς Βαρόνους, πότε οἱ Βαρόνοι συμμαχοῦσαν μὲ τὸν λαὸν καὶ κτυποῦσαν τοὺς Βασιλεῖς.

Ἡ ἀγροτικὴ ἐπανάστασις

Καὶ οἱ μὲν κατακτήσαντες τὴν Ἀγγλίαν Γάλλοι, ὑποδουλωθέντες εἰς τὸ ἴδιον σύστημα τῆς φεουδαλικῆς τυραννίας, μόλις ἐπανεστάτησαν κατὰ τὸν δέκατον ὄγδοον αἰῶνα. Οἱ Ἄγγλοι ὅμως ἔκαμαν τὴν ἰδικήν τους ἐπανάστασιν, ὄχι τὴν

πολιτικήν, ἀλλὰ τὴν ἀγροτικήν, κατὰ τὸν δέκατον τέταρτον. Εἶχε προηγηθῇ αὐτῆς ἡ ὑπὸ τὸν Οὐΐκλιφ θρησκευτικὴ τοιαύτη. Ὁ Οὐΐκλιφ κατεδίωξε ὄχι μόνον τοὺς Ἀρχιεπισκόπους καὶ τὸν Πάπαν, ἀλλὰ καὶ τὰς εἰκόνας καὶ τοὺς ἁγίους καὶ τὸ δόγμα της μετουσιώσεως. Ὅλα αὐτὰ δὲν τὰ ἐδίδασκε ὡς οἱ περὶ αὐτὸν Θεολόγοι εἰς τὴν Λατινικήν, ἀλλ' εἰς τὴν Ἐγγλέζικην δημοτικὴν γλῶσσαν. Μαζὺ μὲ τὸν βορρᾶν αὐτὸν τῆς θρησκευτικῆς ἐλευθερίας ποὺ εἶχε πνεύσει, γεμίζων ἀλλόκοτα τὰ στήθη τῶν μέχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης πιστευόντων εἰς ὅλας τὰς πλάνας τοῦ Παπισμοῦ, εἶχε πνεύσει καὶ ἐλαφρός τις ζέφυρος χαλαρώσεως τῶν δεσμῶν τῶν δούλων ἀγροτῶν. Εἶχε καταργηθῇ ἡ δουλοπαροικία. Ἐγεννήθη δὲ ὁ ἐλεύθερος ἐργάτης τῆς γῆς. Ἂν ἤθελε, ἔμενε εἰς τοῦ λόρδου τὸ κτῆμα, ἂν ἤθελε ἔφευγε. Καὶ εἰργάζετο ἀλλοῦ. Ἢ ἐγίνετο δημότης πόλεως καὶ μετεβάλλετο εἰς τεχνίτην. Τότε εἶχεν ἐκραγῇ ἡ πανώλης, ἥτις ἐθέρισε περίπου ἕνα ἑκατομμύριον ψυχῶν. Οἱ ἐργάται τῆς γῆς εἶχαν ἐλαττωθῇ. Οἱ ὑπολειφθέντες ζητοῦσαν ὑπέρογκον ἡμερομίσθιον. Τὰ προϊόντα τῆς γῆς ἐσάπιζαν εἰς τοὺς ἀγροὺς ἀθέριστα. Ποὺ κατέφυγεν ἡ ἀριστοκρατία; Εἰς τὸ νὰ μεταβάλῃ πάλιν τοὺς ἐλευθέρους γεωργοὺς εἰς δουλοπαροίκους. Ἔφευγαν; Ἐκηρύσσοντο φυγάδες. Καὶ διὰ νὰ διακρίνωνται καὶ νὰ συλλαμβάνωνται εὐκόλως, ἐστιγματίζοντο εἰς τὸ μέτωπον διὰ καίοντος σιδήρου. Καὶ τί ἄλλο; Ὑπεχρεώθησαν διὰ νόμου νὰ ἐργάζωνται μὲ τὸν αὐτὸν μισθὸν μὲ τὸν ὁποῖον εἰργάζοντο πρὸ διετίας. Ἀλλ' ἡ τιμὴ τῶν σιτηρῶν εἶχε τόσον αὐξήσει, ὥστε τὸ πρὸ διετίας ἡμερομίσθιον δὲν ἔφθανεν εἰς τὸν γεωργὸν νὰ φάγῃ τόσον ὥστε νὰ ἔχῃ δυνάμεις νὰ ἐργασθῇ τὴν ἐπαύριον. Ὑπὸ τοιαύτας συνθήκας ἕνας ἱερεύς, ὁ Δζὼν Μπώλλ, τὸν ὁποῖον οἱ κτηματίαι εἶχαν ὀνομάσει «Τρελλόπαπαν» καὶ ἕνας χωρικός, ὁ Οὐὼτ Τάϋλερ, ἐτέθησαν ἐπὶ κεφαλῆς τῆς πρώτης καὶ τελευταίας εἰς τὴν Ἀγγλικὴν Ἱστορίαν Ἐπαναστάσεως τῶν χωρικῶν. «Καλοί μου ἄνθρωποι, ἐκήρυττεν ὁ Τρελλόπαπας, τὰ πράγματα εἰς τὴν Ἀγγλίαν μας δὲν θὰ πηγαίνουν καλά, ἐφ' ὅσον θὰ ὑπάρχουν λόρδοι ἀφ' ἑνὸς καὶ βιλᾶνοι (χωρικοὶ μὴ ἰδιοκτῆται) ἀφ' ἑτέρου. Ἐν τίνι δικαιώματι αὐτοὶ ποὺ λέγονται λόρδοι εἶναι καλλίτεροι ἀπὸ μᾶς; Ἐν τίνι δικαιώματι μᾶς ἔχουσι δουλοπαροίκους; Ἀφοῦ ὅλοι καταγόμεθα ἀπὸ τὸν Ἀδὰμ καὶ τὴν Εὔαν, πῶς δύνανται αὐτοὶ νὰ λέγουν καὶ νὰ ἀποδεικνύουν ὅτι εἶναι καλλίτεροι ἀπὸ μᾶς; Διότι ἐνδύονται στὰ βελοῦδα καὶ ζεσταίνονται μέσα στὰ γουναρικά, ἐνῷ ἡμεῖς ἐνδυόμεθα μὲ ράκη; Διότι αὐτοὶ

ἔχουν κρασιὰ καὶ μπαχαρικὰ καὶ ἄσπρο ψωμί, ἡμεῖς δὲ βρώμη καὶ ἄχυρα καὶ νερό; Διότι αὐτοὶ δὲν ἐργάζονται καὶ κατοικοῦν εἰς μέγαρα, ἐνῷ ἡμεῖς κοπιάζομεν καὶ δουλεύομεν ὑπὸ βροχάς, ὑπὸ ἀνέμους, εἰς τοὺς ἀγρούς; Καὶ ὅμως ἀπὸ ἡμᾶς καὶ ἕνεκα ἡμῶν καὶ ἀπὸ τοὺς κόπους ἡμῶν ἔχουν αὐτοὶ τὰ κτήματά των».

Ὑπὸ τὸν ἄνεμον τοιαύτης κοινωνιστικῆς διανοητικότητος ἐφούσκωσαν τὰ πανιὰ τῆς Ἀγροτικῆς Ἐπαναστάσεως. Ὁ ἀρχηγός της Οὐὼτ Τάϋλερ ἄναψε τὸν δαυλόν της εἰς τὰ τέσσαρα σημεῖα τῆς Ἀγγλίας. Τὰ μέγαρα τῶν λόρδων ἔγιναν στάχτη. Ἀρχιεπίσκοποι ἀπεκεφαλίσθησαν. Οἱ πλεῖστοι τῶν δικηγόρων, κατὰ τῶν ὁποίων ἐμαίνετο ὁ λαός, διότι ἀπὸ αὐτοὺς διωρίζοντο οἱ ἐπιστάται τῶν κτημάτων, ἐφονεύθησαν. Τὸ Λονδῖνον ἐκυριεύθη. Τὰ δικαστήρια ἐκάησαν. Ὁ Βασιλεὺς ἐκινδύνευε νὰ φονευθῇ. Ἐὰν δὲν εἶχε τὴν πονηρίαν καὶ τὴν ἐκ γενετῆς πανουργίαν, ἂν καὶ δεκαπενταετής, νὰ τοὺς γελάσῃ, νὰ τοὺς ὑποσχεθῇ ὅλας τὰς ἐλευθερίας καὶ ἀφοῦ τοὺς διέλυσε νὰ ἐπιτεθῇ κατ' αὐτῶν μὲ στρατὸν 40 χιλ. ἀνδρῶν καὶ νὰ τοὺς εἴπῃ κατὰ πρόσωπον: «Βιλᾶνοι εἴσαστε εἰς τὸ παρελθόν, Βιλᾶνοι θὰ μείνετε». Ἡ ἐπανάστασις ἐπνίγη εἰς τὸ αἷμα της. 7000 χωρικοὶ ἐσφάγησαν. Καὶ τῆς δουλοπαροικίας ἡ ἰσχὺς ἐπανῆλθεν.

Ἡ αἱμορραγία τῆς Ἀγγλίας

Τί συνέβη; Ἡ Ἀγγλία ἄνοιγε τὰς φλέβας της καὶ ἔρρεε τὸ πολυτιμώτερό της αἷμα. Τόπος χωρὶς γεωργικὴν τάξιν εὐχαριστημένην εἶναι τόπος εἰς τοὺς πνεύμονας τοῦ ὁποίου διανοίγονται σπήλαια φυματιώσεως. Ἴσως τὰ ἐγκλήματα τοῦ Ριχάρδου Γ΄. τοῦ Βασιλέως-Ἀπατεῶνος τὰ πληρόνει τώρα ἡ Ἀγγλία, ἡ ὁποία ἀφοῦ ἔγινε δέσποινα τῶν Ὠκεανῶν, ἄρχισε ἤδη νὰ τρέμῃ καὶ νὰ πυρέσσῃ πρὸ τῶν ὑποβρυχίων διαβόλων τοῦ Φὸν Τίρπιτς. Ἀπὸ τότε δύναταί τις νὰ πῇ ὅτι ἡ ἀγγλικὴ γεωργία εἶχε καταδικασθῇ εἰς θάνατον. Καὶ ὅταν ἐπῆλθε ἡ βιομηχανικὴ ἀκμή της, τότε ἐγέμισαν αἱ βιομηχανικαὶ πόλεις της μέχρι συμφορήσεως καὶ ἄδειασαν ταυτοχρόνως οἱ ἀγροί της μέχρις ἐρημώσεως. Ὅσοι δὲ ὑπελείφθησαν ἐργάται τῆς Γῆς, αὐτοὶ ἀναγκάζονται νὰ ζοῦν μὲ 16 σελίνια τὴν ἑβδομάδα. Ἐὰν δὲ κατὰ τὸν Βοὺθ 30 τοῖς $^0/_0$ ἐκ τοῦ ὅλου πληθυσμοῦ τοῦ Λονδίνου ζοῦν πεινῶντες, τὴν αὐτὴν ὑφίστανται τύχην, κατὰ τὸν Χόψων, 34 ἐπὶ τοῖς $^0/_0$ ἐκ τοῦ ὅλου ἀριθμοῦ τῶν Ἐργατῶν τῆς Γῆς. «Ἡ ἀμοιβή των», λέγει, εἶναι, «ὑπὸ τὸ ἀναγκαῖον διὰ τὴν φυσικήν των ἐνέργειαν εἰσόδημα». Κατὰ τὸν ἴδιον Χόψων «τὸ τέλος τῶν Ἄγγλων χωρικῶν εἰς τὰς περισσοτέρας ἀγροτικὰς

περιφερείας τῆς Ἀγγλίας εἶναι τὸ Πρωχοκομεῖον». Εἰς τὴν Ἰρλανδίαν ἡ οἰκογένεια τοῦ χωρικοῦ ἀρκεῖται εἰς εἰσόδημα δέκα φράγκων τὴν ἑβδομάδα. Οὕτω ὁ γεωργικὸς πληθυσμὸς τῆς Ἀγγλίας δὲν ἐδεκατίσθη μόνον. Ἀλλ' ἔμεινε ὀλιγώτερος τοῦ μισοῦ εἰς χρονικὸν διάστημα ὄχι μεγαλείτερον τῆς πεντηκονταετίας. Ἀπὸ τὸ 1851 μέχρι τοῦ 1901. Διατὶ νὰ μείνουν εἰς τοὺς ἀγροὺς ἀκόμη Ἄγγλοι ὅταν ἀπὸ τὰ 18 σελίνια ποὺ κερδίζουν οἱ πτωχότεροί τους καθ' ἑβδομάδα, τὰ δεκατριάμισι δαπανῶνται διὰ νὰ ζοῦν φυσιολογικῶς, τὸ ἑνάμισι εἰς ἐνοίκιον καὶ τοὺς μένουν 3 φράγκα διὰ νὰ ζήσουν ὡς ἄνθρωποι; Καὶ ἐνῷ ἡ τάξις τῶν Ἐργατῶν τῆς Γῆς ἐλαττοῦται ὑπὸ τὸ ἥμισυ, ἡ τάξις τῶν μεσαζόντων — τῶν παρασίτων — αὐξάνει παθολογικῶς. Τὸ 1861 εἰς πληθυσμὸν 9 ἑκατομμυρίων ἐπαγγελματιῶν οἱ ἐμπορευόμενοι ἐσυμποσοῦντο εἰς 623 χιλιάδας. Τὸ 1901 εἰς πληθυσμὸν 14 ἑκατομμυρίων ἐπαγγελματιῶν ἀνῆλθον εἰς 1,858,000. Σὲ 40 χρόνια μέσα, παρατηρεῖ ὁ Χόψων, ἐνῷ οἱ ἐν γένει ἐργαζόμενοι ηὔξησαν κατὰ τὸ ἥμισυ, οἱ ἐμπορευόμεροι ηὔξησαν κατὰ τὸ τριπλάσιον. Καὶ ἐνῷ αὐξάνει ἡ τάξις τῶν ἐμπορευομένων, ἐλαττοῦνται ἐν τούτοις τὰ ἐμπορικά, ἤτοι συγκεντρόνονται εἰς ὀλίγα χέρια. Καὶ σχηματίζονται καὶ ἐδῶ οἱ Ναβουχοδονόσορες ἀφ' ἑνός, οἱ δοῦλοι ἀφ' ἑτέρου.

Ποὺ δὲ κατήντησεν ἡ Ἀγγλία γεωργικῶς; Νὰ ζηλεύῃ πλέον ὄχι τὴν Δανίαν ἢ τὴν Γερμανίαν ἢ τὴν Ὁλλανδίαν. Ἀλλὰ αὐτὴν τὴν Σερβίαν, αὐτὴν τὴν Βουλγαρίαν καὶ αὐτὴν τὴν Τουρκίαν, τὴν ὁποίαν οἱ ἀγύρται πολιτικοί της, οἱ ὁποῖοι πρὸ τετραετίας ἀνελάμβανον νὰ τῆς ὀργανώσουν τὸν στόλον, τὴν κηρύττουν τώρα ὡς ἐχθρὰν τοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῆς ἀνθρωπότητος. Ἡ Ἀγγλία ἀφίσασα τὰ ἑκατομμύρια τῶν γεωργῶν της χωρὶς γῆν, χωρὶς σπῆτι καὶ χωρὶς ἐλπίδα, ἄνοιξε τὰς ἰδίας της ἀρτηρίας, λέγει ὁ Μάρσων, ἀπὸ τὰς ὁποίας χύνεται τὸ πλέον κόκκινο αἷμά της. Καὶ τώρα ἡ γεωργία δὲν εἶναι πλέον διὰ τὸν Ἄγγλον ἐθνικὴ ζωή, ἀλλὰ ἐθνικὸν σπόρτ. Οἱ παλαιοὶ λόρδοι τὴν διατηροῦν διὰ νὰ ζοῦν καὶ νὰ ἐπιδεικνύωνται. Οἱ νέοι πλουτοκράται ποὺ ἀγοράζουν μεγάλα κτήματα, τὰ ἀγοράζουν ὡς εἶδος διασκεδάσεως καὶ πόζας. Ὅ,τι δὲ νομοθετικῶς ὡς τώρα ἔγινεν ἀπὸ τὴν ἑκάστοτε ὀλιγαρχικὴν πλειοψηφίαν τῆς Βουλῆς τῶν Κοινοτήτων, ἦτο καπνὸς καὶ κοροϊδία!

Ἕνας ἀπὸ τοὺς μεγαλοφυεστέρους, πρωτοτυπωτέρους Ἄγγλους μυθιστοριογράφους, ἀπὸ τὴν τάξιν ἐκείνων τῶν ὁποίων τὸ μεγαλεῖον εἶνα: διπλοῦν—γράφουν μυθιστορήματα

καὶ κοινωνιολογοῦν συγχρόνως — ὁ Δζὼν Γκαλσγουὼρθ εἰς ἕνα ἀπὸ τὰ μυθιστορήματά του τοῦ ὁποίου οἱ πρωταγωνισταὶ εἶναι ἀγρόται, ἀναγκάζει ἕναν ἀπ' αὐτούς, ὅταν ἕνας λόρδος μεγαλοκτηματίας τοῦ ὁμιλεῖ περὶ ἠθικῆς τῶν ἐργατῶν τῆς γῆς, νὰ ἀναφωνήσῃ: — Πρῶτα νὰ βάλουμε φωτιά, μιλόρδε, καὶ ἔπειτα νὰ φροντίσουμε γιὰ ἠθική.

Πρῶτα νὰ βάλουμε φωτιά, μιλόρδε

Ὅλος ὁ ἀγγλικὸς πολιτισμὸς περιῆλθε σήμερα εἰς τὴν ἀνάγκην τοῦ συνθήματος αὐτοῦ.

ΜΔ.

ΑΙ ΔΥΝΑΜΕΙΣ ΤΟΥ ΣΚΟΤΟΥΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΤΥΡΑΝΝΙΑΣ

Εἰς τὸν Ἐπίλογον τῶν περὶ ἀγγλικοῦ πολιτισμοῦ παρατηρήσεών μας. Αἱ ὁποῖαι φυσικὰ ὁμολογοῦμεν ὅτι δὲν εἶναι μέχρις ἐξαντλήσεως πλήρεις, ἀλλ' οὐδὲ μέσα ἕνεκα τοῦ ἀποκλεισμοῦ διεθέτομεν, ἀλλ' οὔτε δυνάμεις, οὔτε χρόνον ἐπαρκῆ διὰ μίαν τοιαύτην τελειότητα. Ἀφοῦ δὲν ἐθίξαμεν ἀναλυτικῶς οὔτε τὴν θρησκείαν τῶν Ἄγγλων, οὔτε τὰ Πανεπιστήμιά των, οὔτε τὴν πολυδαίδαλον δικαιοσύνην των, οὔτε τὸ ἐμπόριόν των, οὔτε τὴν ἐπιστήμην των, οὔτε τὴν φιλοσοφίαν των. Περιωρίσθημεν ἁπλῶς εἰς τὰ ἀποτελέσματα τὰ ὁποῖα εἶχεν ἐπὶ τῆς Ἀγγλίας, τῶν Ἄγγλων καὶ τοῦ πολιτισμοῦ των τὸ Σύστημα τῆς Ὀλιγαρχίας, εἴτε τῆς Μοναρχικῆς συμμίκτου μετὰ τῆς Ἀριστοκρατικῆς, εἴτε τῆς Ἀριστοκρατικῆς ἀναμίκτου μετὰ τῆς Ὀλιγαρχικῆς, εἴτε τῆς Δημοκρατικῆς μετὰ Μοναρχικῆς καὶ Ὀλιγαρχικῆς.

Ἡ ἀτέλεια τοῦ ἔργου μας

Αὐτὰ ὅμως τὰ ἀποτελέσματα δὲν τὰ ἐξετάσαμεν ἀφῃρημένως ὡς προϊὸν θεσμῶν μοναρχικῶν, ὀλιγαρχικῶν ἢ δημοκρατικῶν. Ἀλλ' ἐν σχέσει μετὰ τοῦ Ἀγγλικοῦ Ἔθνους. Διότι ἡμεῖς νομίζομεν ὅτι τὸ κυριαρχοῦν εἰς μίαν ἱστορίαν δὲν εἶναι ὁ θεσμὸς ἢ τὸ κλῖμα ἢ αἱ περιστάσεις. Ἀλλὰ κυρίως ὁ Ἄνθρωπος. Καὶ ὅτι ὁ αὐτὸς θεσμός, ὁ τῆς Ἀριστοκρατίας ἐπὶ παραδείγματι, ἀλλέως ἐπιδρᾷ ἐπὶ τῶν Βενετῶν καὶ ἀλλέως ἐπὶ

Κυρίως ὁ ἄνθρωπος

τῶν Ἄγγλων. Ὡς ἐπίσης ἀλλέως ἐπὶ τῶν Βενετῶν καὶ τῶν Ἄγγλων τοῦ δεκάτου πέμπτου ἢ δεκάτου ἕκτου αἰῶνος καὶ ἀλλέως ἐπὶ τῶν Βενετῶν καὶ τῶν Ἄγγλων τοῦ δεκάτου ἐννάτου ἢ τοῦ εἰκοστοῦ. Ἐπὶ τῇ βάσει δὲ τῆς αὐτῆς θεμελιώδους ἀρχῆς ἀπεκαλύψαμεν τὸ Ἀγγλικὸν Ἔθνος ἀνίσχυρον νὰ ματαιώσῃ κατὰ τοὺς δεκαπέντε αἰῶνας τῆς ἱστορίας του τὰς δυνάμεις τῆς διαφθορᾶς καὶ τῆς ἀντιδράσεως ἐναντίον τῆς προόδου του, δυνάμεις αἱ ὁποῖαι ἐπέδραμον καὶ ἐπέδρασαν ἐπ' αὐτοῦ καὶ κατ' αὐτοῦ καὶ τὰς ὁποίας αὐτὸ ἠνέχθη καὶ ἀνέχεται ἀκόμη. Τὴν μακρὰν ἱστορικὴν λοξοδρομίαν τῶν Δυνάμεων αὐτῶν τοῦ Σκότους καὶ τῆς Τυραννίας τοῦ Ἀγγλικοῦ λαοῦ ἐζητήσαμεν νὰ παρακολουθήσωμεν ἀπὸ ἀτραποῦ εἰς ἀτραπὸν καὶ ἀπὸ μονοπάτι εἰς μονοπάτι, διὰ νὰ ἀπαντήσωμεν τὴν Θείαν Δικαιοσύνην ἢ τὴν ἐθνικὴν Νέμεσιν ἡ ὁποία φυσικὰ τὰς παρακολουθεῖ — διότι καμμία Δύναμις τοῦ Σκότους ἢ τῆς Τυραννίας δὲν μένει ἀτιμώρητος εἰς τὸν Κόσμον. Καὶ νομίζομεν ὅτι τὴν Νέμεσιν τὴν ηὕραμεν εἰς τὸν παρόντα Πόλεμον, ὅστις ἀπεκάλυψε τὴν Ἀχίλλειον πτέρναν τοῦ Κολοσσοῦ καὶ εἶναι προωρισμένος — αὐτὴ εἶναι ἡ πεποίθησίς μας καὶ αὐτὰ νομίζομεν ὅτι εἶναι τὰ σημεῖα τῶν καιρῶν — ἢ νὰ τὸν κατατροπώσῃ ἢ νὰ τὸν ἀναμορφώσῃ. Ἡ καταδίκη αὐτὴ θὰ εἶναι ἡ ἐξωτερικὴ καταδίκη τῶν ἀγγλικῶν Δυνάμεων τοῦ Σκότους καὶ τῆς Τυραννίας. Αὐτῆς προηγήθη ἡ ἐσωτερική, διὰ τοῦ βαθμιαίου ἐκφυλισμοῦ τοῦ Ἀγγλικοῦ Λαοῦ, τὸν ὁποῖον νομίζομεν ὅτι διὰ κειμένων καὶ δι' ἀριθμῶν εἰς προηγούμενα ἄρθρα ἀπεδείξαμεν.

Εἰς τὴν ἐργασίαν αὐτὴν δὲν ἐμιμήθημεν οὔτε κατὰ κεραίαν τὸ παράδειγμα τοῦ Ἀντωνίου ὅστις ὅταν ἁλίευε ἔδανε κρυφὰ ἀπὸ τὴν Κλεοπάτραν παιδιὰ νὰ βάνουν ψάρια εἰς τὰ ἀγκύστρια του διὰ νὰ προξενῇ κατάπληξιν εἰς τὴν δέσποιναν τῆς καρδίας του. Ἡ ἀνατομία καὶ ἡ ἀνάλυσις τοῦ Ἀγγλικοῦ πολιτισμοῦ, ἂν δὲν κατέληξεν αἰσιοδόξως, ἂν ἐπλησίασε μᾶλλον πρὸς τὴν Κόλασιν τοῦ Δάντου καὶ πρὸς τὸν Ἀπολεσθέντα Παράδεισον τοῦ Μίλτωνος, ἂν ὡμοίασε μᾶλλον πρὸς κατηγορητήριον Εἰσαγγελέως παρὰ πρὸς πανηγυρικὸν ρήτορος τῆς ἡμέρας, τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὰ γεγονότα τῆς ἀγγλικῆς Ἱστορίας καὶ εἰς τὰς μαρτυρίας καὶ τὰς κρίσεις τῶν Ἄγγλων Ἱστορικῶν καὶ Κοινωνιολόγων. Ὅπως ὁ μέγας Γάλλος συγγραφεὺς Ταὶν κατεδίκασε τὴν Μεγάλην Γαλλικὴν Ἐπανάστασιν βασισθεὶς ἐπὶ μαρτυριῶν, γεγονότων, πράξεων, κειμένων, λόγων, ἐγγράφων, φωνῶν συνειδήσεων, πόνων, αἰσθημάτων, παθῶν, ἐκδηλώσεων, ὑστερισμῶν, παραλογι-

σμῶν, ντελίριουμ τρέμενς αὐτῶν τούτων τῶν πρωταγωνιστῶν ἢ δευτεραγωνιστῶν ἢ τῶν κομπάρσων τῆς Ἐπαναστάσεως. Οὕτω καὶ ἡμεῖς τὴν αὐτὴν μέθοδον ἀκολουθήσαμεν διὰ νὰ φθάσωμεν ὄχι διὰ λάμψεων μεγαλοφυΐας καὶ χρωμάτων Τέχνης ὡς ἐκεῖνος, ἀλλὰ δι' ἁπλῶν κρίσεων καὶ συλλογισμῶν εἰς τὰ συμπεράσματα εἰς τὰ ὁποῖα ἐφθάσαμεν.

Τὰ συμπεράσματά μας

Ποῖα; Ὅτι ἡ σύνθεσις τοῦ ἀγγλικοῦ λαοῦ ἀπὸ εὐγενῆ στοιχεῖα Γερμανικὰ καὶ ἀπὸ ἰθαγενῆ Κελτικά, Φιννικά, Βρεττανικὰ ἐμπόδισαν αὐτὸν νὰ ἀντιστῇ εἰς τὰς Δυνάμεις τῆς Τυραννίας, τῆς Ἀντιδράσεως, τῆς Ὀλιγαρχίας, τῆς Ἐκμεταλλεύσεως Καὶ ὅτι αἱ Δυνάμεις αὐταὶ ὑπῆρξαν ἀρκετὰ ἰσχυραὶ καὶ μεγάλαι ὥστε νὰ τὸν κάμουν Λαὸν Κοσμοκράτορα, ἀλλὰ δὲν τοῦ ἔδωσαν οὔτε ἐλευθερίαν, οὔτε εὐτυχίαν, οὔτε διάρκειαν. Ἡ Κοσμοκρατορία του ἂν σήμερα καταρρέῃ πρὸ τοῦ Γερμανικοῦ Ὑποβρυχίου, αὔριον θὰ καταρρεύσῃ πρὸ ἄλλων παραγόντων. Δουλείαν καὶ Τυραννίαν καὶ Ὀλιγαρχίαν ὑπέστησαν καὶ ἄλλοι λαοί. Ἀλλ' ἢ ὑπέκυψαν εἰς αὐτὰς καὶ ἐξοντώθησαν ἢ ἀντέδρασαν κατ' αὐτῶν καὶ ἐσώθησαν. Ὁ ἀγγλικὸς οὔτε ὑπέκυψε ἐντελῶς διὰ νὰ ἐξαφανισθῇ. Ἀλλ' οὔτε ἀντέδρασεν ἐπαρκῶς διὰ νὰ σωθῇ. Ἡ πάλη μεταξὺ ἐλευθερίας καὶ τυραννίας ἐξηκολούθησε σφοδρά, πολιτικὴ μὲν κατὰ τὸ πλεῖστον, οἰκονομικὴ δὲ κατὰ τὰς τελευταίας γενεάς. Ἀλλ' ἡ πάλη διήρκεσε τόσον πολύ, ὥστε νὰ ὑπονομεύσῃ τὴν δύναμιν, ἢ τὴν ἀντοχὴν καὶ τῶν τυραννησάντων καὶ τῶν τυραννηθέντων. Σήμερα δὲν ὑπάρχει μεταξὺ τῶν πρώτων ἕνας Κρόμβελ, οὔτε ἕνας Μαρλμπορόου, οὔτε ἕνας Τσάταμ, οὔτε ἕνας Πίττ, ἔλειψαν δὲ ἀπὸ τοὺς δευτέρους οἱ ἄνδρες ἐκεῖνοι οἵτινες ὡς ἁπλοῖ πολῖται, ἁπλοῖ στρατιῶται δικαίως ἠξίουν ὅτι ἀπετέλουν τὸ Βασίλειον τῶν Ἁγίων, ἀφοῦ δικάσαντες καὶ καταδικάσαντες ἕνα Βασιλέα, ἀφοῦ ἀνανέωσαν πολεμοῦντες τὰς δόξας τοῦ Κρεσῦ καὶ τοῦ Ἀζενκούρ, ἀφοῦ ὑπαγορεύσαντες νόμους εἰς τὴν Ἀγγλικὴν Βουλὴν καὶ ἐμπνεύσαντες δέος εἰς αὐτὸν τὸν ἀρχηγόν τους, τὸν Κρόμβελ, ὅταν ἐτελείωσε τὸ ἔργον των, ἐπανῆλθον εἰς τοὺς ἀγρούς των καὶ εἰς εἰς τὸ ἐμπόριόν τους, χωρὶς νὰ ζητήσουν οὔτε παράσημα, οὔτε συντάξεις, ἀρκεσθέντες εἰς μόνην τὴν εὐτυχίαν τῆς πουριτανικῆς των συνειδήσεως ὅτι ἐξεπλήρωσαν τὸ καθῆκόν των.

Οἱ Ἄγγλοι ἄλλοτε καὶ τώρα

Οἱ πολῖται ἐκεῖνοι ἀπετέλουν Ἔθνος. Καὶ Ἔθνος μέγα. Ἔστω καὶ διὰ μίαν ἱστορικὴν στιγμήν. Ἀλλ' οἱ πολῖται τῆς σημερινῆς Ἀγγλίας δὲν ἀποτελοῦν Ἔθνος. Αἱ δυνάμεις τῆς Τυραννίας τὸ διεμέλισαν εἰς τάξεις. Καὶ αἱ τάξεις αὐταί,

χωρὶς σύνδεσμον πρὸς ἀλλήλας, χωρὶς ἑνότητα διὰ νὰ τὰς ἐμψυχώνῃ καὶ χωρὶς ἰδανικὰ διὰ νὰ τὰς ἀνανεόνουν μετεστάθμευσαν ἀπὸ τὸν βραδὺν ἐκφυλισμὸν εἰς τὸν ὁποῖον κατεδίκασαν ἑαυτὰς εἰς τοὺς χρόνους τῆς εἰρήνης εἰς τὸν ταχὺν ἐκφυλισμὸν εἰς τὸν ὁποῖον καταδικάζει αὐτὰς τώρα ὁ φοβερὸς πόλεμος. Τὸν ἐξακολουθοῦν ὑπνωτισμέναι ἀπὸ τὴν δημαγωγίαν τῆς Ὀλιγαρχικῆς Τυραννίας, ἥτις τὰς κάμνει διὰ τῶν φράσεων νὰ ὀνειρεύωνται τὸν Παράδεισον, ἐνῷ τὰς συγκρατεῖ διὰ τῶν πραγμάτων ἐντὸς τοῦ πηλοῦ τῆς Κολάσεως. Πρὸ αὐτῆς τῆς δημαγωγίας καὶ αὐτοῦ τοῦ Μακιαβελισμοῦ τῆς Ἀγγλικῆς Ὀλιγαρχίας ἐθυσιάσθη ὄχι μόνον ἡ Ἐθνικὴ Ἑνότης τῶν Ἄγγλων, ἀλλὰ αὐτὴ ἡ φυσικὴ ρώμη τῶν κατωτέρων τάξεων, διὰ νὰ θυσιασθοῦν εἰς τὸν ἴδιον Μολὸχ ὅλαι αἱ ὡραῖαι θρησκευτικαὶ καὶ πνευματικαὶ ἐπαναστάσεις τῶν Ἄγγλων, ὅλα τὰ ρεβάϊβαλ, αἱ ἀναγεννήσεις, ὁ Πουριτανισμός, αἱ Δημοκρατίαι, αἱ Ἐλευθερίαι, τὰ Πανεπιστήμια, τὰ μεγάλα ἄστρα τοῦ στερεώματος τῆς Ἐλισάβετ, ὁ Σαίξπηρ, ὁ Βάκων καὶ ἄλλοι. Ἐνῷ ὁ Ἀγγλικὸς Λαὸς εἰς τὰς μεγάλας του ὥρας καὶ τὰς μεγαλειτέρας στιγμάς του, ἐσοβαρεύετο ἢ ἐνθουσιάζετο ἢ ἐκλονίζετο δι' ἕνα ἰδεῶδες, δι' ἕνα ὡραῖον, ἡ Τυραννοῦσα τάξις τὸν ἐμπορεύετο καὶ τὸν ἐλῄστευε. Κλαίεις; Ἐμπορεύομαι τὰ δάκρυά σου. Γελᾷς; Ἐμπορεύομαι τὴν εὐθυμίαν σου. Ἐνθουσιᾷς; Ἐμπορεύομαι τὸν ἐνθουσιασμόν σου. Πουριτανίζεις; Κερδοσκοπῶ εἰς τὸν πουριτανισμόν σου. Κοσμοκρατορίζεις; Παίζω εἰς τὸ Χρηματιστήριον τὸν Κοσμοκρατορισμόν σου. Φιλοδημοκρατίζεις; Βγάζω εἰς τὸ ἰκάντο τὸν φιλοδημοκρατισμόν σου.

Οὕτω αἱ περισσότεραι σελίδες τῆς Ἀγγλικῆς Ἱστορίας, τῆς ἀναφερομένης εἰς τὰ ἐσωτερικὰ καὶ εἰς τὰ ἐξωτερικά, φέρουν τὴν σφραγίδα τῆς ἐγκληματικότητος τῶν κυβερνώντων. Ἕνα σκοπὸν ἐπιδιωκούσης. Πῶς νὰ αὐξήσῃ τὴν δύναμιν καὶ τὸν πλοῦτόν της. Τυλιγμένη δὲ ἡ Ἐγκληματικότης αὐτὴ εἰς μίαν παθολογικὴν μεγαλομανίαν, ὀνομασθεῖσαν μὲ τὸν τεχνικὸν ὅρον τοῦ Ἰμπεριαλισμοῦ, μετεβλήθη εἰς κατάραν τοῦ Ἀγγλικοῦ Ἔθνους καὶ εἰς Μάστιγα τοῦ ἀνθρωπίνου γένους.

Οὕτω ἕνας ὡραῖος Θεὸς δύει — ὁ Ἀγγλικὸς Λαὸς ὡς τὸν ἐφανταζόμεθα — ἕνας Ἄδωνις μεταμορφόνεται εἰς Καλιβάν, μία χρυσῆ ἀνατολὴ εἰς χρυσὴν δύσιν, ἕνας Ἔφηβος αἰφνιδίως γηράσκει, μία παρθένος ἄνθησις ἐντὸς μιᾶς νυκτὸς βιασθεῖσα ἀπὸ τὸν Παγετόν, μεταβάλλεται εἰς ξηρασίαν.

Ἰδανικά, διαγωγή, ἐνέργεια

Ὁ Ἀγγλος Ἱστορικὸς Καρλάϋλ εἶχε γνωματεύσει ὅτι ἡ ἐκλογὴ τῶν ἰδανικῶν εἶναι τὸ σπουδαιότερον διάβημα εἰς

τὸν βίον. Ὁ ἐπίσης Ἄγγλος ἱστορικοκριτικὸς Ματθαῖος Ἄρνολδ ὅτι ἡ Διαγωγὴ ἀποτελεῖ τὰ τρία τέταρτα τοῦ βίου. Ὁ δὲ μέγας Γκαῖτε ὅτι ὁ βίος εἶναι Ἐνέργεια, ὄχι ρέμβη.

Οἱ Ἄγγλοι δὲν κατόρθωσαν οὔτε Ἰδανικὰ ἄξιαένὸς Ἔθνους νὰ δημιουργήσουν. Οὔτε διαγωγὴν πρὸς ἑαυτοὺς καὶ πρὸς τὰ ἄλλα Ἔθνη νὰ συλλάβουν. Οὔτε ἐνέργειαν ἀνέπτυξαν διὰ νὰ μὴ διαφθαροῦν ἀπὸ τοὺς τυράννους των. Ἀπέτυχαν διὰ τοῦτο ὡς Ἔθνος καὶ ἀποτυγχάνουν διὰ τοῦτο ὡς πολιτισμός.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΜΕΡΟΣ Α'.

Ο ΑΓΓΛΙΚΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

Σελ.

Α'. Οἱ δύω πολιτισμοὶ 7
Β'. Ἡ Ἀγγλικὴ τανάλια 9
Γ'. Ὁ ἠθικὸς κῶδιξ τῆς Ἀγγλίας 12
Δ'. Οἱ δύω νέοι Θεοὶ τῶν Ἄγγλων 15
Ε'. Ἡ Ἀγγλικὴ ὀλιγαρχία 18
Ϛ'. Δὲν ὑπάρχει τόπος διὰ τὴν Γερμανίαν 21
Ζ'. Ἡ βάσις τοῦ Ἀγγλικοῦ πολιτισμοῦ 24
Η'. Ἡ Ἀγγλία τόπος εἰσαγωγῆς καὶ ἐξαγωγῆς κατακτητῶν . 27
Θ'. Ἀντιπροσωπευτικοὶ τύποι τῶν Ἄγγλων. — Ἐλισάβετ — Κρόμβελ 31
Ι'. Ὁ Ἅγιος Ὄλιβερ Κρόμβελ 35
ΙΑ'. Ἄνθρωποι ἢ τίγρεις; 39
ΙΒ'. Τὸ σκουλῆκι τοῦ Ἀγγλικοῦ πολιτισμοῦ 42
ΙΓ'. Οἱ Ζίνγκο 45
ΙΔ'. Ἡ νέα Βαβυλὼν 48
ΙΕ'. Μία μαύρη σελὶς τῆς Ἀγγλίας 52
ΙϚ'. Οἱ Ἄγγλοι ἀποκαλυπτόμενοι ὑπὸ Ἄγγλων 56
ΙΖ'. Αἱ δύω Ἀγγλίαι 59
ΙΗ'. Ἄγγλοι ἐλεύθεροι. — Ἄγγλοι δοῦλοι 60
ΙΘ'. Οἱ τύραννοι τῶν Ἄγγλων 64
Κ'. Οἱ Ἄγγλοι εἶναι μισοὶ Γάλλοι 67
ΚΑ'. Τὸ Ἀγγλικὸν Σύνταγμα 70
ΚΒ'. Οἱ τύραννοι τῆς Ἀγγλίας 75
ΚΓ'. Οἱ Σουλτάνοι τῆς Ἀγγλίας 79
ΚΔ'. Ἡ Ἀγγλικὴ Δημοκρατία 83
ΚΕ'. Τὰ πολιτικὰ κόμματα τῆς Ἀγγλίας 87
ΚϜ'. Οἱ Χρυσαυτοκράτορες 90
ΚΕ'. Ἕως ὅτου ἐδημοκρατήθη ἡ Ἀγγλία, ἀλλὰ πῶς; 94
ΚΗ'. Ἡ λιμώττουσα Ἀγγλία 97
ΚΘ'. Οἱ δύω μπροστινοὶ πάγκοι 101
Λ'. Ἐξακολουθοῦν τὰ ἀποκαλυπτήρια τῆς πολιτευομένης Ἀγγλίας 106

ΛΑ΄. Τὸ Λορδοπάζαρο 110
ΛΒ΄. Ψυχολογικὸς πόνος 114
ΛΓ΄. Τὸ Ἐκλογοπάζαρο 119
ΛΔ΄. Οἱ δύω Βασιλεῖς 121
ΛΕ΄. Κατηγορητήριον τῆς Ἀγγλίας ὑπὸ τοῦ Λόϋδ Ζὼρζ . . . 124
ΛϛΤ΄. Ἡ Ἀγγλικὴ κρίσις 128
ΛΖ΄. Ὁ Ἀγγλικὸς ἀτομισμὸς 132
ΛΗ΄. Τί εἶναι λοιπὸν αὗταὶ αἱ κοινωνικαὶ τάξεις 136
ΛΘ΄. Οἱ Προαστειακοὶ 141
Μ΄. Τὸ πλῆθος 146
ΜΑ΄. Ὁ ἐκφυλισμὸς τῶν Ἄγγλων 152
ΜΒ΄. Οἱ δεσμῶται, ἤτοι οἱ λιμώττοντες 157
ΜΓ΄. Οἱ ἐργάται τῆς γῆς 161
ΜΔ΄. Αἱ δυνάμεις τοῦ σκότους καὶ τῆς τυραννίας 167